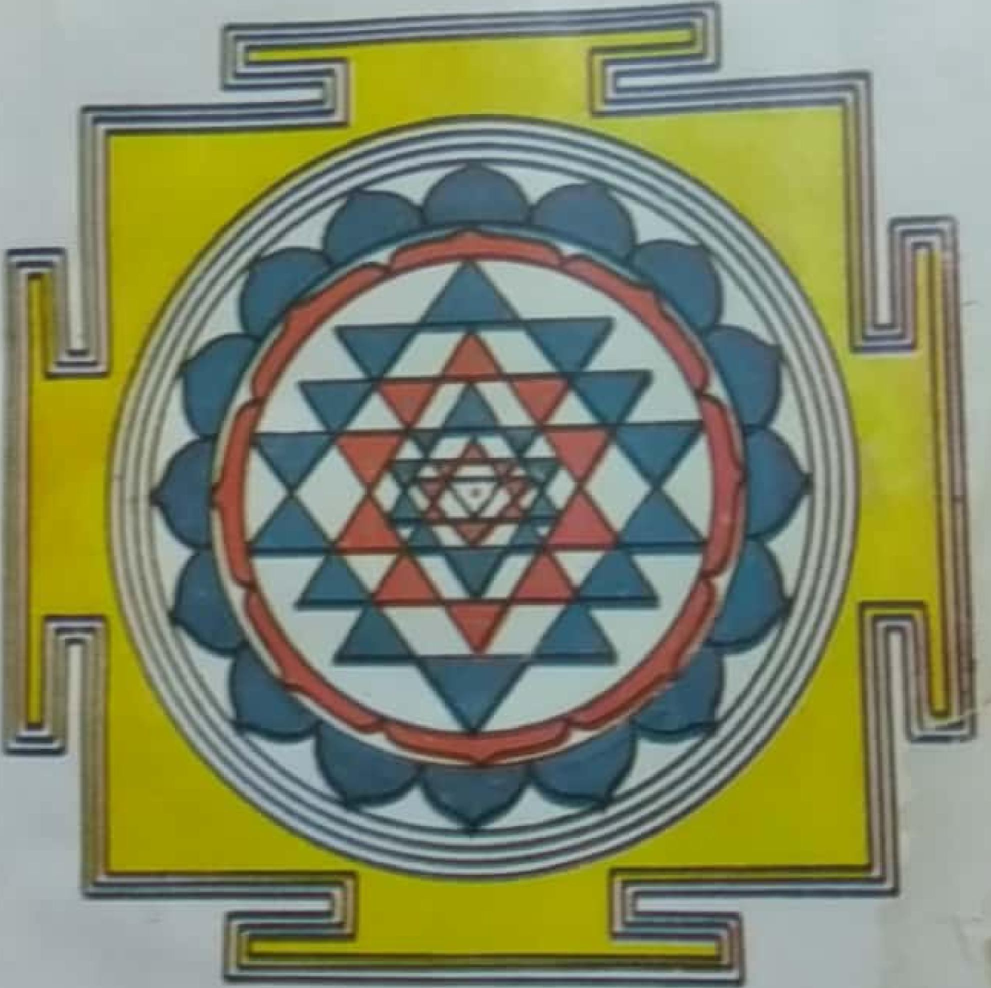
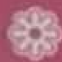
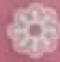
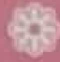
శ్రీ చక్ర యన్త్రమ్

గణపతి భద్రమన్డలమ్

ఏకలిఙ్గలో భద్రమణ్డలమ్

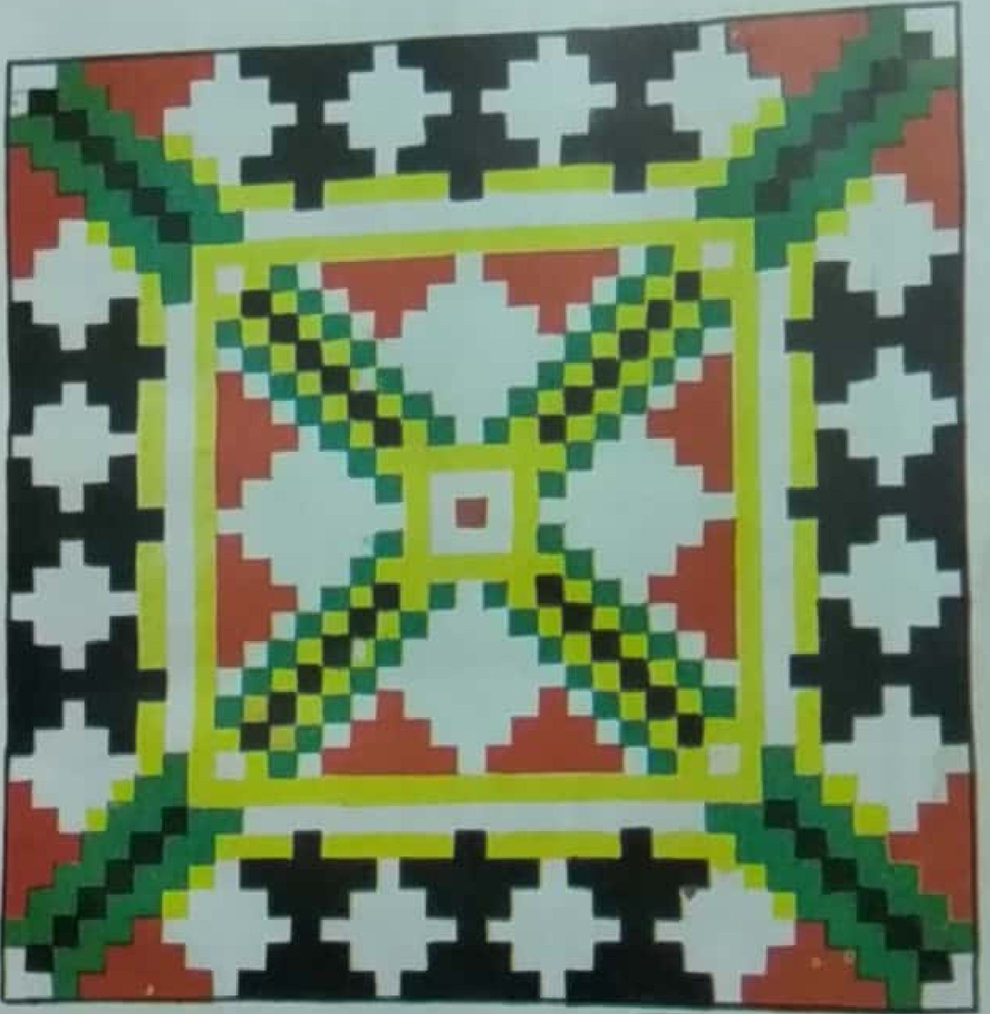
చతుర్లిఙ్గతో భద్రమణ్డలమ్

అష్టలిఙ్గతో భద్రమణ్డలమ్

ద్వాదశ లిఙ్గతో భద్రమణ్డలమ్

రామలిఙ్గతో భద్రమణ్డలమ్

ఆదిత్య భద్రమణ్డలమ్

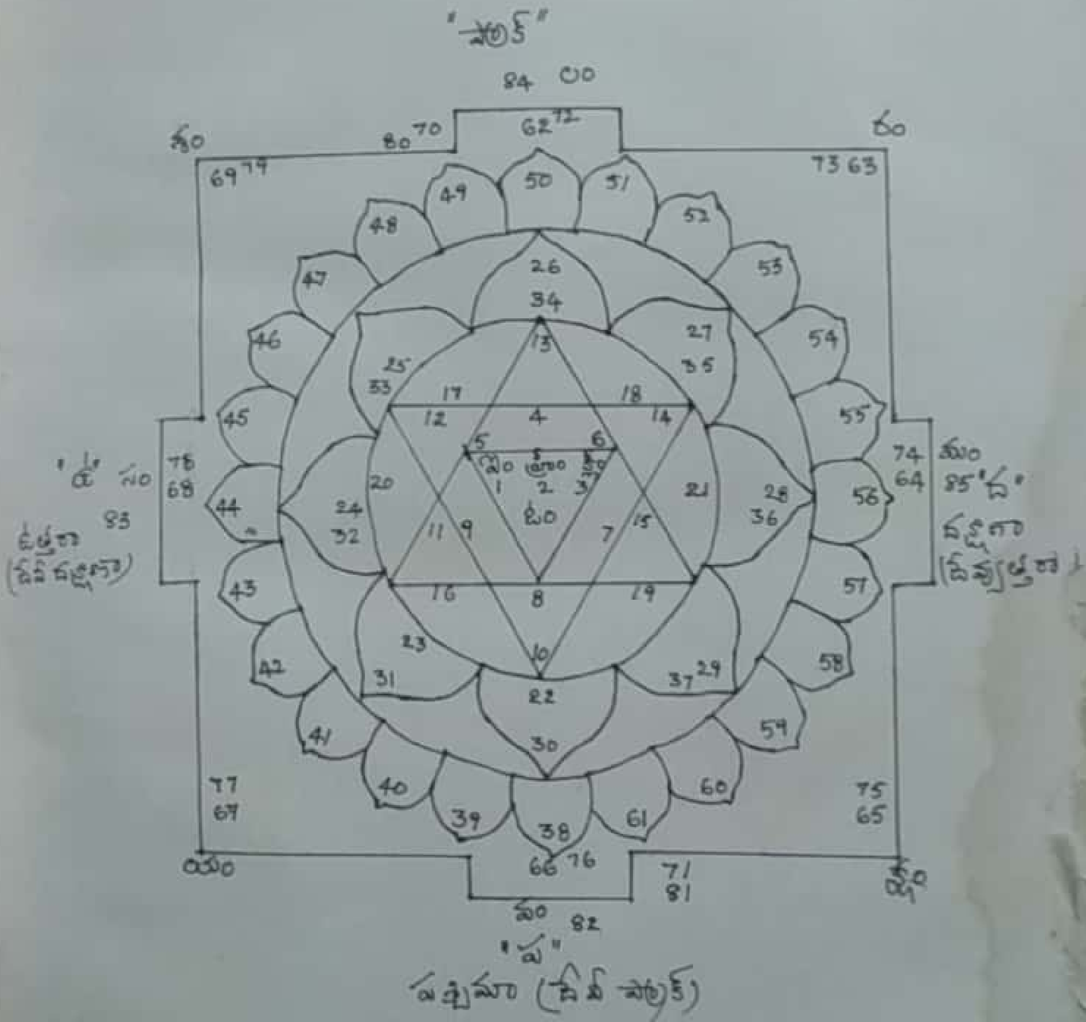

సర్వతో భద్రమణ్డలమ్

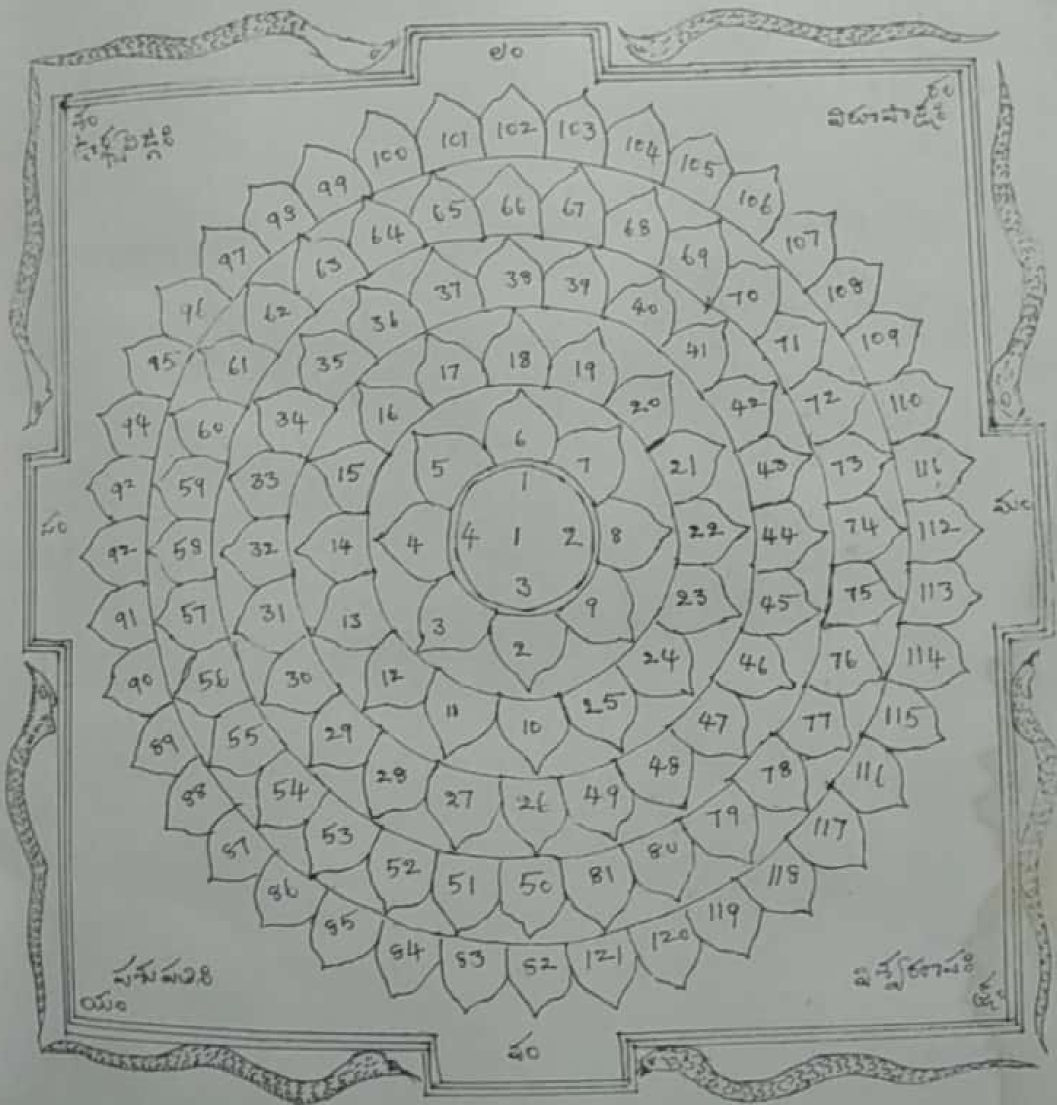
" శ్రీ సప్తశతీ మహాయంత్రమ్ "

పూర్వా (దేవీ పశ్చిమా)

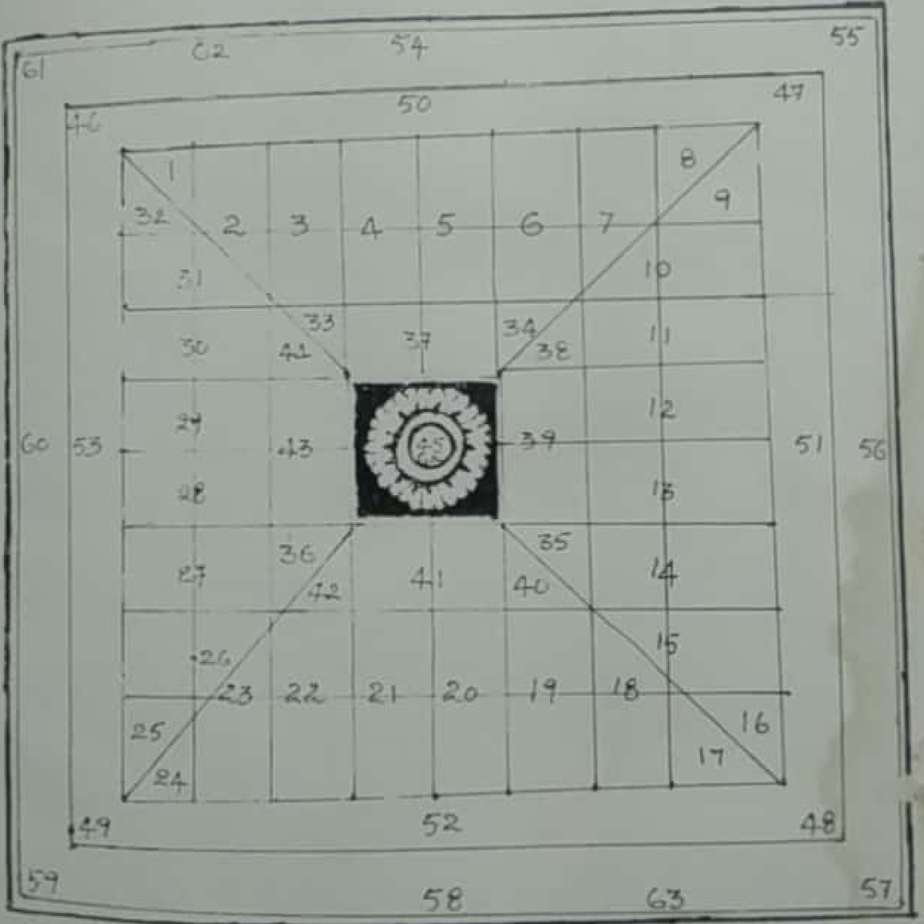
Scanned by CamScanner

శ్రీ రుద్రపీఠ మహాయంత్రమ్

“ ప్రాసాద వాస్తు మణ్డలమ్ ”

చతుష్షష్టిపదమ్ [8 x 8]

"చతుష్షష్టి యోగినీగణ మండలము"

తూర్పు

ఉత్తరా									దక్షిణా
	63 / 64	55 / 56	47 / 48	39 / 40	31 / 32	23 / 24	15 / 16	7 / 8	
	61 / 62	53 / 54	45 / 46	37 / 38	29 / 30	21 / 22	13 / 14	5 / 6	
	59 / 60	51 / 52	43 / 44	35 / 36	27 / 28	19 / 20	11 / 12	3 / 4	
	57 / 58	49 / 50	41 / 42	33 / 34	25 / 26	17 / 18	9 / 10	1 / 2	

పశ్చిమా

"క్షేత్రపాల మండలమ్"

తూర్పు

49	42	35	28	21	14	7
48	41	34	27	20	13	6
47	40	33	26	19	12	5
46	39	32	25	18	11	4
45	38	31	24	17	10	3
44	37	30	23	16	9	2
43	36	29	22	15	8	1

ఉత్తరా — దక్షిణా

పశ్చిమా

"చతుష్షష్టి భైరవ మండలమ్"

తూర్పు

64	56	48	40	32	24	16	8
63	55	47	39	31	23	15	7
62	54	46	38	30	22	14	6
61	53	45	37	29	21	13	5
60	52	44	36	28	20	12	4
59	51	43	35	27	19	11	3
58	50	42	34	26	18	10	2
57	49	41	33	25	17	9	1

ఉత్తరా — దక్షిణా

పశ్చిమా

శ్రీ సర్వదేవ ప్రతిష్ఠా కల్పస్థ విషయానుక్రమణికా

సర్వదేవ ప్రతిష్ఠా కల్పః

చిత్ర పటాని

గంగాऽనయన ప్రయోగః

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ క్రియమాణ దేవ ప్రతిష్ఠార్థం గంగాऽనయనం కరిష్యమాణః - తదంగ గంగా పూజాం కరిష్యే -
సకల పూజా మంగళ ద్రవ్య సహితో మంగళ వాద్య వేద ఘోషేణచ సువాసినీభి స్సహ నదీం తటాకం వా గత్వా - తత్ర భూ శుద్ధిం కృత్వా మండలం రచయిత్వా - రంగవల్ల్యాదిభి రలం కృత్య - స్వయం భద్రాసనే ప్రాఙ్ముఖ ఉపవిశ్య సంకల్ప్య - తదంగ కలశార్చనం మహాగణపతి పూజాం కృత్వా గంగా పూజాం కుర్యాత్ -

ఇమంమే గంగే - సితాసితే - యాః ప్రవతః - ఆపోవా ఇదగ్ం ఇత్యాది మంత్రై రావాహ్య పూజాం కుర్యాత్ -

> యమునేత్వం మహాదేవి సర్వ పాప ప్రణాశిని ।
> దేవ ప్రతిష్ఠాకార్యార్థం ఆనేష్యామి శివం కురు ॥

అనంతరం పంచ సప్త నవ నూతన అవ్రణ కుంభేషు సుధా పల్లవ ఫల పుష్ప వస్త్రై రలం కృతేషు గంగాజలం పూరయిత్వా సపత్నీకో యజమానః ఆచార్యం పురస్కృత్య మంగళ వాద్య ఘోషేణ వేద ఘోషేణచ సువాసినీ జనైః స్వస్తి సూక్త సౌమంగల్య సూక్త పఠనపరైః బ్రాహ్మణోత్తమై స్సహ గ్రామ ప్రదక్షిణ పూర్వకం పశ్చిమ ద్వార మాశ్రిత్య - యజ్ఞ మంటపం ప్రవిశ్య నిశ్చిత వేద్యాం ధాన్యరాశే రుపరి నిధాయ మంగళ నీరాజనం కృత్వా సుముహూర్తం ప్రార్థ్య బ్రాహ్మణైశ్శివం వాచయిత్వా - స్వస్తివాచనం కుర్యాత్ -

ఇతి గంగాऽనయన విధిః

శ్రీరస్తు శ్రీ గణేశ శారదా గురుభ్యోనమః శుభమస్తు

శ్రీ దుర్గాపరమేశ్వర్యై నమః

సర్వదేవ ప్రతిష్ఠా కల్పః

శ్రీ సర్వదేవ ప్రతిష్ఠా కల్పే ఆదౌ శ్రీమద్గణపతి పూజనమ్.

శ్రీ సర్వదేవ ప్రతిష్ఠా కల్పే ఆదౌ శ్రీమద్గణపతి పూజనమ్.
దేవీం వాచమ ఇత్యస్య వాక్ త్రిష్టుప్. ధృవన్తే ఒజ్గిరసో
రాజా నుష్టుప్. దేవీ ధ్రువ ప్రార్థనే వినియోగః.

* ఓమ్. దేవీం వాచమజనయన్త దేవాస్తాం విశ్వరూపాః పశవో
వదన్తి। సానో మన్ద్రేష మూర్జం దుహానా ధేనుర్వా గస్మా
నుప సుష్టు తైతు ॥ ధ్రువన్తే రాజా వరుణో ధ్రువన్దేవో
బృహస్పతిః। ధ్రువన్త ఇన్ద్రశ్చాగ్నిశ్చ రాష్ట్రంధారయతాం
ధ్రువమ్ ॥ ఆయం ముహూర్త స్సుముహూర్తోస్తు.

వాగీశాద్యా స్సుమనసస్సర్వార్థానా ముపక్రమే ।
యం నత్వా కృత కృత్యాస్స్యు స్తంనమామి గజాననమ్ ॥
సుముఖశ్చైక దన్తశ్చ కపిలో గజ కర్ణకః ।
లంబోదరశ్చ వికటో విఘ్నరాజో గణాధిపః ।
ధూమకేతుర్గణాధ్యక్షః ఫాల చంద్రో గజాననః ।
వక్రతుండ శ్శూర్పకర్ణో హేరంబస్స్కంద పూర్వజః ।
షోడశైతాని నామానియఃపఠేచ్ఛృణు యాదపి ।

---

* దేవతలు యే వాక్కును పుట్టించిరో ఆ వాక్కును సర్వరూపములు గల పశువులు (ప్రాణికోటి) చెప్పుచున్నవి. ఆ వాగ్దేవి వృష్టిరూపమున పయోఘృతాది రసములను స్రవించుచు ధేను రూపమున మమ్ము అనుగ్రహించు గాక!

* ఓమ్ పృథివ్యా మేరో పృష్ఠ ఋషిః. కూర్మోదేవతా సుతలం ఛందః ఆసనేవినియోగః - ప్రణవస్య పరబ్రహ్మ ఋషిః - పరమాత్మా దేవతా - దైవీగాయత్రీ ఛ్ఛందః- సప్తానాం వ్యాహృతీనాం విశ్వామిత్ర జమదగ్ని భరద్వాజ గౌతమాత్రి వసిష్ఠ కశ్యపా ఋషయః - అగ్నివాయ్వా దిత్య బృహస్పతి వరుణేంద్ర విశ్వేదేవా దేవతాః - గాయ త్ర్యుష్ణి గనుష్టు బృహతీ పంక్తి స్త్రిష్టు బ్జగత్యశ్ఛందాంసి గాయత్ర్యా విశ్వామిత్ర ఋషిః - సవితా దేవతా - గాయత్రీచ్ఛందః - ప్రాణాయామే వినయోగంః -

ఓమ్భూః - ఓమ్భువః ఓమ్స్వః ఓమ్మహః ఓమ్జనః ఓమ్తపః

ఓమ్ సత్యం ఓమ్తత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గోదేవస్య ధీమహి।

ధి యో యోనః ప్రచోదయాత్॥ ఓమాపో జ్యోతీరసోఽ

మృతం బ్రహ్మ భూర్భువస్సు ఽ రోమ్॥

శుభేశోభనేముహూర్తే శ్రీమహావిష్ణోరాజ్ఞయా ప్రవర్త మానస్య అద్యబ్రహ్మణః ద్వితీయపరార్థే శ్వేతవరాహకల్పే వైవస్వత మన్వంతరే కలియుగే ప్రథమపాదే జమ్బూద్వీపే భరతవర్షే భరతఖండే మేరో ర్దక్షిణ దిగ్భాగే శ్రీశైలస్యా గ్నేయప్రదేశే శ్రీకృష్ణాకావేర్యోః మధ్యదేశే శ్రీమద్రాయలసీమ్ని 1 దేహళీ మణ్డలాన్తర్గత సిద్ధవటక్షేత్రస్యో త్తరదిగ్భాగే శ్రీమద్విరాట్

---

* అత్రాయం మేరోః పృష్ఠశబ్దః షష్ఠ్యాః పతిపుత్ర పృష్ఠపార పదపయ స్వేషేషు. 7-3-53. పాతంజల మహాభాష్య సూత్రము వలన మేరోఃపృష్ఠ శబ్దము సాధువు అగును.

1 దేహళీ మండలం = కడప మండలము.

వీరబ్రహ్మేంద్ర స్వామినాం నివాసభూత కందిమల్లయపుర
మండలస్య ఈశాన్యదిగ్భాగే శ్రీమద్గోవింద దీక్షిత నివాసభూత
2 శ్వేతపాషాణపురా గ్రహార నికటే 3 శ్రీ సాగరీనద్యాః పశ్చిమతట
సమీపే భాకరా పురాగ్రహారే సమస్తదేవతా బ్రాహ్మణ హరిహరసన్నిధౌ
అస్మిన్ వర్తమాన వ్యావహారిక చాంద్రమానేన ప్రభవాది షష్ఠి
సంవత్సరాణాం మధ్యే 4 అముకనామ సంవత్సరే అయనే ఋతౌ
మాసే పక్షే తిథౌ వాసరే శుభనక్షత్రే శుభయోగే శుభకరణే ఏవంగుణ
విశేషణ విశిష్టాయాం శుభతిథౌ

శ్రీమాన్ గౌతమసగోత్రః ధర్మపత్నీ శేషమాంబా సహితో
రామకృష్ణశాస్త్ర్య హం మమ సమస్త పాపక్షయార్థం అస్మాకం
సకుటుంబానాం క్షేమ స్థైర్య విజయాఽఽయురారోగ్యై శ్వర్యాభి
వృద్ధ్యర్థం ధర్మార్థకామమోక్ష చతుర్విధ ఫల పురుషార్థ సిద్ధ్యర్థం
శ్రుతిస్మృతి పురాణోక్త ఫలావాప్త్యర్థం దీర్ఘాయు ర్విపుల ధనధాన్య
స్థిరలక్ష్మీ పుత్రపౌత్రా ద్యభివృద్ధిపూర్వకం మమ ఇహజన్మని
జన్మాంతరేవా కృత కాయిక వాచిక మానసిక సాంసర్గిక సమస్త
పాపక్షయార్థం శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం (అత్రవిశేష సంకల్పః)
పితౄతో మాతౄతశ్చ దశపూర్వాన్ దశాపరాన్ పురుషాన్ ఆత్మానం
చోద్ధర్తుం పరత్రానంత కల్ప విష్ణులోక వాసోత్తరం విష్ణుసాయుజ్య
ముక్తిప్రాప్తయే తత్త ద్దేవతామూర్తిషు లింగే ధ్వజేవా దేవకళా
సాన్నిధ్యార్థం యథావిభవ దేశకాలా ద్యనుసారతః తత్తన్మూర్తి ప్రతిష్ఠా
మహోత్సవం కరిష్యమాణః

---

2 శ్వేతపాషాణ పురము = పలుగురాళ్ళపల్లి.

3 సాగరీనదీ = సగిలేరు.

4 'అముక' అనుచోట సంవత్సర, అయన, ఋతు మాసములు చెప్పుకొనవలెను.

5 సకారముతో గోత్ర శబ్దము చెప్పవలెను.

తదంగత్వేన గణాధిపతిపూజా స్వస్తివాచన మాతృకా పూజన నాన్దీదేవతా హ్వానాఽఽ చార్యాది ఋత్విగ్వరణ దిగ్రక్షణాఽ ఖణ్డ దీపారాధన పంచగవ్య ప్రాశన యాగమణ్డప ప్రవేశన రక్షాబన్ధన చక్రరాజ త్రిశూల ప్రతిష్ఠా కలశస్థాపనాఽ ఙ్కురారోపణాఽ గ్ని ప్రతిష్ఠా గ్రహయజ్ఞ వాస్తుశాంతి యూపారోపణ జలాధివాస ధాన్యాధివాస ప్రతిమాన్యాస ప్రతిష్ఠాహోమ యంత్రస్థాపన మూర్తిప్రతిష్ఠా ప్రాణప్రతిష్ఠా కలాన్యాస బలిదాన పూర్ణాహుత్యంతం సాంగోపాంగ మేకాగ్నివిధినా కరిష్యమాణః తదంగత్వేన గర్భమందిర శుకనాస మహదాస్థాన మణ్డప ప్రాసాద గోపుర ప్రాకార పచనాలయా ద్యనేక మణ్డప శుద్ధ్యర్థం శాంత్యర్థ మభ్యుదయార్థంచ మహాజనైస్సహ స్వస్తి పుణ్యాహవాచనం కరిష్యే - ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం మహాగణాధిపతి పూజాంచ కరిష్యే - తదంగ కలశారాధనం కరిష్యే- కలశం గంధ పుష్పాక్షతై రభ్యర్చ్య అభిమంత్ర్య

కలశస్య ముఖే విష్ణుః కంఠే రుద్ర స్సమాశ్రితః ।
మూలే తత్ర స్థితో బ్రహ్మా మధ్యే మాతృ గణాస్మృతాః ॥
కుక్షౌతు సాగరా స్సర్వే సప్తద్వీపా వసుంధరా ।
ఋగ్వేదోఽథ యజుర్వేద స్సామవేదో హ్యథర్వణః ।
అంగైశ్చ సహితా స్సర్వే కలశాంబు సమాశ్రితాః ।
ఆయాంతు దేవ పూజార్థం దురిత క్షయకారకాః ।
గంగేచ యమునే చైవ గోదావరి సరస్వతి ।
నర్మదే సింధు కావేర్యా జలేస్మిం త్సన్నిధింకురు ।
కావేరీ తుంగభద్రాచ కృష్ణవేణీచ గౌతమీ ।
భాగీరథీచ విఖ్యాతాః పంచగంగాః ప్రకీర్తితాః ॥

ఆకలశేషు ధావతి రిత్యస్య గాధిపుత్రో విశ్వామిత్ర సోమో గాయత్రీ

ఓమ్ ఆక్తలశేషు ధావతి ప విత్రే పరిషిచ్యతే । ఉక్థై ర్యజ్ఞేషు వర్ధతే ॥

ఓమ్ ఆపోవా ఇదగ్ం సర్వం విశ్వా భూతా న్యాపః ప్రాణావా ఆపః

పశవ ఆపోఽ న్నమాపోఽమృత మాప స్సమ్రాడాపో విరాడాప

స్స్వరాడాప శ్ఛన్దా గ్ ష్యాపో జ్యోతీగ్ ష్యాపో యజూగ్ ష్యాప

స్సత్య మాప స్సర్వా దేవతా ఆపో భూర్భువ స్సువరాప ఓమ్

ఇమంమే గంగేఇత్యస్య సింధుక్షిత్ ప్రైయమేధో నదీస్తుతి ర్జగతీ
గంగాఽఽ వాహనే వినియోగః

ఓమ్ ఇమంమే గంగే యమునే సరస్వతి శుతుద్రి స్తోమం సచతాప

రుష్ణ్యా అసిక్న్యా మరుద్వృధే వితస్త యార్జీకీయే శృణుహ్యా సు

షోమయా॥ 1కలశోదకేన దేవ మాత్మానం పూజాద్రవ్యాణి సంప్రోక్ష్య

అస్యశ్రీ గణేశ సూక్తస్య గృత్సమద ఋషిః ఆద్యానాం త్రయాణాం
ఋచాం జగతీ త్రిష్టుప్ ఛందః ఉత్తరాణాం నవానాం ఋచాం కుసీదీ
కాణ్వ ఇన్ద్రో గాయత్రీ శ్రీమహాగణపతి ర్దేవతా గణానాంత్వా
శౌనకో గృత్సమదో గణపతి ర్జగతీ మహాగణపత్యాఽఽ వాహనే వినియోగః

ఓమ్ గణానాంత్వా గణపతిం హవామహే కవిం కవీనా ముప

మశ్రవ స్తవమ్ । జ్యేష్ఠరాజం బ్రహ్మణాం బ్రహ్మణస్పత

ఆనశ్శృణ్వ న్నూతిభి స్సీద సాదనమ్ ॥

---

1 కలశోదకముచేత గణపతిని తనను పూజాద్రవ్యములను ప్రోక్షించవలెను.

నిషుసీద గణపతే గణేషు త్వామాహు ర్విప్రతమం కవీనామ్ ।
నఋతే త్వత్క్రియతే కించనారే మహామర్కం మఘవ ఞ్చిత్రమర్చ ॥
అభిఖ్యానో మఘవ న్నాధమానా న్సఖే బోధి వసుపతే సఖీనామ్ ।
రణంకృధి రణకృ త్సత్యశుష్మా భక్తే చిదా భజా రాయే అస్మాన్ ॥
ఆతూన ఇంద్ర క్షుమంతం చిత్రం గ్రాభం సంగృభాయ। మహాహస్తీ దక్షిణేన॥
విద్మాహిత్వాతు వికూర్మింతు విదేష్ణంతు పీమఘమ్। తువిమాత్ర మవోభిః॥
నహిత్వా శూర దేవా నమర్తాసో దిత్సంతమ్। భీమం నగాం వారయన్తే ।
ఏతో న్వింద్రం స్తవామే శానం వస్వస్స్వ రాజమ్। నరాధసా మర్ధిషన్నః ॥
ప్రస్తోష దుపగాసిష చ్ఛ్రవ త్సామ గీయమానమ్। అభిరాధసా జుగురత్ ।
ఆనోభర దక్షిణేనా భిసవ్యేన ప్రమృశ ఇన్ద్ర మానో వసో ర్నిర్భాక్ ॥
ఉపక్రమ స్వాభర ధృషతా ధృష్ణో జనానామ్। అదాశూష్టరస్య వేదః ॥
ఇన్ద్రయ ఉనుతే అస్తి వాజో విప్రేభి స్సనిత్వః। అస్మాభి స్సుతం సనుహి ॥
సద్యో జువస్తే వాజా అస్మభ్యం విశ్వశ్చన్ద్రాః। వశైశ్చ మక్షూ జరంతే ॥

అత్ర గణపత్య థర్వశీర్షమపి పఠేత్. శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః ధ్యాయామి ధ్యానం సమర్పయామి. ఆవాహయామి అసునీతే పునరితి మంత్రద్వయస్య బంధు స్సుబంధు శ్ర్శుతబంధు ర్విప్ర బంధుశ్చ ఋషయః. అసునీతి ర్దేవతా త్రిష్టుప్ ఛందః. మహాగణపతి ప్రాణ ప్రతిష్ఠాపనే వినియోగః

ఓమ్అసునీతే పున రస్మాసు చక్షుః పునః ప్రాణ మిహనో ధేహి భోగమ్ ।

జ్యోక్ప శ్యేమ సూర్య ముచ్చరంత మనుమతే మృళయాన స్వస్తి ॥

పునర్నో అసుం పృథివీ దదాతు పునర్ద్యౌ ర్దేవీ పున రంతరిక్షమ్ ।

పునర్న స్సోమ స్తన్వందదాతు పునః పూషా పథ్యాం యా స్వస్తిః ॥

శ్రీ మహాగణాధిపతయేనమః ప్రాణాన్ ప్రతిష్ఠాపయామి.
* ప్రత్యుపచార పూజాయాం నామమంత్రో వక్తవ్యః ఆవాహయామి
రత్న సింహాసనం సమర్పయామి. పాదయోః పాద్యం సమర్పయామి.
హస్తయోః అర్ఘ్యం సమర్పయామి. ఔపచారికస్నానమ్.
ఆప్యాయస్వ గౌతమ స్సోమో గాయత్రీ - క్షీరస్నానే వినియోగః

ఓమ్ఆప్యాయస్వ సమేతుతే విశ్వత స్సోమ వృష్ణ్యమ్। భవా వాజస్య సంగథే॥

శ్రీ మహా-నమః క్షీరేణ స్నపయామి. దధి క్రావ్ణో అకారిషం దధిక్రా

నుష్టుప్. దధిస్నానే వినియోగః ఓమ్. దధిక్రావ్ణో అకారిషం జిష్ణో

రశ్వస్య వాజినః । సురభినో ముఖా కర త్ప్రణ ఆయూంషి తారిషత్ ॥

దధ్నా స్నపయామి ॥ ఘృతం మిమిక్షే గృత్సమదో గ్నిస్త్రిష్టుప్। ఘృత

స్నానే వినియోగః ॥ ఓమ్ ఘృతం మిమిక్షే ఘృతమస్య యోని ర్ఘృతే శ్రితో

ఘృతమ్వస్య ధామ । అనుష్వధ మావహ మాదయస్వ స్వాహా కృతం

వృషభ వక్షి హవ్యమ్ ॥ ఆజ్యేన స్నపయామి ॥

---

* ఆసనము, అర్ఘ్యము మొదలగు ప్రతి ఉపచారమునందును గణపతయేనమః అని చెప్పవలెను.

మధువాతా ఇతి తృచస్య రహూగణపుత్రో గౌతమో విశ్వేదేవా గాయత్రీ
మధుస్నానే వినియోగః-

ఓమ్మధువాతా ఋతాయతే మధుక్షరంతి సింధవః। మాధ్వీ ర్నస్సంత్వో షధీః।
మధునక్త ముతోషసో మధుమ త్పార్థివం రజః మధు ద్యౌరస్తునః పితా।
మధుమాన్నో వనస్పతి ర్మధుమాం అస్తు సూర్యః।మాధ్వీ ర్గావో భవంతునః॥
మధునా స్నపయామి। స్వాదుః పవిత్రః ప్రజాపతి స్త్రిష్టుప్। శర్కరా
స్నానేవినియోగః। ఓమ్స్వాదుః పవస్వ దివ్యాయ జన్మనే స్వాదు
రింద్రాయ సుహవీతు నామ్నే। స్వాదు ర్మిత్రాయ వరుణాయ వాయవే
బృహస్పతయే మధుమాం అదాభ్యః। శర్కరయా స్నపయామి ॥
యాః ఫలినీ రిత్యథర్వణ పుత్రో భిషగోషధి రనుష్టుప్. ఫలోదక
స్నానే వినియోగః ఓమ్ యాః ఫలినీర్యా అఫలా అపుష్పా యాశ్చ
పుష్పిణీః। బృహస్పతి ప్రసూతా స్తానో ముంచంత్వంహసః॥ ఫలోదకస్నానం
సమర్పయామి ॥ ఆపోహిష్ఠేతి త్రయాణాం మంత్రాణాం సింధుద్వీప
ఋషిః ఆపో దేవతా గాయత్రీ ఛందః శుద్ధోదక స్నానే వినియోగః ॥
ఓమ్ ఆపోహిష్ఠా మయోభువ స్తాన ఊర్జే దధాతన। మహేరణాయ
చక్షసే। యోవ శ్శివతమో రస స్తస్యభాజయతే హనః। ఉశతీరివ మాతరః।
తస్మా అరంగమామవో యస్య క్షయాయ జిన్వథ। ఆపో జనయథాచనః ॥
శ్రీ మహా గణాధిపతయే నమః। పంచామృత స్నానానంతరం

శుద్ధోదకస్నానం సమర్పయామి ॥ అభివస్త్రా కుత్సః పవమాన
సోమ స్త్రిష్టుప్. వస్త్రధారణే వినియోగః। ఓమ్ అభివస్త్రా సువసనాన్య
ర్షాభి ధేనూ స్సుదుఘాః పూయమానః। అభిచంద్రా భర్తవేనో హిరణ్యా
భ్యశ్వా న్రథినో దేవసోమ ॥ వస్త్రార్థ మక్షతాన్ సమర్పయామి.

యజ్ఞోపవీతం పరమాత్మా పరబ్రహ్మ త్రిష్టుప్. యజ్ఞోపవీత ధారణే
వినియోగః। ఓమ్ యజ్ఞోపవీతం పరమం పవిత్రం ప్రజాపతే ర్యత్సహజం
పురస్తాత్। ఆయుష్య మగ్ర్యం ప్రతిముంచ శుభ్రం యజ్ఞోపవీతం బలమస్తు
తేజః ॥ యజ్ఞోపవీతార్థ మక్షతాన్ సమర్పయామి.

గంధద్వారామి త్యానంద కర్దమ చిక్లీతా నుష్టుప్. గంధధారణే
వినియోగః ఓమ్ గంధద్వారాం దురాధర్షాం నిత్యపుష్టాం కరీషిణీమ్ ।
ఈశ్వరీం సర్వ భూతానాం తామిహోపహ్వయే శ్రియమ్ ॥

ఆయనేతేతి లవసఃపుత్రో గ్ని ర్విశ్వేదేవా౽ నుష్టుప్. అక్షతధారణే
వినియోగః ॥ ఓమ్ ఆయనేతే పరాయణే దూర్వా రోహంతు పుష్పిణీః ।
హ్రదాశ్చ పుండరీకాణి సముద్రస్య గృహా ఇమే ॥ అలంకరణార్థ
మక్షతాన్ సమర్పయామి॥ ఓమ్ పుష్పవతీః ప్రసూవతీః ఫలినీ రఫలా ఉత
అశ్వాఇవ సజిత్వరీ ర్వీరుధః పారయిష్ణవః పుష్పాణి సమర్పయామి ॥
కాండా త్కాండా త్ప్రరోహంతీ పరుషః పరుషః పరి। ఏవానో దూర్వే
ప్రతను సహస్రేణ శతేనచ॥ దూర్వాయుగ్మం సమర్పయామి ।

హిరణ్యరూప ఇత్యస్య గృత్సమద భార్గవో శౌనక త్రిష్టుప్. ఆభరణ ధారణే

వినియోగః। ఓమ్ హిరణ్యరూపః స్సహిరణ్యసందృ గపాం నపాత్సేదు

హిరణ్యవర్ణః। హిరణ్యయాత్పరియోనే ర్నిషద్యా హిరణ్యదా దదత్యన్న

మస్మై। ఆభరణార్థ మక్షతాన్ సమర్పయామి.

పుష్పైః పూజయామి

ఓమ్ సుముఖాయ నమః
ఓమ్ ఏకదంతాయ నమః
ఓమ్ కపిలాయ నమః
ఓమ్ గజకర్ణకాయ నమః
ఓమ్ లంబోదరాయ నమః
ఓమ్ వికటాయ నమః
ఓమ్ విఘ్నరాజాయ నమః
ఓమ్ గణాధిపాయ నమః
ఓమ్ ధూమకేతవే నమః
ఓమ్ గణాధ్యక్షాయ నమః
ఓమ్ ఫాలచంద్రాయ నమః
ఓమ్ గజాననాయ నమః
ఓమ్ వక్రతుండాయ నమః
ఓమ్ శూర్పకర్ణాయ నమః
ఓమ్ హేరంబాయ నమః
ఓమ్ స్కందపూర్వజాయ నమః
ఓమ్ సర్వసిద్ధిప్రదాయ నమః
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః

నానావిధ పరిమళ పత్ర పుష్పా క్షతాన్ సమర్పయామి
వనస్పత్యుద్భవై ర్దివ్యై ర్నానాగంధై స్సుసంయుతః।
ఆఘ్రేయ స్సర్వ దేవానాం ధూపోయం ప్రతిగృహ్యతామ్ ॥
ధూప మాఘ్రాపయామి।

సాజ్యం త్రివర్తి సంయుక్తం వహ్నినా యోజితం మయా।
గృహాణ మంగళం దీపం త్రైలోక్య తిమిరాపహమ్।
భక్త్యా దీపం ప్రయచ్ఛామి దేవాయ పరమాత్మనే।
త్రాహిమాం నరకా ద్ఘోరాత్ దివ్యజ్యోతి ర్నమోస్తుతే ॥

దీపం దర్శయామి. ధూప దీపానంతరం ఆచమనీయం సమర్పయామి.

నైవేద్యమ్. ఓమ్ భూర్భువస్సువః। తత్సవితు ర్వరేణ్యం భర్గో దేవస్య

ధీమహి। ధియో యోనః ప్రచోదయాత్ ॥ ఓమ్‌వం ■ ధేనుముద్రయా

అమృతీకరణం కృత్వా. సత్యం త్వర్తేన పరిషించామి. అమృతమస్తు.

అమృతోపస్తరణమసి స్వాహా ఓమ్ ప్రాణాయ స్వాహా.

ఓమ్ అపానాయ స్వాహా - ఓమ్ వ్యానాయ స్వాహా - ఓమ్ ఉదానాయ

స్వాహా - ఓమ్ సమానాయ స్వాహా - ఓమ్ బ్రహ్మణే స్వాహా

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః మహానైవేద్యం సమర్పయామి.

మధ్యే మధ్యే పానీయం సమర్పయామి. అమృతా పిధానమసి.
ఉత్తరా పోశనం సమర్పయామి. హస్తౌ ప్రక్షాళయామి.
పాదౌ ప్రక్షాళయామి శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి.

పూగీఫల సమాయుక్తం నాగవల్లీ దళైర్యుతమ్.
కర్పూర చూర్ణ సంయుక్తం తాంబూలం ప్రతిగృహ్యతామ్ ।

శ్రియే జాత ఇత్యస్య కణ్వో ఘోరః పవమాన సోమ స్త్రిష్టుప్. నీరాజనే

వినియోగః ఓమ్ శ్రియే జాత శ్శ్రియ ఆనిరీయాయ శ్రియం వయో జరి

తృభ్యోదదాతి। శ్రియం వసానా అమృతత్వమాయ న్భవన్తి సత్యా సమిధా

మితద్రౌ ॥ కర్పూర నీరాజనం దర్శయామి. నీరాజనానంతరం ఆచమనీయం

సమర్పయామి. నిమసీదే త్వష్టాదంష్ట్ర ఇంద్ర స్త్రిష్టుప్ మంత్రపుష్ప

■ ధేనుముద్ర మొదలగు ముద్రలను గురువుల ద్వారా తెలిసికొని చూపింపవలయును.

సమర్పణే వినియోగః ఓమ్ నిషుసీద గణపతే గణేషు త్వామాహు ర్విప్రతమం కవీనామ్। నఋుతే త్వత్క్రియతే కించ నారే మహా మర్కంమఘవం చిత్రమర్చ ॥ మంత్రపుష్పం సమర్పయామి.

విఘ్నేశ విధిమార్తాండ చంద్రేంద్రోపేంద్ర వందిత ।
నమో గణపతే తుభ్యం బ్రహ్మణాం బ్రహ్మణస్పతే ॥
అన్యధా శరణంనాస్తి త్వమేవ శరణం మమ ।
తస్మా త్కారుణ్య భావేన రక్షరక్ష గణాధిప ॥

శ్రీ మహా గణాధిపతయే నమః । ప్రదక్షిణ నమస్కారాన్ సమర్పయామి పునః పూజాంచ కరిష్యే - ఛత్ర మాఛ్ఛాదయామి. చామరాభ్యాం వీజయామి. నృత్యం దర్శయామి. గీతం శ్రావయామి. ఆందోళికా మారోహయామి. సమస్త దేవోపచార రాజోపచార శక్త్యుపచార భక్త్యుపచార పూజాం సమర్పయామి.

యస్య స్మృత్యాచ నామోక్త్యా తపః పూజా క్రియాదిషు ।
న్యూనం సంపూర్ణతాం యాతి సద్యోవందే తమచ్యుతమ్ ।
మంత్రహీనం క్రియాహీనం భక్తిహీనం గణాధిప ।
యత్పూజితం మయాదేవ పరిపూర్ణం తదస్తుతే ॥

అనయా ధ్యానాఽఽ వాహనాది షోడశోపచార పూజయా భగవాన్ సర్వ దేవాత్మకః శ్రీ మహాగణాధిపతి స్సుప్రీత స్సుప్రసన్నో వరదో భూత్వా ఉత్తరే శుభకర్మ ణ్యవిఘ్న మస్త్వితి భవంతో మహాంతోఽ నుగృహ్ణంతు. ఇత్యక్షతోదకం విసృజేత్ ఉత్తరే శుభకర్మణ్య విఘ్నమస్తు. శ్రీ గణాధిపతి ప్రసాదం శిరసా గృహ్ణామి

ఓమ్శతమానం భవతి శతాయుః పురుష శ్శతేంద్రియ ఆయుష్యే

వేంద్రియే ప్రతితిష్ఠతి - యజ్ఞేన ఇత్యస్య సాధ్యాః ప్రస్తారపంక్తిః

ఉద్వాసనే వినియోగః

ఓమ్ యజ్ఞేన యజ్ఞమయజంత దేవా స్తాని ధర్మాణి ప్రథమా న్యాసన్ ।

తేహనాకం మహిమాన స్సచంత యత్రపూర్వే సాధ్యాస్సంతి దేవాః ॥

శ్రీ మహా గణాధిపతయే నమః యథాస్థానం ప్రవేశయామి

క్షేమాయ పునరాగమనాయచ

హరిః ఓమ్

పుణ్యాహవాచన ప్రయోగః

కర్తా స్వపురతః శుద్ధాయాం భూమౌ పంచవర్ణైః తణ్డులైర్వా
అష్టదళ పద్మం లిఖిత్వా
మహీద్యౌః పృథివీ ఇత్యస్య ద్యావా పృథివీ విష్ణుర్గాయత్రీ
భూ ప్రార్థనే వినియోగః

ఓమ్ మహీద్యౌః పృథివీచన ఇమం యజ్ఞం మిమిక్షతామ్ ।
పిపృతాన్నో భరీమభిః ॥ ఇతి మంత్రేణ భూమిం సంప్రార్థ్య ఓషధయ
స్సంవదంత ఇత్యస్య ఓషధయోఽ నుష్టుప్ - ఓషధీ ప్రక్షేపణే
వినియోగః- ఓషధయ స్సంవదన్తే సోమేన సహ రాజ్ఞా । యస్మై
కృణోతి బ్రాహ్మణ స్తంరాజ న్పారయామసి॥ ఇతి యవాన్ ప్రక్షిప్య-
యేన లోకాయేతి మంత్రేణ ధాన్యరాశిం పరికల్ప్య - యేన
లోకాయేతి సతో బృహతీ - ధాన్యరాశౌ కలశస్థాపనే వినియోగః॥
ఓం యేన లోకాయ తనయాయ ధాన్యం బీజం వహధ్వే అక్షితమ్।
అస్మభ్యం తద్దత్తన యద్వ ఈ మహే రాధో విశ్వాయు సౌభగమ్ ॥

తత్రో దగుపవర్గౌ ద్వౌ భాగౌ కృత్వా స్వలంకృతౌ సపల్లవముఖౌ
తంతునా వేష్టితౌ కలశౌ దక్షిణోత్తరయో రాకలశేష్వితి మంత్రావృత్యా
నిధాయ ఆకలశేష్వితస్య విశ్వామిత్రో గాయత్రీ కలశస్థాపనే వినియోగః

తన్మధ్యే స్థాపయే ద్రాశ్యోః సజలం కలశద్వయమ్ ।
స్థిరస్తు దక్షిణే కుంభః చలత్కుంభ స్తదుత్తరే ॥
శుభకర్మణి సర్వత్ర తర్పణం చోత్తరేదిశి ॥

భావము : దక్షిణ కలశమును కదలించరాదు. ఉత్తరకుంభమును కదలించ వచ్చును. తర్పణము ఉత్తర కలశము నందు వేయవలెను.

ఆక్తలశేమ ధావతి శ్యైనో వర్మ విగాహతే। అభిద్రోణా కనిక్రదత్ ॥
ఇమమ్మే సింధుక్షిత్ ప్రైయమేధా నద్యోజగతీ। ఇమంమే గంగే
యమునే సరస్వతి శుతుద్రి స్తోమం సచతాపరుష్ణ్యా అసిక్న్యా
మరుద్వృధే వితస్త యార్జీకియే శృణుహ్యా సుషోమయా ।
గన్ధద్వారా మితి గంధం ప్రక్షిప్య. గంధద్వారాం - శ్రియమ్
కాండాత్కాండాదితి దూర్వాః కాండాత్కాండాత్ - శతేనచ.
అశ్వత్థేవఇతి పంచపల్లవాన్ అశ్వత్థేవోఽథర్వణో భిషగోషధి
రనుష్టుప్ - ఓషధీ ప్రక్షేపణే వినియోగః - అశ్వత్థేవో నిషదనం
పర్ణేవో వసతిష్కృతా। గోభాజ ఇత్కిలాసథ యత్సనవథ
పూరుషమ్ ॥ సహిరత్నానీతి రత్నాని - సహిరత్నాని శ్యావాశ్వ
ఆత్రేయ స్సవితా గాయత్రీ - రత్నప్రక్షేపణే వినియోగః -
సహిరత్నాని దాశుషే సువాతి సవితా భగః। తంభాగం చిత్ర
మీమహే॥ హిరణ్యరూపఇతి హిరణ్యమ్ । హిరణ్యరూపో
గృత్సమదోఽపాంనపాత్త్రిష్టుప్। హిరణ్య ప్రక్షేపణే వినియోగః
హిరణ్య - నమస్మే - ఇతిహిరణ్యంనిక్షిప్య - యువాసు వాసాఇతి
వస్త్రమ్ - యువాసువాసా విశ్వామిత్రో యూపస్త్రిష్టుప్ -
వస్త్రాఽచ్ఛాదనే వినియోగః - ఓంయువాసు వాసాః పరివీత ఆగా
త్సఉ శ్రేయా న్భవతి జాయమానః తంధీరాసః కవయ ఉన్నయంతి

స్వాధ్యే త్తే మనసా దేవయంతః । ఇతిమన్త్రేణాఽవేక్ష్య. పూర్ణా దర్వీతి మంత్రేణ సఫలాభ్యాం తండులపూరితపాత్రాభ్యాం తయో రాననే పిధాయ. పూర్ణాదర్వీ పరాపత సుపూర్ణా పునరాపత। వస్నేవ విక్రీణావహా ఇషమూర్జం శతక్రతో । 1 పూర్ణపాత్రే నిధాయ పుష్పమాలాది భూషితౌ కృత్వా సర్వత్రోత్తర సంస్థాం మంత్రావృత్తించ క్రమేణకుర్యాత్ తత్వాయామీతి వరుణా వాహనమ్। తత్వాయామీత్యస్య శునశ్శేఫో వరుణ స్త్రిష్టుప్. వరుణాఽవాహనే వినియోగః। ఓంతత్వాయామి బ్రహ్మణా వందమాన స్తదాశాస్తే యజమానో హవిర్భిః। అహేళమానో వరుణేహ బోధ్యురుశంస మా న ఆయుః ప్రమోషీః ।

ఇతి దక్షిణ కలశే వరుణమావాహ్య ఉత్తరకలశే దేవతాఽఽవాహయేత్।

కలశస్యముఖే - ఆయాన్తు దేవాపూజార్థం దురిత క్షయకారకాః ఏతేశ్లోకాః గణపతి పూజాయాం లిఖితాః ఇత్యభిమంత్ర్య తత్ర తీర్థాన్యా వాహయేత్

గాయత్రీ చాత్ర సావిత్రీ శాన్తిః పుష్టికరీ స్తథా ।
సర్వే సముద్రా స్సరిత స్తీర్థాని జలదా నదాః ।
ఆయాంతు మమ శాంత్యర్థం దురిత క్షయ కారకాః ।

ఇత్యావాహ్య గాయత్ర్యాదిభ్యోనమ ఇతి సంపూజ్య ప్రార్థయేత్

1 రెండు కలశములపైన రెండు పూర్ణపాత్రలను పెట్టవలెను.

దేవ దానవ సంవాదే మథ్యమానే మహోదధౌ ।
ఉత్పన్నోసి తదాకుంభ విధృతో విష్ణునాస్వయమ్ ।
త్వత్తోయే సర్వతీర్థాని దేవా స్సర్వే త్వయి స్థితాః ।
త్వయి తిష్ఠంతి భూతాని త్వయి ప్రాణాః ప్రతిష్ఠితాః ।
శివ స్స్వయం త్వమేవాసి విష్ణు స్త్వంచ ప్రజాపతిః ।
ఆదిత్యా వసవో రుద్రా విశ్వేదేవా స్సపైతృకాః ॥
త్వయి తిష్ఠంతి సర్వేపి త్వయి కామ ఫలప్రదాః ।
త్వత్ప్రసాదా దిదం కర్మ కర్తు మీహే జలోద్భవ ।
సాన్నిధ్యం కురు మేదేవ ప్రసన్నో భవ సర్వదా ।
సర్వారిష్ట వినాశోఽస్తు శాంతి ర్భవతు కర్మణి ॥
పాశ పాణే నమస్తుభ్యం పద్మినీ జీవనాయక ।
పుణ్యాహ వాచనం యావ త్తావత్త్వం సన్నిధౌభవ ॥

ఇత్యావాహ్య వరుణాది దేవతాభ్యోనమః – ఇతిషోడశోపచార పూజాం కుర్యాత్ –

సర్వేషు కాలేషు సమస్త దేశేష్వ శేషకార్యేషు తథేశ్వరేశ్వరః ।
సర్వ స్వరూపీ భగవా ననాదిమా న్మమాస్తు మాంగల్య వివృద్ధయే హరిః ॥ యత్రయోగేశ్వరః – వ్రజామి శరణం హరిమ్ ॥
ఏతేశ్లోకాః గణపతిపూజాయాం లిఖితాః –

కలశయోః లక్ష్మీనారాయణాభ్యాం నమః । ఉమా మహేశ్వరాభ్యాం నమః । వాణీ హిరణ్యగర్భాభ్యాం నమః । శచీ పురందరాభ్యాం నమః । అరుంధతీ వసిష్ఠాభ్యాం నమః । రుక్మిణీ శ్రీకృష్ణాభ్యాం నమః । మాతృభ్యో నమః। పితృభ్యో నమః। గురుభ్యో నమః। ఆచార్యేభ్యో నమః। ఇష్ట దేవతాభ్యో నమః। కుల దేవతాభ్యో నమః। గృహ దేవతాభ్యో నమః।

గ్రామదేవతాభ్యో నమః। ఆదిత్యాది నవగ్రహ దేవతాభ్యో నమః ।
బ్రాహ్మణేభ్యో నమః। సర్వేభ్యో మహాజనేభ్యో నమః -

ఆచమ్య - ప్రాణానాయమ్య ఏవంగుణ విశేషణ విశిష్టాయాం
శుభతిథౌ. అస్మాకం - సిద్ధ్యర్థం కరిష్య మాణ తత్త ద్దేవతా ప్రతిష్ఠా
యజ్ఞకర్మణి శుద్ధ్యర్థం వృద్ధ్యర్థం శాంత్యర్థం అభ్యుదయార్థంచ
మహాజనై స్సహ స్వస్తి పుణ్యాహవాచనం కరిష్యే - 1 పునః
పూర్వోక్త సంకల్పం కేచిద్వదంతి। యధాచార స్తదనుష్ఠీయతామ్-

ఓమ్ పుణ్యాహం దీర్ఘమాయురస్తు - శిరస్య భిమృశేత్ శివా
ఆపస్సంతు కలశ పభిమృశేత్ । సౌమనస్యమస్తు - హృదయ
మభిమృశేత్ 2 అక్షతంచా రిష్టంచాస్తు ఏవంత్రిః

అర్పుత్ర ప్రార్పుత్ర ప్రియమేధాస్తో అర్పుత । అర్పంతు పుత్రకా
ఉతపుర్ణన్నధృష్ణ్వర్పుత । గంధద్వారాం దురాధర్షాం - శ్రియమ్.

గంధాః పాంతు సౌమంగల్యమస్తు। అక్షతాః పాంతు ఆయుష్యమస్తు।
పుష్పాణి పాంతు। సౌశ్రియమస్తు । తాంబూలాని పాంతు -
ఐశ్వర్య మస్తు। దక్షిణాః పాంతు - బహుదేయం చాస్తు ।
ప్రజాపతిః ప్రియతామ్। శాంతిరస్తు।

యంకృత్వా సర్వవేద యజ్ఞ క్రియాకరణ కర్మారంభాః శుభాః
శోభనాః ప్రవర్తంతే తమహ మోంకార మాదిం కృత్వా
భవద్భి రనుజ్ఞాతః పుణ్యం పుణ్యాహం వాచయిష్యే
వాచ్యతా మితి బ్రాహ్మణాః ప్రతిబ్రూయుః -

---

1 ఇచట కొందరు పూర్వోక్త సంకల్పము చెప్పెడి సాంప్రదాయము కలదు.

2 అరిష్ట మనగా సూతికాగృహము.

భద్రం కర్ణేభి రిత్యస్య గౌతమో విశ్వేదేవా త్రిష్టుప్ - పుణ్యాహ వాచనే వినియోగః -

ఓమ్భద్రం కర్ణేభి శ్శృణుయామ దేవా భద్రం పశ్యేమా క్షభిర్యజత్రాః।
స్థిరై రంగై స్తుష్టువాంస స్తనూభి ర్వ్యశేమ దేవహితం యదాయుః।

ద్రవిణోదా కుత్సోఽగ్ని స్త్రిష్టుప్-

ద్రవిణోదా ద్రవిణస స్తురస్య ద్రవిణోదా స్సనరస్య ప్రయంసత్।
ద్రవిణోదా వీరవతీ మిషంనో ద్రవిణోదా రాసతే దీర్ఘమాయుః॥

సవితా ధానాక పుత్రో లుశో విశ్వేదేవా జగతీ।

సవితా పశ్చాతా త్సవితా పురస్తా త్సవితో త్తరాత్తా త్సవితాఽధ రాత్తాత్ । సవితాన స్సువతు సర్వతాతిం సవితానో రాసతాం దీర్ఘమాయుః॥ నవో నవోసూర్యాసావిత్రీ సూర్యాసావిత్రీ త్రిష్టుప్

నవో నవో భవతి జాయమానోఽహ్నాం కేతు రుషసా మేత్యగ్రమ్।
భాగం దేవేభ్యో విదధాత్యాఽయన్ప్రచంద్రమా స్తిరతే దీర్ఘమాయుః॥

ఆప ఉందంతు జీవసే దీర్ఘాయుత్వాయ వర్చసే। యస్త్వా హృదాఽగ్ని త్రిష్టుప్। యస్త్వా హృదా కీరిణా మన్యమానోఽ మర్త్యం మర్త్యో జోహవీమి। జాతవేదో యశో అస్మాసు ధేహి ప్రజాభి రగ్నే అమృతత్వమస్యామ్ ॥ యస్మైత్వం జాతవేదోగ్నిస్త్రిష్టుప్ ।
యస్మైత్వం సుకృతే జాతవేద ఉలోకమగ్నే కృణవ స్యోనమ్ ।

అశ్వినం సపుత్రిణం వీరవంతం గోమంతం రయిం నశతేస్వస్తి ।
సంత్వా సించామి యజుషా ప్రజామాయు ర్ధనంచ ।

దీర్ఘ మాయురస్తు మన స్సమా ధీయతామ్ (ఇతికర్తా) సమాహిత మనసస్మః (ఇతి బ్రాహ్మణాః) ప్రసీదంతు భవతః (ఇతికర్తా) ప్రసన్నాస్మః (ఇతి బ్రాహ్మణాః ప్రతి బ్రూయుః । 1 ఉత్తరకలశ మాదాయ తదుపరి స్థిత పాత్రం భూమౌ నిధాయ. తస్మిన్ పాత్రే ప్రతిమంత్రం సించేత్ శాంతిరస్తు పుష్టిరస్తు తుష్టిరస్తు వృద్ధిరస్తు అవిఘ్నమస్తు ఆయుష్యమస్తు ఆరోగ్యమస్తు స్వస్తి శివం కర్మాస్తు కర్మసమృద్ధి రస్తు పుత్ర సమృద్ధిరస్తు వేద సమృద్ధిరస్తు శాస్త్ర సమృద్ధిరస్తు ధనధాన్య సమృద్ధిరస్తు ఈశాన్యాం బహిర్దేశే అరిష్ట నిరసన మస్తు ఇతీశాన్యా ముక్షోదకం నినీయుః)

యత్పాపం తత్ప్రతిహత మస్తు యచ్ఛ్రేయ స్తదస్తు । శుక్రాంగారక బుధబృహస్పతి శనైశ్చర రాహుకేతు సోమసహిత ఆదిత్యపురోగా స్సర్వే గ్రహాః ప్రీయంతామ్ తిథి కరణ ముహూర్త జన్మనక్షత్ర దిగ్దేవతాః ప్రీయంతామ్ నైరృత్యామ్ శామ్యంతు ఘోరాణి శామ్యంతు పాపాని శామ్యంతు ఈతయః । కలశే (ఉత్తరే) శుభాని వర్ధంతామ్ శివా ఋతవ స్సంతు । శివా ఓషధయ స్సంతు శివా వనస్పతయస్సంతు శివా అగ్నయ స్సంతు శివా ఆహుతయ స్సంతు శివా అతిథయస్సంతు అహోరాత్రే శివే స్యాతామ్ ఉత్తరే శుభకర్మణ్య విఘ్నమస్తు ఉత్తరోత్తర మహరహ రభివృద్ధిరస్తు ఉత్తరోత్తరా శ్శుభాః క్రియా స్సంపద్యంతామ్

1 ఉత్తర కలశముపైనున్న పూర్ణపాత్రను క్రిందపెట్టి మంత్రోదకమును వేయవలెను.

అగ్నిపురోగా విశ్వేదేవాః ప్రియంతామ్। మాహేశ్వరీ పురోగా
మాతరః ప్రియంతామ్। ఇంద్రపురోగా మరుద్గణాః ప్రియంతామ్।
వసిష్ఠపురోగా ఋషిగణాః ప్రియంతామ్। శ్రీ విష్ణు పురోగా
స్సర్వేదేవాః ప్రియంతామ్। ఋషయ చ్ఛందాంస్యాఽచార్యా
వేదాయజ్ఞా దక్షిణాశ్చ ప్రియంతామ్। బ్రహ్మచ బ్రాహ్మణాశ్చ
ప్రియంతామ్। బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరాశ్చ ప్రియంతామ్

భగవతీ కాత్యాయనీ ప్రియతామ్। భగవతీ మాహేశ్వరీ ప్రియతామ్।
భగవతీ పుష్టికరీ ప్రియతామ్। భగవతీ తుష్టికరీ ప్రియతామ్।
భగవతీ 1ఋద్ధికరీ ప్రియతామ్। భగవతీ 2వృద్ధికరీ ప్రియతామ్।
భగవంతౌ విఘ్నవినాయకౌ ప్రియేతామ్। భగవత్యో లోకమాతరః
ప్రియంతామ్। సర్వా గ్రామదేవతాః ప్రియంతామ్। సర్వాః
కులదేవతాః ప్రియంతామ్। సర్వా వాస్తుదేవతాః ప్రియంతామ్।
శ్రద్ధా మేధే ప్రియేతామ్। ప్రియతాం భగవాన్నారాయణః।
ప్రియతాం భగవాం త్స్వామీ మహాసేనః।

సత్యా ఏతా ఆశిషస్సంతు। పుణ్యాహకాలా వాచ్యంతామ్।

ఉద్గాతేవేత్యస్య మంత్రస్య. గృత్సమద శ్శకుంతో ఽతిశక్వరీ
అష్టిర్వా - ఉద్గాతేవ శకునే సామగాయసి బ్రహ్మపుత్ర ఇవ
సవనేషు శంససి। వృషేవ వాజీ శిశుమతీ రపీత్యా సర్వతో న
శ్శకునే భద్రమావద విశ్వతో నశ్శకునే పుణ్య మావద।

---

1 ఋద్ధి = పెంపొందించునది.

2 వృద్ధి = శత్రువు క్షీణించి తాను పెంపొందించుట వృద్ధి.

యాజ్యయా యజతి ప్రత్తిర్వై యాజ్యా పుణ్యైవలక్ష్మీః

పుణ్యామేవ తల్లక్ష్మీం సంభావయతి। పుణ్యాంలక్ష్మీం సంస్కురుతే

యత్పుణ్యం నక్షత్రం। తద్బట్కుర్వీతోపవ్యుషం। యదావై

సూర్య ఉదేతి। అథ నక్షత్రం నైతి। యావతి తత్ర సూర్యో గచ్ఛేత్।

యత్ర జఘన్యం పశ్యేత్। తావతి కుర్వీత యత్కారీ స్యాత్।

పుణ్యాహ ఏవకురుతే। ఓంతాన్తివా ఏతాని యమ నక్షత్రాణి

యాన్యేవ దేవనక్షత్రాణి తేషు కుర్వీత యత్కారీస్యాత్। పుణ్యాహ

ఏవకురుతే। ఓంపుణ్యాహం భవంతోబ్రువంతు। ఓంపుణ్యాహమ్ ।

స్వస్తయేఽ త్రిపుత్ర స్స్వస్తి విశ్వేదేవా త్రిష్టుప్ -

స్వస్తయే వాయు ముపబ్రవామహై సోమం స్వస్తి భువనస్య యస్పతిః।

బృహస్పతిం సర్వగణం స్వస్తయే స్వస్తయ ఆదిత్యాసో భవంతునః।

ఆదిత్య ఉదయనీయః పథ్యే (పథ్యయై) వేదః

స్వస్త్యై ప్రయన్తి పథ్యాం స్వస్తి మభ్యుద్యన్తి స్వస్త్యైవేదః

ప్రయంతి స్వస్త్యుద్యన్తి స్వస్త్యుద్యన్తి ।

స్వస్తిన ఇంద్రో గౌతమో విశ్వేదేవా విరాట్

స్వస్తిన ఇంద్రో వృద్ధశ్రవా స్స్వస్తినః పూషా విశ్వవేదాః ।

స్వస్తిన స్తార్క్ష్యో అరిష్టనేమి స్స్వస్తినో బృహస్పతి ర్దధాతు ।

అష్టౌ దేవా వసవ స్సోమ్యాసః । చతస్రో దేవీ రజరా శ్రవిష్ఠా ।

తేయజ్ఞం పాంతు రజసః పరస్తాత్। సంవత్సరీణ మమృతం స్వస్తి ॥

మహ్యం సకుటుంబాయ శుద్ధివృద్ధ్య భ్యుదయ కర్మణి మహాజనా

న్ననుజ్ఞాం కుర్వాణాయ ఆశీర్వచన మపేక్షమాణాయ ఆయుష్మతే

స్వస్తిభవంతో బ్రువంతు। ఆయుష్మతే స్వస్తి। ఓంస్వస్తి భవంతో

బ్రువంతు. ఓం స్వస్తి ఏవంత్రి । -

ఋధ్యామ భూతాంశోఽ శ్వ్యత్రిష్టుప్ -

ఋధ్యామ స్తోమం సనుయామ వాజమాన్నో మంత్రం

సరథే హోపయాతమ్। యశోన పక్వం మధుగోష్వంతరా

భూతాంశో అశ్వినోః కామమప్రాః ॥

సర్వామృద్ధి మృధ్నుయామితి తంవై తేజసైవ పురస్తా త్పర్యభవ

చ్ఛందోభి ర్మధ్యతో క్షరై రుపరిష్టా ద్గాయత్ర్యా సర్వతో

ద్వాదశాహం పరిభూయ సర్వామృద్ధి మార్ధ్నో త్సర్వా మృద్ధి

మృధ్నోతి యఏవం వేద ॥

ఋధ్యాస్మ హవ్యై ర్నమసోపసద్య। మిత్రం దేవం మిత్ర ధేయంనో అస్తు।

అనూరాధా న్హవిషా వర్ధయంతః। శతంజీవేమ శరదః సవీరాః।

శుక్రేభిరంగై రితి గాధినో విశ్వామిత్రోగ్ని స్త్రిష్టుప్

శుక్రేభి రంగై రజ ఆతతన్వా న్క్రతుం పునానః కవిభిః పవిత్రైః।

శోచి ర్వసానః పర్యాయు రపాం శ్రియో మిమీతే బృహతీ రనూనాః ॥

త్రీణి త్రీణి వై దేవానా మృద్ధాని। త్రీణి ఛందాంసి త్రీణి సవనాని।

త్రయ ఇమే లోకాః। ఋద్ధ్యా మేవ తర్ద్వీర్య ఏషు లోకేష్షు ప్రతితిష్ఠతి॥

1 వామదక్షిణ హస్తాభ్యాం దక్షిణోత్తర కలశౌ యుగప ద్గృహీత్వా।
ఋద్ధిం భవంతో బ్రువంతు। ఋద్ధ్యతా మృద్ధి స్సమృద్ధిః।
భగవా న్వాస్తోష్పతిః ప్రీయతామ్। ముఖసముద్ధృత్యై స్వస్తి
పుణ్యాహవాచన సమృద్ధిరస్తు। వర్షశత సంపూర్ణమస్తు। గౌతమస
గోత్రాభి వృద్ధిరస్తు। శాంతిః పుష్టి స్తుష్టిశ్చాస్తు। పునరప
గోబ్రాహ్మణేభ్య శ్శుభంభవతు। ఇష్టసంపదస్తు। సర్వసంపదస్తు।
ఇత్యుదకం నిక్షిపేత్. 2 (ఇతి పూర్ణపాత్రే ఉదకం పాతయేత్)

శుచీవో వసిష్ఠో మరుత స్త్రిష్టుప్। అగ్ని శ్శుచి ర్విరూపో గాయత్రీ
శుచీవో హవ్యా మరుత శ్శుచీనాం శుచింహినో మ్యధ్వరం
శుచిభ్యః। ఋతేన సత్య మృత సాప ఆయ న్ఛుచి జన్మాన
శ్శుచయః పావకాః। అగ్ని శ్శుచి వ్రతతమ శ్శుచి ర్విప్ర శ్శుచిః
కవిః। శుచీ రోచత ఆహుతః। ఉదగ్నే అంగిరసో ఉగ్నిర్గాయత్రీ
ఉదగ్నే శుచయ స్తవ శుక్రా భ్రాజంత ఈరతే।తవజ్యోతీం ష్యర్చయః॥
ఏతో న్వింద్రం తిరశ్చీరాంగిరస ఇంద్రో నుష్టుప్ -
ఏతో న్వింద్రం స్తవామ శుద్ధం శుద్ధేన సామ్నా।
శుద్ధై రుక్థైర్వా వృధ్వాంసం శుద్ధ ఆశీర్వా న్మమత్తు।

1 ఎడమ చేతితో దక్షిణము వైపు కలశమును కుడి చేతితో ఎడమ వైపు కలశమును ఒకే మారు ముఖము వరకు ఎత్తి యథాస్థానముగ పెట్టవలెను.

2 ఆకలశద్వయోదకమును ఒకే ధారగా పూర్ణ పాత్ర యందు పోయవలెను.

ఇంద్ర శుద్ధోన ఆగహి శుద్ధ శ్శుద్ధాభి రూతిభిః।
శుద్ధో రయిం నిధారయ శుద్ధోమమద్ధి సోమ్యా ।
ఇంద్ర శుద్ధోహి నో రయిం శుద్ధో రత్నాని దాశుషే ।
శుద్ధో వృత్రాణి జిఘ్నసే శుద్ధో వాజం సిషాససి ।
బ్రాహ్మణే స్వమృతం హితమ్ ।
యేన దేవాః పవిత్రేణా త్మానం పునతే సదా ।
తేన సహస్ర ధారేణ పావమాన్యః పునంతుమా ।
ప్రాజాపత్యం పవిత్రం శతోద్యామం హిరణ్మయమ్ ।
తేన బ్రహ్మ విదో వయం పూతం బ్రహ్మ పునీమహే ।
ఇంద్ర స్సునీతీ సహమాపునాతు సోమ స్స్వస్త్యా వరుణ స్సమీచ్యా
యమో రాజా ప్రమృణాభిః పునాతుమా జాతవేదా మూర్జ
యన్త్యా పునాతు ।
ప్రాచ్యాం దిశి దేవా ఋత్విజో మార్జయంతాం
దక్షిణస్యాం దిశి మాసాః పితరో మార్జయంతాం
ప్రతీచ్యాం దిశి గృహాః పశవో మార్జయంతా
ముదీచ్యాం దిశ్యాప ఓషధయో వనస్పతయో మార్జయంతా।
మూర్ధ్వాయాం దిశి యజ్ఞ స్సంవత్సరో యజ్ఞపతి
ర్మార్జయంతామ్।

ఏతేభ్యో బ్రాహ్మణేభ్యో నానాగోత్రేభ్యో నానానామభ్యో
శ్రీ లక్ష్మీనారాయణో మా మహేశ్వరాఽదిత్యాది నవగ్రహ
స్వరూపేభ్యః స్వస్తి పుణ్యాహవాచన మంత్ర జప దక్షిణాం
మనసోత్సాహ పరిమిత హిరణ్యం తేభ్య స్తేభ్య స్సంప్రదదే నమమ-
వాస్తోష్పత ఇతి తిసృణాం మైత్రావరుణి ర్వసిష్ఠ స్త్రిష్టుప్-
వాస్తు మంత్ర పఠనే వినియోగః

వాస్తోష్పతే ప్రతిజానీహ్య స్మాన్త్స్వా వేశో అనమీవో భవానః ।
యత్త్వేమహే ప్రతితన్నో జుషస్వ శంనో భవ ద్విపదే శంచతుష్పదే॥
వాస్తోష్పతే ప్రతరణోన ఏధి గయస్ఫానో గోభి రశ్వేభి రిందో ।
అజరాస స్తే సఖ్యే స్యామ పితేవ పుత్రా న్ప్రతినో జుషస్వ ।
వాస్తోష్పతే శగ్మయా సంసదాతే సక్షీమహి రణ్మయా గాతుమత్యా ।
పాహి క్షేమ ఉతయోగే వరంనో యూయం పాత స్వస్తిభి స్సదానః॥
అమీవహా ఇత్యస్య వాస్తోష్పతి ర్గాయత్రీ
అమీవహా వాస్తోష్పతే విశ్వా రూపాణ్యా విశన్ ।
సఖా సుశేవ ఏధినః ॥ శుభం శుభమ్ ॥
స్వస్త్యయన ంతార్క్ష్య మరిష్టనేమిం మహద్భూతం వాయసం దేవతానామ్।
అసురఘ్న మింద్రసఖం సమత్సు బృహద్యశో నావ మివారుహేమ ॥
అంహోముచ మాంగిరసం గయంచ స్వస్త్యాఽత్రేయం మనసాచ తార్క్ష్యమ్।
ప్రయతపాణి శ్శరణం ప్రపద్యే స్వస్తి సంబాధేష్వ భయంనో అస్తు ।
శుభమ్ శుభమ్ స్వస్తి పుణ్యాహ వాచన సమృద్ధిరస్తు.

మాతృకాపూజనమ్

ఆచమ్య-ఏవం-శుభతిథౌ కరిష్యమాణ తత్తద్దేవతా ప్రతిష్ఠా యజ్ఞ కర్మణి గణేశాది షోడశ మాతృకా సప్తఘృ తమాతృకా స్థలమాతృకా పూజనం కరిష్యే-తత్రాదౌ చతుర్వింశత్యఙ్గులివిస్తృతే. అష్టావింశత్యఙ్గులి దీర్ఘే షడఙ్గులోన్నతే రక్తవస్త్రావృతే కాష్ఠపీఠే ఉదగ్దక్షిణం పూర్వాపరంచ పంచపంచరేఖాకరణేన షోడశకోష్ఠాని సంపాద్య ప్రథమకోష్ఠం తిర్యగ్ద్వేధా విభజేత్ - ఏవం సప్తదశసు కోష్ఠేషు సువర్ణ రజతాది ప్రతిమాసు పట్టాది లిఖిత మూర్తిషు పూగీఫలేషువా అక్షత పుంజేషువా గణేశపూర్వ గౌర్యాద్యాః షోడశ మాతృకా దక్షిణోపక్రమా ఉదగపవర్గాః ప్రత్యగుపక్రమాః ప్రాగపవర్గావా సంస్థాప్య ప్రతిష్ఠాప్య పూజయేత్ -

ఓమ్ గణేశాయనమః	ఓమ్ గణేశ మావాహయామి
ఓమ్ గౌర్యైనమః	ఓమ్ గౌరీ మావాహయామి
ఓమ్ పద్మాయైనమః	ఓమ్ పద్మా మావాహయామి
ఓమ్ శచ్యైనమః	ఓమ్ శచీ మావాహయామి
ఓమ్ మేధాయైనమః	ఓమ్ మేధా మావాహయామి
ఓమ్ సావిత్ర్యైనమః	ఓమ్ సావిత్రీ మావాహయామి
ఓమ్ విజయాయై నమః	ఓమ్ విజయా మావాహయామి
ఓమ్ జయాయై నమః	ఓమ్ జయా మావాహయామి
ఓమ్ దేవసేనాయై నమః	ఓమ్ దేవసేనా మావాహయామి
ఓమ్ స్వధాయై నమః	ఓమ్ స్వధా మావాహయామి
ఓమ్ స్వాహాయై నమః	ఓమ్ స్వాహా మావాహయామి
ఓమ్ మాతృభ్యోనమః	ఓమ్ మాతౄః ఆవాహయామి
ఓమ్ లోకమాతృభ్యోనమః	ఓమ్ లోకమాతౄరావాహయామి
ఓమ్ ధృత్యై నమః	ఓమ్ ధృతి మావాహయామి
ఓమ్ పుష్ట్యై నమః	ఓమ్ పుష్టి మావాహయామి

ఓమ్ తుష్ట్యై నమః ఓమ్ తుష్టి మావాహయామి
ఓమ్ కులదేవతాయై నమః ఓమ్ కులదేవతామావాహయామి

అథఘృతమాతృకాపూజనమ్

ఓమ్ శ్రియైనమః ఓమ్ శ్రియమావాహయామి
ఓమ్ లక్ష్మ్యైనమః ఓమ్ లక్ష్మీమావాహయామి
ఓమ్ ధృత్యైనమః ఓమ్ ధృతిమావాహయామి
ఓమ్ మేధాయైనమః ఓమ్ మేధామావాహయామి
ఓమ్ పుష్ట్యైనమః ఓమ్ పుష్టిమావాహయామి
ఓమ్ శ్రద్ధాయైనమః ఓమ్ శ్రద్ధామావాహయామి
ఓమ్ సరస్వత్యైనమః ఓమ్ సరస్వతీమావాహయామి

అథస్థలమాతృకా,

ఓమ్ బ్రాహ్మ్యైనమః ఓమ్ బ్రాహ్మీ మావాహయామి
ఓమ్ మాహేశ్వర్యైనమః ఓమ్ మాహేశ్వరీ మావాహయామి
ఓమ్ కౌమార్యైనమః ఓమ్ కౌమారీ మావాహయామి
ఓమ్ వైష్ణవ్యైనమః ఓమ్ వైష్ణవీ మావాహయామి
ఓమ్ వారాహ్యైనమః ఓమ్ వారాహీ మావాహయామి
ఓమ్ ఇంద్రాణ్యైనమః ఓమ్ ఇంద్రాణీ మావాహయామి
ఓమ్ చాముణ్డాయైనమః ఓమ్ చాముణ్డా మావాహయామి

గణేశాది లోకమాతృ ఘృతమాతృ స్థలమాతృ దేవతాభ్యోనమః ధ్యాయామీత్యాది షోడశోపచారైః పూజయేత్.

అనయా పూజయా గణేశాది లోకమాతృకా ఘృతమాతృకా స్థలమాతృకా దేవతాః ప్రీయన్తామ్.

అథాఽయుష్య మన్త్రజపః

ఆయుష్య మితిమన్త్రస్య సనకోహిరణ్య స్త్రిష్టుప్.

ఓమ్ ఆయుష్యం వర్చస్యం రాయస్పోష మౌద్భిదమ్ ।
ఇదం హిరణ్యం వర్చస్వ జైత్రా యావిశతాదిమామ్ ॥

ఆయుర్వి శ్వాయు రిత్యస్యపూషాఽనుష్టుప్.

ఆయు ర్విశ్వాయుః పరిపాసతిత్వా పూషాత్వా పాతు ప్రపథే
పురస్తాత్ । యత్రాసతే సుకృతో యత్ర తేయయు స్తత్రత్వా
దేవస్సవితాపునాతు॥ నతద్రక్షాంసి న పిశాచాశ్చరన్తి దేవానా మోజః
ప్రథమ జంహ్యేతత్ । యోబిభర్తి దాక్షాయణా హిరణ్యం సదేవేషుకృణుతే
దీర్ఘమాయు స్స మనుష్యే షుకృణుతే దీర్ఘమాయుః ॥
యదాబధ్నన్ దాక్షాయణా హిరణ్యం శతానీకాయ సుమ నస్యమానాః
తన్మ ఆబధ్నామి శతశారదాయాఽయుష్మా న్జర దష్టి ర్యథాసత్ ॥

ఇతిమాతృకాపూజనమ్

అథ నాన్దీ ప్రయోగః

కర్తా కృతాఽచమన ప్రాణాయామో దేశకాలౌ సంకీర్త్య అముక దేవప్రతిష్ఠా యజ్ఞాంగతయా నాన్దీ దేవతాఽఽహ్వానం కరిష్య ఇత్యక్షతోదకం విసృజేత్ -

ఏకస్మిన్ పాత్రే తండులాన్నిక్షిప్య నాన్దీ దేవతాఽఽవాహయేత్ నమో మహద్భ్య ఇత్యస్య దేవాత్రిష్టుప్ ।-

నమోమహద్భ్యో నమో అర్భకేభ్యో నమో యువభ్యో నమ ఆశినేభ్యః
యజామ దేవాన్ యది శక్నవామ మాజ్యాయస శ్శంస మావృక్షిదేవాః॥

ఉతో పితృభ్యా మితి షణ్ణాం మంత్రాణాం విశ్వామిత్రోఽగ్ని స్త్రిష్టుప్.
ఉతో పితృభ్యా మితి షణ్ణాం మంత్రాణాం విశ్వామిత్రోఽగ్ని స్త్రిష్టుప్. ప్రణోదేవీ భరద్వాజ స్సరస్వతీ
అదితి ర్గ్లామో విశ్వేదేవా స్త్రిష్టుప్. ప్రణోదేవీ భరద్వాజ స్సరస్వతీ
గాయత్రీ నాన్దీదేవతాఽఽహ్వానే వినియోగః 3-7

ఓమ్ ఉతో పితృభ్యాం ప్రవిదాను ఘోషం మహో మహద్భ్య

మనయన్త శూషమ్। ఉక్షాహ యత్ర పరిధాన మక్తో రను స్వంధామ

జరితు ర్వవక్ష॥ అధ్వర్యుభిః పఞ్చభి స్సప్తవిప్రాః ప్రియం రక్షంతే

నిహితం పదంవేః। ప్రాంచో మదం త్యుక్షణో అజుర్యా దేవాదేవానా

మనుహ వ్రతాగుః। దైవ్యా హోతారా ప్రథమా న్యృంజే సప్త

పృక్షాస స్స్వధయా మదన్తి। ఋతం శంసంత ఋత మిత్త ఆహు

రను వ్రతం వ్రతపా దీధ్యానాః। వృషాయంతే మహే అత్యాయ

పూర్వీ ర్వృష్ణే చిత్రాయ రశ్మయ స్సుయామాః। దేవహోత

ర్మన్ద్రతర శ్చికిత్వాన్ మహో దేవాన్ రోదసీ ఏహవక్షి॥

పృక్ష ప్రయజో ద్రవిణ స్సువాచ స్సుకేతవ ఉషసో రేవదూషుః।

ఉతో చి దగ్నే మహినా పృథివ్యాః కృతం చిదేనస్సం మహేదశస్య॥

ఇళామగ్నే పురుదంసం సనింగో శ్శశ్వత్తమం హవమానాయ సాధ।

స్యాన్నస్సూను స్తనయో విజావాగ్నే సాతేసుమతి ర్భూత్వస్మే॥

తత్ర దేవతాః సత్యవసు సంజ్ఞికా విశ్వేదేవాః నాన్దీముఖాః నాన్దీ।
వృద్ధి ప్రపితామహి వృద్ధి పితామహి వృద్ధిమాతరః గోత్రాః
నాన్దీముఖాః నాన్దీ। వృద్ధి ప్రపితామహ వృద్ధి పితామహ వృద్ధి పితరః
గోత్రాః నాన్దీముఖాః నాన్దీ। వృద్ధి మాతుఃప్రపితామహ వృద్ధిమాతుః
పితామహ వృద్ధి మాతామహాః గోత్రాః నాన్దీముఖాః నాన్దీ।

ఉభాభ్యాం సత్యవసు సంజ్ఞికా విశ్వేదేవాశ్చ గృహసిద్ధేనాఽమేన అద్యైవ తోషయిష్యే - దేవతా పితృ మోదనార్థ మిళావాచనం కరిష్యే -

ఇళామగ్నే పురుదంసం సనింగోశ్శశ్వ త్తమం హవమా నాయసాధ। స్యాన్న స్సూనుస్తనయో విజావాఽగ్నే సాతేసుమతి ర్భూత్వస్మే॥ ఇళా ముపహ్వయతే పశవో వా ఇళా పశూనేవ తదుపహ్వయతే। పశూ న్యజమానే దధాతి ఇళఏహి। అదితి ర్ద్యౌ రదితి రన్తరిక్ష మదితి ర్మాతా సపితా సపుత్రః। విశ్వే దేవా అదితిః పంచ జనా అదితి ర్జాతమదితి ర్జనిత్వమ్॥ ఇళాముపహ్వయతే - యజమానేదధాతి అదితఏహి। ప్రణోదేవీ భరద్వాజ స్సరస్వతీ గాయత్రీ - ప్రణో దేవీ స్సరస్వతీ వాజేభి ర్వాజినీవతి। ధీనామ విత్ర్యవతు। ఇళాముపహ్వయతే - యజమానే దధాతి సరస్వత్యేహి - దేవాశ్చ పితరశ్చ ఇహాఽగచ్ఛతాఽఽ గచ్ఛత- నాన్దీ శోభన దేవతాభ్యో నమః - పూజాం సమర్పయామి అనయా పూజయా ఆవాహితాః నాన్దీ దేవతాః ప్రీయంతామ్॥

ఇతి నాన్దీ ప్రయోగవిధి।

అథాఽచార్యాది ఋత్విగ్వరణ ప్రయోగః

ఆచమ్యం-ఏవం-శుభతిథౌ అస్మి న్నముక దేవతా ప్రతిష్ఠా యజ్ఞ కర్మణి తత్తత్కర్మ కరణార్థం ఆచార్యాది బ్రాహ్మణానాం వరణం అశక్త విషయే యజమాన ప్రతినిధి వరణం కరిష్యఇతి సంకల్ప్య- అక్షతోదకం విసృజేత్ - అస్మిన్ ప్రతిష్ఠా యజ్ఞకర్మణి ఆచార్య కర్మ కర్తుం అముకగోత్రోద్భవం అముక శర్మాణం ఏభి ర్గంధాఽక్షత తాంబూల ముద్రికాఽసన కమండలు వాసోభి రాచార్యత్వేన త్వా

మహం వృణే - వృతోస్మి ప్రతివచనమ్ యధాజ్ఞానతః కరిష్యామి
వదేత్ - ఋత్విజామ్ ప్రత్యేకం వస్త్రద్వయమ్ ఆసనమ్ యజ్ఞోపవీత
త్రయమ్ అర్ఘ్య పాత్రమ్ ఆచమన పాత్రమ్ జలకమన్డలుః।
సువర్ణాఽఙ్గులీయక ద్వయమ్ రుద్రాక్ష మాలాంచ దద్యాత్ -
ఆచార్యాయ ద్విగుణం దేయమ్. స.ప్ర.ప్ర. 26 పత్రమ్

ఓమ్ వ్రతేన దీక్షా మాప్నోతి దీక్షయా ప్నోతి దక్షిణామ్।

దక్షిణా శ్రద్ధా మాప్నోతి శ్రద్ధయా సత్య మాప్నుతే ।

ఓమ్ పృథివీ దీక్షా తయాగ్ని ర్దీక్షయా దీక్షితః। యయాగ్ని ర్దీక్షయా దీక్షితః। తయా త్వా దీక్షయా దీక్షయామి। అన్తరిక్షం దీక్షా। తయా వాయు ర్దీక్షయా దీక్షితః। యయా వాయు ర్దీక్షయా దీక్షితః। తయాత్వా దీక్షయా దీక్షయామి। ద్యౌర్దీక్షా తయాఽఽదిత్యో దీక్షయా దీక్షితః। యయాఽఽది త్యో దీక్షయా దీక్షితః। తయాత్వా దీక్షయా దీక్షయామి। దిశో దీక్షా। తయా చన్ద్రమా దీక్షయా దీక్షితః। యయా చన్ద్రమా దీక్షయా దీక్షితః। తయాత్వా దీక్షయా దీక్షయామి। ఆపో దీక్షా। తయా వరుణో రాజా దీక్షయా దీక్షితః। యయా వరుణో రాజా దీక్షయా దీక్షితః। తయాత్వా దీక్షయా దీక్షయామి। ఓషధయో దీక్షా। తయా సోమో రాజా దీక్షయా దీక్షితః। యయా సోమో రాజా దీక్షయా దీక్షితః। తయాత్వా దీక్షయా దీక్షయామి। వాగ్దీక్షా। తయా ప్రాణో దీక్షయా దీక్షితః। యయా ప్రాణో దీక్షయా దీక్షితః। తయాత్వా దీక్షయా దీక్షయామి। ఇతి సంస్పర్శ్య

యథా శక్రస్య వాగీశ స్త్వాऽచార్య స్సర్వ కర్మసు ।
తథా మయా త్వ మాऽచార్యో వృతోऽస్మి న్యజ్ఞ కర్మణి ॥
బృహస్పతే గృత్సమదో బృహస్పతి స్త్రిష్టుప్ - బృహస్పతివరణే వినియోగః

బృహస్పతే అతియదర్యో అర్హా ద్ద్యుమ ద్విభాతి క్రతుమ జ్జనేషు।
యద్దీద యచ్ఛవస ఋత ప్రజా తత దస్మాసు ద్రవిణం ధేహి చిత్రమ్॥

బ్రహ్మవరణం - అస్మిన్ ప్రతిష్ఠా యజ్ఞ కర్మణి ఏభి ర్గంధాక్షత తాంబూల ముద్రికాऽసన కమండలు వాసోభిః బ్రహ్మాణం త్వా మహం వృణే వృతోऽస్మి యథా జ్ఞానతః కరిష్యామి ఇతిప్రతి వచనమ్ ।
యథా చతుర్ముఖో బ్రహ్మా సర్వలోక పితామహః ।
తథా త్వం మమ యజ్ఞేऽస్మిన్ బ్రహ్మా భవ ద్విజోత్తమ ॥
బ్రహ్మా దేవానాం పవమాన సోమస్త్రిష్టుప్

బ్రహ్మా దేవానాం పదవీః కవీనా మృషి ర్విప్రాణాం మహి షో మృగాణామ్। శ్యేనో గృధ్రాణాం స్వధితి ర్వనానాం సోమః పవిత్ర మత్యేతి రేభన్ ॥ ఇతిప్రార్థయేత్ - అథసదస్యవరణమ్.

సర్వా నృత్విజ ఉదఙ్ముఖా నుపవేశ్య దేశకాలౌ స్మృత్వా. అద్య ప్రారబ్దాऽముక దేవప్రతిష్ఠా యజ్ఞ కర్మణి తత్తత్కార్మ కరణార్థ మముక గోత్రోత్పన్నా నముకాऽముక వేదశాఖా ధ్యాయినోऽ ముకాऽముక శర్మణో బ్రాహ్మణా నేభి ర్గంధాక్షత తాంబూల ముద్రికాऽసన కమణ్డలు వాసోభిర్ ఋత్విక్త్వేన యుష్మా నహంవృణే ఇతి వృతాస్మఇతి తై రుక్తే తాన్ సంపూజ్య.
సదస్యాన్ పూర్వవ ద్వృత్వా -
త్వంనో గురుః పితా మాతా త్వంగురు స్త్వం పరాయణః ।
త్వత్ ప్రసాదాచ్చ విప్రర్షే సర్వం మేస్యా న్మనోగతమ్ ॥

సదస్యో భవ సువ్రత ।
అప ద్వమోక్షణార్థాయ
ఋత్విగ్భి ర్విహితాఽచారైః కురు కార్య మతన్ద్రిత ॥
సదసస్పతి మిత్యస్య సదసస్పతి ర్గాయత్రీ -
సదసస్పతి మద్భుతం ప్రియ మిన్ద్రస్య కామ్యం । సనిం
మేధా మయాసిషమ్ ॥ ఇతి ప్రార్థయేత్

గాణాపత్య వరణమ్ - గాణాపత్యం పూర్వవ ద్వృత్వా
ప్రారీప్సితస్య యజ్ఞస్య జపస్య హవనస్యచ ।
నిర్విఘ్నేన సమాప్త్యర్థం గణపం త్వామహం వృణే ॥
గణానాంత్వా శౌనకో గృత్సమదో గణపతిర్జగతీ ।
గణానాంత్వా గణపతిం హవామహే కవిం కవీనా ముపమశ్రవస్తమమ్।
జ్యేష్ఠరాజం బ్రహ్మణాం బ్రహ్మణస్పతఆనశ్శృణ్వన్నూతిభిస్సీదసాదనమ్।

ఉపద్రష్టృవరణమ్ - పూర్వవ త్సంపూజ్య

యథోక్త నియమై ర్యుక్త స్సమయాఽచార తత్పరః । ఉపద్రష్టా
భవ స్వామిన్ యజ్ఞేస్మి న్మమసువ్రత ॥ ఇతి ప్రార్థయేత్ -
అథ చతుర్వేద పణ్డితాన్ వృణుయాత్ తాన్పూర్వవ
త్సంపూజ్య. ఋగ్వేద పన్డితం వృణుయాత్

ఋగ్వేదః పద్మ పత్రాక్షో గాయత్ర స్సోమ దైవతః ।
అత్రి గోత్రస్తు విప్రేన్ద్ర ఋత్విక్ త్వంమే మఖేభవ ॥
ఇతి ఋగ్వేదాఽవధానినమ్

కాతరాక్షో యజుర్వేదః త్రైష్టుభో విష్ణుదైవతః ।
కాశ్యపేయస్తు విప్రేన్ద్ర ఋత్విక్ త్వంమేమఖేభవ ॥
ఇతి యజుర్వేదాఽవధానినమ్ ।

సామవేదస్తు పింగాక్షో జాగత శ్శక్రదైవతః ।
భారద్వాజస్తు విప్రేంద్ర ఋత్విక్ త్వంమే మఖేభవ ।
ఇతి సామవేదాఽవధానినమ్.

బృహన్నేత్రో ఽధర్వవేదోఽ మన్మథో రుద్రదైవతః ।
వైశమ్పాయన విప్రేంద్ర ఋత్విక్ త్వంమే మఖేభవ ।
ఇత్యధర్వణవేదాఽవధానినమ్.

ఇతిక్రమేణ వేదపన్డితాన్ ద్వారపాల సూక్త పారాయణార్థం
వృణుయాత్ ఏవం తత్తన్మూలమంత్ర జప పారాయణాఽదిత్యాది
నవగ్రహ మంత్రానుష్ఠానార్థం ఋత్విజో వృణుయాత్ - అథప్రార్థనా
భక్తిజ్ఞాన దయాదాన్తి శాన్తి వైరాగ్య మానసా ।
అంగీకుర్వంతు కర్మైతత్ బ్రాహ్మణా బ్రహ్మరూపిణః ।
అస్య యాగస్య నిష్పత్తౌ భవంతో ఽభ్యర్థితా మయా ।
సుప్రసాదేన కర్తవ్యం శాంతికం విధిపూర్వకమ్ ।
ఇతి సర్వాన్ ప్రార్థయేత్ । అథ ఋత్విజ స్సర్వే బ్రూయుః
వయం నియమ సంయుక్తా స్తవకర్తవ్య తత్పరాః ।
కార్యం తవ కరిష్యామో విధిపూర్వం నసంశయః ।
కర్తా యథావిహితం కర్మ కురుత ఋత్విజః యథాజ్ఞానం కరవామః ।

యాగసాధక వరణమ్

కరిష్యమాణ దేవప్రతిష్ఠా యజ్ఞకర్మణి సకల కార్య నిర్వహణార్థం
అస్మత్ప్రతినిధిం యాగసాధకం త్వాంవృణే । వృతోస్మి
యథాజ్ఞానతో విహితం కర్మకరవాణీతి ప్రత్యుక్తిః ।

అఖణ్డ దీపారాధనమ్

కరిష్యమాణ ప్రతిష్ఠా యజ్ఞకర్మణి అద్యప్రభృతి దీక్షా సమాప్తి
పర్యంతం ప్రతిష్ఠా యజ్ఞదీక్షా సంరక్షణార్థం
అఖణ్డ దీపారాధనం కరిష్యే -

శుచౌదేశే భూమిం గోమయేనాఽనులిప్య తత్తద్దేవగాయత్ర్యా

గోమూత్ర హరిద్రోదకాభ్యాం దీపస్థానం ప్రోక్షేత్ -

తత్ర తండులచూర్ణ హరిద్రా కుంకుమై రష్టదళపద్మం లిఖిత్వా

యేన లోకాయేతి సతోబృహతీ -

యేన తోకాయ తనయాయ ధాన్యం బీజం వహధ్వే అక్షితమ్।

అస్మభ్యం తద్ధత్తన యద్వ ఈమహే రాధో విశ్వాయు సౌభగమ్॥

ఇతి ధాన్యరాశిం పరికల్ప్య. తదుప ర్యష్టకోణం విలిఖ్య - దేవస్యత్వా

సవితుః ప్రసవే। అశ్వినో ర్బాహుభ్యామ్। పూష్ణో హస్తాభ్యా మాదదే।

ఇతి దీప పాత్ర మాదాయ ఘృతం మిమిక్షే గృత్సమదోఽగ్ని స్త్రిష్టుప్

ఘృతంమిమిక్షే ఘృతమస్య యోని ర్ఘృతే శ్రితో ఘృతమ్వస్య

ధామ। అనుష్వధ మావహ మాదయస్వ స్వాహా కృతం వృషభ

వక్షిహవ్యమ్। ఇతి గోఘృతం నిక్షిప్య।

అశ్వినా వర్తి రిత్యస్య గౌతమో ఽశ్వినా వుష్ణిక్ -

అశ్వినా వర్తి రస్మదా గోమద్దస్రా హిరణ్యవత్। అర్వాగ్రథం సమనసా

నియచ్ఛతమ్॥ ఇతివర్తిద్వయం దీపపాత్రే నిధాయ। అగ్నినాగ్ని

స్సమిధ్యతే కవి ర్గృహపతి ర్యువా। హవ్యవా ట్జుహ్వాస్యః।

ఇత్యన్యవర్తినా అఖండ దీపం ప్రజ్వాల్య అగ్ని కళాం యజేత్-ఉద్దీప్యస్వ

జాతవేదో పఘ్నం నిర్ ఋతిం మమ। పశూగ్శ్చ మహ్య మావహ

జీవనంచ దిశోదిశ। ప్రమాజంచ విరాజంచాఽభిశ్రీ ర్యాచనో గృహే।

లక్ష్మీ రా ప్రస్య యాముక్తే తయా మానగ్ంస్పృజామసి । జ్యోతిష్మతీ మిత్యగ్నికలాం యజేత్ - జ్యోతిష్మతీం త్వా సాదయామి జ్యోతిష్కృతం త్వా సాదయామి జ్యోతి ర్విదంత్వా సాదయామి భాస్వతీం త్వా సాదయామి జ్వలంతీం త్వా సాదయామి మల్మలా భవంతీం త్వా సాదయామి దీప్యమానాం త్వా సాదయామి రోచమానాం త్వా సాదయామ్య జస్రాం త్వా సాదయామి బృహజ్జ్యోతిషం త్వా సాదయామి బోధయంతీం త్వా సాదయామి జాగ్రతీం త్వా సాదయామి ।

ఓం శ్రీం హ్రీం శ్రీం యం ధూమ్రార్చి కళాయైనమః
ఓం శ్రీం హ్రీం శ్రీం రం ఊష్మా కళాయైనమః
ఓం శ్రీం హ్రీం శ్రీం లం జ్వాలినీ కళాయైనమః
ఓం శ్రీం హ్రీం శ్రీం శం విస్ఫులింగినీ కళాయైనమః
ఓం శ్రీం హ్రీం శ్రీం హం కపిలా కళాయైనమః
ఓం శ్రీం హ్రీం శ్రీం ళం హవ్యవాహనీ కళాయైనమః
ఓం శ్రీం హ్రీం శ్రీం క్షం కవ్యవాహనీ కళాయైనమః
ఓం శ్రీం హ్రీం శ్రీం ఓం అగ్ని కళాయైనమః

ఇతిసంపూజ్య అఖణ్డ దీప ప్రాణ ప్రతిష్ఠాంకుర్యాత్ - 1 అనునీతే పునరితి మంత్రద్వయాభ్యాం ప్రాణప్రతిష్ఠాకర్తవ్యా మంత్రోయంద్రష్టవ్యా

అఖణ్డదీపస్య ప్రాణాః ఇహప్రాణాః
అఖణ్డదీపస్య జీవః ఇహస్థితః
అఖణ్డదీపస్య సర్వేంద్రియాణి వాఙ్మన శ్చక్షు శ్శ్రోత్ర జిహ్వా ఘ్రాణ ప్రాణా ఇహాఽగత్య చిరం తిష్ఠంతు స్వాహా -
ధ్రువస్తేఽఙ్గిరసో రాజాఽనుష్టుప్

1 అనునీతే 9 పత్రే

1 ధ్రువస్తే రాజా వరుణో - ధ్రువమ్ ।
భో దీప దేవ (దేవి) రూపస్త్వం కర్మసాక్షీ హ్యవిఘ్నకృత్ ।
యావత్కర్మ సమాప్తిస్స్యాత్తావత్త్వం సుస్థిరో భవ ।
అఖండదీప పరబ్రహ్మణే నమః - పూజాం సమర్పయామి
అనయా పూజయా అఖండ దీప పరబ్రహ్మ దేవతా ప్రీయతామ్.
ఇత్యఖండ దీప ప్రతిష్ఠావిధిః

రక్షాబంధనమ్

ఆచమ్య - ప్రాణానాయమ్య - ఏవం - తిథౌ కరిష్యమాణ
1 తత్తద్దేవతా ప్రతిష్ఠా యజ్ఞకర్మణి సంకల్పాది క్రతు సమాప్తి
పర్యంతం సర్వ దేవతా మూర్తీనాం స్పృష్టాఽస్పృష్ట దోష నివృత్త్యర్థం
ఆచార్యాఽదీనాం జననాఽద్యాశౌచ శ్రవణేఽపి తత్కర్మ సమాప్తి
పర్యంతం దోష నివృత్త్యర్థం తత్తత్కర్మాఽధికార యోగ్యతా
సిద్ధ్యర్థం యజ్ఞరక్షార్థం రక్షాబంధనం కరిష్యే -
రక్షాబంధన పూజాం కుర్యాత్ సాక్షత కాంస్యపాత్రే పంచగుణీకృత
కార్పాస కంబళ సూత్రబద్ధ హరిద్రా మూలాని కుంకుమ హరిద్రా
లిప్తాని విధాయ ఆపోహిష్ఠాది వారుణ సూక్తైరభిషిచ్య పూజాంకృత్వా
యజమాన దమ్పతీ దక్షిణ వామ హస్తయో ర్బధ్నీయేతామ్ ।
రక్షోహణమితి - రక్షోహణో వాయు ర్భారద్వాజ స్త్రిష్టుప్ ।
రక్షోహణం వాజిన మాజిఘర్మి మిత్రం ప్రథిష్ఠ ముపయామి
శర్మ । శిశానో అగ్నిః క్రతుభి స్సమిద్ధ స్సనో దివాసరిషః పాతు
నక్తమ్ । ఇతి మంత్రేణాఽభి మంత్ర్య.

---

1 ధ్రువస్తే 1 పుట

2 ఆయా దేవతలపేరు అనగా ప్రతిష్ఠచేయబోవు దేవత పేరు.

విశ్వేత్తాత ఇతిమంత్రస్య భార్గవో నేమ ఇంద్రో జగతీ
విశ్వేత్తాతే సవనేషు ప్రవాచ్యా యాచ కర్థ మఘవ న్నింద్ర
సున్వతే। పారావతం యత్పురు సంభృతం వస్వపావృణో
శ్శరభాయ ఋషి బన్ధవే॥ అనేన మంత్రేణ పుంసో దక్షిణహస్తే
బధ్నీయాత్ బృహత్సామేత్యస్య నకుల ఇంద్ర స్త్రిష్టుప్
బృహత్సామ క్షత్రభృ ద్వృద్ధ వృష్ణ్యం త్రిష్టుభౌజ శ్శుభిత
ముగ్ర వీరమ్। ఇన్ద్ర స్తోమేన పఞ్చదశేన మధ్య మిదం వాతేన
సగరేణ రక్ష॥ ఇతి పత్న్యై వామహస్తే. బధ్నీయాత్

ఆచార్యాది ఋత్విజేభ్యో రక్షాధారణమన్త్రః
యేనబద్ధో బలీరాజా దానవేన్ద్రో మహాబల ।।
తేనత్వా మపి బధ్నామి రక్షేమాచల మాచల।

ఇతిరక్షాబన్ధన విధి।

త్రిశూల చక్రరాజ ప్రతిష్ఠా విధిః

ఆచమ్య-ఏవం-తిథౌ కరిష్యమాణ తత్త దేవతా ప్రతిష్ఠా యజ్ఞ కర్మణి దేవ ప్రతినిధీ భూత త్రిశూల చక్రరాజ ప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యే - త్రిశూలం (చక్రరాజం) తండుల పూర్ణపాత్రే నిధాయ వస్త్రమాల్యాదిభి రభ్యర్చ్య ప్రార్థయేత్ -

తత్పురుషాయ విద్మహే అస్త్రరాజాయ ధీమహి। తన్న స్త్రిశూలః ప్రచోదయాత్॥ ఓం నమస్తే అస్త్వాయుధాయా ఽనాతతాయ ధృష్ణవే। ఉభాభ్యా ముతతే నమో బాహుభ్యాం తవ ధన్వనే।

చక్రరాజం. తత్పురుషాయ విద్మహే సహస్రారాయ ధీమహి ।
తన్నశ్చక్రః ప్రచోదయాత్ ।
శక్తిపక్షే. తత్పురుషాయ విద్మహే తీక్ష్ణ ధారాయ ధీమహి । తన్నశ్శక్తిః
ప్రచోదయాత్ ॥ ఏవం సంప్రార్థ్య రక్షోహణమితి కంకణం బధ్నీయాత్-

ఇతి త్రిశూల శక్తి చక్రరాజ ప్రతిష్ఠావిధి ।

అథయాగమణ్డపప్రవేశః

సపత్నీకో యజమానః సాచార్య సర్త్విక్పరివారో మఙ్గళ ఘోషేణ కనిక్రదదితి సూక్తేన కనిక్రదదితి సూక్తస్య గృత్సమదాఽఙ్గిరసశౌనహోత్ర భార్గవా దయ స్త్రిష్టుప్ జగతీ అతిశక్వరీ అష్టిర్వా

కనిక్రద జ్జనుషం ప్రబ్రు వాణ ఇయర్తి వాచ మరితేవ నావమ్ ।
సుమఙ్గలశ్చ శకునే భవాసి మాత్వా కాచి దభిభా విశ్వ్యావిదత్ ।
మాత్వా శ్యేన ఉద్వధీ న్మా సుపర్ణో మా త్వా విదదిషుమా న్వీరోఅస్తా
పిత్ర్యా మను ప్రదిశం కనిక్రద త్సుమఙ్గలో భద్రవాదీ వదేహ ।
అవక్రంద దక్షిణతో గృహాణాం సుమఙ్గలో భద్ర వాదీ శకునే ।
మానస్తేన ఈశత మాఽఘశంసో బృహ ద్వదేమ విదథే సువీరాః ।
ప్రదక్షిణి దభి గృణన్తి కారవో వయో వదన్త ఋతుథా శకున్తయః ।
ఉభే వాచౌ వదతి సామగా ఇవ గాయత్రంచ త్రైష్టు భంచాఽనురాజతి।
ఉద్గాతేవ శకునే సామ గాయసి బ్రహ్మపుత్ర ఇవ సవనేషు శంససి ।
వృషేవ వాజీ శిశుమతీ రపీత్యా సర్వతో నశ్శకునే భద్రమావద
విశ్వతో నశ్శకునే పుణ్య మావద ।

ఆవదం స్త్వం శకునే భద్ర మావద తూష్ణీ మాసీన స్సుమతిం చికిద్ధినః।
యదుత్పతన్వదసి కర్కరిర్యథా బృహద్వదేమ విదథే సువీరాః ॥
ఆశుశ్శిశానో మమాగ్నే వర్చో బుచం వాచం స్వస్తిన
ఇత్యాదికం యథాఽవకాశం పఠేత్
కనిక్రదదితి సూక్తేన కలశ హస్తః సువాసినీ రగ్రతః కృత్వా
యాగమణ్డపం ప్రదక్షిణీకృత్య మణ్డపస్య పశ్చిమద్వార మాగత్య
పాణిభ్యాం చాఽర్ఘ్యపాత్ర మాదాయ ప్రాఙ్ముఖః స్థిత్వా భూమిం
ధ్యాయేత్ - 1-22 స్యోనాపృథివీ మేధాతిథిః పృథివీ గాయత్రీ -
స్యోనాపృథివి భవాఽనృక్షరా నివేశనీ। యచ్ఛాన శ్శర్మ సప్రథాః ॥
చతుర్భుజాం శుక్లవర్ణాం కూర్మపృష్ఠో పరిస్థితామ్ ।
శంఖ పద్మ ధరాం చక్రశూల హస్తాం ధరాం భజే ॥
భూతధాత్రి రత్నగర్భే విపులే సాగరాఽమ్బరే ।
అస్మిన్ యజ్ఞే మహాదేవి విఘ్నం విధ్వంసయాఽంబికే ॥
బ్రహ్మణా నిర్మితే దేవి విష్ణునా శంకరేణచ ।
గృహాణాఽర్ఘ్యం చ మే దేవి సౌభాగ్యంచ ప్రయచ్ఛమే ॥
ఇతిభూమ్యై 1 అష్టాంగాఽర్ఘ్యం దత్వా తతో గన్ధ పుష్ప
ధూప దీప నైవేద్యై ర్భూమిం సంపూజ్య
ఉపచారా నిమాన్ తుభ్యం దదామి పరమేశ్వరి ।
భక్త్యా గృహాణ దేవేశి త్వామహం శరణంగతః ॥
ఇతిపూజాం నివేద్య ప్రార్థయేత్ -
సకుటుమ్బో యజమానః పశ్చిమద్వారేణ ప్రవిశేత్ - పూర్వద్వారేణ
హోమ ద్రవ్యప్రవేశః । దక్షిణ ద్వారేణ దానద్రవ్య ప్రవేశః ।
ఉత్తర ద్వారేణ పూజాద్రవ్య ప్రవేశః ।
తతఆచార్యో యాగమణ్డపే లాజాఽక్షత మిశ్రిత గౌరసర్షపాన్ వికిరేత్

1 ఆపః క్షీరం కుశాగ్రాణి దధ్యక్షత తిలా స్తథా ।
యవా స్సిద్ధార్థకా శ్చేతి హ్యర్ఘోఽష్టాంగః ప్రకీర్తితః ॥

గౌరసర్షపవికిరణమ్

ఆచమ్య - ఏవంలిథా కరిష్యమాణ ప్రతిష్ఠా యజ్ఞ కర్మణి యజ్ఞశాలాయాం భూత ప్రేత పిశాచ ప్రవేశ దోష నిర్హరణ ద్వారా సర్వగ్రహ పలాయనార్థం దిగ్రక్షణార్థం గౌరసర్షప వికిరణం కరిష్యే - రక్షోహణమితి పంచర్చస్య సూక్తస్య భరద్వాజః పాయురక్షోహాఽగ్ని స్త్రిష్టుప్ - దిగ్రక్షణే వినియోగః

ఓమ్ రక్షోహణం వాజిన మాజి ఘర్మి మిత్రం ప్రథిష్ఠ ముపయామి శర్మ।
శిశానో అగ్నిః క్రతుభి స్సమిద్ధ స్సనో దివా సరిషః పాతు నక్తమ్ ।
అయో దంష్ట్రో అర్చిషా యాతు ధానా నుపస్పృశ జాతవేద స్సమిద్ధః।
ఆజిహ్వయా మూరదేవా న్రభస్వ క్రవ్యాదో వృక్త్వ్యపి ధత్స్వాసన్ ।
ఉభోభయా విన్నుపధేహి దంష్ట్రో హింస్ర శ్శిశానోఽవరం పరంచ।
ఉతాఽన్తరిక్షే పరియాహి రాజన్ జంభై స్సందేహ్య భియాతుధానాన్ ।
యజ్ఞై రిమా స్సంనమమానో అగ్నేవాచాశల్యా అశనిభి ర్దిహానః।
తాభి ర్విధ్య హృదయే యాతుధానా న్ప్రతీచో బాహూ ప్రతిభజ్ధ్యేషామ్ ।
అగ్నే త్వచం యాతుధానస్య భిన్ధి హింస్రాఽశని ర్హరసా హన్త్యేనమ్ ।
ప్రపర్వాణి జాతవేద శ్శృణీహి క్రవ్యాత్ క్రవిష్ణు ర్విచినోతు వృక్ణమ్ ।

అపసర్పంతు తేభూతా యేభూతా భూమి సంస్థితాః।
యేభూతా విఘ్నకర్తార స్తేనశ్యంతు శివాజ్ఞయా ।
అపక్రామన్తు భూతాది పిశాచా స్సర్వతో దిశమ్ ।
సర్వేషా మవిరోధేన ప్రతిష్ఠాంతు సమారభే ।

యదత్ర సంస్థితం భూతం స్థాన మాశ్రిత్య సర్వదా।
స్థానం త్యక్త్వాతు తత్సర్వం యత్ర స్థం తత్ర గచ్ఛతు ।
భూతాని రక్షసా వాఽపి యేఽత్ర తిష్ఠన్తి కేచన।
తేసర్వే ప్యపగచ్ఛన్తు శాన్తికంతు కరోమ్యహమ్ ॥

ఏతై ర్మంత్రై రీశానాది సర్వదిక్షు గౌరసర్షపా న్వికీర్య-దేవా ఆయాన్తు-యాతుధానా అపయాన్తు-విష్ణో దేవయజనం రక్షస్వేతి రక్షాం కృత్వాపఞ్చగవ్యేన కుశై ర్మణ్డపభూమిం యజ్ఞసంభారాంశ్చ ప్రోక్షేత్-

పఞ్చగవ్యకరణమ్

ఆచమ్య - క్రియమాణ ప్రతిష్ఠా యజ్ఞకర్మణి సర్వేషాం యజమానాఽచార్యాదీనాం అభక్ష్యభక్షణ అభోజ్య భోజన అస్పర్శ్యాఽస్పర్శనాది సమస్తదోష నివృత్త్యర్థం సమస్తపాప క్షయద్వారా దేహశుద్ధ్యర్థం సమస్తబింబ శుద్ధ్యర్థం పఞ్చగవ్య ప్రాశనం కరిష్యే -

భూమౌ దర్భానాఽస్తీర్య పఞ్చగవ్య పాత్రాణి తత్తద్దిక్షు న్యసేత్ -

గాయత్ర్యా గోమూత్రం పూర్వదిగ్భాగే తత్సవితు ర్విశ్వామిత్ర స్సవితా గాయత్రీ - తత్సవితు ర్వరేణ్యం భర్గో దేవస్య ధీమహి ।
ధియోయోనః ప్రచోదయాత్ ॥

1 గన్ధద్వారా మితి గోమయం దక్షిణే। గన్ధద్వారా మిత్యాఽనన్ద కర్దమ చిక్లీతానుష్టుప్ -

2 ఆప్యాయస్వేతిక్షీరం పశ్చిమే -

---

1 గన్ధద్వారాం 11 పత్రే అస్తి
2 ఆప్యాయస్వ 9 పత్రే అస్తి

1 దధిక్రావ్ణో అకారిషం దధిక్రానుష్టుప్ - దధిక్రావ్ణఇతి దధ్యుత్తరే।

2 ఘృతం మిమిక్ష ఇతి ఘృతమాగ్నేయ్యామ్।

దేవస్య త్వేతికుశోదకమీశాన్యే - దేశస్య త్వేత్యశ్వినౌవిశ్వేదేవా త్రిష్టుప్-

దేవస్త్వష్టా సవితా విశ్వరూపః పుపోష ప్రజాః పురుధాజజాన।

ఇమాచవిశ్వా భువనాన్యస్య మహద్దేవానా మసురత్వ మేకమ్॥

ఇతిప్రణవేన యజ్ఞకాష్ఠేనాఽలోడ్య తత్తద్దేవతాఽవాహయేత్

పవిత్రం త్రిము లోకేషు దేవతాభి రధిష్ఠితమ్

వరుణశ్చైవ గోమూత్రే గోమయే హవ్యవాహనః।

దధ్ని వాయు స్సముద్దిష్టః సోమః క్షీరేఘృతేరవిః।

ఇమంమే వరుణశ్శునశ్శేఫో గాయత్రీ - ఇమంమేవరుణ శ్రుధీహవ

మద్యాచ మృళయ। త్వామ వస్యు రాచకే। గోమూత్రే వరుణ

మావాహయామి అగ్నిందూతం మేదాతిధి రగ్నిర్గాయత్రీ - అగ్నిం

దూతం వృణీమహే హోతారం విశ్వవేదసమ్। అస్యయజ్ఞస్య

సుక్రతుమ్। గోమయే అగ్ని మావాహయామి॥

3 ఆప్యాయస్వగౌతమస్సోమోగాయత్రీ - క్షీరేసోమ మావాహయామి।

తవ వాయ వృతస్పతఇత్యస్య అఙ్గిరసో వాయు ర్గాయత్రీ-

తవ వాయవృతస్పతే త్వష్టు ర్జామాత రద్భుత। అవాంస్యా

వృణీమహే - దధ్నివాయు మావాహయామి.

---

1 దధిక్రావ్ణమంత్రః 9 పత్రే అస్తి

2 ఘృతంమిమిక్షేతిమంత్రః 9 పత్రే అస్తి

3 ఆప్యాయస్వ మంత్రః 9 పత్రే అస్తి

ఆకృష్ణేన హిరణ్యస్తూప స్సవితా త్రిష్టుప్

ఆకృష్ణేన రజసా వర్తమానో నివేశయ న్నమృతం మర్త్యంచ ।

హిరణ్యయేన సవితా రథేన దేవో యాతి భువనాని పశ్యన్ ॥

ఘృతే రవి మావాహయామి.

దేవస్యత్వేతి విశ్వేదేవా స్త్రిష్టుప్

దేవస్త్వష్టా సవితా విశ్వరూపః పుపోష ప్రజాః పురుధా జజాన ।

ఇమాచ విశ్వా భువనాన్యస్య మహ ద్దేవానా మసురత్వ మేకమ్ ॥

కుశోదకే సర్వా న్దేవా నావాహయామి ॥
పంచగవ్యాధిష్ఠాన దేవతాభ్యోనమః షోడశోపచార పూజాం కుర్యాత్ -
తతస్తానేకపాత్రేతు తత్తన్మంత్రై ర్నియోజయేత్ ॥
ఆపోహిష్ఠేతి చాలోడ్య మానస్తోకేతి మంత్రయేత్ ।
ఆలోడ్య ప్రణవేనైవ నిర్మథ్య ప్రణవేనతు ।
ఉద్ధృత్య ప్రణవేనైవ పిబేచ్చ ప్రణవేనతు ॥
తత్తన్మంత్రాః - గాయత్ర్యా చైవగోమూత్రం
గంధద్వారేతి గోమయం - ఆప్యాయస్వేతి।క్షీరం దధిక్రాన్ణ ఇతిదధి.
ఘృతంమిమిక్షేత్యాజ్యం।దేవస్యత్వేతి కుశోదకం।ఇతితత్తన్మంత్రై
ర్నియోజ్య- ఆపోహిష్ఠేతిచాలోడ్య -
ఆపోహిష్ఠేతి త్రయాణాం సింధుద్వీపఋషిః ఆపోదేవతా
గాయత్రీ ఛందః పంచగవ్యాలోడనే వినియోగః

ఓం ఆపోహిష్ఠా మయోభువస్తాన ఊర్జేదధాతన । మహేరణాయ చక్షసే ।

యోవ శ్శివతమో రస స్తస్యభాజయతే హనః । ఉశతీరివ మాతరః ।

తస్మా అరఙ్గమామవో యస్యక్షయాయ జిన్వథ । ఆపోజనయథాచనః ।

మానస్తోకేత్యభిమన్త్ర్య -

మానస్తోక ఇత్యస్య కుత్సోరుద్రో జగతీ - పంచగవ్యాఽభిమన్త్రణే వినియోగః

మానస్తోకే తనయే మాన ఆయౌ మానో గోషు మానో అశ్వేషురీరిషః

వీరాన్మానో రుద్రభామితో వధీర్హవిష్మన్తః స్సదమిత్త్వా హవామహే ॥

ఆలోడ్య ప్రణవేనైవ నిర్మథ్య ప్రణవేనతు ।

ఉద్ధృత్య ప్రణవేనైవ పిబేచ్చ ప్రణవేనతు ॥

ఓమితిబ్రువన్ - యత్త్వగస్థిగతం పాపం దేహే తిష్ఠతి మామకే ।

ప్రాశనం పంచగవ్యస్య దహత్యగ్ని రివేంధనమ్ ॥

ఇతి త్రిఃపిబేత్ ।

ఇతి పంచగవ్యప్రాశన విధిః ॥

తతః పత్నీం వామత ఉపవేశ్య తజ్జలై ర్విప్రా స్తత్తన్త్ర స్సపల్లవ దూర్వాంకురాదిభి ర్మన్త్రపూర్వక మభిషించేయుః ॥

ఏతేమార్జనమంత్రాః

సముద్రజ్యేష్ఠా ఇత్యస్యమైత్రావరుణి ర్వసిష్ఠఆప స్త్రిష్టుప్

సముద్రజ్యేష్ఠా స్సలిలస్య మధ్యా త్పునానా యన్త్యనివిశమానాః ।

ఇన్ద్రోయా వజ్రీ వృషభో రరాద తా ఆపోదేవీ రిహమామవన్తు ॥

యా ఆపో దివ్యా ఉతవా స్రవన్తి ఖని త్రిమా ఉతవాయా స్స్వయంజాః ।

సముద్రార్థా యాశ్శుచయః పావకా స్తా ఆపో దేవీ రిహమా మవన్తు ॥

యాసాంరాజా వరుణో యాతిమధ్యే సత్యానృతే అవపశ్యం జనానాం ।

మధుశ్చుత శ్శుచయో యాః పావకాస్తా ఆపో దేవీ రిహమామవన్తు ॥

యాసురాజా వరుణో యాసుసోమో విశ్వేదేవా యాసూర్జం మదన్తి ।
వైశ్వానరో యాస్వగ్నిః ప్రవిష్ట స్తా ఆపో దేవీ రిహ మామవన్తు ॥
త్రాయంతామిత్యస్యవిశ్వామిత్రో జమదగ్నిర్వసిష్ఠోఽనుష్టుప్
త్రాయన్తామిహదేవా స్త్రాయతాం మరుతాం గణః ।
త్రాయన్తాం విశ్వాభూతాని యథాయ మరపా అసత్ ।
ఆప ఇద్వా ఉభేషజీ రాపో అమీవ చాతనీః ।
ఆప స్సర్వస్య భేషజీ స్తాస్తే కృణ్వన్తు భేషజమ్ ॥
హస్తాభ్యాం దశశాఖాభ్యాం జిహ్వా వాచః పురోగవీ ।
అనామయిత్నుభ్యాం త్వాతాభ్యాం త్వోపస్పృశామసి ॥
ఇమా ఆపశ్శివతమా ఇమా స్సర్వస్య భేషజీః ।
ఇమా రాష్ట్రస్య వర్ధనీ రిమా రాష్ట్రభృతోఽమృతాః ॥
యాభి రిన్ద్ర మభ్యషించత్ప్రజాపతి స్సోమం రాజానం వరుణం
యమం మనుమ్ । తాభిరద్భి రభిషించామి త్వామహం రాజ్ఞాం
త్వమధిరాజో భవేహ ॥ మహాంతంత్వా ఇత్యస్య మేధాతిథిః పవమాన
సోమోగాయత్రీ । మహాంతంత్వా మహీ రన్వాపో అర్షన్తిసిన్ధవః ।
యద్గోభిర్వాసయిష్యసే ॥ మహాన్తంత్వా మహీనాం సమ్రా
జంచర్షణీనామ్ । దేవీ జనిత్ర్యజీజన ద్భద్రా జనిత్ర్యజీజనత్ ॥
దేవస్యత్వా సవితుః ప్రసవేఽశ్వినో ర్బాహుభ్యాం పూష్ణోహ స్తాభ్యా
మగ్నే స్తేజసా సూర్యస్య వర్చసేన్ద్రస్యేన్ద్రియేణాఽభి షించామి ॥

బలాయ శ్రియైయశసేఽన్నాద్యాయ.
భూర్భువస్సువరోమ్. అమృతాభిషేకోఽస్తు.

శంనోదేవాఇత్యస్య మైత్రావరుణి ర్వసిష్ఠో విశ్వేదేవాస్త్రిష్టుప్
శంనోదేవా విశ్వదేవాభవంత్తు శంసరస్వతీ సహధీభిరస్తు।
శమభిషాచ శ్శమురాతిషాచ శ్శంనోదివ్యాః పార్థివాశ్శంనోఅప్యాః।
శంన స్సత్యస్యపతయో భవంత్తు శంనో అర్వంత శ్శమునస్తు గావః।
శంనఋభవ స్సుకృత స్సుహస్తా శ్శంనోభవంతు పితరో హవేషు।
శంనో అజఏక పాద్దేవో అస్తు శంనోఽ హిర్బుధ్న్య గ్ శ్శంసముద్రః।
శంనో అపాం నపాత్పేరురస్తు శంనః పృశ్నిర్భవతు దేవగోపాః।
ఆదిత్యారుద్రా వసవో జుషన్తేదం బ్రహ్మక్రియ మాణం నవీయః।
శృణ్వన్తునో దివ్యాః పార్థివాసో గోజాతా ఉతయే యజ్ఞియాసః।
యెదేవానాం యజ్ఞియా యజ్ఞియానాం మనోర్యజత్రా అమృతా
ఋతజ్ఞాః। తేనోరాసన్తా మురుగాయమద్య యూయం
పాత స్వస్తిభి స్సదానః।

రక్షోఘ్న సూక్తమ్

కృణుష్వ పాజ ఇత్యస్య వామదేవో గౌతమో రక్షోహాఽగ్ని స్త్రిష్టుప్
కృణుష్వపాజః ప్రసితింన పృథ్వీం యాహి రాజే వామవాఀ ఇభేన।
తృష్వీమను ప్రసితిం ద్రూణానోఽస్తాసి విధ్య రక్షసస్తపిష్ఠైః॥

తవ భ్రమాస ఆశుయా పతన్త్యను స్పృశ ధృషతా శోశుచానః ।
తపూంష్యగ్నే జుహ్వా పతంగానసందితో విసృజ విష్వగుల్కాః ॥
ప్రతిస్పశో విసృజ తూర్ణితమో భవా పాయుర్విశో అస్యా అదబ్ధః ।
యో నో దూరే అఘశంసో యో అన్త్యగ్నే మాకిష్టే వ్యథిరా దధర్షీత్ ॥
ఉదగ్నే తిష్ఠ ప్రత్యాఽతనుష్వ న్యమిత్రాఁ ఓషతాత్తిగ్మహేతే ।
యో నో అరాతిం సమిధాన చక్రే నీచా తం ధక్ష్యతసం న శుష్కమ్ ॥
ఊర్ధ్వో భవ ప్రతి విధ్యాధ్యస్మదావిష్కృణుష్వ దైవ్యాన్యగ్నే ।
అవ స్థిరా తనుహి యాతుజూనాం జామిమజామిం ప్రమృణీహి శత్రూన్ ॥
స తే జానాతి సుమతిం యవిష్ఠ య ఈవతే బ్రహ్మణే గాతుమైరత్ ।
విశ్వాన్యస్మై సుదినాని రాయో ద్యుమ్నాన్యర్యో విదురో అభిద్యౌత్ ॥
సేదగ్నే అస్తు సుభగస్సుదానుర్యస్త్వా నిత్యేన హవిషా య ఉక్థైః ।
పిప్రీషతి స్వ ఆయుషి దురోణే విశ్వేదస్మై సుదినా సాసదిష్టిః ॥
అర్చామి తే సుమతిం ఘోష్యర్వాక్సంతే వావాతా జరతామియం గీః ।
స్వశ్వాస్త్వా సురథా మర్జయేమాఽస్మే క్షత్రాణి ధారయేరను ద్యూన్ ॥
ఇహ త్వా భూర్యా చరేదుప త్మన్దోషావస్తర్దీదివాంసమను ద్యూన్ ।
క్రీళన్తస్త్వా సుమనసస్సపేమాఽభి ద్యుమ్నా తస్థివాంసో జనానామ్ ॥
యస్త్వా స్వశ్వస్సుహిరణ్యో అగ్న ఉపయాతి వసుమతా రథేన ।
తస్య త్రాతా భవసి తస్య సఖా యస్త ఆతిథ్యమానుషగ్జుజోషత్ ॥

మహో రుజామి బన్ధుతా వచోభి స్తన్మా పితుర్గోతమా దన్వియాయ।
త్వంనో అస్య వచస శ్చికిద్ధి హోతర్యవిష్ఠ సుక్రతో దమూనాః॥
అస్వప్నజ స్తరణయ స్సుశేవా అతన్ద్రాసోఽవృకా అశ్రమిష్ఠాః।
తే పాయవ స్సధ్ర్యఞ్చో నిషద్యాఽగ్నే తవనః పాన్త్వమూర॥
యే పాయవో మామతేయం తేఅగ్నే పశ్యన్తో అన్ధం దురితా దరక్షన్।
రరక్షతాన్ త్సుకృతో విశ్వవేదా దిప్సన్త ఇద్రిపవో నాహదేభుః॥
త్వయావయం సధన్య స్త్వోతా స్తవ ప్రణీత్యశ్యామ వాజాన్।
ఉభాశంసా సూదయ సత్యతాతేఽనుష్ఠుయా కృణుహ్య హ్రయాణ॥
అయాతే అగ్నే సమిధా విధేమ ప్రతిస్తోమం శస్యమానం గృభాయ।
దహాశసో రక్షసఃపాహ్య స్మాన్ ద్రుహో నిదో మిత్రమహో అవద్యాత్॥

హరిః ఓమ్

పవమాన స్సువర్జనః। పవిత్రేణవిచర్షణిః। యఃపోతా సపునాతుమా।
పునన్తుమా దేవజనాః। పునన్తు మనవో ధియా। పునన్తు విశ్వ ఆయవః।
జాతవేదః పవిత్రవత్। పవిత్రేణ పునాహిమా। శుక్రేణ దేవదీద్యత్।
అగ్నే క్రత్వా క్రతూగ్ంరను। యత్తే పవిత్ర మర్చిషి అగ్నే వితత మన్తరా।
బ్రహ్మ తేన పునీమహే। ఉభాభ్యాం దేవసవితః। పవిత్రేణ సవేనచ।
ఇదం బ్రహ్మ పునీమహే। వైశ్వదేవీ పునతీ దేవ్యాగాత్। యస్యై బహ్వీ
స్తనువో వీతపృష్ఠాః। తయా మదన్త స్సధ మాద్యేషు। వయగ్గ్స్యామ

పతయో రయీణామ్ । వైశ్వానరో రశ్మిభి ర్మాపునాతు । వాతః ప్రాణే
నేషిరో మయోభూః । ద్యావా పృథివీ పయసా పయోభిః । ఋతావరీ
యజ్ఞియేమా పునీతామ్ । బృహద్భి స్సవితస్తృభిః । వర్షిష్ఠై ర్దేవ
మన్మభిః । అగ్నే దక్షై పునాహిమా । యేన దేవా అపునత । యేనాపో
దివ్య ఙ్కశః । తేన దివ్యేన బ్రహ్మణా । ఇదం బ్రహ్మ పునీమహే ।
యః పావమానీ రధ్యేతి । ఋషిభి స్సంభృతగ్ం రసమ్ । సర్వగ్ం
సపూత మశ్నాతి । స్వదితం మాతరిశ్వనా । పావమానీ ర్యో అధ్యేతి ।
ఋషిభి స్సంభృతగ్ం రసమ్ । తస్మై సరస్వతీ దుహే । క్షీరగ్ం
సర్పి ర్మధూదకమ్ । పావమానీ స్స్వస్త్యయనీః । సుదుఘాహి
పయస్వతీః । ఋషిభి స్సంభృతో రసః । బ్రాహ్మణేష్వ మృతగ్ం
హితమ్ । పావమానీ ర్దిశన్తు నః । ఇమం లోక మథో అముమ్ । కామా
న్సమర్ధయన్తు నః । దేవీ ర్దేవై స్సమాభృతాః । పావమానీ స్స్వస్త్యయనీః ।
సుదుఘాహి ఘృతశ్చుతః । ఋషిభి స్సంభృతో రసః । బ్రాహ్మణే
ష్వమృతగ్ం హితమ్ । యేన దేవాః పవిత్రేణ । ఆత్మానం పునతే సదా ।
తేన సహస్ర ధారేణ । పావమాన్యా పునన్తుమా । ప్రాజాపత్యం పవిత్రమ్ ।
శతోద్యామగ్ం హిరణ్మయమ్ । తేన బ్రహ్మవిదో వయమ్ । పూతం
బ్రహ్మపునీమహే । ఇన్ద్ర స్సునీతీ సహమాపునాతు । సోమస్స్వస్త్యా
వరుణ స్సమీచ్యా । యమోరాజా ప్రమృణాభిః పునాతుమా ।
జాతవేదా మోర్జయన్త్యా పునాతు ॥

ఏతాని యజూంషి

మణ్డపస్తమ్భ పూజనమ్

ఆచమ్య - ప్రాణానాయమ్య. ఏవం - తిథౌ తత్తద్దేవ ప్రతిష్ఠా యజ్ఞాంగతయా గణేశపూజా పూర్వక షోడశస్తమ్భ మణ్డప పూజాం కరిష్యే ఇతి సంకల్ప్య - యథావిధి గణేశం సంపూజ్య స్తమ్భ పూజాం కుర్యాత్ -

1 మధ్యవేద్యా ఈశానాదితః ప్రదక్షిణ క్రమేణ ఈశాన్యాం బ్రహ్మాణం - బ్రహ్మ జజ్ఞానం నకులో బ్రహ్మ త్రిష్టుప్ -

బ్రహ్మ జజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తా ద్వీశీ మత స్సురుచో వేన ఆవః।
సబుధ్న్యా ఉపమా అస్య విష్ఠా స్సతశ్చ యోని మసతశ్చ వివః ॥

ఆవాహయామి దేవేశం బ్రహ్మమూర్తిం పితామహం।
పుస్తకం చాక్షసూత్రంచ శూలహస్త కమణ్డలుమ్।
హంస పృష్ఠ సమారూఢం దేవతా గణ సేవితం।
ఆగచ్ఛ భగవన్ బ్రహ్మ ప్రథమ స్తంభ సంస్థితః ॥

బ్రహ్మ న్నిహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ బ్రహ్మణే నమః। ఇతి షోడశోపచారైః పూజయేత్ -

2 తత ఆగ్నేయ స్తమ్భే విష్ణుమ్ - ఇదంవిష్ణు ర్మేధాతిథి ర్విష్ణు ర్గాయత్రీ-

ఇదంవిష్ణు ర్విచక్రమే త్రేధానిదధే పదమ్। సమూఢ్హమస్య పాంసురే ॥

ఆవాహయామి దేవేశం విష్ణుం త్రైలోక్య పూజితం।
శంఖ చక్ర గదా పద్మ చతుర్బాహుం సుశోభనమ్ ॥
గరుడేచ సమారూఢం లక్ష్మీ దేవ్యా సమాయుతం।
ఆగచ్ఛ భగవన్ విష్ణో ద్వితీయ స్తంభ సంస్థితః ॥

విష్ణో ఇహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ - విష్ణవేనమః ఇతిపూర్వవత్ పూజయేత్.

3 తతో నైరృత్య స్తమ్భే। రుద్రమ్-కద్రుద్రాయ కణ్వోరుద్రోగాయత్రీ
కద్రుద్రాయ ప్రచేతసే మీఢుష్టమాయతవ్యసే। వోచేమశంతమంహృదే।
నమస్తే రుద్ర మన్యవ ఉతోత ఇషవే నమః।
నమస్తే అస్తు ధన్వనే బాహుభ్యా ముతతే నమః।

ఆవాహయామి దేవేశం శివం త్రైలోక్య ధారిణం।
వృషభేచ సమారూఢం చంద్రార్థ కృత శేఖరమ్।
త్రిశూలాఽయుధ సంయుక్త ముణ్డమాలా విభూషితం।
ఆగచ్ఛ దేవ దేవేశ తృతీయ స్తమ్భ సంస్థితః।

రుద్ర ఇహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ రుద్రాయ నమః ఇతిపూర్వవత్ పూజయేత్-

4 వాయుకోణే ఇన్ద్రమ్। త్రాతార మిన్ద్రమిత్యస్య ఇన్ద్ర స్త్రిష్టుప్ -
త్రాతార మిన్ద్ర మవితార మిన్ద్రం హవేహవే సుహవం శూర మిన్ద్రమ్।
హ్వయామి శక్రం పురుహూత మిన్ద్రం స్వస్తినో మఘవా ధాత్విన్ద్రః।

ఆవాహయామి దేవేశం సహస్రాక్షం పురన్దరమ్।
ఐరావత గజారూఢం వజ్రాయుధ సమన్వితమ్।
శచీపతిం మహాబాహూం నానాభరణ భూషితం।
ఆగచ్ఛ దేవ రాజేన్ద్ర చతుర్థ స్తమ్భ సంస్థితః।

ఇన్ద్ర ఇహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ ఇంద్రాయ నమః ఇతిపూర్వవత్పూజయేత్-
తతో బాహ్యస్తంభేషు ఈశాన కోణా దారభ్య ద్వాదశ స్తమ్భ పూజనమ్-

1 ఈశానే సూర్యమ్. ఆకృష్ణేన హిరణ్య స్తూప స్సవితా త్రిష్టుప్
ఆకృష్ణేన రజసా వర్తమానో నివేశయ న్నమృతం మర్త్యంచ।
హిరణ్యయేన సవితా రథేన దేవో యాతి భువనాని పశ్యన్।

ఆవాహయామి దేవేశం భాస్కరం తిగ్మతేజసం।
సప్తాశ్వ వాహనాఽరూఢం రథే కాంచన నిర్మితే॥
రక్తాంగం పద్మహస్తంచ త్రైలోక్య తిమిరాపహమ్।
సర్వ దుఃఖ హరం దేవం బ్రహ్మణ్య మధిక ప్రభమ్॥
ఆగచ్ఛ రక్షక త్వంచ పంచమస్తమ్భ సంస్థితః
సూర్య ఇహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ సూర్యాయ నమః ఇతిపూర్వత త్పూజయేత్

2 ఈశాన పూర్వయో రన్తరాళస్తమ్భే గణేశమ్.

గణానాంత్వా శౌనకో గృత్సమదో గణపతిర్జగతీ – గణానాంత్వా
గణపతిం హవామహే కవిం కవీనా ముప మశ్రవస్తమమ్। జ్యేష్ఠరాజం
బ్రహ్మణాం బ్రహ్మణ స్పత ఆన శ్శృణ్వ న్నూతిభి స్సీద సాదనమ్।

ఆవాహయామి దేవేశం గణనాధం వినాయకం।
లమ్బోదరం మహాకాయం గజవక్త్రం గణేశ్వరమ్॥
సిద్ధి బుద్ధి ప్రదాతారం సర్వ విఘ్న వినాశనం।
సర్వేషా మేవ దేవానాం ముఖ్యం దేవం మహాబలమ్॥
ఆగచ్ఛ గణనాధ స్త్వం షష్ఠ స్తమ్భ సమాశ్రితః॥
గణపతే ఇహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ-గణపతయే నమః ఇతిపూర్వత త్పూజయేత్

3 తతః పూర్వాఽగ్నేయ్యో రన్తరాళ స్తమ్భే యమమ్.

యమాయ సోమం యమో యమోఽనుష్టుప్ –
యమాయసోమం సునుత యమాయ జుహుతా హవిః।
యమంహ యజ్ఞో గచ్ఛ త్యగ్ని దూతో అరంకృతః।

ఆవాహయామి దేవేశం యమం జంతు భయంకరం।
రౌద్ర మూర్తిం విరూపాక్షం కృష్ణాంజన సమప్రభమ్।

మాహిషం రథ మారూఢం దణ్డాయుధ సమన్వితం ।
కర్మణాం సాక్షిణం దేవం ధర్మాఽర్థ కామచిన్తనమ్ ॥
ఆగచ్ఛ ధర్మరాజేన్ద్ర సప్తమ స్తమ్భ సంస్థితః ।
యమ ఇహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ యమాయనమః-ఇతి పూర్వవత్ పూజయేత్ -

4 తతోఽగ్నికోణస్తమ్భే శేషమ్ ।
నమోఅస్తు సర్పేభ్యో యేకేచ పృథివీ మను । యే అన్తరిక్షే
యేదివి తేభ్య స్సర్పేభ్యో నమః ॥ కల్పమన్త్రః ॥

ఆవాహయామి దేవేశం పాతాళ తలవాసినం ।
సహస్ర శిరసం దేవం ఫణామణి విభూషితమ్ ॥
దంష్ట్రా కరాళ వదన మాశీవిష సమన్వితం ।
ఆగచ్ఛ భగవన్ శేష అష్టమ స్తంభమాశ్రితః ॥
శేషఇహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ-శేషాయనమః ఇతిపూర్వవత్ పూజయేత్ -

5 ఆగ్నేయ దక్షిణ యో రన్తరాళ స్తమ్భే స్కందమ్-
యదక్రన్ద ఇత్యస్య స్కంద స్త్రిష్టుప్ -
యదక్రన్దః ప్రథమం జాయమాన ఉద్య న్త్సముద్రా దుతవా పురీషాత్
శ్యేనస్య పక్షా హరిణస్య బాహూ ఉపస్తుత్యం మహి జాతన్తే అర్వన్ ॥
కుమార మిత్యస్య కుమార ఆత్రేయ స్త్రిష్టుప్-
కుమారం మాతా యువతిస్సము బ్ధంగు హాబిభర్తి నదదాతి పిత్రే ।
అనీక మస్య నమినజ్జనాసః పురః పశ్యన్తి నిహితమరతౌ ॥

ఆవాహయామి దేవేశం షణ్ముఖం కృత్తికా సుతం ।
రుద్రవీర్య సముద్భూతం దేవం గణ సమన్వితమ్ ॥

సర్వశాస్త్ర పరిజ్ఞాతం తత్త్వజ్ఞం బ్రహ్మ వాదినం ।
మయూరాఽసన మారూఢం సౌమ్యమూర్తిం శుభాననమ్ ।
ఆగచ్ఛ దేవ దేవేశ నవమ స్తంభ సంస్థితః ॥

స్కంద ఇహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ-స్కందాయ నమః ఇతిపూర్వవత్పూజయేత్.

6 దక్షిణ నైర్ ఋత్యాఽన్తరాళ స్తమ్భే వాయుమ్-

వాయో శత మిత్యస్య వాయు రనుష్టుప్-

వాయో శతం హరీణాం యువస్వ పోష్యాణామ్ ।
ఉతవాతే సహస్రిణో రథ ఆయాతు పాజసా ॥

ఆవాహయామి దేవేశం భూతానాం ప్రాణ సంయుతం ।
కృష్ణసార సమారూఢం ధ్వజాఽయుధ సమన్వితమ్ ।
నమ స్సమస్త భూతానాం ప్రాణ భూత జగత్పతే ।
ఆగచ్ఛ దశమ స్తమ్భే హేవాయో సన్నిధో భవ ॥

వాయో ఇహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ - వాయవే నమః ఇతిపూజయేత్

7 తతో నిర్ ఋతి స్తమ్భే సోమమ్ ।

ఆప్యాయస్వ గౌతమ స్సోమో గాయత్రీ -

ఆప్యాయస్వ సమేతుతే విశ్వత స్సోమ వృష్ణ్యమ్ ।
భవా వాజస్య సంగ్రథే ॥

ఆవాహయామి దేవేశం శశినం రాత్రి నాయకం ।
క్షీరోదధి సముద్భూతం రుద్ర శీర్ష నివాసినమ్ ।
శుద్ధ స్ఫటిక సంకాశం మకుటోజ్జ్వల భూషితం ।
ఆగచ్ఛై కాదశే స్తమ్భే సోమాఽస్మిన్ సన్నిధో భవ ॥

సోమ ఇహాఽగచ్ఛ ఇహ తిష్ఠ - సోమాయ నమః ఇతి పూజయేత్.

8 తతో నైర్ఋతి పశ్చిమ స్తమ్భయో ర్మధ్యే వరుణం

ఇమంమే వరుణ ఇత్యస్య వరుణో గాయత్రీ -

ఇమంమే వరుణ శ్రుధీహవ మద్యాచ మృళయ ।

త్వామ వస్యు రాచకే ॥

ఆవాహయామి దేవేశం వరుణం జలనాయకం ।
కుమ్భీరథ సమారూఢం శ్వేతాద్రి శిఖరోపమమ్ ॥
పాశహస్తం మహాబాహుం సర్వేషా మభయప్రదం ।
ఆగచ్ఛ వరుణైశాన ద్వాదశ స్తమ్భ సంస్థితః ॥

వరుణ ఇహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ - వరుణాయనమః ఇతిపూజయేత్ -

9 పశ్చిమ వాయవ్యయో ర్మధ్యస్తమ్భే అష్టవసూన్

అష్టౌ దేవా వసవ స్సోమ్యాస శ్చతస్రో దేవీ రజరా శ్రవిష్ఠాః ।

తేయజ్ఞం పాన్తు రజసః పరస్తా త్సంవత్సరీణ మమృతం స్వస్తి ॥

ఆవాహయామి దేవేశా న్వసూ నష్టౌ మహా బలాన్ ।
అశ్వవాహన సంసక్తాన్ పుష్పమాలా విభూషితాన్ ॥
సర్వ లోకాఽనంద కరా వందనీయ పదాంబుజాః ।
వసవోఽష్టాఽవగచ్ఛన్తు త్రయోదశ సమాశ్రితాః ॥

వసవః ఇహాఽగచ్ఛత ఇహతిష్ఠత వసుభ్యోనమః ఇతిపూజయేత్ -

10 తతో వాయవ్య స్తమ్భే ధనదమ్

సోమో ధేనుమిత్యస్య సోమ ఉష్ణిక్

సోమో ధేనుం సోమో అర్వన్త మాశుం సోమో వీరం కర్మణ్యం దదాతి ।

సాదన్యం విదథ్యం సభేయం పితుశ్రవణం యోదదాశదస్మై ॥

ఆవాహయామి దేవేశం ధనదం యక్ష పూజితం ।
మహాబలం దివ్యదేహం నరయాన గతం విభుమ్ ।
దివ్య మాలాంఽబర ధరం గదాహస్తం మహాభుజం ।
చతుర్దశేయక్షరాజ స్తమ్భే స్మిన్ సన్నిధో భవ ॥

ధనద ఇహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ ధనదాయనమః ఇతిపూజయేత్ -

11 తతో వాయవ్యో త్తరయో రన్తరాళ స్తమ్భే బృహస్పతిమ్ -

బృహస్పతే గృత్సమదో బృహస్పతి స్త్రిష్టుప్ -

బృహస్పతే అతియ దర్యో అర్హాద్ద్యుమ ద్విభాతి క్రతు మజ్జనేషు ।
యద్దీద యచ్ఛవస ఋత ప్రజా తత దస్మాసు ద్రవిణం ధేహి చిత్రమ్ ॥

ఆవాహయామి దేవేశం గురుం త్రైలోక్య పూజితం ।
హేమ రోచన వర్ణాభం పీతస్కంధం మహౌజసమ్ ।
దేవానాం మంత్రిణం ప్రాజ్ఞం సర్వవిద్యా విశారదం ।
అస్మిన్ పఞ్చ దశస్తమ్భే త్వంగురో సన్నిధో భవ ।

బృహస్పతే ఇహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ బృహస్పతయేనమః ఇతి పూజయేత్ -

12 ఉత్తరేశానయో ర్మధ్యే స్తమ్భే విశ్వకర్మాణమ్ -

విశ్వకర్మ న్నిత్యస్య విశ్వకర్మా త్రిష్టుప్ -

విశ్వకర్మ న్హవిషా వావృధానః స్వయం యజస్వ పృథివీ ముతద్యామ్ ।
ముహ్యం త్వన్యే అభితో జనాస ఇహాఽస్మాకం మఘవా సూరిరస్తు ॥

ఆవాహయామి దేవేశం విశ్వకర్మాణ మీశ్వరం ।
శుద్ధ స్ఫటిక సంకాశం సూర్యకోటి సమ ప్రభమ్ ।
దేవర్షి పితృ భూతానాం గర్భితారం సనాతనం।
ఆగచ్ఛ షోడశస్తమ్భే విశ్వకర్మన్ స్థిరో భవ ॥

విశ్వకర్మ న్నిహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ-విశ్వకర్మణే నమః ఇత్యావాహ్య పూజయేత్
ఇతి షోడశ స్తమ్భ పూజనమ్

అథ మణ్డప ద్వార తోరణ పూజనమ్ – కలశస్థాపనమ్

1 తతః పశ్చిమద్వారేణ నిర్గత్య పూర్వాది ద్వార తోరణ పూజాం
కుర్యాత్ ఆచమ్య – ఏవం – తిథౌ కరిష్యమాణ తత్త ద్దేవతా
నూతన విగ్రహ (లింగ) ప్రతిష్ఠా యజ్ఞ కర్మణి షోడశ స్తంభ
మంటప ద్వార తోరణ పూజనం కరిష్యే –

తత్రాఽదౌ పూర్వస్యాం దిశి మంటప ద్విహ స్తమాత్రే
అశ్వత్థం సుదృఢనామకం సిందూర సదృశం మహేంద్ర పర్వత
యుతం శంఖాంకితం తోరణంన్యస్య – అశ్వత్థ తోరణానాం యజ్ఞం
రక్ష సర్వవిఘ్నా న్నివారయ – అగ్నిమీళే మధుచ్ఛందాఽగ్ని ర్గాయత్రీ.

ఓంఅగ్నిమీళే పురోహితం యజ్ఞస్య దేవ మృత్విజం। హోతారం
రత్న ధాతమమ్ ॥ ఋగ్వేదాఽధిష్ఠితాయ సుదృఢతోరణాయ నమ

ఇతి గంధాదినా సంపూజ్య – కృతయుగాయ నమః ఇతి కృతయుగం
సంపూజ్య – తత్రైవ రాహవేనమః – రాహు మావాహయామి –
బృహస్పతయే నమః బృహస్పతి మావాహయామి. ఇతిగంధాదిభి
స్సంపూజ్య. తత్రైకః కలశః స్థాప్యః తత్ర ప్రయోగః
మహీద్యౌరితి కణ్వో మేధాతిథి ర్ఋషి ర్గాయత్రీ

ఓమ్మహీద్యౌః పృథివీచన ఇమం యజ్ఞం మిమిక్షతాం।
పిపృతాంన్నో భరీమభిః ॥ ఇతిభూమిం ప్రార్థ్య –

ఓషధయ ఇత్యస్యాఽథర్వణో భిషగోషధయోఽనుష్టుప్ –
ఓషధయః స్సంవదంతే సోమేన సహ రాజ్ఞా। యస్మై కృణోతి

బ్రాహ్మణ స్తంరాజ న్నారయామసి । ఇతి ధాన్యరాశిం కృత్వా -

ఆకలశేష్విత్యస్య కాశ్యపో దేవలః పవమాన సోమో గాయత్రీ -

ఆక్తంశేషు ధావతి పవిత్రే పరిషిచ్యతే । ఉక్తైర్యజ్ఞేషు వర్ధతే ।

ఇతి ధాన్యరాశ్యుపరి కలశం సంస్థాప్య -

ఇమంమే గంగఇత్యస్య సింధుక్షిత్ ప్రైయమేధా నద్యో జగతీ

ఇమంమే గంగే యమునే సరస్వతి శుతుద్రి స్తోమం సచ తాపరుష్ణ్యా ।

అసిక్న్యా మరుద్వృధే వితస్త యార్జీకీయే శృణుహ్యా సుషోమయా ।

ఇతి జలేన పూరయిత్వా -

గంధద్వారా మిత్యాఽనంద కర్దమ చిక్లీతేందిరా సుతా శ్రీరనుష్టుప్ -

గంధద్వారాం దురాధర్షాం నిత్యపుష్టాం కరీషిణీం । ఈశ్వరీం

సర్వ భూతానాం తామిహోపహ్వయే శ్రియమ్ । ఇతిగంధం

క్షిప్త్వా యాఓషధీ రితిమంత్రస్య అధర్వణో భిషగోషధయోఽనుష్టుప్-

యా ఓషధీః పూర్వా జాతా దేవేభ్య స్త్రియుగం పురా ।

మనై ను బభ్రూణా మహం శతం ధామాని సప్తచ ।

ఇతి స ర్వౌషధీ ర్నిక్షిప్య -

కాండా త్కాండా దితి దూర్వా -

కాండా త్కాండా త్ప్రరోహంతీ పరుషః పరుషః పరీ ।

ఏవానో దూర్వే ప్రతను సహస్రేణ శతేనచ ।

అశ్వత్థ ఇత్యస్య ఓషధయోఽనుష్టుప్ -

అశ్వత్థేవో నిషదనం పర్ణేవో వసతి ష్కృతా ।

గ్రోభాపా ఇత్ కిలాసథ యత్ప్ర నవథ పూరుషమ్ ।
ఇతి పంచపల్లవా న్నిధాయ ।
స్యోనా పృథివీ మేధాతిథిః పృథివీ గాయత్రీ ।
స్యోనా పృథివి భవాఽనృక్షరా నివేశనీ । యచ్ఛా నశ్శర్మ సప్రథాః ।
ఇతి సప్తమృదో నిక్షిప్య ।
యాః ఫలినీ రిత్యస్య భిషగాథర్వణ ఋషిః అనుష్టుప్ ।
యాః ఫలినీర్యా అఫలా అపుష్పా యాశ్చ పుష్పిణీః ।
బృహస్పతి ప్రసూతా స్తానో ముంచన్త్వంహసః ।
ఇతి కలశోపరి ఫలం నిధాయ ।
సహిరత్నా నీత్యస్య శ్యావాశ్వ స్సవితా గాయత్రీ ।
సహిరత్నాని దాశుషే సువాతి సవితా భగః ।
తంభాగం చిత్ర మీమహే । ఇతి పంచరత్నాని ।
హిరణ్యరూపా గృత్సమదోఽ పాంనపా త్రిష్టుప్ ।
హిరణ్యరూపస్స హిరణ్య సందృ గపాం నపాత్సేదు హిరణ్య వర్ణః ।
హిరణ్యయా త్పరియోనే ర్నిషద్యా హిరణ్యదాద దత్యన్న మస్మై ।
ఇతి హిరణ్యం ।
తంతుం తన్వన్ దేవా ప్రాచికోఽగ్నిర్జగతీ -
తంతుం తన్వ న్రజసో భానుమన్విహి జ్యోతిష్మతః పథో రక్ష
ధియాకృతాన్ । అనుల్బణం వయత జోగువా మపో మనుర్భవ
జనయాదైవ్యం జనమ్ । ఇతి కలశం తంతునా వేష్టయిత్వా -

యువాసు వాసా విశ్వామిత్రో యూప స్త్రిష్టుప్ -

యువాసు వాసాః పరివీత ఆగాత్సఉ శ్రేయాన్భవతి జాయమానః।

తంధీరాసః కవయ ఉన్నయంతి స్వాధ్యో మనసా దేవయంతః।

ఇతి వస్త్రేణాఽచ్ఛాద్య।

పూర్ణాదర్వి పరాపత సుపూర్ణా పునరాపత।

వస్నేవ విక్రీణావహ ఇష మూర్జగ్ం శతక్రతో। (యజుః)

ఇతి కలశోపరి తండుల పూర్ణ పాత్రం విన్యస్య।

ఏవం ప్రతికలశం మంత్రా వృత్తిః కార్యా।

శ్రీశ్చతే ఇతినారికేళం సంస్థాప్య। తస్మి న్కలశే ఓం ధ్రువాయనమః

ధ్రువ మావాహయామీతి పూజయేత్ -

2 అథ దక్షిణ ద్వార తోరణ పూజనమ్

ఆచమ్య-ఏవం-తిథౌ-యజ్ఞకర్మణి దక్షిణ ద్వార తోరణ పూజనం కరిష్యే-

ఔదుంబరం వికటనామకం చక్రాంకితం వింధ్యనామగిరి యుతం।

ధూమ్రవర్ణాభం తోరణం న్యస్య.

ఏహ్యేహి వికటతోరణ ఏనం యజ్ఞం రక్ష సర్వవిఘ్నా న్నివారయ।

ఇషేత్వోర్జేత్వా వాయవస్థో। పాయవస్థ దేవోవ స్సవితా ప్రార్పయతు

శ్రేష్ఠతమాయ కర్మణ ఆప్యాయధ్వ మఘ్నియా దేవభాగ మూర్జస్వతీః

పయస్వతీః ప్రజావతీ రనమీవా అయక్ష్మా మావ స్తేన ఈశత

మాఘశగ్ంసో రుద్రస్య హేతిః పరివో వృణక్తు ధ్రువా అస్మి

న్గోపతౌ స్యాతబ్బీ ర్యజమానస్య పశూ న్పాహి।

యజుర్వేదాఽధిష్ఠితాయ వికటతోరణాయ నమ ఇతిగంధాదిభి రభ్యర్చ్య।
త్రేతాయుగాయ నమ ఇతి సంపూజ్య తత్ర సూర్యాయ నమః।
సూర్య మావాహయామి. అంగారకాయ నమః అంగారక మావాహయామి.
సూర్యాంఽగారకాభ్యాం నమ ఇతి గంధాదీన్ సమర్పయేత్ -
తత్రైకః కలశః పూర్వోక్త విధినా సంస్థాప్య, తస్మిన్ కలశే
ధరాయైనమః ధరా మావాహయామి ఇతి పూజయేత్.

3 తతః పశ్చిమ ద్వార తోరణ పూజనమ్।

ఆచమ్య-ఏవం-తిథౌ-కర్మణి పశ్చిమ ద్వార తోరణ పూజనం కరిష్యే-
ప్లాక్షం సుభీమాఖ్యం స్వర్ణ సదృశప్రభం గంధ మాదన పర్వత
సహితం గదాంకితం తోరణం న్యస్య -
ఏహ్యేహి సుభీమతోరణ ఏనం యజ్ఞం రక్ష సర్వవిఘ్నా న్నివారయ
అగ్న ఆయాహిత్యస్య బార్హస్పత్యో భారద్వాజోఽనుష్టుప్।
అగ్న ఆయాహి వీతయే గృణానో హవ్య దాతయేనిహోతా సత్సబర్హిషి॥
సామవేదాధిష్ఠితాయ సుభీమ తోరణాయ నమః ఇతి గంధాదిభి
రభ్యర్చ్య। తత్ర ద్వాపర యుగాయ నమ ఇతి సంపూజ్య - తత్ర
శుక్రాయ నమః. బుధాయ నమ ఇతి సంపూజ్య। తత్రైకః కలశః స్థాప్య
తస్మిన్ కలశే వాక్పతి మావాహ్య - పూజయేత్ -

4 తత ఉత్తర ద్వార తోరణ పూజనమ్

ఆచమ్య-ఏవం-తిథౌ-కర్మణి ఉత్తర ద్వార తోరణ పూజనం కరిష్యే -
వాటం సుప్రభాఖ్యం శుద్ధస్ఫటిక ప్రభం హిమవత్పర్వత సహితం
పద్మాంకితం తోరణం న్యస్య ఏహ్యేహి సుప్రభ తోరణ ఏనం
యజ్ఞం రక్ష. సర్వవిఘ్నా న్నివారయ

శన్నో దేవీ సిన్ధు ద్వీప ఆపోగాయత్రీ।
ఓంశంనో దేవీ రభిష్టయ ఆపో భవంతు పీతయే। శంయో
రభి స్రవంతున ॥ అథర్వవేదాఽధిష్ఠితాయ. సుప్రభా
తోరణాయ నమః. ఇతి గంధాదిభి రభ్యర్చ్య కలియుగాయ నమః।
ఇతి గంధాదినా పూజయేత్ - తత్ర సోమాయనమః కేతవేనమః।
శనైశ్చరాయ నమః ఇతి తానావాహ్య - తత్రైకః పూర్వవ త్కలశస్థాప్య
తస్మిన్ కలశే విఘ్నేశ మావాహయామి ఇతి పూజయేత్।

అథ దిక్పాలక పూజనమ్

ఏవం - తిథౌ - ప్రతిష్ఠాయజ్ఞకర్మణి దిక్పాల పూజనం కరిష్యే -
1 పూర్వే పూర్వవ న్మహద్వారిత్యాదినా ప్రతిద్వారశాఖం కలశద్వయం
సంస్థాప్య - ప్రతికలశం మంత్రావృత్తిః - అస్మిన్ కలశే ఐరావత
దిగ్గజాయనమః. ఐరావత దిగ్గజ మావాహయామి- ఇతి పూజయేత్ -
కలశోపరి ఘృతేన దీపో దేయః తత్ర ఋగ్వేదినా ఋత్విజౌ.
ఋగ్వేదః పద్మపత్రాక్షో గాయత్రః సోమదైవతః।
అత్రి గోత్ర స్తువిప్రేంద్ర ఋత్విక్ త్వంమే మఖే భవ॥
ఇతిప్రార్థ్య. అగ్నిమీళే మధుచ్ఛందాఽగ్నిర్గాయత్రీ।
అగ్నిమీళే పురోహితం యజ్ఞస్య దేవ మృత్విజం। హోతారం
రత్నధాతమమ్॥ ఇతి మంత్రేణ గంధాదినా ప్రత్యేకం పూజయేత్.
1 శ్రీసూక్తం పవమానంచ సోమసూక్తం సుమంగళం।
పౌరుషం రుద్రసూక్తంచ వామదేవ్యం తథైవచ॥
శ్రీసూక్తం హిరణ్యవర్ణా మితి పంచదశర్చమ్.
పావమానం స్వాదిష్ఠయా మదిష్ఠయేత్యాది। సోమసూక్తం త్వంసోమ
ప్రచికితో ఇత్యాది। సుమంగళం - కనిక్రదదిత్యాది। పౌరుషం

---

1 శ్రీ సూక్తము-పవమాన సూక్తము-సోమ-మంగళ సూక్తములు; పురుషసూక్త-రుద్రసూక్తములు-వామదేవ సూక్తము వెనుక వ్రాయబడినవి.

సహస్రశీర్షేత్యాది। రౌద్ర మిమారుద్రాయ తవసేత్యాది వామదేవ్యం
కయానశ్చిత్రేత్యాది. (ఋగ్వేదీయాని)
తత స్సహస్రాక్ష మైరావత సంస్థితం పీతకిరీటినం కుండలధరం
దక్షిణవామ కరస్థ వజ్రోత్పలం మింద్రంధ్యాత్వా।
ఏహ్యేహి సర్వాఽమరసిద్ధ సాధ్యై రభిష్టుతో వజ్రధరోఽమరేశః।
సంవీజ్యమానోఽ ప్సరసాం గణేన రక్షాఽధ్వరం నో భగవన్నమస్తే॥
భూర్భువస్స్వః ఇంద్ర ఇహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ। ఇతిసాంగం సపరివారం
సాయుధం సశక్తికమింద్రం ద్వారకలశే ఆవాహ్య.
త్రాతారమింద్ర మిత్యస్య ఇంద్ర స్త్రిష్టుప్-

త్రాతార మింద్ర మవితార మింద్రం హవేహవే సుహవం శూర మింద్రం।
హ్వయామి శక్రం పురుహూత మింద్రం స్వస్తినో మఘవా ధాత్వింద్రః॥

ఇంద్రాయ నమః ఇతి గంధాదిభి స్సంపూజ్య -

ఆశుశ్శిశాన ఇత్యస్య ఇంద్ర స్త్రిష్టుప్ -

ఆశుశ్శిశానో వృషభోన యుధ్మో ఘనాఘనః క్షోభణ శ్చర్షణీనామ్।
సంక్రందనోఽనిమిష ఏక వీర శ్శతం సేనాఅజయ త్సాక మింద్రః॥

ఇతి మంత్రేణ పీతా పతాకా ధ్వజా వుచ్ఛ్రయేత్।
తతో ద్వారశాఖయో ర్దక్షిణోత్తరయోః।
ధాత్రేనమః విధాత్రేనమః ఊర్ధ్వం ద్వారశ్రియైనమః గణపతయే నమః-
తదుపరి వాస్తు పురుషాయ నమః। అథో దేహళ్యై నమః - వామ దక్షిణ
స్తంభయోః - గణేశాయ నమః - స్కందాయ నమః। కలశద్వయే
గంగాయై నమః యమునాయై నమః। ఇంద్రాయనమః ఇతిసంపూజ్య
ఇంద్ర స్సురపతి శ్రేష్ఠో వజ్రహస్తో మహాబలః।
శతయజ్ఞాధిపో దేవః తస్మై నిత్యం నమో నమః॥

ఇతినత్వా తతో మాషభక్త బలిం గృహీత్వా ।
ఇంద్రాయ సాంగాయ సపరివారాయ సాయుధాయ సశక్తికాయ
ఇమం మాషభక్తబలిం సమర్పయామి । ఇతిబలిందత్వాఽఽచామేత్.

2 తత ఆగ్నేయ్యామ్. గత్వా తత్ర పూర్వవ త్కలశం సంస్థాప్య
పుండరీకాయ నమః పుండరీకమావాహయామి. - అమృతాయ
నమః అమృత మావాహయామి. ఇతిద్వాభ్యాం గంధాదినా
సంపూజ్య - కలశోపరి దీపో దేయః ।

తతః ఛాగస్థం రక్తవర్ణం దక్షిణవామ కరద్వయ ధృతశక్తి
కమండలుం యజ్ఞోపవీతిన మగ్నింధ్యాత్వా ।
ఏహ్యేహి సర్వామర హవ్యవాహ మునిప్రవర్యై రభితోఽభిజుష్టః ।
తేజోవతా లోకగణేన సార్థం మమాఽధ్వరం పాహి కవేనమస్తే ।
ఓంభూర్భువస్సువః । అగ్నే ఇహాఽఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ సాంగం సపరివారం
సాయుధం సశక్తికం అగ్నిం కలశే ఆవాహ్య ।
త్వన్నో అగ్నే ఇత్యస్య అగ్నీవరుణౌ త్రిష్టుప్ -
త్వంనో అగ్నే వరుణస్య విద్వాన్ దేవస్య హేళో వయాసి సీష్ఠాః ।
యజిష్ఠో వహ్నితమ శ్శోశుచానో విశ్వా ద్వేషాంసి ప్రముముగ్ధ్య
స్మత్ ॥ అగ్నయే నమః ఇతి సంపూజ్య -

అగ్నిం దూత మిత్యస్య అగ్నిర్గాయత్రీ -
అగ్నిం దూతం పురోదధే హవ్యవాహ ముపబ్రువే ।దేవాం ఆసాదయాదిహ॥
ఇతిమంత్రేణ రక్తే ధ్వజపతాకే ఉచ్ఛ్రయేత్. అథ ప్రార్థనా
ఆగ్నేయః పురుషో రక్తః సర్వదేవ మయోఽవ్యయః ।
ధూమ్రకేతు రజోఽధ్యక్షః తస్మై నిత్యం నమోనమః ।

అగ్నయే సపరివారాయ సాయుధాయ సశక్తికాయ ఇమం
మాషభక్తబలిం సమర్పయామి । ఇతి బలిందత్వాఽఽచామేత్ ।

3 తతో దక్షిణే గత్వా - ప్రతిద్వారశాఖం కలశద్వయం సంస్థాప్య -
తయోః వామనాఖ్య దిగ్గజ మావాహ్య సంపూజ్య । దీపందద్యాత్ ।
తత్ర యజుర్వేదినౌ ద్వారపాలౌ.

కాలరాక్షో యజుర్వేదః త్రైష్టుభో విష్ణుదైవతః ।
కాశ్యపేయ స్తు విప్రేంద్ర ఋత్విక్ త్వంమే మఖేభవ ॥

ఇతి ప్రత్యేకం వృత్వా.

ఇషేత్వో ర్జేత్వా వాయవస్థో పాయవస్థ దేవోవ స్సవితా
ప్రార్పయతు శ్రేష్ఠతమాయ కర్మణే ॥

ఇతి మంత్రేణ గంధాదిభి స్సంపూజ్య.

ఆనో భద్రా నువాకశ్చ ఆశుశ్శిశానక స్తథా ।
యద్దేవా త్రీణిచ పఠేత్ తతోఽష్టౌచ పునంతుమామ్ ॥
ఆనోభద్రామవాకః-ఆనో భద్రాః క్రతవో ఇత్యాది దశమంత్రాత్మకః ।
ఆశుశ్శిశానకః - ఆశుశ్శిశానో ఇత్యాఽద్యష్టాదశ మంత్రాత్మకః ।
యద్దేవా దేవ హేడన మిత్యాది - మంత్ర త్రయమ్ ।
పునంతుమా దేవజనా - ఇత్యాద్యష్టౌ మంత్రాః ।
తతో మహిషాఽరూఢం ధృతదండపాశ దక్షిణ వామకరం
కృష్ణాంజన నగోపమ మగ్నిసమ లోచనం యమం ధ్యాత్వా ।
ఏహ్యేహి వైవస్వత ధర్మరాజ సర్వామరై రర్చిత ధర్మమూర్తే ।
శుభాఽశుభాఽనన్ద శుచా మధీశ శివాయ నః పాహి మఖం నమస్తే ॥
ఓం భూర్భువస్సువః యమ ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ ।
యమం సాంగం సపరివారం సాయుధం సశక్తికం కలశే ఆవాహ్య

యమాయ సోమం యమోఽనుష్టుప్ -

ఓమ్ యమాయ సోమం సునుత యమాయ జుహుతా హవిః ।

యమంహ యజ్ఞో గచ్ఛత్యగ్నిదూతో అరంకృతః ॥

యమాయ నమ ఇతి గంధాదినా సంపూజ్య -

ఆయంగౌ స్సార్పరాజ్ఞి స్సర్పాగాయత్రీ -

ఆయంగౌః పృశ్నిరక్రమీ దసద న్మాతరం పురః । పితరంచ

ప్రయంత్స్వః ॥ ఇతికృష్ణా పతాకా ధ్వజా వుచ్ఛ్రయేత్ । అథప్రార్థనా

వైవస్వత మహాదేవ నమస్తే ధర్మసాక్షిక ।
శివాజ్ఞా పేహితో దేవ దిశం రక్ష భవానిహ ॥

తతో బలాయ నమః - సబలాయ నమః । ఊర్ధ్వం శ్రియై నమః -
గణపతయే నమః అధః - దేహల్యైనమః వాస్తుపురుషాయ నమః ।
స్తంభయోః పుష్పదంతాయ నమః - కపర్దినే నమః కలశద్వయే -
గోదావర్యై నమః - కృష్ణాయై నమః ఇతి సంపూజ్య. యమాయ
సాంగాయ సపరివారాయ సాయుధాయ సశక్తికాయ ఇమం
మాషభక్తబలం సమర్పయామి - ఇతి బలిం దత్వాఽచామేత్ -

4 తతో నైరృత్యాం గత్వా - తత్ర పూర్వవ త్కలశం సంస్థాప్య
తస్మిన్ కుముద మావాహయామి. - దుర్జయ మావాహయామి
కుముద దుర్జయాభ్యాం నమ ఇతి ప్రపూజ్య - తత్ర దీపో దేయః

నరారూఢం మహాకాయం ఖడ్గహస్తం మహాబలం ।
నీలం రాక్షస సంయుక్తం పీతాభరణ భూషితమ్ ॥

ఇతిధ్యాత్వా ఏహ్యేహి రక్షోగణ నాయకస్త్వం విశాల భేతాళ పిశాచ సంఘైః
మమాఽధ్వరం పాహి పిశాచనాధ లోకేశ్వర త్వంభగవ న్నమస్తే ॥

ఓంభూర్భువస్సువః నిర్ ఋతే ఇహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ - నిర్ ఋతిం
సాంగం సపరివారం సాయుధం సశక్తికం నిర్ ఋతిం కలశే ఆవాహ్య।

అసున్వన్తమయజమానమిచ్ఛ స్తేనస్యేత్యాం తస్కరస్యాన్వేషి।
అన్యమస్మదిచ్ఛ సాత ఇత్యా నమో దేవి నిర్ ఋతే తుభ్యమస్తు॥
నిర్ ఋతయే నమః ఇతి గంధాదినా సంపూజ్య।

మోషుణః పరాపర ఇత్యస్య నిర్ ఋతి ర్గాయత్రీ -
మోషుణః పరాపరా నిర్ ఋతి ర్దుర్హణా వధీత్।
పదీష్ట తృష్ణయా సహ॥ ఇతి నీల పతాకా ధ్వజా ముచ్ఛ్రయేత్॥

రాక్షసేభ్యో హి రక్షార్థం భవానత్ర ప్రతిష్ఠితః।
నిర్విఘ్నాం యజ్ఞభూమిం మే కురు ష్వ శవవాహన॥

నిర్ ఋతయే సాంగాయ సపరివారాయ సాయుధాయ సశక్తికాయ
ఏతాం మాషభక్తబలిం సమర్పయామి. ఇతి బలిం దత్త్వాఽఽచామేత్.

5 తతః పశ్చిమే గత్వా కలశద్వయం ప్రతిశాఖం పూర్వవత్ సంస్థాప్య
కలశద్వయే అంజనాఖ్య దిగ్గజ మావాహయామి -
ఇత్యాఽఽవాహ్య గంధాదినా సంపూజ్య
తత్ర సామవేదినౌ ద్వౌ ద్వారపాలౌ
సామవేద స్సుపింగాక్షో జాగత శ్శుక్ర దైవతః।
భారద్వాజస్తు విప్రేంద్ర ఋత్విక్ త్వంమే మఖేభవ॥

ఇతివృత్వా. అగ్న ఆయాహి వీతయే గృణానో హవ్య దాతయే।
నిహోతా సత్సి బర్హిషి॥

ఇతిమంత్రేణ గంధాదినా ప్రత్యేకం సంపూజ్య।

వామదేవ్యం బృహత్సామ జ్యేష్ఠసామ రథంతరం ।
తథా పురుషసూక్తంచ రుద్ర సూక్త మతః పరమ్ ।
ఆజ్యదోహాని సామాని పశ్చిమే ద్వారపాలకా ।

వామదేవ్యం కయానశ్చి త్రేత్యాది ।
బృహత్సామ త్వామిద్ధి హవామహ ఇత్యాది ।
జ్యేష్ఠ సామ మూర్ధానం దివ ఇత్యాది -
రథంతరం అభిత్వా శూర నోనుమ ఇత్యాది -
పురుషసూక్తం సహస్ర శీర్షా ఇత్యాది -
రుద్రసూక్తం ఆవో రాజాన మిత్యర్థద్వయమ్ -
ఆజ్యదోహాని - దేవ వ్రతానీత్యాదికమ్ -

తతోఽమకరస్థం పాశహస్తం శుక్లవర్ణం కిరీటధారిణం వరుణం ధ్యాత్వా
పశ్చిమే యాదోగణ వారిధీనాం గణేన పర్జన్య సహోఽప్సరోభిః ।
విద్యాధరేంద్రాఽమర గేయమాన పాహిత్వ మస్మా న్భగవ న్నమస్తే ।
ఓం భూర్భువస్సువః వరుణ ఇహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ -
సాంగం సపరివారం సాయుధం సశక్తికం వరుణం కలశయో రావాహ్య -
తత్త్వాయామీత్యస్య వరుణ స్త్రిష్టుప్.

తత్త్వాయామి బ్రహ్మణా వందమాన స్తదాశాస్తే యజమానో హవిర్భిః ।
అహేళమానో వరుణేహ బోధ్యురుశం స మాన ఆయుః ప్రమోషీః ।
ఓం వరుణాయ నమః ఇతి గంధాదిభి స్సంపూజ్య -
ఇమంమేవరుణ ఇత్యస్య వరుణో గాయత్రీ -
ఇమంమే వరుణ శ్రుధీహవ మద్యాచ మృళయ। త్వా మవస్యు రాచకే ।
ఇతి మంత్రేణ శ్వేతా పతాకధ్వజా పుచ్ఛ్రయేత్

పాశహస్తాత్మకో దేవో జలరాశ్యధిపో మహాన్ ।
నిమ్నగామీతి విఖ్యాతః తస్మై వరుణ తే నమః ॥

ఇతినత్వా ద్వారశాఖయోః జయాయ నమః విజయాయ నమః -
ఊర్ధ్వం శ్రియైనమః గణపతయేనమః -
అధః - దేహల్యైనమః - వాస్తుపురుషాయ నమః -
స్తంభయోః - నందినేనమః - చంద్రాయనమః -

కలశద్వయే రేవాయై నమః - నర్మదాయై నమః - ఇతి సంపూజ్య -
తతో వరుణాయ సాంగాయ సపరివారాయ సాయుధాయ సశక్తికాయ
ఏతాం మాషభక్త బలిం సమర్పయామి ఇతిబలిం దత్వా-ఆచామేత్.

6 తతో వాయవ్యాం గత్వా - పూర్వవ త్కలశం నిధాయ -
తత్ర పుష్పందతాయనమః - పుష్పదంత మావాహయామి -
తత్ర సిద్ధార్థాయ నమః - సిద్ధార్థ మావాహయామి -
ఇతి గంధాదినా సంపూజ్య - దీపో దేయః -

తతో మృగాధిరూఢం - ధూమ్రవర్ణం చిత్రాంబరధరం యువానం -
దక్షిణవామహస్తద్వయే వరధ్వజధరం వాయుం ధ్యాత్వా -
ఏహ్యేహి యజ్ఞే మమ రక్షణాయ మృగాధిరూఢ స్సహ సిద్ధసంఘైః ।
ప్రాణాధిపః కాలకవే సహాయ గృహాణ పూజాం భగవ న్నమస్తే ॥

ఓంభూర్భువస్సువః భగవన్ వాయో ఇహాఽగచ్ఛ - ఇహ తిష్ఠ
ఇతిసాంగం సపరివారం సాయుధం సశక్తికం వాయుం కలశే ఆవాహ్య -

ఆనోనియుద్భి రిత్యస్య మైత్రావరుణి ర్వసిష్ఠ వాయు స్త్రిష్టుప్ -
ఆనో నియుద్భి శ్శతినీభి రధ్వరం సహస్రిణీభి రుపయాహి యజ్ఞమ్ ।
వాయో అస్మిన్త్సవనే మాదయస్వ యూయంపాత స్వస్తిభి స్సదానః ॥

వాయవే నమ ఇతి పంపూజ్య వాయో యేతే సహస్రిణ ఇత్యస్య

వాయు ర్గాయత్రీ - వాయో యేతే సహస్రిణో రథా స్తేభి
రాగహి । నియుత్వాన్ త్సోమ పీతయే । ఇతి ధూమ్రా
పతాకా ధ్వజా వుచ్ఛ్రయేత్।

అనాకారో మహాజాశ్చ పశ్చాద్దృష్టి ర్గతిర్ధృవి ।
తస్మై పూజ్యాయ మహతే వాయవేఽహం నమామితే ।

ఇతినత్వా వాయవే సాంగాయ సపరివారాయ సాయుధాయ సశక్తికాయ
ఏతం మాషభక్త బలిం దదామి - ఇతిబలిం దత్వాఽచామేత్ -

7 తత ఉత్తరే గత్వా - ప్రతి ద్వారశాఖం కలశద్వయం నిధాయ -
తత్ర కలశద్వయే సార్వభౌమ దిగ్గజ మావాహయామి -
సామోధేను మిత్యస్య సోమ ఉష్ణిక్
సోమో ధేనుంసోమో అర్వంత మాశుంసోమో వీరం కర్మణ్య దదాతి ।
సాదన్యం విదథ్యం సభేయం పితుశ్రవణం యోదదాశదస్మై ।

ఇత్యాఽవాహ్య - సార్వభౌమ దిగ్గజాయ నమ ఇతి సంపూజ్య -
దీపం దద్యాత్ - తత్రాఽథర్వ వేదినా ద్వారహాలా

బృహన్నేత్రోఽథర్వవేదో హ్యనుష్టుప్ రుద్ర దైవత: ।
వైశంపాయన విప్రేంద్ర ఋత్విక్ త్వంమే మఖేభవ ।

శంనో దేవీ సింధు ద్వీప ఆపో గాయత్రీ -
ఇతివృత్వా ఓంశంనోదేవీ రభిష్టయ ఆపో భవంతు పీతయే ।
శంయో రభిస్రవంతునః । ఇతిమంత్రేణ గంధాదినా సంపూజ్య -

అథర్వాంగిరసం నీలరుద్రం చైవాఽపరాజితా ।
దేవీచ మధుసూక్తంచ రోధసం శాంతికావ్యయమ్ ।

అధర్వాణో ద్వారపాలా పరేతా ముత్తరాఽ(శ్రితా ।
అధర్వణం – ఛందోగాయ బృహద్గాయ ఇత్యాది –
ఆంగిరసం – అంగిరసో జన్మనీత్యాది –
నీలరుద్రం – యారుద్రపత్న్య ఇత్యాది –
అపరాజితాదేవీ – పరివర్మనీ ఇత్యాది –
మధుసూక్తం – మధువాతా ఇత్యాది –
రోధసం – ఉభయం ద్యావా పృథివీ ఇత్యాది –
శాంతికాధ్యాయః – శన్న ఇంద్రాగ్నీ త్యాదికః –

ఇతి ద్వారపాలజపః – తతో నరయుత విమానస్థం కుండలహార
కేయూర రుచిరం – దక్షిణ వామ భుజద్వయే వరగదా ధరం
ముకుటినం మహోదరం మహాకాయం హరితవర్ణం కుబేరం ధ్యాత్వా–

ఏహ్యేహి యజ్ఞేశ్వర యజ్ఞరక్షాం విధత్స్వ నక్షత్ర గణేన సార్థమ్ ।
సర్వౌషధీభిః పితృభి స్సహైవ గృహాణ పూజాం భగవన్నమస్తే ।

ఓం భూర్భువస్స్వః సోమ ఇహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ ఇతిసాంగం
సోమం కలశయో రావాహ్య

వయం సోమ మిత్యస్య విశ్వేదేవా గాయత్రీ –
వయం సోమ వ్రతే తవ మన స్తనూషు బిభ్రతః ।
ప్రజావంత స్సచేమహి । సోమాయ నమ ఇతి గంధాదిభిః సంపూజ్య –

ఆప్యాయస్వ గౌతమ స్సోమో గాయత్రీ –
ఆప్యాయస్వ సమేతుతే విశ్వత స్సోమ వృష్ణ్యమ్ ।
భవా వాజస్య సంగథే ।
ఇతిశ్వేతా పతాకా ధ్వజౌ హరితౌ వా వుచ్ఛ్రయేత్ ।

సర్వ నక్షత్ర మధ్యేతు సోమో రాజా ప్రకీర్తితః ।
తస్మై సోమాయ దేవాయ నక్షత్ర పతయే నమః ।

ఇతినత్వా. ద్వారశాఖయోః చండాయనమః ప్రచండాయ నమః -
ఊర్ధ్వం - ద్వారశ్రియై నమః - గణపతయే నమః -
అధః - దేహళ్యై నమః - వాస్తుపురుషాయ నమః -
స్తంభయోః - మహాకాళాయ నమః - భృంగిణే నమః -
కలశద్వయే - వారుణ్యై నమః - వేణ్యై నమః -
ఇతి సంపూజ్య సాంగాయ సోమాయ సపరివారాయ -
సాయుధాయ సశక్తికాయ ఏతాం మాష భక్తబలిం దదామి -
ఇతిబలిం దత్వాఽచామేత్

8 తత ఐశాన్యాం గత్వా తత్ర పూర్వవ త్కలశం నిధాయ -
తత్ర సుప్రతీకాయ నమః - మంగళాయ నమః ఇతి సంపూజ్య -
దీపందత్వా - తతో వృషారూఢం దక్షిణ వామహస్తయో
ర్వర త్రిశూలధరం త్రినేత్రం శుక్లవర్ణం ఈశానం ధ్యాత్వా
ఏహ్యేహి విశ్వేశ్వర విశ్వనాథ కపాల ఖట్వాంగ ధరేణ సార్థం ।
లోకేశ యజ్ఞేశ్వర యజ్ఞసిద్ధ్యై గృహాణ పూజాం భగవ న్నమస్తే ।
ఓంభూర్భువస్సువః - ఈశాన ఇహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ ఇతి సాంగం
సపరివారం సాయుధం సశక్తికం ఈశానం కలశయో రావాహ్య -
తమీశాన మిత్యస్య ఈశానో జగతీ -
తమీశానం జగత స్తస్థుష స్పతిం ధియం జిన్వ మవసే హూమహే వయమ్।
పూషానో యథా వేదసామ సద్వృధే రక్షితా పాయు రదబ్ధ స్స్వస్తయే ।
ఈశానాయ నమః ఇతి గంధాదిభిః పూజయేత్ ।

సర్వాధిపో మహాదేవః ఈశాన శ్శుక్ల ఈశ్వరః ।
శూలపాణి ర్విరూపాక్ష స్తస్మై నిత్యం నమోనమః ॥

ఇతినత్వా - కద్రుద్రాయ కణ్వో రుద్రో గాయత్రీ -

కద్రుద్రాయ ప్రచేతసే మీఢుష్టమాయ తవ్యసే ।
వోచేమ శంతమం హృదే ।

ఇతిశ్వేతా పంచవర్ణా పతాకాధ్వజా వుచ్ఛ్రయేత్ ।
తత ఈశానాయ సాంగాయ సపరివారాయ సాయుధాయ
సశక్తికాయ ఏతం మాషభక్త బలిం దదామి -
ఇతి బలిం దత్వాఽఽచామేత్

9 తత ఈశాన పూర్వయో ర్మధ్యే ఊర్ధ్వ ముద్దిశ్య పూర్వవ
త్కాలశం నిధాయ - తత్ర బ్రహ్మాణం పూజయేత్ -
అక్షసూత్ర కుశముష్టిధరం-దక్షిణకరే। స్రువ కమండలుధరం-వామకరే -
చతుర్ముఖం శ్వశ్రులం జటిలం లంబోదరం రక్తవర్ణం బ్రహ్మాణం ధ్యాత్వా।
ఏహ్యేహి సర్వాధిపతే సురేంద్ర లోకేన సార్థం పితృ దేవతాభిః ।
సర్వస్య ధాతాస్య మిత ప్రభావో విశాధ్వరం నస్సతతం శివాయ ॥
ఓంభూర్భువస్సువః బ్రహ్మ న్నిహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ - ఇతి సాంగం
సపరివారం సాయుధం సశక్తికం బ్రహ్మాణ మావాహ్య -

బ్రహ్మజజ్ఞానం నకులో బ్రహ్మ త్రిష్టుప్ -

బ్రహ్మ జజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తా ద్విసీ మత స్సురుచో వేన ఆవః ।
సబుధ్నియా ఉపమా అస్యవిష్ఠా స్సతశ్చ యోని మసతశ్చ వివః ॥

ఇతిమంత్రేణ గంధాదినా ప్రపూజ్య -

బ్రహ్మ దేవానా మిత్యస్య పవమాన సోమ స్త్రిష్టుప్. (జగతి)

బ్రహ్మ దేవానాం పదవీః కవీనా మృషి ర్విప్రాణాం మహిషో మృగాణామ్।
శ్యేనో గృధ్రాణాం స్వధితి ర్వనానాం సోమః పవిత్ర మత్యేతి రేభన్ ।

ఇతినత్వా రక్త పతాకాధ్వజా పుచ్ఛ్రయేత్ –

పద్మయోని శ్చతుర్మూర్తి ర్వేదాఽవాసః పితామహః ।
యజ్ఞాఽధ్యక్ష శ్చతుర్వక్త్రః తస్మై నిత్యం నమో నమః ॥

ఇతినత్వా సాంగాయ సపరివారాయ సాయుధాయ సశక్తికాయ
ఏతం మాష భక్తబలిం సమర్పయామి – ఇతిబలిం దత్వాఽచామేత్ –

10 తతో నిర్ఋతి వరుణయో ర్మధ్యే పూర్వవ త్కలశం నిధాయ.

అనంత శయనాఽసీనం ఫణాసప్తక మండితం ।
పద్మశంఖ ధరం మూర్ధ్నా వామేతర కరద్వయే॥ నీలవర్ణ మనంతం ధ్యాత్వా-
ఏహ్యేహి పాతాళ ధరాఽమరేంద్ర నాగాంఽగనా కిన్నర గీయమాన ।
రక్షోరగేంద్రాఽమర లోకసంఘై రనంత రక్షాధ్వర మస్మదీయమ్ ॥

ఓంభూర్భువస్సువః అనంత ఇహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ ఇతిసాంగం
సపరివారం సాయుధం సశక్తిక మనంత మావాహ్య –

ఆయంగౌ స్సార్పరాజ్ఞీ. స్సర్పాగాయత్రీ –

ఆయంగౌః పృశ్నిరక్రమీ దసద న్మాతరం పురః। పితరంచ ప్రయంత్సువః॥

ఓం అనంతాయనమః ఇతి గంధాదిభి స్సంపూజ్య.
యోసా వనంత రూపేణ బ్రహ్మాండం సచరాచరః ।
పుష్పవ ద్ధారయే న్మూర్ధ్ని తస్మై నిత్యం నమోనమః ॥

ఇతినత్వా. యాఇషవో యాతు ధానానాం యేవా వనస్పతీ రను ।
యేవా వటేషు శేరతే తేభ్య స్సర్వేభ్యో నమః ॥

ఇతి దూర్వా శ్వేతావా పతాకార్ధ్వజా పుచ్ఛయేత్ -
తత స్సాంగాయ సపరివారాయ సశక్తికాయ సాయుధాయ -
అనంతాయ ఏతాం మాషభక్త బలిం సమర్పయామి -
ఇతి బలిం దత్వాఽచామేత్ -

తతో మంటపమధ్యే - చామర కింకిణీ యుతః షోడశ హస్త దండోవా
దశహస్త దండాఽవలంబితో దశ సప్త పంచ వాహస్త దీర్ఘః - త్రిహస్త
విస్తారైక హస్త విస్తారోవా పంచవర్ణ విచిత్రో మహాధ్వజః -

ఇంద్రస్య వృష్ణో ఇత్యస్య ఇంద్ర స్త్రిష్టుప్ -
ఇంద్రస్య వృష్ణో వరుణస్య రాజ్ఞ ఆదిత్యానాం మరుతాం శర్ధ ఉగ్రమ్ ।
మహామనసాం భువన చ్యవానాం ఘోషోదేవానాం జయతా ముదస్థాత్ ।

తత్ర బ్రహ్మ జజ్ఞాన మితి బ్రహ్మాణం పూజయేత్ -
బ్రహ్మ జజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తా ద్విశీ మత స్సురుచో వేన ఆవః ।
సబుధ్నియా ఉపమా అస్యవిష్ఠా స్సతశ్చ యోని మసతశ్చ వివః ।

తతో మంటప షోడశస్తంభేషు - సర్వేభ్యోదేవేభ్యో నమః -
వంశేషు - కిన్నరేభ్యో నమః -
పృష్ఠే - పన్నగేభ్యో నమః -

ఇతిపూజయేత్ -

తతః పూర్వస్యాందిశి మంటపాద్బహిః కించి ద్భూమి
ముపలిప్య - తత్రో పవిశ్య -

త్రైలోక్యే యాని భూతాని స్థావరాణి చరాణిచ ।
బ్రహ్మ విష్ణు శివైస్సార్థం రక్షాం కుర్వంతు తేసదా ।
దేవదానవ గంధర్వాయక్ష రాక్షస పన్నగాః ।

ఋషయో మునయో గావో దేవమాతర ఏవచ ।
సర్వే మమాధ్వరే రక్షాం ప్రకుర్వంతు ముదాన్వితాః ।
బ్రహ్మా విష్ణుశ్చ రుద్రశ్చ క్షేత్రపాలో గణైస్సహ ।
రక్షంతు మంటపం సర్వే ఘ్నంతు రక్షాంసి సర్వతః ।

త్రైలోక్యస్థ స్థావర భూతేభ్యో నమః - త్రైలోక్యస్థాని స్థావరాణి భూతాన్యాఽవాహయామి -

త్రైలోక్యస్థ చరేభ్యో భూతేభ్యో నమః - త్రైలోక్యస్థ చరాణి భూతాన్యాఽవాహయామి -

ఓం బ్రహ్మణే నమః ఓం విష్ణవే నమః ఓం దేవేభ్యో నమః
ఓం దానవేభ్యో నమః ఓం గంధర్వేభ్యో నమః ఓం యక్షేభ్యో నమః
ఓం రాక్షసేభ్యో నమః ఓం పన్నగేభ్యో నమః ఓం గోభ్యో నమః
ఓం ఋషిభ్యో నమః ఓం మనుష్యేభ్యో నమః ఓం దేవమాతృభ్యో నమః

ఇత్యావాహన పాద్యాదిభిః ప్రత్యేకం సంపూజ్య - ప్రత్యేకం మాషభక్తబలీన్ దద్యాత్ - తతో యజమానస్సాఽచార్య ర్త్విక్ ప్రక్షాళిత పాణి పాద ఆచాంతః ప్రాగ్ద్వారేణ మండపం ప్రవిశేత్ -

ఇతి దిక్పాలక పూజనమ్

అథపతాకాః - ప్రాచ్యాం పీతాయాం వజ్రమ్. ఆగ్నేయ్యాం రక్తాయాం శక్తిమ్ । యామ్యాయాం కృష్ణాయాం దండమ్ । నైరృత్యాం నీలాయాం ఖడ్గమ్ । వారుణ్యాం శ్వేతాయాం పాశమ్ । వాయవ్యాం ధూమ్రాయా మంకుశమ్ । సౌమ్యాయాం శ్వేతాయాం గదామ్. ఐశాన్యాం శ్వేతాయాం త్రిశూలమ్. నవమీ పతాకా పూర్వేశానయోర్మధ్యే శ్వేతాస్థాప్యా ।

శైవ శాక్తేయ వైష్ణవ ప్రతిష్ఠాసు తత్తద్దేవతా పతాకా స్తత్తన్మంత్రైః స్థాపనీయాః
పూర్వస్యా మశ్వత్థ తోరణమ్. దక్షిణే ఔదుంబర తోరణం
పశ్చిమే ప్లక్షమ్ - ఉత్తరే వాటం (న్యగ్రోధం) తోరణం

అధమృత్సం గ్రహణమ్

ఆచమ్య – ఏవం – తిధౌ – కరిష్యమాణ తత్తద్దేవతా నూతన
విగ్రహ ప్రతిష్ఠా యజ్ఞ కర్మణి సకల ప్రాణికులాఽధా రాఽన్నోత్పాదన
హేతు భూత సకలసస్యాఽభి వృద్ధి ద్వారా సమస్త మంగళా వాప్త్యర్థం
బీజాఽవాపన సమృద్ధ్యర్థం మృత్సంగ్రహణాఖ్యం – కర్మకరిష్యే –
ఇతి సంకల్ప్య – ఆచార్యః 1ఖనిత్ర 2కండోల స్వస్తి వాచన కలశ నారికేళ
క్షీర హరిద్రా కుంకుమ గంధాఽక్షతాది పూజా ద్రవ్యాణ్యాఽదాయ
సువాసినీ మంగళ తూర్య వేదఘోషైః – గ్రామా త్ప్రాచీ ముదీచీంవా
దిశం గత్వా శుద్ధ ప్రదేశే వల్మీకం కలశోదకేన సంప్రోక్ష్య –
మార్జనమంత్రాః స్వస్తివాచన ప్రయోగే ద్రష్టవ్యాః
శుచీవో వసిష్ఠో మరుత స్త్రిష్టుప్ – అగ్నిశ్శుచి ర్విరూపో గాయత్రీ –
ఉదగ్నేఽంగిరసో ఽగ్ని ర్గాయత్రీ – ఏతోన్వింద్రం తిరశ్చీ దాంగిరస
ఇంద్రో నుష్టుప్ – ఇత్యేతై ర్మంత్రై ర్వల్మీకం మార్జయిత్వా –
స్యోనాపృధివీతి వల్మీకం భూమి మభిమంత్ర్య –
స్యోనాపృధివీ మేధాతిధిః పృధివీ గాయత్రీ –
స్యోనా పృధివిభవాఽనృక్షరా నివేశనీ। యచ్ఛా నశ్శర్మ సప్రథాః ॥
ఇతివల్మీకభూమి మభిమంత్ర్య – అత్రభూసూక్తం తత్తత్ శాఖీయం వక్తవ్యం

సర్వసస్య యుతే దేవి సర్వాధారే మహేశ్వరి।
అనేక రత్న సంభూతే భూమి దేవి నమోస్తుతే ॥

ధనుర్ధరాయ విద్మహే సర్వసిద్ధ్యైచ ధీమహి। తన్నో ధరా ప్రచోదయాత్

---

1 ఖన్యతేఅనేనేతిఖనిత్రమ్. గుద్దలి
2 కండోలః కండ్యతేమూషికై రితి కండోలః అమరకోశే. గంప

ఇతి వల్మీక పూజాం కృత్వా - ఖనిత్ర కండోలాదీన్ కుంకుమాదినా లంకృత్య మాహోరిష త్తనితేతి భూమిం ఖాత్వా.

మాహోరిష దథర్వణా భిషగోషధయోఽనుష్టుప్ -

మాహోరిష త్తనితా యస్మై చాహం ఖనామివః। ద్విప చ్చతుష్పద స్మాకం సర్వ మస్త్వనాతురమ్॥ మూర్ధాన మితి మృద మభిమంత్ర్య -

మూర్ధానం భరద్వాజ బార్హస్పత్య స్త్రిష్టుప్ -

మూర్ధానం దివో అరతిం పృథివ్యా వైశ్వానర మృత ఆజాత మగ్నిమ్।
కవిం సమ్రాజ మతిథిం జనానా మాసన్నాపాత్రం జనయంత దేవాః॥

మృత్తికే హనమే పాపమతి కండోలే మృదమాఽపూర్య -

మృత్తికే హనమే పాపం యన్మయా దుష్కృతం కృతమ్।
మృత్తికే బ్రహ్మ దత్తాసి కాశ్యపేనాఽభి మంత్రితా।
మృత్తికే దేహి మే పుష్టిం త్వయిసర్వం ప్రతిష్ఠితమ్।
మృత్తికే ప్రతిష్ఠితే సర్వం తన్మే నిర్ణుద మృత్తికే।
తయా హతేన పాపేన గచ్ఛామి పరమాం గతిమ్॥

కండోలే మృదమాఽపూర్య - గర్తే యజ్ఞవరాహాయ నమః -
ఇతి షోడశోపచారై రభ్యర్చ్య -

శ్రీశం జగత్పావన యజ్ఞమూర్తిం దంష్ట్రామయూఖై ర్విలస త్కపోలం। దేవ్యా ధరణ్యా సహితం మహేశం వరాహ మాద్యం ప్రణమామి నిత్యమ్॥ ఇతి క్షీరబలిం దద్యాత్

ఇతి మృత్సంగ్రహణ విధిః

అంకురారోపణమ్

ఏవం - తిథౌ కరిష్యమాణ దేవ ప్రతిష్ఠాంగ భూతం
సకల ధాన్య పశు ఫలాభి వృద్ధిద్వారా సమస్త మంగళాఽవాప్త్యర్థం
అంకురాఽరోపణాఖ్యం కర్మ కరిష్యే -
మంటప వాయవ్య భాగే గోమయేనో పలిప్య సైకత వేది
కాయాం పాలికా స్థాపయేత్ -
మధ్యే చతుర్ముఖం వింద్యాత్ పూర్వే వజ్రిణ మేవచ ।
దక్షిణేతు యమం వింద్యాత్ పశ్చిమే వరుణం తథా ।
ఉత్తరే శశినం వింద్యాత్ పాలికాసు యథాక్రమమ్ ॥
వాల్మీకిం మృత్తికాం ప్రోదీం శుష్క గోమయ మేవచ ।
ఏతాని ప్రక్షిపే త్తాసు పాలికాసు యథాక్రమమ్ ॥
ఇతి మృత్తికాం పాలికాసు నిక్షిప్య -
దూర్వా మశ్వత్థ పర్ణంచ శిరీషం బిల్వ పత్రకమ్ ।
తాసాం మూలేతు బధ్నీయాత్ శ్వేతసూత్రేణ వేష్టయేత్ ॥
తాసు వ్రీహి తిల మాష యవ ముద్గ సర్షపాన్ వికీర్య శ్వేత
సూత్రేణాఽవేష్ట్య - గోమయాదికం ప్రక్షిప్య యాఓషధీ రి
త్యోషధీ సూక్తం పఠన్ వారుణ మంత్రై రద్భిః సించేత్.
బ్రహ్మ జజ్ఞానం నకులో బ్రహ్మో త్రిష్టుప్ - మధ్యమ పాలికాయాం
బ్రహ్మోఽవాహనే వినియోగః -
బ్రహ్మ జజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తా ద్విసీమత స్సురుచో వేన ఆవః ।
సబుధ్నియా ఉపమా అస్యవిష్ఠా స్సతశ్చ యోని మసతశ్చ వివః ॥
ప్రణవ వ్యాహృతి పూర్వకం దేవతా ఽ వాహయేత్
ఓం భూః భువః స్వః (భూర్భువస్సువః) బ్రహ్మాణ మావాహయామి.

యత ఇంద్ర భయామహ ఇత్యాంఽగిరస ఇంద్రో బృహతీ -
పూర్వపాలికాయా మింద్రాఽవాహనే వినియోగః -
యత ఇంద్ర భయామహే తతో నో అభయం కృధి ।
మఘవం ఛగ్ధి తవ తన్న ఊతిభి ర్విద్విషో విమృధో జహి ॥

ఓం భూః భువః స్వః ఇంద్ర మావాహయామి.

నాకే సుపర్ణమిత్యస్య భార్గవో వేన స్త్రిష్టుప్ -
దక్షిణ పాలికాయాం యమాఽవాహనే వినియోగః -
నాకే సుపర్ణ ముప యత్పతంతం హృదావేనంతో అభ్యచక్షతత్వా ।
హిరణ్యపక్షం వరుణస్యదూతం యమస్య యోనౌ శకునం భురణ్యుమ్॥

ఓం భూర్భువస్సువః యమమావాహయామి.

తత్త్వాయామి శునశ్శేఫో వరుణ స్త్రిష్టుప్ - పశ్చిమ పాలికాయాం
వరుణాఽవాహనే వినియోగః -
తత్త్వాయామి బ్రహ్మణా వందమాన స్తదాశాస్తే యజమానో హవిర్భిః ।
అహేళమానో వరుణేహ బోధ్యురుశంస మాన ఆయుః ప్రమోషీః ॥

ఓం భూర్భువస్సువః వరుణ మావాహయామి -

సోమోధేను మిత్యస్య గౌతమ స్సోమ స్త్రిష్టుప్ - ఉత్తర
పాలికాయాం సోమాఽవాహనే వినియోగః -
సోమో ధేనుం సోమో అర్వంత మాశుం సోమో వీరం కర్మణ్యం దదాతి
సాదన్యం విదథ్యం సభేయం పితృశ్రవణం యో దదాశ దస్మై ॥

ఓం భూర్భువస్సువః సోమమావాహయామి -

తత ఆగ్నేయ్యాది కలశేషు హిరణ్యగర్భ ఇతి బ్రహ్మాణం -
హిరణ్య గర్భః ప్రాజాపత్య స్త్రిష్టుప్ -

ఓమ్ హిరణ్యగర్భ స్సమవర్తతాగ్రే భూతస్య జాతః పతిరేక ఆసీత్ ।

సదాధార పృథివీంద్యా ముతేమాం కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ।

ఇంద్రంవో మధు చ్ఛంద ఇంద్రో గాయత్రీ - నైరృత్య కలశే
ఇంద్రాఽవాహనే వినియోగః -

ఓమ్ ఇంద్రంవో విశ్వతస్పరి హవామహే జనేభ్యః అస్మాకమస్తు కేవలః ।

అవతే హేళో వరుణ స్త్రిష్టుప్ - వాయవ్యాం
వరుణాఽవాహనేవినియోగః -

అవతే హేళో వరుణ నమోభి రవ యజ్ఞేభి రీమహే హవిర్భిః ।

క్షయ న్నస్మభ్య మసుర ప్రచేతా రాజ న్నేనాంసి శిశ్రథః కృతాని ।

ఆప్యాయస్వ మదింతమ సోమ ఉష్ణిక్ ఐశాన్య కలశే
సోమాఽవాహనే వినియోగః -

ఓమ్ ఆప్యాయస్వ మదింతమ సోమ విశ్వేభి రంశుభిః ।

భవాన స్సుశ్రవ స్తమ స్సఖావృధే ।

బ్రహ్మేంద్ర యమ వరుణ సోమ పాలికా దేవతాభ్యో నమః -
హిరణ్య గర్భేంద్ర వరుణ సోమ కలశ దేవతాభ్యోనమః -
పూజాం కృత్వా బీజావాపనం కుర్వన్ ఓషధీ సూక్తం పఠేత్ ।
దిశాంపతీ న్నమస్యామి సర్వకామ ఫలప్రదాః ।
కుర్వంతు సఫలంకర్మ కుర్వంతు సతతం శుభమ్ ॥

ఇత్యం కురారోపణ విధిః

ఓషధీ సూక్తమ్ (ఋక్)

యాఓషధీ రిత్యస్యాఽథర్వణో భిషగోషధయోఽనుష్టుప్ -

ఓమ్ యాఓషధీః పూర్వాజాతా దేవేభ్య స్త్రియుగం పురా ।

మనైను బభ్రూణా మహం శతం ధామాని సప్తచ ॥

శతంవో అంబ ధామాని సహస్ర ముతవో రుహః ।

అధా శతక్రత్వో యూయ మిమంమే అగదం కృత ॥

ఓషధీః ప్రతిమోదధ్వం పుష్పవతీః ప్రసూవరీః ।

అశ్వాఇవ సజిత్వరీ ర్వీరుధః పారయిష్ణవః ॥

ఓషధీ రితిమాతర స్తద్వో దేవీ రుపబ్రువే ।

సనేయ మశ్వంగాం వాస ఆత్మానం తవ పూరుష ॥

అశ్వత్థేవో నిషదనం పర్ణేవో వసతి ష్కృతా ।

గోభాజ ఇత్కిలాసథ యత్ సనవథ పూరుషమ్ ॥

యత్రౌషధీ స్సమగ్మత రాజాన స్సమితావివ ।

విప్ర స్సఉచ్యతే భిషగ్రక్షోహా మీవ చాతనః ॥

అశ్వావతీం సోమావతీ మూర్జయంతీ ముదోజసమ్ ।

ఆవిత్సి సర్వా ఓషధీ రస్మా అరిష్టతాతయే ॥

ఉచ్ఛుష్మా ఓషధీనాం గావో గోష్ఠా దివేరతే ।

ధనం సనిష్యంతీనా మాత్మానం తవపూరుష ॥

ఇష్కృతి ర్నామవో మాతా ఒథో యూయంస్థ నిష్కృతీః ।

సీరాః పతత్రిణీ స్థన యదామయతి నిష్కృథ ॥

అతి విశ్వాః పరిష్ఠా స్తేనఇవ వ్రజమ క్రముః ।

ఓషధీః ప్రాచుచ్యవు ర్యత్కించ తన్వో ౩ రపః ॥

యదిమా వాజయన్నహ మోషధీ ర్హస్త ఆదథే ।

ఆత్మా యక్ష్మస్య నశ్యతి పురా జీవ గృభో యథా ॥

యస్యౌషధీః ప్రసర్పథాంగ మంగః పరుష్పరుః ।

తతో యక్ష్మం విబాధధ్వ ఉగ్రో మధ్య మశీరివ ॥

సాకం యక్ష్మ ప్రపత చాషేణ కికి దీవినా ।

సాకం వా తస్య ధ్రాజ్యా సాకం నశ్య నిహాకయా ॥

అన్యావో అన్యామవ త్వన్యా న్యస్యా ఉపావత ।

తాస్సర్వా స్సంవిదానా ఇదంమే ప్రావతా వచః ॥

యాఃఫలినీర్యా అఫలా అపుష్పా యాశ్చ పుష్పిణీః ।

బృహస్పతి ప్రసూతా స్తానో ముంచం త్వంహసః ॥

ముంచంతు మాశపథ్యా ౩ దథో వరుణ్యా దుత ।

అథో యమస్య పడ్వీశాత్ సర్వస్మా ద్దేవకిల్బిషాత్ ॥

అవపతంతీ రవదన్ దివ ఓషధయ స్పరి ।

యంజీవ మశ్నవామహై నసరిష్యాతి పూరుషః ॥

యాఓషధీ స్సోమరాజ్ఞీ ర్విష్ఠితాః పృథివీ మను ।
బృహస్పతి ప్రసూతా అస్యై సందత్త వీర్యమ్ ।
మావో రిషత్ఖనితా యస్మై చాహం ఖనామివః ।
ద్విప చ్చతుష్పద స్మాకం సర్వ మస్త్వనా తురమ్ ।
యాశ్చేద ముప శృణ్వన్తి యాశ్చ దూరం పరాగతాః ।
సర్వా స్సంగత్య వీరుధో ఽస్యై సందత్త వీర్యమ్ ।
ఓషధయ స్సంవదంతే సోమేన సహ రాజ్ఞా ।
యస్మై కృణోతి బ్రాహ్మణ స్తం రాజ న్పారయామసి ।
త్వముత్తమ మస్యోషధే తవ వృక్షా ఉపస్తయః ।
ఉపస్తి రస్తు సో ఽ స్మాకం యో అస్మాం అభిదాసతి ।
ఇత్యోషధీసూక్తం పఠన్ బీజా వాపనం కృత్వా వారుణ మంత్రై రద్భి స్సించేత్.

అథయాజుషం భూసూక్తమ్

ఓమ్ భూమి ర్భూమ్నా ద్యౌ ర్వరిణా ఽన్తరిక్షం మహిత్వా ।
ఉపస్థే తే దేవ్య దితే ఽగ్ని మన్నాద మన్నాద్యాయాదధే ।
ఆయంగౌః పృశ్ని రక్రమీ దసద న్మాతరం పునః ।
పితరంచ ప్రయన్త్సువః ।

త్రిగ్ంశద్ధామ విరాజతి వాక్పతంగాయ శిశ్రియే । ప్రత్యస్య వహ ద్యుభిః ।
అస్య ప్రాణా దపానత్యన్తశ్చరతి రోచనా । వ్యఖ్య న్మహిష స్సువః ॥
యత్త్వా క్రుద్ధః పరో వప మన్యునా యదవర్త్యా ।
సుకల్పమగ్నే తత్తవ పున స్త్వోద్దీపయామసి ॥
యత్తే మన్యు పరోప్తస్య పృథివీ మను దధ్వసే ।
ఆదిత్యా విశ్వేతద్దేవా వసవశ్చ సమాభరన్ ॥
మేదినీ దేవీ వసుంధరా స్యాద్వసుధా దేవీ వాసవీ ।
బ్రహ్మవర్చసః పితృణాం శ్రోత్రం చక్షు ర్మనః ॥
దేవీ హిరణ్య గర్భిణీ దేవీ ప్రసోదరీ । సదనే సత్యాయనే సీద ॥
సముద్రవతీ సావిత్రీ అహో దేవీ ।
మహ్యంగీ మహోధరణీ మహోద్య తిష్ఠత్ ॥
శృంగే శృంగే యజ్ఞే యజ్ఞే విభీషణీ ।
ఇంద్రపత్నీ వ్యాపినీ సరసిజ ఇహ ॥
వాయుమతీ జలశయనీ స్వయం ధారాజా సత్యంతో పరిమేదినీ ।
సోపరి ధత్తం గాయ ॥
విష్ణుపత్నీం మహీం దేవీం మాధవీం మాధవ ప్రియామ్ ।
లక్ష్మీం ప్రియసఖీం దేవీం నమా మ్యచ్యుత వల్లభామ్ ॥
ధనుర్ధరాయ విద్మహే సర్వసిద్ధ్యై చ ధీమహి ।
తన్నో ధరా ప్రచోదయాత్ ॥

శృణ్వంతి శ్రోణా మమృతస్య గోపాం। పుణ్యామస్యా ఉపశృణోమి వాచం।
మహీం దేవీం విష్ణుపత్నీ మజూర్యాం। ప్రతీచీ మేనాగం హవిషా యజామః।
త్రేధా విష్ణు రురుగాయో విచక్రమే। మహీందివం పృథివీ మంతరిక్షమ్।
తచ్ఛ్రోణైతి శ్రవ ఇచ్ఛమానా। పుణ్యగ్గ్ శ్లోకం యజమానాయ కృణ్వతీ।
స్యోనా పృథివి భవాఽనృక్షరా నివేశనీ। యచ్ఛా నశ్శర్మ సప్రథాః।
అదితి ర్దేవా గంధర్వా మనుష్యాః పితరోఽసురా స్తేషాగం సర్వభూతానాం
మాతా మేదినీ మహతా మహీ సావిత్రీ గాయత్రీ జగత్యుర్వీ పృథ్వీ
బహులా విశ్వా భూతా కతమా కాయా సా సత్యే త్యమృతేతి వసిష్ఠః।

మార్జనమంత్రాః తత్సవితురిత్యేకా - అగ్నిమీళే అగ్న ఆయా హితిద్వా
ఆపోహిష్ఠేతినవ ఏతోన్వింద్ర మితి తిస్ర। ఋతంచసత్యం చేతి తిస్రః
స్వస్తినో మిమీ తేత్యేకా స్వాదిష్ఠయేతి దశ -

ఇతి భూసూక్తమ్

అథాఽగ్ని ప్రతిష్ఠా విధిః

షోడశ స్తంభ మంటపాఽగ్నేయ కోణేఽగ్ని స్థాపనం కుర్యాత్.
ఆచమ్య-ఏవం-తిథౌ అముక దేవ ప్రతిష్ఠా యజ్ఞ కర్మణి తత్త ద్దేవతా
హోమం కరిష్యమాణః తదంగాఽగ్ని ప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యే -
తదంగతయా సంమార్జన మేఖలా యోని నాభి దేవతా పూజనం కరిష్యే-
అగ్న్యాఽయతనం సమ్మృజ్య కుశోదకేన కుండం ప్రోక్ష్య -

విశ్వకర్మా భౌవనో విశ్వకర్మా త్రిష్టుప్ -
విశ్వకర్మన్ హవిషావా వృధానః స్వయం యజస్వ పృథివీ ముతద్యామ్।

ముహ్యన్త్వన్యే అభితో జనాస ఇహాఽస్మాకం మఘవా సూరి రస్తు ॥

విశ్వ కర్మణే నమ ఇతి కుండ మధ్యే విశ్వ కర్మాణం సంప్రార్థ్య -
ఉపరిగత శ్వేత వర్ణాలంకృతాయాం(మేఖలాయాం) విష్ణు మావాహయేత్

ఇదం విష్ణు ర్మేధాతిథి ర్విష్ణుర్గాయత్రీ -

ఇదం విష్ణు ర్విచక్రమే త్రేధా నిదధే పదమ్ । సమూఢమస్య పాంసురే ॥

మధ్యమ మేఖలాయాం రక్తవర్ణాఽలంకృతాయాం బ్రహ్మాణమ్
బ్రహ్మజజ్ఞాన మిత్యస్య నకులో బ్రహ్మ త్రిష్టుప్ -
బ్రహ్మ జజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తా ద్విశీ మత స్సురుచో వేన ఆవః ।
సబుధ్న్యా ఉపమా అస్య విష్ఠా స్సతశ్చ యోని మసతశ్చ వివః ॥

అథో మేఖలాయాం కృష్ణవర్ణాఽలంకృతాయాం రుద్రం -

నమస్తే రుద్ర మన్యవ ఇత్యఘోరఋుషిః రుద్రో దేవతా గాయత్రీ ఛందః।
ఓం నమస్తే రుద్ర మన్యవ ఉతోత ఇషవేనమః । బాహుభ్యా ముతతే నమః।

కద్రుద్రాయ కణ్వోరుద్రో గాయత్రీ -

కద్రుద్రాయ ప్రచేతసేమీఢుష్ట మాయతవ్యసేవొచే మశం తమం హృదే॥

త్రిభి ర్మంత్రైః విష్ణు బ్రహ్మ రుద్రాన్ సంపూజ్య
అథయోనిపూజా -

క్షతస్య యోని రితి వివస్వాన్ ఋుషిః యోని ర్దేవతా ద్విపదా గాయత్రీ
ఛందః - యోని పూజనే వినియోగః -

ఓమ్ క్షతస్య యోనిరసి క్షతస్య నాభిరసి ।
మాత్వా హింసీ న్మామా హింసీః ॥ కల్పమన్త్రః

తతః కంఠపూజా - నీలగ్రీవా ఇతి పరమేష్ఠి ప్రజాపతిర్ ఋషిః - అనుష్టుప్ ఛందః రుద్రో దేవతా కంఠ పూజనే వినియోగః -

ఓంనీలగ్రీవా శ్శితికంఠా శ్శరా అధః క్షమా చరాః । దివం రుద్రా ఉపశ్రితాః।

తేషాగ్ం సహస్రయోజనే వ్రధన్వాని తన్మసి -

నాభిర్మేతి ప్రజాపతి ఋషిః మహాపంక్తిః జగతీ ఛందః- రుద్రో దేవతా నాభి పూజనే వినియోగః -

నాభిర్మే చిత్తం విజ్ఞానం పాయు ర్మేఽపచితి ర్భసత్ ।

ఆనంద నందా వాండౌ మేభగగ్ం సౌభాగ్యం పసః ॥ కల్పమన్త్రః

జంఘాభ్యాం పద్భ్యాం ధర్మోస్మి విశి రాజా ప్రతిష్ఠితః ।

ఇతిమంత్రైః యోని కంఠ నాభి పూజాం కృత్వా -

తతః కుండమధ్యే నైర్ ఋతికోణే వాస్తు పురుషం పూజయేత్ -

వాస్తోష్పత ఇత్యస్య ప్రజాపతి ఋషిః త్రిష్టుప్ ఛందః- వాస్తు పురుషో దేవతా వాస్తు పురుషాఽవాహనే వినియోగః ॥ -

ఓంవాస్తోష్పతే ప్రతి జానీ హ్యస్మాంత్స్వా వేశో అనమీవో భవానః ।

యత్వేమహే ప్రతి తన్నో జుషస్వ శన్నో భవద్విపదే శం చతుష్పదే ।

వాస్తు పురుషాయ నమ ఇతి గంధాదిభి స్సంపూజ్య స్వశాఖా గృహ్యోక్త విధినాఽగ్నింస్థాపయేత్ -

తతో యథా పరిమితే తుష కేశశర్కరాది రహితే కుండే స్థండిలేవా చతురస్రాం భూమిం కుశైః పరిసమూహ్య -

తాన్కుశా నీశాన్యాం పరిత్యజ్య - గోమయో దకేనో పలిప్య -

స్ఫ్యేన స్రువమూలేనవా ప్రాదేశ మాత్రా ముదగాఽ యతాం

రేఖాం యజ్ఞీయ శకల మూలేన వారిఖేత్ - తస్యా ఉభయతః
ప్రాగాయతే ఉదక్సంస్థే అసంస్పృష్టేచ పూర్వయా - తయో
ర్మధ్యే ప్రాగాయతా ఉదక్ సంస్థా స్త్రిస్రోఽసంహతా రేఖా లిఖిత్వా -
తత్ర శకలం నిధాయ । స్థండిల మద్భి రభ్యుక్ష్య । ఉల్లేఖన క్రమేణైవ
అనామికాంఽగుష్ఠాభ్యాం । మృద ముద్ధృత్య । జలేనాఽభ్యుక్ష్య - శకల
మాగ్నేయ్యాం నిరస్యాఽప ఉపస్పృశ్య - కాంశ్యపాత్రస్థం వహ్నిం -
యథోక్త విధినా సంపాదితం అన్యకాంస్య పాత్రేణ పిహితం -
కుండాద్బహి రాగ్నేయ్యాం దిశి నిధాయ - ఓంహుం ఫట్ స్వాహేతి
క్రవ్యాదాంశం నైర్ఋత్యాం దిశి పరిత్యజ్య-అప ఉపస్పృశ్య-గాయత్ర్యా
సంపూజ్య యోని మార్గేణ అగ్నిం దూత మిత్యస్యాఽగ్ని ర్గాయత్రీ -

అగ్నిం దూతం పురో దధే హవ్యవాహ ముప బ్రువే ।
దేవాం ఆసాదయా దిహ ॥ ఇత్యగ్నిం స్వాభిముఖం స్థాపయేత్ - ఏహ్యగ్నే
రహూగణపుత్రో గౌతమోఽగ్ని స్త్రిష్టుప్ అగ్న్యాఽహ్వానే వినియోగః-
ఓమ్ - ఏహ్యగ్న ఇహ హోతా నిషీదాఽదబ్ధ స్సుపుర ఏతాభవానః ।
అవతాంత్వా రోదసీ విశ్వ మిన్వే యజా మహేసౌ మనసాయ దేవాన్ ॥

అగ్నిమావాహయామి -

జుష్టో దమూనా వసు శ్రుతోఽగ్ని స్త్రిష్టుప్-అగ్ని నమస్కారే వినియోగః
ఓంజుష్టో దమూనా అతిధి ర్దురోణ ఇమంనో యజ్ఞ ముపయాహి విద్వాన్।
విశ్వా అగ్నే అభియుజో విహత్యా శత్రూయతా మాభరా భోజనాని ॥
అగ్ని నమస్కారాన్ సమర్పయామి ఇత్యాఽవాహ్య ఆచ్ఛాదనం

స్రువః ఖాదిరః ఖడ్గాకృతిః హస్తపాత్రో యజ్ఞపాత్ర విశేషః

దూరీకృత్య భూర్భువస్సు। ప్రజాపతిః ప్రజాపతి ర్బృహతీ -
అగ్ని ప్రతిష్ఠాపనే వినియోగః -

ఓం భూర్భువస్సు గ్ రోమ్ - ఇతిరేఖా స్వగ్ని మభ్యాత్మం ప్రతిష్ఠాప్య

అగ్న్య హరణ పాత్రయో రక్షత్రై స్వహోదక మాసిచ్య -

అగ్నే అచ్ఛావదేత్యస్య మంత్రస్య అగ్ని స్తాపసోఽ గ్నిరనుష్టుప్ -

అగ్నే అచ్ఛా వదేహనః ప్రత్యఙ్న స్సుమనా భవ।

ప్రనో యచ్ఛ విశస్పతే ధనదా అసి నస్త్వమ్॥

అనేన మంత్రేణ యజ్ఞేశ్వరం స్వాభిముఖం కృత్వా -

అగ్నౌ ప్రోక్షితేం ధనాని నిక్షిప్య -

విజ్యోతిషా వృశో జనాఽగ్ని స్త్రిష్టుప్ - అగ్ని శుష్క

సమింధనే వినియోగః -

విజ్యోతిషా బృహతా భాత్యగ్ని రావి ర్విశ్వాని కృణుతే మహిత్వా।

ప్రాదేవీ ర్మాయా స్సహతే దురేవా శ్శిశీతే శృంగే రక్షసే వినిక్షే॥

అగ్నౌ శుష్క సమిధం నిధాయ -

ఇంధానో అగ్ని మిత్యస్య గృత్సమదో బ్రహ్మణ స్పతి ర్జగతీ -

అగ్ని ప్రజ్వలనే వినియోగః

ఓం ఇంధానో అగ్నిం వనవ ద్వనుష్యతః కృత బ్రహ్మా శూశువత్

రాతహవ్య ఇత్। జాతేన జాత మతి సప్రసస్పృతే యాయం

యుజం కృణుతే బ్రహ్మణ స్పతిః॥

ఇతి వేణు[1]ధమన్యాదినా ప్రబోధ్య। ప్రజ్వలితాఽగ్ని మేవం ధ్యాయేత్ -
చత్వారిశృంగా వామదేవో జాతవేదాఽగ్ని స్త్రిష్టుప్ అగ్ని మూర్తి
ధ్యానే వినియోగః -

ఓం చత్వారి శృంగా త్రయో అస్య పాదా ద్వేశీర్షే సప్తహస్తాసో అస్య।
త్రిధా బద్ధో వృషభో రోరవీతి మహో దేవో మర్త్యాం ఆవివేశ॥

అగ్నిమూర్తిం ధ్యాయామి -

సప్తహస్తః చతుశ్శృంగః సప్తజిహ్వో ద్విశీర్షకః।
త్రిపా త్ప్రసన్న వదన స్సుఖాసీన శ్శుచి స్మితః॥
స్వాహాంతు దక్షిణే పార్శ్వే దేవీం వామే స్వధాంతథా।
బిభ్ర ద్దక్షిణ హస్తైశ్చ శక్తి మన్నం స్రుచం స్రువమ్॥
తోమరం వ్యజనం వామైః ఘృతపాత్రంతు ధారయన్।
మేషాఽరూఢం జటాబద్ధం గౌరవర్ణం మహౌజసమ్॥
ధూమధ్వజం లోహితాక్షం సప్తార్చి స్సర్వకామదం।
ఆత్మాభి ముఖ మాసీన మేవం ధ్యాయే ద్ధుతాశనమ్॥

ఏషహి దేవ ఇతి మంత్రేణాఽగ్ని మభిముఖీకృత్య

ఏషహి దేవః ప్రదిశోను సర్వాః పూర్వోహి జాత స్సఉగర్భే అంతః।
సవిజాయమాన స్సజనిష్యమాణః ప్రత్యఙ్ముఖా స్తిష్ఠతి విశ్వతోముఖః॥

అగ్నే వైశ్వానర శాండిల్యసగోత్ర శాండిల్యాఽసిత దేవలేతి త్రిప్రవరాన్విత
భూమి మాతః వరుణ పితః మేషధ్వజ ప్రాఙ్ముఖో దేవమమ
అభిముఖో భవ సుప్రసన్నో భవ వరదో భవ.
ఇత్యేవం ధ్యాత్వాఽన్వాధానం కుర్యాత్

1 ధమనీ = ఊదుడు గొట్టము.

పునర్దేశకాల కథన పూర్వక మస్మిన్ కర్మణి దేవతా పరిగ్రహార్థ
మన్వాధానం కరిష్య ఇతి సంకల్ప్య. సమిద్వయం త్రయంవా
గృహీత్వా తత్ర ద్వోమార్థ మన్వాధానం కరిష్యే -
అస్మి న్నన్వాహితేగ్నౌ అగ్నిం జాతవేదస మిధ్మేన - ప్రజాపతిం
ప్రజాపతించ ఆఘార దేవతే ఆజ్యేన - అగ్నీషోమౌ చక్షుషీ
ఆజ్యేన - తత్తత్ ప్రధాన దేవతాః సమిచ్చర్వాజ్య ద్రవ్యైః
శేషేణ స్విష్టకృతం-ఇధ్మసన్నహనేన రుద్రం-విశ్వాన్దేవాన్ సంస్రావేణ-
అయసమగ్నిం దేవాన్-విష్ణుమగ్నిం-వాయుం-సూర్యం-ప్రజాపతించ
ఏతాః ప్రాయశ్చిత్త దేవతా ఆజ్యేన-జ్ఞాతాఽజ్ఞాత కృతదోష నిర్హరణార్థ
మనాజ్ఞాత త్రయేణ-అగ్నిమాజ్యేన-ఏవం సాంగేన కర్మణా సద్యో యక్ష్యే-
ఓం భూర్భువ స్సువ స్స్వాహా - ఇత్యేకైకశోఽగ్నౌ వాదధ్యాత్ -
ప్రజాపతయ ఇదం నమమ -

పాదకేన పాణినా ప్రదక్షిణ మగ్నిం త్రిః పరిసమూహ్య - ఉదగగ్రైః
ప్రాగగ్రైశ్చ ప్రాదేశమాత్రై ర్బాహుమాత్రైర్వా దర్భైః
దక్షిణత ఉపరితనైః ఉత్తరతోఽధరైః అగ్నిం పరిస్తృణీయాత్ ।
అగ్నేరుత్తరతః పాత్రాఽఽసాదనాయ - దక్షిణతో బ్రహ్మాసనార్థంచ ।
దర్భానాస్తీర్య - త్రిరగ్నిం పర్యుక్ష్య - దర్భేషు పాత్రాణి ద్వంద్వం
న్యంచి పాణిభ్యాం ఉదగపవర్గం ప్రాక్ సంస్థం ప్రయునక్తి -

ద్వాదశ పాత్ర ప్రయోగః

చరుస్థాలీ ప్రోక్షణపాత్రే - దర్వీస్రువౌ - చమసాఽజ్యపాత్రే -
ఇధ్మా బర్హిషీ - శూర్ప కృష్ణాజినే - ఉలూఖల ముసలే -

షట్ పాత్ర ప్రయోగః

ప్రోక్షణపాత్ర స్రువౌ - చమసాఽజ్యపాత్రే - ఇధ్మాబర్హిషీతి
కేవలాజ్యహోమే - పాత్రాసాదనం భవతి.

ప్రోక్షణ పాత్ర ముద్ధృత్య - అనంతర్గర్భౌ ప్రాదేశమాత్రౌ అనుచ్ఛిన్నౌ సమౌ సాగ్రౌ దర్భౌ పవిత్రార్థం గృహీత్వా తస్మిన్నుత్తరాయ అగ్రే స్వహ అప ఆసిచ్య పవిత్రాభ్యాం త్రిరుత్పూయ పాత్రాణ్యుత్తానాని కృత్వా ఇధ్మం బర్హిశ్చ విస్రస్య తాభి రద్భిః త్రిః ప్రోక్షేత్.

ఉత్తానేనతు హస్తేన కర్తవ్యం ప్రోక్షణం భవేత్ ।
అవాచీనేన హస్తేన కర్తవ్యం హ్యవోక్షణమ్ ।
తిర్యగ్భూతేన హస్తేన కృతం పర్యుక్షణం భవేత్ ।
ముష్టీకృతేన హస్తేన కృత మభ్యుక్షణం భవేత్ ।

అథ చమసం ప్రత్యగగ్నేర్నిధాయ పవిత్రేఽన్తర్ధాయ ఉత్పూతా అప ఆసిచ్య గంధాదికం ప్రక్షిప్య బ్రహ్మాణం వృణుయాత్ ।
అస్మిన్ .... హోమే కర్మణి బ్రహ్మాణం త్వాం వృణీమహే - వృతోస్మి కరిష్యామి ఇత్యుక్త్వా అగ్నేః ప్రాగుదగవస్థాయ. ప్రాఙ్ముఖో యజ్ఞోపవీతీ. ఆచమ్య సమస్తపాణ్యాం గుష్ఠాఽగ్రేణ అగ్నిం సవ్యహార పురస్సరం పరీత్య నిరస్తః పరా వసుః ఇత్యంగుష్ఠోప కనిష్ఠికాభ్యాం బ్రహ్మ సదనాత్ తృణం నైర్ ఋత్యాం నిరస్య ఆపఉపస్పృశ్య.

ఇదమహ మర్వావసో స్సదనే సీదామి ఇత్యుదఙ్ముఖ ఉపవిశ్య బృహస్పతిర్బ్రహ్మ బ్రహ్మసదన ఆసిష్యతే బృహస్పతే యజ్ఞంగోపాయ సయజ్ఞం పాహి సయజ్ఞపతిం పాహి సమాం పాహీతి జపేత్- కర్తాసపవిత్ర కరాభ్యాం చమస ముద్ధృత్య బ్రహ్మన్ అపః ప్రణేష్యామి ఇతివదేత్ బ్రహ్మ భూర్భువస్సు వ్బృహతి ప్రసూతః ఇతి జపిత్వా ఓం ప్రణయ ఇత్యతిసృజేత్ కర్తా చమసం నాసికాగ్రంనీత్వా ఉత్తరతోఽ గ్నేర్దర్భేషు నిధాయ దర్భైః ప్రచ్ఛాదయేత్ -

అథ ప్రత్యగ్నే శ్శూర్పే పవిత్రే నిధాయ
అగ్నయే త్వాజుష్టం నిర్వపామి - ఇతి చతురోవ్రీహి ముష్టీన్
మంత్రా వృత్యా నిరుప్య -
అగ్నీషోమాభ్యాం త్వా జుష్టం నిర్వపామి ఇతితథైవ నిరుప్యతే
పవిత్రే వ్రీహ్యుపరి నిధాయ
అగ్నయే త్వాజుష్టం ప్రోక్షామి అగ్నీషోమాభ్యాం త్వాజుష్టం
ప్రోక్షామి ఇతినిర్వాపసంఖ్యయా ప్రోక్ష్య
అగ్నేః ఉత్తరతః ప్రాగ్గ్రీవ మూర్ధ్వలోమ కృష్ణాజినమాస్తీర్య తత్రోలూ
ఖలం నిధాయ వ్రీహీన్ పత్నీ స్వయంవా ముసలే నాఽవహన్యాత్
తండులాన్ త్రిష్ఫలీకృతాన్ త్రిః ప్రక్షాళ్య అగ్నౌ శ్రపయేత్ -
ఆజ్యపాత్రే పవిత్రే నిధాయ ఆజ్యమాసిచ్య ఆగ్నేరు త్తరతః
సభస్మాంఽగారాన్ ప్రయోగ పారిజాత రీత్యా పరిస్తరణాద్బహి
ర్నిరూహ్య తేష్వాఽజ్యమధి శ్రిత్య జ్వలతా దర్భాదినాఽవజ్వల్య
అంగుష్ఠ పర్వ మాత్రకే ద్వేదర్భాగ్రే ప్రచ్ఛిద్య ప్రక్షాళ్య ఆజ్యే ప్రాస్య
తేనైవజ్వలతా చరుణాసహ త్రిః పర్యగ్నికృత్వా తదుల్ముక మపాస్య
అపస్ఫుృష్ట్వా ఆజ్యం కర్షన్నివోదగుద్వాస్య అంగారాన్ప్రత్యూహ్య
అంగుష్ఠోప కనిష్ఠికాభ్యాం అసంహతే పవిత్రే గృహీత్వా
ఉత్తానాభ్యాం పాణిభ్యాం.

సవితుష్ట్వా హిరణ్యస్తూపస్సవితాపుర ఉష్ణిక్ ఆజ్యస్యోత్పవనే వినియోగః

ఓమ్ సవితుష్ట్వా ప్రసవ ఉత్పునామ్యచ్ఛిద్రేణ పవిత్రేణ వసోః సూర్యస్య
రశ్మి భిః - ఇతిత్రిః ప్రాగుత్పునాతి సకృన్మంత్రేణ ద్విస్తూష్ణీం
పవిత్రే ప్రోక్ష్య అగ్నౌ ప్రహృత్య అగ్నేః పశ్చాత్ ఉదగగ్రం బర్హి స్సన్నహనీ
మాస్తీర్య తస్యాం ప్రాగగ్రం బర్హి రాస్తీర్య తత్రాఽజ్యం నిధాయ

దక్షిణేన హస్తేన స్రుక్స్రువౌగృహీత్వా సవ్యేన దర్భానాదాయ

సహైవాఽగ్నౌ ప్రతాప్య స్రుచం నిధాయ స్రువం సవ్యేనధారయన్

దర్భాగ్రై ర్బిలం త్రిః ప్రదక్షిణం పరిమృజ్య తైరేవ బిలపృష్ఠ మగ్రత

ఆరభ్య అభ్యాత్మం త్రిస్సమ్మృజ్య బిలపృష్ఠా దారభ్య యావదుపరి

బిలం దండం దర్భమూలైః త్రిస్సమ్మృజ్య స్రువం ప్రోక్ష్య ప్రతాప్య

ఆజ్యా దుదగ్బ ర్హిష్యాసాద్య తైరేవోదక స్పృష్టై ర్దర్భైః ఏవం దర్వీంచ

సమ్మృజ్య స్రువస్యోత్తరతో నిధాయ దర్భాన్ప్రోక్ష్య అగ్నౌప్రహృత్య

శ్రుతం చరుమభిఘార్య ఉదగుద్వాస్య అగ్న్యాఽజ్యయోర్మధ్యేనీత్వా

ఆజ్యాద్దక్షిణతో బర్హిష్యాఽసాద్య ప్రత్యభిఘార్య హవిర్యుద్ధరణాయ

చర్వాఽజ్యయోర్మధ్యే పాత్రాంతరం నిధాయ

విశ్వానినఇత్యనయో ర్వసుశ్రుతోఽగ్ని స్త్రిష్టుప్ అగ్న్యలంకరణే వినియోగః

ఓంవిశ్వానినో దుర్గహాజాతవేదః । ఓం సింధుంనంనావా దురితాతి పర్షి ।

ఓంఅగ్నే అత్రివన్నమసాగృణానః । ఓం అస్మాకంబోధ్యవితా తనూనామ్।

ఓంయస్త్వాహృదా కీరిణామన్యమానః । ఓం అమర్త్యంమర్త్యో జోహవీమి ।

ఓంజాతవేదోయశో అస్మాసుధేహి। ఓం ప్రజాభిరగ్నే అమృతత్వమశ్యామ్।

యస్మైత్వం సుకృతే జాతవేద ఉలోకమగ్నే కృణవ స్యోనమ్ ।

అశ్వినం సపుత్రిణం వీరవంతం గోమంతం రయింనశతే స్వస్తి ॥

ఇత్యగ్నిముపతిష్ఠేత్

ఇధ్మ రజ్జుంచమసే నిధాయ ఇధ్మం ద్విరభిఘార్య ఇధ్మమలం కృత్య

బ్రహ్మాణమలంకృత్య స్వయమలంకృతః మూలమధ్యమయో రధ్యే

గృహీత్వా అయంత ఇధ్మే వామదేవో జాతవేదోఽగ్ని స్త్రిష్టుప్

ఇధ్మాఽధానే వినియోగః (సర్వత్ర కర్మాను సారేణ వినియోగః)

ఓమ్ అయంత ఇధ్మ ఆత్మాజాతవేద స్తేనేధ్యస్వ వర్ధస్వచేద్ధ వర్ధయ చాఽస్మాన్ । ప్రజయా పశుభి ర్బ్రహ్మ వర్చసేనాఽన్నాద్యేన సమేధయ స్వాహా । జాతవేదసేఽగ్నయ ఇదం నమమ

ఇధ్మ ప్రక్షేపణ ముహూర్త స్సుముహూర్తోస్తు - ఇత్యుద్దిశ్య త్యజేత్ - సర్వత్రహోమే దేవతాం చతుర్థ్యా విర్దిశ్య ఇదం నమమేతి త్యజేత్ - అధాఽజ్యమాదాయ ఆఘారావాఘారయేత్ -

మనసా ప్రజాపతయ ఇతిస్మృత్వా స్వాహేత్యుచ్చై రుక్త్వా - పరిస్తరణ వాయవ్యదేశా దారభ్య ఆగ్నేయ పర్యంతం ధారాం సంతతాం ఋజుం హరేత్ - ఏవం నైర్ ఋతిదేశా దీశాన పర్యంతం హరేత్ - ప్రజాపతయే స్వాహా - ప్రజాపతయ ఇదం నమమ ఇతిద్విః - నాత్రోద్దేశ త్యాగావితికేచిత్ -

ఆజ్యభాగౌ జుహుయాత్ అగ్నయేస్వాహా - అగ్నయ ఇదం నమమ- సోమాయస్వాహా - సోమాయేదం నమమ - ఉత్తరమాగ్నేయం - దక్షిణం సౌమ్యం - పాత్రాంతరే చరుం ద్వేధా విభజ్య - ఇదమగ్నయే- ఇదమగ్నీషోమాభ్యాం ఇద్యుదక్ సంస్థం భాగద్వయ మభిమృశ్య - దర్వ్యా ముపస్తీర్య - ఆగ్నేయ చరుమధ్యా దంగుష్ఠ పర్వమాత్రకం - మధ్యమాంఽగుష్ఠాఽనామికాభిః ఉదగగ్రాభి రవదాయ - దర్వ్యామోప్య - తత్పూర్వభాగే ప్రాగగ్రాభిస్తాభిః తద్వై వాఽవదాయ దర్వ్యామోప్య - పాత్రస్థమభిఘార్య దర్వీస్థ మభిఘారయేత్ - ఏవంసర్వత్రాఽవదానం పంచావత్తినః పశ్చార్ధాచ్చాఽవదానమ్ -అన్యత్సమానమ్। అగ్నయేస్వాహా- అగ్నయ ఇదం నమమ। ఇతిజుహ్వా పార్శ్వేన విధూమాఽల్పజ్వాలాంఽ

గారేగ్నే జుహుయాత్ ఏవముత్తరహవిషోఽవదాయ

అగ్నీషోమాభ్యాం స్వాహా - అగ్నీషోమాభ్యా మిదం నమమ -

ఇతి పూర్వాఽహుతేః ప్రాగ్జుహుయాత్ -

ఆజ్య భాగయోర్మధ్యే - ప్రత్యగ్దేశేవా ప్రధానాహుతయస్స్యుః -

దర్వ్యా ముపస్తీర్య అగ్నేయస్యోత్తరార్ధాత్ పూర్వావదానతో

భూయ స్సకృదనూచీ నాభిరేవాఽవదాయ । దర్వ్యామోప్య ఏవం

ద్వితీయా దవదాయ ద్విరభిఘార్య నశేషం ప్రత్యభిఘారయతి -

పంచావత్తినః పూర్వార్ధా చ్చాఽవదానమ్ -

యదస్య కర్మణో హిరణ్యగర్భోఽగ్ని స్స్విష్టకృ దతిధృతిః -

అగ్ని స్విష్టకృద్ధోమే వినియోగః -

ఓం యదస్య కర్మణో త్యరీరిచం యద్వా న్యూన మిహాకరమ్ ।

అగ్నిష్ట త్స్విష్టకృ ద్విద్యాం త్సర్వం స్విష్టం సుహుతం కరోతుమే ।

అగ్నయే స్విష్టకృతే సుహుత హుతే సర్వప్రాయశ్చిత్తాఽహుతీనాం

కామానాం సమర్ధయిత్రే సర్వాన్నః కామాన్ సమర్ధయ స్వాహా -

అగ్నయే స్విష్టకృత ఇదం నమమ - ఇత్యుత్తరపూర్వదేశే జుహుయాత్

ఇధ్మబంధన రజ్జుం విస్రస్య ప్రోక్ష్య ఘృతప్లుతం కృత్వా -

పశుపతయే రుద్రాయస్వాహా - రుద్రాయేదం నమమ-అపఉపస్పృశ్య-

విశ్వేభ్యో దేవేభ్య స్సంస్రావభాగేభ్య స్స్వాహా -

విశ్వేభ్యో దేవేభ్య స్సంస్రావ భాగేభ్య ఇదం నమమ -

ఇతి జుహూ స్రువాభ్యాం తద్గత సంస్రావా న్జుహోతి - అయాశ్చ

విమదోయాశగ్నిః పంక్తిః ప్రాయశ్చిత్తార్థమాజ్యహోమే వినియోగః -

ఓమ్ అయాశ్చాఽగ్నేస్యనభి శస్తిశ్చ సత్యమిత్వ మయా అసి ।

అయాస్తా వయసా కృతోయాసన్ హవ్యమూహిషే
యానో ధేహి భేషజంస్వాహా-అగ్నయే అయస ఇదం నమమ-
అతోదేవా మేధాతి థిర్దేవా గాయత్రీ – ఇదం విష్ణుర్మేధాతిథిర్విష్ణు
ర్గాయత్రీ – ప్రాయశ్చిత్తార్థ మాజ్యహోమే వినియోగః -
ఓం అతోదేవా అవంతునో యతో విష్ణు ర్విచక్రమే । పృథివ్యా
స్సప్త ధామభి స్స్వాహా – దేవేభ్య ఇదం నమమ -
ఇదం విష్ణు ర్విచక్రమే త్రేధానిదధే పదమ్ । సమూఢ
మస్య పాంసురే స్వాహా – విష్ణవ ఇదం నమమ -

సర్వత్ర హోమే మంత్రాంతే స్వాహాకారః -

వ్యాహృతీనాం వ్యస్త సమస్తానాం విశ్వామిత్ర గౌతమాఽత్రి భరద్వాజా
ఋషయః – అగ్నివాయు సూర్య ప్రజాపతయో దేవతాః
గాయ త్ర్యుష్ణి గనుష్టు బృహత్య చ్ఛందాంసి – ప్రాయశ్చిత్తార్థ
మాజ్య హోమే వినియోగః -

ఓం భూస్స్వాహా – అగ్నయ ఇదం నమమ

ఓం భువస్స్వాహా – వాయవ ఇదం నమమ

ఓం స్వ గ్ం హస్వాహా – సూర్యాయేదం నమమ

ఓం భూర్భువస్స్వ గ్ం స్వాహా – ప్రజాపతయ ఇదం నమమ

అథ బ్రహ్మ కర్తారం పరీత్య – అగ్నేః ప్రత్యగుదగవస్థాయ
అయాశ్చేత్యాదిభి స్సప్తాజ్యాహుతీర్హుత్వా – తేనైవ మార్గేణ పూర్వవ
దుపవిశేత్ – ఉద్దేశత్యాగాన్ కర్తావదేత్ -

అనాజ్ఞాతమితి మంత్రద్వయో ర్హిరణ్యగర్భోఽగ్ని రనుష్టుప్ - జ్ఞాతాఽజ్ఞాత
దోష నిర్హరణార్థ మాజ్య హోమే వినియోగః -

ఓమ్ అనాజ్ఞాతం యదాజ్ఞాతం యజ్ఞస్య క్రియతే మిథు ।
అగ్నే తదస్య కల్పయ త్వం హి వేత్థయథా తథం స్వాహా - అగ్నయ
ఇదం నమమ । పురుషసమ్మితో యజ్ఞో యజ్ఞః పురుష సమ్మితః । అగ్నే
తదస్య కల్పయత్వం హి వేత్థయథా తథం స్వాహా-అగ్నయ ఇదం నమమ-

యత్పాకత్రా త్రితోఽగ్ని స్త్రిష్టుప్-జ్ఞాతాఽజ్ఞాత దోష నిర్హరణార్థ
మాజ్య హోమే వినియోగః -

ఓం యత్పాకత్రా మనసా దీనదక్షాన యజ్ఞస్య మన్వతే మర్త్యాసః ।
అగ్నిష్టద్ధోతా క్రతు విద్విజాన యజిష్ఠో దేవాం ఋతు శో యజాతి
స్వాహా - అగ్నయ ఇదం నమమ -

అస్మిన్కర్మణి మంత్రవిపర్యాస తంత్ర విపర్యాస కాల విపర్యాస -
కర్మవిపర్యాస - స్వరాఽక్షర పదవృత్త వర్ణలోప ప్రాయశ్చిత్తార్థం
యద్వో దేవా ఇత్యేకా మాజ్యా హుతిం హోష్యే -

యద్వోదేవా అదితహ మరుత స్త్రిష్టుప్ - సర్వాఽఘౌఘ
నిర్హరణార్థ మాజ్య హోమే వినియోగః -

ఓం యద్వోదేవాఽతిపాతయాని వాచా ప్రయుతీ దేవ హేళనమ్ ।
అరాయో అస్మాం అభిదుచ్ఛునాయతేఽన్యత్రాస్మ న్మరుత స్తనిధేతన
స్వాహా - అగ్ని మరుద్భ్యో దేవేభ్య ఇదం నమమ । అత్రపూర్ణాఽహుతిః
ఇతి బ్రహ్మా జుహుయాత్ - తదభావేకర్తా పాకయజ్ఞేషు
బ్రహ్మా కృతాఽకృతః - ధన్వంతరి యజ్ఞశూలగవ వర్జం

ఆజ్యపాత్ర ముత్తరతో విసృజ్య - బర్హిషి పూర్ణపాత్రం
నిధాయ - పాణినా సంస్పృశ్య -

ఓం పూర్ణమసి పూర్ణంమే భూయాః సుపూర్ణమసి సుపూర్ణంమే భూయాః
సదసి సన్మే భూయాః సర్వమసి సర్వంమే భూయాః అక్షితిరసి మామే క్షేష్ఠాః

ఇతి జపిత్వా. ప్రాచ్యాం దిశి దేవా ఋత్విజో మార్జయంతామ్
దక్షిణస్యాం దిశి మాసాః పితరో మార్జయంతామ్
ప్రతీచ్యాం దిశిగృహాః పశవో మార్జయంతామ్
ఉదీచ్యాం దిశ్యాప ఓషధయో వనస్పతయో మార్జయంతామ్
ఊర్ధ్వాయాం దిశి యజ్ఞస్సంవత్సరో యజ్ఞపతిర్మార్జయంతామ్

ఇతి ప్రాగాది పంచదిక్షు కుశాగ్రైర్జల మాసించేత్ -

ఆపో అస్మా నిత్యస్య దేవ శ్రవా ఆప త్రిష్టుప్ -

ఓం ఆపో అస్మాన్మాతరశ్శుంధయంతు ఘృతేననో ఘృతప్వః పునంతు।
విశ్వంహి రిప్రం ప్రవహంతి దేవీ రుదిదాభ్య శ్శుచిరా పూత ఏమి ।

ఇదమాపః ప్రవహతేత్యస్య ఆప త్రిష్టుప్ -

ఇదమాపః ప్రవహత యత్కించ దురితంమయి ।
యద్వాహ మభి దుద్రోహ యద్వా శేప ఉతానృతమ్ ।

సుమిత్ర్యాన ఆప ఇతి స్వశిరసి దర్భాగ్రైః సంప్రోక్ష్య ।

సుమిత్ర్యాన ఆప ఓషధయస్సంతు దుర్మిత్ర్యా స్తస్మై సంతు
యోఽస్మాన్ద్వేష్టి యంచ వయం ద్విష్మః। ఇతినిర్ ఋతిదేశేఽపస్సించేత్।

మాహం ప్రజాం పరాసిచం యానః స్వయావరీ స్థన ।
సముద్రేవో నినయానిస్వంపాథో అపీథ ॥

ఇతి వామ పార్శ్వస్థిత పత్న్యాం జలౌ ప్రత్యఙ్ముఖః పూర్ణపాత్రస్థిత
సర్వం జలం నిషచ్య - తజ్జలై రాత్మానం పత్నీంచ ప్రోక్షేత్ -
సాంజలిం బర్హిషి నినయేత్ - పత్న్యసన్నిధౌ స్వవామపాణిం బర్హిషి
నిధాయ తత్రసించేత్ - శాన్తిరస్త్విత్యాది వదేత్ అక్షతాన్ శిరసిధారయేత్.
సంస్కార్యాంజలౌ సంస్కారకర్మసు -

అగ్నేత్వంన ఇతి చతస్రాణాం బంధు స్సుబంధు శ్రుతబంధు
ర్విప్రబంధుశ్చ ఋషయః - అగ్నిర్దేవతా ద్విపదావిరాట్ ఛందః ।
అగ్ని నమస్కారే వినియోగః -

అగ్నే త్వంనో అంతమ ఉత త్రాతా శివో భవా వరూథ్యః ।
వసురగ్ని ర్వసుశ్రవా అచ్ఛానక్షి ద్యుమత్తమం రయిందాః ।
సనోబోధి శ్రుధీహవ మురుష్యాణో అఘాయత స్సమస్మాత్ ।
తంత్వా శోచిష్ఠ దీదివ స్సుమ్నాయ నూనమీమహే సఖిభ్యః ॥

ఓంచమే హిరణ్యగర్భ స్సారస్వతాఽగ్నిరనుష్టుప్-అగ్నిప్రార్థనే వినియోగః

ఓంచమే స్వరశ్చమే యజ్ఞోపచతే నమశ్చ ।
యత్తే న్యూనం తస్మైత ఉపయత్తేతి రిక్తంతస్మైతే నమః ॥
స్వస్తి శ్రద్ధాం మేధాం యశః ప్రజ్ఞాం విద్యాం బుద్ధిం శ్రియం బలమ్ ।
ఆయుష్యం తేజ ఆరోగ్యం దేహిమే హవ్యవాహన ॥

శ్రియందేహిమే హవ్యవాహన ఓం నమ ఇతి । చతుస్సాగరపర్యంతం -
అభివాదయే । ఇత్యగ్నేః ప్రత్యగుదక్ స్థిత్వో పతిష్ఠేత్ - ఏవం బ్రహ్మాచ

అధబృహత్సామ । అధకర్తా పరిస్తరణ ముత్తరతోవిసృజ్య పరిసమూహన పర్యుక్షణే పూర్వవత్కృత్వా పుష్పాదిభి రలంకృత్య - నైవేద్యతాంబూలే నివేద్య బ్రహ్మణే హుతశిష్టం ఘృతాదికంచ సహిరణ్యం దక్షిణాత్వేన దత్వా । పాత్రాణి ప్రక్షాళ్య ద్వంద్వశ ఉత్సృజ్య యస్యస్మృత్యే త్యాదినా విష్ణవే సమర్ప్యాఽచామేత్ -

యస్యస్మృత్యాచ నామోక్త్యా తపో హోమ క్రియాదిషు ।
న్యూనం సంపూర్ణతాం యాతి సద్యోవందే త మచ్యుతమ్ ॥
మంత్రహీనం క్రియాహీనం భక్తిహీనం హుతాశన ।
యద్ధుతంతు మయాదేవ పరిపూర్ణంతదస్తుతే ॥

అనేన .... హోమేన భగవాన్ సర్వాత్మక శ్రీయజ్ఞేశ్వర స్సుప్రీణాతు। న్యూనాతిరిక్తం సర్వం సగుణంకరోతు - ఆచామేత్ -

బృహత్సామేత్యస్య మంత్రస్య నకుల ఋషిః ఇంద్రోదేవతా జగతీఛందః అగ్నిరక్షాధారణే వినియోగః -

బృహత్సామ క్షత్రభృ ద్వృద్ధవృష్ణ్యం త్రిష్టుభౌజ శ్శుభిత ముగ్రవీరమ్ ।
ఇంద్ర స్తోమేన పంచ దశేన మధ్య మిదం వాతేన సగరేణ రక్ష ॥
సుమంగలీ రియం వధూ రిమాం సమేత పశ్యత ।
సౌభాగ్య మస్యై దత్వాయాథాస్తం విపరేతన ॥ ఇతిరక్షాం ధారయేత్ -

పూర్ణాహుతిః

యద్వో దేవాఽభితపా మరుత స్త్రిష్టుప్ - సర్వాఽఘౌఘ నిర్హరణార్థ మాజ్య హోమే వినియోగః -

యద్వో దేవా అతి పాతయాని వాచా చ ప్రయుతీ దేవ హేళనమ్ ।
అరాయో అస్మాం అభిదుచ్ఛు నాయతేఽన్యత్రాస్మ న్మరుత

స్తనిభేలన్త స్వాహా - అగ్ని మరుద్భ్యో దేవేభ్య ఇదమ్ ।

శూర్పద్వయం హరిద్రా కుంకుమాదిభి రలంకృత్య కౌశేయ చందనాఽ లంకార హరిద్రా కుంకుమ కజ్జల సిందూర పరిమళ ద్రవ్య కంకణోశీర ఖర్జూర భూర్జ పత్ర నీలలోహిత తాంబూలాది ద్రవ్య సహితం నారికేళం శూర్పేనిధాయ । సంపూజ్య 1 ద్వాదశ గృహీతేనాఽజ్యేన స్రువేణ స్రుచం పూరయిత్వా తత్ర స్రుచ మూర్ధ్న బిలం నిధాయ । పునరధో బిలం నిక్షిప్య స్రుగగ్రే కుసుమాఽక్షత ఫలాని నిధాయ సవ్యపాణినా స్రుక్ స్రువమూలే దక్షిణపాణినా స్రు గ్రీవం శంఖముద్రయాగృహీత్వా- తిష్ఠన్ సమపాద ఋజుకాయః స్రువాఽగ్ర న్యస్త లోచనః । యజమాన స్సపత్నీకో గురో ర్దక్షిణ స్కంధం స్పృశన్ శూర్పద్వయం అగ్నౌ నిక్షిప్య సముద్రా దూర్మిరిత్యను వాకం పఠేత్. సముద్రా దూర్మి రిత్యేకాదశర్చస్య సూక్తస్య వామదేవ ఆప స్త్రిష్టుప్ । అంత్యాజగతీ - పూర్ణాహుతి హోమే వినియోగః -

పూర్ణాహుతి సూక్తః

సముద్రా దూర్మి ర్మధుమాం ఉదార దుపాంశునా సమ మృతత్వ మానట్।
ఘృతస్య నామ గుహ్యం యదస్తి జిహ్వా దేవానా మమృతస్య నాభిః ।
వయం నామ ప్రబ్రవామా ఘృతస్యాఽస్మిన్ యజ్ఞే ధారయామా నమోభిః।
ఉప బ్రహ్మా శృణవ చ్ఛస్యమానం చతుశ్శృంగో వమీ ద్గౌర ఏతత్ ॥
చత్వారి శృంగా త్రయో అస్యపాదా ద్వేశీర్షేసప్త హస్తాసో అస్య ।
త్రిధా బద్ధో వృషభో రోరవీతి మహో దేవో మర్త్యాం ఆవివేశ ।

1 ఏకం-ద్వే త్రీణి చత్వారి పంచ షట్ సప్త అష్టౌ నవ దశ ఏకాదశ ద్వాదశ ।

త్రిధా హితం పణిభి ర్గుహ్యమానం గవి దేవాసో ఘృతమన్వ విందన్ ।
ఇంద్ర ఏకం సూర్య ఏకం జజాన వేనాదేకం స్వధయా నిష్టతక్షుః ।
ఏతా అర్షంతి హృద్యా త్సముద్రా చ్ఛతవ్రజా రిపుణా నావచక్షే ।
ఘృతస్య ధారా అభిచాకశీమి హిరణ్యయో వేతసో మధ్య ఆసామ్ ।
సమ్యక్ స్రవంతి సరితో న ధేనా అంతర్హృదా మనసా పూయమానాః ।
ఏతే అర్షం త్యూర్మయో ఘృతస్య మృగా ఇవ క్షిపణో రీషమాణాః ॥
సింధోరివ ప్రాధ్వనే శూఘనాసో వాతప్రమియః పతయంతి యహ్వాః ।
ఘృతస్య ధారా అరుషో న వాజీ కాష్ఠా భిన్దన్నూర్మిభిః పిన్వమానః ।
అభి ప్రవంత సమనేవ యోషాః కల్యాణ్యస్స్మయమానాసో అగ్నిమ్ ।
ఘృతస్య ధారాః సమిధో నసంత తా జుషాణో హర్యతి జాతవేదాః ।
కన్యా ఇవ వహతు మేతవా ఉ అంజం జానా అభిచాకశీమి ।
యత్ర సోమ స్సూయతే యత్ర యజ్ఞో ఘృతస్య ధారా అభితత్పవంతే ।
అభ్యర్షత సుష్టుతిం గవ్య మాజి మస్మాసు భద్రా ద్రవిణాని ధత్త ।
ఇమం యజ్ఞం నయత దేవతానో ఘృతస్య ధారా మధు మత్పవంతే ।
ధామన్తే విశ్వం భువన మధిశ్రిత మన్త స్సముద్రే హృద్య న్తరాయుషి ।
అపామనీకే సమిధే య ఆభృత స్తమశ్యామ మధుమంతంత
ఊర్మిమ్ స్వాహా ॥ అర్ఘ్య ఇదం నమమ -

సూక్తాంతే యవపరిమిత ధారాం సంతతాం స్రుగగ్రేణ స్రావయేత్ ।
చర్వాజ్యపాత్ర ముత్తరతో విసృజ్య బర్హిషి పూర్ణపాత్రం నిధాయ
పాణినా సంస్పృశ్య పూర్ణమసీత్యాది పూర్వవత్ -

అగ్ని ప్రదక్షిణ సూక్తమ్

అగ్నేనయేత్యష్టర్చస్య సూక్తస్య అగస్త్యోఽగ్ని స్త్రిష్టుప్ అగ్ని ప్రదక్షిణే వినియోగః -

అగ్నే నయ సుపథా రాయే అస్మాన్ విశ్వాని దేవ వయునాని విద్వాన్ ।
యుయోధ్యస్మజ్జుహురాణ మేనో భూయిష్ఠాంఽతే నమ ఉక్తిం విధేమ ॥
అగ్నేత్వంపారయా నవ్యో అస్మాం త్స్వస్తిభి రతి దుర్గాణి విశ్వా ।
పూశ్చ పృథ్వీ బహులాన ఉర్వీ భవా తోకాయ తనయాయ శంయోః ॥
అగ్నే త్వమస్మ ద్యుయో ధ్యమీవా అనగ్నిత్రా అభ్యమంత కృష్టీః ।
పున రస్మభ్యం సువితాయ దేవక్షాం విశ్వేభి రమృతేభి ర్యజత్ర ॥
పాహినో అగ్నే పాయుభి రజస్రై రుత ప్రియే సదన ఆశుశుక్వాన్ ।
మాతే భయం జరితారం యవిష్ఠ నూనం విద న్మాపరం సహస్వః ॥
మానో అగ్నే వసృజో అఘాయాఽ విష్యవే రిపవే దుచ్ఛునాయై ।
మాదత్వతే దశతే మాదతేనో మారీషతే సహసావ న్పరాదాః ॥
విఘుత్వావాం ఋతజాతయం సద్గృణానో అగ్నే తన్వే త్రే వరూథమ్ ।
విశ్వాద్రి రిక్షో రుతవానినితో్స రభిహృతా మసిహ దేవ విష్పుట్ ॥
త్వంతాం అగ్న ఉభయాన్వి విద్వాన్వేషి ప్రపిత్వే మనుషో యజత్ర ।
అభిపిత్వే మనవేశాస్యోభూ ర్మర్మృజేన్య ఉశగ్భి ర్నాక్రః ॥
అవోచామ నివచనా న్యస్మి న్మానస్య సూను స్సహసానే అగ్నౌ ।
వయం సహస్ర మృషిభి స్సనేమ విద్యామేషం వృజినం జీరదానుమ్ ॥

బోధామే అస్యవచసో యవిష్ఠ మంహిష్ఠస్య ప్రభృతస్య స్వధావః।
పీయతిత్వో అనుత్వో గృణాతి వన్దారుస్తే తన్వం వందే అగ్నే।

నమస్తే గార్హపత్యాయ నమస్తే దక్షిణాగ్నయే।
నమ ఆహవనీయాయ్య మహావేద్యై నమోనమః॥
కాండ ద్వయో పపాద్యాయ కర్మ బ్రహ్మ స్వరూపిణే।
స్వర్గాఽపవర్గరూపాయ యజ్ఞేశాయ నమో నమః॥
యజ్ఞేశాఽచ్యుత గోవింద మాధవాఽనంత కేశవ।
కృష్ణ విష్ణో హృషీకేశ వాసుదేవ నమోస్తుతే॥

ఇత్యగ్ని ప్రదక్షిణ విధిః

ఆదిత్యాది నవగ్రహ మణ్డలాఽరాధనమ్

(కలశ స్థాపనమ్)

ఆచమ్య-ప్రాణానాయమ్య-తిథౌ అముక దేవ ప్రతిష్ఠా యజ్ఞ కర్మణి అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహిత ఆదిత్యాది నవగ్రహ దేవతా ప్రీత్యర్థం సంభవతా నియమేన సంభవతా ప్రకారేణ సంభవద్భిః ద్రవ్యైః సంభవద్భి రుపచారైశ్చ గ్రహార్చన పురస్సరం నవగ్రహ మఖాఖ్యం కర్మకరిష్యే - ఈశాన్యాం వేదికాం కృత్వా - తదుత్తర పూర్వదేశే ధాన్యస్యోపరి సపల్లవం కలశం స్థాపయేత్ -

స్యోనా పృథివీతి భూమి మభి మంత్ర్య -

స్యోనా పృథివీ మేధాతిథిః పృథివీ గాయత్రీ భూ అభిమంత్రణే వినియోగః

ఓం స్యోనా పృథివి భవాఽనృక్షరా నివేశనీ। యచ్ఛా నశ్శర్మ సప్రథాః

ఇతి భూమిం ప్రార్థ్య।

యేన తోకాయేతి శ్యావాశ్వ ఆత్రేయో సతో బృహతీ ।

యేన తోకాయ తనయాయ ధాన్యం బీజం వహధ్వే అక్షితమ్ ।

అస్మభ్యం తద్దత్తన యద్వ ఈమహే రాధో విశ్వాయు సౌభగమ్ ॥

ఇతి ధాన్యరాశిం పరికల్ప్య -

ఆకలశేష్వితి కశ్యపోऽసితో పవమాన సోమో గాయత్రీ ।

ఆకలశేషు ధావతి పవిత్రే పరిషిచ్యతే । ఉక్థై ర్యజ్ఞేషు వర్ధతే ।

ఇతిధాన్య రాశౌకలశాన్ నిధాయ -

తంతుంతన్వన్ దేవా స్సౌచికోऽ గ్ని ర్జగతీ -

తంతుం తన్వ న్రజసో భానుమన్విహి జ్యోతిష్మతః పథో రక్షధియా

కృతాన్ । అనుల్బణం వయత జోగువా మపో మనుర్భవ జనయా

దైవ్యం జనమ్ - ఇతి కలశాన్ తంతునా వేష్టయిత్వా -

యాఓషధీ రథర్వణో భిషగోషధయోऽ నుష్టుప్ -

యాఓషధీ స్సోమరాజ్ఞీః ర్విష్ఠితాః పృథివీమను । బృహస్పతి ప్రసూతా

అస్యై సందత్త వీర్యమ్ ॥ ఓషధయోऽథర్వణో భిష గోషధయోऽనుష్టుప్

ఓషధయ స్సంవదంతే సోమేన సహ రాజ్ఞా । యస్మై కృణోతి బ్రాహ్మణ

స్తంరాజ న్పారయామసి - ఇతి కలశేషు ధాన్యాని నిక్షిప్య -

ఉద్ధృతాసి వరాహేణ కృష్ణేన శతబాహునా ।

మృత్తికే హనమే పాపం యన్మయా దుష్కృతం కృతమ్ ।

మృత్తికే బ్రహ్మ దత్తాసి కాశ్యపేనాऽభిమంత్రితా ।

మృత్తికే దేహమే పుష్టిం త్వయిసర్వం ప్రతిష్ఠితమ్ ।
మృత్తికే ప్రతిష్ఠితే సర్వం తన్మే నిర్ణుద మృత్తికే ।
తయా హతేన పాపేన గచ్ఛామి పరమాం గతిమ్ ॥

ఇతి కలశేషు హయ గజ వల్మీక హ్రద గోష్ఠ రాజద్వార చతుష్పథ మృత్తికా నిక్షిప్య - యువతీ భీమో ఇత్యస్య పవమాన సోమో జగతీ -

యువతీ భీమో వృషభ స్తవిషయా శృంగే శిశానో హరిణీ విచక్షణః ।
ఆయోనిం సోమ స్సుకృతం నిషీదతి గవ్యయీ త్వగ్భవతి నిర్ణి గవ్యయీ।
ఇతి పంచత్వచో నిక్షిప్య ।

ప్రవో యజ్ఞేష్విత్యస్య వసిష్ఠో విశ్వే దేవా స్త్రిష్టుప్ -
ప్రవో యజ్ఞేషు దేవయంతో అర్చం ద్యావా నమోభిః పృథివీ ఇషధ్యై ।
యేషాం బ్రహ్మా ణ్యసమాని విప్రా విష్వ గ్వియంతి వనినో నశాఖాః ॥
ఇతి పంచపల్లవా న్నిక్షిప్య ।

సహి రత్నాని త్యావాశ్య ఆత్రేయ స్సవితా గాయత్రీ -
సహి రత్నాని దాశుషే సువాతి సవితా భగః । తంభాగం చిత్రమీమహే ॥
ఇతి రత్నాని నిక్షిప్య -

తత్సవితు శ్యావాశ్య విశ్వామిత్ర స్సవితా గాయత్రీ -
ఓం తత్సవితు ర్వరేణ్యం భర్గో దేవస్య ధీమహి । ధియో యోనః ప్రచోదయాత్ ॥ ఇతి గోమూత్రం - గంధద్వారేతి గోమయం
గంధద్వారా మిత్యస్య ఆనంద కర్దమ శ్రీరనుష్టుప్ - గోమయం

ఆప్యాయస్వ గౌతమ స్సోమో గాయత్రీ - ఇతి క్షీరం
దధిక్రాష్ణో అకారిషం వామదేవో దధిక్రాఽనుష్టుప్ ఇతి దధి
ఘృతం మిమిక్ష ఇత్యస్య స్వాహా కృతయో త్రిష్టుప్ - ఇతిఘృతం
దేవస్య త్వేతి - కుశోదకం కాండాత్కాండాదితి దూర్వాః
పునంతుమా దేవజనాః పునంతు మనవోధియా
విశ్వేదేవాః పునీతమా జాతవేదః పునీహిమా ॥ ఇతి శత గ్రంథయః
యాః ఫలినీరిత్యస్య భిషగోషధయోఽనుష్టుప్ - ఇతి ఫలాని
శన్నోదేవీ సింధుద్వీప ఆపో గాయత్రీ - ఇతి శమీ పత్రాణి
యువం వస్త్రాణి దీర్ఘతమా మిత్రావరుణౌ త్రిష్టుప్ -
యువం వస్త్రాణిపీవసా వసాథే యువో రచ్ఛిద్రా మన్తవో హ సర్గాః ।
అవాతిరత మనృతాని విశ్వ ఋతేన మిత్రా వరుణా సచేథే ॥
ఇతి పరితో వస్త్రయుగ్మేన సంవేష్ట్య - నవగ్రహా నావాహ్య
ఆపోహిష్ఠేతి త్రిభిః కలశేషూదకం పూరయిత్వా తత్త్వాయామీతి
వరుణమావాహ్య షోడశోపచారైః పూజయేత్ -

ఇతి నవగ్రహ కలశస్థాపన విధిః

వేదికాయాం సితతండులేషు సకర్ణిక మంబు జం లిఖిత్వా
తత్ర గ్రహపీఠానిలిఖేత్ -
కర్ణికాయాం సూర్యాయ వర్తులాకారమ్ ప్రాఙ్ముఖమ్
ఆగ్నేయదళే సోమాయ చతురశ్రమ్ ప్రత్యఙ్ముఖమ్
దక్షిణే కుజాయ త్రికోణమ్ దక్షిణాభిముఖమ్
(1) (2) ఈశాన్యాం బుధాయ బాణాకారం ప్రాఙ్ముఖమ్ (ఉదఙ్ముఖమ్)

1 అర్కశుక్రబుధాః పూర్వే గురు రుత్తరతో ముఖః ।
శని చంద్రౌ ప్రత్యఙ్ముఖాశ్శేషా వారుణ దిఙ్ముఖాః ॥
ఉదఙ్ముఖో మాగధజో హరిస్థః
బుధునకు పూర్వముఖము ఉత్తరముఖము చెప్పబడినది.

ఉత్తరదళే గురవే పడిక్త చతురశ్రమ్ ఉదఙ్ముఖమ్
ప్రాగ్దళే శుక్రాయ పంచకోణమ్ ప్రాఙ్ముఖమ్
ప్రత్యగ్దళే శనైశ్చరాయ ధనురాకారమ్ ప్రత్యఙ్ముఖమ్
నిర్ ఋతిదళే రాహవే శూర్పాకారం దక్షిణాముఖమ్
కేతవే ధ్వజాకారం దక్షిణా ముఖం

తత్తత్పీఠేషు తత్త ప్రతిమా సంస్థాపయేత్ - సర్వేషాం స్వర్ణప్రతిమానాం స్వస్వ దక్షిణ వామయో రధిదేవతా ప్రత్యధి దేవతా స్సంస్థాపయేత్ - తదభావే పుష్పాఽక్షత పూగీఫలాది ష్వాఽవాహయేత్

ఆకృష్ణేన హిరణ్య స్తూప స్సవితా త్రిష్టుప్ -
అగ్నిందూతం మేధాతిథి రగ్నిర్గాయత్రీ -
కద్రుద్రాయ కణ్వో రుద్రో గాయత్రీ -

అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహిత సూర్య గ్రహాఽరాధనే వినియోగః ।

ఓం ఆకృష్ణేన రజసా వర్తమానో నివేశయ న్నమృతం మర్త్యంచ ।
హిరణ్యయేన సవితా రథేనాఽదేవో యాతి భువనాని పశ్యన్ ॥

అగ్నిం దూతం వృణీమహే హోతారం విశ్వవేదసమ్ ।
అస్య యజ్ఞస్య సుక్రతుమ్ ।

కద్రుద్రాయ ప్రచేతసే మీఢుష్టమాయ తవ్యసే। వోచేమ శంతమగ్ం హృదే।

శ్లో ॥ పద్మాసనః పద్మకరో ద్విబాహుః పద్మద్యుతి స్సప్త తురంగ వాహః।
దివాకరో లోకగురుః కిరీటీ మయి ప్రసాదం విదధాతు దేవః ।

తామ్రప్రతిమాయాం భగవంత మాదిత్యం గ్రహాఽధిపతిం పద్మాసనం ప్రాఙ్ముఖం కాశ్యపసగోత్రం కళింగదేశేశ్వరం రక్తవర్ణం పద్మాఽభయాంకిత ద్విభుజం రక్తాంఽబరమాల్యాఽనులేపనం మాణిక్యాఽభరణం సప్తాశ్వ రథవాహనేన దివ్యం మేరుం ప్రదక్షిణీ కుర్వాణం గ్రహమండలే ప్రవిష్టం సాంగం సాయుధం సవాహనం సశక్తి సపత్నీ సపుత్ర

సపరివారం అధిదేవతా ప్రత్యధి దేవతా సహితం గ్రహాణాం మధ్యే
వర్తులాకారమండలే సూర్యగ్రహ మావాహయామి -

దక్షిణ భాగే అధిదేవతాం అగ్నిమావాహయామి -

వామ భాగే ప్రత్యధిదేవతాం రుద్ర మావాహయామి -

ఆప్యాయస్వ గౌతమ స్సోమో గాయత్రీ -

అప్సుమే సింధుద్వీప ఆపో గాయత్రీ -

గౌరీ ర్మిమాయ దీర్ఘతమా ఉమా జగతీ -

అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహిత చంద్రగ్రహ ప్రసాద సిద్ధ్యర్థే
చంద్రగ్రహాఽరాధనే వినియోగః -

ఓమ్ఆప్యాయస్వ సమేతుతే విశ్వత స్సోమ వృష్ణ్యం। భవా వాజస్య సంగథే॥
అప్సుమే సోమో అబ్రవీ దంత ర్విశ్వాని భేషజా। అగ్నించ విశ్వ శంభువమ్॥
గౌరీ ర్మిమాయ సలిలాని తక్షత్యేక పదీ ద్విపదీ సా చతుష్పదీ।
అష్టాపదీ నవపదీ బభూవుషీ సహస్రాఽక్షరా పరమే వ్యోమన్ ॥

శ్లో ॥ శ్వేతాంబరః శ్వేతవపుః కిరీటీ శ్వేతద్యుతి ర్దండధరో ద్విబాహుః ।
చంద్రోఽమృతాత్మా వరదోశుభాంగః శ్రేయాంసి మహ్యం విదధాతు దేవః॥

స్ఫటిక ప్రతిమాయాం భగవంతం సోమం ప్రత్యఙ్ముఖం ఆత్రేయసగోత్రం
యాముస దేశేశ్వరం గోక్షీరవర్ణం గదావరద సహిత ద్విభుజం శుక్లాంఽబర
మాల్యాఽనులేపనం మౌక్తికాఽభరణం శ్వేతాఽశ్వ రథవాహనేన దివ్యం
మేరుం ప్రదక్షిణే కుర్వాణం గ్రహమండలే ప్రతిష్ఠం సాంగం సాయుధం
సవాహనం సశక్తి సపత్ని సపుత్ర పరివార సమేతం అధిదేవతా
ప్రత్యధిదేవతా సహితం సూర్యగ్రహస్య ఆగ్నేయదిగ్భాగే సమ
చతురశ్రమమండలే చంద్రగ్రహ మావాహయామి -

దక్షిణే చంద్రగ్రహాఽధిదేవతాం ఆపః ఆవాహయామి -

వామే చంద్రగ్రహ ప్రత్యధిదేవతాం గౌరీమావాహయామి -

అగ్నిర్మూర్ధా విరూపోఽంగారకో గాయత్రీ ।
స్యోనా పృథివీ మేధాతిథిః పృథివీ గాయత్రీ ।
కుమారం మాతా స్కంద స్కంద స్త్రిష్టుప్ ।
అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహితాంఽగారక గ్రహోఽరాధనే వినియోగః ।

ఓమ్ అగ్నిర్మూర్ధాదివః కకుత్పతిః పృథివ్యా అయమ్ । అపాం రేతాంసి జిన్వతి। స్యోనా పృథివి భవాఽనృక్షరా నివేశనీ। యచ్ఛా నశ్శర్మ సప్రథాః। కుమారం మాతా యువతి స్సముబ్ధం గుహాబిభర్తి నదదాతి పిత్రే । అనీకమస్య నమి నజ్జనాసః పురఃపశ్యంతి నిహితమ రతౌ ॥

శ్లో ॥ రక్తాంబరో రక్తవపుః కిరీటీ చతుర్భుజో మేషగమో గదాభృత్ ।
ధరా సుత శ్శక్తిధరశ్చ భౌమో సదా మమస్యా ద్వరదః ప్రశాన్తః ॥

రక్తచందన ప్రతిమాయాం భగవంత మంగారక మగ్న్యాకృతిం దక్షిణాఽభిముఖం భారద్వాజసగోత్ర మవంతి దేశేశ్వరం రక్తవర్ణం శక్తిశూల గదాఖడ్గవ చ్చతుర్భుజం రక్తాంఽబర మాల్యానులేపనం ప్రవాళాఽభరణం రక్తమేష రథవాహనేన దివ్యం మేరుం ప్రదక్షిణీ కుర్వాణం గ్రహమండలే ప్రతిష్ఠం సాంగం సాయుధం సవాహనం సశక్తి పత్నీపుత్ర పరివార సమేతం అధిదేవతా ప్రత్యధి దేవతా సహితం సూర్యగ్రహస్య దక్షిణ దిగ్భాగే త్రికోణాఽకార మండలే అంగారక గ్రహ మావాహయామి । దక్షిణే అధిదేవతాం పృథివీ మావాహయామి । వామే ప్రత్యధిదేవతాం స్కంద మావాహయామి ॥

ఉద్బుధ్యధ్వం బుధో బుధస్త్రిష్టుప్ । ఇదం విష్ణు ర్మేధాతిథి ర్విష్ణు ర్గాయత్రీ । సహస్ర శీర్షా నారాయణః పురుషోత్తమోఽనుష్టుప్ ॥
అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహిత బుధగ్రహోఽరాధనే వినియోగః ।

ఉద్బుధ్యధ్వం సమనస స్సఖాయ స్సమగ్ని మింధ్వం బహవ స్సనీడాః
దధిక్రా మగ్ని ముషసంచ దేవీ మింద్రావతో ఽవసే నిహ్వయేవః ।
ఇదం విష్ణు ర్విచక్రమే త్రేధానిదధే పదమ్ । సమూఢ మస్య పాంసురే ।
సహస్ర శీర్షా పురుష స్సహస్రాక్ష స్సహస్రపాత్ ।
సభూమిం విశ్వతో వృత్వాఽత్యతిష్ఠ ద్దశాంగులమ్ ।

శ్లో । పీతాంబరః పీతవపుః కిరీటీ చతుర్భుజో దండధరశ్చ సౌమ్యః ।
చర్మాసిధృక్ సోమ సుతస్సదేమే సింహాధిరూఢో వరదో బుధశ్చ ।

స్వర్ణ ప్రతిమాయాం భగవంతం సౌమ్యం ఉదఙ్ముఖం ఆత్రేయస
గోత్రం మగధ దేశేశ్వరం కుంకుమవర్ణం ఖడ్గచర్మ వరద పుస్తక హస్త
చతుర్హస్తం పీతాంబర మాల్యాఽను లేపనం మరకతాఽభరణం
సింహరథవాహనేన దివ్యం మేరుం ప్రదక్షిణీ కుర్వాణం గ్రహమండలే
ప్రవిష్టం సాంగం సాయుధం సవాహనం సశక్తి సపత్నీ పుత్ర పరివారం
అధి దేవతా ప్రత్యధి దేవతా సహితం సూర్య గ్రహస్య
ఈశాన్యదిగ్భాగే బాణాకార మండలే బుధగ్రహ మావాహయామి ।
దక్షిణే అధిదేవతాం విష్ణుమావాహయామి ।
వామే ప్రత్యధిదేవతాం నారాయణ మావాహయామి ।

బృహస్పతే గృత్సమదో బృహస్పతి స్త్రిష్టుప్ ।
ఇంద్రశ్రేష్ఠాని గృత్సమద ఇంద్రస్త్రిష్టుప్ ।
బ్రహ్మణా తేవిశ్వామిత్రో బ్రహ్మ త్రిష్టుప్ ।
అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహిత బృహస్పతి గ్రహాఽరాధనే వినియోగః

బృహస్పతే అతియ దర్యో అర్హా ద్ద్యుమ ద్విభాతి క్రతుమ జ్జనేషు ।
యద్దీద యచ్ఛవస ఋతప్రజా తత దస్మాసు ద్రవిణం ధేహి చిత్రమ్

ఇంద్ర శ్రేష్ఠాని ద్రవిణాని ధేహి చిత్తిం దక్షస్య సుభగత్వ మస్మే।
పోషం రయీణా మరిష్టిం తనూనాం స్వాద్మానం వాచ
స్సుదినత్వ మహ్నామ్॥
బ్రాహ్మణాతే బ్రహ్మ యుజా యునజ్మి హరీ సఖాయా సధ మాద
ఆశు। స్థిరం రథం సుఖమింద్రాఽధి తిష్ఠ న్ప్రజాన న్విద్వా ౦
ఉపయాహి సోమమ్॥

శ్లో॥ కనకాంబరః కనకవపుః కిరీటి చతుర్భుజో దేవగురుః ప్రశాంతః।
గదాసి దండంచ కమండలుంచ తథాఽక్షసూత్రం వరదోఽస్తు మహ్యమ్॥
స్వర్ణప్రతిమాయాం భగవంతం బృహస్పతిం ఉదఙ్ముఖం ఆంగీరస
గోత్రం సింధుదేశేశ్వరం స్వర్ణవర్ణం పీతాంబరమాల్యాఽనులేపనం
దండాక్షసూత్ర కమండలు వరదప చ్చతుర్భుజం పుష్యరాగాఽభరణం
పీతాశ్వ రథవాహనేన దివ్యం మేరుం ప్రదక్షిణీ కుర్వాణం గ్రహమండలే
ప్రవిష్టం సాంగం సాయుధం సవాహనం సశక్తి సపత్నీ సపుత్ర
పరివారసమేతం అధిదేవతా ప్రత్యధి దేవతాసహితం సూర్యగ్రహస్య
ఉత్తరదిగ్భాగే దీర్ఘచతురశ్రమండలే బృహస్పతి గ్రహ మావాహయామి।

దక్షిణే అధిదేవతాం ఇంద్రం ఆవాహయామి।
వామే ప్రత్యధి దేవతాం బ్రహ్మాణం ఆవాహయామి।

శుక్రంతే భరద్వాజ శ్శుక్ర స్త్రిష్టుప్ -
ఇంద్రాణీ వృషాకపి రింద్రాణీ పంక్తిః -
ఇంద్రంవో మధుచ్ఛందా ఇంద్రో గాయత్రీ -
అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహిత శుక్రగ్రహారాఽధనే వినియోగః -

ఓమ్ శుక్రంతే అన్యద్యజ తంతే అన్య ద్విషురూపే అహనీ ద్యౌరివాసి ।
విశ్వాహి మాయా అవసి స్వధావో భద్రాతే పూష న్నిహ రాతిరస్తు ॥
ఇంద్రాణీ మాసు నారిషు సుభగా మహ మశ్రవమ్ ।
నహ్యస్యా అపరం చన జరసా మరతే పతి ర్విశ్వస్మా దింద్ర ఉత్తరః ॥
ఇంద్రంవో విశ్వత స్పరి హవామహే జనేభ్యః ।
అస్మాక మస్తు కేవలః ॥

శ్లో ॥ శ్వేతాంబరః శ్వేతవపుః కిరీటీ చతర్భుజో దైత్యగురుః ప్రశాంతః ।
గదాసి దండంచ కమండలుంచ తథాఽక్షసూత్రం వరదోఽస్తు మహ్యమ్ ॥
రజత ప్రతిమాయాం భగవంతం శుక్రం ప్రాఙ్ముఖం భార్గవస గోత్రం
కటకదేశేశ్వరం రజతకాంతిం దండకమం డల్వక్ష సూత్రాఽభయాంకిత
చతుర్భుజం శుక్లాంబర మాల్యాఽనులేపనం వజ్రాభరణం
శుక్లాఽశ్వరథ వాహనేన దివ్యం మేరుం ప్రదక్షిణీ కుర్వాణం గ్రహమండలే
ప్రవిష్టం సాంగం సాయుధం సవాహనం సశక్తి సపత్నీ సపుత్ర పరివార
సమేతం అధిదేవతా ప్రత్యధి దేవతా సహితం సూర్య గ్రహస్య
ప్రాగ్దిగ్భాగే పంచకోణాకారమండలే శుక్ర గ్రహ మావాహయామి ।

దక్షిణే అధిదేవతాం ఇంద్రాణీ మావాహయామి ।
వామే ప్రత్యధిదేవతాం ఇంద్రమావాహయామి ।

శమగ్ని రిత్యస్యైరిమ్మిఠ శ్శనైశ్చర ఉష్ణిక్ ।
ప్రజాపతే హిరణ్యగర్భః ప్రజాజతి స్త్రిష్టుప్ ।
యమాయ సోమం యమో యమోనుఽష్టుప్ ।
అధిదేవతా ప్రత్యధి దేవతా సహిత శనైశ్చర గ్రహాఽఽరాధనే వినియోగః ।

ఓమ్ శమగ్ని రగ్నిభిః కర చ్ఛన్న స్తపతు సూర్యః ।
శంవాతో వాత్వరపా అపస్రిధః ॥

ప్రజాపతే న త్వదేతాన్యన్యో విశ్వా జాతాని పరితా బభూవ ।
యత్కామాస్తే జుహుమస్తన్నో అస్తు వయగ్ం స్యామ పతయో రయీణామ్ ।
యమాయ సోమగ్ం సునుత యమాయ జుహుతా హవిః ।
యమగ్ం హ యజ్ఞో గచ్ఛత్యగ్నిదూతో అరంకృతః ।

శ్లో ॥ నీలద్యుతి ర్నీలవపుః కిరీటీ గృధ్రస్థిత శ్చాపకరో ధనుష్మాన్ ।
చతుర్భుజ స్సూర్యసుతః ప్రశాంతః సదాస్తు మహ్యం వరమందగామీ ।

అయన ప్రతిమాయాం భగవంతం శనైశ్చరం ప్రత్యఙ్ముఖం కాశ్యప గోత్రం సౌరాష్ట్ర దేశేశ్వరం కజ్జలకాంతిం చాప తూణీర కృపాణాఽభయాంకిత చతుర్భుజం నీలాంబర మాల్యాఽనులేపనం నీలరత్న భూషణం నీలగృధ్ర రథవాహనేన దివ్యం మేరుం ప్రదక్షిణీ కుర్వాణం గ్రహమండలే ప్రవిష్టం సాంగం సాయుధం సవాహనం సశక్తి సపత్నీ సపుత్ర పరివారం అధిదేవతా ప్రత్యధి దేవతా సహితం సూర్య గ్రహస్య
పశ్చిమ దిగ్భాగే ధనురాకార మండలే శనైశ్చర గ్రహ మావాహయామి ।

దక్షిణే అధిదేవతాం ప్రజాపతిమావాహయామి ।
వామే ప్రత్యధి దేవతాం యమమావాహయామి ।

కయాన వామదేవో రాహుర్గాయత్రీ ।
ఆయంగౌ స్సార్పరాజ్ఞీ సర్పా గాయత్రీ ।
పరంమృత్యో సంకుసుకో మృత్యు స్త్రిష్టుప్ ।
అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహిత రాహుగ్రహోఽరాధనే వినియోగః -

ఓమ్ కయానశ్చిత్ర అభువ దూతీ సదా వృధస్సఖా । కయా శచిష్ఠయా వృతా ।
ఆయంగౌః పృశ్నిరక్రమీ దసదన్మా తరం పురః । పితరంచ ప్రయంత్సువః ।
పరంమృత్యో అనుపరేహి పంథాం యస్తే స్వఇతరో దేవయానాత్ ।
చక్షుష్మతే శృణ్వతే తే బ్రవీమి మానః ప్రజాం రీరిషో మోత వీరాన్ ।

శ్లో ॥ నీలాంబరో నీలవపుః కిరీటీ కరాళవక్త్రః కరవాలశూలీ ।
చతుర్భుజ శ్చర్మధరశ్చ రాహుః సింహాధిరూఢో వరదోఽస్తు మహ్యమ్ ॥
సీస ప్రతిమాయాం భగవంతం రాహుం దక్షిణాభిముఖం పైఠీనసగోత్రం
బర్బరదేశేశ్వరం కాలమేఘద్యుతిం వ్యాఘ్రవదనం ఖడ్గచర్మశూల వరదచిహ్న
చతుర్హస్తం కృష్ణాంబరమాల్యాఽనులేపనం గోమేధికాఽభరణం కృష్ణమేషరథ.
వాహనేన దివ్యం మేరుం అప్రదక్షిణీ కుర్వాణం గ్రహమండలే ప్రతిష్ఠం
సాంగం సాయుధం సవాహనం సశక్తి సపత్నీ సపుత్ర పరివార సమేతం
అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహితం సూర్య గ్రహస్య
నైర్‌ఋతిదిగ్భాగే శూర్పాఽకారమండలే రాహుగ్రహ మావాహయామి ।
దక్షిణే రాహుగ్రహాఽధి దేవతాః సర్పానావాహయామి ।
వామే ప్రత్యధిదేవతాం నిర్‌ఋతిం ఆవాహయామి ।

కేతుం కృణ్వన్ మధుచ్ఛందాః కేతుర్గాయత్రీ ।
బ్రహ్మ జజ్ఞానం. నకులో బ్రహ్మ త్రిష్టుప్ ।
సచిత్ర చిత్రం భరద్వాజ శ్చిత్రగుప్తః త్రిష్టుప్ ।
అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహిత కేతుగ్రహాఽరాధనే వినియోగః ।
ఓమ్ కేతుం కృణ్వన్న కేతవే పేశో మర్యా అపేశసే। సముషద్భి రజాయథాః॥
బ్రహ్మజజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తా ద్విసీ మత స్సురుచో వేన ఆవః ।
సబుధ్న్యా ఉపమా అస్య విష్ఠా స్సతశ్చ యోని మసతశ్చ వివః ॥
సచిత్రచిత్రం చితయంత మస్మే చిత్ర క్షత్ర చిత్రతమం వయోధామ్ ।
చంద్రం రయిం పురువీరం బృహంతం చంద్ర చంద్రాభి ర్గృణతే యువస్వ॥

శ్లో ॥ ధూమ్రో ద్విబాహు ర్వరదో గదాభృత్ గృధ్రాసనస్థో వికృతాసనశ్చ ।
కిరీట కేయూర విభూషితాంగః సచోఽస్తుమే కేతుగణః ప్రశాన్తః ॥
కాంస్య ప్రతిమాయాం భగవంతం కేతుం కామరూపం దక్షిణాఽభిముఖం

జైమినిగోత్రం అంతర్వేదీశ్వరం ధూమ్రవర్ణం గదా హస్తం ధ్వజధరం చిత్రాంబర మాల్యానులేపనం ధూమ్రమాల్యానులేపనం ధ్వజ కేతు ధ్వజవాహనం చిత్రం మేరుం అప్రదక్షిణీకుర్వాణం గ్రహమండలే ప్రవిష్టం సాంగం సాయుధం సవాహనం సశక్తి పత్నీ పుత్ర పరివారం అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహితం సూర్య గ్రహస్య వాయవ్యదిగ్భాగే ధ్వజాకారమండలే కేతుగ్రహమావాహయామి।

దక్షిణే అధిదేవతాం బ్రహ్మాణ మావాహయామి।

వామే ప్రత్యధిదేవతాం చిత్రగుప్త మావాహయామి।

1 ఏవమాదిత్యాది నవగ్రహా నావాహ్య పంచలోకపాలా నావాహయేత్ - కర్మసాద్గుణ్యదేవతాః పద్మోద్భవ శ్వస్తి శ్వరస్య ప్రత్యక్షో దక్షిణా దుత్తర సంస్థం యథాక్రమం (పూర్వపదాన్వయాత్ తదనంతర మావాహయేత్)

ఆతూన ఇంద్ర క్షుమంత మిత్యస్య కల్పః కుశికో వినాయకో గాయత్రీ- వినాయకాఽఽవాహనే వినియోగః -

ఓమ్ ఆతూన ఇంద్ర క్షుమంతం చిత్రం గ్రాభం సంగృభాయ।
మహాహస్తీ దక్షిణేన - వినాయక మావాహయామి।

జాతవేదసే కశ్యపో దుర్గా త్రిష్టుప్ -

జాత వేదసే సునవామ సోమ మరాతీయతో నిదహాతి వేదః।
సనః పర్ష దతిదుర్గాణి విశ్వా నావేవ సింధుం దురితాఽత్యగ్నిః।
దుర్గామావాహయామి।

క్షేత్రస్య పతినేత్యస్య వామదేవః క్షేత్రపతి రనుష్టుప్।

క్షేత్రస్య పతినా వయం హితేనేవ జయామసి।

---

1 ఆదిత్యాది నవగ్రహాణాం కర్మసాద్గుణ్య దేవతానాంచ వ్యాహృతిపూర్వక మావాహన ముక్తమ్। వ్యాహృతులనగా భూర్భువస్సువః

గాయత్రీం సోమయజ్ఞత్ప్య సదో మ్నార్తి ద్యౌ। క్షేత్రపాలకమావాహయామి।

ప్రాణాశిశురితస్య త్రితో వాయు రనుష్టుప్ -

ప్రాణా శిశు ర్మహీనాం హిన్వ న్నృతస్య దీధితిమ్।

విశ్వా పరి ప్రియా భువ దధద్వితా। వాయు మావాహయామి।

అదిత్ర్యత్యస్య వత్సోఽన్తరిక్షంగాయత్రి -

అదిత్ర్యత్యస్య రేతసో జ్యోతిష్పశ్యన్తి వాసరమ్। పరో యదిద్ధ్యతే దివా।

అంతరిక్ష మావాహయామి।

అశ్వినా వర్తి రస్మదేత్యస్య గౌతమోఽశ్వినౌ పుష్టిక్ -

అశ్వినా వర్తి రస్మదా గోమద్దస్రా హిరణ్యవత్।

అర్వాగ్రథం సమనసా నియచ్ఛతమ్।

అశ్వినౌ వాహయామి -

పఞ్చనద్య స్సరస్వతీ మపియన్తి సస్రోతసః। పఞ్చ

సరస్వతీతు పఞ్చధా సోదేశేభవ త్సరిత్। స. ప్ర. ప్ర

భూర్భువస్సువః సరస్వతి ఇహాఽగచ్ఛ। సరస్వతీ మావాహయామి।

గణానాన్త్వా క్షేత్రస్య పతే యేభూతాః విశ్వకర్మన్నితి -

విశ్వకర్మన్నిత్యస్య భౌవనో విశ్వకర్మా త్రిష్టుప్ -

విశ్వకర్మన్ హవిషా వావృధాన స్స్వయం యజస్వ పృథివీ ముతద్యామ్।

ముహ్యన్త్వన్యే అభితో జనాస ఇహాఽస్మాకం మఘవా సూరిరస్తు।

బ్రహ్మాది విశ్వకర్మాంత దేవతాభ్యోనమఃఇతి సంపూజ్య గ్రహవేదీ సమీపే గ్రహాదిదేవతాభ్యో మాషభక్తబలిన్ దద్యాత్. ప్ర. మం.

ఏవం తత్ర స్మంత్రముక్త్వాఽవాహ్య - క్రతు సంరక్షకా నష్టదిక్పాలానా వాహయేత్ - పద్మ పూర్వదళాఽగ్రా ద్యష్టదిక్షు - ప్రదక్షిణం పూర్వవ ద్వ్యాహృత్యన స్తరమ్ -

ఓమ్ ఇంద్రంవో మధుచ్ఛందా ఇంద్రో గాయత్రీ -

ఇంద్రంవో విశ్వతస్పరి హవామహే జనేభ్యః। అస్మాకమస్తు కేవలః॥

ఇంద్రం లోకపాలక మావాహయామి।

అగ్నిమీళే మధుచ్ఛందాఽగ్నిర్గాయత్రీ -

అగ్నిమీళే పురోహితం యజ్ఞస్య దేవ మృత్విజమ్। హోతారం రత్న ధాతమమ్॥ అగ్నిం లోకపాలక మావాహయామి।

యమాయ సోమం యమో యమోఽనుష్టుప్ -

యమాయ సోమం సునుత యమాయ జుహుతా హవిః।

యమంహ యజ్ఞో గచ్ఛత్యగ్ని దూతో అరంకృతః॥

యమం లోకపాలక మావాహయామి।

మోషణః పరాపరేత్యస్య అఘోరః కణ్వో నిర్‌ఋతి ర్గాయత్రీ -

మోషణః పరాపరా నిర్‌ఋతి ర్దుర్హణా వధీత్। పదీష్ట తృష్ణయా సహ।

నిర్‌ఋతిం లోకపాలక మావాహయామి।

ఉదుత్తమ మిత్యస్య శునశ్శేఫో వరుణో గాయత్రీ -

ఉదుత్తమం ముముగ్ధినో విపాశం మధ్యమంచృత। అవాధమాని జీవసే

తవ వాయ విత్యస్యాఙ్గిరసో వాయు ర్గాయత్రీ -

తవవాయ వృతస్పతే త్వష్టు ర్జామాత రద్భుత । అవాంస్యా వృణీమహే ।

వాయుం లోకపాలక మావాహయామి ।

సోమోధేనుం గౌతమ సోమ స్త్రిష్టుప్ -

సోమో ధేనుం సోమో అర్వంత మాశుం సోమో వీరం కర్మణ్యం దదాతి ।

సాదన్యం విదథ్యం సభేయం పితృశ్రవణం యోదదాశ దస్మై ।

సోమం లోకపాలక మావాహయామి ।

తమీశానం గౌతమ ఈశానో జగతీ -

తమీశానం జగత స్తస్థుష స్పతిం ధియం జిన్వ మవసే హూమహే వయమ్।

పూషానో యథా వేదసా మసద్వృధే రక్షితా పాయు రదబ్ధ స్స్వస్తయే ।

ఈశానం లోకపాలక మావాహయామి ।

ఊర్ధ్వ ఊషుణ ఇత్యస్య ఉపరిష్టా ద్బృహతీ -

ఊర్ధ్వ ఊషుణ ఊతయే తిష్ఠా దేవో న సవితా । ఊర్ధ్వో వాజస్య

సనితా యదఞ్జిభి ర్వాఘద్భి ర్విహ్వయామహే ।

ఊర్ధ్వ పురుష మావాహయామి -

స్యోనా పృథివీ మేధాతిథిః పృథివీ గాయత్రీ -

స్యోనా పృథివి భవా ఽనృక్షరా నివేశనీ । యచ్ఛా నశ్శర్మ సప్రథాః ।

పృథివీ మావాహయామి -

బ్రహ్మ దేవానాం పవమాన సోమ స్త్రిష్టుప్ -

బ్రహ్మా దేవానాం పదవీః కవీనా మృషి ర్విప్రాణాం మహిషో మృగాణామ్ ।

శ్యేనో గృధ్రాణాం స్వధితి ర్వనానాం సోమః పవిత్ర మత్యేతి రేభన్ ।

బ్రహ్మాణ మావాహయామి -

ప్రణో దేవీ భరద్వాజ స్సరస్వతీ గాయత్రీ -

ప్రణో దేవీ సరస్వతీ వాజేభి ర్వాజినీ వతీ । ధీనామ విత్ర్యవతు ॥

సరస్వతీ మావాహయామి -

ఇదం విష్ణు ర్మేధాతిథి ర్విష్ణు గాయత్రీ -

ఓమ్ ఇదం విష్ణు ర్విచక్రమే త్రేధా నిదధే పదమ్ । సమూఢ మస్య

పాంసురే ॥ శ్రీ విష్ణు మావాహయామి -

సక్తుమివేత్యస్య బృహస్పతి రాంఽగిరస స్త్రిష్టుప్ -

సక్తుమివ తితఉనా పునంతో యత్రధీరా మనసా వాచ మక్రత ।

అత్రా సఖాయ స్సఖ్యాని జానతే భద్రైషాం లక్ష్మీ ర్నిహితాఽధివాచీ ॥

మహాలక్ష్మీ మావాహయామి -

కద్రుద్రాయ కణ్వో రుద్రో గాయత్రీ -

కద్రుద్రాయ ప్రచేతసే మీఢుష్టమాయ తవ్యసే । వోచేమ శంతమం

హృదే ॥ రుద్రమావాహయామి -

గౌరీ ర్మిమాయ దీర్ఘతమా ఉమా జగతీ -

గౌరీ ర్మిమాయ సలిలాని తక్షత్యేకపదీ ద్విపదీ సా చతుష్పదీ ।

అష్టాపదీ నవపదీ బభూవుషీ సహస్రాక్షరా పరమే వ్యోమన్ ॥

గౌరీ మావాహయామి -

త్ర్యంబక మిత్యస్య మృత్యు విమోచనో రుద్ర స్త్రిష్టుప్

త్ర్యంబకం యజామహే సుగంధిం పుష్టి వర్ధనమ్ ।

ఉర్వా రుకమివ బంధనా న్మృత్యో ర్ముక్షీయ మామృతాత్ ।

త్ర్యంబక మావాహయామి -

అపమృత్యు మపక్షుధమ్ । అపేతశ్శపథంజహి । అధానో అగ్న ఆవహ ।

రాయస్పోషం సహస్రిణమ్ । ఏతే సహస్రమయుతం పాశాః ।

మృత్యో మర్త్యాయ హంతవే । తాన్ యజ్ఞస్య మాయయా । సర్వా నవ

యజామహే । మృత్యుంజయ మావాహయామి ।

అగ్నిమీళే మధుచ్ఛందా అగ్ని ర్గాయత్రీ -

అగ్నిమీళే పురోహితం యజ్ఞస్య దేవ మృత్విజమ్ ।

హోతారం రత్న ధాతమమ్ । ఋగ్వేద మావాహయామి

ఇషే త్వోర్జేత్వా వాయవస్థో పాయవస్థ దేవో వ స్సవితా ప్రార్పయతు

శ్రేష్ఠతమాయ కర్మణ ఆప్యాయధ్వ మఘ్నియా దేవభాగ మూర్జస్వతీః

పయస్వతీః ప్రజావతీ రనమీవా అయక్ష్మా మావ స్తేన ఈశత

మాఘశగ్ంసో రుద్రస్య హేతిః పరివో వృణక్తు ధ్రువా అస్మి

న్గోపతౌస్యాత బహ్వీ ర్యజమానస్య పశూన్పాహి ।

యజుర్వేద మావాహయామి -

అగ్న ఆయాహి వీతయే గృణానో హవ్యదాతయే ।

నిహోతా సత్సి బర్హిషి - సామవేద మావాహయామి ।

శన్నో దేవీ రభిష్టయ ఆపో భవంతు పీతయే । శంయో రభి స్రవంతునః॥
అథర్వణవేద మావాహయామి -
ముంచామి త్వేత్వేతయోః యక్ష్మనాశన ఇంద్రోఽనుమ్మక్ -
మ్ముంచామిత్వా హవిషా జీవనాయ కమజ్ఞాత యక్ష్మా దుతరాజ
యక్ష్మాత్ । గ్రాహి ర్జగ్రాహ యదివై తదేనం తస్యా ఇంద్రాగ్నీ
ప్రముముక్త మేనమ్ । యది క్షితాయు ర్యదివా పరేతో యది
మృత్యో రంతికం నీతఏవ । తమాహరామి నిర్ ఋతే రుపస్థా
దస్పార్ష మేనం శతశారదాయ ॥ సంజీవనీ మావాహయామి ॥
త్రయ స్త్రిగ్ంశ త్తంతవో యే వితత్నిరేయ ఇమం యజ్ఞగ్ం స్వధయా
దధంతే । తేషాం ఛిన్నం ప్రత్యేదదామి స్వాహా । ఘర్మో దేవాగ్ం
అప్యేతు స్వాహా - త్రయ స్త్రిగ్ంశత్కోటి దేవతాః ఆవాహయామి ।
ఏవం సంపూజ్య అనయా-పూజయా ఆవాహితాః-దేవతాః ప్రీయంతామ్

ఇతి, ఆదిత్యాది నవగ్రహ మఖం సంపూర్ణమ్

సంకల్పః - కరిష్యమాణ ప్రతిష్ఠాయజ్ఞ కర్మణి గ్రహానుకూల్యసిద్ధి ద్వారా తత్తద్దేవతా ప్రీత్యర్థం గ్రహయజ్ఞం కరిష్యే - ఆవాహనానంతరం కలశ స్థాపనం కార్యమ్ తదంగ మాన్వాధానం కరిష్యే ।

నవగ్రహ మఖాఽన్వాధానమ్

అస్మి న్నన్వాహితేఽగ్నావగ్నిం జాతవేదస మిధ్మేన ప్రజాపతిం ప్రజాపతించాఽఘార దేవతే ఆజ్యేన అగ్నీషోమౌ చక్షుషీ ఆజ్యేన సూర్యాది నవ ప్రధాన దేవతాః తత్తద్గ్రహోక్త సంఖ్యాక సమి

జన్మ భూగోత్ర మగ్నిశ్చ వర్ణస్థాన ముఖానిచ ।
యోఽజ్ఞాత్వా కురుతే శాన్తిం గ్రహాస్తే నావమానితాః ।

వ్ర్యాక్ష్యే అగ్న్యాది నవాఽధిదేవతా రుద్రాది నవ ప్రత్యధి దేవతాశ్చ
ప్రధాన దశాంశ సమిచ్చర్వాక్ష్యే వ్యాహృతి దేవతా స్తిలవ్రీహిభిః
వినాయకం దుర్గాం క్షేత్రపాలం వాయు మాకాశ మశ్వినౌ ఇంద్రాది
లోకపాలాన్ బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరాన్ వాణీ లక్ష్మీ సరస్వతీః
అపమృత్యు త్ర్యంబకౌ ఋగ్యజుస్సామాఽథర్వణ దేవతాః
అగ్నిం వాయుం సూర్యం ప్రజాపతించ వ్రీహితిలాఽజ్యాఽపాలిభిః
శేషేణ స్విష్టకృత మిధ్మసన్నహనేన రుద్రం విశ్వేదేవా న్సంస్రావేణ
అయసమగ్నిం విష్ణుం వాయుం సూర్యం ప్రజాపతిం చైతాః ప్రాయశ్చిత్త
దేవతా ఆజ్యేన జ్ఞాతాఽజ్ఞాత కృతదోష మనాజ్ఞాత త్రయేణా ఽ
గ్నిమాజ్యేనైవం సాంగేన కర్మణా సద్యోయక్ష్యే ।

గ్రహ పూజా ద్రవ్యాణి

సూర్యస్య	రక్తచన్దనమ్	రక్తపద్మమ్
చంద్రస్య	మలయజః	కుముదం
కుజస్య	దేవదారుః	రక్తకరవీరమ్
బుధస్య	కుంకుమః	పాటలమ్
గురోః	మనశ్శిలా	చమ్పకం
శుక్రస్య	శంఖపిష్టం	కున్దం
శనేః	తిలపిష్టం	ఇన్దీవరం
రాహోః	కేతకీరజః	కృష్ణదుత్తూరం
కేతోః	కస్తూరీ	చిత్రవర్ణసుమమ్

అభావే మలయజ ఏకఏవవా అభావే మల్లికైవవా

పుష్పవర్ణా అక్షతాః వస్త్రయుగ్మానిచ

	ధూపాః	నైవేద్యాని	సమిధః
సూర్యస్య	కుందురుః	హవిష్యాన్నం	అర్కః
చంద్రస్య	మయూరశిఖా	పాయసాన్నమ్	పలాశః
కుజస్య	దశాంగమ్	పలలాన్నమ్	ఖాదిరః
బుధస్య	సజ్జరసః	గుడాన్నమ్	అపామార్గః
గురోః	బిల్వఫలమ్	క్షీరోదనమ్	అశ్వత్థమ్
శుక్రస్య	శ్రీవాసః	దధ్యోదనమ్	ఔదుమ్బరమ్
శనేః	కృష్ణాఽగరుః	కృసరాన్నమ్	శమీ
రాహోః	జటామాంసీ	మాషాన్నమ్	దూర్వా
కేతోః	మధూకమ్	చిత్రాన్నమ్	కుశాః

గుగ్గులురేక ఏవవా సర్పిషాదీపస్తైలేనవా
త్రివృతాన్నమేకంవా సమిధాఽభావేపలాశ సమిధః

నవగ్రహప్రీతికర	ధాన్యాని	రత్నాని
సూర్యస్య	గోధూమాః	మాణిక్యమ్
చంద్రస్య	తణ్డులాః	మౌక్తికమ్
కుజస్య	ఆఢకాః	ప్రవాళః
బుధస్య	ముద్గాః	మరకతం
గురోః	చణకాః	పుష్యరాగః
శుక్రస్య	నిష్పావాః	వజ్రః
శనేః	తిలాః	నీలః
రాహోః	మాషాః	గోమేధికమ్
కేతోః	కుళుత్థాః	వైడూర్యమ్

మాణిక్య మేక మేవవా
గ్రహ ప్రీతికర దక్షిణాః

గ్రహదక్షిణాః

రవేః	గౌః
చంద్రస్య	శంఖః
కుజస్య	రక్తానడ్వాన్
బుధస్య	హిరణ్యమ్
గురోః	పీతవాసః
శుక్రస్య	శ్వేతాశ్వః
శనేః	కృష్ణాగౌః
రాహోః	కాలాయసమ్
కేతోః	హస్తిఛాగోవా

అభావే హిరణ్యం దద్యాత్

	వాహనాని	ఆయుధాని
రవేః	సప్తాశ్వరథ వాహనం	శంఖచక్రే
చంద్రస్య	శ్వేతాశ్వరథ వాహనం	దండమ్
కుజస్య	రక్తమేషరథ వాహనం	గదాం
బుధస్య	సింహరథ వాహనం	దండమ్
గురోః	పీతాశ్వరథ వాహనం	అసి, దండమ్
శుక్రస్య	శుక్లాశ్వరథ వాహనం	అసి, దండమ్
శనేః	నీలగృధ్రరథ వాహనం	చాపమ్
రాహోః	సింహరథ వాహనం	కరవాలమ్
కేతోః	చిత్రకపోతరథ వాహనం	గదామ్

అథవాస్తు మణ్డలారాధనమ్

మణ్డప నైర్ఋత్యకోణే రచిత వాస్తుమణ్డల సమీపే ఉపవిశ్యాఽచమ్య ప్రాణానాయమ్య దేశకాలౌసంకీర్త్య అముకదేవ ప్రతిష్ఠా కర్మణి (అత్రేయాన్విశేషో ప్యుచ్చారణీయః) ఏతత్ప్రాసాదాఽవచ్ఛిన్న భూమ్యధిష్ఠిత దేవతోపరోధ జనితో పసర్గ నివృత్తి పూర్వక ప్రాసాదాఽధిష్ఠిత వాస్తుపురుష ప్రీతయేఽత్ర కరిష్యమాణ నిత్య నైమిత్తిక కామ్య కర్మణాం అస్యవాస్తోశ్చ శుభతా సిద్ధిద్వారా శిఖ్యాది దేవతా ప్రీత్యర్థం యథావిభవ దేశకాలా ద్యను సారతః యథామిళితో పచార సంభారైః వాస్తు మణ్డలాఽరాధనం కరిష్యే -

ఇతి సంకల్ప్య -

వాస్తు మణ్డల చతుష్కోణేషు ఔదుంబరస్య వా లోహస్య శంఖచతుష్టయం ఈశానాది ప్రదక్షిణ క్రమేణ రోపయేత్ ॥

తత్ర మంత్రాః -

విశంతు భూతలే నాగా లోకపాలాశ్చ సర్వతః ।
మణ్డపేఽత్రాఽవతిష్ఠంతు హ్యాయుర్బలకరా స్సదా ॥

ఇతి మంత్రేణ చతుర్దిక్షు రోపణం తతశ్శంఖూనాం పార్శ్వే రోపణ క్రమేణ మాషభక్త దధ్యో దనేన బలి దానమ్ -

తత్ర మంత్రాః -

రుద్రేభ్యశ్చైవ సర్పేభ్యో యేచాన్యే తత్సమాశ్రితాః ।
బలింతేభ్యః ప్రయచ్ఛామి గృహ్ణంతు సతతోత్సుకాః ॥

ఇతీశానే -

అగ్నిభ్యో ప్యథ సర్పేభ్యో యేచాఽన్యే తత్సమాఽశ్రితాః ।
బలిం తేభ్యః ప్రయచ్ఛామి పుణ్యామోదన ముత్తమమ్ ॥ ఇత్యాగ్నేయ్యామ్

నైర్‌ఋత్యాఽధిపతి శ్చైవ నైర్‌ఋత్యాం యేచ రాక్షసాః ।
బలిం తేభ్యః ప్రయచ్ఛామి పుణ్యమోదన ముత్తమమ్ । ఇతి నైర్‌ఋత్యామ్.

వాయవ్యాఽధిపతిశ్చైవ వాయవ్యాం యేచ రాక్షసాః ।
బలింతేభ్యః ప్రయచ్ఛామి పుణ్యమోదన ముత్తమమ్ । ఇతి వాయవ్యామ్.

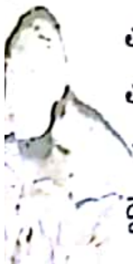
తతో వాస్తుపీఠే కుంకుమాదినా కనకశలాకయా రత్నేనవా
రజత ఫల పుష్పేణా మన్యతమేనవా నవరేఖాః కార్యాః ।

1] ఓంలక్ష్మ్యై నమః 2] ఓంయశోవత్యై నమః 3] కాంతాయై నమః
4] ఓంసుప్రియాయై నమః 5] ఓంవిమలాయై నమః 6] ఓంశ్రియై నమః
7] ఓంసుభగాయై నమః 8] ఓంసుమత్యై నమః 9] ఓంఇడాయై నమః

ఇత్యోంకారాది నమోంతై ర్నామభిః పశ్చాదారంభాః ప్రాగంతాః
ప్రాక్పశ్చిమాయతాః ద్వ్యంగుళాంతరా నవరేఖాః కృత్వా పునః -

1] ఓంధన్యాయై నమః 2] ఓంప్రాణాయై నమః 3] ఓంవిశాలాయై నమః
4] ఓంస్థిరాయై నమః 5] ఓంభద్రాయై నమః 6] ఓంజయాయై నమః
7] ఓంనిశాయై నమః 8] ఓంవిరజాయై నమః 9] ఓంవిభవాయై నమః

ఇత్యేతా దక్షిణారంభాః ఉదగంతాః ప్రాక్సంస్థాః నవరేఖాః
కృత్వా తా అపిపూజయేత్ -

ఏవం చతుష్షష్ఠి కోష్ఠాత్మక వాస్తు మండలం భవతి - తత్ర మధ్యగం
పద చతుష్టయ మేకీకృత్య తత్కోణ చతుష్టయాద్బహిః కోణ
చతుష్టయే రేఖాభిః పదాన్యుత్కృత్య శిఖ్యాదీన్ స్థాపయేత్ -
తత్రతావత్ - సర్వజ్ఞాన క్రియా వ్యక్త కమలాసనాయ యోగపీఠాఽ
త్మనే నమ ఇతి పీఠోపరి పుష్పాఽక్షత చందనాని ప్రక్షిపేత్ ।

తతో వాస్తో శ్చతురస్రం శరీరం దేవా ఆక్రమ్య స్థితా ఇతి తత్త
ద్దేవ పదేచ తత్త ద్దేవాఽవాహనమ్

తత్ర ఈశానపద దక్షిణార్ధే వాస్తోశ్శిరసి శిఖినమ్- 1

ఓం నమశ్శంభవేచ మయోభవేచ నమశ్శంకరాయచ మయ

స్కరాయచ నమ శ్శివాయచ శివతరాయచ ॥ ఓం భూర్భువస్సువః

శిఖిన్. ఇహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ శిఖినేనమః శిఖిన మావాహయామి -

తద్దక్షిణార్థపదే దక్షిణనేత్రే పర్జన్యమ్ - 2

పర్జన్యాయేత్యస్య కుమారః పర్జన్యో గాయత్రీ -

ఓం ప్రర్జన్యాయ ప్రగాయత దివస్పుత్రాయ మీఢుషే।

సనో యవస మిచ్ఛతు ॥ 1 ప్రణవవ్యాహృతిపూర్వకం సర్వత్ర

సంబుద్ధ్య చతుర్థీ ముక్త్వా ద్వితీయాంవదేత్ పర్జన్య. ఇహాఽగచ్ఛ

ఇహతిష్ఠ పర్జన్యాయ నమః పర్జన్యమావాహయామి -

తద్దక్షిణ పదద్వయే దక్షిణశ్రోత్రే జయంతమ్ - 3

మర్మాణితే వర్మభి రిత్యస్య జయంతోఽనుష్టుప్ -

ఓంమర్మాణితే వర్మణా ఛాదయామి సోమస్త్వా రాజా మృతేనాఽనువస్తామ్।

ఉరోర్వరీయో వరుణ స్తేకృణోతు జయంతం త్వాఽ నుదేవా మదన్తు॥

జయంతా యనమః - జయంత మావాహయామి -

తద్దక్షిణ పదద్వయే దక్షిణాంశే కులిశాయుధమ్ - 4

ఇన్ద్రస్యవజ్రో ఇత్యస్య ఇన్ద్రో భరద్వాజో జగతీ -

ఇన్ద్రస్య వజ్రో మరుతా మనీకం మిత్రస్య గర్భో వరుణస్య నాభిః।

సేమాంనో హవ్యదాతిం జుషాణో దేవరథ ప్రతి హవ్యా గృభాయ ॥

కులిశాయుధాయ నమః 'కులిశాయుధ మావాహయామి -

1 వాస్తుదేవతలనందఱను మొదట సంబోధించి చతుర్థీవిభక్తితో నమస్కా[...]
ద్వితీయావిభక్తితో ఆవాహన చేయవలెను.

తద్దక్షిణ పదద్వయే దక్షిణాశా సూర్యమ్ - 5
బణ్మహాం అసీత్యస్య సూర్యో సతోబృహతీ -
ఓం బణ్మహాం అసి సూర్య బడాదిత్య మహాం అసి ।
మహస్తే సతో మహిమా పనిష్టమ మహ్నా దేవ మహాం అసి ।
సూర్యాయ నమః - సూర్య మావాహయామి -

తద్దక్షిణ పదద్వయే దక్షిణాశా సత్యమ్ - 6
సత్యేనో త్తభితేతి సూర్యా సావిత్రీ త్రిష్టుప్ -
ఓం సత్యేనో త్తభితా భూమి స్సూర్యేణో త్తభితా ద్యౌః ।
ఋతేనాఽదిత్యా స్తిష్ఠంతి దివి సోమో అధిశ్రితః ।
సత్యాయ నమః - సత్య మావాహయామి -

తద్దక్షిణ పార్శ్వపదే దక్షిణ కూర్పరే భృశమ్ - 7
అత్యా హర్షద్వ్యాంగిరస రాజాఽనుష్టుప్ -
అత్యా హర్ష మంతరేతి భృశ క్షిప్త పితావతః ।
పశ్యా సర్వా వాంఛంతు మాత్యప్రాప్త మనిర్భరాత్ ।
భృశాయ నమః భృశ మావాహయామి -

తద్దక్షిణాఽగ్నేయ పదార్ధే దక్షిణ ప్రబాహౌ ఆకాశమ్ - 8
అది త్ప్రత్నస్య వత్సోఽప్సరిక్షం గాయత్రీ -
ఓం అదిత్ప్రత్నస్య రేతసో జ్యోతి ష్పశ్యంతి వాసరమ్ ।
పరో యదిధ్యతే దివా ।
ఆకాశాయ నమః - ఆకాశ మావాహయామి -

తత్పశ్చిమార్థే దక్షిణ ప్రబాహౌ వాయుమ్ - 9
ప్రాణా శిశు రిత్యస్య త్రితో వాయు రుష్టిక్ -

ఓమ్ ప్రాణా శిశు ర్మహీనాం హిన్వ న్నృతస్య దీధితిమ్ ।
విశ్వా పరి ప్రియా భువ దధద్వితా ॥

వాయవే నమః వాయు మావాహయామి -

తత్పశ్చిమ సార్థ పదే దక్షిణ మణిబంధే పూషణమ్ - 10
పూషన్ తవవ్రతేత్యస్య భరద్వాజః పూషా గాయత్రీ -

ఓం పూషన్ తవ వ్రతే వయం నరిష్యేమ కదాచన ।
స్తోతార స్త ఇహస్మసి ॥

పూష్ణే నమః పూషణ మావాహ యామి -

తత్పశ్చిమ పదద్వయే దక్షిణ పార్శ్వే వితథమ్ - 11
తత్సూర్యేత్యస్య కుత్స ఆంగిరస సూర్య స్త్రిష్టుప్ -

ఓం తత్సూర్యస్య దేవత్వం తన్మహిత్వం మధ్యాకర్తోర్వితతం సంజభార।
యదేద యుక్త హరిత స్సధస్థా ద్రాత్రీ వాస స్తనుతేసి మస్మై ॥

వితథాయ నమః వితథ మావాహయామి -

తత్పశ్చిమ పదద్వయే దక్షిణపార్శ్వే గృహక్షతమ్ - 12
అక్ష న్నమీమదంతేత్యస్య గోతమో రాహు గణో ఇంద్రః పంక్తిః -

ఓం అక్ష న్నమీమదంత హ్యవ ప్రియా అధూషత ।
అస్తోషత స్వభానవో విప్రా నవిష్ఠయా మతీ యోజా న్వింద్రతే హరీ ॥

గృహక్షతాయ నమః గృహక్షత మావాహయామి -

తత్పశ్చిమ పదద్వయే దక్షిణో రుభాగే యమమ్ - 13
యమాయ సోమం యమో యమోఽనుష్టుప్ -

యమాయ సోమం సునుత యమాయ జుహుతా హవిః ।

యమంహ యజ్ఞో గచ్ఛ త్యగ్ని దూతో అరంకృతః ॥

(యమ ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ) యమాయ నమః యమ మావాహయామి-

తత్పశ్చిమ పదద్వయే దక్షిణజానౌ గంధర్వమ్ - 14
గంధర్వ ఇత్థేత్యస్య పవమాన సోమో జగతీ -

ఓం గన్ధర్వ ఇత్థా పదమస్య రక్షతి పాతిం దేవానాం జనిమాన్య ద్భుతః ।

గృభ్ణాతి రిపుం నిధయానిధాపతి స్సుకృత్తమా మధునో భక్షమాశత ॥

గంధర్వాయ నమః గంధర్వ మావాహయామి -

తత్పశ్చిమ సార్ధపదే దక్షిణ జంఘాయాం భృంగరాజమ్ - 15 (శుక్ల)

ఓంసారీ బలాకర్శ్యా మయూర శ్శ్యేనస్తే గంధర్వాణాం వసూనాం

క్రుంచలో రుద్రాణాం తిత్తిరీ రోహిత్కు ణ్డుణాచీ గోలత్తికా

తా అప్సరసా మరణ్యాయ సృమరః ॥

భృంగ రాజాయ నమః భృంగరాజ మావాహయామి -

తత్పశ్చిమ నైర్ ఋత్య పదాఽర్ధే దక్షిణస్ఫిచి మృగమ్ - 16
ప్రతద్విష్ణు రిత్యస్య దీర్ఘతమా ఔచథ్య విష్ణు స్త్రిష్టుప్ -

ఓం ప్రతద్విష్ణు స్తవతే వీర్యేణ మృగో నభీమః కుచరో గిరిష్ఠాః ।

యస్యోరుషు త్రిషు విక్రమణే ష్వధి క్షియంతి భువనాని విశ్వా ॥

మృగాయ నమః - మృగ మావాహయామి -

తదుత్తరార్థే పితౄన్ - 17
ఉశన్త స్త్వా నిధీమహీత్యస్య దమనో పితర స్త్రిష్టుప్ -
ఓం ఉశంతస్త్వా నిధీమహ్యు శంత స్సమిధీ మహి ।
ఉశన్నుశత ఆవహ పితౄన్ హవిషే అత్తవే ॥
పితృభ్యో నమః పితౄ నాఽవాహయామి -
తదుత్తర సార్థపదే వామస్ఫిచి దౌవారికమ్ - 18
ద్వారో దేవీ రన్వస్య విశ్వే వ్రతాదదన్తే అగ్నేః ।
ఉరువ్యచసో ధామ్నా పత్యమానాః ॥
దౌవారికాయ నమః దౌవారిక మావాహయామి -
తదుత్తర పదద్వయే వామజంఘాయాం సుగ్రీవమ్ - 19
ఓం నీలగ్రీవా శ్శితి కంఠా దివగ్ం రుద్రా ఉపశ్రితాః ।
తేషాగ్ం సహస్రయో జనేఽవధన్వాని తన్మసి ॥
సుగ్రీవాయ నమః సుగ్రీవ మావాహయామి -
తదుత్తర పదద్వయే వామజాను ప్రదేశే పుష్పదంతమ్ - 20
గణానాన్త్వా శౌనకో గృత్సమదో గణపతి ర్జగతీ ॥
పుష్పదంతాయ నమః - పుష్పదంత మావాహయామి -
తదుత్తర పదద్వయే వామోరౌ వరుణమ్ - 21
ఇమంమే వరుణ శ్శునశ్శేఫో వరుణో గాయత్రీ -
ఓం ఇమంమే వరుణ శ్రుధీహవ మద్యాచ మృళయ ।
త్వా మవస్యు రాచకే ॥
వరుణాయ నమః - వరుణ మావాహయామి -

తదుత్తర పదద్వయే వామపార్శ్వే అసురమ్ - 22

ఓం యేరూపాణి ప్రతిముంచమానా అసురా స్సంతి స్వధయా చరంతి।

పరా పరాని భరోయే భవంత్యగ్నిష్టా ల్లోకా త్ప్రణుదా త్యస్మాన్ ॥

అసురాయ నమః అసుర మావాహయామి -

తదుత్తర సార్థపదే వామపార్శ్వే శేషమ్ - 23

శేష ఇత్యస్య ప్రగాథో విషమో బృహతీ -

ఓం శేషే వనేషు మాత్రోః సంత్వా మర్తాస ఇంధతే ।

అతంద్రో హవ్యావహసి హవిష్కృత ఆదిద్ దేవేషు రాజసి ॥

యా ఇషవాయాతు ధానానాం యేవా సూర్యశ్మరశ్మిషు ।

యేవా వటేషు శేరతే తేభ్యస్సర్వేభ్యోనమః ॥

శేషాయ నమః - శేష మావాహయామి -

తదుత్తర వాయవ్య పదార్థే పాపం - 24

పాపం తమే వంధావతు యోమే పాపంచి కీర్షతి ।

యోనస్సో అరణోయశ్చనిష్ట్యోజిఘాంసతి ॥

పాపాయ నమః - పాప మావాహయామి -

తత్ప్రాక్ పదార్థే వామబాహౌరోగం - 25

ద్యౌర్నఃపితా పిత్రయా చ్ఛంభవాసి జామి మిత్వా మావివిత్సి లోకాత్।

యత్ర సుహార్ద స్సుకృతో మదన్తే విహాయ రోగం తన్వాః స్వాగంస్యాయామ్।

రోగాయ నమః రోగ మావాహయామి -

1 తత్ప్రాక్ సార్థపదే వామభాగే అహిర్బుధ్న్యమ్ - 26

అహిరి వేత్యస్య హస్తఘ్నో ఇషవో పంక్తిః -

ఓమ్ అహిరివభోగైః పర్యేతి బాహుం జ్యాయాహేతిం పరిబాధమానః।

హస్తఘ్నో విశ్వావయునానివిద్వాన్ పుమాన్పుమాంసం పరిపాతువిశ్వతః॥

అహయే నమః - అహి మావాహయామి -

తత్ప్రాక్పదద్వయే వామకూర్పరే ముఖ్యమ్ - 27

ఓమ్ అవతత్య ధనుస్త్వగ్ం సహస్రాక్ష శతేషుధే।

నిశీర్య శల్యానాం ముఖా శివోనస్సుమనాభవ॥

ముఖ్యాయ నమః - ముఖ్య మావాహయామి -

తత్ప్రాక్పదద్వయే భల్లాటమ్ - 28

ఇమారుద్రా యేత్యస్య కుత్సోరుద్రో జగతీ -

ఓం ఇమా రుద్రాయ తవసే కపర్దినే క్షయద్వీరాయ ప్రభరామహే మతీః।

యథా శమస ద్విపదే చతుష్పదే విశ్వం పుష్టంగ్రామేఅస్మిన్ననాతురమ్॥

భల్లాటాయ నమః - భల్లాట మావాహయామి -

తత్ప్రాక్పదద్వయే వామబాహౌ సోమమ్ - 29

త్వంసోమ ఇత్యస్య గౌతమో రాహూగణో సోమ స్త్రిష్టుప్ -

ఓం త్వంసోమ ప్రచికితో మనీషా త్వంరజిష్ఠ మనునేషి పంథామ్।

తవ ప్రణీతీ పితరోన ఇందో దేవేషు రత్న మభజంత ధీరాః॥

సోమాయ నమః - సోమ మావాహయామి -

---

1 అహిమితి పాఠస్పాధుః

తత్ప్రాక్పదద్వయే వామాంసే సర్పమ్ - 30

విష్ణోర్నుకం వీర్యాణీత్యస్య విష్ణు స్త్రిష్టుప్ -

ఓమ్ విష్ణోర్నుకం వీర్యాణి ప్రవోచం యః పార్థివాని విమమే రజాంసి ।

యో అస్కభాయ దుత్తరం సధస్థం విచక్రమాణ స్త్రేధోరుగాయః ॥

సర్పాయ నమః సర్ప మావాహయామి -

అత్రకల్పే విష్ణోర్నుకమితి సర్పమంత్రో లిఖితః -

తత్ప్రాక్ సార్ధపదే వామశ్రోత్రే అదితిమ్ - 31

అదితిర్న ఉరుష్య దిత్యస్య అదిత్యో మహాపంక్తిః -

ఓమ్ అదితిర్న ఉరుష్య త్వదితి శ్శర్మ యచ్ఛతు ।

మాతా మిత్రస్య రేవతోఽర్యమ్ణో వరుణస్య చాఽనేహసోవ ఊతయః

సఊతయోవ ఊతయః ॥

అదితయే నమః అదితి మావాహయామి -

32

తత్ప్రా గర్ధపదే వామనేత్రే దితిమ్ -

అదితి ర్ద్యౌరిత్యస్య అదితి స్త్రిష్టుప్ -

ఓం అదితి ర్ద్యౌరదితి రన్తరిక్ష మదితి ర్మాతా సపితా సపుత్రః ।

విశ్వేదేవా అదితిః పంచజనా అదితి ర్జాత మదితి ర్జనిత్వమ్ ॥

దితయే నమః - దితి మావాహయామి -

మధ్యపదే ష్వైశాన పదోత్తరార్థే అపః - 33
ఆపో అస్మా నిత్యస్య ఆపస్త్రిష్టుప్ -
ఓమ్ ఆపో అస్మా న్మాతరః శుంధయంతు ఘృతేననో ఘృతప్వః పునంతు।
విశ్వమస్మ త్ప్రవహంతు రిప్ర ముదాభ్య శ్శుచిరా పూత ఏమి ॥
అధ్భ్యోనమః అపః ఆవాహయామి -
ఈశానపద దక్షిణార్ధే ఆపవత్సమ్ - 34
ఆతేవత్సోకాణ్వోఽగ్నిర్గాయత్రీ - (ఋ)
ఓం ఆతేవత్సో మనో యమత్పరమాఽచ్చిత్ సధస్థాత్ ।
అగ్నే త్వాంకామయా గిరా ॥
ఆపవత్సాయ నమః - ఆపవత్స మావాహయామి -
తద్దక్షిణ పదద్వయే అర్యమణమ్ - 35
అర్యమా ఇత్యస్య విశ్వేదేవా స్త్రిష్టుప్ -
ఓం అర్యమాయాతి వృషభ స్తువిష్మా న్దాతా వసూనాం పురుహూతో అర్హన్।
సహస్రాక్షో గోత్రభి ద్వజ్రబాహూ రస్మాసు దేవో ద్రవిణందధాతు ॥
అర్యమ్ణే నమః ఆర్యమ్ణ మావాహయామి -
అర్యమాణో అదితి ర్యజ్ఞియా సోదబ్దాని వరుణస్య వ్రతాని।
యుయోతనో అనపత్యాని గంతోః ప్రజావాన్నః పశుమాం అస్తు గాతుః॥
తద్దక్షిణే ఆగ్నేయ పదార్థే సావిత్రమ్ - 36
సవితా పశ్చాతాదిత్యస్య విశ్వేదేవా జగతీ -
ఓం సవితా పశ్చాతా త్సవితా పురస్తా త్సవితోత్తరాత్తా త్సవితాఽధరాత్తాత్।
సవితానస్సువతు సర్వతాతిం సవితానో రాసతాం దీర్ఘమాయుః ॥
సావిత్రాయ నమః సావిత్ర మావాహయామి -

ఆగ్నేయ పద పశ్చిమార్థే సవితారమ్ - 37
విశ్వాని దేవసవిత రిత్యస్య సవితా గాయత్రీ -
ఓం విశ్వానిదేవ సవిత ర్దురితాని పరాసువ । యద్భద్రం తన్న ఆసువ ।
సవిత్రే నమః - సవితార మావాహయామి.
తత్పశ్చిమ పదద్వయే వివస్వంతమ్ - 38
ఓం వివస్వ ఆదిత్యైషతే సోమపీథస్తేన మందస్వతేనతృప్య తృప్యాస్మతే
వయం తర్పయితారో యాదివ్యావృష్టిస్తయాత్వా ప్రీణామి ॥
వివస్వతే నమః - వివస్వంత మావాహయామి -
తత్పశ్చిమే నైర్ ఋత్య పదార్థే విబుధాధిపమ్ - 39
సబోధి సూరిరిత్యస్య భార్గవోఽగ్ని ర్గాయత్రీ -
సబోధి సూరి ర్మఘవా వసుపతే వసుదావన్ । యుయోధ్యస్మ ద్వేషాంసి॥
విబుధాధిపాయ నమః - విబుధాధిప మావాహయామి -
తదుత్తరార్థే జయంతమ్ - 40
అషాళ్హంయుత్సు రిత్యస్య రాహూగణ సోమ ఉష్ణిక్
అషాళ్హంయుత్సు పృతనాసుపప్రిం స్వర్షామప్సాం వృజనస్య గోపామ్ ।
భరేషుజాం సుక్షితిం సుశ్రవసం జయంతంత్వా మనుమదేమ సోమ ।
జయంతాయ నమః - జయంత మావాహయామి -
తదుత్తర పదద్వయే జఠరవామే మిత్రమ్ 41
మిత్రోజనా నిత్యస్య విశ్వామిత్రో మిత్రస్త్రిష్టుప్ -
మిత్రోజనాన్ యాతయతి బ్రువాణో మిత్రో దాధార పృథివీ ముతద్యామ్।
మిత్రః కృష్టీ రనిమిషాఽభిచష్టే మిత్రాయ హవ్యం ఘృతవజ్జుహోత ।
మిత్రాయ నమః - మిత్ర మావాహయామి -

తదుత్తరే వాయవ్యపదార్థే వామహస్తే రాజయక్ష్మాణమ్ - 42

ముంచామిత్వా ఇత్యస్య యక్ష్మనాశన ఇంద్ర త్రిష్టుప్ -

ముంచామిత్వా హవిషా జీవనాయ కమజ్ఞాతయక్ష్మా దుత రాజ యక్ష్మాత్।

గ్రాహిర్జగ్రాహ యదివై తదేనం తస్యా ఇంద్రాగ్నీ ప్రముముక్తమేనమ్ ॥

రాజయక్ష్మణే నమః - రాజయక్ష్మాణ మావాహయామి -

తత్పూర్వార్థే వామహస్తే రుద్రమ్ - 43

రుద్రస్య యేమీళ్హుషేత్యస్య బార్హస్పత్యో భరద్వాజ త్రిష్టుప్ -

ఓం రుద్రస్యయే మీళ్హుషస్సన్తి పుత్రా యాంశ్చోను దాధృ ర్విభ్ర రధ్యై।

విదేహ మాతా మహో మహీ షా సేత్పృశ్నిః సుచ్యే త్రె గర్భ మాధాత్ ॥

రుద్రాయ నమః రుద్ర మావాహయామి -

తత్పూర్వ పదద్వయే వామహస్తతలే పృథ్వీధరమ్ - 44

స్యోనా పృథివీ మేధాతిథిః పృథివీ గాయత్రీ -

ఓం స్యోనా పృథివి భవాఽనృక్షరానివేశనీ। యచ్ఛానః శ్శర్మ సప్రథాః ॥

పృథ్వీధరాయ నమః పృథ్వీధర మావాహయామి -

తతో మధ్యపద చతుష్కే హృదయే బ్రహ్మాణమ్ - 45

బ్రహ్మ జజ్ఞానం నకులో బ్రహ్మ త్రిష్టుప్ -

ఓం బ్రహ్మజజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తా ద్విసీమత స్సురుచో వేన ఆవః।

సబుధ్న్యా ఉపమా అస్య విష్ఠా స్సతశ్చయోని మసతశ్చ వివః॥

బ్రహ్మణే నమః బ్రహ్మాణ మావాహయామి -

తతో మంటపా ద్బహి రీశానాదిషు చరక్యాదీ నావాహయేత్ - 46
చరన్ వత్సో రుశన్నిత్యస్య హర్యతః ప్రాగాథః అగ్నిర్గాయత్రీ -
ఓం చరన్వత్సో రుశ న్నిహ నిదాతారం నవిందతే । వేత్తి స్తోతవ అంబ్యమ్॥
చరక్యై నమః చరకీ మావాహయామి - ఇతీశానే ॥
అక్ష రాజాయ కితవమ్ । కృతాయ సభావినమ్ । త్రేతాయ అది నవదర్శమ్।
ద్వాపరాయ బహిస్సదమ్ । కలయే సభాస్థాణుమ్ ।
దుష్కృతాయ చరకాఽచార్యమ్ । అధ్వనే బ్రహ్మ చారిణమ్ ॥ 47
విదార్యై నమః। విదారీ మావాహయామి ॥ ఇత్యగ్నికోణే విదారీమ్ ॥
ఓంఇంద్రస్య క్రోడో దిత్యైపాజస్యం దిశాం జత్రవో జీమూతా న్హృదయౌ
పశాభ్యా మంతరిక్షం పురి తతానభ ఉదర్యేణేంద్రాణిం ప్లిహ్నావల్మీకా
న్క్లోమ్నా గిరీన్ప్లాశిభి స్సముద్ర ముదరేణ వైశ్వానరం భస్మనా -
పూతనాయై నమః - పూతనా మావాహయామి ॥
ఇతి నైర్ఋతికోణే పూతనామ్ - 48
ఓం యస్యాఽస్తేఘోర ఆసం జుహోమ్యేషాం బంధానా
మవసర్జనాయ । యాంత్వా జనో భూమిరితి ప్రమందతే నిర్ఋతిం
త్వాఽహంపరివేదవిశ్వతః॥ 49
పాపరాక్షస్యై నమః - పాపరాక్షసీ మావాహయామి ।
ఇతి వాయవ్య కోణే తతః పూర్వాదిదిక్షు స్కందాదీనాఽవాహయేత్ -
యత్రబాణా ఇత్యస్య కుమారోఽనుష్టుప్ పంక్తిః। ఇతిపూర్వస్యాంకుమారం।
ఓం యత్ర బాణా స్సంపతంతి కుమారా విశిఖా ఇవ ।
ఇంద్రోన స్తత్ర వృత్రహా విశ్వాహా శర్మయచ్ఛతు ।
స్కందాయ నమః - స్కంద మావాహయామి - 50

అర్యమాణో ఇత్యస్య ప్రజాపతిర్విశ్వేదేవా స్త్రిష్టుప్ - దక్షిణేఅర్యమ్ణమ్

ఓం అర్యమాణో అదితి ర్యజ్ఞియా సాఽదబ్ధాని వరుణస్య వ్రతాని।

యుయోతనో అనపత్యాని గంతోః ప్రజావాన్ నఃపశుమాం అస్తుగాతుః॥

అర్యమ్ణే నమః - అర్యమ్ణ మావాహయామి - 51

ఇతి దక్షిణ స్యామ్ (కల్పే) -

హింకృణ్వతీత్యస్య విశ్వేదేవా జగతీ - పశ్చిమేజృంభకమ్ -

హింకృణ్వతీ వసుపత్నీ వసూనాం వత్సమిచ్ఛంతీ మనసాఽభ్యాగాత్।

దుహా మశ్విభ్యాం పయో అఘ్న్యేయం సావర్ధతాం మహతే సౌభగాయ॥

జృంభకాయ నమః - జృంభక మావాహయామి - 52

కిగ్గ్‌స్విదాసీ త్పూర్వచిత్తిః కిగ్గ్‌స్విదాసీ ద్బృహద్వయః।

కిగ్గ్‌స్విదాసీ త్పిశఙ్గిలా కిగ్గ్‌స్విదాసీ త్పిలిప్పిలా।

ద్యౌరాసీ త్పూర్వచిత్తి రశ్వ ఆసీద్బృహద్వయః।

రాత్రి రాసీ త్పిశఙ్గిలాఽవిరాసీ త్పిలిప్పిలా॥

ఉత్తరే పిలిపిచ్ఛాయ నమః - పిలిపిచ్ఛ మావాహయామి - 53

తతః ప్రాగాది దిక్షు ఇంద్రాదీనావాహయేత్ -

త్రాతార మింద్ర మిత్యస్య ఇంద్ర స్త్రిష్టుప్ -

ఓం త్రాతార మింద్ర మవితార మింద్రం హవేహవే సుహవం శూర మింద్రమ్।

హ్వయామి శక్రం పురుహూత మింద్రం స్వస్తినో మఘవా ధాత్వింద్రః॥

పూర్వే ఇంద్రాయ నమః - ఇంద్ర మావాహయామి - 54

త్వన్నో అగ్న ఇత్యస్య వరుణో జగతీ - 55

ఓం త్వంనో అగ్నే వరుణస్య విద్వాన్ దేవస్య హేళోఽవయాసిసీష్ఠాః ।
యజిష్ఠో వహ్నితమః శోశుచానో విశ్వాద్వేషాంసి ప్రముముగ్ధ్యస్మత్ ॥

ఆగ్నేయ్యాం అగ్నయే నమః - అగ్ని మావాహయామి -

ఇమం యమ ప్రస్తరమిత్యస్య అంగిర స్త్రిష్టుప్ - 56

ఓం ఇమం యమ ప్రస్తర మాహిసీదాంగిరోభిః పితృభి స్సంవిదానః ।
ఆత్వా మంత్రాః కవిశ స్తావహంత్వేనా రాజన్ హవిషా మాదయస్వ ॥

యామ్యే యమాయ నమః - యమ మావాహయామి -

మోషుణ ఇత్యస్య కణ్వో ఘోరో గాయత్రీ - 57

ఓం మోషుణః పరా పరా నిర్ఋతి ర్దుర్హణా వధీత్ ।
పదీష్ట తృష్ణయా సహ ॥ నైర్ఋత్యాం నిర్ఋతయే నమః ।
నిర్ఋతి మావాహయామి ॥

తత్వా యామీత్యస్య వరుణ స్త్రిష్టుప్ - 58

ఓం తత్త్వాయామి బ్రహ్మణా వందమాన స్తదాఽశాస్తే యజమానో హవిర్భిః ।
అహేళమానో వరుణేహ బోధ్యురుశంస మాన ఆయుః ప్రమోషీః ॥

పశ్చిమే వరుణాయ నమః - వరుణ మావాహయామి -

ఆనో నియుద్భి రిత్యస్య వాయు స్త్రిష్టుప్ - 59

ఓం ఆనో నియుద్భి శ్శతినీభి రధ్వరం సహస్రిణీభి రుపయాహి యజ్ఞమ్ ।
వాయో అస్మిం త్సవనే మాదయస్వ యూయం పాత స్వస్తిభి స్సదానః ॥

వాయవ్యే వాయవే నమః - వాయు మావాహయామి -

సోమం రాజా నమిత్యస్య కుబేరోఽనుష్టుప్ - 60

ఓం సోమం రాజాన మవసేఽగ్నిం గీర్భి ర్హవామహే ।

ఆదిత్యాన్ విష్ణుం సూర్యం బ్రహ్మాణంచ బృహస్పతిమ్ ॥

ఉత్తరే కుబేరాయ నమః - కుబేర మావాహయామి -

తమీశాన మిత్యస్య ఈశానో జగతీ - 61

ఓం తమీశానం జగత స్తస్థుష స్పతింధియం జిన్వ మవసే హూమహే వయమ్।

పూషానో యథా వేదసామ సద్వృధే రక్షితా పాయు రదబ్ధ స్స్వస్తయే ॥

ఈశాన్యాం ఈశానాయ నమః - ఈశాన మావాహయామి -

ఈశాన పూర్వయోర్మధ్యే బ్రహ్మాణమ్ - 62

బ్రహ్మదేవానా మిత్యస్య పవమాన సోమ స్త్రిష్టుప్ -

ఓం బ్రహ్మదేవానాం పదవీః కవీనా మృషిర్విప్రాణాం మహిషో మృగాణామ్।

శ్యేనోగృధ్రాణాం స్వధితి ర్వనానాం సోమః పవిత్ర మత్యేతి రేభన్ ॥

బ్రహ్మణే నమః - బ్రహ్మాణ మావాహయామి -

నిర్‌ఋతి వరుణయోర్మధ్యే అనంతమ్ - 63

యా ఇషవ ఇత్యస్య సర్పోఽనుష్టుప్ -

యా ఇషవో యాతు ధానానాంయే వావన స్పతీరను ।

యేవా వటేషు శేరతే తేభ్య స్సర్వేభ్యో నమః ॥

అనంతాయ నమః - అనంత మావాహయామి -

వాస్తు దేవతాఽఽరాధనమ్

(కలశ స్థాపనమ్)

ఇత్యావాహ్య వాస్తుపీఠ దేవతాభ్యో నమః ఇతి ప్రణమ్య ।
ప్రాణప్రతిష్ఠాం కృత్వా షోడశోపచారపూజాం కుర్యాత్ -
వాస్తు మండల స్యోత్తరే మధ్యే పివా తామ్రకలశం స్థాపయేత్ -

ఆకలశేష్విత్యస్య గాధిపుత్రో విశ్వామిత్రః పవమానసోమో గాయత్రీ -

ఓం ఆకలశేషు ధావతి శ్యేనోవర్మ విగాహతే । అభిద్రోణా కనిక్రదత్ ॥

ఇతి ధాన్యారాశౌ కలశం సంస్థాప్య -

వరుణ స్యోత్తమ్భనమసీతి జలపూరణమ్ -

ఇమం మేగంగే ఇత్యస్య సింధుక్షిత్ ప్రైయమేదో నదీస్తుతిర్జగతీ -

ఓం ఇమంమే గంగే యమునే సరస్వతి శుతుద్రి స్తోమం సచతాపరుష్ణ్యా

అసిక్న్యా మరుద్వృధే వితస్త యార్జీకీయే శృణుహ్యా సుషోమయా ॥

ఇతి జలపూరణమ్ - అనేనతత్కుంభంపుణ్యజలైః పూరయిత్వా -

గంధద్వారామితిగంధం - గంధద్వారామిత్యస్య ఆనంద కర్దమశ్రీ రనుష్టుప్-

ఓం గంధద్వారాం దురాధర్షాం నిత్యపుష్టాం కరీషిణీమ్ ।

ఈశ్వరీం సర్వభూతానాం తామిహోపహ్వయే శ్రియమ్ ॥

వాసయసీవేత్యస్య విశ్వేదేవా స్త్రిష్టుప్ -

ఓం వాసయసీవ వేధసస్త్వం నఃకదాన ఇంద్రవచసో బుబోధః ।

అస్తుంతాత్యాధియా రయిం సువీరం పృక్షోనో అర్వాన్యుహీత వాజీ ॥

ఇతి కంఠేవస్త్ర వేష్టనమ్ -

యాః ఫలినీ రిత్యస్య భిషగోషధయోఽనుష్టుప్ -

ఓం యాః ఫలినీర్యా అఫలా అపుష్పా యాశ్చ పుష్పిణీః ।

బృహస్పతి ప్రసూతా స్తా నో ముంచంత్వంహసః ।

ఇతి పూగీఫలంక్షేపణమ్ -

పరివాజపతి రిత్యస్య గౌతమోఽగ్నిర్గాయత్రీ -

ఓం పరివాజపతిః కవి రగ్ని ర్హవ్యాన్యక్రమీత్ । దధ ద్రత్నాని దాశుషే ।

ఇతి పంచరత్నక్షేపణమ్ -

హిరణ్యగర్భ ఇత్యస్య ప్రజాపతి స్త్రిష్టుప్ -

ఓం హిరణ్యగర్భ స్సమవర్త తాగ్రే భూతస్య జాతః పతిరేక ఆసీత్ ।

సదాధార పృథివీం ద్యాముతేమాం కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ।

ఇతి హిరణ్య ప్రక్షేపణమ్ -

యాఓషధీ రిత్యస్య ఆథర్వణో భిషగోషధయోఽనుష్టుప్ -

ఓం యాఓషధీః పూర్వా జాతా దేవేభ్య స్త్రియుగం పురా ।

మనై ను బభ్రూణా మహం శతం ధామాని సప్త చ ।

ఇతి సర్వౌషధీక్షేపణమ్ -

స్యోనా పృథివీ మేధాతిథిః పృథివీ గాయత్రీ -

ఓం స్యోనా పృథివి భవా నృక్షరా నివేశనీ । యచ్ఛానః శ్శర్మ సప్రథాః ।

ఇతి సప్తమృదః -

కాండా త్కాండా దిత్యస్య దూర్వాఽనుష్టుప్ -

ఓం కాండా త్కాండా త్ప్రరోహంతీ పరుషః పరుషః పరి ।

ఏవానో దూర్వే ప్రతను సహస్రేణ శతేన చ ।

ఇతి దూర్వాః -

అశ్వత్థేవ ఇత్యస్య ఓషధయోఽనుష్టుప్ -

ఓం అశ్వత్థేవో నిషదనం పర్ణేవో వసతి ష్కృతా।
గోభాజ ఇత్కిలాసథ యత్స నవథ పూరుషమ్॥

ఇతి కలశముఖే - అశ్వత్థన్యగ్రోధ చూతోదుంబర ప్లక్షపత్రాణి స్థాపయేత్ -

పవిత్రేభి రిత్యస్య పవమానో వసిష్ఠ స్త్రిష్టుప్ -

ఓం పవిత్రేభిః పవమానో నృచక్షా రాజా దేవానా ముత మర్త్యానామ్।
ద్వితాభువ ద్రయి పతీ రయీణా మృతం భరత్ సుభృతం చార్విందుః॥

ఇతి కలశే దర్భ పవిత్రంక్షిపేత్ -

పూర్ణాదర్వీ పరాపత సుపూర్ణా పునరాపత।
వస్నేవ విక్రీణావహా ఇషమూర్జం శతక్రతో॥

ఇతి తదుపరి తండుల పూరిత పాత్రం స్థాపయేత్ -

శ్రీశ్చతే లక్ష్మీ శ్చ పత్న్యా వహోరాత్రే పార్శ్వే నక్షత్రాణి।
రూపమశ్వినౌ వ్యాత్తమ్॥ శుక్ల -

ఇతి తత్ర శ్రీఫలం సంస్థాప్య -

ఓం మనో జూతి ర్జుషతా మాజ్యస్య బృహస్పతి ర్యజ్ఞ మిమంతనో త్వరిష్టం
యజ్ఞం సమిమిం దధాతు। విశ్వేదేవాస ఇమ మాదయంతామోమ్॥

ప్రతిష్ఠ - ఇతి కలశం ప్రతిష్ఠాప్య తత్ర -

తత్వాయామీత్యస్య వరుణ స్త్రిష్టుప్ -

ఓం తత్వాయామి బ్రహ్మణా వందమాన స్తదాశాస్తే యజమానో హవిర్భిః।
అహేళమానోవరుణేహ బోధ్యురు శం సమాన ఆయుః ప్రమోషీః।

భూర్భువస్సువః - వరుణ ఇహాఽగచ్ఛ । ఇహతిష్ఠ । వరుణాయ నమః -
వరుణ మావాహయామీత్యావాహ్య -

వరుణం తత్ర కలశే షోడశోపచారైః పూజయేత్ -
ఇతి కలశం సంస్థాప్య తదుపరి సువర్ణమయీం కృకలాసరూపాం
వాస్తు ప్రతిమాం అగ్న్యుత్తారణపూర్వకం సన్నిధాయ పట్టవస్త్రాద్యై
రాచ్ఛాద్య తలస్థం సకలదేవతాఽధిష్ఠితాఽవయవం ఉత్తానం ఈశాన
కోణస్థిత శిరసం నైరృత్య కోణస్థిత పాదం చయథాకారం
వాస్తుపురుషం ధ్యాయేత్ -

అగ్న్యుత్తారణ సూక్తమ్

దేశకాలౌ సంకీర్త్య అస్యాంమూర్తౌ అవఘాతాది దోష పరిహారార్థం
యంత్రాణాం తప్తతాడనాది దోష పరిహారార్థం దేవతా సాన్నిధ్యార్థం
అగ్న్యుత్తారణ సూక్త పఠనం కరిష్యే - (సూక్తాభిషేకం కరిష్యే)
తదంగ ప్రాణప్రతిష్ఠాం కరిష్య ఇతి సంకల్ప్య - మూర్తిం పాత్రే నిధాయ-
ఘృతేనాఽభ్యజ్య తదుపరి దుగ్ధధారాం జలధారాంచ (యథాక్రమం
పృథక్ పృథక్) పాతయే త్సూక్తం వారద్వయం పఠేత్ -

అగ్నిస్సప్తిమితి సూక్తస్య సౌచీకోఽగ్ని స్త్రిష్టుప్ -

ఓంఅగ్నిస్సప్తిం వాజం భరం దదాత్యగ్ని ర్వీరం శ్రుత్యం కర్మనిష్ఠామ్ ।
అగ్నీ రోదసీ విచర త్సమంజ న్నగ్నిర్నారీం వీరకుక్షిం పురంధిమ్ ॥
అగ్నే రప్నస స్సమిదస్తు భద్రాఽగ్నిర్మహీ రోదసీ ఆవివేశ ।
అగ్నిరేకం చోదయ త్సము త్స్వగ్ని ర్వృత్రాణి దయతే పురూణి ॥

1 కృకలాసః - సరటః. కీటవిశేషః ఆంధ్రభాషాయాం "తొండ" అనునది.

అగ్ని స్తత్యం జరతః కర్ణమావాఽగ్ని రద్భ్యోనిరదహ జ్జరూథమ్ ।
అగ్నిరత్రిం ఘర్మ ఉరుష్య దంత రగ్నిర్ నృమేధం ప్రజయా సృజత్సం।
అగ్నిర్దా ద్ద్రవిణం వీరపేశా అగ్నిర్ ఋషింయ స్సహస్రా సనోతి ।
అగ్ని ర్దివి హవ్య మాతతానాఽగ్నే ర్ధామాని విభృతా పురుత్రా ।
అగ్నిముక్థైర్ ఋషయో విహ్వయంతేఽగ్నిం నరో యామని బాధితాసః ।
అగ్నింవయో అంతరిక్షే పతంతోఽగ్ని స్సహస్రా పరియాతి గోనామ్ ।
అగ్నింవిశ ఈళతే మానుషీర్యా అగ్నిం మనుషో నహుషో విజాతాః ।
అగ్నిర్గాంధర్వీం పథ్యా మృతస్యాఽగ్నే ర్గవ్యూతి ర్ఘృత ఆనిషత్తా ।
అగ్నయే బ్రహ్మఋభవ స్తతక్షు రగ్నిం మహా మవోచామా సువృక్తిమ్ ।
అగ్నేప్రావ జరితారం యవిష్ఠాఽగ్నేమహి ద్రవిణ మాయజస్వ ।

అగ్నిపదవర్జమ్

సప్తిం వాజంభరం దదాతి వీరం శృత్యం కర్మ నిష్యామ్ ।
రోదసీ విచర త్సమంజ న్నారీం వీరకుక్షిం పురంధిమ్ ॥
అప్నస స్సమిదస్తు భద్రా మహీ రోదసీ ఆవివేశ ।
ఏకం చోదయ త్సమత్సు వృత్రాణి దయతే పురూణి ।
హత్యంజరతః కర్ణమావాఽద్భ్య నిరదహ జ్జరూథమ్ ।
అత్రిం ఘర్మ ఉరుష్య దంత ర్నృమేధం ప్రజయా సృజత్సమ్ ।
ద్రాద్రవిణం వీరపేశా ఋషిం యస్సహస్రా సనోతి ।
దివి హవ్య మాతతాన ధామాని విభృతా పురుత్రా ।

ఉక్త్రైర్ ఋషయో విహ్వయంతే నరో యామని బాధితాసః ।
వయో అంతరిక్షే పతంత స్స్వహస్రా పరియాతి గోనామ్ ।
విశ ఈళతే మానుషీ ర్యామనుష్యా నహూష్యా విజ్ఞాతాః ।
గాంధర్వీం పథ్యా మృతస్యగవ్యూతి ర్ఘృత ఆనిషత్తా ॥
బ్రహ్మ ఋభవ స్తత్క్షు ర్మహో మహోచామా సువృక్తిమ్ ।
ప్రావ జరితారం యవిష్ఠ మహి ద్రవిణ మాయజస్వ ॥

ఏవమగ్న్యుత్తారణం కృత్వా! అసునీతే పునరితి ప్రాణ ప్రతిష్ఠాపనం కృత్వా-
పంచామృతేన సంస్నాప్య కలశే పరిస్థాపయేత్ - అథధ్యానం ॥

ఆసీత్పురా మహాదైత్యో వాస్తు ర్యజ్ఞాపకారకః ।
సదేవై ర్భహుకాలేన యుద్ధే హత్వా మహీతలే ।
నిహత్య బహుభి ర్దేవైః నిబద్ధ శ్చతురస్రకః ।
ఈశానే మస్తకో న్యస్తో నైరృత్యే పాదసంపుటమ్ ॥
జానునీ కూర్పరీ కృత్య బాహుయుగ్మం తథైవచ ।
వాయవ్యాఽగ్న్యో స్తతోజానుం హృదయే చాంజలి స్తథా ।
పాదౌ కృత్య చతస్యోర్ధ్వం స్వయం ముక్తా స్సురాస్థితాః ॥

ఇతి ధ్యాత్వా -

ఓం భూర్భువస్సువః వాస్తు పురుష మావాహయామి -

ఓం భూర్భువస్సువః వాస్తు పురుష మహాబల పరాక్రమ సర్వదేవాఽశ్రిత
శరీర బ్రహ్మపుత్ర సకలబ్రహ్మాండధారక భగవన్నిహాఽగచ్ఛ -

ఓం ఆగచ్ఛ భగవ న్వాస్తో సర్వదేవై రధిష్ఠిత ।
భగవన్ కురు కల్యాణం యజ్ఞేస్మిన్ సన్నిధౌభవ ॥

వాస్తోష్పతఇతి త్రయాణాం మైత్రావరుణి ర్వసిష్ఠ వాస్తో ష్పతి స్త్రిష్టుప్-
ఓంవాస్తోష్పతే ప్రతిజానీ హ్యస్మాన్ త్స్వా వేశో అనమీవో భవానః।
యత్త్వేమహే ప్రతితన్నోజుషస్వ శన్నోభవ ద్విపదే శంచతుష్పదే।
వాస్తోష్పతే ప్రతరణోనఏధి గయస్ఫానో గోభి రశ్వేభి రిందో।
అజరాసస్తే సఖ్యేస్యామ పితేవ పుత్రాన్ ప్రతినో జుషస్వ।
వాస్తోష్పతే శగ్మయా సంసదాతే సక్షీమ హిరణ్మయా గాతుమత్యా।
పాహిక్షేమ ఉతయోగే వరంనో యూయంపాత స్వస్తిభి స్సదానః॥

అమీవహా వాస్తోష్పత ఇత్యస్య వాస్తోష్పతిర్గాయత్రీ -
అమీవహా వాస్తోష్పతే విశ్వా రూపాణ్యా విశన్। సఖాసుశేవఏధినః।

ఏభి ర్మంత్రైః పంచోపచారై స్సంపూజ్య
ఓంవాస్తోష్పతే సంకటేభ్యో మాంరక్షరక్ష స్వాహేతి సంప్రార్థ్య -
తతోఽంగదేవతా శ్శిఖ్యాదీన్ ప్రణవాదినమోంతై ర్నామమంత్రైః
గంధాదిభి ర్నిలితోపచారైః యథోక్త ప్రకారేణ ప్రత్యేకంవా ఏకత్ర
కాండాను సమయేనవా పంచోపచారైః పూజయేత్ -
తత్రక్రమః - శిఖినే నమః - ఇదం పాద్యమ్ - ఏషోర్ఘ్యః -
ఇదమాచమనీయమ్ - ఇదం స్నానమ్ - ఇదం - వస్త్రమ్ -
ఇదం గన్ధమ్ - ఏతేఽక్షతాః - ఏతానిపుష్పాణి - ఏషధూపః -
ఏషదీపః - ఏతానినానావిధానినైవేద్యాని - ఇదమాచమనీయమ్-
ఇదంతాంబూలమ్- ఏషాదక్షిణా - ఏవం సర్వత్రజ్ఞేయమ్ -
ఇత్యావాహితా అంగదేవతాః సకలోపచారైః పూజయే న్మంత్రేణవా -
ఓంఇహస్థాపిత దేవతాభ్యో నమః - ఇమాని గంధాక్షత పుష్ప ధూప దీప
ఆచ్ఛాదనాని - ప్రత్యేకం పాత్రస్థితం నైవేద్యం ఏకత్రవా నైవేద్యోదక

ఫలతాంబూలం దక్షిణాదీనిచ సమర్పయామి యథావిభాగం పూజనంహా
నమః - ఇత్యంగదేవతా స్సంపూజ్య -
ప్రధాన వాస్తుపురుషం పూజయేత్ - తత్రాదౌ ప్రాణ ప్రతిష్ఠాం కుర్యాత్-
పూజాం కృత్వా వేదీ సమీపే ప్రాఙ్ముఖం పాయస బలిదానం కుర్యాత్।
తద్యథా శిఖినే నమః ఏషపాయ సబలిర్నమమ ఇత్యేవం ప్రయోగేణ
సర్వేభ్యో పాయస బలీర్దద్యాత్ । తతశ్చరక్యాదిభ్యో దిక్పాలేభ్యశ్చ
మాషభక్తబలీ స్దద్యాత్ - చరక్యై నమః ఏషమాషభక్తబలి
ర్నమమ । ఇత్యేవం క్రమేణ ।
తతః ప్రధాన వాస్తు పురుషాయ మహాబలిం దద్యాత్ । తత్రమంత్రః -
నానా పక్వాన్న సంయుక్తం నానా గంధ సమన్వితమ్ ।
బలింగృహాణ దేవేశ వాస్తు దోష ప్రణాశక ॥
ఓం వాస్తు పురుషాయ నమః - ఏషబలిర్నమమ -
యథోక్త సంభారై ర్బలిదానకరణే ప్రతిదైవం బలిద్రవ్యభేదాః
మంత్రభేదాః అత్ర విస్తరభయా న్నోక్తాః ॥

అథరక్త త్రిసూత్ర వేష్టనమ్

అథప్రార్థనా
మంత్రహీనం క్రియాహీనం భక్తిశ్రద్ధా వివర్జితమ్ ।
యత్పూజితం మయాదేవ పరిపూర్ణం తదస్తుమే ॥
నమస్తే వాస్తుదేవేశ సర్వవిఘ్నహరోభవ ।
శాంతిం కురు సుఖందేహి సర్వాన్ కామా న్ప్రయచ్ఛమే ।
ఇత్యుక్త్వా వాస్తు పురుషాయ నారికేళం ససువర్ణం సమర్ప్య ప్రణమేత్ ।
తతః పావమానేన రక్షోఘ్నేనచ సూక్తేన రక్తత్రి సూత్రా
మండపం వేష్టయేత్ -

పవమాన సూక్తమ్

యదంతియ ప్పదూరకేత్యస్య వసిష్ఠ మైత్రా వరుణి ర్గాయత్రీ -

ఓం యదంతియ చ్చదూరక భయం విందతిమామిహ। పవమానవితజ్జహి॥

పవమానస్సో అద్యనః పవిత్రేణ విచర్షణిః। యః పోతాసపునాతునః॥

యత్తేపవిత్ర మర్చిష్యగ్నే వితత మంతరా। బ్రహ్మతేన పునీహినః॥

యత్తే పవిత్రమర్చి వదగ్నేతేన పునీహినః। బ్రహ్మసవైః పునీహినః॥

ఉభాభ్యాం దేవసవితః పవిత్రేణ సవేనచ। మాంపునీహి విశ్వతః॥

త్రిభిష్ట్వందేవ సవితర్వర్షిష్ఠైః సోమధామభిః। అగ్నేదక్షైః పునీహినః॥

పునంతుమాం దేవజనాః పునంతు వసవొధియా।

విశ్వేదేవాః పునీతమా జాతవేదః పునీహిమా॥

ప్రప్యాయస్వ ప్రస్యందస్వ సోమ విశ్వేభిరంశుభిః। దేవేభ్య ఉత్తమం హవిః॥

ఉప ప్రియం పనిప్నతం యువానమాహుతీవృధం। అగన్మబిభ్రతో నమః॥

అలాయ్యస్య పరశుర్ననాశతమా పవస్వ దేవసోమ। ఆఖుంచిదేవ దేవసోమ॥

యః పావమానీ రధ్యే త్యృషిభి స్సంభృతం రసమ్.।

సర్వం సపూత మశ్నాతి స్వదితం మాతరిశ్వనా॥

పావమానీర్యో అధ్యే త్యృషిభి స్సంభృతం రసమ్।

తస్మై సరస్వతీ దుహే క్షీరం సర్పిర్మధూదకమ్॥

రక్షోఘ్న సూక్తమ్

కృణుష్వ పాజ ఇత్యస్య వామదేవో గౌతమో రక్షోహాఽగ్ని త్రిష్టుప్ -

ఓం కృణుష్వ పాజః ప్రసితిం నపృథ్వీ యాహి రాజేవామ వాఁ ఇభేన।
తృష్వీమను ప్రసితిం ద్రూణానోఽస్తాఽసి విధ్య రక్షస స్తపిష్ఠైః॥
తవ భ్రమాస ఆశుయా పతంత్యనుస్పృశ ధృషతా శోశుచానః।
తపూంష్యగ్నే జుహ్వా పతంగా నసందితో విసృజ విష్వగుల్కాః॥
ప్రతిస్పశో విసృజ తూర్ణితమో భవా పాయు ర్విశో అస్యా అదబ్ధః।
యోనో దూరే అఘశంసో యోఅన్త్యగ్నే మాకిష్టే వ్యథి రాదధర్షీత్॥
ఉదగ్నే తిష్ఠ ప్రత్యాతనుష్వన్య గ్రీ మిత్రాఁ ఓషతా తిగ్మహేతే।
యోనో అరాతిం సమిధాన చక్రే నీచా తంధక్ష్యత సంనశుష్కమ్॥
ఊర్ధ్వోభవ ప్రతి విధ్యా ధ్యస్మ దావిష్కృణుష్వ దైవ్యాన్యగ్నే।
అవస్థిరా తనుహి యాతు జూనాం జామి మజామిం ప్రమృణీహి శత్రూన్॥
సతేజానాతి సుమతిం యవిష్ఠ యఈవతే బ్రహ్మణే గాతుమైరత్।
విశ్వాన్యస్మై సుదినాని రాయో ద్యుమ్నాన్యర్యోవిదురో అభిద్యౌత్॥
సేదగ్నే అస్తు సుభగ స్సుదాను ర్యస్త్వా నిత్యేన హవిషా యఉక్థైః।
పిప్రీషతి స్వఆయుషి దురోణే విశ్వేదస్మై సుదినా సాస దిష్టిః॥
అర్చామితే సుమతిం ఘోష్య ర్వాక్ సంతేవా వాతా జరతా మిం ంగీః।
స్వశ్వాస్త్వా సురథా మర్జయేమాఽస్మే క్షత్రాణి ధారయే రనుద్యూన్॥

ఇహత్వా భూర్యా చరే దుపత్మన్ దోషావస్త ర్దీదివాంస మనుద్యూన్ ।
క్రీళంత స్త్వా సుమనసః సపేమాభి ద్యుమ్నా తస్థివాంసో జనానామ్ ॥
యస్త్వా స్వశ్వః సుహిరణ్యో అగ్న ఉపయాతి వసుమతా రథేన ।
తస్య త్రాతా భవసి తస్య సఖా యస్త ఆతిథ్య మానుషగ్ జుజోషత్ ॥
మహో రుజామి బంధుతా వచోభి స్తన్మా పితు ర్గోతమా దన్వియాయ ।
త్వం నో అస్య వచస శ్చికిద్ధి హోత ర్యవిష్ఠ సుక్రతో దమూనాః ॥
అస్వప్నజ స్తరణయః సుశేవా అతంద్రాసోఽవృకా అశ్రమిష్ఠాః ।
తే పాయవః సధ్ర్యంచో నిషద్యాగ్నే తవ నః పాంత్వమూర ॥
యే పాయవో మామతేయం తే అగ్నే పశ్యంతో అంధం దురితా దరక్షన్ ।
రరక్ష తాన్ త్సుకృతో విశ్వవేదా దిప్సంత ఇద్రిపవో నాహ దేభుః ॥
త్వయా వయం సధన్య స్త్వోతా స్తవ ప్రణీత్యశ్యామ వాజాన్ ।
ఉభా శంసా సూదయ సత్యతాతేఽనుష్ఠుయా కృణుహ్యహ్రయాణ ॥
అయా తే అగ్నే సమిధా విధేమ ప్రతి స్తోమం శస్యమానం గృభాయ ।
దహాశసో రక్షసః పాహ్యస్మాన్ ద్రుహో నిదో మిత్రమహో అవద్యాత్ ॥

ఇతి త్రిసూత్ర్యా మంటప మావేష్టయేత్

వాస్తుహోమ విధిః — అన్వాధానమ్

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ కరిష్యమాణ .... విగ్రహ ప్రతిష్ఠా యజ్ఞకర్మణి పరివార దేవతా సహిత వాస్తు దేవతా ప్రీత్యర్థం వాస్తుహోమాఖ్యం కర్మ కరిష్యే -

వాస్తుహోమాంగం మన్వాధానం కరిష్యే -
అస్మి న్నన్వాహితేఽగ్నావగ్నిం జాతవేదస మిధ్మేన ప్రజాపతిం
ప్రజాపతించ ఆఘారదేవతే ఆజ్యేన । అగ్నీషోమౌ చక్షుషీ
ఆజ్యేన । శిఖ్యాది పంచ చత్వారింశ ద్దేవతాః ప్రత్యేకం ప్రతిద్రవ్యం
అష్టోత్తర శతాఽష్టావింశ త్యష్టాభిర్వా సంఖ్యాకాభిః ఔదుంబర సమి త్తిల
యవ పాయసాఽజ్యాహుతిభిః ప్రధాన దేవతాం వాస్తుం వాస్తోష్పత ఇతి
చతసృభిః ఋగ్భిః । ప్రతిద్రవ్యం ప్రత్యృచం అష్టోత్తరశతం అష్టావింశతి
రష్టాభిర్వా సంఖ్యాఽహుతిభిః పూర్వోక్త ద్రవ్యైః పునర్వాస్తుం వాస్తోష్పత
ఇతి చతసృభిః పంచ మీంధ్రువాస్థూణామిత్యృచం 1 ఘృతాక్త బిల్వ
పత్రేణ బిల్వ ఫలాహుతిభిర్వా-శేషేణస్విష్ట కృతం । ఇధ్మ
సన్నహనేరుద్రం । విశ్వాన్ దేవాన్ సంస్రావేణ । అయసమగ్నిం దేవాన్
విష్ణుం వాయుం సూర్యం ప్రజాపతిం చైతాః ప్రాయశ్చిత్త దేవతా
ఆజ్యేన - జ్ఞాతాఽజ్ఞాత కృతదోషనిర్హరణార్థ మనాజ్ఞాత త్రయేణ
అగ్నిమాజ్యేన ఏవం హోమేన కర్మణా సద్యోయక్ష్యే -

వాస్తోష్పతే ధ్రువాస్థూణామితి మంత్రస్య వసిష్ఠ ఋషిః
వాస్తోష్పతి ర్దేవతా బృహతీఛందః । బిల్వపత్ర హోమే వినియోగః -

ఓం వాస్తోష్పతే ధ్రువా స్థూణాం సత్రం సోమ్యానామ్ ।
ద్రప్సో భేత్తా పురాం శశ్వతీనా మింద్రో మునీనాం సఖా ॥

తతః పీఠే పూజితాం హైమీం వాస్తుప్రతిమాం దధిదూర్వా సప్తధాన్య
శైవాల గంధాక్షత పుష్పయుతేఽపక్వమృద్భాండే సంస్థాప్య తత్కాష్ఠపేటి
కాయాం పిధాయ చతుష్షష్టిధా భాజిత ప్రాసాదాగ్నేయ కోణే కోణ

1 అథపంచమం ఘృతాక్తం బిల్వం గృహీత్వా వాస్తోష్పతే ధ్రువాస్థూణా మితి మంత్రేణ హస్తేన జుహుయాత్ - బిల్వ పత్రమును నేయిలో ముంచి ధ్రువాస్థూణామను మంత్రముతో చేతితో హోమము చేయవలెను.

పదాదుత్తరే అగాళపదే జానుమాత్రం గర్తంకృత్వా ఓం నమోవరుణాయ
ఇతిజలేనాఽపూర్య సప్తధాన్యగంధపుష్పాణి ప్రక్షిప్య పేటికాం తత్ర నిధాయ-

శ్లో ॥ యావ చ్చంద్రశ్చసగా సూర్యా తిష్ఠంతి ప్రతిపాదితా ।
 తావత్త్వయాఽత్రదేవేశస్థేయం భక్తాను కంపయా ॥

ఇతి ప్రార్థ్య । గర్తంతయైవ । మృదా పూరయేత్ । మృదాధిక్యేశుభమ్ ॥

ఇతి వాస్తుదేవతారాధన విధిః

సర్వదేవ ప్రతిష్ఠా ప్రకాశే 37 పత్రే అథః వాస్తు విచారః
త్రిరావృత్తేన కుంకుమాక్తేన సూత్రేణ వావమాన ర్ఘ్నోఘ్న సూత్రద్వయ
మిదం పఠన్ మణ్డప మీశానకోణాదారభ్య ప్రదక్షిణ క్రమేణ త్రిశ్శనై
ర్వేష్టయేత్- భిన్నే సూత్రేఽశుభమ్ । తత ఉత్తిష్ఠన్ యజమానః
కుంకుమ గంధాఽక్షత పుష్పసర్వౌషధి కుశదూర్వా పంచపల్లవాది
నిక్షిప్తేన పృథక్ పృథక్ జలదుగ్ధపూరితేన సచ్ఛిద్ర కలశద్వయేన
(సపత్నీ కశ్చేదేకం పత్న్యై సమర్ప్య । యుగపదేవ । అన్యథాతు స్వయమ్)

యథాక్రమం సూక్త ద్వయం పఠన్ ధారా ద్వయ మవిచ్ఛిన్న మీశా నకోణా
దారభ్య ప్రాగాదితో మణ్డపం పరితః పాతయేత్ । అత్ర ధ్వజ పతాకోచ్ఛ్రయణ
మపి కుర్యాదితి కేచిత్. అత్రధారా యాం ఛిన్నాయాం అశుభ మితి
సంప్రదాయః - ఇదం సూత్రవేష్టనం ధారాదానంచ సమకాలమేవ

శ్లో ॥ వాచయిత్వా తతస్స్వస్తి కర్కరీం పరిగృహ్యచ ।
 సూత్ర మార్గేణ తోయస్య ధారాం దద్యా త్ప్రదక్షిణమ్ ॥
 ఇతి విశ్వకర్మ ప్రకాశవచనమ్ ॥

28 పత్రే

మాత్స్యే ॥ జీర్ణోద్ధారే తథో ద్యానే తథా గృహ నివేశనే ।
నవప్రాసాద భవనే ప్రాసాద పరి వర్తనే ॥
ద్వారాభి వర్తనేత ద్వత్ప్రా సాదేషు గృహేషుచ ।

వాస్తూ పశమనం కుర్యా త్పూర్వమేవ విచక్షణ ఇతి ॥
అస్యరచనా ప్రకారస్త్వేవమ్ ॥ వాస్తు శాస్త్రేషు

(I)(1) ఏకోన పంచాశత్పదః (2) చతుష్షష్టి పదః (3) ఏకాశీతి పదః
(4) శతపదః (5) ఏకవింశత్యుత్తరశత పదః (6) చతుశ్చత్వారింశోత్తరశతపదః
(7) ఏకోనసప్తత్యుత్తర శతపదః (8) షణ్ణవత్యుత్తర శతపదః
(9) సహస్రపదః (10) లక్షపదశ్చేత్యాద్యనేక విధో వాస్తుః ప్రతిపాదితః

తద్రచనా ప్రకారశ్చాపి తత్ర తత్ర సవి స్తరముక్తః కర్మ భేదేన తద్వ్యవ
దాశ్చాపితత్రైవ – తతోఽ త్రప్రకృతే దేవ ప్రతిష్ఠా కర్మణి చతుష్షష్టి
పదాత్మకస్య వాస్త్రోర్గ్రహణాత్ తద్విషయే ఏవకించిద్బ్రవీమి – తద్యథా

ఏకాశీతి పదం వాస్తు గృహ కర్మణి శస్యతే ।
చతుష్షష్టి పదో వాస్తుః ప్రాసాదే దేవ భూభు జామితి ॥
వచనాదత్ర చతుష్షష్టి పద ఏవ వాస్తు ర్విధేయః

సచేత్థం

ప్రాసాదే మణ్డపేవా మధ్యస్థిత ప్రధాన వేద్యా ఈశాన భాగే నైరృతేవా
ద్విహస్త మేకహస్త మష్ట హస్తంవా । అర్థహస్తో చ్ఛ్రిత మేకహస్తోచ్ఛ్రం ।
చతురఙ్గులోత్సేధంవా । సమప్ర మవ ప్రంవా । చతురస్రం పీఠం ।
మృదిష్టికాఽదినా కృత్వా-గోమయేనో పలిప్య । తత్ర శ్వేతవస్త్రం ప్రసార్య-
తత్ర కుంకుమాక్తయా కనకశలాకయా పశ్చాదారమ్యాః –
ప్రాక్పర్యన్తాః ఉదక్సంస్థాః ద్వ్యఙ్గు లాన్తరా నవరేఖాః కృత్వా । పునస్తథైవ
దక్షిణో పక్రమా । ఉదగ పవర్గాః । ప్రాక్సంస్థా నవరేఖాః కృత్వా । తత్ర
ప్రణవాది నమోన్తై ర్నామమంత్రై ర్లక్ష్మ్యాదీన్ సంపూజ్య. మధ్యగం పద
చతుష్టయ మేకీకృత్యతత్కోణ చతుష్కో ద్భహిః । కోణచతుష్టయే
ష్వేకైకాం రేఖాం కుర్యాత్. (అనేన ప్రతికోణం త్రికోణషట్కంభవతి)

(I) 44 - 49 - 64 - 81 - 100 - 121 - 144 - 169 - 196 - 1000 - 100000

తతస్తత్రకోష్ఠకేషు। యథాశాస్త్రం విధివిహిత పఞ్చవర్ణాం స్తద్రా గరక్షితాఽ క్షతాన్వా। విన్యస్య। ఈశాన దక్షిణార్థ పదాదారభ్య। ప్రాదక్షిణ్యేన। యథా క్రమం। స్వర్ణాది ప్రతిమాసు। పూగీఫలేషువా। పఞ్చచత్వారింశత్సంఖ్యాకా శిఖ్యాది దేవతాః స్థాపయేత్ -

తతో మణ్డపాద్బహి రీశానాది చతుష్కోణేషు చరక్యాదీన్ పూర్వాది చతుర్దిక్షు స్కందాదీన్ తద్బహిః ప్రదేశేచ పూర్వా ద్యష్టదిక్షు ఇంద్రాదీన్ స్థాపయేత్ -

అత్ర కతిచిత్ప్రమాణ వాక్యాని వాస్తి -

కుర్యాద్వేదింహస్తమితాం చతురఙ్గులముచ్ఛ్రితామ్।

తదీశానాది కోణేషు లోహ కీలాన్నివేశ యేత్।

ఆశ్వలాయన పరిశిష్టే।

గృహప్రాసాద కూపానాం మణ్డపస్య జలస్యచ।

వాస్తుమణ్డల కం కార్య మష్ట హస్త ప్రమాణకమ్। ఇతి తత్ర విధానమ్

వేదీ కరణాశక్తౌతు కాష్ఠపీఠా దిష్వపి కర్తవ్యమేవ।

1 అకరణాన్మన్ద కరణం శ్రేయ ఇతి న్యాయాత్।

ఆకుఞ్చిత కరం వాస్తు ముత్తానం పురుషా కృతిమ్।

స్మరేత్పూజాసు కుడ్యాది నివేశే త్వధరాననమ్।

ఆగ్నేయ్యాం మాతృకావేదీ వాస్తువేదీచ నైరృతే

క్షేత్ర పాలస్య వాయవ్యామీశాన్యాంతు నవగ్రహాః। ఇతి.

అథ వాస్తు మణ్డలరేఖోల్లేఖన విధిః

1) పశ్చా దారంభాః ప్రాగంతాః ప్రాక్పశ్చిమాయతాః ద్వ్యంగులాంతరాః నవరేఖాః (1) లక్ష్మీః (2) యశోవతీ (3) కాంతా (4) సుప్రియా (5) విమలా (6) శ్రీః (7) సుభగా (8) సుమతీ (9) ఇడా.

1 వేయకపోవుట కన్నను, కొద్దిగానైనను వేయుట శ్రేయస్సు.

2) దక్షిణారంభా ఉదగంతా ప్రాక్సంస్థా నవరేఖా దక్షిణోత్తరాయతా
(1) ధన్యా (2) ప్రాణా (3) విశాలా (4) స్థిరా (5) భద్రా
(6) జయా (7) నిశా (8) విరజా (9) విభవా.

1) ఈశానపద దక్షిణార్థే వాస్తోష్పతేః శిఖినమ్
2) తద్దక్షిణాఽర్థపదే దక్షిణ నేత్రే పర్జన్యమ్
3) తద్దక్షిణ పదద్వయే దక్షిణశ్రోత్రే జయంతమ్
4) తద్దక్షిణ పదద్వయే దక్షిణాంసే కులిశాయుధమ్
5) తద్దక్షిణ పదద్వయే దక్షిణబాహౌ సూర్యమ్
6) తద్దక్షిణ పదద్వయే దక్షిణబాహౌ సత్యమ్
7) తద్దక్షిణ సార్థపదే దక్షిణ కూర్పరే భృశమ్
8) తద్దక్షిణాఽగ్నేయ పదార్థే దక్షిణ ప్రబాహౌ ఆకాశమ్
9) తత్పశ్చిమాఽర్థే దక్షిణ ప్రబాహౌ వాయుమ్
10) తత్పశ్చిమ సార్థపదే దక్షిణమణిబంధే పూషణమ్
11) తత్పశ్చిమ పదద్వయే దక్షిణ పార్శ్వే వితథమ్
12) తత్పమ పదద్వయే దక్షిణ పార్శ్వే గృహక్షతమ్
13) తత్పశ్చిమ పదద్వయే దక్షిణోరుభాగే యమమ్
14) తత్పశ్చిమ పదద్వయే దక్షిణజానౌ గంధర్వమ్
15) తత్పశ్చిమ సార్థపదే దక్షిణ జంఘాయాం భృంగరాజమ్
16) తత్పశ్చిమ నైరృత్య పదార్థే దక్షిణస్ఫిచి మృగమ్
17) తత్పశ్చిమ తదుత్తరార్థే పిత్రూన్
18) తదుత్తర సార్థపదే వామస్ఫిచి దౌవారికమ్
19) తదుత్తర పదద్వయే వామజంఘాయాం సుగ్రీవమ్
20) తదుత్తర పదద్వయే వామజానుప్రదేశే పుష్పదంతమ్

21) తదుత్తర పదద్వయే వామోరౌ వరుణమ్
22) తదుత్తర పదద్వయే వామపార్శ్వే అసురమ్
23) తదుత్తర సార్ధపదే వామ పార్శ్వే శేషమ్
24) తదుత్తర వాయవ్య పదార్థే పాపమ్
25) తత్రాక్పదార్థే వామబాహౌ రోగమ్
26) తత్రాక్ సార్థపదే వామభాగే అహిమ్ (అహిర్బుధ్న్యమ్)
27) తత్రాక్ పదద్వయే వామకూర్పరే ముఖ్యమ్
28) తత్రాక్ పదద్వయే వామబాహౌ భల్లాటమ్
29) తత్రాక్ పదద్వయే వామబాహౌ సోమమ్
30) తత్రాక్ పదద్వయే వామాంసే సర్పమ్
31) తత్రాక్ సార్థపదే వామశ్రోత్రే అదితిమ్
32) తత్రాగర్థపదే వామనేత్రే దితిమ్
33) మధ్యపదే ష్వైశాన పదోత్తరార్థే ఆపః
34) ఈశానపద దక్షిణార్థే ఆపవత్సమ్
35) తద్దక్షిణ పదద్వయే అర్యమణమ్
36) తద్దక్షిణ ఆగ్నేయ పదార్థే సావిత్రమ్
37) ఆగ్నేయ పద పశ్చిమార్థే సవితారమ్
38) తత్పశ్చిమ పదద్వయే వివస్వంతమ్
39) తత్పశ్చిమ నైరృత్య పదార్థే విబుధాధిపమ్
40) తదుత్తరార్థే జయంతమ్
41) తదుత్తర పదద్వయే జఠరవామే మిత్రమ్
42) తదుత్తరే వాయవ్య పదార్థే వామహస్తే రాజయక్ష్మాణమ్
43) తత్పూర్వార్థే వామ హస్తే రుద్రమ్

44) తత్పూర్వ పదద్వయే వామహస్త తలే పృథ్వీధరమ్
45) తతోమధ్య పద చతుష్కే బ్రహ్మాణమ్
46) మంటపాద్బహిరీశానాదిషు చరకీం (ఈశానకోణే)
47) అగ్నికోణే విదారీమ్
48) నైర్ఋత్య కోణే పూతనామ్
49) వాయవ్య కోణే పాపరాక్షసీమ్
50) పూర్వస్యాం స్కందమ్
51) దక్షిణే అర్యమ్ణమ్
52) పశ్చిమే జృంభకమ్
53) ఉత్తరే పిలిపిచ్ఛమ్
54) ప్రాచ్యాం ఇంద్రం
55) ఆగ్నేయ్యాం అగ్నిమ్
56) యామ్యే యమమ్
57) నైర్ఋత్యాం నిర్ఋతిమ్
58) పశ్చిమే వరుణమ్
59) వాయవ్యాం వాయుమ్
60) ఉత్తరే సోమం (కుబేరమ్)
61) ఈశాన్యాం ఈశానమ్
62) ఈశాన పూర్వయోర్మధ్యే బ్రహ్మాణమ్
63) నిర్ఋతి వరుణయోర్మధ్యే అనన్తమ్
64) వాస్తోష్పతిమ్ (మధ్యే)

ఇతి వాస్తు విధిః

సర్వతోభద్ర మండల పూజా విధిః

అథ సర్వదేవ ప్రతిష్ఠాసు ప్రధానతయా మూలభూతం సర్వతోభద్ర మండలం సదైవం సపూజనమాహ –

తత్రాదౌ కర్తా ప్రాత ర్జలాశయంగత్వా కాత్యాయనోక్త స్నానవిధినా స్నాత్వా- కృతసంధ్యాది నిత్యకర్మా । కర్మార్థం భూయోఽపి కృతమంగళస్నానః । సపత్నీకో । యజమానః । పరిహితాఽహత శుక్లద్వివాసా । బద్ధశిఖీ । యజ్ఞో పవీతీ । యథాయోగ్యమలంకృతో । ధృతకుంకుమ కేసరాఽన్యతమ మంగళ తిలకః । భస్మరుద్రాక్ష తులసీ మాలాధరః । కృత జాను మధ్యకరః । ధృతకౌశ హైమపవిత్రః । స్వాసనే ప్రాగాస్య ఆసీనః । స్మార్తవిధినా ద్విరాచమ్య – ప్రాణానాయమ్య – తత్తత్కర్మాంగ కలశం సంస్థాప్య – తజ్జలేనాఽత్మానం స్వదక్షిణో పస్థాపిత పూజా సంభారాంశ్చ । సంప్రోక్ష్య । అక్షత పుంజే । రక్షా దీపం నిధాయ । విధాయచ శంఖ ఘంటార్చనం శాంతిపాఠ పురస్సరం సంకల్పం కుర్యాత్ – ఆచమ్య – ఏవం తిథౌ అముకగోత్రోఽముకనామాఽహం – మమేహజన్మని జన్మాంతరేవా కృత కాయిక వాచిక మానసిక సాంసర్గిక దోష పరిహారార్థం । ఇహాఽముత్ర సుఖ సౌభాగ్య సంతత్యాది ఫల ప్రాప్త్యర్థం – శ్రీనారాయణ ప్రీతయేఽముకదేవ ప్రతిష్ఠా యజ్ఞకర్మణి- ఏతత్సర్వతో భద్ర మండలే – వేదమంత్రైః – బ్రహ్మాది షట్పంచాశ ద్దేవతాఽవాహన స్థాపన పూజనం కరిష్యే –

తత్రాదౌ నిర్విఘ్నతా సిద్ధ్యర్థం సంక్షేపతో గణపతిపూజాం స్వస్తిపుణ్యాహ వాచనం కరిష్యే – ఇతి సంకల్ప్య – అక్షతాన్ గృహీత్వా మధ్యే కర్ణికాయాం బ్రహ్మాణ మావాహయేత్ –

బ్రహ్మ జజ్ఞాన మిత్యస్య నకులో బ్రహ్మ త్రిష్టుప్ -

ఓం బ్రహ్మ జజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తా ద్విసీ మత స్సురుచో వేన ఆవః।

సబుధ్న్యా ఉపమా అస్యవిష్ఠా స్సతశ్చ యోని మసతశ్చ వివః ॥

భూర్భువస్సువః బ్రహ్మ న్నిహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ బ్రహ్మణేనమః -

బ్రహ్మాణ మావాహయామి - ఇతి సర్వత్ర - వ్యాహృతిపూర్వకం -

ఉత్తరే వాహ్యాం సోమం

వయం సోమేత్యస్య వసుఋషి ర్గాయత్రీ - సోమో దేవతా సోమస్థాపనే

వినియోగః - ఓం వయం సోమ వ్రతేతవ మన స్తనూషు బిభ్రతః।

ప్రజావంత స్సచేమహి ॥ సోమాయనమః - సోమ మావాహయామి -

ఈశాన్యాం ఇంద్రేంద్రౌ ఈశానమ్ -

తమీశాన మిత్యస్య ఈశానో జగతీ -

ఓంతమీశానం జగత స్తస్థుష స్పతిం ధియంజిన్వ మవసే హూమహే వయమ్।

పూషానో యథావేదసామ సద్వృధే రక్షితా పాయురదబ్ధ స్స్వస్తయే ॥

ఈశానాయ నమః - ఈశాన మావాహయామి -

పూర్వస్యాం దిశి వాహ్యామింద్రమ్ -

త్రాతార మింద్ర మిత్యస్య గర్గ స్త్రిష్టుప్ -

ఓంత్రాతార మింద్ర మవితార మింద్రం హవేహవే సుహవం శూర మింద్రమ్।

హ్వయామి శక్రం పురుహూత మింద్రం స్వస్తినో మఘవా ధాత్వింద్రః ॥

ఇంద్రాయ నమః - ఇంద్ర మావాహయామి -

ఆగ్నేయ్యాం ఖండేందౌ అగ్నిమ్ -
త్వన్నో అగ్న ఇత్యస్య అగ్ని స్త్రిష్టుప్ -
ఓం త్వంనో అగ్నే వరుణస్య విద్వాన్ దేవస్య హేళోఽవయాసి సీష్టాః ।
యజిష్ఠో వహ్నితమః శోశుచానో విశ్వా ద్వేషాంసి ప్రముముగ్ధ్య స్మత్ ॥
అగ్నయే నమః - అగ్ని మావాహయామి -

దక్షిణే వాప్యాం యమమ్ -
యమాయ సోమం యమో యమోఽనుష్టుప్ -
ఓం యమాయ సోమం సునుత యమాయ జుహుతా హవిః ।
యమంహ యజ్ఞో గచ్ఛ త్యగ్నిదూతో అరంకృతః ॥
యమాయ నమః - యమ మావాహయామి -

నైర్ఋత్యాం ఖండేందౌ నిర్ఋతిమ్ -
అసున్వంతేత్యస్య నిర్ఋతి స్త్రిష్టుప్ -
ఓంఅసున్వంత మయజమాన మిచ్ఛ స్తేనస్యేత్యాం మన్విహి తస్కరస్య ।
అన్యమస్మ దిచ్ఛసాత ఇత్యానమో దేవి నిర్ఋతే తుభ్యమస్తు ॥
నిర్ఋతయే నమః - నిర్ఋతి మావాహయామి -

పశ్చిమే వాప్యాం వరుణమ్ -
తత్త్వాయామీతి శునశ్శేఫో వరుణ స్త్రిష్టుప్ -
ఓంతత్త్వాయామి బ్రహ్మణా వందమాన స్తదాశాస్తే యజమానో హవిర్భిః।
అహేళమానో వరుణేహ బోధ్యురుశం సమాన ఆయుః ప్రమోషీః ॥
వరుణాయ నమః - వరుణ మావాహయామి -

వాయవ్యాం కండేందో వాయుమ్ -

ఆనో నియుద్భి రిత్యస్య వాయు స్త్రిష్టుప్ -

ఓంఆనో నియుద్భి శ్శతినీభి రధ్వరం సహస్రిణీభి రుపయాహి యజ్ఞమ్।

వాయో అస్మిం త్సవనే మాదయస్వ యూయంపాత స్వస్తిభి స్సదానః।

వాయవే నమః - వాయు మావాహయామి -

వాయు సోమయో ర్మధ్యే భద్రే అష్టవసూన్ -

జ్మయా అత్ర మైత్రా వరుణో వసవ స్త్రిష్టుప్ -

ఓంజ్మయా అత్ర వసవో రంతదేవా ఉరావంతరిక్షే మర్జయంత శుభ్రాః।

అర్వాక్ ప్రథ ఉరు జ్రయః కృణుధ్వం శ్రోతా దూతస్య జగ్మషో నో అస్య।

వసుభ్యో నమః - వసూ నావాహయామి -

సోమేశానయోర్మధ్యే భద్రే ఏకాదశ రుద్రాన్ -

ఆరుద్రాస శ్శ్యావాశ్వః ఏకాదశ రుద్రా జగతీ -

ఓంఆరుద్రాస ఇంద్రవంత స్సజోషసో హిరణ్య రథాస్సువితాయ గంతన।

ఇయంవో అస్మ త్ప్రతిహర్యతే మతి స్తృష్ణజేన దివ ఉత్సా ఉదన్యవే॥

ఏకాశ రుద్రేభ్యో నమః - ఏకాదశ రుద్రా నావాహయామి -

ఈశాన పూర్వయో ర్మధ్యే భద్రే ద్వాదశాఽ దిత్యాన్ -

త్యాంను మత్స్యః సోమందో ద్వాదశాఽదిత్యా గాయత్రీ -

ఓంత్యాంను క్షత్రియాం అవ ఆదిత్యాన్ యాచిషామహే।

సుమృళీకాం అభిష్టయే॥

ద్వాదశాదిత్యేభ్యో నమః - ద్వాదశా దిత్యా నావామయామి -

ఇంద్రాఽగ్న్యోర్మధ్యే భద్రే అశ్వినౌ -

అశ్వినా వర్తి రహూగణో గౌతమో శ్వినా ఉష్ణిక్ -

ఓంఅశ్వినా వర్తి రస్మదా గోమద్దస్రా హిరణ్యవత్ । అర్వాగ్రథం సమానసా

నియచ్ఛతమ్ ॥ అశ్విభ్యాం నమః - అశ్వి నాఽవాహయామి -

అగ్ని యమయో ర్మధ్యే భద్రే విశ్వేదేవాన్ సపిత్యాన్ -

ఓమాసోమ ధుచ్ఛందా విశ్వేదేవా గాయత్రీ -

ఓమ్ఓమాసశ్చర్ షణీ ధృతో విశ్వేదేవాస ఆగత దాశ్వాంసో దాశుష స్సుతమ్॥

విశ్వేభ్యో దేవేభ్యో నమః - విశ్వాన్ దేవాన్ సపిత్యా నావాహయామి - తత్రైవ

ఆయంతున ఇతి మంత్రస్య వివస్వా నృషిః బృహతీ ఛందః -

ఓం ఆయంతునః పితర స్సోమ్యా సోగ్నిష్వాత్తాః పథిభి ర్దేవయానైః ।

అస్మిన్యజ్ఞే స్వధయా మద న్త్వధిబ్రువంతు తే వంత్వస్మాన్ ॥

పితృభ్యో నమః పితౄనావాహయామి -

యమ నిర్ ఋత్యో ర్మధ్యే భద్రే సప్తయక్షాన్ -

అభిత్యం దేవమిత్యస్య ప్రజాపతిర్ ఋషి రష్టిచ్ఛందః స.ప్ర.ప్ర. 57

ఓం అభిత్యం దేవం సవితార మోణ్యోః కవి క్రతు మర్చామి సత్యసవనం

రత్నధామభి ప్రియం మతింకవిమ్ । ఊర్ధ్వాయస్యా మతిర్భాఽదిద్యుత

త్సవీమని హిరణ్య పాణిరమిమీత సుక్రతుః కృపాస్వః ॥

అభిత్వా దేవఇత్యస్య అభీ వర్త ఆఙ్గిరసో నుష్టుప్ -

అభిత్వా దేవ స్సవితా భిసోమో అవీవృతత్ ।

అభిత్వా విశ్వా భూతాన్యభీవర్తో యథాససి ॥

సప్తయక్షేభ్యో నమః - సప్తయక్షా నావాహయామి -

బ్రహ్మేంద్రయో ర్మధ్యే దుర్గామ్ -

జాతవేదసే ఇత్యస్య మరీచిపుత్రః జాతవేదాగ్నిర్వా త్రిష్టుప్ -

జాతవేదసే సునవామ సోమ మరాతీయతో నిదహాతి వేదః ।

సనః పర్ష దతి దుర్గాణి విశ్వా నావేవ సింధుం దురితా త్యగ్నిః ॥

అంబే అంబ ఇత్యస్య ప్రజాపతి రనుష్టుప్ - శుక్ల

అంబే అంబికే అంబాలికే నమానయతి కశ్చన ।

ససస్త్యశ్వకః సుభద్రికాం కాంపీల వాసినీమ్ ॥

దుర్గాయై నమః - దుర్గా మావాహయామి -

దుర్గా పూర్వే విష్ణుమ్ -

ఇదం విష్ణుః కణ్వోమేధాతిథిర్విష్ణుర్గాయత్రీ -

ఓం ఇదం విష్ణు ర్విచక్రమే త్రేధా నిదధే పదమ్ ।

సమూఢ మస్య పాంసురే ॥

విష్ణవే నమః - విష్ణు మావాహయామి -

బ్రహ్మాఽగ్న్యో ర్మధ్యే వల్లీషు స్వధా సహిత పితౄన్ -

ఉదీరతా మవర శంఖః పితర స్త్రిష్టుప్ -

ఉదీరతా మవర ఉత్పరాస ఉన్మధ్యమాః పితర స్సోమ్యాసః ।

అసుం య ఈయు రవృకా ఋతజ్ఞా స్తేనోఽవంతు పితరో హవేషు ॥

పితృభ్యో నమః - పితౄ నావాహయామి -

బ్రహ్మ యమయోర్మధ్యే వాప్యాం మృత్యుర్రోగాన్ -
పరం మృత్యో సంకుశికో మృత్యు స్త్రిష్టుప్ -
ఓంపరం మృత్యో అను పరేహి పంథాం యస్తే స్వఇతరో దేవ యానాత్।
చక్షుష్మతే శృణ్వతే తేబ్రవీమి మానః ప్రజాం రీరిషో మోత వీరాన్ ॥
మృత్యవే నమః - మృత్యు మావాహయామి -
బ్రహ్మ నిర్ ఋత్యో ర్మధ్యే వల్లీషు గణపతిమ్ -
గణానాంత్వా శౌనకో గృత్సమదో గణపతిర్జగతీ -
ఓం గణానాంత్వా గణపతిం హవామహే కవిం కవీనా ముప మశ్రవస్తమమ్।
జ్యేష్ఠరాజం బ్రహ్మణాం బ్రహ్మణస్పత ఆన శ్శృణ్వ న్నూతిభి స్సీద
సాదనమ్ ॥ గణపతయే నమః - గణపతి మావాహయామి -
బ్రహ్మ వరుణయోర్మధ్యే వాప్యామపః -
ఆపో అద్యేతి మంత్రస్య ఆపోఽనుష్టుప్ -
ఓం ఆపో అద్యా న్వచారిషం రసేన సమగస్మహి ।
పయస్వా నగ్న ఆగహి తం మాసం సృజ వర్చసా ॥
అద్భ్యో నమః - అపః ఆవాహయామి -
బ్రహ్మ వాయు మధ్యే వల్లీషు మరుతః -
బృహదింద్రాయ గాయతేత్యస్య మరుతో విషమా బృహతీ -
ఓం బృహ దింద్రాయ గాయత మరుతో వృత్ర హంతమమ్।
యేన జ్యోతి రజనయ న్నృతా వృథో దేవం దేవాయ జాగృవి ॥
మరుద్భ్యో నమః - మరుత ఆవాహయామి -

బ్రహ్మణః పాదమూలే కర్ణికాధః పృథివీమ్ 1 –

మహీద్యౌ రిత్యస్య విష్ణ ర్గాయత్రీ –

ఓం మహీ ద్యౌః పృథివీచన ఇమం యజ్ఞం మిమిక్షతామ్ । పిపృతాంన్నో

భరీమభిః ॥ పృథివ్యై నమః – పృథివీ మావాహయామి –

తత్రైవ గంగాది సప్త సరితః –

ఇమంమే గంగే సింధు క్షిత్ ప్రైయమేధో గంగాది నద్యో జగతీ –

ఓం ఇమంమే గంగే యమునే సరస్వతి శుతుద్రి స్తోమం సచ తాపరుష్ణ్యా

అసిక్న్యా మరుద్వృధే వితస్తయా ర్జీకీయే శృణుహ్యా సుషోమయా ॥

గంగాది సప్తసరిద్భ్యో నమః – గంగాది సప్త సరిత ఆవాహయామి –

తత్రైవ సప్త సాగరాన్ –

ధామ్నో ధామ్నో గౌతమో వామదేవ స్సప్త సాగరాఽనుష్టుప్ – విషమా ।

ఓంధామ్నో ధామ్నో రాజ న్నితో వరుణనో ముంచ ।

మయివాపో మోషధీః ర్హింస్తీరతో విశ్వవ్యచా భూస్త్వేతో వరుణనోముంచ॥

సముద్ర ఇత్యస్య వసుకర్ణో సముద్రో జగతీ –

సముద్రస్స్నన్త్వా రజో అన్తరిక్ష మజఏ కహ త్తనయిత్ను ర్ణవః ।

అహి ర్బుధ్న్య శ్శృణవ ద్వచాంసి మేవిశ్వే దేవాస ఉతసూరయో మమ ॥

సప్తసాగరేభ్యో నమః – సప్తసాగరా నావాహయామి–

---

1 పృథివీ, గంగానది సప్త నదులు, సప్త సాగరములు ఒకే సంఖ్య విశ్వేదేవతలు పితృదేవతలు ఒకే సంఖ్య వెరశి 56 అగును.

తదుపరి మేరుం నామమంత్రేణాఽవాహయేత్ -
మేరవే నమః మేరు మావాహయామి -
తతో మండలాద్బహిః సోమాఽదిసన్నిధౌ క్రమేణ ఆయుధాన్యాఽవాహయేత్ -
సోమ సమీపే గదా మావాహయామి - ఈశాన సమీపే త్రిశూల
మావాహయామి - ఇంద్రసమీపే వజ్ర మావాహయామి - అగ్నిసమీపే
శక్తి మావాహయామి - యమసమీపే దండ మావాహయామి -
నిర్‌ఋతి సమీపే ఖడ్గ మావాహయామి - వరుణ సమీపే పాశ మావాహయామి-
వాయు సమీపే అంకుశ మావాహయామి -
తద్బాహ్యే ఉత్తరే గౌతమం ఆవాహయామి -
తద్బాహ్యే ఐశాన్యాం భరద్వాజం ఆవాహయామి -
తద్బాహ్యే పూర్వే విశ్వామిత్రం ఆవాహయామి -
తద్బాహ్యే ఆగ్నేయ్యాం కశ్యపం ఆవాహయామి -
తద్బాహ్యే దక్షిణే జమదగ్నిం ఆవాహయామి -
తద్బాహ్యే నైర్‌ఋత్యాం వసిష్టం ఆవాహయామి -
తద్బాహ్యే పశ్చిమే అత్రిం ఆవాహయామి -
తద్బాహ్యే వాయవ్యాం అరుంధతీం ఆవాహయామి -
తద్బాహ్యే పూర్వాదిక్రమేణ - పూర్వే ఐంద్ర్యై నమః -
ఆగ్నేయ్యాం కౌమార్యై నమః - దక్షిణస్యాం బ్రాహ్మ్యైనమః -
నైర్‌ఋత్యాం వారాహ్యై నమః - పశ్చిమాయాం చాముండాయై నమః -
వాయవ్యాం వైష్ణవ్యై నమః - ఉత్తరస్యాం మాహేశ్వర్యై నమః -
ఐశాన్యాం వైనాయక్యై నమః -
ఏవంషట్ పంచాశద్దేవతానాఽవాహ్య - యథోపచారైః ప్రత్యేకంవా
ఏకతంత్రేణ బ్రహ్మాదీన్ సంపూజ్య వేదీమధ్యస్థపద్మే ।

తామ్ర కలశం స్థాపయేత్

సప్తర్షీణాం వేదమన్త్రాః

అభిత్వా ఇత్యస్య గౌతమ ఇంద్రో గాయత్రీ -

అభిత్వా గోతమా గిరాఽనూషత ప్రదావనే । ఇంద్ర వాజాయ ఘృష్వయే॥

స్వర్యానో రిత్యస్య మరీచిపుత్రో అత్రి స్త్రిష్టుప్ -

స్వర్భానో రథ యదింద్ర మాయా అవో దివో వర్తమానా అవాహన్ ।

గూళ్హం సూర్యం తమసా పవ్రతేన తురీయేణ బ్రహ్మణా విన్దదత్రిః ॥

అవిన్దన్త ఇత్యస్య సౌచికో భరద్వాజ స్త్రిష్టుప్ -

అవిన్దన్తే అతిహితం యదాసీ ద్యజ్ఞస్య ధామ పరమం గుహాయత్ ।

ధాతు ర్ద్యుతానాత్ సవితుశ్చ విష్ణో ర్భరద్వాజో బృహదాచక్రే అగ్నేః ॥

ఇమే భోజా ఇత్యస్య విశ్వామిత్రో యూప స్త్రిష్టుప్ -

ఇమే భోజా అంగిరసో విరూపా దివ స్పుత్రాసో అసురస్య వీరాః ।

విశ్వామిత్రాయ దదతో మఘాని సహస్రసావే ప్రతిరన్త ఆయుః ॥

ఋషే మంత్రకృతా మిత్యస్య కశ్యపస్సోమః పంక్తిః -

ఋషే మంత్ర కృతాం స్తోమైః కశ్యపో ద్వర్ధయన్ గిరః ।

సోమం నమస్య రాజానం యోజజ్ఞే వీరుధాం పతి రింద్రాయేందో పరిస్రవ॥

ప్రసూతో భక్ష మిత్యస్య ప్రగాధో జమదగ్ని ర్జగతీ -

ప్రసూతో భక్షమకరం చరావపి స్తోమం చేమం ప్రథమ స్సూరి రున్మృజే ।

సుతే సాతేన యద్యాగమం వాంప్రతి విశ్వామిత్ర జమదగ్నీ దమే ॥

శ్విత్యంచోమా ఇత్యస్య వసిష్ఠో వసిష్ఠ స్త్రిష్టుప్ -

శ్విత్యంచోమా దక్షిణత స్కపర్దా ధియాజిన్వాసో అభిహి ప్రమందుః ।

ఉత్తిష్ఠన్ వోచే పరిబర్హిషో న్నౄన్నమే దూరా దవితవే వసిష్ఠాః ॥

సర్వతోభద్ర మండలే కలశస్థాపన విధిః

మహీద్యౌః కణ్వో మేధాతిథి ర్ఋషి ర్గాయత్రీ భూప్రార్థనే వినియోగః -

ఓంమ్మహీద్యౌః పృథివీచన ఇమం యజ్ఞం మిమిక్షతామ్ ।

పిపృతాంన్నో భరీమభిః ॥ ఇతి భూమిం ప్రార్థ్య - ఓషధయ స్సంవదంత

ఇతితత్ర యవాన్వా తండులాన్వా ప్రక్షిప్య - ఓషధయ ఇత్యస్య

అథర్వణో భిషగోషధయోఽనుష్టుప్ - ధాన్యరాశికరణే వినియోగః -

ఓం ఓషధయ స్సంవదంతేసోమేన సహ రాజ్ఞా। యస్మై కృణోతి బ్రాహ్మణ

స్తంరాజ న్పారయామసి ॥ ఇతి ధాన్యరాశిం కృత్వా -

ఆకలశేష్విత్యస్య కాశ్యపో దేవలః పవమాన సోమో గాయత్రీ - కలశస్థాపనే

వినియోగః - ఓం ఆకలశేషు ధావతి పవిత్రే పరిషిచ్యతే । ఉక్థై ర్యజ్ఞేషు

వర్ధతే । ఇతి ధాన్యరాశ్యుపరి కలశం నిధాయ -

వరుణః ప్రావితేతి మిత్రావరుణౌగాయత్రీ - వరుణాఽవాహనే వినియోగః-

ఓం వరుణం ప్రావితా భువన్ మిత్రో విశ్వాభిరూతిభిః । కరతాం

నస్సురాధసః ॥ ఇత్యుదకం పూరయిత్వా -

యువం వస్త్రాణీత్యస్య ఔచథ్యో మిత్రావరుణౌ త్రిష్టుప్ - వస్త్రధారణే

వినియోగః - ఓం యువం వస్త్రాణి పీవసా వసాథే యువో రచ్ఛిద్రా

మంతవోహ సర్గాః । అవాతి రత మనృతాని విశ్వ ఋతేన మిత్రావరుణా

సచేథే ॥ ఇతి వస్త్రయుగ్మేన వేష్టయిత్వా -

యాః ఫలనీ రిత్యస్య భిషగాథర్వణోఽనుష్టుప్ - ఫలప్రక్షేపణే వినియోగః-

ఓం యాః ఫలినీర్యా అఫలా అపుష్పా యాశ్చ పుష్పిణీః ।

బృహస్పతి ప్రసూతా స్తానో ముంచంత్వంహసః ॥

ఇతి పూగీ ఫలాని నిక్షిప్య -

పరివాజపతి రిత్యస్య గౌతమోఽగ్ని ర్గాయత్రీ - పంచరత్న ప్రక్షేపణే

వినియోగః - ఓం పరివాజపతిః కవి రగ్ని ర్హవ్యాన్యక్రమీత్ । దధ ద్రత్నాని

దాశుషే ॥ ఇతి పంచరత్నాని నిక్షిప్య -

హిరణ్య గర్భ ఇతి హిరణ్యమ్ -

హిరణ్య గర్భ ఇత్యస్య ప్రజాపతి స్త్రిష్టుప్ -

ఓం హిరణ్యగర్భ స్సమవర్త తాగ్రే భూతస్య జాతః పతిరేక ఆసీత్ ।

సదాధార పృథివీం ద్యా ముతేమాం కస్మై దేవాయ హవిషావిధేమ ॥

ఇతి హిరణ్యం నిక్షిప్య - గంధద్వారామితి గంధం క్షిపేత్ -

గంధద్వారా మిత్యస్య ఆనంద కర్దమ శ్రీ రనుష్టుప్ -

ఓం గంధద్వారాం దురాధర్షాం నిత్యపుష్టాం కరీషిణీమ్ । ఈశ్వరీం సర్వ

భూతానాం తామిహోపహ్వయే శ్రియమ్ ॥ ఇతి గంధం క్షిపేత్ -

యా ఓషధీ రితి భిషగాథర్వణోఽనుష్టుప్ - ఓషధీ ప్రక్షేపణే వినియోగః-

ఓం యాఓషధీః పూర్వా జాతా దేవేభ్య స్త్రియుగం పురా ।

మనైను బభ్రూణా మహం శతం ధామాని సప్తచ ॥

ఇతి సర్వౌషధీః కలశే ప్రక్షిపేత్ -

స్యోనా పృథివీ మేధాతిథిః పృథివీ గాయత్రీ - సప్తమృత్ ప్రక్షేపణే వినియోగః -

ఓం స్యోనా పృథివి భవాఽనృక్షరా నివేశనీ । యచ్ఛానస్శర్మ సప్రథాః ॥

ఇతి కలశే సప్త మృదః క్షిపేత్ - కాండాత్కాండాదితిదూర్వాః -

ఓం కాండాత్కాండాత్ప్రరోహంతీ పరుషః పరుషః పరి ।

ఏవానో దూర్వే ప్రతను సహస్రేణ శతేనచ ॥ ఇతి దూర్వాః -

అశ్వత్థేవ ఇత్యస్య భిషగౌషధయోఽనుష్టుప్ -

ఓం అశ్వత్థేవో నిషదనం పర్ణేవో వసతిష్కృతా ।

గోభాజ ఇత్కిలాసథ యత్సనవథ పూరుషమ్ ॥

ఇతి పంచపల్లవాన్ కలశముఖే స్థాపయేత్ -

పవిత్రేస్థ ఇత్యస్య వాసిష్ఠః కర్ణశ్రుత్ త్రిష్టుప్ -

ఓం పవిత్రేభిః పవమానో నృచక్షా రాజా దేవానా ముత మర్త్యానామ్ ।

ద్వితాభువ ద్రయిపతీ రయీణా మృతంభరత్ సుభృతం చార్విందుః ॥

ఇతి పవిత్రాణి నిక్షిప్య - పూర్ణా దర్వీతి పూర్ణ పాత్రమ్ -

ఓం పూర్ణాదర్వీ పరాపత సుపూర్ణా పున రాపత । వస్నేవ విక్రీణా వహా

ఇషమూర్జం శతక్రతో ॥ ఇతి మంత్రేణ తండుల పూరితపాత్రం

కలశోపరి స్థాపయేత్ - శ్రీశ్చతే లక్ష్మీశ్చేతి శ్రీఫలం విధాయ -

ఓం శ్రీశ్చతే లక్ష్మీశ్చ పత్న్యౌ । అహోరాత్రే పార్శ్వే ।

నక్షత్రాణిరూపమ్ । అశ్వినౌవ్యాత్తమ్ ॥ ఇతి శ్రీఫలం విధాయ -

తత్వా యామీతి వరుణ మావాహ్య-
తత్వాయామి శునశ్శేఫో వరుణ స్త్రిష్టుప్ -
ఓం తత్వాయామి బ్రహ్మణా వందమాన స్తదాశాస్తే యజమానో హవిర్భిః।
అహేళమానో వరుణేహ బోధ్యురుశం సమాన ఆయుః ప్రమోషీః ॥
ఇత్యావాహ్య షోడశోపచారైః పూజయేత్ -
కలశస్యముఖే విష్ణుః - ఇత్యాది సంప్రార్థ్య - తదుపరి స్వర్ణమయీం
ప్రధాన దేవతా ప్రతిమాం అగ్న్యుత్తారణ పూరకం సన్నిధాయ పట్టవస్త్రాద్యై
రాచ్ఛాద్య సహస్ర శీర్షా పురుష ఇత్యాది మంత్రైః షోడశోపచారైః
సంపూజ్య ప్రార్థయేత్ - ఏహ్యేహి భగవ న్విష్ణో లోకానుగ్రహకారక।
యజ్ఞ భాగం గృహాణేమం వాసుదేవ నమోస్తుతే -

ఇతి సర్వతోభద్ర మండలపూజా విధిః

ఏకలింగతోభద్ర మండల పూజావిధిః

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ అస్య దేవ దేవోత్తమస్య - స్వామినః ప్రతిష్ఠా
యజ్ఞకర్మణి యజ్ఞాంగత్వేన ఏకలింగతోభద్ర మండలదేవతా పూజాం కరిష్యే-
గణపతిపూజాం కుర్యాత్ - తన్మధ్యే బ్రహ్మాణం - బ్రహ్మజజ్ఞానం
గౌతమో వామదేవో బ్రహ్మాత్రిష్టుప్ - మధ్యేబ్రహ్మావాహనే వినియోగః -
ఓమ్ బ్రహ్మజజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తా ద్విసీ మత స్సురుచో వేనఆవః।
సబుధ్న్యా ఉపమా అస్య విష్ఠా స్సతశ్చ యోని మసతశ్చ వివః ॥
భోబ్రహ్మన్ ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ పూజాంగృహాణ మమ సుముఖ స్సుప్రసన్నో
వరదోభవ - ఇతి సర్వత్ర దేవతాఽవాహనమ్ -
ఉదీచీ మారభ్య వాయవ్య పర్యంతం సోమాదయో వాయ్వంతా
అష్టౌ లోకపాలా స్థాపనీయాః -

ఆప్యాయస్వ గౌతమ స్సోమో గాయత్రీ - ఉత్తరే సోమాऽవాహనే వినియోగః-
ఓం ఆప్యాయస్వ సమేతుతే విశ్వతస్సోమ వృష్ణ్యమ్ । భవా వాజస్య సంగథే ।
భో సోమ ఇహాగచ్ఛ - సోమ మావాహయామి -

అభిత్వాऽజీగర్తి శ్శునశ్శేఫవైశ్వామిత్రో గాయత్రీ - ఈశాన్యాం
ఈశానావాహనే వినియోగః -
అభిత్వా దేవసవిత రీశానం వార్యాణామ్ । సదావన్ భాగమీమహే ।
ఈశాన ఇహాగచ్ఛ - ఈశాన మావాహయామి -

ఇంద్రంవో మధుచ్ఛందా ఇంద్రో గాయత్రీ - పూర్వే ఇంద్రావాహనే
వినియోగః - ఇంద్రంవో విశ్వతస్పరి హవామహే జనేభ్యః । అస్మాక
మస్తు కేవలః । భో ఇంద్ర - వరదో భవ -

అగ్నిం దూతం కాణ్వో మేధాతిథి రగ్నిర్గాయత్రీ - ఆగ్నేయ్యాం
ఆగ్న్యాऽహ్వానే వినియోగః - ఓం అగ్నిందూతం వృణీమహే హోతారం
విశ్వవేదసం । అస్య యజ్ఞస్య సుక్రతుమ్ । భో అగ్నే ఇహాగచ్ఛ - వరదో భవ-

యమాయ సోమం వైవస్వతో యమో యమోऽనుష్టుప్ -
దక్షిణే యమాऽవాహనే వినియోగః - ఓం యమాయ సోమం సునుత
యమాయ జుహుతా హవిః । యమంహ యజ్ఞో గచ్ఛత్యగ్ని దూతో
అరంకృతః । భో యమ ఇహాగచ్ఛ - వరదో భవ -

మోషుణో ఘోరః కణ్వో నిర్ ఋతి ర్గాయత్రీ - నిర్ ఋత్యాం నిర్ ఋత్యా
వాహనే వినియోగః - ఓం మోషుణః పరాపరా నిర్ ఋతి ర్దుర్హణాऽవధీత్ ।
పదీష్ట తృష్ణయా సహ । భో నిర్ ఋతే ఇహాగచ్ఛ - వరదో భవ -

తత్త్వాయామి శునశ్శేపో వరుణ స్త్రిష్టుప్ - పశ్చిమే వరుణాఽఽవాహనే
వినియోగః - ఓం తత్త్వాయామి బ్రహ్మణా వందమాన స్తదాశాస్తే
యజమానో హవిర్భిః । అహేళమానో వరుణేహ బోధ్యురుశం సమాన
ఆయుః ప్రమోషీః ॥ భో వరుణ ఇహాగచ్ఛ - ఇహతిష్ఠ - వరదోభవ -
వాయోశతం వామదేవో వాయు రనుష్టుప్ - వాయవ్యాం వాయ్వావాహనే
వినియోగః - ఓం వాయో శతం హరీణాం యువస్వ పోష్యాణామ్ । ఉతవాతే
సహస్రిణో రథ ఆయాతు పాజసా ॥ భోవాయో ఇహాగచ్ఛ - వరదో భవ-
వాయుసోమ యోర్మధ్యే అష్టావసవః -
జ్మయాఽత్ర మైత్రావరుణో వసవస్త్రిష్టుప్ - వాయు సోమయోర్మధ్యే
వస్వాఽఽవాహనే వినియోగః - ఓం జ్మయాఅత్ర వసవో రంత దేవా ఉరా
వంతరిక్షే మర్జయంత శుభ్రాః । అర్వా క్ప్రథ ఉరు జ్రయః కృణుధ్వం
శ్రోతా దూతస్య జగ్మషోనో అస్య । భోవసవః ఇహాఽగచ్ఛత ఇహతిష్ఠత -
వరదాభవత । ఆరుద్రాస శ్యావాశ్వః ఏకాదశ రుద్రో జగతీ -
సోమేశానయో ర్మధ్యే ఏకాదశ రుద్రాఽఽవాహనే వినియోగః -
ఆరుద్రాస ఇంద్రవంత స్సజోషసో హిరణ్యరథా స్సువితాయ గంతన ।
ఇయంవో అస్మ త్ప్రతిహర్యతే మతిస్తృష్ణజేన దివ ఉత్సా ఉదన్యవే ॥
భో ఏకాదశ రుద్రాః ఇహాఽగచ్ఛత - ఇహతిష్ఠత - మమ వరదాభవత -
త్యాన్ను మత్స్యః సామంతో ద్వాదశాదిత్యా గాయత్రీ । ఈశానేంద్రయో
ర్మధ్యే ద్వాదశాదిత్యాఽఽవాహనే వినియోగః - ఓంత్యాన్ను క్షత్రియాఁ
అవ ఆదిత్యాన్యా చిషామహే । సుమృళీకాం అభిష్టయే ॥
భోద్వాదశాదిత్యా ఇహాగచ్ఛత - ఇహతిష్ఠత - మమ వరదాభవత -

అశ్వినా వర్తి రహూగణో గౌతమో అశ్వినా ఉష్ణిక్ - ఇంద్రాఽగ్న్యోర్మధ్యే
అశ్వినాఽవాహనే వినియోగః - ఓం అశ్వినా వర్తి రస్మదా గోమద్దస్రా
హిరణ్యవత్ । అర్వాగ్రథం సమనసా నియచ్ఛతమ్ ॥ అశ్వినా
ఇహాగచ్ఛతాత్ - ఇహతిష్ఠతాత్ - మమవరదౌ భవతాత్ -

ఓమాపో మధుచ్ఛందా విశ్వేదేవా గాయత్రీ - అగ్నియమయో ర్మధ్యే
విశ్వే దేవాఽవాహనే వినియోగః - ఓమాప శ్చర్షణీ ధృతో విశ్వే దేవాస
ఆగత । దాశ్వాంసో దాశుష స్సుతమ్ ॥ భో విశ్వేదేవాః ఇహాఽగచ్ఛత -
ఇహతిష్ఠత - మమ వరదా భవత -

అభిత్యం దేవం గౌతమో వామదేవః సప్తయక్షా అష్టి - యమనిర్ ఋత్యో
ర్మధ్యే సప్తయక్షాఽవాహనే వినియోగః - ఓం అభిత్యం దేవం సవితార
ముణ్యోః కవిక్రతు మర్చామి సత్య సవనం రత్నధామభి ప్రియం
పతింకవిమ్మూర్ధ్వా యస్యా మతిర్భా అదిద్యుత త్సవీమని హిరణ్యపాణి
రమిమీత సుక్రతుః కృపాస్స్వః । భో సప్తయక్షాః - ఇహాగచ్ఛత -
ఇహతిష్ఠత - మమ వరదా భవత -

ఆయంగౌ స్సార్పరాజ్ఞి సర్పా గాయత్రీ - నిర్ ఋతి వరుణయో
ర్మధ్యే సర్పాఽవాహనే వినియోగః - ఓం ఆయంగౌః పృశ్ని రక్రమీ
దసద న్మాతరం పునః । పితరంచ ప్రయంత్స్వః ।
భో సర్పాః ఇహాగచ్ఛత - ఇహతిష్ఠత - మమ వరదా భవత -

అప్సరసా మైతశ ఋష్యశృంగో గంధర్వాఽప్సరసోఽ నుష్టుప్ -
వరుణ వాయ్వో ర్మధ్యే గంధర్వాఽప్సరసాఽవాహనే వినియోగః -
ఓం అప్సరసాం గంధర్వాణాం మృగాణాం చరణే చరన్। కేశీ కేతస్య
విద్వాం త్సఖా స్వాదుర్మ దింతమః ॥ భోగంధర్వాఽప్సరసః -
ఇహాగచ్ఛత - ఇహతిష్ఠత - మమ వరదా భవత -
యదక్రంద ఔచథ్యో దీర్ఘతమా స్కందస్త్రిష్టుప్ - బ్రహ్మసోమయో
ర్మధ్యే స్కందాఽవాహనే వినియోగః -
ఓం యదక్రందః ప్రథమం జాయమాన ఉద్యం త్సముద్రా దుతవా
పురీషాత్ । శ్యేనస్య పక్షా హరిణస్య బాహు ఉపస్తుత్యం మహి జాతంతే
అర్వన్ ॥ భోస్కంద ఇహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ - మమ వరదో భవ -
తత్రైవర్షభం - ఋషభో వైరాజో నందీశ్వరోఽనుష్టుప్ - బ్రహ్మసోమయో
ర్మధ్యే నందీశ్వరాఽవాహనే వినియోగః - ఓం ఋషభంమా సమానానాం
సపత్నానాం వృషాసహిం । హంతారం శత్రూణాం కృధి విరాజం గోపతిం
గవామ్ ॥ భోనందీశ్వర ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ - మమ వరదో భవ -
కద్రుద్రాయ ఘోరః కణ్వో రుద్రో గాయత్రీ - తత్రైవ శూలాఽవాహనే
వినియోగః - ఓం కద్రుద్రాయ ప్రచేతసే మీఢుష్టమాయ తవ్యసే। వోచేమ
శంతమం హృదే ॥ భోశూల ఇహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ - మమ వరదో భవ-
కుమారం కుమారో మహాకాలం త్రిష్టుప్ - తత్రైవ మహా కాలాఽవాహనే
వినియోగః - ఓం కుమారం మాతా యువతి స్సముబ్ధం గుహా బిభర్తి
నదదాతి పిత్రే । అనీక మస్య నమినజ్జనాసః పురః పశ్యంతి నిహితము
రతౌ॥ హేమహాకాల ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదో భవ -

అదితి ర్లోక్యో బృహస్పతి ర్దక్షా నుష్టుప్ - బ్రహ్మేశానయో ర్మధ్యే

దక్షాఽవాహనే వినియోగః - ఓం అదితి ర్హ్యజనిష్ట దక్షయా దుహితా తవ।

తాందేవా అన్వ జాయంత భద్రా అమృత బంధవః॥

భోదక్ష ఇహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ - మమ వరదో భవ -

తామగ్నివర్ణాం సౌరభీ దుర్గా త్రిష్టుప్ - బ్రహ్మేంద్రయో ర్మధ్యే

దుర్గాఽవాహనే వినియోగః - ఓం తామగ్నివర్ణాం తపసా జ్వలంతీం

వైరోచనీం కర్మఫలేషు జుష్టాం। దుర్గాం దేవీం శరణ మహం ప్రపద్యే సుతరస

తరసే నమః॥ భోదుర్గే ఇహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ - మమ వరదా భవ -

ఇదం విష్ణుః కణ్వోమేధాతిధి ర్విష్ణుర్గాయత్రీ - బ్రహ్మేంద్ర యోర్మధ్యే

విష్ణ్వాఽవాహనే వినియోగః -

ఓం ఇదం విష్ణు ర్విచక్రమే త్రేధానిదధే పదం। సమూఢ్హ మస్య పాంసురే।

భోవిష్ణో ఇహాగచ్ఛ ఇహ తిష్ఠ - మమ వరదో భవ -

ఉదీరతా మవర శంఖ స్స్వధా పితర స్త్రిష్టుప్ - బ్రహ్మాగ్న్యో ర్మధ్యే పితృ

దేవతా స్వధావాహనే వినియోగః - ఓం ఉదీరతా మవర ఉత్పరాస ఉన్మధ్య

మాః పితర స్సోమ్యాసః। అసుంయ ఈయు రవృకా ఋతజ్ఞా స్తేనోవంతు

పితరో హవేషు॥ భోపితరః ఇహాఽగచ్ఛత ఇహతిష్ఠత మమ వరదా భవత -

పరంమృత్యో సంకుశికో మృత్యురోగా స్త్రిష్టుప్ - బ్రహ్మ యమయో

ర్మధ్యే మృత్యురోగాఽవాహనే వినియోగః -

ఓం పరం మృత్యో అను పరేహి పంథాం యస్తే స్వఇతరో దేశయానాత్।

చక్షుష్మతే శృణ్వతే తేబ్రవీమి మానః ప్రజాం రీరిషో మోతవీరాన్॥

భోమృత్యో ఇహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ - మమ వరదో భవ -

గణానాంత్వా శౌనకో గృత్సమదో గణపతి ర్జగతీ - బ్రహ్మ నిర్ ఋత్యో
ర్మధ్యే గణపత్యాఽఽవాహనే వినియోగః -
ఓం గణానాంత్వా గణపతిం హవామహే కవిం కవీనా ముపమశ్రవ స్తమం।
జ్యేష్ఠరాజం బ్రహ్మణాం బ్రహ్మణ స్పత ఆనశ్శృణ్వ న్నూతిభి స్సీద
సాదనమ్ ॥ భోగణపతే ఇహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదో భవ -
శంనోదేవీ రంబరీష సింధుద్వీప ఆపోగాయత్రీ - బ్రహ్మ వరుణయో
ర్మధ్యే అపా మావాహనే వినియోగః -
ఓంశంనో దేవీ రభిష్టయ ఆపో భవంతు పీతయే। శంయో రభిస్రవంతునః॥
భో ఆపః ఇహాఽగచ్ఛత ఇహతిష్ఠత మమ వరదా భవత -
మరుతోయస్య రాహుగణో గౌతమో మరుతో గాయత్రీ -
బ్రహ్మ వాయ్వోర్మధ్యే మరుదాఽఽవాహనే వినియోగః -
మరుతో యస్య హి క్షయే పాథా దివో విమహసః। సను గోపాతమో జనః॥
భోమరుత ఇహాఽగచ్ఛత ఇహతిష్ఠత - మమ వరాద భవత -
స్యోనా పృథివీ కాణ్వో మేధాతిథిః పృథివీ గాయత్రీ - బ్రహ్మణః
పాదమూలే కర్ణికాధః పృథివ్యాఽఽవాహనే వినియోగః -
ఓం స్యోనా పృథివి భవాఽనృక్షరా నివేశనీ। యచ్ఛానః శ్శర్మ సప్రథాః॥
భో పృథివి ఇహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదా భవ -
ఇమంమే గంగే సింధుక్షి త్ప్రయ్యమేధో గంగాదినద్యోజగతీ -
గంగా దినద్యాఽఽవాహనే వినియోగః - ఇమంమే గంగే యమునే
సరస్వతి శుతుద్రి స్తోమం సచతా పరుష్ణ్యా। అసిక్న్యా మరుద్వృధే
వితస్త యార్జీకీయే శృణుహ్యా సుషోమయా॥ హేగంగాది నద్యః -
ఇహాఽగచ్ఛత - ఇహతిష్ఠత - మమ వరదా భవత -

Scanned by CamScanner

ధామ్నో గౌతమో వామదేవ స్సప్తసాగరాఽనుష్టుప్ - తత్రైవ సప్త
సాగరాఽవాహనే వినియోగః - ధామ్నో ధామ్నో రాజ న్నితో వరుణనో
ముంచ। యదాపో అఘ్న్యా వరుణేతి శపామహే తతో వరుణనో
ముంచ। భో సప్తసాగరాః ఇహాఽగచ్ఛత ఇహతిష్ఠత - మమ వరదా భవ -
తదుపరిమేరుం నామమంత్రేణ భోమేరో ఇహాఽగచ్ఛ - ఇహతిష్ఠ
మమ వరదో భవ -
తతో మండలాద్బహిః సోమాదిసన్నిధౌ ఆయుధాన్యాఽవాహయేత్ -
సోమ సమీపే గదా మావాహయామి -
ఈశాన సమీపే త్రిశూలం ఆవాహయామి -
ఇంద్ర సమీపే వజ్రం ఆవాహయామి -
అగ్ని సమీపే శక్తిం ఆవాహయామి -
యమ సమీపే దండం ఆవాహయామి -
నిర్ఋతి సమీపే ఖడ్గం ఆవాహయామి -
వరుణ సమీపే పాశం ఆవాహయామి -
వాయు సమీపే అంకుశం ఆవాహయామి -
తద్బాహ్యే ఉత్తరే గౌతమాయ నమః గౌతమం ఆవాహయామి -
తద్బాహ్యే ఈశాన్యాం భరద్వాజాయ నమః భరద్వాజం ఆవాహయామి -
తద్బాహ్యే పూర్వే విశ్వామిత్రాయ నమః విశ్వామిత్రం ఆవాహయామి -
తద్బాహ్యే ఆగ్నేయ్యాం కశ్యపాయ నమః కశ్యపం ఆవాహయామి -
తద్బాహ్యే దక్షిణే జమదగ్నయే నమః జమదగ్నిం ఆవాహయామి -
తద్బాహ్యే నైర్ఋత్యాం వసిష్ఠాయ నమః వసిష్ఠం ఆవాహయామి -
తద్బాహ్యే పశ్చిమే అత్రయే నమః అత్రిం ఆవాహయామి -
తద్బాహ్యే వాయవ్యాం అరుంధత్యై నమః అరుంధతీం ఆవాహయామి -

తదావాహ్య పూర్వాదిక్రమేణ

ప్రాచ్యాం ఇంద్ర్యై నమః ఇంద్రీం ఆవాహయామి -

ఆగ్నేయ్యాం కౌమార్యై నమః కౌమారీం ఆవాహయామి -

దక్షిణే బ్రాహ్మ్యై నమః బ్రాహ్మీం ఆవాహయామి -

నైర్ఋత్యాం వారాహ్యై నమః వారాహీం ఆవాహయామి -

పశ్చిమే చాముండాయై నమః చాముండాం ఆవాహయామి -

వాయవ్యాం వైష్ణవ్యై నమః వైష్ణవీం ఆవాహయామి -

ఉత్తరే మాహేశ్వర్యై నమః మాహేశ్వరీం ఆవాహయామి -

ఈశాన్యాం వైనాయక్యై నమః వైనాయకీం ఆవాహయామి -

ఇత్యష్ట శక్తయః తా అపి ప్రతిష్ఠాప్య పూజయేత్ -

ఇతి ఏకలింగతోభద్ర పూజావిధిః

అథ చతుర్లింగతో భద్ర మండల పూజావిధిః

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ కరిష్యమాణ తత్తద్దేవతా ప్రతిష్ఠా యజ్ఞకర్మణి చతుర్లింగతో భద్రమండల దేవతాఽరాధనం కరిష్యే -

మధ్యే కర్ణికాయాం బ్రహ్మాణం -

బ్రహ్మ జజ్ఞానం గౌతమో వామదేవో బ్రహ్మాత్రిష్టుప్ - మధ్యే బ్రహ్మావాహనే వినియోగః - ఓం బ్రహ్మ జజ్ఞానం -- వివః -

భో బ్రహ్మన్ ఇహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ పూజాంగృహాణ మమవరదోభవ -

ఇతి సర్వత్ర -

త్రాతార మింద్ర మిత్యస్య ఇంద్ర స్త్రిష్టుప్ - పూర్వే లింగే ఇంద్రాఽవాహనే వినియోగః - ఓం త్రాతార మింద్ర మవితార మింద్రం హవే హవే సుహవం శూర మింద్రమ్ । హ్వయామిశక్రం పురుహూత మింద్రం స్వస్తినో మఘవా ధాత్వింద్రః ॥

ఆగ్నేయ్యాం ఖండేందౌ అగ్నిం। త్వన్నో అగ్న ఇత్యస్య వరుణో జగతీ -
ఆగ్నేయ్యాం ఖండేందౌ అగ్న్యాఽవాహనే వినియోగః -
ఓం త్వంనో అగ్నే వరుణస్య విద్వాన్ దేవస్య హేళో వయాసి సీష్ఠాః।
యజిష్ఠో వహ్నితమ శ్శోశుచానో విశ్వా ద్వేషాంసి ప్రము ముగ్ధ్యస్మత్ ॥
దక్షిణే లింగే ఇమం యమ ప్రస్తరమితి యమం - ఇమం యమప్రస్తర
మిత్యస్య అంగిర స్త్రిష్టుప్ - యమాఽవాహనే వినియోగః -
ఓం ఇమం యమ ప్రస్తర మాహి సీదాఽంగిరోభిః పితృభి స్సంవిదానః।
ఆత్వా మంత్రాః కవిశ స్తావహం త్వేనా రాజన్ హవిషా మాదయస్వ ॥
నైర్ ఋత్యాం ఖండేందౌ నిర్ ఋతిం। మోషుణ ఇత్యస్య కణ్వో ఘోరో
గాయత్రీ - ఓం మోషుణః పరాపరా నిర్ ఋతి ర్దుర్హణా వధీత్।
పదీష్ట తృష్ణయాసహ ॥
పశ్చిమే లింగే తత్వాయామీతి వరుణం। తత్వాయామీత్యస్య వరుణ
స్త్రిష్టుప్ - ఓం తత్వాయామి బ్రహ్మణా వందమాన స్తదాశాస్తే యజమానో
హవిర్భిః। అహేళమానో వరుణేహ బోధ్యురుశం సమాన ఆయుః ప్రమోషీః-
వాయవ్యాం ఖండేందౌ వాయుం - ఆనోనియుద్భి రిత్యస్య వాయు
స్త్రిష్టుప్ - వాయవ్యాం వాయ్వావాహనే వినియోగః -
ఓం ఆనో నియుద్భి శ్శతినీభి రధ్వరం సహస్రిణీభి రుపయాహి యజ్ఞం।
వాయో అస్మి త్సవనే మాదయస్వ యూయంపాత స్వస్తిభి స్సదానః ॥
ఉత్తరే లింగే సోమో ధేనుమిత్యస్య సోమ స్త్రిష్టుప్-సోమాఽవాహనే వినియోగః-
ఓం సోమోధేనుం సోమో అర్వంత మాశుం సోమో వీరం కర్మణ్యం।
దదాతి। సాదన్యం విదథ్యం సభేయం పితృశ్రవణం యోదదాశ దస్మై ॥

ఈశాన్యాం ఖండేందౌ ఈశానం - తమీశాన మిత్యస్య ఈశానో జగతీ -
ఈశానావాహనే వినియోగః -

ఓం తమీశానం జగత స్తస్థుషస్పతిం ధియం జిన్వమవసే హూమహే వయమ్
పూషానో యథా వేదసామ సద్వృధే రక్షితా పాయు రదబ్ధ స్స్వస్తయే ।

ఈశానేంద్రయో ర్మధ్యే భద్రే అష్టవసూన్ -
యథాహ దిత్యస్య వామదేవో గౌతమోఽగ్ని స్త్రిష్టుప్ -

యథాహ త్యద్వసవో గౌర్యం చి త్పదిషితా ముముంచతా యజత్రాః ।
ఏవో ష్వ స్మన్ముంచతా వ్యంహః ప్రతార్యగ్నే ప్రతరం న ఆయుః ।

ఇంద్రాగ్నిమధ్యే భద్రే ఏకాదశరుద్రాన్ - నమస్సోమాయచ - శివతరాయచ
అగ్నియమయోః మధ్యే భద్రే ద్వాదశా దిత్యాన్ - ఆరుద్రాస ఉదన్యవే -

ఆరుద్రాస ఇంద్రవంత స్సజోషసో హిరణ్య రథా స్సువితాయ గంతన ।
ఇయంవో అస్మ త్ప్రతిహర్యతే మతిస్తృష్ణజేన దివ ఉత్సా ఉదన్యవే ।

యమ నిర్ఋత్యోః మధ్యేభద్రే అశ్వినౌ - అశ్వినా వియచ్ఛతమ్ -
నిర్ఋతి వరుణయోః మధ్యే భద్రే విశ్వేదేవాన్ -
విశ్వేదేవా ఇత్యస్య విశ్వేదేవా జగతీ -

విశ్వేదేవాః శృణుతేమం హవంమే యే అంతరిక్షే యఉపద్య విష్ఠ ।
యేఅగ్ని జిహ్వా ఉతవా యజత్రా ఆసద్యాస్మిన్బర్హిషి మాదయధ్వమ్ ।

తత్రైవ పితౄన్ - ఉదీరతా మవర ఇత్యస్య శంఖః పితర స్త్రిష్టుప్ -

ఉదీరతా మవర ఉత్పరాస ఉన్మధ్యమాః పితర స్సోమ్యాసః ।
అసుంయ ఈయురవృకా ఋతజ్ఞాస్తే నోవంతు పితరో హవేషు ।

పితృభ్యో నమః - పితౄనావాహయామి -

వరుణ వాయ్వోః మధ్యే భద్రేయక్షాన్ -
అభిత్వా దేవసవిత రిత్యస్యరాజాఽనుష్టుప్ - యక్షాఽవాహనే వినియోగః -
అభిత్వా దేవః సవితాఽభిసోమో అవీవృతత్ । అభిత్వా విశ్వా భూతా
న్యభీవర్తో యథాససి ॥ సప్తయక్షానావాహయామి -
వాయు సోమయో ర్మధ్యేభూతాన్ తత్రైవనాగాన్ -
యేభూతాః ప్రచరంతి దివా నక్తం బలిమిచ్ఛంతో వితుదస్య ప్రేష్యాః ।
తేభ్యో బలిం పుష్టికామో హరామి మయిపుష్టిం పుష్టపతి ర్దధాతుస్వాహా ॥
భూతానావాహయామి - నాగాన్ -
యాఇషవో యాతు ధానానాం యేవా వనస్పతీరను ।
యేవా వటేషు శేరతే తేభ్య స్సర్వేభ్యో నమః ॥
సోమేశానయో ర్మధ్యే గంధర్వాన్ - అప్సరసాం గంధర్వాణా మిత్యస్య
గంధర్వోఽనుష్టుప్ - గంధర్వాఽ వాహనే వినియోగః -
ఓం అప్సరసాం గంధర్వాణాం మృగాణాం చరణే చరన్ ।
కేశీ కేతస్య విద్వాన్ త్సఖా స్వాదు ర్మదింతమః ॥
తత్రైవ అప్సరసః - అప్సరా వేనో భార్గవోఽప్సరస స్త్రిష్టుప్ -
అప్సరా జార ముపసిష్మియాణా యోషా బిభర్తి పరమే వ్యోమన్ ।
చరత్ ప్రియస్య యోనిషు ప్రియస్సన్ త్సీదత్పక్షే హిరణ్యయే సవేనః॥
బ్రహ్మేశానయో ర్మధ్యే శృంఖలాయాం సప్తప్రజాపతీన్ - ప్రజాపతే
హిరణ్య గర్భః ప్రజాపతి స్త్రిష్టుప్ - ప్రజాపత్యాఽవాహనే వినియోగః -
ఓం ప్రజాపతే నత్వదేతా న్యన్యో విశ్వా జాతాని పరితాబభూవ ।
యత్కామాస్తే జుహుమస్తన్నో అస్తు వయం స్యామ పతయో
రయీణామ్ ॥ ప్రజాపతీ నావాహయామి -

బ్రహ్మేంద్రయో ర్మధ్యే దుర్గాం లింగే - తామగ్ని వర్ణాం కాశ్యపో దుర్గా త్రిష్టుప్ - దుర్గాఽ వాహనే వినియోగః - ఓం తామగ్ని వర్ణాం తపసా జ్వలంతీం వైరోచనీం కర్మఫలేషు జుష్టామ్ । దుర్గాం దేవీం శరణ మహం ప్రపద్యే సుతరసి తరసే నమః । దుర్గా మావాహయామి - దుర్గాయాః పూర్వే విష్ణుం ఇదం విష్ణుర్మేధాతిథి ర్విష్ణుర్గాయత్రీ - విష్ణ్వావాహనే వినియోగః - ఓం ఇదం విష్ణు ర్విచక్రమే త్రేధానిదధే పదమ్ । సమూఢ మస్యపాంసురే । విష్ణు మావాహయామి - బ్రహ్మాఽగ్న్యో ర్మధ్యే శృంఖలాయాం స్వధామ్ - త్రిధాహిత ఇత్యస్యగార్గ్య త్రిష్టుప్ - త్రిధా హితం పణిభి ర్గుహ్యమానం గవి దేవాసో ఘృతమన్వవిందన్ । ఇంద్ర ఏకం సూర్య ఏకం జజాన వేనా దేకం స్వధయా నిష్టతక్షుః । స్వధా మావాహయామి -

బ్రహ్మ యమయో ర్మధ్యే లింగే మృత్యురోగాన్ - పరంమృత్యో సంకుశికో మృత్యు త్రిష్టుప్ - మృత్యురోగాఽవాహనే వినియోగః - ఓం పరంమృత్యో అనుపరేహి పంథాం యస్తేస్వ ఇతరో దేవయానాత్ । చక్షుష్మతే శృణ్వతే తేబ్రవీమి మానః ప్రజాం రీరిషో మృత్యు వీరాన్ । బ్రహ్మ నిర్ ఋత్యో ర్మధ్యే శృంఖలాయాం గణపతిం గణానాంత్వా శౌనకో గృత్సమదో గణపతిర్జగతీ - ఓం గణానాంత్వా - సీదసాదనమ్ । గణపతి మావాహయామి -

బ్రహ్మ వరుణయో ర్మధ్యే లింగే అపః - శన్నోదేవీ సింధుద్వీప ఆపో గాయత్రీ - అపాఽమా వాహనే వినియోగః -

ఓంశన్నో దేవీరభిష్టయ ఆపోభవంతుపీతయే । శంయో రభి స్రవంతునః

బ్రహ్మవాయ్వోః మధ్యే శృంఖలాయాం మరుతః - మరుతో యస్య

రాహుగణో గౌతమో మరుతో గాయత్రీ - మరుతో యస్యహి క్షయే

పాథా దివో విమహసః । ససుగోపా తమో జనః । భోమరుతః

ఇహాఽగచ్ఛత ఇహతిష్ఠత - మమ వరదా భవత -

బ్రహ్మ సోమయో ర్మధ్యే లింగే స్కందం - యదక్రంద ఇత్యస్య దీర్ఘతమా

ఔచథ్య అశ్వః త్రిష్టుప్ - స్కందాఽవాహనే వినియోగః -

యదక్రందః ప్రథమం జాయమాన ఉద్యన్ త్సముద్రా దుతవా పురీషాత్।

శ్యేనస్య పక్షా హరిణస్య బాహూ ఉపస్తుత్యం మహి జాతంతే అర్వన్ ।

హేస్కంద ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదో భవ -

తదుత్తరే నందీశ్వరం ఆశుశ్శిశాన ఇత్యస్య ఐంద్రో అప్రతిరథ

ఇంద్రస్త్రిష్టుప్ - నందీశ్వరాఽవాహనే వినియోగః -

ఓం ఆశుశ్శిశానో వృషభోన భీమో ఘనాఘనః క్షోభణ శ్చర్షణీనామ్ ।

సంక్రందనోఽనిమిష ఏక వీర శ్శతం సేనా అజయ త్సాకమింద్రః ।

హేనందీశ్వర ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదో భవ -

తదుత్తరే శూలం యత్తే గాత్రా దిత్యస్య ఔచథ్యోఽశ్వో జగతీ -

యత్తే గాత్రా దగ్నినా పచ్యమానా దభిశూలం నిహతస్యావధావతి ।

మాత ద్భూమ్యా మాశ్రిష న్మాతృణేషు దేవేభ్య స్తదుశద్భ్యో రాతమస్తు ।

శూల ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదో భవ -

తదుత్తరే కాలం సఏవ మంత్రః యత్తేగాత్రా - మస్తు -

బ్రహ్మణః పాదమూలే పృథివీం మహీద్యౌరిత్యస్య విష్ణుర్గాయత్రీ -

మహీద్యౌః - భరీమభిః । హేపృథివి - ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదా భవ-

తత్రైవ గంగాది సరితః ఇమంమే గంగే సింధుక్షిత్ ప్రైయమేధో
గంగా దినద్యో జగతీ - ఇమంమే - మయా । హే గంగాదినద్యః
ఇహాఽగచ్ఛత ఇహతిష్ఠత - మమ వరదా భవత -
తత్రైవ సప్తసాగరాన్ -
సముద్రసింధూ ఇత్యస్య వసుకర్ణో జగతీ సప్తసాగరాఽవాహనే వినియోగః -
సముద్రః సింధూరజో అంతరిక్ష మజఏకపాత్ తనయిత్ను రర్ణవః ।
అహిర్బుధ్న్యః శృణవ ద్వచాంసి మేవిశ్వేదేవాస ఉతసూరయో మమ ।
సప్తసాగరా ఇహాగచ్ఛత ఇహతిష్ఠత మమ వరదా భవత -
తదుపరిమేరుం - పర్వతశ్చిన్మహిరిత్యస్య ఆత్రేయ త్రిష్టుప్ -
పర్వత శ్చిన్మహి వృద్ధో బిభాయ దివశ్చిత్ సాను రేజత స్వనేవః ।
యత్ క్రీళథ మరుత ఋష్టిమంత ఆపఇవ సధ్ర్యంచో ధవధ్వే ।
పూర్వేశానయోర్మధ్యే వాహ్యాం భవం - హిరణ్య గర్భ ఇత్యస్య ప్రాజాపత్య
త్రిష్టుప్ - ఓం హిరణ్యగర్భ స్సమవర్తతాగ్రే భూతస్య జాతః పతిరేక ఆసీత్।
సదా ధారపృథివీం ద్యా ముతేమాం కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ।
హేభవ ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదో భవ -
ఈశాన సోమయో ర్మధ్యే వాహ్యాంశర్వమ్ -
యః ప్రాణతో నిమిషతో మహిత్వైక ఇద్రాజా జగతో బభూవ ।
యఈశే అస్య ద్విపద శ్చతుష్పదః కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ।
హే శర్వ ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదో భవ -
సోమ వాయుమధ్యే వాహ్యాం రుద్రమ్ -
యఆత్మదా బలదా యస్యవిశ్వ ఉపాసతే ప్రశిషం యస్యదేవాః ।
యస్య ఛాయా మృతం యస్య మృత్యుః కస్మైదేవాయ హవిషా విధేమ ।

వాయు వరుణయోః మధ్యే వాహ్యాం ఉగ్రం -

యస్యేమే హిమవంతో మహిత్వా యస్య సముద్రం రసయా సహాహుః ।

యస్యేమాః ప్రదిశో యస్యబాహూ కస్మైదేవాయ హవిషా విధేమ ॥

హేఉగ్ర ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదో భవ -

వరుణ నిర్‌ఋతి మధ్యే వాహ్యాం భీమం -

యత్రకందసీ అవసాత స్తభానే అభ్యై క్షేతాం మనసా రేజమానే ।

యత్రాధిసూర ఉదితో విభాతి కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ॥

హేభీమ ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదో భవ -

నిర్‌ఋతి యమయోః మధ్యే వాహ్యాం పశుపతిం -

యేనద్యౌ రుగ్రా పృథివీ చదృళ్హా యేనస్వః స్తభితం యేననాకః ।

యో అంతరిక్షే రజసో విమానః కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ॥

హే పశుపతే ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదో భవ -

యమాఽగ్న్యోః మధ్యే వాహ్యాం మహాదేవం -

ఆపోహయ ద్బృహతీ ర్విశ్వమాయన్ గర్భం దధానా జనయంతీ రగ్నిమ్।

తతో దేవానాం సమవర్త తాసు రేకః కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ॥

హేమహాదేవ ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమవరదో భవ -

అగ్నీంద్రయోః మధ్యే వాహ్యా మీశానం -

యశ్చి దాపోమహినా పర్యపశ్యత్ దక్షందధానా జనయంతీ ర్యజ్ఞమ్ ।

యోదేవేష్వధి దేవ ఏక ఆసీత్ కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ॥

పూర్వే ఇంద్ర సన్నిధౌ వజ్రం -

మహాం ఇంద్ర ఇత్యస్య మధుచ్ఛందా ఇంద్రో గాయత్రీ -

ఓంమహాఁ ఇంద్రః పరశ్చను మహిత్వామస్తు వజ్రిణే ద్యౌర్న ప్రథినా శవః॥

భో ఇంద్ర ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదో భవ -

అగ్నిసన్నిధౌ శక్తిం ఓం వసుచమేవ సతిశ్చమే కర్మచమే శక్తిశ్చమేఽర్థశ్చమ

ఏమశ్చమ ఇతిశ్చమే గతిశ్చమే - హేశక్తే ఇహాగచ్ఛ - మమ వరదా భవ -

యమసన్నిధౌదండం - దండా ఇవేత్యస్య వసిష్ఠపుత్రః త్రిష్టుప్ -

దండాఇవేద్గో అజనాస ఆసన్ పరిచ్ఛిన్నా భరతా అర్భకాసః।

అభవచ్చ పురఏతా వసిష్ఠ ఆదిత్ తృత్సూనాం విశో అప్రథంత॥

హే దండ ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదో భవ -

నిర్ ఋతి సన్నిధౌ ఖడ్గం ఖేరథస్య అపాలా ఇంద్రోనుష్టుప్ -

ఖేరథస్య ఖేనసః ఖేయుగస్య శతక్రతో।

అపాలా మింద్ర త్రిష్పూత్వ్య కృణోః సూర్యత్వచమ్॥

హే ఖడ్గ ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదో భవ -

వరుణ సన్నిధౌ పాశం -

ఉదుత్తమం వరుణ పాశ ఇత్యస్య వరుణ స్త్రిష్టుప్ -

ఉదుత్తమం వరుణ పాశమస్మ దవాధమం విమధ్యమం శ్రథాయ।

అథా వయ మాదిత్య వ్రతేతవాఽనాగసో అదితయేస్యామ॥

హే పాశ ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదో భవ -

వాయు సన్నిధౌ అంకుశం -

ఓంఅగ్ంశుశ్చ మే రశ్మిశ్చమే దాభ్యశ్చ మేధిపతిశ్చమ, ఉపాగ్ంశుశ్చమేం

తర్యామశ్చమ ఐంద్రవాయవశ్చమే మైత్రావరుణశ్చమ ఆశ్వినశ్చమే ప్రతి

ప్రస్థానశ్చమే శుక్రశ్చమే - హే అంకుశ ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమవరదో భవ-

సోమసమీపే గదాం - గణానాంత్వా శౌనకో గృత్సమదో గణపతిర్జగతీ -

ఓం గణానాంత్వా - సాదనం॥ భో గదే ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమవరదో భవ-

ఈశసమీపే శూలమ్ - యత్తే గాత్రా దిత్యస్య ఔచథ్యోఽశ్వో జగతీ ।

యత్తేగాత్రా దగ్నినా పచ్యమానాదభి శూలం నిహతస్యావధావతి ।

మాతద్భూమ్యా మాశ్రిషన్మాతృణేషు దేవేభ్య స్తదుశద్భ్యో రాతమస్తు ।

భో శూల ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదో భవ -

మండలబాహ్యసత్త్వ పరిధౌ

పూర్వే కశ్యపం । యత్తే శిల్పం కశ్యప రోచనావత్ । ఇంద్రియా

వత్పుష్కలం చిత్ర భాను - (యజురారణ్యకే)

భో కశ్యప ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదో భవ -

ఆగ్నేయాం అత్రిం అత్రిమను స్వరాజ్య మిత్యస్య అగ్నిర్గాయత్రీ -

అత్రిమను స్వరాజ్య మగ్నిముక్థాని వావృధుః । విశ్వా అధిశ్రియో దధే ।

అత్రే ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదో భవ -

దక్షిణే భరద్వాజం । భరద్వాజే త్యస్యః అగ్నిర్గాయత్రీ -

భరద్వాజాయ సప్రథః శర్మయచ్ఛ సహంత్య । అగ్నే వరేణ్యం వసు ॥

హే భరద్వాజ ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదో భవ -

నైర్ఋత్యాం విశ్వామిత్రం – విశ్వామిత్రా అరాసతే త్యస్యగాధినో
విశ్వామిత్రో గాయత్రీ – విశ్వామిత్రో అరాసత బ్రహ్మేంద్రాయ వజ్రిణే।
కరదిన్నః సురాధసః ॥ హే విశ్వామిత్ర ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమవరదో భవ-
పశ్చిమే గౌతమం – అభిత్వా గోతమో రాహుగణోగ్ని ర్గాయత్రీ –
అభిత్వా గోతమ గిరా జాతవేదో విచర్షణే। ద్యుమ్నైరభి ప్రణోనుమః ॥
హే గౌతమ ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదో భవ –
వాయవ్యాం వసిష్ఠం – వశిష్ఠంహ ఇత్యస్య మైత్రా వరుణిర్వాశిష్ఠస్త్రిష్టుప్-
ఓం వసిష్ఠంహ వరుణో నావ్యధా దృషిం చకార స్వపాఽమహోభిః।
స్తోతారం విప్రః సుదినత్వే అహ్నాంయాన్నుద్యావస్తతనన్యాదుషాసః ॥
భో వసిష్ఠ ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదో భవ –
ఉత్తరే జమదగ్నిం – జామిస్సింధూనా మిత్యస్య అగ్నిః ద్విపదా విరాట్ –
జామి స్సింధూనాం భ్రాతేవస్వస్రా మిభ్యాన్నరాజా వనాన్యత్తి।
యద్వాతజూతో వనావ్యస్థా దగ్ని ర్హదా తి రోమా పృథివ్యాః ॥
హే జమదగ్నే ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదో భవ –
ఈశాన్యామరుంధతీమ్ –
సప్తర్షయః ప్రథమాం కృత్తికానా మరుంధతీం యద్ధ్రువతాగ్ం హనిన్యుః।
షట్కృత్తికా ముఖ్య యోగం వహంతీయ మస్మాక మేధ త్వష్టమీ ॥
హే అరుంధతి ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదా భవ –
బాహ్య రజః పరిధౌ –
పూర్వే ఇంద్రాణీ ఇంద్రాణీ మాసు నారిష్విత్యస్య ఇంద్రాణీ పంక్తిః –
ఓం ఇంద్రాణీ మాసునారిషు సుభగా మహమశ్రవమ్।
నహ్యస్యా అపరం చన జరసా మరతే పతిర్విశ్వస్మా దింద్ర ఉత్తరః ॥
హే ఇంద్రాణి ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదా భవ –

ఆగ్నేయ్యాం కౌమారీం -

యత్కుమారీ మంద్రయతే యద్యోషిద్యత్పతి వ్రతా ।

అరిష్టం యత్కించ క్రియతే అగ్ని స్తదను వేదతి ।

దక్షిణే బ్రాహ్మీం - బ్రహ్మాణి మేత్యస్య మరుత్వా నింద్ర త్రిష్టుప్ -

ఓం బ్రహ్మాణిమే మతయః శంసుతాసః శుష్మ ఇయర్తి ప్రభృతో మే అద్రిః

ఆశాసతే ప్రతిహర్య న్త్యుక్థే మాహరీ వహత స్తానో అచ్ఛ ।

హే బ్రహ్మాణి ఇహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదా భవ -

నైరృత్యాం వారాహీం ఆయంగౌ రిత్యస్య సార్పరాజ్ఞీ గాయత్రీ -

1ఓంఆయంగౌః పృశ్నిరక్రమీ దసదన్మాతరం పురః పితరంచ ప్రయంత్సువః

హే వారాహి ఇహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదా భవ -

పశ్చిమే వైష్ణవీం -

వైష్ణవీ వాయుర్వ్యాం మనసాపునాతు । -

వాయవ్యాం వైనాయకీం -

ఓం నమోగణేభ్యో గణపతి భ్యశ్చవో నమోనమః ।

భో వైనాయకి ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదా భవ -

ఉత్తరే చాముండాం - శతంవో అంబ ఆథర్వణో ఓషధయో నుష్టుప్ -

ఓం శతంవో అంబధామాని సహస్రముతవో రుహః ।

అథాశతక్రత్వో యూయ మిమంమే అగదంకృత ।

---

1 గోర్బైవరః - వారాహీకి శం మంత్రము దూరాన్వయము - ప్ర. పి ప్ర. శా. పి

ఈశాన్యాం మాహేశ్వరీం -

గంధద్వారా మిత్యస్య ఆనందకరదము చిక్లీతా ఋషయో నుష్టుప్ -

ఓం గంధద్వారాం దురాధర్షాం నిత్యపుష్టాం కరీషిణీమ్ ।

ఈశ్వరీం సర్వభూతానాం తామిహోపహ్వయే శ్రియమ్ ॥

హే మాహేశ్వరి ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదా భవ -

తద్బాహ్యేతమః పరిధౌ -

పూర్వే అసితాంగభైరవం - ఆశుశ్శిశాన ఇత్యస్య ఇంద్ర స్త్రిష్టుప్ -

ఓం ఆశుశ్శిశానో - సాకమింద్రః ॥

హే భైరవ ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదో భవ -

ఆగ్నేయ్యాం రురుభైరవం - యదక్రంద దీర్ఘతమా ఔచథ్య అశ్వః త్రిష్టుప్ - ఓం యదక్రందః ప్రథమం జాయమాన ఉద్యన్ త్సముద్రా దుతవా పురీషాత్ । శ్యేనస్య పక్షా హరిణస్య బాహూ ఉపస్తుత్యం మహి జాతంతేఅర్వన్ ॥ హే భైరవ ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదో భవ -

దక్షిణే చండభైరవం - అగ్నిస్తిగ్మే నేత్యస్య అగ్నిర్గాయత్రీ -

ఓం అగ్ని స్తిగ్మేన శోచిషా యాసద్విశ్వంన్య 2 త్రిణమ్ । అగ్నిర్నో వనతేరయిం ॥ హే చండ భైరవ ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదో భవ -

నైరృత్యాం క్రోధభైరవం - అభిగోత్రాణీత్యస్య బృహస్పతి స్త్రిష్టుప్ -

ఓం అభిగోత్రాణి సహసా గాహమానోఽ దయో వీరశ్శతమన్యు రింద్రః । దుశ్చ్యవనః పృతనాషా శయుధ్యో 3 స్మాకం సేనా అవతు ప్రయుత్సు ॥

భోః క్రోధ భైరవ ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదో భవ -

పశ్చిమే ఉన్మత్త భైరవం –

ఉద్ధర్షయ మఘవన్నిత్యస్య మఘవ త్రిష్టుప్ –

ఓం ఉద్ధర్షయ మఘవ న్నాయుధా న్యుత్సత్వనాం మామకానాం మహాంసి ఉద్వృత్రహన్ వాజినాం వాజినా న్యుద్రథానాం జయతాం యంతు

ఘోషాః । హే భైరవ ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదో భవ –

వాయవ్యాం కపాల భైరవం – ఇంద్రస్య వృష్ణో వరుణో ఇత్యస్య మరుత త్రిష్టుప్ – ఓం ఇంద్రస్య వృష్ణో వరుణస్య రాజ్ఞ ఆదిత్యానాం మరుతాం శర్ధ ఉగ్రమ్ । మహామనసాం భువన చ్యవానాం ఘోషో దేవానాం జయతా ముదస్థాత్ । హే కపాల భైరవ ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదో భవ –

ఉత్తరే భీషణ భైరవం – ఉపశ్వాసయేత్యస్య దుందుభి త్రిష్టుప్ –

ఉపశ్వాసయ పృథివీ ముతద్యాం పురుత్రాతే మనుతాం విష్ఠితం జగత్ । సదుందుభే సజూరింద్రేణ దేవై ర్దూరా ద్దవీయో అపసేధ శత్రూన్ ।

ఈశాన్యాం సంహారం భైరవం –

విశత్యావిమృద్ – దాసత । భో సంహారభైరవ ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ మమ వరదో భవ –

ఏవం చతుర్లింగతోభద్ర మండలే పంచసప్తతి దేవానావాహ్య సర్వోపచారై స్సంపూజ్య । భద్రమండలస్యాలితో దీపాన్దద్యా గ్రహేభ్యో మాషభక్తబలిం దద్యాత్ –

ప్రధాన దేవతయాసహ పంచ సప్తతి దేవతాభవన్తి

ఇతి చతుర్లింగతోభద్ర మండలం పూజా విధిః సమాప్తః –

అష్టలింగతోభద్ర మణ్డల పూజా విధిః

తతో మంణ్డప ప్రాగ్భాగే హస్తత్రితపీఠే చతుర్వింశతి రేఖాత్మకం అష్ట లింగతో భద్ర మండలం విరచ్య। అత్ర బ్రహ్మాది దేవతాః సంపూజయేత్-

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ కరిష్యమాణ తత్తద్దేవతా ప్రతిష్ఠా యజ్ఞ కర్మణ అష్టలింగతోభద్ర మండల దేవతారాధనం కరిష్యే -

మధ్యే కర్ణికాయాం బ్రహ్మణేనమః - బ్రహ్మాణ మావాహయామి -

తతః పూర్వాదిదిక్షు

ఓం ఇంద్రాయ నమః ఓం అగ్నయే నమః ఓం యమాయ నమః
ఓం నిర్ ఋుతయే నమః ఓం వరుణాయ నమః ఓం వాయవే నమః
ఓం సోమాయ నమః ఓం ఈశానాయ నమః ॥

ఈశానేంద్రాంతరాళే ఓం అష్టవసుభ్యో నమః।
ఇంద్రాఽగ్న్యో రంతరాళే ఓం రుద్రేభ్యో నమః
అగ్నియమయోరంతరాళే ఓం ఆదిత్యేభ్యో నమః
యమనిర్ ఋుత్యోరంతరాళే ఓం అశ్విభ్యాం నమః
నిర్ ఋుతి వరుణయో రంతరాళే ఓం విశ్వేభ్యో దేవేభ్యో నమః
వరుణావాయ్వో రంతరాళే ఓం పితృభ్యో నమః
వాయు సోమయో రంతరాళే ఓం నాగేభ్యో నమః
సోమేశానయో రంతరాళే ఓం స్కందవృషభాభ్యాం నమః
బ్రహ్మణః అష్టదిక్షు ఈశానదిశమారభ్య
ఓం దక్షాయ నమః ఓం విష్ణవే నమః ఓం దుర్గాయై నమః
ఓం స్వధాయై నమః ఓం మృత్యురోగాభ్యాం నమః ఓం సముద్రేభ్యో నమః
ఓం సరిద్భ్యో నమః ఓం గణపతయే నమః

మధ్యే బ్రహ్మఽథః

ఓం పృథివ్యై నమః ఓం మేరవే నమః

ప్రాగాది క్రమేణ

ఓం వజ్రాయ నమః ఓం శక్తయే నమః ఓం దండాయ నమః
ఓం ఖడ్గాయ నమః ఓం పాశాయ నమః ఓం అంకుశాయ నమః
ఓం గదాయై నమః ఓం త్రిశూలాయ నమః ।

తద్బాహ్యే

ఓం గౌతమాయ నమః ఓం భరద్వాజాయ నమః ఓం విశ్వామిత్రాయ నమః
ఓం కశ్యపాయ నమః ఓం జమదగ్నయే నమః ఓం వసిష్ఠాయ నమః
ఓం అత్రయే నమః ఓం అరుంధత్యై నమః

తద్బాహ్యే

ఓం సూర్యాయ నమః ఓం సోమాయ నమః ఓం కుజాయ నమః
ఓం బుధాయ నమః ఓం గురవే నమః ఓం శుక్రాయ నమః
ఓం శనైశ్చరాయ నమః ఓం రాహవే నమః ఓం కేతవే నమః

తద్బాహ్యే

ఓం ఐంద్ర్యై నమః ఓం కౌమార్యై నమః ఓం బ్రాహ్మ్యై నమః
ఓం వారాహ్యై నమః ఓం చాముండాయై నమః ఓం వైష్ణవ్యై నమః
ఓం మాహేశ్వర్యై నమః ఓం వైనాయక్యై నమః

తద్బాహ్యే

ఓం అసితాంగ భైరవాయ నమః ఓం రురు భైరవాయ నమః
ఓం చండ భైరవాయ నమః ఓం క్రోధ భైరవాయ నమః
ఓం ఉన్మత్త భైరవాయ నమః ఓం కపాల భైరవాయ నమః
ఓం భీషణ భైరవాయ నమః ఓం సంహార భైరవాయ నమః

పునస్తద్బాహ్యే

ఓం భవాయ నమః ఓం శర్వాయ నమః ఓం ఈశానాయ నమః
ఓం పశుపతయే నమః ఓం రుద్రాయ నమః ఓం ఉగ్రాయ నమః
ఓం భీమాయ నమః ఓం మహతే నమః

పున: పూర్వాది దిక్షు

ఓం అనంతాయ నమః ఓం వాసుక్యై నమః ఓం తక్షకాయ నమః
ఓం కులిశాయ నమః ఓం కర్కోటకాయ నమః ఓం శంఖపాలాయ నమః
ఓం కంబలాయ నమః ఓం అశ్వతరవే నమః

తతః ఈశాన పూర్వాద్యంతరాళమారభ్య ప్రదక్షిణ క్రమేణ లింగేషు
ఓం ఈశానాయ నమః ఓం చంద్రమౌళయే నమః ఓం శూలినే నమః
ఓం వృషభధ్వజాయ నమః ఓం త్రిలోచనాయ నమః ఓం శక్తిధరాయ నమః
ఓం మహేశ్వరాయ నమః ఓం శూలపాణయే నమః

ఇత్యావాహ్యషోడశోపచారై: పూజయేత్

ఇత్యష్టలింగతోభద్ర పూజా విధి:

తదస్తుమిత్రా వరుణా ఇత్యస్య మిత్రావరుణా విశ్వేదేవా త్రిష్టుప్ -
ఓం తదస్తు మిత్రా వరుణా తదగ్నే శంయోరస్మభ్య మిదమస్తు శస్తమ్ ।
అశీమహి గాథముత ప్రతిష్ఠాం నమోదివే బృహతే సాధనాయ ॥
గృహావై ప్రతిష్ఠా సూక్తం తత్ప్రతిష్ఠిత తమయా వాచాశంస్తవ్యం తస్మా
ద్యద్యపి దూర ఇవ పశూన్ లభతే గృహానేవై నానా జిగమిషతి - గృహాహి
పశూనాం ప్రతిష్ఠా ప్రతిష్ఠా ఉత్తమా ప్రతిష్ఠా తద్దేవం క్షత్రంసాశ్రీస్తదాఽ
ధిపత్యం తద్బ్రధ్నస్య విష్టపం తత్ప్రజాపతే రాయతనం తత్స్వారాజ్య
మృధ్నో త్యేతమే వైతాభి రేక వింశత్యే కవిం శత్యా - స్మా. దీ.

ఇత్యావాహ్య - పూజయేత్

అష్టలిఙ్గతోభద్ర మణ్డల దేవతా హోమః

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ - కరిష్యమాణ - ప్రతిష్ఠా యజ్ఞకర్మణి
అష్టలిఙ్గతోభద్ర మణ్డల దేవతా హోమం సమిచ్చర్వాజ్య ద్రవ్యై: కరిష్యే-

ఓం బ్రహ్మణే స్వాహా - బ్రహ్మణ ఇదం నమమ

ఏవం సర్వత్ర

త్రిచత్వారింశత్ రేఖాత్మకాఽగ్ని పురాణోక్త ద్వాదశ లింగతో భద్ర మండల పూజా విధిః (43)

ఆచమ్య - ప్రాణానాయమ్య - ఏవం - తిథౌ కరిష్యమాణ శివప్రతిష్ఠా యజ్ఞకర్మణి ఏతత్ ద్వాదశలింగతోభద్ర మండల దేవతాఽవాహనం పూజనం కరిష్య ఇతిసంకల్ప్య - అక్షతోదకం విసృజేత్ -

పూర్వాదిక్రమేణ ప్రథమ ద్వితీయ తృతీయ పూర్వలింగేషు -
ఓంభూర్భువస్స్వః శివాయ నమః శివ మాఽవాహయామి. స్థాపయామి
ఓంభూర్భువస్స్వః తత్పురుషాయ నమః తత్పురుషమాఽవాహయామి.స్థాపయామి
ఓంభూర్భువస్స్వః పశుపతయే నమః పశుపతిమాఽవాహయామి. స్థాపయామి

ప్రథమ ద్వితీయ తృతీయ దక్షిణ లింగేషు -
ఓంభూర్భువస్స్వః ఉగ్రాయ నమః ఉగ్రమాఽవాహయామి. స్థాపయామి
ఓంభూర్భువస్స్వః అఘోరాయ నమః అఘోరం ఆవాహయామి. స్థాపయామి
ఓంభూర్భువస్స్వః రుద్రాయ నమః రుద్రం ఆవాహయామి. స్థాపయామి

ప్రథమ ద్వితీయ తృతీయ పశ్చిమ లింగేషు -
ఓంభూర్భువస్స్వః భవాయ నమః భవం ఆవాహయామి. స్థాపయామి
ఓంభూర్భువస్స్వః సద్యోజాతాయనమః సద్యోజాతంఆవాహయామి. స్థాపయామి
ఓంభూర్భువస్స్వః సర్వజాతాయనమః సర్వజాతంఆవాహయామి. స్థాపయామి

ప్రథమ ద్వితీయ తృతీయ ఉత్తర లింగేషు -
ఓంభూర్భువస్స్వః మహాలింగాయ నమః మహాలింగం ఆవాహయామి. స్థాపయామి
ఓంభూర్భువస్స్వః వామదేవాయనమః వామదేవం ఆవాహయామి. స్థాపయామి
ఓంభూర్భువస్స్వః భీమాయ నమః భీమం ఆవాహయామి. స్థాపయామి

పూర్వ ఈశాన్యాది క్రమేణ షోడశవాపీషు ప్రత్యేకం దేవతాస్థాపనమ్

ప్రణవం సర్వత్ర

ఓం అసితాంగ భైరవాయ నమః
ఓం రురు భైరవాయ నమః
ఓం చండ భైరవాయ నమః
ఓం క్రోధ భైరవాయ నమః
ఓం ఉన్మత్త భైరవాయ నమః
ఓం కపాల భైరవాయ నమః
ఓం భీషణ భైరవాయ నమః
ఓం సంహార భైరవాయ నమః

ఓం భవాయ నమః
ఓం శర్వాయ నమః
ఓం ఈశానాయ నమః
ఓం పశుపతయే నమః
ఓం రుద్రాయ నమః
ఓం ఉగ్రాయ నమః
ఓం భీమాయ నమః
ఓం మహతే నమః

ఈశానేంద్రయో ర్మధ్యే భద్రే శూలినే నమః
ఇంద్రాఽగ్న్యో ర్మధ్యే భద్రే చంద్రమౌళినే నమః
అగ్ని యమయో ర్మధ్యే భద్రే చంద్రమసే నమః
యమ నిర్‌ఋత్యో ర్మధ్యే భద్రే వృషభధ్వజాయ నమః
నిర్‌ఋతి వరుణయో ర్మధ్యే భద్రే త్రిలోచనాయ నమః
వరుణవాయ్వో ర్మధ్యే భద్రే శక్తిధరాయ నమః
వాయుసోమయో ర్మధ్యే భద్రే మహేశ్వరాయ నమః
సోమేశానయో ర్మధ్యే భద్రే శూలధారిణే నమః

అథైశానీ మారభ్య ఈశానీ పర్యంతం ప్రతికోణం ద్వే ద్వే
ఇత్యష్ట వల్లీషు క్రమేణ అష్టౌ దేవతాః స్థాపయేత్ -

ఓం అనంతాయ నమః ఓం తక్షకాయ నమః ఓం కులిశాయ నమః
ఓం కర్కోటకాయ నమః ఓం శంఖపాలాయ నమః ఓం కంబళాయ నమః
ఓం అశ్వతరాయ నమః ఓం పృథివ్యై నమః

ఆగ్నేయ కోణే సప్త శృంఖలా దేవతాః

ఓం భూమ్యై నమః ఓం హైహయాయ నమః
ఓం మాల్యవతే నమః ఓం పారిజాతాయ నమః ఓం దిక్పతయే నమః
ఓం మహాదేవాయ నమః ఓం విష్ణవే నమః

నిర్‌ఋతికోణే సప్తశృంఖలా దేవతాః

ఓం మాల్యవతే నమః ఓం మహారుద్రాయ నమః ఓం కాలాగ్ని రుద్రాయ నమః ఓం ద్వాదశాఽదిత్యేభ్యో నమః ఓం మహేశ్వరాయ నమః
ఓం మృత్యురోగాభ్యాం నమః ఓం వైనాయకాయ నమః

వాయవ్య కోణే సప్తశృంఖలా దేవతాః

ఓం శాకుంతలేయాయ నమః ఓం భరతాయ నమః ఓం నలాయ నమః
ఓం రామాయ నమః ఓం సార్వభౌమాయ నమః
ఓం నైషధాయ నమః ఓం వింధ్యాచలాయ నమః

ఈశానకోణే సప్త శృంఖలా దేవతాః

ఓం హేమ కూటాయ నమః ఓం గంధమాదనాయ నమః
ఓం కులాచలాయ నమః ఓం హిమాచలాయ నమః
ఓం పృథివ్యై నమః ఓం అనంతాయ నమః ఓం కమలాసనాయ నమః

చతుర్దిక్షు ఖండేందుషు దేవతాః

ఈశానే అశ్వినీ కుమారాభ్యాం నమః ఆగ్నేయే విశ్వేభ్యో దేవేభ్యో నమః
నైర్‌ఋత్యే పితృభ్యో నమః వాయవ్యే నాగేభ్యో నమః –

తద్బహిః సత్త్వరజస్తమః పరిధిషు దేవతాః
పూర్వాదిక్రమేణ ప్రణవం సర్వత్ర

ఓం ఇంద్రాయ నమః ఓం అగ్నయే నమః ఓం యమాయ నమః
ఓం నిర్‌ఋతయే నమః ఓం వరుణాయ నమః ఓం వాయవే నమః
ఓం కుబేరాయ నమః ఓం ఈశానాయ నమః

రజః పరిధౌ ఆయుధాऽవాహనం పూర్వాది క్రమేణ

ఓం వజ్రాయ నమః ఓం శక్తయే నమః ఓం దండాయ నమః
ఓం ఖడ్గాయ నమః ఓం పాశాయ నమః ఓం అంకుశాయ నమః
ఓం గదాయ నమః ఓం త్రిశూలాయ నమః

తమః పరిధౌ పూర్వాదిక్రమేణ ఋషీన్ స్థాపయేత్

ఓం కశ్యపాయ నమః ఓం అత్రయే నమః భరద్వాజాయ నమః
ఓం విశ్వామిత్రాయ నమః ఓం గౌతమాయ నమః ఓం జమదగ్నయే నమః
ఓం వసిష్ఠాయ నమః ఓం భృగవే నమః

ఏవం షట్ పంచాశ దుత్తర శతసంఖ్యాకా హరిహర మండల దేవతాః సుప్రతిష్ఠితా వరదా భవంతు

ఇతి ద్వాదశ లిఙ్గతోభద్ర మణ్డల దేవతా పూజా విధిః

ద్వాదశ లిఙ్గతో భద్ర మణ్డల దేవతా హోమః

ఆచమ్య – ఏవం – తిథౌ – కరిష్యమాణ – యజ్ఞ కర్మణి [త్రిచత్వారింశత్ రేఖాత్మకమ్ (43)] ద్వాదశలిఙ్గతో భద్ర మణ్డల దేవతా హోమం కరిష్యే –

ఓం శివాయ స్వాహా – శివాయేదం నమమ

ఏవం సర్వత్ర

చతుస్త్రింశద్రేఖాత్మకం ద్వాదశ లింగతోభద్ర మండల దేవతాస్థాపనమ్ (34)

ఆచమ్య – ప్రాణానాయమ్య ఏవం – తిథౌ క్రియమాణ శివప్రతిష్ఠా యజ్ఞకర్మణి చతుస్త్రింశద్రేఖాత్మక ద్వాదశ లింగతోభద్ర మణ్డల దేవతాऽవాహనం పూజనం కరిష్యే – ప్రణవం సర్వత్ర మండలే కర్ణికాంతరే మధ్యే ఈశానతః ఈశానకోణే ఖండేందౌ

ఈశాన్యాం ఓం గురవే నమః ఆగ్నేయ్యాం గణపతయే నమః
నైరృత్యాం దుర్గాయై నమః వాయవ్యాం క్షేత్రపాలాయ నమః
భద్రమధ్యే సదాశివాయ నమః
అష్టదళేషు పూర్వస్యాం పూర్వే కాలాగ్ని రుద్రాయ నమః
తత్రైవ కూర్మాయ నమః తత్రైవ మండూకాయ నమః
ఆగ్నేయ్యాం వరాహాయ నమః తత్రైవ అనంతాయ నమః
దక్షిణస్యాం పృథివ్యై నమః స్కందాయ నమః సుధాసింధవే నమః
తత్రైవేతి సర్వత్ర
నైరృత్యాం నళాయ నమః పద్మాయ నమః
పశ్చిమాయాం పత్రేభ్యో నమః కేసరేభ్యో నమః కర్ణికాయై నమః
వాయవ్యాం సింహాసనాయ నమః పద్మాసనాయ నమః
ఉత్తరస్యాం ధర్మాయ నమః జ్ఞానాయ నమః వైరాగ్యాయ నమః
ఈశాన్యాం ఐశ్వర్యాయ నమః చిదాకాశాయ నమః
పద్మమధ్యే యోగపీఠాయ నమః
తతః కర్ణికోపరి చతుర్దిక్షు పూర్వాది క్రమేణ
ఓం పృథివ్యై నమః కపాలాయ నమః సప్త సరిద్భ్యో నమః
సప్త సాగరేభ్యో నమః -
కర్ణికా సమీపే చత్వారి శ్వేత భద్రాణి సంతి తేషు పూర్వాది క్రమేణ
తత్పురుషాయ నమః అఘోరాయ నమః
సద్యోజాతాయ నమః వామదేవాయ నమః
తత్సమీపే కృష్ణాని అష్టభద్రాణి సంతితేష్వీశాన్యాద్యష్ట దిక్షు
భగవత్యై నమః ఉమాయై నమః శంకర ప్రియాయై నమః
పార్వత్యై నమః గౌర్యై నమః కాల్యై నమః
కౌర్త్యై నమః విశ్వంభర్యై నమః

తతః కృష్ణభద్రాణామథః అష్ట రక్త భద్రాణి సంతితేషు
ఈశాన్యాదితః ప్రణవం సర్వత్ర
నందినే నమః మహాకాలాయ నమః మహా వృషభాయ నమః
భృంగినే నమః స్కందాయ నమః ఉమాపతయే నమః
చండీశ్వరాయ నమః యోగసూత్రాయ నమః -

చతుర్దిక్షు లింగోపరి శ్వేతభద్రాణి సంతి తేషు పూర్వాది చతుర్దిక్షు
ధాత్రేనమః - మిత్రాయ నమః యమాయ నమః రుద్రాయ నమః

తత్సమీపే లింగోపరి అష్ట పీతభద్రాణి తేష్వీశాన్యాద్యష్టదిక్షు -
వరుణాయ నమః సూర్యాయ నమః భగాయ నమః
వివస్వతే నమః పురుషోత్తమాయ నమః సవిత్రే నమః
త్వష్ట్రే నమః విష్ణవే నమః

తతో ద్వాదశ లింగేషు దేవతానాం స్థాపనమ్
పూర్వే శివాయ నమః ఏకనేత్రాయ నమః ఏక రుద్రాయ నమః
దక్షిణస్యాం త్రిమూర్తయే నమః శ్రీకంఠాయ నమః వామదేవాయ నమః
పశ్చిమే జ్యేష్ఠాయ నమః శ్రేష్ఠాయ నమః రుద్రాయ నమః
ఉత్తరే కాలాయ నమః కలవికరణాయ నమః బలవికరణాయ నమః

తతో శ్వేత షోడశ వాపీషు దేవతా స్థాపనమ్ ప్రణవం సర్వత్ర

అణిమాయై నమః	మహిమాయై నమః	లఘిమాయై నమః
గరిమాయై నమః	ప్రాప్త్యై నమః	ప్రాకామ్యై నమః
ఈశితాయై నమః	వశితాయై నమః	బ్రాహ్మ్యై నమః
మహేశ్వర్యై నమః	కౌమార్యై నమః	వైష్ణవ్యై నమః
వారాహ్యై నమః	ఇంద్రాణ్యై నమః	చాముండాయై నమః
	చండికాయై నమః	

తతో వాపీ సమీపే అష్ట రక్త భద్రాణి తేషు ఈశానా ద్యష్టదిక్షు
అసితాంగ భైరవాయ నమః రురు భైరవాయ నమః
చండ భైరవాయ నమః క్రోధ భైరవాయ నమః
ఉన్మత్త భైరవాయ నమః కాల భైరవాయ నమః
భీషణ భైరవాయ నమః సంహార భైరవాయ నమః
త్రిశూల భైరవాయ నమః

ఈశానా ద్యష్టదిక్షు వల్లీషు దేవతా స్థాపనమ్
ఘృతాచ్యై నమః మేనకాయై నమః రంభాయై నమః
ఊర్వశ్యై నమః తిలోత్తమాయై నమః సుకేశాయై నమః
మంజుఘోషాయై నమః సువాసిన్యై నమః

తతో మండల మధ్యే పరిధిసమీపే శృంఖలాదేవతాః
ఆగ్నేయ్యాం భవాయ నమః శర్వాయ నమః ఈశానాయ నమః
పశుపతయే నమః రుద్రాయ నమః ఉగ్రాయ నమః భీమాయ నమః
మహాదేవాయ నమః శూలినే నమః శంకరాయ నమః -

నైర్ ఋత్యాం అనంతాయ నమః వాసుకయే నమః
తక్షకాయ నమః కుళీరకాయ నమః కర్కోటకాయ నమః
శంఖపాలాయ నమః కంబలాయ నమః అశ్వతరాయ నమః
శేషాయ నమః కాళింగాయ నమః - ప్రణవం సర్వత్ర
వాయవ్యాం రామాయ నమః శిబయే నమః రంతిదేవాయ నమః
పృథవే నమః మరుతే నమః భగీరథాయ నమః శశిబిందవే నమః
భరతాయ నమః హైహయాయ నమః అనంగాయ నమః -

ఐశాన్యామ్ మహేంద్రాఽచలాయ నమః మలయాఽచలాయ నమః
సహ్యాఽచలాయ నమః శుక్తిమదచలాయ నమః ఋక్షవదచలాయ నమః
వింధ్యాచలాయ నమః పారియాత్రాఽచలాయ నమః
హిమాచలాయ నమః మేర్వచలాయ నమః మాల్యవదచలాయ నమః

ఆగ్నేయ్యాది చతుర్దిక్షు ఖండేందుషు
అగ్నికుమారేభ్యో నమః విశ్వేభ్యో దేవేభ్యో నమః
పితృభ్యో నమః నాగేభ్యో నమః -

తతో మండలాద్బహిః సత్త్వపరిధౌ పూర్వాదిక్రమేణ
ఇంద్రాయ నమః అగ్నయే నమః యమాయ నమః
నిర్ ఋతయే నమః వరుణాయ నమః వాయవే నమః
కుబేరాయ నమః ఈశానాయ నమః
ఊర్ధ్వే బ్రహ్మణే నమః అధః అనంతాయ నమః

తతో రక్తపరిధౌ పూర్వాదిక్రమేణ
ఓమ్ వజ్రాయ నమః శక్తయే నమః దండాయ నమః
ఖడ్గాయ నమః పాశాయ నమః అంకుశాయ నమః
గదాయై నమః త్రిశూలాయ నమః పద్మాయ నమః
చక్రాయ నమః - ప్రణవం సర్వత్ర

తతః కృష్ణ పరిధౌ పూర్వాదిక్రమేణ
కశ్యపాయ నమః అత్రయే నమః భరద్వాజాయ నమః
విశ్వామిత్రాయ నమః గౌతమాయ నమః జమదగ్నయే నమః
వసిష్ఠాయ నమః అరుంధత్యై నమః
పూర్వే ఋగ్వేదాయ నమః దక్షిణే యజుర్వేదాయ నమః
పశ్చిమే సామవేదాయ నమః ఉత్తరే అధర్వ వేదాయ నమః
ఇతి చతుస్త్రింశద్రేఖాత్మక ద్వాదశలింగతో భద్ర మండలే
తత్తద్దేవతాఽవాహ్య పూజయేత్ -

ద్వాదశలిఙ్గతోభద్ర మణ్డల దేవతా హోమః
(చతుస్త్రింశద్రేఖాత్మకమ్ 36)

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ కరిష్యమాణ - యజ్ఞకర్మణి
ద్వాదశ లిఙ్గతోభద్ర మణ్డల దేవతా హోమం కరిష్యే
ఓం గురవే స్వాహా - గురవ ఇదం నమమ
ఏవం సర్వత్ర

శ్రీ మద్రామ లింగతో భద్రమండల దేవతాఽవాహనక్రమః

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ శ్రీ సీతాలక్ష్మణ హనుమ త్సమేత రామ లింగేశ్వర స్వామి సంపూర్ణాఽనుగ్రహ సిద్ధ్యర్థం ఏతద్రామ లింగతో భద్ర మండలే వేదపురాణోక్త మంత్రైః బ్రహ్మాది షట్పంచాశ త్సర్వతో భద్రదేవతానాం సుషేణా ద్యష్టాదశ రామలింగతోభద్ర దేవతానాం ఆవాహన ప్రతిష్ఠాపన పూజనం కరిష్యే -

అక్షతాన్ గృహీత్వా పూగీఫలాదిషు బ్రహ్మాది షట్పంచాశద్దే వతాః మధ్యే సర్వతోభద్ర మండలే ఆవాహ్య ప్రతిష్ఠాప్య -

తదావాహ్య - సర్వేషు లింగేషు - ప్రణవం సర్వత్ర
ఓమ్ త్ర్యంబకాయ నమః సద్యోజాతాయ నమః వామదేవాయ నమః
ఓమ్ అఘోరాయ నమః తత్పురుషాయ నమః ఈశానాయ నమః
ఓమ్ కపాలినే నమః భీషణాయ నమః చండాయ నమః
ఓమ్ రురవే నమః క్రోధాయ నమః ఉన్మత్తాయ నమః
ఓమ్ అసితాంగాయ నమః సంహారాయ నమః మహాదేవాయ నమః
ఓమ్ శంకరాయ నమః

సర్వేషు లింగ పార్శ్వ పదేషు

నలాయ నమః నలమావాహయామి

సర్వేషు భద్రేషు

సుగ్రీవాయ నమః సుగ్రీవ మావాహయామి

సర్వేషు తిర్యగ్భద్రేషు

గజాయ నమః గజమావాహయామి

సర్వేషు లింగోపరిస్థ తిర్యగ్భ ద్రేషు

అంగదాయ నమః అంగద మావాహయామి

సర్వదేవ ప్రతిష్ఠ కల్ప.

సర్వాసు శృంఖలాసు

విభీషణాయ నమః

విభీషణ మావాహయామి

సర్వాసు వల్లీషు

జాంబవతే నమః

జాంబవంత మావాహయామి

సర్వేషు ఖండేందుషు

మైందాయ నమః

మైంద మావాహయామి

సర్వేషు పరిధిషు

ద్వివిదాయ నమః

ద్వివిద మావాహయామి

ముద్రాయాం (సర్వాసురామముద్రాసు)

రామజానకీభ్యాం నమః రామజానక్యౌ ఆవాహయామి

ముద్రాయాః పశ్చిమే పీఠపరిధౌ

లక్ష్మణాయ నమః లక్ష్మణ మావాహయామి

ముద్రాయా ఉత్తరే

భరతాయ నమః భరత మావాహయామి

ముద్రాయాః దక్షిణే

శత్రుఘ్నాయ నమః శత్రుఘ్న మావాహయామి

ముద్రాయాః పురతః

వాయు పుత్రాయ నమః వాయు పుత్ర మావాహయామి

సర్వేషు సమాపరిధిషు

సుషేణాయ నమః సుషేణ మావాహయామి

సర్వేషు పదమాత్రేషు

సర్వేభ్యో వానరేభ్యో నమః సర్వాన్ వానరానావాహయామి

బహిః త్రిష్వపి పరిధిషుశ్వేత పరిధౌ

భాగీరథ్యై నమః భాగీరథీ మావాహయామి

రక్త పరిధౌ

సరస్వత్యై నమః సరస్వతీ మావాహయామి

కృష్ణ పరిధౌ

యమునాయై నమః యమునా మావాహయామి

ఇత్యష్టాదశ దేవతాః ప్రతిష్ఠాప్య ప్రత్యేకంవా సర్వేషాం సహైవవా షోడశోపచారైః పూజయేత్ -

ఇతి షోడశ రామలింగతో భద్ర మండల దేవతా పూజా విధిః

షోడశ రామలిఙ్గతో భద్ర మణ్డల దేవతా హోమః

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ కరిష్యమాణ - యజ్ఞ కర్మణి షోడశ రామ లిఙ్గతోభద్ర మణ్డల దేవతా హోమం కరిష్యే -

ఓం త్ర్యంబకాయ స్వాహా - త్ర్యంబకాయేదం నమమ

ఏవం సర్వత్ర

అథ చతుష్షష్ఠి యోగినీ స్థాపనమ్

ఆగ్నేయకోణే పీఠోపరి రక్తవస్త్రం ప్రసార్య తదుపరి తండులైః చతుష్షష్ఠి పదం త్రికోణాత్మకం సమచతురశ్రంవా నిర్మాయ తస్యోపరి శారదా తిలకోక్తాః చతుష్షష్ఠి యోగిన్యః పంక్తి రూపేణ స్థాపనీయాః -

ఆచమ్య - అద్యేత్యాది దేశకాలౌ సంకీర్త్య కరిష్యమాణ ప్రతిష్ఠా యజ్ఞ కర్మణి చతుష్షష్ఠి యోగినీ స్థాపనం పూజనంచ కరిష్యే -

ఓం హ్రీం విశ్వదుర్గాయై నమః	విశ్వదుర్గాం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం ఉద్యోతన్యై నమః	ఉద్యోతనీం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం మాలాధర్యై నమః	మాలాధరీం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం మహామాయాయై నమః	మహామాయాం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం శుభాయై నమః	శుభాం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం చర్చికాయై నమః	చర్చికాం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం యక్షిణ్యై నమః	యక్షిణీం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం సరస్వత్యై నమః	సరస్వతీం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం చండికాయై నమః	చండికాం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం చిత్రఘంటాయై నమః	చిత్రఘంటాం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం సుగంధాయై నమః	సుగంధాం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం కామాక్ష్యై నమః	కామాక్షీం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం భద్రకాళ్యై నమః	భద్రకాళీం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం పరాయై నమః	పరాం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం క్రాంతాక్ష్యై నమః	కాంత్రాక్షీం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం కోటరాక్ష్యై నమః	కోటరాక్షీం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం నీలకాంత్యై నమః	నీలకాంతీం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం సర్వమంగళాయై నమః	సర్వమంగళాం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం లలితాయై నమః	లలితాం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం త్వరితాయై నమః	త్వరితాం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం భువనేశ్వర్యై నమః	భువనేశ్వరీం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం ఖడ్గహాళ్యై నమః	ఖడ్గహాళీం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం శూలిన్యై నమః	శూలినీం ఆవాహయామి

ఓం హ్రీం దండిన్యై నమః	దండినీం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం అంబికాయై నమః	అంబికాం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం శూలేశ్వర్యై నమః	శూలేశ్వరీం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం బాణవత్యై నమః	బాణవతీం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం ధనుర్ధర్యై నమః	ధనుర్ధరీం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం మహోల్లాసాయై నమః	మహోల్లాసాం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం విశాలాక్ష్యై నమః	విశాలాక్షీం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం త్రిపురాయై నమః	త్రిపురాం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం భగమాలిన్యై నమః	భగమాలినీం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం దీర్ఘకేశ్యై నమః	దీర్ఘకేశీం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం ఘోరఘోణాయై నమః	ఘోరఘోణాం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం వారాహ్యై నమః	వారాహీం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం మహోదర్యై నమః	మహోదరీం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం కామేశ్వర్యై నమః	కామేశ్వరీం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం గుహ్యేశ్వర్యై నమః	గుహ్యేశ్వరీం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం భూతనాథాయై నమః	భూతనాథాం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం మహారవాయై నమః	మహారవాం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం జ్యోతిష్మత్యై నమః	జ్యోతిష్మతీం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం కృత్తివాసాయై నమః	కృత్తివాసాం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం ముండిన్యై నమః	ముండినీం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం శవవాహిన్యై నమః	శవవాహినీం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం శివాంకాయై నమః	శివాంకాం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం లింగహస్తాయై నమః	లింగహస్తాం ఆవాహయామి

ఓం హ్రీం భగవక్త్రాయై నమః భగవక్త్రాం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం గగనాయై నమః గగనాం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం మేఘవాహనాయై నమః మేఘవాహనాం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం మేఘఘోషాయై నమః మేఘఘోషాం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం నారసింహ్యై నమః నారసింహీం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం కాళింద్యై నమః కాళిందీం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం శ్రీధర్యై నమః శ్రీధరీం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం తేజస్యై నమః తేజసీం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం శ్యామాయై నమః శ్యామాం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం మాతంగ్యై నమః మాతంగీం ఆవాహయామి
ఓం హ్రీం నరవాహనాయై నమః నరవాహనాం ఆవాహయామి

మండలాద్బహిః ఓం ఇంద్రాణ్యై నమః ఓం దుర్గాయై నమః
ఓం జయాయై నమః ఓం విజయాయై నమః ఓం అజితాయై నమః
ఓం విశ్వమంగళాయై నమః ఓం భువనేశ్వర్యై నమః
ఓం శ్రీం రాజరాజేశ్వర్యై నమః అక్షతాన్ గృహీత్వా ప్రతిష్ఠితాస్సర్వాః
విశ్వదుర్గా ద్యావాహిత దేవతాః సుప్రతిష్ఠితా వరదా భవత - శ్రీ విశ్వ
దుర్గాద్యావాహిత దేవతాభ్యో నమః ఇతి షోడశోపచార పూజాం కుర్యాత్-
ఆవాహితాః చతుష్షష్ఠి యోగినీ గణదేవతాః ప్రీయంతామ్

అథచతుష్షష్ఠి యోగినీ గణహోమః

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ కరిష్యమాణ తత్తద్దేవతా విగ్రహ
నూతన ప్రతిష్ఠా యజ్ఞకర్మణి చతుష్షష్ఠి యోగినీ దేవతా హోమం
యథాలాభద్రవ్యైః కరిష్యే -

ఏవం సర్వత్ర

అథ చతుష్షష్ఠి భైరవ స్థాపనమ్

వాయవీయ పీఠే రక్తవస్త్రోపరి తండులైః చతుష్షష్టి పదం సమ
చతురస్ర మండలం కృత్వా పంక్తిరూపాః స్థాపనీయాః -
అద్యేత్యాది - శుభతిథౌ - ప్రతిష్ఠా యజ్ఞకర్మణి చతుష్షష్ఠి
భైరవానాం స్థాపనం పూజన మహం కరిష్యే -

ఓం శ్రీమద్భైరవాయ నమః శ్రీమద్భైరవం ఆవాహయామి
ఓం శంభు భైరవాయ నమః శంభు భైరవం ఆవాహయామి
ఓం నీలకంఠ భైరవాయ నమః నీలకంఠ భైరవం ఆవాహయామి
ఓం విశాల భైరవాయ నమః విశాల భైరవం ఆవాహయామి
ఓం మార్తాండ భైరవాయ నమః మార్తాండ భైరవం ఆవాహయామి
ఓం మనుప్రభా భైరవాయ నమః మనుప్రభా భైరవం ఆవాహయామి
ఓం స్వచ్ఛంద భైరవాయ నమః స్వచ్ఛంద భైరవం ఆవాహయామి
ఓం అసితాంగ భైరవాయ నమః అసితాంగ భైరవం ఆవాహయామి
ఓం ఖేచర భైరవాయ నమః ఖేచర భైరవం ఆవాహయామి
ఓం సంహార భైరవాయ నమః సంహార భైరవం ఆవాహయామి
ఓం విరూప భైరవాయ నమః విరూప భైరవం ఆవాహయామి
ఓం విరూపాక్ష భైరవాయ నమః విరూపాక్ష భైరవం ఆవాహయామి
ఓం నానారూప భైరవాయ నమః నానారూప భైరవం ఆవాహయామి
ఓం వరాహ భైరవాయ నమః వరాహ భైరవం ఆవాహయామి
ఓం రురు భైరవాయ నమః రురు భైరవం ఆవాహయామి
ఓం కుందవర్ణ భైరవాయ నమః కుందవర్ణ భైరవం ఆవాహయామి
ఓం సుగాత్ర భైరవాయ నమః సుగాత్ర భైరవం ఆవాహయామి

ఓం ఉన్మత్త భైరవాయ నమః ఉన్మత్త భైరవం ఆవాహయామి
ఓం మేఘనాథ భైరవాయ నమః మేఘనాథ భైరవం ఆవాహయామి
ఓం మనోవేగ భైరవాయ నమః మనోవేగ భైరవం ఆవాహయామి
ఓం క్షేత్రపాల భైరవాయ నమః క్షేత్రపాల భైరవం ఆవాహయామి
ఓం విషాపహార భైరవాయ నమః విషాపహార భైరవం ఆవాహయామి
ఓం నిర్భయ భైరవాయ నమః నిర్భయ భైరవం ఆవాహయామి
ఓం వినీత భైరవాయ నమః వినీత భైరవం ఆవాహయామి
ఓం ప్రేత భైరవాయ నమః ప్రేత భైరవం ఆవాహయామి
ఓం లోకపాల భైరవాయ నమః లోకపాల భైరవం ఆవాహయామి
ఓం గదాధర భైరవాయ నమః గదాధర భైరవం ఆవాహయామి
ఓం వజ్రహస్త భైరవాయ నమః వజ్రహస్త భైరవం ఆవాహయామి
ఓం మహాకాల భైరవాయ నమః మహాకాల భైరవం ఆవాహయామి
ఓం ప్రచండ భైరవాయ నమః ప్రచండ భైరవం ఆవాహయామి
ఓం అజేయ భైరవాయ నమః అజేయ భైరవం ఆవాహయామి
ఓం అంతక భైరవాయ నమః అంతక భైరవం ఆవాహయామి
ఓం భ్రామక భైరవాయ నమః భ్రామక భైరవం ఆవాహయామి
ఓం సంహార భైరవాయ నమః సంహార భైరవం ఆవాహయామి
ఓం కులపాల భైరవాయ నమః కులపాల భైరవం ఆవాహయామి
ఓం చండపాల భైరవాయ నమః చండపాల భైరవం ఆవాహయామి
ఓం ప్రజాపాల భైరవాయ నమః ప్రజాపాల భైరవం ఆవాహయామి
ఓం రక్తాంగ భైరవాయ నమః రక్తపాల భైరవం ఆవాహయామి
ఓం వేగవీక్షణ భైరవాయ నమః వేగవీక్షణ భైరవం ఆవాహయామి

ఓం అరుణ భైరవాయ నమః అరుణ భైరవం ఆవాహయామి
ఓం ధరాపాల భైరవాయ నమః ధరాపాల భైరవం ఆవాహయామి
ఓం కుండలనేత్ర భైరవాయ నమః కుండలనేత్ర భైరవం ఆవాహయామి
ఓం మంత్రనాధ భైరవాయ నమః మంత్రనాధ భైరవం ఆవాహయామి
ఓం రుద్రపితామహ భైరవాయ నమః రుద్రపితామహ భైరవం ఆవాహయామి
ఓం విష్ణు భైరవాయ నమః విష్ణు భైరవం ఆవాహయామి
ఓం వటుకనాధ భైరవాయ నమః వటుకనాధ భైరవం ఆవాహయామి
ఓం భూతనాధ భైరవాయ నమః భూతనాధ భైరవం ఆవాహయామి
ఓం వేతాళ భైరవాయ నమః వేతాళ భైరవం ఆవాహయామి
ఓం త్రినేత్ర భైరవాయ నమః త్రినేత్ర భైరవం ఆవాహయామి
ఓం త్రిపురాంతక భైరవాయ నమః త్రిపురాంతక భైరవం ఆవాహయామి
ఓం వరద భైరవాయ నమః వరద భైరవం ఆవాహయామి
ఓం పర్వతవాస భైరవాయ నమః పర్వతవాస భైరవం ఆవాహయామి
ఓం శశిసకలభూషణ భైరవాయనమః శశిసకలభూషణ భైరవం ఆవాహయామి
ఓం సర్వభూతహృదయ భైరవాయ నమః సర్వభూతహృదయ భైరవం ఆవాహయామి
ఓం ఘోరసాయక భైరవాయ నమః ఘోరసాయక భైరవం ఆవాహయామి
ఓం భయంకర భైరవాయ నమః భయంకర భైరవం ఆవాహయామి
ఓం భుక్తిముక్తిప్రద భైరవాయ నమః భుక్తిముక్తిప్రద భైరవం ఆవాహయామి
ఓం కాలాగ్ని భైరవాయ నమః కాలాగ్ని భైరవం ఆవాహయామి
ఓం మహారుద్ర భైరవాయ నమః మహారుద్ర భైరవం ఆవాహయామి
ఓం భయానక రుద్రాయ నమః భయానక రుద్రం ఆవాహయామి
ఓం దక్షిణముఖ రుద్రాయ నమః దక్షిణముఖ రుద్రం ఆవాహయామి

ఓం భీషణ రుద్రాయ నమః భీషణ రుద్రం ఆవాహయామి
ఓం క్రోధ రుద్రాయ నమః క్రోధ రుద్రం ఆవాహయామి
ఓం సుఖసంపత్తిదాయక రుద్రాయ నమః సుఖసంపత్తిదాయక రుద్రం ఆవాహయామి

శ్రీమద్భైరవాద్యావాహిత దేవతాభ్యో నమః - పూజయేత్

కాశీరే చిత్రకూటే హిమగిరివివరే శస్త్రజాలాంధ కారే
సౌరాష్ట్రే సింధుదేశే మగధ పురవరే కౌసలేవా కళింగే ।
కర్ణాటే కొంకణే వా భృగుసుత నగరే కాన్యకుబ్జ స్థితేవా
సర్వస్మా త్సర్వదావా హ్యవమృతిభయతః పాతువః క్షేత్రపాలః ॥

యం యం యం యక్షరూపం దశదిశివదనం భూమికంపాయమానం
సం సం సం హారమూర్తింశిరసి ధృతజటాశేఖరం చంద్ర బింబమ్ ।
దం దం దం దీర్ఘకాయం కృతనరవపుషం ఊర్ధ్వరేఖా కరాళం
పం పం పం పాపనాశం ప్రణమత సతతం భైరవం క్షేత్రపాలమ్ ॥

ఇతి చతుష్షష్ఠి భైరవ స్థాపన విధిః

అథ చతుష్షష్ఠి భైరవ హోమః

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ ప్రతిష్ఠా - కర్మణి చతుష్షష్ఠి భైరవ నామమంత్ర హోమం కరిష్యే -

ఓం శ్రీమద్భైరవాయస్వాహా - శ్రీమద్భైరవాయేదం నమమ

ఏవం సర్వత్ర

అథ క్షేత్రపాలావాహనమ్

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ ..... ప్రతిష్ఠా యజ్ఞకర్మణి ఏకోన పంచాశత్ క్షేత్రపాలకావాహనం పూజనంచ కరిష్యే -

ఓమ్ అజరాయ నమః - అజర మావాహయామి

ఏవం సర్వత్ర

క్షేత్రపాలాఽవాహనమ్

ఓం అజరాయ నమః
ఓం అపకుంభాయ నమః
ఓం ఇంద్ర స్తుతయే నమః
ఓం ఈడాచారాయ నమః
ఓం ఉక్తసంజ్ఞాయ నమః
ఓం ఊష్మదాయ నమః
ఓం ఋషిసూదనాయ నమః
ఓం ఋముక్తాయ నమః
ఓం ఌప్తకేశాయ నమః
ఓం ౡప్తకాయ నమః
ఓం ఏక దంష్ట్రాయ నమః
ఓం ఐరావతాయ నమః
ఓం ఓఘబన్ధవే నమః
ఓం ఓషధీశాయ నమః
ఓం అఞ్జనాయ నమః
ఓం అస్త్రవారాయ నమః
ఓం కవలాయ నమః
ఓం ఖరుఖానలాయ నమః
ఓం గాముఖ్యాయ నమః
ఓం ఘంటాదాయ నమః
ఓం డమరవే నమః
ఓం చన్డవారణాయ నమః

ఓం ఘటాటోపాయ నమః
ఓం జటిలాయ నమః
ఓం ఝుంగీపాయ నమః
ఓం ఞడశ్వరాయ నమః
ఓం టఙ్కపాణయే నమః
ఓం ఠానబన్ధవే నమః
ఓం డామరాయ నమః
ఓం ఢక్కారవాయ నమః
ఓం ణవార్ణవాయ నమః
ఓం తటిద్దేహాయ నమః
ఓం థరాయ నమః
ఓం దస్తురాయ నమః
ఓం ధనదాయ నమః
ఓం నర్తకాన్తాయ నమః
ఓం ప్రచన్డకాయ నమః
ఓం ఫట్కారాయ నమః
ఓం వీరసంఘాయ నమః
ఓం మృగాయ నమః
ఓం మేఘభాసురాయ నమః
ఓం యుగాన్తాయ నమః
ఓం రౌహ్యావాయ నమః
ఓం లమ్బోష్ఠాయ నమః

ఓం వసవాయ నమ।
ఓం శుకనన్దాయ నమ।
ఓం షడలాయ నమ।
ఓం సునామ్నే నమ।
ఓం హంబుకాయ నమ।

ఏతాని ఏకోన పంచాశత్ క్షేత్ర పాల నామాని
అనయా పూజయా ఆవాహితా। క్షేత్రపాలకా। ప్రియంతామ్
ఇతి క్షేత్ర పాలక పూజావిధి।

క్షేత్రపాల హెమ।

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ కరిష్యమాణ ప్రతిష్ఠా యజ్ఞ
కర్మణి క్షేత్రపాల హెూమం కరిష్యే -
ఓం అజరాయ స్వాహా - అజరాయేదం నమమ
ఏవం సర్వత్ర

అథమాతృకా హెూమః

ఆచమ్య - కర్మణి మాతృకాహెూమం కరిష్యే

ఓం గౌర్యై స్వాహా
ఓం పద్మాయై
ఓం శచ్యై
ఓం మేధాయై
ఓం సావిత్ర్యై
ఓం విజయాయై
ఓం జయాయై
ఓం దేవసేనాయై
ఓం స్వధాయై స్వాహా
ఓం స్వాహాయై
ఓం మాతృభ్యా।
ఓం లోకమాతృభ్య
ఓం ధృత్యై
ఓం పుష్ట్యై
ఓం తుష్ట్యై
ఓం కులదేవతాయై

అథాఽష్టవసు హోమః

ఆచమ్య - కర్మణి అష్టవసు హోమం కరిష్యే

ఓం ధ్రువాయ స్వాహా
ఓం ధరాయ ,,
ఓం సోమాయ
ఓం ఆప్యాయ
ఓం అనిలాయ స్వాహా
ఓం నలాయ ,,
ఓం ప్రత్యూషాయ
ఓం ప్రభాసాయ

ఇతి అష్టవసు హోమః

ద్వాదశాఽదిత్య హోమః

ఆచమ్య - కర్మణి ద్వాదశాదిత్య హోమం కరిష్యే

ఓం ధాత్రే స్వాహా
ఓం అర్యమ్ణే
ఓం మిత్రాయ
ఓం రుద్రాయ
ఓం వరుణాయ
ఓం సూర్యాయ
ఓం భగాయ స్వాహా
ఓం వివస్వతే
ఓం పూష్ణే
ఓం సవిత్రే
ఓం త్వష్ట్రే
ఓం విష్ణవే

ఇతి ద్వాదశాఽదిత్య హోమః

ఏకాదశ రుద్ర హోమః

ఆచమ్య - కర్మణి ఏకాదశరుద్ర హోమం కరిష్యే -

ఓం వీరభద్రాయ స్వాహా
ఓం శమ్భవే
ఓం గిరిశాయ
ఓం అజైక పదే
ఓం అహిర్బుధ్న్యాయ
ఓం పినాకినే
ఓం అపరాజితాయ స్వాహా
ఓం భువనాఽధీశ్వరాయ
ఓం కపాలినే
ఓం స్థాణవే
ఓం భగాయ స్వాహా

ఇతి ఏకాదశ రుద్ర హోమః

అథసప్త మరుద్గణ హోమః

ఆచమ్య - కర్మణి సప్తమరు ద్గణ హోమం కరిష్యే -

ఓం ఆవహాయనమ స్వాహా
ఓం వివహాయనమ స్వాహా
ఓం ప్రవహాయ
ఓం పరావహాయ
ఓం ఉద్వహాయ
ఓం పరివహాయ
ఓం వహాయ

ఇతి సప్త మరుద్గణ హోమ॥

అథ సప్తమాతృకా హోమః

ఆచమ్య - కర్మణి సప్తమాతృకా హోమం కరిష్యే -

ఓం బ్రాహ్మ్యై స్వాహా
ఓం వారాహ్యై నమ స్వాహా
ఓం మహేశ్వర్యై
ఓం ఇంద్రాణ్యై
ఓం కౌమార్యై
ఓం చాముణ్డాయై
ఓం వైష్ణవ్యై

ఇతి సప్త మాతృకా హోమ॥

షడ్వినాయక హోమః

ఆచమ్య - కర్మణి షడ్వినాయక హోమం కరిష్యే -

ఓం మోదాయ స్వాహా
ఓం దుర్ముఖాయనమ స్వాహా
ఓం ప్రమోదాయ
ఓం అవిఘ్నాయ
ఓం సుముఖాయ
ఓం విఘ్నకర్త్రే

ఇతి షడ్వినాయక హోమ॥

అథ పితామహాదీనాం హోమః

ఆచమ్య - కర్మణి పితామహాదీనాం హోమం కరిష్యే -

ఓం బ్రహ్మణే స్వాహా

ఓం విష్ణవే

ఓం రుద్రాయ

ఓం గణపతయే

ఓం లక్ష్మ్యై

ఓం సరస్వత్యై

ఓం క్షేత్రపాలాయ స్వాహా

ఓం వాస్తు పురుషాయ

ఓం జాత వేదసే

ఓం విశ్వకర్మణే

ఓం భూతగ్రామాయ

ఇతి పితామహాదీనాం హోమః

శ్రీ రుద్రపీఠ మహాయన్త్ర దేవతాః

ఆచమ్య ఏవం - తిథౌ యజమానేన కారయిష్యమాణాఽముక శివ ప్రతిష్ఠా యజ్ఞకర్మణి రుద్రపీఠ మహాయన్త్ర దేవతాఽవాహనం కరిష్యే-

మధ్యే వృత్తే ఓం నమో భగవతే రుద్రాయ

ప్రథమకోష్ఠే ప్రాగాదిక్రమేణ ఓం సద్యోజాతాయ నమః వామదేవాయ నమః అఘోరాయ నమః తత్పురుషాయ నమః ఈశానాయ నమః-

ప్రథమా వరణే

ఓం నందీశ్వరాయ నమః మహాకాళాయ నమః గణేశ్వరాయ నమః వృషభాయ నమః భృంగిరిట్యై నమః స్కందాయ నమః ఉమాయై నమః చండీశ్వరాయ నమః -

---

పై దేవతలను పూజించునపుడు చతుర్థీ విభక్తికి నమః అనియు; హోమము చేయునపుడు స్వాహా అనియు చెప్పవలయును.

గార్గ్యై నమః - గార్గ్యై స్వాహా -

ద్వితీయా వరణే

ఓం అనంతాయ నమః సూక్ష్మాయ నమః శివాయ నమః
ఏకపాదాయ నమః ఏకరుద్రాయ నమః త్రిమూర్త్యై నమః
శ్రీకణ్ఠాయ నమః వామదేవాయ నమః జ్యేష్ఠాయ నమః
శ్రేష్ఠాయ నమః రుద్రాయ నమః కాలాయ నమః
కలవికరణాయ నమః బల వికరణాయ నమః బలాయ నమః
బలప్రమథనాయ నమః

తృతీయా వరణే

ఓం అణిమాయై నమః మహిమాయై నమః లఘిమాయై నమః
గరిమాయై నమః ప్రాప్త్యై నమః ప్రాకామ్యై నమః
ఈశితాయై నమః వశితాయై నమః బ్రాహ్మ్యై నమః
మహేశ్వర్యై నమః కౌమార్యై నమః వైష్ణవ్యై నమః
వారాహ్యై నమః ఇంద్రాణ్యై నమః చాముండాయై నమః
చండికాయై నమః అసితాంగభైరవాయ నమః రురు భైరవాయ నమః
చండభైరవాయ నమః క్రోధభైరవాయ నమః ఉన్మత్తభైరవాయ నమః
కపాలభైరవాయ నమః భీషణభైరవాయ నమః సంహారభైరవాయ నమః

ఇతి తృతీయా వరణమ్

అథచతుర్థాऽవరణమ్

ఓం భవాయ నమః శర్వాయ నమః ఈశానాయ నమః
పశుపతయే నమః రుద్రాయ నమః ఉగ్రాయ నమః
భీమాయ నమః మహతే నమః శేషాయ నమః
అనంతాయ నమః వాసుక్యై నమః తక్షకాయ నమః
కులీరాయ నమః కర్కోటకాయ నమః శంఖపాలాయ నమః

కంబలాశ్వతరాయ నమః వైన్యాయ నమః పృథివ్యై నమః
హైహయాయ నమః అర్జునాయ నమః శాకుంతలేయాయ నమః
భరతాయ నమః నలాయ నమః రామాయ నమః
హిమవతే నమః నిషధాయ నమః వింధ్యాయ నమః
మాల్యవతే నమః పారియాత్రకాయ నమః మలయాయ నమః
హేమకూటాయ నమః గంధమాదనాయ నమః

ఇతి చతుర్థా వరణమ్

అథపఞ్చమా వరణమ్

ఓం ఇంద్రాయ నమః అగ్నయే నమః యమాయ నమః
నిర్ ఋుతయే నమః వరుణాయ నమః వాయవే నమః
కుబేరాయ నమః ఈశానాయ నమః
శచ్యై నమః స్వాహాయై నమః వారాహ్యై నమః ఖడ్గిన్యై నమః
వారుణ్యై నమః వాయవ్యై నమః కౌబేర్యై నమః ఈశాన్యై నమః
వజ్రాయ నమః శక్త్యై నమః
దండాయ నమః ఖడ్గాయ నమః పాశాయ నమః
అంకుశాయ నమః గదాయ నమః త్రిశూలాయ నమః
ఐరావతాయ నమః మేషాయ నమః మహిషాయ నమః
ప్రేతాయ నమః మకరాయ నమః హరిణాయ నమః
నరాయ నమః వృషభాయ నమః
ఐరావతాయ నమః పుండరీకాయ నమః వామనాయ నమః
కుముదాయ నమః అంజనాయ నమః పుష్పదంతాయ నమః
సార్వభౌమాయ నమః సుప్రతీకాయ నమః

ఇతి పఞ్చమా వరణమ్

భూ గృహే

పూర్వే ఇన్ద్రాయ నమః ఆగ్నేయ్యాం అగ్నయే నమః
దక్షిణే యమాయ నమః నైరృత్యాం నిరృతయే నమః
పశ్చిమే వరుణాయ నమః వాయవ్యాం వాయవే నమః
ఉత్తరే కుబేరాయ నమః ఈశాన్యాం ఈశానాయ నమః
ఈశాన్యాం ఊర్ధ్వలింగాయ నమః నైరృత్యాం విశ్వరూపాయ నమః
ఆగ్నేయ్యాం విరూపాక్షాయ నమః వాయవ్యాం పశుపతయే నమః

భూగృహాద్బహిః

పూర్వే విప్రవర్ణాయ శ్వేతాయ సహస్రఫణయే శేషాయ నమః
ఆగ్నేయ్యాం వైశ్యవర్ణాయ నీలాయ పంచాశత్ ఫణిభూషితాయ తక్షకాయ నమః - దక్షిణే విప్రవర్ణాయ కుంకుమశిఖాయ సహస్రఫణాయ అనంతాయ నమః
నైరృత్యాం క్షత్రియవర్ణాయ పీతాయ సప్తశతఫణాయ వాసుక్యై నమః
ప్రతీచ్యాం క్షత్రియవర్ణాయ పీతాయ సప్తశతఫణాయ శంఖపాలాయ నమః
వాయవ్యాం వైశ్యవర్ణాయ నీలాయ పంచాశత్ఫణాయ మహాపద్మాయ నమః
ఉదీచ్యాం శూద్రవర్ణాయ కృష్ణాయ త్రింశత్ఫణాయ కంబళాయ నమః
ఈశాన్యాం శూద్రవర్ణాయ శ్వేతాయ త్రింశత్ఫణాయ కర్కోటకాయ నమః

ఇతి మంత్రైః తండులపుంజోపరి యంత్రేష్వక్షతాదిభిః పూజయేత్ షోడశోపచార పూజాంతే పీఠాదీశానదిగ్భాగే ఉత్తరదిగ్భాగేవా స్థండిలం కల్పయిత్వా పూర్వవత్కలశస్థాపన విధినా బృహత్కలశం సంస్థాప్య తదుపరి వస్త్రాచ్ఛాదనాంతే ఉమాసహితం శంకరం సౌవర్ణమయం అగ్న్యుత్తారణ పూర్వకం బృహత్కలశోపరి ప్రతిష్ఠాప్య ప్రాణప్రతిష్ఠాపనాది సర్వోపచార పూజాం కుర్యాత్ -

ఇతి రుద్రపీఠ మహాయన్త్ర పూజావిధిః

హరిః ఓం తత్సత్

అథ రుద్రయన్త్ర దేవతా హోమః

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ - కరిష్యమాణ - యజ్ఞ కర్మణి
తత్ర ద్రవ్యైః రుద్రయన్త్ర దేవతా హోమం కరిష్యే -
ఓం నమోభగవతే రుద్రాయస్వాహా - ఓం నమోభగవతే రుద్రాయేదం నమమ
ఇతి సర్వత్ర

అథ దీక్షా హోమః

ఆచమ్య ఏవం - తిథౌ కరిష్యమాణ - ప్రతిష్ఠా యజ్ఞ కర్మణి
సాయంకాలం దీక్షా హోమం కరిష్యే - దీక్షా హోమాఽంగ
మన్వాధానం కరిష్యే - అస్మిన్నన్వాహితేగ్నా వగ్నిం జాతవేదస
మిధ్మేన ప్రజాపతి ప్రజాపతించాఽఘార దేవతే ఆజ్యేన అగ్నీషోమౌ
చక్షుషీ ఆజ్యేన ప్రణవవ్యాహృతి పూర్వకం ఆత్మతత్త్వాది షట్
దేవతా శ్చాఽజ్యేన తత్త ద్దేవతామంత్రైః మహావ్యాహృతీః ప్రాయశ్చిత్త
దేవతా ఆజ్యేన అనాజ్ఞాత త్రయంచ శేషేణ స్విష్టకృత మిత్యాది
సాంగేన కర్మణా సద్యోయక్ష్యే - ఆజ్యభాగాంతం కృత్వా -

ఓం భూః ఆత్మ తత్త్వాత్మనే స్వాహా - ఆత్మ తత్త్వాత్మన ఇదం
ఓం భువః ఆకాశ తత్త్వాత్మనే స్వాహా - ఆకాశ తత్త్వాత్మన ఇదం
ఓం స్వః వాయు తత్త్వాత్మనే స్వాహా - వాయు తత్త్వాత్మన ఇదం
ఓం మహః తేజ స్తత్త్వాత్మనే స్వాహా - తేజ స్తత్త్వాత్మన ఇదం
ఓం జనః అప్తత్త్వాత్మనే స్వాహా - అప్తత్త్వాత్మన ఇదం
ఓం తపః పృథివీ తత్త్వాత్మనే స్వాహా - పృథివీ తత్త్వాత్మన ఇదం
ఇతిషడాఽజ్యాహుతీర్హుత్వా మహావ్యాహృతి హోమః

ఓం భూరగ్నయేచ పృథివ్యైచ మహతేచ స్వాహా। అగ్నయే పృథివ్యై మహత ఇదం॥ ఓం భువో వాయవే చాంఽతరిక్షాయచ మహతేచ స్వాహా॥ వాయవే చాంఽతరిక్షాయచ మహత ఇదమ్। స్వరాఽదిత్యాయచ దివేచ మహతేచ స్వాహా॥ ఆదిత్యాయచ దివేచ మహత ఇదం నమమ -

ఓం భూర్భువస్స్వ శ్చంద్రమసేచ నక్షత్రేభ్యశ్చ దిగ్భ్యశ్చ మహతేచ స్వాహా॥ చంద్రమసే నక్షత్రేభ్యో దిగ్భ్య మహత ఇదం నమమ -

ఓం పునరూర్జా నివర్తస్వ పునరగ్న ఇషాయుషా।

పునర్నః పాహి విశ్వత స్స్వాహా॥ అగ్నయ ఇదం నమమ -

ఓం సహ రయ్యా నివర్తస్వాగ్నే పిన్వస్వ ధారయా।

విశ్వప్స్నియ విశ్వత స్పరి స్వాహా॥ అగ్నయ ఇదం నమమ -

ఓం పాహినో అగ్న ఏనసే స్వాహా - అగ్న ఏనస ఇదం।

ఓం పాహినో విశ్వ వేదసే స్వాహా - విశ్వవేదస ఇదం।

ఓం యజ్ఞంపాహి విభావసో స్వాహా - విభావసవ ఇదం।

ఓం సర్వంపాహి శతక్రతో స్వాహా - శతక్రతవ ఇదం।

ఓం పాహినో అగ్న ఏకయా। పాహ్యుత ద్వితీయయా॥

పాహ్యూర్జం తృతీయయా। పాహి గీర్భి శ్చ తసృభిర్వసో స్వాహా -

అగ్నయ ఇదం నమమ।

ఓం పునరూర్జా - విశ్వతస్స్వాహా - అగ్నయ ఇదం నమమ।

ఓం సహరయ్యా - విశ్వతస్పరిస్వాహా - అగ్నయ ఇదం నమమ॥

తత్తద్దేవతా మూల మంత్రేణ చజు హుయాత్ -

విశ్వత శ్చక్షురిత్యుపస్థాయ । విశ్వతశ్చక్షు రిత్యస్య విరాడ్రూపః త్రిష్టుప్ -

ఓం విశ్వత శ్చక్షు రుతవిశ్వతోముఖో విశ్వతోబాహు రుత విశ్వతస్పాత్ ।

సంబాహుభ్యాం ధమతి సంపతత్రై ర్ద్యావా భూమీ జనయన్ దేవఏకః ॥

ఏవం సాయంప్రాతర్హోమః -

సంహితాఽజ్య శేషేణ దేవం మూలమంత్రేణ స్పృశేత్ -

సాయం ప్రాతర్బలిదానం కుర్యాత్ -

అధివాసనమ్ (శిల్పిశాలాద్యగ్రహోఽనయనమ్)

అథ సాయంకాలే విష్ణోర్వా శంకరస్య అన్యదేవస్యవా అధివాసనం కుర్యాత్ । తత్రాఽచార్యో యజమాన ఋత్వి క్సువాసినీ సహిత స్తూర్య ఘోషేణ శిల్పిశాలాంగత్వా దేవస్యాఽగ్రే కలశస్థాపనవిధినా కలశం సంస్థాప్య ప్రతిష్ఠాంచకృత్వా తీర్థాన్యాఽవాహయేత్ -

కాశీ కుశస్థలీ మాయాఽవన్త్య యోధ్యా మథో౽ పురీ

శాలిగ్రామం సగోకర్ణం నర్మదాచ సరస్వతీ ॥

తీర్థాన్యేతాని కుంభేస్మిన్ విశంతు బ్రహ్మశాసనాత్ ।

గంగాద్యా స్సరిత స్సర్వాః సముద్రాశ్చ సరాంసిచ ॥

వృషారూఢా సరోజాక్షీ పద్మహస్తా శశిప్రభా ।

ఆగచ్ఛతు సరిజ్జ్యేష్ఠా గంగాపాప ప్రణాశినీ ॥

---

1 అధివసన్తే దేవా అస్మిన్నితి వ్యుత్పత్త్యా కరణాధికరణయోశ్చ ఇతిల్యుటా సిద్ధోయ మధివాసనశబ్దః కర్మ విశేషేరూఢః

శ్లో॥ ఆనీయ లింగ మర్చాం వా శిల్పినం పూజయే ద్బుధః ।
వస్త్రాదిభిశ్చ రత్నైశ్చ యేపి తత్పరిచారకాః ।
క్షమధ్వమితి తాన్ప్రాయా ద్యజమానో హృతః పరమ్ । ఇతి మాతోప్యుక్తేః -

నీలోత్పల దళశ్యామా పద్మహస్తాంఽ బుజేక్షణా
ఆయాతు యమునా దేవీ కూర్మయానా స్థిరాసదా ॥
ప్రాచీ సరస్వతీ పుణ్యా పయోష్ణి గౌతమీ తధా ।
ఊర్మిళా చంద్రభాగాచ సరయూ గండకీతధా ॥
ఏతా సద్యశ్చ తీర్థాని గుహ్య క్షేత్రాణి సర్వశః ।
తాని సర్వాణి కుంభేస్మిన్ విశంతు బ్రహ్మశాసనాత్ ॥
ఇత్యాది తీర్థాన్యాఽవాహ్య కుంభస్య చతుర్దిక్షు విదిక్షుచ
ఓం ఇంద్రాయనమ ఇత్యష్టదిక్పాలానావాహ్య । గంధాదిభి స్సంపూజ్య ।
తతః ప్రతిమాదిషు న్యూనాతిరిక్త పాషాణ దోష ప్రాణివధాది
దుర్నిమిత్తోప శమనార్థం ప్రతిమా యోగ్యం స్థండిలం కృత్వా
తత్ర పంచభూ సంస్కారాన్ కృత్వా । అగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య
ప్రాణానాయమ్య దేశకాలౌ సంకీర్త్య -
ప్రతిమా నిర్మాణే ప్రాణివధాది దోష నిరాసార్థం దుర్నిమిత్తోప
శమనాయ ఘృతేన తిలైర్వా హోమం కరిష్యే - ఇతి సంకల్ప్య -
బ్రహ్మోప వేశనాద్యాఽఘారాఽవాజ్యభాగౌ హుత్వా దేవ
మంత్రేణాఽజ్యాహుతి శతద్వయం శమీపల్లవాఽక్షతై ర్ఘృతై స్తిలైర్వా
పరం మృత్యో సంకుశికో మృత్యు స్త్రిష్టుప్ -
ఓం పరం మృత్యో అనుపరేహి పంథాం యస్తే స్వ ఇతరో దేవయానాత్।
చక్షుష్మతే శృణ్వతే తే బ్రవీమి మానః ప్రజాం రీరిషో మోత వీరాన్ ॥
స్వాహా ఇతిమంత్రేణ మృత్యవే అష్టోత్తరశతం -
ఓం అఘోరేభ్యో థఘోరేభ్యో ఘోర ఘోర తరేభ్యః ।
సర్వేభ్య స్సర్వ శర్వేభ్యో నమస్తే అస్తు రుద్ర రూపేభ్యస్స్వాహా ॥

ఇత్యనేన త్ర్యంబక మిత్యస్య రుద్ర ఋషి రనుష్టుప్ ఛందః -

ఓం త్ర్యంబకం యజామహే సుగంధిం పుష్టి వర్ధనమ్ ।

ఉర్వారుక మివ బంధనా న్మృత్యో ర్ముక్షీయ మామృతా త్స్వాహా ॥

యద్గ్రామే యదరణ్యే యత్సభాయాం యదింద్రియే । యదేనశ్చ

కృమా వయ మిదం తదవ యజామహే స్వాహా ॥ ఇత్యేనేనచాఽ

ష్టోత్తరశతం హుత్వా పూర్ణాహుతిం హుత్వా దేవం ప్రార్థయేత్ ॥

త్వయి సంపూజ యామీశం నారాయణ మనామయమ్ ।

రహితః సర్వదోషైస్త్వ మృద్ధియుక్త స్సదాభవ ॥ ఇతి ప్రార్థ్య -

ప్రతిమాం కుశై స్సంమార్జ్య తూర్య సువాసినీ గీత వేద ఘోషేణ

మధ్వాఽజ్యాఽభ్యంగేన దేవస్య వ్రణభంగః కార్యః ఏవం వ్రణ భంగం

కృత్వా మృదా గోమయేన గోమూత్రేణ భస్మనా క్షీరేణచ పృధక్

పృధక్ జలాంతరితేన స్నాపయిత్వా - గంధాదిభి రభ్యర్చ్య -

సితపుష్పై స్సంపూజ్య సువర్ణపాత్రే మధుసర్పిషీ సంయోజ్య

సువర్ణ శలాకయా మధుసర్పిభ్యాం నేత్రే ఆపూర్య మధూచ్ఛిష్టేన

నేత్రాఽవరణంచ కృత్వా పశ్చాత్ స్థాపిత కుంభోదకేన దేవం

సంస్నాప్య శిల్పినా యజమానాయ దాపయేత్ -

తతో యజమాన శ్శిల్పివర్గం వస్త్రాఽలంకారైః సంతోష్య

ప్రతిమాం గృహీత్వా ఆచార్యం ప్రార్థయేత్ -

భోగురో! ప్రతిమాం సావయవాం నిరీక్షస్వ ఆచార్యోపి ప్రతిమాం

సావయవాం నిరీక్షేత్ - తతో దేవస్య దక్షిణహస్తే సితోర్ణాది

సూత్రనిర్మితం సర్వౌషధి ఫల సహితం ఆచార్య

వితస్తి మాత్రం దోరకం మూలమంత్రేణ బధ్నీయాత్ -

అథవా రక్షోహణ మిత్యస్య రక్షోహాగ్ని స్త్రిష్టుప్ -

ఓం రక్షోహణం వాజిన మాజి ఘర్మి మిత్రం ప్రథిష్ఠ ముపయామిశర్మ।

శిశానో అగ్నిః క్రతుభిస్సమిద్ధ స్సనోదివా సరిషః పాతునక్తమ్ ॥

రక్షాబంధనం కృత్వా - దేవం రథమారోపయేత్ -

రథే తిష్ఠన్నయేత్యస్య పూర్వార్థస్య సారథిః ఉత్తరార్థస్య రశ్మయ స్త్రిష్టుప్-

ఓం రథే తిష్ఠన్నయతి వాజినః పురో యత్ర యత్ర కామయతే సుషారథిః।

అభీశూనాం మహిమానం పనాయత మనః పశ్చా దనుయచ్ఛంతిరశ్మయః ॥

ఇతి రథమారోప్య యాగశాలాం నయేత్ -

విశ్వ కర్మ నిత్యస్య విశ్వకర్మా త్రిష్టుప్ -

విశ్వకర్మన్ హవిషావా వృధా న స్త్వయం యజస్వ పృథివీ ముతద్యామ్।

ముహ్యన్త్వన్యే అభితో జనాస ఇహాస్మాకం మఘవా సూరిరస్తు ॥

ఇతి విశ్వకర్మాణం ప్రార్థయేత్ -

యూప స్థాపనమ్

ఆచార్యః పూర్వకుండా త్పూర్వతో మంటపా త్పూర్వతోవా పాదత్రయ మితాం భూమిం త్యక్త్వా తత్ర యూపస్థాపనం కరోత్యథవా ప్రాసాదా దీశానభాగే షోడశహస్తాంతర మితే దశహస్త మితాంతరాళేవా యూపస్థానం పూజనంచ (కరిష్యే) -

ఆచమ్య - ఏవం తిథౌ కరిష్యమాణ దేవప్రతిష్ఠాయజ్ఞ కర్మణి యజ్ఞ సంరక్షణార్థం మంటప రక్షణార్థంచ యూపస్థాపనం కరిష్యే -

తత్ర కాష్ఠేన 1 అరత్ని మాత్రం (ఖాతం కృత్వా) యూపస్తుతిః -

శ్లో ॥ యూపస్త్వం నిర్మితః పూర్వం యజ్ఞభాగ స్సురేశ్వరైః ।
స్తుతః ప్రాసాదరక్షార్థం పూజాం పుష్పబలింతథా ।
గృహీత్వా సుస్థిరో భూత్వా యజమానోదయం కురు ॥

తతః పూర్వోక్త లక్షణం యూపం హరిద్రా తైలాభ్యక్తం కృత్వా 2 శాంతి కుంభోదకేన స్నాపయిత్వా ఘృతేనాఽ భ్యజ్య పుష్పమాలాదినాఽ భ్యర్చ్య సర్షప గోరోచన గుగ్గులు దూర్వా నింబ పత్రాణితస్యాం 3 పోటలికాయాం

ఓం యదాబధ్నం దాక్షాయణా హిరణ్యం శతానీకాయ సుమనస్యమానా ।
తన్మ ఆబధ్నామి శతశారదాయాయుష్మాన్ జరదష్టిర్యథాసమ్ ॥

ఇతి మంత్రేణ బధ్వా

యువాసు వాసా విశ్వామిత్ర యూప స్త్రిష్టుప్ -

ఓం యువాసు వాసాః పరివీత ఆగా త్సఉ శ్రేయా న్భవతి జాయమానః ।
తంధీరాసః కవయ ఉన్నయంతి స్వాధ్యో 3 మనసా దేవయంతః ॥

ఇతి మంత్రాంతే వస్త్రేణాఽవేష్ట్య -

యూప వ్రస్కా ఇత్యస్య దీర్ఘతమా ఔచథ్య ఆశ్వో జగతీ -

ఓం యూప వ్రస్కా ఉతయే యూపవాహా శ్చషాలం యే అశ్వయూపాయ తక్షతి । యేచార్వతే పచనం సంభరం త్యుతో తేషా మభిగూర్తి ర్నఇన్వతు ।

ఇతి మంత్రేణ యూప మాలభ్య -

1 అరత్ని మాత్రంఖాతం అనగా చాచిన చిటికెన వ్రేలుగల మూర కొలత.

2 శాంతి కుంభః - స్వస్తి వాచన కలశము.

3. పోటలికా - పొట్లము.

ఉచ్ఛ్రయస్వ ఇత్యస్య యూపోఽనుష్టుప్ -

ఓం ఉచ్ఛ్రయస్వ వనస్పతే వర్ష్మన్ పృథివ్యా అధి ।
సుమితీ మీయమానో వర్చోధా యజ్ఞవాహసే ॥

ఇత్యుచ్ఛ్రిత్య యూపగర్తే అక్షత పుష్ప దర్భాన్ ప్రక్షిప్య యూప ముదకేన ప్రోక్ష్య ఓం ధృవాసీతి మంత్రేణ రోపయేత్ -

ధృవాస్వీత్యస్య పాశవిమోచనీ వరుణ స్త్రిష్టుప్ -

ఓంధ్రువాసుత్వా సుక్షితిషు క్షియంత్వో వ్యస్మత్ పాశం వరుణో ముమోచత్।
అవో వన్వానా అదితే రుపస్థా ద్యూయం పాత స్వస్తిభి స్సదాన: ।

ధృవాద్యౌ రిత్యస్య ధృవ ఆంగిరసోఽనుష్టుప్ -

ఓం ధ్రువాద్యౌ ర్ధ్రువా పృథివీ ధ్రువాస: పర్వతా ఇమే ।
ధ్రువం విశ్వ మిదం జగ ద్ధ్రువో రాజా విశామయమ్ ॥
ధ్రువంతే రాజా వరుణో ధ్రువం దేవో బృహస్పతి: ।
ధ్రువంత ఇన్ద్ర శ్చాగ్నిశ్చ రాష్ట్రం ధారయతాం ధ్రువమ్ ॥
ధ్రువం ధ్రువేణ హవిషా భిసోమం మృశామసి ।
అథో త ఇంద్ర: కేవలీ ర్విశో బలి హృతస్కరత్ ॥

సుప్రతిష్ఠితోభవ చిరకాలం స్థిరో భవ యజమానస్యాఽయుర్వర్ధన స్త్వంభవ సర్వసౌఖ్య ప్రదోభవ। అనేన మంత్రేణ మృద్భిర్గర్త మాపూర్య దండేన యూపం దృఢీ కుర్యాత్ - యథా యత స్తతో నచలతి తథానిధేయ: । తత: -

యజ్ఞా యజ్ఞావ ఇత్యగ్ని ర్బృహతీ -

ఓం యజ్ఞా యజ్ఞావో అగ్నయే గిరా గిరాచ దక్షసే ।
ప్ర ప్రవయ మమృతం జాతవేదసం ప్రియం మిత్రం నశంసిషమ్ ।

ఇతి మంత్రేణ మూలే జలమభిషిచ్య యూపం కుంకుమాక్తం
కృత్వా గంధ పుష్ప ధూపదీప నైవేద్య పూగీఫల దక్షిణాదిభిః
సంపూజ్య తతోఽస్య దక్షిణపార్శ్వే యూప దేవతార్థం
మండలం పరికల్పయేత్ - తత్ర - క్రమః -

ప్రథమం స్థండిలం హస్తమాత్రం కార్యం తస్యోపరి వస్త్రమాఽస్తరణ
వస్త్రోపరి షట్ పూర్వాయతా రేఖా స్తథైవోత్తరాయతాః షడ్రేఖాః
కార్యాః ఏవం కృతే పంచవింశతి కోష్ఠాత్మకం వ్రీహిభి ర్మండలం-భవతి
తస్మిన్ బ్రహ్మాదీన్ పూజయేత్ -

మధ్యకోష్ఠే బ్రహ్మాణమ్ । ఉత్తరే సోమమ్ । ఐశాన్యాం శివమ్ ।
పూర్వే ఇంద్రమ్ । ఆగ్నేయ్యా మగ్నిమ్ । దక్షిణే యమమ్ ।
నైర్ ఋత్యాం నిర్ ఋతిమ్ । పశ్చిమే వరుణమ్ । వాయవ్యామ్ వాయుమ్ ।
వాయు సోమయో ర్మధ్యే అష్టవసూన్ -
సోమే శానయో ర్మధ్యే ఏకాదశ రుద్రాన్ -
ఈశాన పూర్వయో ర్మధ్యే ద్వాదశాఽదిత్యాన్ -
ఇంద్రాఽగ్న్యో ర్మధ్యే అశ్వినౌ -
ఆగ్నేయ దక్షిణయో ర్మధ్యే - సప్త మాతౄః -
యమనిర్ ఋత్యో ర్మధ్యే - గణపతిమ్ -
నిర్ ఋతి వరుణయో ర్మధ్యే నాగాన్ భూతానిచ -
వరుణవాయ్వో ర్మధ్యే - యక్ష రక్షాంసి -
తతో బ్రహ్మత ఉదీచ్యాః ప్రాదక్షిణ్యేన మధ్యమ పంక్తౌ
అష్టౌ వృషభధ్వజాన్ - సాధ్యాన్ - నారాయణం -
పితౄన్ - యమం - మృత్యుర్ోగాన్ - మరుతః
చిత్ర గుప్తమ్ । తతో బ్రహ్మణః పాదమూలే - పృథివీమ్ -

ఏవం పంచవింశతి సంఖ్యాత్మకాః దేవతాః స్వ స్వ నామ మంత్రేణ
ప్రణవ వ్యాహృతి సహితేన మండలే సంస్థాప్య - యథా ఓంభూః
బ్రహ్మాణ మావాహ యామీతి క్రమేణ సర్వాదేవతాఽ వాహయేత్-
ఓం మనో జ్యోతిర్జుషతామాజ్యం విచ్ఛిన్నం యజ్ఞం సమిమందధాతు ।
బృహస్పతి స్తనుతా మిమంనో విశ్వేదేవా ఇహ మాదయన్తామ్ ।
ఇతి ప్రతిష్ఠాం కృత్వా యథా నామమంత్రేణ ప్రత్యేకం పూజయేత్ -

అథాఽభిషేకః

ఓం అసంఖ్యాతాస్సహస్రాణి యేరుద్రా అధి భూమ్యామ్ ।
తేషాగ్ం సహస్ర యోజనే వధన్వాని తన్మసి ।
ఓం ఇమంమే గంగే యమునే ఏకాచమ ఇత్యాది మంత్రై ర్యూప మభిషించేత్

అథయూపన్యాసః

యూప శిరసి బ్రహ్మణేనమః । చక్షుషోః శశి భాస్కరాభ్యాం నమః -
హృది కేశవాయ నమః - నాభౌ అగ్నయే నమః -
ఊర్వోః కట్యాం గుహ్యే - ఏకాదశ రుద్రేభ్యో నమః -
జంఘయో ర్మేరు పర్వతాయ నమః - పాదయో ర్నాగేభ్యో నమః -
శిఖాయామ్ విష్ణవే నమః -
చక్షుషోః శశిభాస్కరేభ్యో నమః -
ముఖే ధాత్రే నమః -
బాహ్వోః సంకర్షణవాసుదేవాభ్యాం నమః -
హృదయే మాధవాయ నమః -

కట్వ్యయో పురుషోత్తమాఽధోక్షజాభ్యాం నమః -

జంఘయోః జనార్దనో పేంద్రాభ్యాం నమః -

పాదయోః పృథివ్యై నమః -

ఏవం యూపన్యాసం కృత్వా పునః పంచోపచారైః

సంపూజ్య బలిం దద్యాత్ -

ఏహ్యేహి ధర్మధ్వజ యజ్ఞనాథ త్రయీమయ వేదశరీర యూప ।

విధాయ దేవాఽధ్వర యజ్ఞరక్షాం బలిం గృహాణ భగవ న్నమస్తే ।

యూపాయైష బలిర్నమః -

తతః కుంకుమాఽక్త సూత్రేణాఽవేష్ట్య - ఓం పర్వతేభ్యో నమ ఇతి

పర్వతా న్వరుణం దిక్పాలాంశ్చ యూపే గంధపుష్పైః ప్రపూజ్య

కృతాంజలి పుటో భూత్వా దేవం ధ్యాయ న్నిదమ్మంత్రం పఠేత్ ।

త్వాం ప్రార్థయే హ్యహం యూప లోకానాం శాంతి దాయక ।

సర్వ పాప విశుద్ధ్యర్థం జగదానంద కారక ।

దేహి మేఽను గ్రహం యూప ప్రసాదం కురు సుప్రభో ।

మూలచ్ఛేదేన యత్పాపం భూమి ఘాతేన పాతకమ్ ।

అదృష్టం యూప ఘాతోత్థం యూప పాపం వ్యపోహతు ।

యద్బాల్యే యచ్చకౌమారే యత్పాపం వార్ధకే కృతమ్ ।

తత్సర్వం మమదేవేశ యూప పాపం వ్యపోహతు ।

యన్నిశాయాం తథాప్రాతః యన్మధ్యాహ్నేఽ పరాహ్ణయోః ।

సంధ్యయోశ్చ కృతం పాపం కర్మణా మనసా గిరా ।

తత్సర్వం మమదేవేశ యూప పాపం వ్యపోహతు । ఇతి సంప్రార్థ్య

పుష్పమాలాం బధ్వా యూపం ప్రదక్షిణీకృత్య నమస్కుర్యాత్ -

ఇతి యూప పూజన విధిః

అథ జలాధివాసనమ్

తత ఆచార్యః ఋత్విగ్భి స్సహ జలయాత్రోపయోగి సంభారాన్
ప్రగృహ్య శంఖతూర్యాది వేద సువాసినీ మంగళ గీతైః సవస్త్రాం
ప్రతిమాం రథే ఆరోపయతి తత్రమంత్రః -

రథే తిష్ఠన్నయేత్యస్య పూర్వాఽర్ధస్య సారధిః ఉత్తరాఽర్థస్య రశ్మయ స్త్రిష్టుప్-

ఓం రథే తిష్ఠ న్నయతి వాజినః పురో యత్ర యత్ర కామయతే
సుషారథిమ్। అభీశూనాం మహిమానం పనాయత మనః పశ్చా దను
యచ్ఛంతి రశ్మయః॥ ఇతి వైదిక మంత్రేణ -

సవస్త్రాం ప్రతిమాం రథే ఆరోపయేత్ - పశ్చా న్నద్యాంవా సరసి
తటాక కూపయోర్వా నీత్వాఽధివాసయేత్ -

ఆచమ్య - ఏవం - తిధౌ ఆసాం దేవతామూర్తీనాం రసధాతు సిద్ధిద్వారా
తేజోవత్తా సిద్ధ్యర్థం క్రూరత్వ దోష నివృత్తి ప్రసన్నతా సిద్ధి రోదన
ప్రతిధ్వన్యాది దోష నివృత్త్యర్థం జలాధి వాసనం కరిష్య ఇతి సంకల్ప్య-
గణపతి పూజా పుణ్యాహవాచనం కృత్వా -

ఆనో భద్రా గౌతమో రహూగణో విశ్వేదేవా జగతీ - విరాట్ స్థానా త్రిష్టుప్-

ఓం ఆనో భద్రాః క్రతవో యంతు విశ్వతోఽ దబ్ధాసో అపరీతాస ఉద్భిదః।
దేవానోయథా సద మిద్వృధే అసన్నప్రాయువో రక్షితారో దివేదివే॥
దేవానాం భద్రా సుమతిర్ ఋజూయతాం దేవానాం రాతి రభినో నివర్తతామ్।
దేవానాం సఖ్య ముపసేదిమా వయం దేవాన ఆయుః ప్రతిరంతు జీవసే॥
తాన్పూర్వయా నివిదా హూమహే వయం భగంమిత్ర మదితిం దక్షమస్రిధమ్।
అర్యమణం వరుణం సోమ మశ్వినా సరస్వతీ నస్సుభగా మయస్కరత్।

తన్నో వాతో మయోభు వాతు భేషజం తన్మాతా పృథివీ తత్పితా ద్యౌః ।

తద్గ్రావాణ స్సోమ సుతో మయోభువ స్తదశ్వినా శృణుతం ధిష్ణ్యాయువమ్ ।

తమీశాన మిత్యస్య ఈశానో జగతీ - తమీశానం - స్వస్తయే -

తమీశానం జగత స్తస్థుష స్పతిం ధియం జిన్వ మవసే హూమహే వయమ్ ।

పూషానో యథావేద సామ సద్వృధే రక్షితా పాయు రదబ్ధ స్స్వస్తయే ।

స్వస్తిన ఇంద్రో వృద్ధశ్రవా స్స్వస్తినః పూషా విశ్వవేదాః ।

స్వస్తిన స్తార్క్ష్యో అరిష్టనేమి స్స్వస్తినో బృహస్పతి ర్దధాతు ।

పృషదశ్వా మరుతః పృశ్ని మాతరః శుభం యువానో విదథేషు జగ్మయః ।

అగ్ని జిహ్వా మనవ స్సూర చక్షసో విశ్వేనో దేవా అవసాగ మన్నిహ ॥

భద్రం కర్ణేభిర్గౌతమో విశ్వేదేవా త్రిష్టుప్ -

భద్రం కర్ణేభి శ్శృణుయామ దేవా భద్రం పశ్యే మాక్షభి ర్యజత్రాః ।

స్థిరై రంగై స్తుష్టువాంస స్తనూభి ర్వ్యశేమ దేవ హితం యదాయుః ॥

శతమిన్ను శరదో అంతిదేవా యత్రాన శ్చక్రా జరసం తనూనామ్ ।

పుత్రాసోయత్ర పితరో భవంతి మానో మధ్యా రీరిష తాయు ర్గంతోః ॥

అదితి ర్ద్యౌ రదితి రంతరిక్ష మదితి ర్మాతా సపితా సపుత్రః ।

విశ్వేదేవా అదితిః పంచ జనా అదితి ర్జాత మదితి ర్జనిత్వమ్ ॥

ఇంద్ర ఘోషస్త్వా వసుభిః పురస్తా త్పాతు మనోజవాస్త్వా పితృభి ర్దక్షిణతః

పాతు ప్రచేతా స్త్వా రుద్రైః పశ్చా త్పాతు విశ్వకర్మా త్వాఽదిత్యై రుత్తరతః

పాతు సిగ్ంహ రసి సపత్న సాహీ స్వాహా ।

చిత్పతి స్త్వా పునాతు వాక్పతి స్త్వా పునాతు దేవ స్త్వా సవితా పునా
త్వచ్ఛిద్రేణ పవిత్రేణ వసో స్సూర్యస్య రశ్మిభి స్తస్యతే పవిత్రపతే
పవిత్రేణ యస్మైకం పునే తచ్ఛకేయమ్ ॥

ఇతి మంత్రద్వయేన పంచగవ్యేన తీరం ప్రోక్ష్య తత్రపూజా సంభారాన్
సంస్థాప్య - వస్త్రాఽచ్ఛాదితం దేవం మూల మంత్రేణ -
ప్రాఙ్ముఖ ముదఙ్ముఖంవా జలేఽధివాసయేత్ -
తత ఉదఙ్ముఖో యజమానః కృతాచమన ప్రాణాయామో సంకీర్తిత
దేశకాలఃఅముకదేవ ప్రతిష్ఠా యాగస్య పరిపూర్తిద్వారా వరుణ దేవతా
ప్రీత్యర్థం శ్రీ గణేశపూజా పూర్వక జలమాతృ జీవమాతృ క్షేత్రపాం
వరుణ పూజనం కరిష్య ఇతి సంకల్ప్య - గణపతి పూజాం కృత్వా
జల మాతౄః జలే పూజియేత్ -
అథవా ధాన్యరాశౌ జలద్రోణిం నిధాయ । ఏషకల్పః ప్రాచీన హస్తలిఖిత
శివప్రతిష్ఠా కల్పే లిఖితః -
అథవా ధాన్యరాశౌ జలద్రోణిం1 కటాహం2 జలభాండంవా నిధాయ।
ఏతేషా మభావే జలధారార్థం 3శిక్యాది సంపాద్య - ద్రోణ్యాదికం
గంధోదకేనాఽపూర్య - తన్మధ్యేఽష్టావింశతి దర్భనిర్మితం
కూర్చం నిధాయ - యదత్ర సంస్థిత మితి భూత శుద్ధిం కృత్వా
తస్మిన్ కూర్చే మూలమంత్రేణ హరిహరంవా భావయిత్వా -
చక్రముద్రాం ప్రదర్శ్య - జలద్రోణీతో - దక్షిణదిశి - ధాన్య
పుంజోపరి - వస్త్రద్వయ వేష్టితం - కలశం - ఏకవస్త్ర వేష్టితం -
4కరకంచ - కలశస్థాపన మంత్రైః స్థాపయేత్ -

---

1 ద్రోణి = కొయ్యలో చేసిన దోని 2. కటాహః = చాలా గొప్పది యగు బాలె చెరుకు రసము. పసపు ఇత్యాదులు వండునది.

3. శిక్యం = వ్రేలాడు ఉట్టిపేరు. 4. కటాహః = కమండలము.

తత్రకలశే - బ్రహ్మ జజ్ఞానం గౌతమో వామదేవో బ్రహ్మ త్రిష్టుప్ -
బ్రహ్మాఽవాహనే వినియోగః -

ఓం బ్రహ్మ జజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తా ద్విసీమత స్సురుచో వేనఆవః ।
సబుధ్న్యా ఉపమా అస్య విష్ఠా స్సతశ్చ యోని మసతశ్చ వివః ।

ఓం బ్రహ్మణే నమః బ్రహ్మాణ మావాహయామిత్యావాహ్య -
కరకే నామ మంత్రేణ సుదర్శన మావాహయేత్ -
సుదర్శనాయనమః - సుదర్శనమావాహయామీతి । తతః
జలద్రోణ్యాదే రుపరి యదత్ర సంస్థితమితి మంత్రేణ
సర్షపా న్వికీర్య అష్టాకలశాన్ కలశస్థాపన మంత్రైః -
స్థాపయతే - తేష్వష్ట కలశేష్వింద్రాదీ నాఽవాహయేత్ -
ఇంద్రాదీనాం మంత్రాః తత్ర తత్రే ద్రష్టవ్యాః -
జలాంత శ్శమీపీఠం స్థాపయిత్వా - తదుపరి వస్త్ర మాస్తీర్య -
ప్రతిమాం వస్త్రేణాఽచ్ఛాద్య కుశై రావేష్ట్య ప్రాఙ్ముఖీ
ముదఙ్ముఖీంవా జలేఽధివాసయేత్ -

అయం కమలావాస ఇత్యాగమ ప్రసిద్ధిః జలద్రోణ్యభావే -
సంతత ధారాంకుర్యాత్ - జలాధి వాస మేక రాత్రంవా -
యామంవా గోదోహనమాత్రంవా కుర్యాత్ - అస్మిన్ సమయే -
అతోదేవా - విష్ణోర్నుకం - అస్యవామస్య - మమాగ్నే । ఆశుశ్శిశాన -
శంన ఇంద్రాగ్నీ - రక్షోహణం - ఆనోభద్రా - స్వస్త్యయనం -
ఇమారుద్రా । ముంచామిత్వా - రాత్రీవ్యఖ్యదా - ఏతాని సూక్తాని
పఠేయుః - తతః అథర్వశీర్షం యథాశక్త్యాఽవర్తయేత -

తత ఉదఙ్ముఖో యజమానః కృతాఽచమన ప్రాణాయామః
సంకీర్తిత దేశకాలః అముక దేవ ప్రతిష్ఠా యాగస్య పరిపూర్తి ద్వారా
శ్రీవరుణ దేవతా ప్రీత్యర్థం శ్రీగణేశ పూజా పూర్వక జలమాతృ

జీవమాతృ క్షేత్రపాల వరుణ పూజనం కరిష్య ఇతి సంకల్ప్య -
గణేశ పూజాం కృత్వా సదీపం మాషభక్తబలిం దద్యాత్ -
అథ జలమాతౄ, జలే పూజయేత్ -

ఓం మత్స్యై నమః - ఓం కచ్ఛప్యై నమః - ఓం కూర్మ్యై నమః -
ఓం వారాహ్యై నమః - ఓం దుర్దుర్యై నమః - ఓం శింశుమార్యై నమః-
ఓం ఈశ్వర్యై నమః - ఏవం నామమంత్రేణ సంపూజ్య -
అథ జీవమాతృ పూజనం అక్షత పుంజేషు వా భిత్తౌ రేఖాసు
ఓం మత్స్యై నమః - ఓం హ్రద్యై నమః - ఓం గోధాయై నమః -
ఓం మకర్యై నమః - ఓం డుండుభ్యై నమః - ఓం దర్దుర్యై నమః -
ఓం జల్యై నమః - ఇతి నామ మంత్రేణ ప్రత్యేకం
గంధా దినాపూజయేత్ -

తతః ఓం చతుష్షష్ఠి యోగినీభ్యోనమః ఇతి కుంకుమాదినా
జలే యోగినీ పూజా -

తతో వాయవ్యాం క్షేత్రపాలం కుంకుమేన పురుషాకార లిఖితం
పూజయేత్ -

ఓం క్షత్రస్య యోనిరసి క్షత్రస్య నాభిరసి మాత్వాహిగ్ంసీ
ర్మామాహిగ్ంసీః ॥ ఓం భూర్భువస్స్వః క్షేత్రపాల ఇహాఽగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ

ఇత్యావాహ్య ఓం క్షేత్రపాలాయ నమః ఇతి గంధాదిభి స్సంపూజ్య -
కుంకుమాదియుతం - దధిమాషభక్తబలిం గృహీత్వా -
ఓం క్షేత్రపాల మహాబాహో మహాబల పరాక్రమ ।
క్షేత్రాణాం రక్షణార్థాయ బలింగృహ్ణన్ నమోనమః ॥
ఇతి మంత్రేణ క్షేత్రపాలాయ దద్యాత్ -
తత ఆచమనం అథ జల పూజనమ్ -

ఓం అద్భ్యో నమః - ఓం సప్తసాగరేభ్యో నమః - ఓం మానసాది
సరోవరేభ్యో నమః - ఓం పుష్కరాది తీర్థేభ్యో నమః - ఓం గంగాది
మహానదీభ్యో నమః - ఇతి గంధాక్షతాన్ జలేక్షిపేత్ -

తతోవరుణ పూజా తత్త్వాయామీత్యస్య శ్శునశ్శేఫో వరుణ స్త్రిష్టుప్ -
ఓం తత్త్వాయామి బ్రహ్మణా వందమానస్తదాశాస్తే యజమానో హవిర్భిః।
అహేళమానో వరుణేహ బోధ్యురుశం సమాన ఆయుః ప్రమోషీః ।

ఓం భూర్భువస్స్వః వరుణ - ఇహాగచ్ఛ - ఇహతిష్ఠ -
అపాంపతయే వరుణాయనమః - ఇతి గంధాదినా ప్రపూజ్య
మాషభక్త బలిందద్యాత్ ఇతి వరుణ పూజనమ్ - G.M.R.K.

తతః పంచామృతం హస్తే గృహిత్వా పంచామృత మంత్రైః జలేక్షిపేత్ -
తతః కలశస్థాపన విధినా విదిక్షు చత్వారో మధ్యేచ ఏక ఏవం
పంచకలశాన్ సంస్థాప్య తేషుతత్త్వాయామీతి వరుణమావాహ్య
గంధాదిభిస్సంపూజ్య ఆమ్రపల్లవ పుష్పమాలాదిభిః
శోభితాన్ కుర్యాత్ - ఏవం గణాశాదీన్ సంపూజ్య జలస్థితం
దేవం ప్రార్థయేత్ - (కలశస్థాపన విధిః నవగ్రహమఖేలిఖితః)

త్వదధిష్ఠాన సంయోగ్యం త్వత్ప్రసాదా త్సురేశ్వర ।
కురుశైలమయీం మూర్తిం భూయాద్భా గ్యోదయం మమ ।
ఇతి సంప్రార్థ్య ధూపార్తికం కృత్వా సప్త పంచ త్రిరాత్రం
చైకరాత్రంవా యామం ముహూర్తంవా జలేతదధి వాసయేత్ -
తతః ఓం సహస్రశీర్షా ఇతి పురుష సూక్తం నారాయణాథర్వశీర్షంచ -
పఠిత్వా పంచాక్షర - రుద్రజప మఘోరమంత్రజపంచ కార్యమ్ -
(అన్వితేన మూర్తిరక్షా కరణమ్) అన్యేషు సూర్యాది సూక్తపాఠః ।

ఏవం జలాధివాసం సంపాద్య సాక్షత హస్తః ఆచార్యాది సహితః సపత్నీకో యజమానః మంగళతూర్య నినాదేన సువాసినీ మంగళగీత సహితః భద్రం కర్ణేభిరితి మంత్రఘోషేణ మహామణ్డప ప్రాదక్షిణ్యేన దేవ మానీయ పశ్చిమద్వారేణ మణ్డపం ప్రవిశ్య దేవం సంస్థాపయేత్ ॥

ఇతి జలాధి వాసన విధిః

సహస్రశీర్షేతి షోళచర్చస్య సూక్తస్య నారాయణః
పురుషోఽనుష్టుప్ – అంత్యా త్రిష్టుప్ –

ఓం సహస్రశీర్షా పురుష స్సహస్రాక్షః సహస్రపాత్ ।
సభూమిం విశ్వతో వృత్వాఽత్యతిష్ఠ ద్దశాఙ్గులమ్ ॥
పురుష ఏవేదం సర్వం యద్భూతం యచ్చ భవ్యమ్ ।
ఉతామృ తత్వస్యేశానో యదన్నేనాఽతి రోహతి ॥
ఏతావానస్య మహిమాఽతో జ్యాయాగ్శ్చ పూరుషః ।
పాదోఽస్య విశ్వా భూతాని త్రిపాదస్యాఽమృతం దివి ॥
త్రిపా దూర్ధ్వ ఉదై త్పురుషః పాదో స్యేహా భవ త్పునః ।
తతో విష్వ వ్యక్రామత్ సాశనా నశనే అభి ॥
తస్మా ద్విరాళజాయత విరాజో అధిపూరుషః ।
సజాతో అత్యరిచ్యత పశ్చా ద్భూమి మథో పురః ॥
యత్పురుషేణ హవిషా దేవా యజ్ఞ మతన్వత ।
వసన్తో అస్యా సీదాజ్యం గ్రీష్మ ఇధ్మ శ్శర ద్ధవిః ॥
తం యజ్ఞం బర్హిషి ప్రౌక్షన్ పురుషం జాత మగ్రతః ।
తేనదేవా అయజన్త సాధ్యా ఋషయశ్చయే ॥

తస్మా ద్యజ్ఞా త్సర్వహుత స్సంభృతం పృషదాజ్యమ్ ।
పశూన్ తాంశ్చక్రే వాయవ్యా నారణ్యాన్ గ్రామ్యాశ్చయే ॥
తస్మా ద్యజ్ఞా త్సర్వహుత ఋచ స్సామాని జజ్ఞిరే ।
ఛన్దాంసి జజ్ఞిరే తస్మా ద్యజు స్తస్మా దజాయత ॥
తస్మా దశ్వా అజాయన్త యేకేచో భయాదతః ।
గావోహ జజ్ఞిరేతస్మా త్తస్మా జ్జాతా అజావయః ॥
యత్పురుషం వ్యదధుః కతిధావ్య కల్పయన్ ।
ముఖం కిమస్య కౌబాహూ కావూరూ పాదాఉచ్యేతే ॥
బ్రాహ్మణో స్యముఖ మాసీ ద్బాహూ రాజన్యః కృతః ।
ఊరూ తదస్య యద్వైశ్యః పద్భ్యాం శూద్రో అజాయత ॥
చన్ద్రమా మనసో జాత శ్చక్షో స్సూర్యో అజాయత ।
ముఖా దిన్ద్రశ్చాగ్నిశ్చ ప్రాణా ద్వాయు రజాయత ॥
నాభ్యా ఆసీ దన్తరిక్షం శీర్ష్ణోద్యౌ స్సమవర్తత ।
పద్భ్యాం భూమి ర్దిశ శ్రోత్రా త్తథా లోకాం అకల్పయన్ ॥
సప్తాస్యాసన్ పరిధయ స్త్రిస్సప్త సమిధః కృతాః ।
దేవా యద్యజ్ఞం తన్వానా అబధ్న న్పురుషం పశుమ్ ॥
యజ్ఞేన యజ్ఞ మయజన్త దేవా స్తాని ధర్మాణి ప్రథమాన్యాసన్ ।
తేహనాకం మహిమాన స్సచన్త యత్రపూర్వే సాధ్యాస్సన్తిదేవాః ॥
అతో దేవా అవన్తునో యతో విష్ణుర్విచక్రమే । పృథివ్యాస్సప్త ధామభిః ॥

ఇదం విష్ణుర్విచక్రమే త్రేధా నిదధే పదమ్ । సమూఢ మస్య పాంసురే ।
త్రీణిపదా విచక్రమే విష్ణుర్గోపా అదాభ్యః । అతో ధర్మాణి ధారయన్ ।
విష్ణోః కర్మాణి పశ్యత యతో వ్రతాని పస్పశే । ఇంద్రస్య యుజ్యస్సఖా ।
తద్విష్ణోః పరమం పదం సదా పశ్యన్తి సూరయః । దివీవ చక్షు రాతతమ్ ।
తద్విప్రాసో విపన్యవో జాగృవాంస స్సమింధతే । విష్ణోర్యత్పరమం పదమ్ ।

శ్రీ మన్నారాయణోపనిషత్ప్రారభ్యతే

ఆరణ్యకే

హరిః ఓమ్ అథ పురుషోహవై నారాయణోఽకామయత ప్రజాస్సృజేయేతి నారాయణాత్ప్రాణో జాయతే । మనస్సర్వేంద్రియాణిచ ।

ఖంవాయు ర్జ్యోతి రాపః పృథివీ విశ్వస్య ధారిణీ । నారాయణాద్బ్రహ్మా జాయతే । నారాయణాద్రుద్రో జాయతే । నారాయణాదింద్రో జాయతే । నారాయణాత్ప్రజాపతయః ప్రజాయన్తే । నారాయణాద్ద్వాదశాఽదిత్యా రుద్రా వసవ స్సర్వాణి ఛన్దాగ్ంసిచ । నారాయణాదేవ సముత్పద్యన్తే । నారాయణే ప్రవర్తన్తే । నారాయణే ప్రలీయన్తే ।

ఓమ్ అథనిత్యో నారాయణః । బ్రహ్మా నారాయణః । శివశ్చ నారాయణః । శక్రశ్చ నారాయణః । ద్యావాపృథివ్యౌచ నారాయణః । కాలశ్చ నారాయణః । దిశశ్చ నారాయణః । ఊర్ధ్వశ్చ నారాయణః । అధశ్చ నారాయణః । అన్తర్బహిశ్చ నారాయణః । నారాయణ ఏవేదగ్ం సర్వమ్ ।

యద్భూతం యచ్చభవ్యమ్ । నిష్కళో నిరఞ్జనో నిర్వికల్పో
నిరాఖ్యాత శ్శుద్ధో దేవఏకో నారాయణః । నద్వితీయో స్తికశ్చిత్ ।
యఏవం వేద । సవిష్ణురేవ భవతి సవిష్ణు రేవభవతి ।
ఓమిత్యగ్రే వ్యాహరేత్ । నమ ఇతి పశ్చాత్ । నారాయణాయే త్యుపరిష్టాత్
ఓమిత్యేకాఽక్షరమ్ । నమ ఇతిద్వే అక్షరే । నారాయణాయేతి
పఞ్చాఽక్షరాణి । ఏతద్వై నారాయణస్యా ష్టాక్షరం పదమ్ । యోహవై
నారాయణస్యాష్టాఽక్షరం పదమధ్యేతి । అనపబ్రువ స్సర్వమాయు రేతి ।
విన్దతే ప్రాజా పత్యగ్ం రాయస్పోషం గౌపత్యమ్ । తతోఽమృతత్వ
మశ్నుతే తతోఽ మృతత్వ మశ్నుత ఇతి । యఏవం వేద ।
ప్రత్యగానన్దం బ్రహ్మపురుషం ప్రణవ స్వరూపమ్ । అకార
ఉకార మకార ఇతి । తానేకధా సమభర త్తదేత దోమితి ।
యముక్త్వా ముచ్యతే యోగీ జన్మ సంసార బంధనాత్ ।
ఓం నమో నారాయణాయేతి మన్త్రో పాసకః ।
వైకుణ్ఠ భువన లోకం గమిష్యతి । తదిదం పరం పున్డరీకం
విజ్ఞాన ఘనమ్ । తస్మా త్తదిదావ న్మాత్రమ్ ।
బ్రహ్మణ్యో దేవకీ పుత్రో బ్రహ్మణ్యో మధుసూదనోమ్ ।
సర్వ భూతస్థ మేకం నారాయణమ్ । కారణరూప మకార
పర బ్రహ్మోమ్ । ఏత దథర్వ శిరో యోఽధీతే ।
ప్రాత రధీయానో రాత్రికృతం పాపం నాశయతి ।
సాయ మధీయానో దివసకృతం పాపం నాశయతి ।

మాధ్యన్దిన మాదిత్యాభిముఖోఽ ధీయానః పఞ్చపాతక ఉపపాతకా త్ప్రముచ్యతే । సర్వవేద పారాయణ పుణ్యం లభతే । నారాయణ సాయుజ్య మవాప్నోతి నారాయణ సాయుజ్య మవాప్నోతి । య ఏవం వేద । ఇత్యుపనిషత్ -

హరిః ఓమ్ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు

జలాఽధివాస సూక్తాని

అతోదేవా ఇతిషట్ - విష్ణోర్నుకమితి సప్తదశ - అస్యవామస్యేతి ద్విపంచాశత్ - మమాగ్నే వర్చ ఇత్యే కవింశతిః - ఆశుశ్శిశాన ఇతి త్రయోదశ - శంస ఇంద్రాగ్నీ ఇతి పంశదశ - రక్షోహణ మితి పంచవింశతిః - ఆనోభద్రా ఇది దశ - స్వస్త్యయన మితి ద్వే ఇమారుద్రాయే త్యేకాదశ - ముంచామిత్వేతి పంచ రాత్రీ వ్యఖ్యదా ఇత్యష్ట ఏతాని సూక్తాని జలాధివాసన సమయే పఠేయుః

అతో దేవా మేధాతిధి ర్దేవా గాయత్రీ - అతో దేవా ఇతిషట్ -

ఓమ్ అతో దేవా అవంతునో యతో విష్ణు ర్విచక్రమే ।

పృథివ్యా స్సప్త ధామభిః ॥

ఇదం విష్ణు ర్విచక్రమే త్రేథానిదధే పదమ్ । సమూళ్హ మస్య పాంసురే । త్రీణి పదావిచక్రమే విష్ణు ర్గోపా అదాభ్యః । అతో ధర్మాణి ధారయన్। విష్ణోః కర్మాణి పశ్యత యతో వ్రతాని పస్పశే ఇంద్రస్య యుజ్య స్సఖా। తద్విష్ణోః పరమం పదం సదా పశ్యంతి సూరయః। దివీవ చక్షు రాతతమ్। తద్విప్రాసో విపన్యవో జాగృవాం సస్సమింధతే। విష్ణోర్య త్పరమం పదమ్।

విష్ణోర్నుక మితి సప్తదశ ఋచాం దీర్ఘతమా ఔచథ్య విష్ణుస్త్రిష్టుప్ -
పునః పాంథ మంధసో త్వేషా మిత్థా తాఽఽఽం వర్ధన్వితి తిస్రూణాం ఇంద్రా
విష్ణూ జగతీ - భవా మిత్రోన ఇతి పంచర్చాందీర్ఘతమా విష్ణుర్జగతీ -

ఓం విష్ణో ర్నుకం వీర్యాణి ప్రవోచం యః పార్థివాని విమమే రజాంసి ।
యో అస్కభాయ దుత్తరం సధస్థం విచక్రమాణ స్త్రేధో రుగాయః ॥
ప్రతద్విష్ణు స్తవతే వీర్యేణ మృగోన భీమః కుచరో గిరిష్ఠాః ।
యస్యోరుషు త్రిషు విక్రమణే ష్వధిక్షియంతి భువనాని విశ్వా ॥
ప్రవిష్ణవే శూషమేతు మన్మగిరి క్షిత ఉరు గాయాయ వృష్ణే ।
య ఇదం దీర్ఘం ప్రయతం సధస్థ మేకో విమమే త్రిభిరి త్పదేభిః ॥
యస్య త్రీ పూర్ణా మధునా పదా న్యక్షీయమాణా స్వధయా మదంతి ।
య ఉ త్రిధాతు పృథివీ ముతద్యా మేకో దాధార భువనాని విశ్వా ॥
తదస్య ప్రియ మభి పాథో అశ్యాం నరో యత్ర దేవ యవో మదన్తి ।
ఉరు క్రమస్య సహి బంధురిత్థా విష్ణోః పదే పరమే మధ్వ ఉత్సః ॥
తావాం వాస్తూ న్యుశ్మసి గమధ్యై యత్ర గావో భూరి శృంగా అయాసః ।
అత్రాహ తదురు గాయస్య వృష్ణః పరమం పద మవ భాతి భూరి ॥
ప్రవః పాన్త మన్ధసో ధియాయతే మహేశూరాయ విష్ణవే చార్చత ।
యా సానుని పర్వతానా మదాభ్యా మహ స్తస్థతు రర్వతేవ సాధునా ॥
త్వేష మిత్థా సమరణం శిమీవతో రిన్ద్రా విష్ణూ సుతపావామురిష్యతి ।
యామర్త్యాయ ప్రతిధీయ మాన మిత్కృశానో రస్తు రసనా మురుష్యథః ॥

తాశం వర్ధన్తి మహ్యస్య పౌంస్యం నిమాతరా నయతి రేతసే భుజే।
దధాతి పుత్రో వరం పరం పితుర్నామ తృతీయ మధి రోచనే దివః।
తత్త దిత దిదస్య పౌంస్యం గృణీమసి నస్యత్రాతు రవృకస్య మీఢుషః।
యః పార్థివాని త్రిభిరి ద్విగామభి రురు క్రమిష్టోఽరు గాయాయ జీవసే।
ద్వే ఇదస్య క్రమణే స్వర్దృశోఽభి ఖ్యాయ మర్త్యో భురణ్యతి।
తృతీయమస్య నకిరా దధర్షతి వయశ్చన పతయన్తః పతత్రిణః।
చతుర్భిస్సాకం నవతించ నామభి శ్చక్రం నవృత్తం వ్యతీరవీ విపత్।
బృహచ్ఛరీరో విమిమాన ఋక్వభి ర్యువా కుమారః ప్రత్యేత్యా హవమ్।
భవా మిత్రో నశేవ్యో ఘృతాసుతి ర్విభూత ద్యుమ్న ఏవయా ఉ సప్రథాః।
అధాతే విష్ణో విదుషా చిదర్థ్యః స్తోమో యజ్ఞశ్చ రాధ్యో హవిష్మతా॥
యః పూర్వ్యాయ వేధసే నవీయసే సుమజ్జానయే విష్ణవే దదాశతి।
యోజాతమస్య మహతో మహి బ్రవత్ సేదుశ్రవోభి ర్యుజ్యంచి దభ్యసత్।
తముస్తోతారః పూర్వ్యం యథా విద ఋతస్య గర్భం జనుషా పిపర్తన।
ఆస్యజానన్తో నామచి ద్వివక్తన మహస్తే విష్ణో సుమతిం భజామహే।
తమస్య రాజా వరుణ స్తమశ్వినా క్రతుం సచన్త మారుతస్య వేధసః।
దాధార దక్ష ముత్తమ మహర్విదం వ్రజంచ విష్ణుః సఖివాం అపోర్ణుతే।
ఆయో వివాయ సచథాయ దైవ్య ఇన్ద్రాయ విష్ణుః సుకృతే సుకృత్తరః।
వేథా అజిన్వ త్రిషథస్థ ఆర్య మృతస్య భాగే యజమాన మాభజత్॥

అస్య వామస్యేతి ద్విపంచా దశర్చస్య సూక్తస్య దీర్ఘతమా ఔచథ్య ఆప
సోమాదయో త్రిష్టుప్ - జగతీ ప్రస్తార పంక్తి రనుష్టుభాదయః ఛందాంసి -

ఓంఅస్య వామస్య పలితస్య హోతు స్తస్య భ్రాతా మధ్యమో అస్త్యశ్నః ।
తృతీయో భ్రాతా ఘృతపృష్ఠోఅస్యాత్రాపశ్యం విశ్పతిం సప్త పుత్రమ్ ॥
సప్త యుంజంతి రథమేకచక్ర మేకోఅశ్వోవహతి సప్తనామా ।
త్రినాభి చక్ర మజర మనర్వం యత్రేమాం విశ్వా భువనా ధితస్థుః ॥
ఇమం రథ మధియే సప్తతస్థుః సప్తచక్రం సప్త వహన్త్యశ్వాః ।
సప్తస్వసారో అభి సంనవన్తే యత్రగవాం నిహితా సప్తనామ ॥
కో దదర్శ ప్రథమం జాయమాన మస్థన్వంతం యదనస్థా బిభర్తి ।
భూమ్యా అసు రసృగాత్మా క్వస్విత్ కోవిద్వాం సముపగా త్ప్రష్టు మేతత్॥
పాకః పృచ్ఛామి మనసా విజాన న్దేవా నామేనా నిహితా పదాని ।
వత్సే బష్కయేఽధి సప్త తన్తూ న్వితత్నిరే కవయ ఓతవాఉ ॥
అచికిత్వా ఞ్చికితుష శ్చిదత్ర కవీ న్పృచ్ఛామి విద్మనేన విద్వాన్ ।
వియస్త స్తమ్భ షళిమా రజాం స్యజస్య రూపే కిమపి స్విదేకమ్ ॥
ఇహ బ్రవీతు యఈమఙ్గ వేదాస్య వామస్య నిహితం పదంవేః ।
శీర్ష్ణః క్షీరం దుహ్రతే గావో అస్య వవ్రిం వసానా ఉదకం పదాపుః ॥
మాతా పితర మృత ఆబభాజ ధీత్యగ్రే మనసా సంహి జగ్మే ।
సాబీభత్సు ర్గర్భరసా నివిద్ధా నమస్వన్త ఇదుపవాక మీయుః ॥
యుక్తా మాతాసీద్ధురి దక్షిణాయా అతిష్ఠ ద్గర్భో వృజనీష్వన్తః ।
అమీ మేద్వత్సో అనుగామపశ్య ద్విశ్వరూప్యం త్రిషు యోజనేషు ॥

త్రిస్రో మాతౄస్త్రీన్ పితౄన్ బిభ్ర దేక ఊర్ధ్వస్తస్థౌ నేమవ గ్లాపయన్తి ।
మంత్రయంతే దివో అముష్య పృష్ఠే విశ్వ విదం వాచ మవిశ్వ మిన్వామ్ ॥
ద్వాదశారం నహి తజ్జరాయ వర్వ ర్తిచక్రం పరిద్యా మృతస్య ।
ఆపుత్రా అగ్నే మిథునాసో అత్ర సప్తశతాని వింశతిశ్చ తస్థుః ॥
పంచపాదం పితరం ద్వాదశాకృతిం దివఆహుః పరేఅర్థే పురీషిణమ్ ।
అథేమే అన్య ఉపరే విచక్షణం సప్తచక్రే షళర ఆహు రర్పితమ్ ॥
పంచారే చక్రే పరివర్తమానే తస్మిన్నాతస్థు ర్భువనాని విశ్వా ।
తస్య నాక్ష స్తప్యతే భూరిభారః సనాదేవ నశీర్యతే సనాభిః ॥
సనేమి చక్ర మజరం వివావృత ఉత్తానాయాం దశయుక్తా వహన్తి ।
సూర్యస్య చక్షూ రజసై త్యావృతం తస్మి న్నార్పితా భువనాని విశ్వా ॥
సాకం జానాం సప్తథ మాహు రేకజం షళిద్యమా ఋషయో దేవజా ఇతి ।
తేషా మిష్టాని విహితాని ధామశః స్థాత్రే రేజన్తే వికృతాని రూపశః ॥
స్త్రియ స్సతీ స్తాఉమే పుంసఆహుః పశ్య దక్షణ్వా న్నవిచేత దన్ధః ।
కవిర్యః పుత్ర స్సఈమా చికేత యస్తావిజానా త్సపితుష్పి తాసత్ ॥
అవః పరేణ పర ఏనా వరేణ పదావత్సం బిభ్రతీ గౌ రుదస్థాత్ ।
సాకద్రీచీ కంస్వి దర్ధం పరాగా త్క్వస్వి త్సూతే నహి యూథే అన్తః ॥
అవః పరేణ పితరం యో అస్యాను వేద పరఏనా వరేణ ।
కవీయ మానః కఇహ ప్రవోచ ద్దేవం మనః కుతో అధి ప్రజాతమ్ ॥
యే అర్వా ఞ్చస్తాఁ ఉపరాచ ఆహు ర్యేపరా ఞ్చస్తాఁఉఅర్వాచ ఆహుః ।
ఇన్ద్రశ్చ యా చక్రథు స్సోమ తాని ధురా నయుక్తా రజసో వహన్తి ॥

ద్వా సుపర్ణా సయుజా సఖాయా సమానం వృక్షం పరిషస్వ జాతే ।
తయోరన్యః పిప్పలం స్వాద్వత్త్యనశ్న న్నన్యో అభిచాకశీతి ॥
యత్రా సుపర్ణా అమృతస్య భాగ మనిమేషం విదథాభి స్వరన్తి ।
ఇనో విశ్వస్య భువనస్య గోపాః స మా ధీరః పాక మత్రా వివేశ ॥
యస్మిన్ వృక్షే మధ్వద స్సుపర్ణా ని విశన్తే సువతే చాధి విశ్వే ।
తస్యేదాహుః పిప్పలం స్వాద్వగ్రే తన్నోన్నశద్యః పితరంనవేద ॥
యద్గాయత్రే అధి గాయత్ర మాహితం త్రైష్టుభా ద్వా త్రైష్టుభం నిరతక్షత
యద్వా జగజ్జగత్యా హితం పదం య ఇత్త ద్విదుస్తే అమృతత్వమానశుః ॥
గాయత్రేణ ప్రతిమిమీతే అర్క మర్కేణ సామ త్రైష్టుభేన వాకమ్ ।
వాకేన వాకం ద్విపదా చతుష్పదాఽక్షరేణ మిమతే సప్తవాణీః ॥
జగతా సిన్ధుం దివ్య స్తభాయ ద్రథన్తరే సూర్యం పర్యపశ్యత్ ।
గాయత్రస్య సమిధ స్తిస్ర ఆహు స్తతో మహ్నా ప్రరిరిచే మహిత్వా ॥
ఉపహ్వయే సుదుఘాం ధేను మేతాం సుహస్తో గోధు గుత దోహ దేనామ్ ।
శ్రేష్ఠం సవం సవితా సావిషన్నో భీద్ధో ఘర్మ స్తదుషు ప్రవోచమ్ ॥
హింకృణ్వతీ వసుపత్నీ వసూనాం వత్స మిచ్ఛన్తీ మనసా భ్యాగాత్ ।
దుహా మశ్విభ్యాం పయో అఘ్న్యియం సావర్ధతాం మహతే సౌభగాయ ॥
గౌరమీ మేదనువత్సం మిషన్తం మూర్ధానం హింఙ్ కృణో న్మాతవా ఉ ।
సృక్వాణం ఘర్మ మభివావశానా మిమాతి మాయుం పయతే పయోభిః ॥
అయం స శింక్తే యేన గౌరభీవృతా మిమాతి మాయుం ధ్వసనాఽవధిశ్రితా
సాచిత్తిభి ర్నిహి చకార మర్త్యం విద్యుద్భవన్తీ ప్రతివ వ్రి మౌ హత ॥

అనచ్ఛయే తురగాతు జీవ మేజద్ధ్రువం మధ్య ఆపస్త్యానామ్ ।
జీవో మృతస్య చరతి స్వధాభి రమర్త్యో మర్త్యేనా సయోనిః ॥
అపశ్యం గోపా మని పద్యమాన మాచ పరాచ పథిభిశ్చరన్తమ్ ।
ససధ్రీచీః సవిషూచీ ర్వసాన ఆవరీవర్తి భువనేష్వన్తః ॥
యఈం చకార నసో అస్య వేద య ఈం దదర్శ హి రుగిన్ను తస్మాత్ ।
సమాతు ర్యోనా పరివీతో అన్త ర్బహు ప్రజా నిర్ ఋతి మావివేశ ॥
ద్యౌర్మేపితా జనితానాభిరత్ర బన్ధు ర్మేమాతా పృథివీ మహీయమ్ ।
ఉత్తానయో శ్చమ్వో ర్యోని రన్త రత్రా పితా దుహితు ర్గర్భమాధాత్ ॥
పృచ్ఛామి త్వా పరమన్తం పృథివ్యాః పృచ్ఛామి యత్ర భువనస్య నాభిః ।
పృచ్ఛామి త్వా వృష్ణో అశ్వస్య రేతః పృచ్ఛామి వాచః పరమం వ్యోమ ॥
ఇయంవేదిః పరో అన్తః పృథివ్యా అయం యజ్ఞో భువనస్య నాభిః ।
అయం సోమో వృష్ణో అశ్వస్య రేతో బ్రహ్మా యం వాచః పరమం వ్యోమ ॥
సప్తార్ధ గర్భా భువనస్య రేతో విష్ణో స్తిష్ఠన్తి ప్రదిశా విధర్మణి ।
తేధీతిభి ర్మనసా తే విపశ్చితః పరిభువః పరిభవంతి విశ్వతః ॥
నవిజానామి యదివేద మస్మి నిణ్య స్సన్నద్ధో మనసా చరామి ।
యదా మాగ న్ప్రథమజా ఋతస్యా దిద్వాచో అశ్నువే భాగ మస్యాః ॥
అపాఙ్ ప్రాఙేతి స్వధయా గృభీతోఽమర్త్యో మర్త్యేనా సయోనిః ।
తాశశ్వన్తావిషూచీ నావియన్తాన్య గ న్యం చిక్యుర్నని చిక్యురన్యమ్ ॥
ఋచో అక్షరే పరమేవ్యోమ న్యస్మి న్దేవా అధి విశ్వే నిషేదుః ।
యస్తన్నవేద కిమృచా కరిష్యతి యఇత్త ద్విదుస్త ఇమే సమాసతే ॥

సూయవసా ద్భగవతీహి భూయా అథో వయం భగవన్త స్స్యామ ।
అద్ధి తృణ మఘ్న్యే విశ్వదానీం పిబశ్శుద్ధ ముదక మాచరన్తీ ॥
గౌరీ ర్మిమాయ సలిలాని తక్షత్యేకపదీ ద్విపదీ సాచతుష్పదీ ।
అష్టాపదీ నవపదీ బభూవుషీ సహస్రాఽక్షరా పరమే వ్యోమన్ ॥
తస్యా స్సముద్రా అధివిక్షరన్తి తేనజీవన్తి ప్రదిశశ్చతస్రః ।
తతః క్షర త్యక్షరం తద్విశ్వ ముపజీవతి ॥
శకమయం ధూమ మారా దపశ్యం విషూవతా పరఏనా వరేణ ।
ఉక్షాణం పృశ్ని మపచన్తవీరా స్తాని ధర్మాణి ప్రథమాన్యాసన్ ॥
త్రయః కేశిన ఋతుథా విచక్షతే సంవత్సరే వపత ఏకఏషామ్ ।
విశ్వ మేకో అభి చష్టే శచీభి ర్ధ్రాజిరేకస్య దదృశే న రూపమ్ ॥
చత్వారి వా క్పరిమితా పదాని తాని విదు ర్బ్రాహ్మణా యేమనీషిణః ।
గుహా త్రీణి నిహితా నేఙ్గయన్తి తురీయం వాచో మనుష్యా వదన్తి ॥
ఇన్ద్రం మిత్రం వరుణ మగ్ని మాహు రథో దివ్య స్ససుపర్ణో గరుత్మాన్ ।
ఏకం సద్విప్రా బహుధా వదన్త్య గ్నిం యమం మాత రిశ్వా నమాహుః ॥
కృష్ణం నియానం హరయ స్సుపర్ణా అపో వసానా దివ ముత్పతన్తి ।
త ఆవ వృత్రం త్సదనా దృతస్యాది ద్ఘృతేన పృథివీ వ్యుద్యతే ॥
ద్వాదశ ప్రధయ శ్చక్ర మేకం త్రీణి నభ్యాని కఉ త చ్చికేత ।
తస్మిం త్సాకం త్రిశతా నశంకవోఽర్పితాః షష్టి ర్నచలా చలాసః ॥
యస్తే స్తన శ్శశయో యోమయోభూ ర్యేన విశ్వా పుష్యసి వార్యాణి ।
యోరత్న ధావసు విద్య స్సుదత్రః సరస్వతి తమిహ ధాతవేకః ॥

యజ్ఞేన యజ్ఞమ యజన్త దేవా స్తాని ధర్మాణి ప్రథమా న్యాసన్ ।
తేహనాకం మహిమానస్సచన్త యత్ర పూర్వే సాధ్యా స్సన్తి దేవాః ।
సమాన మేతదుదక ముచ్చైత్యవ చాహభిః ।
భూమిం పర్జన్యా జీవన్తి దివం జిన్వ న్త్యగ్నయః ।
దివ్యం సుపర్ణం వాయసం బృహన్త మపాం గర్భం దర్శత మోషధీనామ్ ।
అభీపతో వృష్టిభి స్తర్పయన్తం సరస్వన్త మవసే జోహవీమి ॥

మమాగ్నే వర్చ ఇత్యేక వింశతిః -

మమాగ్నే వర్చ ఇతి నవర్చస్య సూక్తస్య విహవ్య ఆంగిరస విశ్వే దేవా త్రిష్టుప్-
అంత్యా జగతీ - నాస దాసీన్నో ఇత్యస్య ప్రజాపతిః పరమేష్ఠీ భావ
వృత్తమ్ - త్రిష్టుప్ - యోయజ్ఞో ఇత్యస్య యజ్ఞః ప్రాజాపత్యః
భావ వృత్తమ్ త్రిష్టుప్ - ఆద్యా జగతీ -

ఓమ్ మమాగ్నే వర్చో విహవేష్వస్తు వయం త్వేంధానా స్తన్వం పుషేమ ।
మహ్యం నమంతాం ప్రదిశశ్చతస్ర స్త్వయాఽధ్యక్షేణ పృతనా జయేమ ।
మమ దేవా విహవే సన్తు సర్వ ఇన్ద్రవన్తో మరుతో విష్ణు రగ్నిః ।
మమాఽన్తరిక్ష మురులోక మస్తు మహ్యం వాతః పవతాం కామే అస్మిన్ ।
మయి దేవా ద్రవిణ మాయజన్తాం మయ్యాశీరస్తు మయి దేవ హూతిః ।
దైవ్యా హోతారో వనుషన్త పూర్వేఽరిష్టాస్స్యామ తన్వా సువీరాః ।
మహ్యం యజన్తు మమ యాని హవ్యాఽకూతి స్సత్యా మనసోమే అస్తు ।
ఏనో మానిగాంకత మచ్చ నాహం విశ్వే దేవాసో అధివోచ తానః ।

దేవీ ష్షళుర్వీ ర్ఉరునః కృణోత్త విశ్వే దేవాస ఇహ వీరయధ్వమ్ ।
మహాస్మహి ప్రజయా మా తనూభి ర్మారధామ ద్విషతే సోమరాజన్ ॥
అగ్నే మన్యుం ప్రతినుద న్పరేషా మదబ్ధో గోపాః పరిపాహి నస్త్వమ్ ।
ప్రత్యం చో యన్తు నిగుతః పునస్తే౽ మైషాం చిత్తం ప్రబుధాం వినేశత్ ॥
ధాతా ధాతౄణాం భువనస్య యస్పతి ర్దేవం త్రాతార మభిమాతి షాహమ్ ।
ఇమం యజ్ఞ మశ్వినోభా బృహస్పతి ర్దేవాః పాంతు యజమానం న్యర్థాత్॥
ఉరువ్యచానో మహిష శ్శర్మయంస దస్మి న్హవే పురుహూతః పురుక్షుః ।
సనః ప్రజాయై హర్యశ్వ మృళయేన్ద్ర మానో రీరిషో మాపరాదాః ॥
యేన స్సపత్నా అపతేభవ న్నిన్ద్రాఽగ్నిభ్యా మవ బాధామహే తాన్ ।
వసవో రుద్రా ఆదిత్యా ఉపరి స్పృశం మోగ్రం చేత్తార మధి రాజ మక్రన్॥
నాసదాసీదితి సప్తర్చస్య ప్రజాపతిః పరమేష్ఠీ త్రిష్టుప్ -
నాస దాసీ న్నోసదాసీ త్తదానీం నాసీ ద్రజో నో వ్యోమా పరో యత్ ।
కిమావరీ వః కుహకస్య శర్మ న్నంభః కిమాసీ ద్గహనం గభీరమ్ ॥
నమృత్యు రాసీ దమృతం నతర్హి నరాత్ర్యా అహ్న ఆసీ త్ప్రకేతః ।
ఆనీద వాతం స్వధయా తదేకం తస్మా ద్ధాన్యం నపరః కించనాస ॥
తమ ఆసీ త్తమసా గూళ్హ మగ్రేఽప్రకేతం సలిలం సర్వమా ఇదమ్ ।
తుచ్ఛ్యే నాభ్వపి హితం యదాసీ సప్తస స్తన్మహినా జాయతైకమ్ ॥
కామ స్తదగ్రే సమవర్తతాఽధి మనసో రేతః ప్రథమం యదాసీత్ ।
సతో బన్ధు మసతి నిరవిందన్ హృది ప్రతీష్యా కవయో మనీషా ॥

తిరశ్చీనో వితతో రశ్మి రేషా మధస్స్విదాసీ 3 దుపరిస్వి దాసీ3త్ ।
రేతో౭థా ఆస న్మహిమాన ఆసన్ త్స్వధా అవస్తా ప్రయతిః పరస్తాత్ ॥
కో అద్ధా వేద క ఇహ ప్రవోచ త్కుత ఆజాతా కుత ఇయం విసృష్టిః ।
అర్వా గ్దేవా అస్య విసర్జనే నా౭థా కో వేద యత ఆబభూవ ॥
ఇయం విసృష్టి ర్యత ఆబభూవ యదివా దధే య దివాన ।
యో అస్యా౭ధ్యక్షః పరమే వ్యోమన్ త్సో అజ్గవేద యదివా నవేద ॥

యోయజ్ఞ ఇత్యస్య యజ్ఞః ప్రాజాపత్య స్త్రిష్టుప్ - అద్యా జగతీ -

యోయజ్ఞో విశ్వభి స్తన్తుభి స్తత ఏకశతం దేవ కర్మేభి రాయతః ।
ఇమే వయన్తి పితరో య ఆయయుః ప్రవయాప వయేత్యాసతే తతే ॥
పుమాఁ ఏనం తనుత ఉత్కృణత్తి పుమా న్వితత్నే అధినాకే అస్మిన్ ।
ఇమే మయూఖా ఉపసేదు రూసదః సామాని చక్రు స్త సరాణ్యోతవే ॥
కాసీత్ప్రమా ప్రతిమా కింనిదాన మాజ్యం కిమాసీ త్పరిధిః క ఆసీత్ ।
ఛందః కిమాసీ త్ప్రఉగం కిముక్థం యద్దేవా దేవ మయజన్త విశ్వే ॥
అగ్నే ర్గాయ త్ర్యభవ త్సయుగ్వో ష్ణిహయా సవితా సంబభూవ ।
అనుష్టు భాసోమ ఉక్థై ర్మహస్వాన్ బృహస్పతే ర్బృహతీ వాచమాపత్ ॥
విరా ణ్మిత్రా వరుణయో రభిశ్రీ రిన్ద్రస్య త్రిష్టు బిహ భాగో అహ్నః ।
విశ్వా న్దేవాన్ జగత్యా వివేశ తేనచాక్లుప్ర ఋషయో మనుష్యాః ॥
చాక్లుప్రే తేన ఋషయో మనుష్యా యజ్ఞే జాతే పితరోనః పురాణే ।
పశ్యన్ మన్యే మనసా చక్షసాతాన్ య ఇమం యజ్ఞ మయజన్త పూర్వే ॥

సహ స్తోమాః సహ ఛన్దస ఆవృతః సహ ప్రమా ఋషయ స్సప్త దైవ్యాః ।
పూర్వేషాం పన్థా మను దృశ్య ధీరా అన్వా లేభిరే రథ్యో౽న రశ్మీన్ ॥

ఆశు శ్శిశాన ఇత్యస్య ఐంద్రో౽ప్రతిరథాదయో త్రిష్టుప్ - త్రయోదశ్యనుష్టుప్-

ఓమ్ ఆశుశ్శిశానో వృషభో న భీమో ఘనా ఘనః క్షోభణ శ్చర్షణీనామ్ ।
సంక్రన్దనో౽నిమిష ఏకవీరః శతం సేనా అజయ త్సాక మిన్ద్రః ॥
సంక్రన్దనేనా౽నిమిషేణ జిష్ణునా యుత్కారేణ దుశ్చ్యవనేన ధృష్ణునా ।
తదిన్ద్రేణ జయత తత్సహధ్వం యుధో నర ఇషుహస్తేన వృష్ణా ॥
స ఇషుహస్తై స్సనిషఙ్గిభి ర్వశీ సంస్రష్టా సయుధ ఇన్ద్రో గణేన ।
సంసృష్టజి త్సోమపా బాహు శర్ధ్యూ౽గ్రధన్వా ప్రతిహితాభి రస్తా ॥
బృహస్పతే పరిదీయా రథేన రక్షోహామిత్రా అపబాధమానః ।
ప్రభఞ్జం త్సేనాః ప్రమృణో యుధాజయ న్నస్మాక మేధ్యవితా రథానామ్ ॥
బలవిజ్ఞాయ స్థవిరః ప్రవీర స్సహస్వాన్ వాజీ సహమాన ఉగ్రః ।
అభివీరో అభిసత్వా సహోజా జైత్రమిన్ద్ర రథ మాతిష్ఠ గోవిత్ ॥
గోత్రభిదం గోవిదం వజ్రబాహుం జయన్త మజ్మ ప్రమృణన్త మోజసా ।
ఇమం సజాతా అనువీరయధ్వ మిన్ద్రం సఖాయో అను సంరభధ్వమ్ ॥
అభిగోత్రాణి సహసా గాహమానో౽దయో వీర శ్శతమన్యు రిన్ద్రః ।
దుశ్చ్యవనః పృతనాషా డయుద్ధ్యో౽స్మాకం సేనా అవతు ప్రయుత్సు ॥
ఇన్ద్ర ఆసాం నేతా బృహస్పతి ర్దక్షిణా యజ్ఞః పురఏతు సోమః ।
దేవసేనానా మభిభఞ్జతీనాం జయన్తీనాం మరుతో యన్త్వగ్రమ్ ॥

ఇన్ద్రస్య వృష్ణో వరుణస్య రాజ్ఞ ఆదిత్యానాం మరుతాం శర్ధ ఉగ్రమ్ ।
మహా మనసాం భువన చ్యవానాం ఘోషో దేవానాం జయతా ముదస్థాత్ ।
ఉద్ధర్షయ మఘవ న్నాయుధా న్యుత్సత్వనాం మామకానాం మనాంసి ।
ఉద్వృత్రహ న్వాజినాం వాజినా న్యుద్రథానాం జయతాం యన్తు ఘోషః ।
అస్మాక మిన్ద్ర స్సమృతేషు ధ్వజే ష్వస్మాకం యా ఇషవ స్తా జయన్తు ।
అస్మాకం వీరా ఉత్తరే భవన్త్వస్మా ఉ దేవా అవతా హవేషు ॥
అమీషాం చిత్తం ప్రతిలోభయన్తీ గృహాణాం గాన్యప్వే పరేహి ।
అభిప్రేహి నిర్దహ హృత్సుశోకై రంధేనా మిత్రా స్తమసా సచన్తామ్ ॥
ప్రేతా జయతా నర ఇన్ద్రో వశ్శర్మ యచ్ఛతు ।
ఉగ్రావ స్సన్తు బాహవోఽనాఽధృష్యా యథాసథ ॥
శన్న ఇన్ద్రాగ్నీ ఇతి సూక్త పూర్వభాగః మార్జన మంత్రేషు లిఖితః -
శన్నో దేవ స్సవితా త్రాయమాణ శ్శన్నో భవ న్తూషసో విభాతీః ।
శన్నః పర్జన్యో భవతు ప్రజాభ్యః శన్న క్షేత్రస్య పతిరస్తు శమ్భుః ॥
శన్నో దేవా విశ్వదేవా భవన్తు శంసరస్వతీ సహధీభి రస్తు ।
శమభిషాచ శ్శమురాతి షాచ శ్శన్నో దివ్యాః పార్థివా శ్శన్నో అప్యాః ॥
శన్న స్సత్యస్య పతయో భవన్తు శన్నో అర్వన్త శ్శము సన్తుగావః ।
శన్న ఋభవ స్సుకృత స్సుహస్తాః శన్నో భవన్తు పితరో హవేషు ॥
శన్నో అజ ఏకపాద్దేవో అస్తు శన్నో హిర్బుధ్న్య గః శం సముద్రః ।
శన్నో అపాం నపా త్పేరురస్తు శన్నః పృశ్ని ర్భవతు దేవగోపా ॥

ఆదిత్యా రుద్రా వసవో జుషన్తేదం బ్రహ్మ క్రియమాణం నవీయః ।
శృణ్వన్తునో దివ్యాః పార్థివాసో గోజాతా ఉతయే యజ్ఞియాసః ॥
యే దేవానాం యజ్ఞియా యజ్ఞియానాం మనోర్యజత్రా అమృతా ఋతజ్ఞాః ।
తేనో రాసన్తా మురుగాయ మద్య యూయంపాత స్వస్తిభి స్సదానః ॥

రక్షోహణ మితి పంచవింశర్చస్య సూక్తస్య పాయు ర్భరద్వాజోఽగ్ని స్త్రిష్టుప్-
ద్వావింశతిః పంచ వింశతి రనుష్టుప్ -

ఓం రక్షోహణం వాజిన మాజి ఘర్మి మిత్రం ప్రథిష్ఠ ముపయామి శర్మ ।
శిశానో అగ్నిః క్రతుభి స్సమిద్ధ స్సనో దివా సరిషః పాతు నక్తమ్ ॥
అయోదంష్ట్రో అర్చిషాయాతుధానా నుప స్పృశ జాతవేద స్సమిద్ధః ।
ఆజిహ్వయా మూరదేవా న్రభస్వ క్రవ్యాదో వృక్త్వ్యాపి ధత్స్వాసన్ ॥
ఉభో భయా వి న్నుప ధేహి దంష్ట్రా హింస్రః శిశానోఽ వరం పరంచ ।
ఉతాన్తరిక్షే పరియాహి రాజ జ్జంభై స్సంధే హ్యభి యాతు ధానాన్ ॥
యజ్ఞై రిషూ స్సన్నమమానో అగ్నే వాచా శల్యా అశనిభి ర్దిహానః ।
తాభి ర్విధ్య హృదయే యాతుధానాన్ ప్రతీచోబాహూన్ప్రతి భఙ్ధ్యేషామ్ ॥
అగ్నే త్వచం యాతుధానస్య భింధి హింస్రా శని ర్హరసా హన్త్వేనమ్ ।
ప్రపర్వాణి జాతవేద శ్శృణీహి క్రవ్యా త్క్రవిష్ణు ర్విచినోతు వృక్ణమ్ ॥
యత్రే దానీం పశ్యసి జాతవేద స్తిష్ఠన్త మగ్న ఉతవా చరన్తమ్ ।
యద్వాన్తరిక్షే పథిభిః పతన్తం తమస్తా విధ్య శర్వా శిశానః ॥
ఉతాలబ్ధం స్పృణుహి జాతవేద ఆలేభానా దృష్టిభి ర్యాతుధానాత్ ।
అగ్నే పూర్వో నిజహి శోశుచాన ఆమాదః క్ష్విఙ్కా స్తమదన్త్వేనీః ॥

ఇహ ప్రబ్రూహి యతమస్సో అగ్నే యో యాతుధానో య ఇదం కృణోతి ।
తమారభస్వ సమిధా యవిష్ఠ నృచక్షస శ్చక్షుషే రంధయైనమ్ ॥
తీక్ష్ణేనాఽగ్నే చక్షుషా రక్షయజ్ఞం ప్రాంచం వసుభ్యః ప్రణయ ప్రచేతః ।
హింస్రం రక్షాం స్యభిశోశుచానం మాత్వా దభ న్యాతుధానా నృచక్షః ॥
నృచక్షా రక్షః పరిపశ్యవిక్షు తస్యత్రీణి ప్రతి శృణీత్యగ్రా ।
తస్యాగ్రే ప్రుష్టీర్హరసా శృణీహి త్రేధామూలంయాతు ధానస్య వృశ్చ ॥
త్రిర్యాతు ధానః ప్రసితిం తఏత్వృతం యోఽగ్నే అనృతేన హన్తి ।
తమర్చిషా స్ఫూర్జయ న్జాతవేద స్సమక్షమేనం గృణతే నివృంగ్ధి ॥
తదగ్నే చక్షుః ప్రతిధేహి రేభే శఫా రుజం యేనపశ్యసి యాతుధానమ్ ।
అథర్వ వజ్జ్యోతిషా దైవ్యేన సత్యం ధూర్వన్త మచితం న్యోష ॥
యదగ్నే అద్యమిథునా శపాతో యద్వాచ స్తృష్టం జనయన్త రేభాః ।
మన్యోర్మనస శ్శరవ్యాజాయతే యాతయా విధ్యహృదయే యాతుధానాన్ ॥
పరా శృణీహి తపసా యాతుదానాన్ పరాగ్నే రక్షో హరసా శృణీహి ।
పరార్చిషా మూరదేవా న్ఛృణీహి పరాసు తృపో అభిశోశుచానః ॥
పరాద్యదేవా వృజినం శృణంతు ప్రత్యగేనం శపథా యన్తు తృష్టాః ।
వాచాస్తేనం శరవ ఋచ్ఛన్తు మర్మన్ విశ్వస్యైతు ప్రసితిం యాతుధానః ॥
యః పౌరుషేయేణ క్రవిషా సమఙ్క్తే యోఅశ్వ్యేన పశునా యాతుధానః ।
యోఅఘ్న్యాయా భరతి క్షీరమగ్నే తేషాం శీర్షాణి హరసా పివృశ్చ ॥
సంవత్సరీణం పయ ఉస్రియాయా స్తస్యమాశీ ద్యాతుధానో నృచక్షః ।
పీయూష మగ్నే యత మస్తి తృప్సాత్తం ప్రత్యంచ మర్చిషా విధ్యమర్మన్ ॥

విషంగవాం యాతుధానాః పిబన్త్వా వృశ్చ్యన్తా మదితయే దురేవాః ।
పరైనా న్దేవ స్సవితా దదాతు పరాభాగ మోషధీనాం జయంతామ్ ॥
సనాదగ్నే మృణసి యాతుధానాన్ నత్వా రక్షాంసి పృతనాసు జిగ్యుః ।
అనుదహ సహమూరా న్క్రవ్యాదో మాతే హేత్యాముక్షత దైవ్యాయాః ॥
త్వంనో అగ్నే అధరా దుదక్తాత్ త్వంపశ్చా దుత రక్షా పురస్తాత్ ।
ప్రతితేతే అజరా స స్తపిష్ఠా అఘశంసం శో శుచతో దహన్తు ॥
పశ్చా త్పురస్తా దధరా దుదక్తాత్ కవిః కావ్యేన పరిపాహి రాజన్ ।
సఖే సఖాయ మజరో జరిమ్ణేఽగ్నే మర్త్తా అమర్త్య స్త్వంనః ॥
పరిత్వా గ్నేపురం వయం విప్రం సహస్య ధీమహి ।
ధృష ద్వర్ణం దివే దివే హంతారం భఙ్గు రావతామ్ ॥
విషేణ భఙ్గు రావతః ప్రతిష్మ రక్షసో దహ ।
అగ్నే తిగ్మేన శోచిషా తపు రగ్రాభిర్ ఋష్టిభిః ॥
ప్రత్యగ్నే మిథునా దహ యాతుధానా కిమీదినా ।
సంత్వా శిశామి జాగృహ్య దబ్ధం విప్ర మన్మభిః ॥
ప్రత్యగ్నే హరసా హర శ్శృణీహి విశ్వతః ప్రతి ।
యాతు ధానస్య రక్షసో బలం విరుజ వీర్యమ్ ॥

ఆనో భద్రా ఇతి దశర్చస్య సూక్తస్య గౌతమో రాహుగణో విశ్వేదేవా జగతీ -
షష్ఠీ విరాట్ స్థానా అష్టమీ దశమీ త్రిష్టుప్ -

ఓమ్ ఆనో భద్రాః క్రతవో యన్తు విశ్వతోఽదబ్ధాసో అపరీతాస ఉద్భిదః ।
దేవానో యథా సదమిద్వృధే అసన్నప్రాయువో రక్షితారో దివేదివే ॥

దేవానాం భద్రా సుమతిర్ ఋజూయతాం దేవానాం రాతి రభినో నివర్తతామ్।

దేవానాం సఖ్య ముపసేదిమా వయం దేవాన ఆయుః ప్రతిరన్తు జీవసే ।

తా న్పూర్వయా నివిదా హూమహే వయం భగం మిత్ర మదితిం దక్షమస్రిధమ్।

అర్యమణం వరుణం సోమ మశ్వినా సరస్వతీ నః సుభగా మయస్కరత్ ।

తన్నో వాతో మయోభు వాతు భేషజం తన్మాతా పృథివీ తత్పితా ద్యౌః ।

తద్గ్రావాణ స్సోమ సుతో మయోభువ స్తదశ్వినా శృణుతం ధిష్ణ్యాయువమ్।

తమీశానం జగత స్తస్థుష స్పతిం ధియం జిన్వ మవసే హూమహే వయమ్।

పూషానో యథా వేదసామ సద్వృధే రక్షితా పాయు రదబ్ధ స్స్వస్తయే ।

స్వస్తినఇన్ద్రో వృద్ధశ్రవా స్స్వస్తినః పూషా విశ్వవేదాః ।

స్వస్తిన స్తార్క్ష్యో అరిష్టనేమి స్స్వస్తినో బృహస్పతి ర్దధాతు ।

పృషదశ్వా మరుతః పృశ్నిమాతర శ్శుభం యావానో విదథేషు జగ్మయః ।

అగ్నిజిహ్వా మనవస్సూర చక్షసో విశ్వేనోదేవా అవసాగమన్నిహ ।

భద్రం కర్ణేభి శ్శృణుయామ దేవా భద్రం పశ్యేమాక్షభి ర్యజత్రాః ।

స్థిరై రఙ్గై స్తుష్టువాంస స్తనూభి ర్వ్యశేమ దేవహితం యదాయుః ।

శతమిన్ను శరదో అన్తి దేవా యత్రాన శ్చక్రా జరసం తనూనామ్ ।

పుత్రాసో యత్ర పితరో భవన్తి మానో మధ్యా రీరిషతాయు ర్గన్తోః ।

అదితి ర్ద్యౌ రదితి రన్తరిక్ష మదితి ర్మాతా సపితా సపుత్రః ।

విశ్వే దేవా అదితిః పంచ జనా అదితి ర్జాత మదితి ర్జనిత్వమ్ ।

స్వస్త్యయన మితిద్వే

స్వస్త్యయనంతార్క్ష్య మరిష్టనేమిం మహద్భూతం వాయసం దేవతానామ్ ।
అసురఘ్న మిన్ద్ర సఖం సమత్సు బృహద్యశో నావమి వారుహేమ ॥
అంహోముచ మాంగిరసం గయంచ స్వస్త్యాత్రేయం మనసా చతార్క్ష్యమ్ ।
ప్రయత పాణిశ్శరణం ప్రపద్యే స్వస్తి సంబాధేష్వ భయంనో అస్తు ॥

ఇమారుద్రాయే త్యేకాదశర్చస్య సూక్తస్య కుత్స ఆంగిరసో రుద్రో జగతీ దశమీ ఏకాదశీ త్రిష్టుప్ –

ఓమ్ ఇమా రుద్రాయ తవసే కపర్దినే క్షయ ద్వీరాయ ప్రభరామహే మతీః ।
యథా శమస ద్ద్విపదే చతుష్పదే విశ్వం పుష్టం గ్రామే అస్మి న్ననాతురమ్॥
మృళానో రుద్రో తనో మయస్కృధి క్షయద్వీరాయ నమసా విధేమతే ।
యచ్ఛంచ యోశ్చ మనురాయజే పితా తదశ్యామ తవరుద్ర ప్రణీతిషు ॥
అశ్యామతే సుమతిం దేవ యజ్యయా క్షయద్వీరస్య తవరుద్ర మీఢ్వః ।
సుమ్నాయ న్నిద్విశో అస్మాకమాచరా రిష్టవీరా జుహువామతే హవిః ॥
త్వేషం వయం రుద్రం యజ్ఞసాధం వంకుం కవి మవసే నిహ్వయామహే ।
ఆరే అస్మద్దైవ్యం హేళో అస్యతు సుమతి మిద్వయ మస్యా వృణీమహే ॥
దివో వరాహ మరుషం కపర్దినం త్వేషం రూపం నమసా నిహ్వయామహే ।
హస్తే బిభ్ర ద్భేషజా వార్యాణి శర్మ వర్మ చ్ఛర్ది రస్మభ్యం యంసత్ ॥
ఇదంపిత్రే మరుతా ముచ్యతే వచః స్వాదో స్స్వాదీయో రుద్రాయ వర్ధనమ్।
రా స్వాచనో అమృత మర్త భోజనం త్మనే తోకాయ తనయాయ మృళ ॥

మానో మహాన్త ముతమానో అర్భకం మాన ఉక్షన్త ముతమాన ఉక్షితమ్ ।
మానోవధీః పితరం మోత మాతరం మానః ప్రియాస్తనువో రుద్రరీరిషః ।
మానస్తోకే తనయే మాన ఆయౌ మానో గోషు మానో అశ్వేషురీరిషః ।
వీరాన్మానో రుద్రభామితో వధీర్హవిష్మంత స్సదమిత్త్వా హవామహే ।
ఉపతే స్తోమా న్పశుపా ఇవాకరం రాస్వా పితర్మరుతాం సుమ్నమస్మే ।
భద్రా హితే సుమతి ర్మృడయత్త మాథా వయ మవ ఇత్తే వృణీమహే ।
ఆరేతే గోఘ్న ముత పూరుషఘ్నం క్షయ ద్వీర సుమ్నమస్మేతే అస్తు ।
మృడాచనో అధిచ బ్రూహి దేవాఽథాచన శ్శర్మ యచ్ఛ ద్విబర్హాః ।
అవోచామ నమో అస్మా అవస్యవః శృణోతునో హవం రుద్రో మరుత్వాన్ ।
తన్నో మిత్రో వరుణో మామహన్తా మదితి స్సింధుః పృథివీ ఉతద్యౌః ।
ముంచామిత్వేతి పంచర్చస్య సూక్తస్య ప్రాజాపత్యోయక్ష్మనాశనః
ఇన్ద్రాఽగ్నీ రాజయక్ష్మఘ్నం వా త్రిష్టుప్ - పంచమ్యనుష్టుప్ -
ఓం ముంచామిత్వా హవిషా జీవనాయ కమజ్ఞాత యక్ష్మా దుతరాజ యక్ష్మాత్ ।
గ్రాహి ర్జగ్రాహ యదివై తదేనం తస్యాఇన్ద్రాగ్నీ ప్రముముక్త మేనమ్ ।
యది క్షితాయు ర్యదివా పరేతో యది మృత్యో రంతికం నీత ఏవ ।
తమాహరామి నిర్ ఋతే రుపస్థా దస్పార్ష మేనం శత శారదాయ ।
సహస్రాక్షేణ శతశారదేన శతాయుషా హవిషా హార్షమేనమ్ ।
శతం యథేమం శరదోన యాతీ న్ద్రో విశ్వస్య దురితస్య పారమ్ ।
శతంజీవ శరదో వర్ధమాన శ్శతం హేమన్తా న్ఛతము వసన్తాన్ ।
శతమిన్ద్రాగ్నీ సవితా బృహస్పతి శ్శతాయుషా హవిషేమం పునర్దుః ।

ఆపోర్ణంత్వా విదంత్వా పునరాగాః పునర్నవ ।
సర్వాంగ సర్వంతే చక్షుః సర్వ మాయుశ్చతేఽవిదమ్ ॥

రాత్రీవ్యఖ్యదా యతీ త్యస్యర్చస్య సూక్తస్య కుశిక సౌభరో రాత్రిర్వా భారద్వాజీ రాత్రి ర్గాయత్రీ -

రాత్రీ వ్యఖ్యదాయతీ పురుత్రా దేవ్య గ్ం క్షభిః విశ్వా అధి శ్రియోఽధిత ॥
ఓర్వప్రా అమర్త్యా నివతో దేవ్య గ్ం ద్వతః జ్యోతిషా బాధతే తమః ॥
నిరుస్వసార మస్కృ తోషసం దేవ్యాయతీ । అపే దుహాసతే తమః ॥
సానో అద్య యస్యా వయం నితే యామ న్నవిక్ష్మహి । వృక్షేన వసతిం వయః॥
నిగ్రామాసో అవిక్షత నిపద్వంతో నిపక్షిణః। నిశ్యేనా సశ్చి దర్థినః ॥
యావయా వృక్యంగ్వృకం యవయ స్తేనమూర్మ్యా అథాన స్సుతరా భవ॥
ఉపమా పేపిశ త్తమః కృష్ణం వ్యక్తమస్థిత । ఉష ఋణేవ యాతయ ॥
ఉపతే గా ఇవాకరం వృణీష్వ దుహి తర్దివః । రాత్రి స్తోమం నజిగ్యుషే ॥

ఇతి జలాధివాస సూక్తాని

అథ బ్రహ్మవరుణ కలశస్థాపనమ్

ఆచమ్య-ఏవం-తిథౌ క్రియమాణ తత్తద్దేవతా ప్రతిష్ఠా యజ్ఞకర్మణి బ్రహ్మ వరుణ కలశ స్థాపనం కరిష్య ఇతిసంకల్ప్య - గణాధిపతి పూజాం కృత్వా మహిద్యౌరితి భూమిం ప్రార్థ్య - యేన తోకాయేతి మంత్రేణ వ్రీహీన్ తణ్డులాన్వా నిక్షిప్య యేనతోకాయేత్యస్య కకుప్ సతో బృహతీ

యేన తోకాయ తనయాయ ధాన్యం గ్ం బీజం వహధ్వే అక్షితమ్ ।
అస్మభ్యం తద్ధత్తన యద్వ ఈమహే రాధో విశ్వాయు సౌభగమ్ ॥

తత్ర అష్టదళ పద్మం లిఖిత్వా

తదుపరి బ్రహ్మజజ్ఞాన మితి మంత్రేణ మధ్యే ప్రాగగ్ర ముల్లిఖ్య
బ్రహ్మ జజ్ఞానం నకులో బ్రహ్మా త్రిష్టుప్ -

బ్రహ్మజజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తా ద్విసీ మతస్సురుచో వేన ఆవః ।
సబుధ్న్యా ఉపమా అస్య విష్ఠా స్సతశ్చ యోని మసతశ్చవివః ।

నాకే సుపర్ణమితి దక్షిణతః ప్రాగగ్ర ముల్లిఖ్య - నాకేసుపర్ణమిత్యస్య
భార్గవో వేన స్త్రిష్టుప్ -

నాకే సుపర్ణ ముపయ త్పతన్తం హృదా వేనన్తో అభ్యచక్షతత్వా ।
హిరణ్య పక్షం వరుణస్య దూతం యమస్య యోనౌ శకునం భురణ్యుమ్ ॥

ఆప్యాయస్వేతి మన్త్రేణ ఉత్తరతః ప్రాగగ్ర ముల్లిఖ్య - ఆప్యాయస్వ
గౌతమ స్సోమో గాయత్రీ -

ఆప్యాయస్వ సమేతుతే విశ్వతస్సోమ వృష్ణ్యమ్ । భవా వాజస్య సంగథే ।

కద్రుద్రాయేతి మన్త్రేణ మధ్యే ఉదగగ్ర ముల్లిఖ్య -
కద్రుద్రాయ కణ్వో రుద్రో గాయత్రీ -

కద్రుద్రాయ ప్రచేతసే మీఢుష్టమాయ తవ్యసే। వోచేమ శంతమం హృదే ।

అప ఉపస్పృశ్య - ఇదం విష్ణు రితిమన్త్రేణ పశ్చా దుదగగ్ర ముల్లిఖ్య
ఇదం విష్ణు ర్మేధాతిథి ర్విష్ణు ర్గాయత్రీ -

ఇదం విష్ణు ర్విచక్రమే త్రేధా నిదధే పదమ్ । సమూఢమస్య పాంసురే ।

ఇంద్రం విశ్వా అవీవృధన్నితి మంత్రేణ పురస్తా దుదగగ్ర ముల్లిఖ్య
ఇంద్రం విశ్వా అవీ వృధన్నిత్యస్య ఇంద్రో నుష్టుప్ -

ఇంద్రం విశ్వా అవీవృధ ధంత్సముద్ర వ్యచసం గిరః ।
రథీతమం రథీనాం వాజానాం సత్పతిం పతిమ్ ॥

స్థండిలమధ్యే ప్రాగగ్రాన్ దర్భాన్ సంస్తీర్య పుష్పైః ఫలైశ్చాఽవకీర్య -
గంధోదకేనాఽభ్యుక్ష్య - తంతుం తన్వన్నితి కుంభం శ్వేతసూత్రేణాఽ
వేష్ట్య - తంతుం తన్వన్నితస్య సౌచీకోఽగ్నిర్జగతీ -

తంతుం తన్వ న్రజసో భానుమన్విహి జ్యోతిష్మతః పథో రక్షథియా కృతాన్।
అనుల్బణం వయత జోగువా మపో మనుర్భవ జనయా దైవ్యం జనమ్ ॥

ధూరసీతి కుంభం ధూపేన ధూపయిత్వా - ధూరసి ధూర్వ ధూర్వంతం
ధూర్వతం యోఽస్మాన్ ధూర్వతితం ధూర్వయం వయం ధూర్వామః ॥

ఆకలశేష్వితి మంత్రస్య కాశ్యపోఽసితో గాయత్రీ -
కలశస్థాపనే వినియోగః-

ఓం ఆకలశేషు ధావతి పవిత్రే పరిషిచ్యతే। ఉక్థైర్యజ్ఞేషు వర్ధతే ॥

ఇమంమే గంగ ఇత్యస్య ప్రేయమేధః సింధుక్షితో నద్యో జగతీ -
జల ప్రక్షేపణే వినియోగః -

ఇమంమే - సుషోమయా ॥ గంధద్వారా మిత్యస్య ఆనందో నుష్టుప్ -
గంధద్వారాం - శ్రియమ్ - ఇతి గంధం ప్రక్షిప్య - చందనాదినాఽ
నులిప్య - పుష్పమాలా భూషితం కృత్వా -

యాఓషధీ రిత్యథర్వణో భిషగోషధి రనుష్టుప్ -
కలశే ఓషధీ ప్రక్షేపణే వినియోగః -

యాఓషధీః పూర్వా జాతా దేవేభ్య స్త్రియుగం పురా।
మనైను బభ్రూణా మహం శతం ధామాని సప్తచ ॥

కాండా త్కాండాదితి దూర్వాః నిక్షిప్య -
కాండాత్కాండాదిత్యస్య హిరణ్య గర్భోఽనుష్టుప్ -
కాండాత్కాండా త్ప్రరోహంతీ పరుషః పరుషః పరి।
ఏవానో దూర్వే ప్రతను సహస్రేణ శతేనచ॥

అశ్వత్థేవ ఇతి అధర్వణో భిషగోషధయోఽనుష్టుప్ - అశ్వత్థేవ ఇతి
పంచపల్లవా న్నిక్షిప్య - అశ్వత్థేవో నిషదనం పర్ణేవో వసతి ష్కృతా।
గోభాజ ఇత్కిలాసథ యత్సనవథ పూరుషమ్॥

వనతి భీమఇతి పంచత్వచో నిక్షిప్య -
వనతి భీమ ఇత్యస్య పవమాన సోమో జగతీ -
వనతి భీమో వృషభ స్తవిష్యయా శృంగే శిశానో హరిణీ విచక్షణః।
ఆయోనిం సోమ స్సుకృతం నిషీదతి గవ్యయీ త్వగ్భవతి న్నిర్ణి గవ్యయీ॥

స్యోనా పృథివీతి సప్తమృదో నిక్షిప్య - స్యోనా పృథివీ మేధాతిథిః పృథివీ
గాయత్రీ - స్యోనా పృథివిభవాఽనృక్షరా నివేశనీ। యచ్ఛానః శ్శర్మ సప్రథాః॥

యాః ఫలినీరితి ఫలమ్ - యాః ఫలినీ రిత్యస్య అధర్వణి భిషగోషధయోఽ
నుష్టుప్ - యాః ఫలినీర్యా - స్తానో ముంచత త్వంహసః॥

సహరత్నానీతి నవరత్నాని-సహ రత్నానీత్యస్య ఆత్రేయ శ్శ్యావాశ్వో గాయత్రీ
సహరత్నాని దాశుషే సువాతి సవితా భగః। తంభాగం చిత్రమీమహే॥

ఆప్యాయస్వేతి క్షీరం - ఆప్యాయస్వ గౌతమ సోమో గాయత్రీ -
దధిక్రాణ్ణ ఇతి దధి - దధిక్రాణ్ణ ఇత్యస్య గౌతమో వామదేవోఽనుష్టుప్ -
ఘృతంమిమిక్షేతి ఘృతం-ఘృతం.మిమిక్ష ఇత్యస్య శౌనకో గృత్సమద స్త్రిష్టుప్-

మధువాతాఇతి మధు-మధువాతా ఇతిత్రుచస్య రహూగణో గౌతమో గాయత్రీ-
గాయత్ర్యాచైవ గోమూత్రం - తత్సవితు ర్విశ్వామిత్ర స్సవితా గాయత్రీ -
గంధద్వారేతి గోమయం - గంధద్వారా మిత్యానంద కర్దమ స్త్రిష్టుప్ -
హిరణ్య రూపఇతి హిరణ్యం - హిరణ్య రూప ఇత్యస్య శౌనకో గృత్సమద
స్త్రిష్టుప్ - హిరణ్య - నమస్మై ॥ ఇతి హిరణ్యం నిక్షిప్య -
పవిత్రేభిః పవమాన ఇత్యస్య పవిత్ర స్త్రిష్టుప్ - కూర్చ ప్రక్షేపణే వినియోగః॥
పవిత్రేభిః పవమానో నృచక్షా రాజా దేవానా ముత మర్త్యానామ్।
ద్వితాభువ ద్రయిప తీరయీణా మృతం భర త్సుభృతం చార్విన్దుః॥

కూర్చాఽగ్రే రాక్షసాన్ సర్వాన్ భింది కర్మ విఘాతినః।
త్వా మర్పయామి కుంభేస్మిన్ సాఫల్యం కురుకర్మసు॥

ఇతి కుంభే ఊర్ధ్వా గ్రం కూర్చం నిక్షిప్య -
యువం వస్త్రాణి దీర్ఘతమా మిత్రా వరుణౌ త్రిష్టుప్ -
యువం వస్త్రాణి పీవసా వసాథే యువో రచ్ఛిద్రా మన్తవోహ సర్గాః।
అవాతిరత మనృతాని విశ్వ ఋతేన మిత్రా వరుణా సచేథే॥
ఇతి వస్త్రయుగ్మేనాఽవేష్ట -
నారికేళ సముద్భూత త్రినేత్ర హర సమ్మత।
శిఖయా దురితం సర్వం పాపం పీడాంచ మేనుద॥
యాః ఫలినీ రిత్య థర్వణో భిషగోషధయోఽనుష్టుప్ - ఫలప్రక్షే పణే
వినియోగః - యాః ఫలినీర్యా - త్వంహసః॥
ఇతితస్మిన్ కుంభే నారికేళ ఫలం నిక్షిప్య -
బ్రహ్మదేవానామితి కుంభే బ్రహ్మాణ మావాహ్య -
బ్రహ్మదేవానా మిత్యస్య పవమాన సోమ స్త్రిష్టుప్ -
బ్రహ్మా దేవానాం పదవీః కవీనా మృషిర్వి ప్రాణాం మహి షో మృగాణామ్।
శ్యేనోగృధ్రాణాం స్వధితిర్వనానాం సోమః పవిత్ర మత్యేతి రేభన్॥

ఏవం బ్రహ్మాణ మావాహ్య

అన్యస్మిన్ కలశే తత్త్వాయామీతి వరుణ మావాహ్య
తత్త్వాయామీత్యస్య శునశ్శేఫో వరుణ స్త్రిష్టుప్ ।
తత్త్వాయామి - సమాన ఆయుః ప్రమోషీః ॥
ఏవం కలశద్వయే బ్రహ్మ వరుణౌ ఆవాహ్య తతః పీఠపూజాం కుర్యాత్ ।
పీఠస్య ప్రాగ్ద్వారే । ద్వారశ్రియైనమః। చిచ్ఛక్త్యై నమః। మాయాశక్త్యైనమః ।
దక్షిణ ద్వారే । ద్వారశ్రియై నమః । ధాత్ర్యై నమః । విధాత్ర్యై నమః ।
పశ్చిమ ద్వారే । ద్వారశ్రియైనమః। చండాయై నమః। ప్రచండాయై నమః ।
ఉత్తర ద్వారే । ద్వారశ్రియైనమః । బలాయై నమః । ప్రబలాయై నమః ।

ఓం మండూకాయ నమః
ఓం కాలాగ్ని రుద్రాయ నమః
ఓం మూలప్రకృత్యై నమః
ఓం ఆధార శక్త్యై నమః
ఓం కూర్మాయ నమః
ఓం అనంతాయ నమః
ఓం వరాహాయ నమః
ఓం పృథివ్యై నమః
ఓం సుధాऽర్ణవాయ నమః
ఓం సువర్ణద్వీపాయ నమః
ఓం స్వర్ణ శైలాయ నమః
ఓం నందన వనాయ నమః
ఓం కల్పవృక్షేభ్యో నమః
ఓం రత్నభూమికాయై నమః
ఓం స్వర్ణప్రాకారాయ నమః
ఓం రత్నమండపాయ నమః
ఓం స్వర్ణవేదికాయై నమః
ఓం రత్న సింహాసనాయ నమః

ఓం ధర్మాయ నమః
ఓం జ్ఞానాయ నమః
ఓం వైరాగ్యాయ నమః
ఓం ఐశ్వర్యాయ నమః
ఓం అధర్మాయ నమః
ఓం అజ్ఞానాయ నమః
ఓం అవైరాగ్యాయ నమః
ఓం అనైశ్వర్యాయ నమః
ఓం మాయాతత్త్వాయ నమః
ఓం అవిద్యా తత్త్వాయ నమః
ఓం ఆనందకందాయ నమః
ఓం పత్రేభ్యో నమః
ఓం కేసరేభ్యో నమః
ఓం కర్ణికాయై నమః
ఓం అణిమా సిద్ధ్యై నమః
ఓం మహిమా సిద్ధ్యై నమః
ఓం గరిమా సిద్ధ్యై నమః
ఓం లఘిమా సిద్ధ్యై నమః

ఓం ప్రాప్తి సిద్ధ్యై నమః
ఓం ప్రాకామ్య సిద్ధ్యై నమః
ఓం ఈశిత్వసిద్ధ్యై నమః
ఓం వశిత్వసిద్ధ్యై నమః
ఓం సూర్య మణ్డలాయ నమః
ఓం సోమ మండలాయ నమః
ఓం అగ్ని మండలాయ నమః
ఓం సత్వాయ నమః
ఓం రజసే నమః
ఓం తమసే నమః
ఓం జ్ఞాన తత్వాయ నమః
ఓం మాయా తత్వాయ నమః
ఓం కళా తత్వాయ నమః
ఓం విద్యా తత్వాయ నమః
ఓం పర తత్వాయ నమః

ఏవం పీఠ పూజాం కృత్వా

బ్రహ్మ కలశం వరుణ కలశం చస్థాపయేత్।
హైరణ్మయీం తత్ర దేవతా ప్రతిమాం తద్యం త్రం చ కలశోపరి పూర్ణపాత్రే నిక్షిప్య । ఆవాహనాది దశముద్రాః ప్రదర్శ్య । ప్రాణ ప్రతిష్ఠాం కృత్వా । షణ్ణవతి కళావాహనంచ కుర్యాత్॥

ఆదౌ సూర్య కళాః

ఓం కం భం తపినీ కళాయైనమః
ఓం ఖం భం తాపినీ ,,
ఓం గం ఫం ధూమ్రా ,,
ఓం ఘం ఫం మరీచీ ,,
ఓం జం నం జ్వాలినీ ,,
ఓం చం ధం రుచి ,,
ఓం ఛం దం సుషుమ్నా కళాయైనమః
ఓం జం థం భోగదా ,,
ఓం ఝం తం విశ్వా ,,
ఓం ఞం ణం బోధినీ ,,
ఓం టం ఢం ధారిణీ ,,
ఓం ఠం డం క్షమా ,,

అస్యతే నేత్యభి మన్త్ర్య - ఆసత్యేన - పశ్యన్ ॥ ఇత్యభిమన్త్ర్య

సోమ కళాః

ఓం అం అమృత కళాయైనమః
ఓం ఆం మానదా ,,
ఓం ఇం పూషా ,,
ఓం ఈం తుష్టి కళాయైనమః
ఓం ఉం పుష్టి ,,
ఓం ఊం రతి ,,

ఓం ఝుం ధృతి కళాయైనమః ,, ఓం ఐం శ్రీ కళాయైనమః
ఓం ఝూం శశి ,, ఓం ఓం ప్రీతి ,,
ఓం ఞం చంద్రికా ,, ఓం ఔం అంగదా ,,
ఓం ఞాం కాంతి ,, ఓం అం పూర్ణా ,,
ఓం ఏం జ్యోత్స్నా ,, ఓం అః పూర్ణామృత కళాయైనమః

ఆప్యాయస్వ సంగథే ॥ ఇత్యభిమన్త్ర్య

వహ్ని కళాః

ఓం యం ధూమ్రార్చి కళాయైనమః ఓం హం సుశ్రీ కళాయైనమః
ఓం రం ఊష్మా ,, ఓం సం సురూపా ,,
ఓం లం జ్వలనీ ,, ఓం హం కపిలా ,,
ఓం వం జ్వాలినీ ,, ఓం శం హవ్యవాహ ,,
ఓం శం విస్ఫులింగినీ ,, ఓం క్షం కవ్యవాహ ,,

ఓం అగ్నిం దూతం - సుక్రతుమ్ - ఇత్యభిమన్త్ర్య

బ్రహ్మ కళాః

ఓం కం సృష్టి కళాయైనమః ఓం చం లక్ష్మీ కళాయైనమః
ఓం ఖం బుద్ధి ,, ఓం ఛం ద్యుతి ,,
ఓం గం స్మృతి ,, ఓం జం స్థిరా ,,
ఓం ఘం మేధా ,, ఓం ఝుం స్థితి ,,
ఓం ఙం కాంతి ,, ఓం ఞం సిద్ధి ,,

బ్రహ్మా దేవానాం - రేభన్ ॥ ఇత్యభిమన్త్ర్య

అథ విష్ణు కళాః

ఓం టం జరా కళాయైనమః ఓం డం శాంతి కళాయైనమః
ఓం ఠం పాలినీ ,, ఓం ఢం ఈశ్వరీ ,,

ఓం ణం రతి కళాయైనమః
ఓం తం కామ ,,
ఓం థం వరదా ,,
ఓం దం హ్లాదినీ కళాయైనమః
ఓం ధం ప్రీతి ,,
ఓం నం దీర్ఘా ,,

ప్రతద్విష్ణు - విశ్వా। ఇత్యభిమన్త్ర్య

అథ రుద్ర కళాః

ఓం పం తీక్ష్ణా కళాయైనమః
ఓం ఫం రౌద్రీ ,,
ఓం బం భయా ,,
ఓం భం నిద్రా ,,
ఓం మం తంద్రీ ,,
ఓం యం క్షుధా కళాయైనమః
ఓం రం క్రోధినీ ,,
ఓం లం క్రియా ,,
ఓం వం ఉద్గారిణీ ,,
ఓం శం మృత్యు ,,

త్ర్యంబకం - మామృతాత్ ఇత్యభిమన్త్ర్య

అథ ఈశ్వర కళాః

ఓం షం పీతా కళాయైనమః
ఓం సం శ్వేతా ,,
ఓం హం అరుణా ,,
ఓం ళం అసితా కళాయైనమః
ఓం క్షం అనంతా ,,

కద్రుద్రాయ - హృదే ఇత్యభిమన్త్ర్య

అథ సదాశివా కళాః

ఓం అం నివృత్తి కళాయైనమః
ఓం ఆం ప్రతిష్ఠా ,,
ఓం ఇం విద్యా ,,
ఓం ఈం శాంతి ,,
ఓం ఉం ఇంధికా కళాయైనమః
ఓం ఊం దీపికా ,,
ఓం ఋం రేచికా ,,
ఓం ౠం మోచికా ,,

ఓం ఞం పరా కలాయైనమః
ఓం శాం సూక్ష్మ ,,
ఓం ఏం సూక్ష్మాఽతి సూక్ష్మ ,,
ఓం ఐం జ్ఞాన ,,
ఓం ఓం జ్ఞానామృత కలాయైనమః
ఓం ఔం ఆప్యాయనీ ,,
ఓం అం వ్యాపనీ ,,
ఓం అః వ్యోమరూపా ,,

ఈశాన - శివోం। ఇత్యభిమన్త్ర్య

అథ శక్తి కలాః

ఓం ఇచ్ఛాశక్తి కలాయైనమః
ఓం జ్ఞానశక్తి ,,
ఓం క్రియా శక్తి ,,
ఓం సర్వశక్తి ,,
ఓం ప్రవృత్తి శక్తి కలాయైనమః
ఓం నివృత్తి శక్తి ,,
ఓం ఆధార శక్తి ,,

అథ శాన్తి కలాః

ఓం చిదాత్మనే నమః
ఓం ఆనన్దాత్మనే నమః
ఓం సదాత్మనే నమః
ఓం శాంత్యాత్మనే నమః

ప్రత్యగానన్దమ్ - ఇత్యభిమన్త్ర్య

కలశం స్థాపయిత్వా - తత్త్వాయామీతి - వరుణ మావాహ్య
ఏవం కలావాహనం కృత్వా జ్యోతిష్మతీంత్వాసా దయామీత్యభిమన్త్ర్య
సర్వోపచార పూజాం కుర్యాత్ -

జ్యోతిష్మతీం త్వా సాదయామి జ్యోతిష్కృతం త్వా సాదయామి
జ్యోతిర్విదం త్వాసాదయామి భాస్వతీంత్వా సాదయామి జ్వలంతీంత్వా
సాదయామి మల్మలాభవం తీంత్వాసాదయామి దీప్యమానాంత్వా సాదయామి
రోచమానాంత్వా సాదయా మ్యజస్రాంత్వా సాదయామి బృహజ్యోతి షంత్వా
సాదయామి బోధయంతీంత్వా సాదయామి జాగ్రతీం త్వాసాదయామి।

ఇతి బ్రహ్మ వరుణ కలశ స్థాపన విధిః

దేవతోత్థాపనమ్

సప్తరాత్రాదిషు నిశావసానే ప్రాతః కాలేచ సద్యః పక్షే ఘటికా ద్వయానంతరం దేవం జలాన్నిష్కాస్య వస్త్రాఽచ్ఛాదితే - తీరే సంస్థాప్య స్నానగంధాదినా సంపూజ్య - సమలంకృత్య ఆచార్యాదిభ్యో హిరణ్య దక్షిణాం దత్వా అన్యేభ్యో భూయసీంచ దత్వా। పూర్వ స్థాపిత కలశైః సహ దేవం తత్స్థానా దుత్థాపయేత్ -

1 ఉత్తిష్ఠో త్తిష్ఠ గోవిన్ద ఉత్తిష్ఠ గరుడధ్వజ।
ఉత్తిష్ఠ కమలాకాన్త త్రైలోక్య మఙ్గళం కురు॥
ఉత్తిష్ఠోత్తిష్ఠ భూతేశ ఉత్తిష్ఠ వృషభధ్వజ।
ఉత్తిష్ఠ గిరిజాకాన్త త్రైలోక్య మఙ్గళం కురు॥
ఉత్తిష్ఠోత్తిష్ఠ శ్రీమాత రుత్తిష్ఠ జగదమ్బికే॥
ఉత్తిష్ఠోత్తిష్ఠ హేమాత స్త్రైలోక్య మఙ్గళం కురు॥ ఇత్యాద్యూహ్యమ్।

ఉత్తిష్ఠ బ్రహ్మణ స్పత ఇత్యస్య బ్రహ్మణస్పతి ర్ఋషిర్మా జగతీ -

ఉత్తిష్ఠ బ్రహ్మణస్పతే దేవయన్త స్త్వేమహే।
ఉప ప్రయన్తు మరుత స్సుదానవ ఇన్ద్ర ప్రాశూర్భవా సచా॥

ఇతి మన్త్రేణ దేవముత్థాప్య ఆచార్యో రథే విమానేవా యానేవా సర్వాభరణై ర్భూషితాం ప్రతిమాం జయజయశబ్దై ర్వేదధ్వనిభి స్సువాసినీ మఙ్గళగీతైః మృదఙ్గాది ఘోషైశ్శనై శ్శనై ర్మార్గేనయేత్ - అమునా ప్రకారేణ జలేనీత్వా జలాచ్ఛన్నై ర్దేవం మహామణ్డప ప్రాదక్షిణ్యేన స్నానమణ్డప మానయేత్ - తత్ర మధ్య వేదికాయాం భద్రాసనోపరి ప్రాఙ్ముఖం దేవం తదగ్రే జలాధివాస 2కలశాంశ్చ భద్రం కర్ణేభి రితి స్థాపయేత్ -

---

1 ఉత్తిష్ఠ శ్లోకములయందు ఆయా దేవతలను సంబోధించవలెను.

2 కలశములనగా జలాధివాస కలశములను వేదికయందు ఆసాదించవలయును.

మహాస్నపన కలశ స్థాపన విధిః

ప్రాక్

(8) (1) (2)

(7) ఉత్తర వేదీ (3) మధ్య వేదీ దక్షిణ వేదీ

(6) (5) (4)

అష్ట దిక్పాలక కలశములు (12) స్థపతికలశము (12) స్థపతికలశము

✣ (5) (4) (3) (2) (1) (5) (4) (3) (2) (1)■

◆(6) (5) (4) (3) (2) (1) (6) (5) (4) (3) (2) (1)●

(8) (7) (6) (5) (4) (3) (2) (1) యధా సంభవ ద్రవ్య కలశములు

(1) రుద్రాక్షోదక కలశము

(5) (4) (3) (2) (1)

(5) (4) (3) (2) (1)

ఉత్తరా (5) (4) (3) (2) (1) దక్షిణా

(5) (4) (3) (2) (1) — పంచత్రింశత్కలశములు

(5) (4) (3) (2) (1)

(5) (4) (3) (2) (1)

(5) (4) (3) (2) (1)

(1) పంచామృత కలశము

(2) (1) కలశ ద్వయము

(5) (4) (3) (2) (1) పంచజల కలశములు

(4) (3) (2) (1) చతుర్ఘట కలశములు

(10) (9) (8) (7) (6) (5) (4) (3) (2) (1) శుద్ధోదక కలశములు

(10) (9) (8) (7) (6) (5) (4) (3) (2) (1) వస్త్ర కలశములు

పశ్చిమా

✣ గంధోదక కలశములు ■ గంధోదక కలశములు

◆ వస్త్ర కలశములు ● వస్త్ర కలశములు

మహాస్నపనే కలశ సంఖ్యా నిర్ణయః

1) దక్షిణ వేదిః 2) ద్వితీయ వేదిః - మధ్యమ వేదిః 3) ఉత్తర వేదిః

1) ఆదౌ వేదికాయాః పశ్చాత్ । వారిపూర్ణాన్ సపల్లవాన్ షట్కలశాన్ ।
రక్త త్రిసూత్ర వేష్టితాన్
1) మృత్తికా 2) పల్లవ వృక్షీయ కషాయ 3) గోమూత్ర 4) గోమయ
5) భస్మ 6) గంధోదకైః ప్రపూర్య - 6
తేషాం సమీపే పునః అపరాన్ పంచదేవతా సంజ్ఞాంశ్చ 5
చిహ్నయిత్వా - గంధోదకేనాऽపూర్య-తత్రాऽన్యం స్థపతి కలశం 1
నిధాయ తీర్థాన్యాऽవాహయేత్ -
ఏవం భద్ర పీఠయుత దక్షిణ వేదికాయాః పశ్చిమభాగే
ద్వాదశ కలశాన్ సంస్థాపయేత్ - 12

2) ద్వితీయవేదీ (మధ్యమవేదీ) పశ్చిమేప్యేవం ద్వాదశ కలశాన్ 12
సంస్థాపయేత్ -

3) ఉత్తరవేద్యాః పరితోऽష్టౌ కలశాన్ హిరణ్య గర్భాద్యై
రష్టభిర్మంత్రైః విన్యసేత్ - అష్ట దిక్పాలక కలశాః 8

4) తతోऽన్యేచ వేద్యాః పశ్చిమభాగే దశ కలశాః - 10
1) మృత్తికా 2) గోమయ 3) గోమూత్ర 4) భస్మ 5) మిళిత
పంచగవ్య 6) క్షీర 7) దధి 8) ఘృత 9) మధు 10) శర్కరాయుతాః
తత్రైవ దశ శుద్ధ జల కలశాః - స్థాప్యాః - 10

5) పునః చతుః కలశాః
తతస్సువాసినీభిః సముద్ర జ్యేష్ఠా ఇత్యాది
చతుర్భిర్మంత్రైః చతుర్భిః కలశైః దేవం స్నాపయేత్ । 4

6) సితోర్ణా పట్ట బంధ సూత్ర బంధనానంతరం పంచ జలాధివాస
కలశైః స్నపనమ్ కార్యం 5

7) జటామాంస్యను లేపనానంతరం కలశద్వయ స్నపనమ్ 2

8) పంచనద్య ఇతి పంచామృత కలశః 1

9) అథాఽన్యత్ పంచ త్రింశత్కాలశాఽసాదనమ్ (35)
తేషు పంచత్రింశత్కాలశేషు మధ్యే
పంచసు పృథక్ పృథక్ పంచామృతాని 5
పంచసు జలమ్ 5
పంచసు పల్లవకషాయః 5
పునర్దశసు క్రమాత్
1) పుష్పైః 2) ఫలైః 3) సౌవర్ణజలేన 4) గోశృంగోదకేన
5) ధాన్యైః 6) సహస్రఛిద్రైః 7) సర్వౌషధీభిః 8) పంచపల్లవైః
9) దూర్వాభిః 10) నవరత్నైః యుతాః 10
అవశిష్టేషు దశసు శుద్ధ జలమా పూర్య కదం బాది
పల్లవైః పూరయేత్ 10
10) త్ర్యమ్బక మితి మంత్రేణ రుద్రాక్షోదక కలశః 1
11) బ్రహ్మ ఘోషైః షోడశ 16 అష్ట 8 చతుః కలశాః ఏవంశతకలశా 100
అష్టకలశయోజనేన 8
అష్టోత్తర శత కలశా భవంతి 108
100
షోడశ కలశ యో జనేన షోడశోత్తర కలశా భవంతి 16
యథాఽచార స్తదనుష్ఠీ యతామ్ ॥ 116

అష్ట దిక్పాలక కలశస్థాపన విధిః

దిక్	కలశద్రవ్యమ్	స్థాపన మంత్రః	అభిషేకమన్త్రః
1) ప్రాచ్యామ్	క్షారోదకమ్	హిరణ్య గర్భః	సముద్రాదూర్మిరితి
2) ఆగ్నేయ్యామ్	క్షీరమ్	యఆత్మదా	ఆప్యాయస్వేతి
3) దక్షిణస్యాం	దధి	యఃప్రాణతో	దధిక్రావ్ణఇతి
4) నైరృత్యాం	సర్పిః	యస్యేమే	ఘృతంమిమిక్షేతి
5) ప్రతీచ్యామ్	ఇక్షుః	యేనద్యౌః	పయస్వతీరితి
6) వాయవ్యామ్	మధు	యక్రన్దసీ	దేవంబర్హిరితి
7) ఉదీచ్యామ్	దూర్వా	ఆపోహయన్	కాండాత్కాండాదితి
8) ఐశాన్యామ్	దర్భః	యశ్చిదాపః	సరస్వతీరితి

1) మహాస్నపన కలశస్థాపన విధిః

సంఖ్యా	కలశః	ద్రవ్యమ్	అధిషేకమన్త్రః	శుద్ధోదకమన్త్రః
1)	,,	మృత్తికా	అగ్నిర్మూర్ధా	ప్రసువ ఆపః
2)	,,	పల్లవవృక్షీయ కషాయః	యజ్ఞాయజ్ఞావః	ప్రతేరదద్
3)	,,	గోమూత్రమ్	తత్సవితుః	దివిస్వనః
4)	,,	గోమయమ్	గన్ధద్వారామ్	అభిత్వాసిన్ధో
5)	,,	భస్మ	మానస్తోకే	ప్రసద్యో అగ్నే
6)	,,	గంధోదకమ్	అప్సరసామ్	తుష్టామయా

5 గంధోదక కలశాః

1)	,,	గంధోదకమ్	నమశ్శంభవేచ	ఋజేత్యేనీ
2)	,,	,,	హంసశ్శుచిషత్	స్వశ్వాసింధు
3)	,,	,,	యాతేరుద్ర	సుఖం రథమితి
4)	,,	,,	ఇదం విష్ణు	ఆపఇద్వాఉభేషజీ
5)	,,	,,	బ్రహ్మజజ్ఞానం	ఆపోనదేవీ

(1) స్థపతి కలశః

శతం జీవేతి దూర్వాక్షత సితపుష్పైః సంపూజ్య - పీతవస్త్రేణాఽచ్ఛాదనమ్-

2) ద్వితీయ వేదిః (మధ్యమ వేదిః)

సూత్రవేష్టనమ్ - నేత్రోన్మీలనమ్ - సువర్ణాది దర్శనమ్ - మృద్గోమయాభ్యాం శిల్పిశస్త్ర దోషనివృత్త్యర్థం పునస్స్నపనం పూర్వవత్ - సర్వత్ర స్థపతి కలశోదకేనైవ శుద్ధోదకస్నానమ్ - తత్ర తత్రాఽసాదితికలశైః దక్షిణవేదీవత్ పూర్వోక్తమంత్రైః ద్వితీయవేద్యాః పశ్చిమభాగస్థైః ఏకాదశ కలశైః స్థపతి కలశోదకేనచ స్నపనం కార్యమ్ - ప్రతిమా బహుత్వే పూర్వోక్త స్నపనాదికం నేత్రోన్మీలనంచ సర్వేషామేవ కుర్యాత్ -

3) ఉత్తర వేదిః (పూర్వాఽఽసాదిత చతుర్భిః కలశైః స్నపనమ్)

1)	,,	శుద్ధజలమ్	సముద్రజ్యేష్ఠాః	,,
2)	,,	,,	యాఆపః	
3)	,,	,,	యాసాంరాజా	
4)	,,	,,	యాసురాజా	

ధూపదీప నైవేద్యాదికమ్ (సితోర్ణా పట్ట సూత్ర బంధనమ్)

4) తతః పంచభిః కలశైః జలాధివాస కలశైః స్నపనమ్

1)	,,	,,	ఇదమాపః	,,
2)	,,	,,	ఆపోదేవీ	
3)	,,	,,	ఇమంమే వరుణ	
4)	,,	,,	తత్త్వాయామి	
5)	,,	,,	ఉదుత్తమమ్	

అథ మృత్తికా గోమయాది దశకలశ దశ శుద్ధోదక కలశ స్నపనవిధిః

5) వింశతి కలశ స్నపనమ్

సంఖ్యా	కలశః	ద్రవ్యమ్	అభిషేకమన్త్రః	శుద్ధోదకమన్త్రః
1)	,,	మృత్తికా	అగ్నిర్మూర్ధా	సముద్రాదూర్మిః
2)	,,	గోమయమ్	గంధద్వారాం	అవతేహేళః
3)	,,	గోమూత్రమ్	తత్సవితుః	ఆపోహిష్ఠా
4)	,,	భస్మ	ప్రసద్యభస్మనా	యోవశ్శివతమః
5)	,,	పంచగవ్యమ్	పయస్వతీః	దేవీరాపః
6)	,,	క్షీరమ్	ఆప్యాయస్వ	తస్మా అరఙ్గమామవః
7)	,,	దధి	దధిక్రావ్ణః	యుఞ్జానః
8)	,,	ఘృతమ్	ఘృతవతీ	దేవస్యత్వా
9)	,,	మధు	మధువాతా	ఆపోఅస్మాన్
10)	,,	శర్కరా	ఆయంగౌః	ఆపోహయత్

సూక్ష్మతంతు వస్త్ర సమ్మార్జనమ్ సుగన్ధ తైలాభ్యంజనమ్ ఉద్వర్తనమ్ తత్తద్దేవతో చిత సూక్తమంత్రైః కోష్ణోదకేన స్నాపయిత్వా పునశ్శీత వారిణాస్నపనమ్

6) జటామాంస్యనులేపనమ్-మానస్తోకే ప్రతద్విష్ణురితి కలశద్వయ స్నపనమ్
1) ,, శుద్ధజలమ్ మానస్తోకే ,,
2) ,, ,, ప్రతద్విష్ణురితి

7) పంచనద్యఇతి పంచామృతకలశేన

8) పంచత్రింశత్కలశ స్నపనమ్ (35)

1) ,, దుగ్ధమ్ పయస్వతీః వరుణంవారిశా(శుద్ధోదకమంత్రాః)
2) ,, దధి దధిక్రావ్ణో సంతేపయాంపి
3) ,, ఘృతమ్ ఘృతంమిమిక్షే ఆప్యాయస్వమదింతమ
4) ,, మధు మధువాతా తత్త్వాయామి
5) ,, శర్కరా స్వాదుః పవస్వ ఆపోయంపః
,, 5 శుద్ధోదక కలశాః ద్వితీయ శ్రేణ్యాం సన్తి

అథ తృతీయశ్రేణ్యామ్ - పంచసు (5) పల్లవకషాయః

1) ,, పల్లవకషాయః యా ఓషధీః
2) ,, ,, శతంవో అంబ
3) ,, ,, ఓషధీః ప్రతిమోదధ్వం
4) ,, ,, అశ్వత్థేవః
5) ,, ,, ఓషధీరితి మాతరః

పునర్దసు క్రమాత్ (10)

1) ,, పుష్పాణి పుష్పవతీః
2) ,, ఫలాని యాః ఫలినీర్యా
3) ,, సువర్ణోదకమ్ హిరణ్య గర్భః
4) ,, గోశృంగోదకమ్ హవిష్మతీః
5) ,, ధాన్యమ్ ధాన్యమసి
6) ,, సహస్రధారాజలమ్ సహస్రధారః
7) ,, ఓషధీః యా ఓషధీః
8) ,, నాగపల్లవః నమో అస్తు

9)	,,	దూర్వాః	కాండాత్కాండాత్
10)	,,	నవరత్నాని	అష్టావ్యాప్యత్

స్థపతి కలశోదకః ఇమంమే ఇతి మంత్రేణ

8) పునరష్టభిః దిక్పాల కలశైః స్నపనమ్

సంఖ్యా కలశః		ద్రవ్యమ్	అభిషేకమన్త్రః	శుద్ధోదకమన్త్రః
1)	ప్రాక్కలశః	క్షారోదకమ్	సముద్రాదూర్మిః	యథోచితః
2)	ఆగ్నేయకలశః	క్షీరమ్	ఆప్యాయస్వ	
3)	దక్షిణకలశః	దధి	దధిక్రావ్ణః	
4)	నైర్ఋతికలశః	ఘృతమ్	ఘృతంమిమిక్షే	
5)	వరుణ కలశః	ఇక్షురసః	పయస్వతీః	
6)	వాయుకలశః	మధు	దేవంబర్హి	
7)	ఉత్తర కలశః	దూర్వా	కాండాత్కాండాత్	
8)	ఈశాన కలశః	దర్భః	సరస్వతీ	

అన్తిమ దశ పల్లవాన్విత కలశాః

1)	,,	కదంబః	త్రాతారమింద్రం (యథోచితః)
2)	,,	శాల్మలీ	త్వన్నో అగ్నే
3)	,,	జంబు	యమాయసోమం
4)	,,	అశోకః	అనున్వతం
5)	,,	ప్లక్షః	తత్వాయామి
6)	,,	ఉదుంబరః	ఆనోని యుద్భిః
7)	,,	వటః	వయంసోమ
8)	,,	బిల్వః	తమీశానమ్
9)	,,	నాగబలా	నమో అస్తు
10)	,,	పలాశః	బ్రహ్మజజ్ఞానమ్
1	,,	9) రుద్రాక్షోదకమ్	త్ర్యమ్బకం
16 - 8 - 4		10) శుద్ధ జలమ్	పురుష సూక్తమ్

షోడశోపచార పూజనమ్

అథమహాస్నపన కలశ స్థాపన విధిః
మహాస్నపన కలశ స్థాపన సంకల్పః

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ ఆసాం మూర్తీనాం అవయవ నిర్మాణ కాలే శిల్పాచార్యకృత ఛేదన భేదన కుట్టన తాడన పాదాది స్పర్శన ఉచ్ఛిష్ట వస్తు సంపర్క ముఖ సర్వదోష నివృత్తి ద్వారా బింబశుద్ధ్యర్థం తత్ర దైవకళాఽధిష్ఠాన యోగ్యతా సిద్ధ్యర్థం నానాద్రవ్యజలకలశై ర్మహాస్నపనాఖ్యం కర్మ కరిష్యే - గణపతి పూజాం కృత్వా కలశస్థాపన విధినా కలశాన్ సంస్థాపయేత్ -

తత్రాదౌ గురుస్నానమంటపే వేదికాత్రయ ముత్తరోత్తర క్రమేణ కృత్వా స్నపన ద్రవ్య సంభృతిం కృత్వా ఓం నమోనారాయణా యేత్యభిమన్త్రిత పఞ్చగవ్యేన భూమిం వేదికాత్రయంచ సంప్రోక్ష్య 1 (తత్తద్దేవతా మన్త్రైః ప్రోక్షణ మూహ్యమ్) తత్ర దక్షిణ వేదికాయా మాస్తృతవాలు కాయాం అక్షతై స్స్వస్తిక మాలిఖ్య - తత్ర భద్ర పీఠం నిధాయ వేదికాయాః పశ్చాత్ వారిపూర్ణాన్ సపల్లవాన్ షట్కలశాన్ రక్తత్రి సూత్ర వేష్టితాన్ మృత్తికా - పల్లవ వృక్షీయ కషాయ - గోమూత్ర - గోమయ - భస్మగన్ధో దకైః - ప్రపూర్య తేషాం సమీపే పునః అపరాన్ పఞ్చ దేవతా సంజ్ఞాంశ్చ - చిహ్నయిత్వా - గన్ధోదకేనాఽపూర్య ఉదక్ సంస్థ పంక్తి రూపేణ। కలశ స్థాపన ప్రయోగవిధినా స్థాపయేత్ 2కలశస్థాపన విధిః () పుటేద్రష్టవ్యః (సంకల్పంవదేత్) తత్రాఽన్యః స్థపతి సంజ్ఞకః తీర్థోదక పూరితః కలశః

ఓం నమో భగవతే సదాశివాయ; ఓం నమోభగవత్యైకామాక్షీదేవ్యై

1 ఆయా దేవతల పేరు చెప్పి ప్రోక్షణ చేయవలెను.

2 కలశస్థాపన మంత్రములు. నవగ్రహమఖము. వాస్తుశాంతి యందును వ్రాయబడినవి.

ఏవం భద్రపీఠ యుత దక్షిణ వేదికాయాః పశ్చిమభాగే ద్వాదశ కలశాన్ సంస్థాపయేత్ -

మధ్యమ వేదీ పశ్చిమేప్యేవం ద్వాదశ కలశాన్ స్థాపయేత్ -

ఉత్తరవేద్యాః (ఉత్తరం నామ తృతీయవేద్యాః) పరితోష్టౌ కలశాన్ పూర్వాదిక్రమేణ - క్షారోదక - క్షీర - దధి - సర్పి - ఇక్షురస - మధు- దూర్వోదక - దర్భోదక యుతాన్ - హిరణ్యగర్భాద్యైరష్టభి మంత్రై ర్విన్యసేత్ -

హిరణ్య గర్భ ఇతి దశర్చస్య సూక్తస్య ప్రజాపత్య స్త్రిష్టుప్ -

ఓం హిరణ్యగర్భ స్సమవర్తతాఽగ్రే భూతస్య జాతః పతిరేక ఆసీత్ ।
సదాధార పృథివీంద్యా ముతేమాం కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ।

ప్రాచ్యాం క్షారోదక కలశః

య ఆత్మదా బలదా యస్యవిశ్వ ఉపాసతే ప్రశిషం యస్యదేవాః ।
యస్యచ్ఛాయామృతం యస్యమృత్యుః కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ।

ఆగ్నేయ్యాం క్షీర కలశః

యః ప్రాణతో నిమిషతో మహిత్వైక ఇద్రాజా జగతో బభూవ ।
య ఈశే అస్యద్విపద శ్చతుష్పదః కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ।

దక్షిణస్యాం దధి కలశః

యస్యేమే హిమవంతో మహిత్వా యస్య సముద్రం రసయా సహాహుః ।
యస్యేమాః ప్రదిశో యస్యబాహూ కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ।

నైరృత్యాం సర్పి కలశః

యేనద్యౌరుగ్రా పృథివీచ దృఢా యేనసువః స్తభితం యేననాకః ।
యో అన్తరిక్షే రజసో విమానః కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ।

ప్రతీచ్యాం ఇక్షురస కలశః

యంక్రందసీ అవసాత స్తభానే అభ్యైక్షేతాం మనసారే జమానే ।
యత్రాధి సూర ఉదితో విభాతి కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ।

వాయవ్యాం మధు కలశః

ఆపోహ యద్బృహతీ ర్విశ్వమాయన్ గర్భం దధానా జనయన్తీ రగ్నిమ్ ।
తతో దేవానాం సమ వర్తతాసు రేకః కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ।

ఉదీచ్యాం దూర్వోదక కలశః

యశ్చిదాపో మహినా పర్యపశ్య ద్దక్షం దధానా జనయన్తీ రగ్నిమ్ ।
యోదేవేష్వధి దేవఏక ఆసీత్ కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ।

ఈశాన్యాం దర్భోదక కలశః

[1] (అష్టభిర్మంత్రైః అష్టకలశాన్ స్థాపయేత్) అవశిష్టమంత్రద్వయమ్ -

మానో హింసీ జ్జనితా యఃపృథివ్యా యోవా దివం సత్య ధర్మాజజాన ।
యశ్చాప శ్చన్ద్రా బృహతీ ర్జజాన కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ।
ప్రజాపతే నత్వ దేతాన్యన్యో విశ్వా జాతాని పరితా బభూవ ।
యత్కామాస్తే జుహుమ స్తన్నో అస్తువయం స్యామ పతయో రయీణామ్ ।

తతోఽన్యేచ వేద్యాః పశ్చిమ భాగే

---

1 8 కలశములకు 8 మంత్రములు చెప్పవలెను.

మృత్తికా గోమయ గోమూత్ర భస్మ మిళితపంచగవ్య
క్షీర దధిఘృత మధు శర్కరా యుతా దశ కలశాస్థాప్యాః
తత్రైవ దశ శుద్ధ జల కలశాః పునశ్చతు శ్శుద్ధ జలకలశాః స్థాప్యాః
అథాన్య త్పంచ త్రింశ త్కలశా నాసాదయేత్ -
తేషు పంచత్రింశత్కలశేషు మధ్యే -
పంచసు - పృథక్ పృథక్ పంచామృతాని । పంచసు - జలమ్
పంచసు - పల్లవకషాయః । పునర్దశసు క్రమాత్ -
పుష్పైః - ఫలైః । సావర్ణజలేన । గోశృంగోదకేన । ధాన్యైః ।
సహస్రఛిద్రైః । సర్వౌషధీభిః । పంచపల్లవైః । దూర్వాభిః ।
నవరత్నైః । యుతాః కార్యాః ।
అవశిష్టేషు దశసు శుద్ధ జల మాపూర్య తేషు
1కదంబ శాల్మలీ జంబు అశోక ప్లక్ష ఉదుంబర వట బిల్వ
నాగబలా పలాశ పల్లవాన్ నిక్షిప్య లోకపాలాన్ ఆవాహ్య -
ఓం ఆజిఘ్ర కలశం మహ్యాఉరుధారా పయస్వత్యా త్వావిశ న్త్విందవ
స్సముద్ర మివ సింధవ స్సామా సహస్ర ఆభజ ప్రజయా పశుభి
స్సహ పునర్మాఽవిశతా ద్రయిః । ఇత్యనేన మంత్రేణ స్థాప్యాః -
తతోఽన్యాన్యపివస్తూని - యథా సూక్ష్మ వస్త్రమ్ -
సుగన్ధి తైలమ్ - యవాద్యుద్వర్తన చూర్ణమ్ - సుగన్ధాఽమలకచూర్ణమ్-
జటామాంసీ మిత్యా సాదయేత్ -
తతః ప్రథమ వేదికాయాః పశ్చాత్స్థాపితేషు (ద్వాదశ)

1. కదంబః = కడప చెట్టు 2. శాల్మలీ = బూరుగు చెట్టు
3. జంబు = నేరేడు 4. అశోకః = అశోక వృక్షము 5. ప్లక్షః = జువ్వి
6. ఉదంబరః = మేడి 7. వటః = మఱ్ఱి 8. బిల్వః = మారేడు
9. నాగబలా = జిబిలిక 10. పలాశః = మోదుగ.

కలశేషు మధ్యే అన్యతమం స్థపతి సంజ్ఞకం తీర్థోదక కలశం
దేవ సమీపే కృత్వా తస్మిన్ కలశే తీర్థాన్యావాహయేత్ ।
తతశ్చతుః కలశా
మానస్తోక ప్రతద్విష్ణు రితిమంత్ర ద్వయాభ్యాం భస్మనా
తతః పంచనద్య ఇతి పంచామృతేన. ఆపోహిష్ఠేతి శుద్ధోదకేన
1) తతః గంధద్వారా మితి గంధోదక కలశేన
2) యజ్ఞా యజ్ఞావ ఇతి పంచపల్లవ కషాయ కలశేన
3) యాఓషధీరితి ఓషధీ కలశేన
4) ద్యౌశ్శాంతి రితి శాంతి కలశేనచ దేవం స్నాపయేత్

పిలోర్ణాపట్టసూత్ర బంధనానంతరం స్నపనార్థం పంచకలశాన్ (దర్పణకారః) జటామాంస్యను లేపనానంతరం మానస్తోకే ప్రతద్విష్ణురితి మంత్రభ్యాం కలశద్వయం పంచనద్య ఇతి పంచామృత కలశం శన్నో దేవీతి శుద్ధ జల కలశం త్ర్యంబక మితి మంత్రేణ రుద్రాక్షోదక కలశంచాఽపాదయేత్ తత్తన్మంత్రై రభిషించేత్ (కమలా కరోక్త కలశ క్రమః)

స్థపతి కలశే తీర్థావాహనమ్

సర్వే సముద్రా స్సరిత స్తీర్థాని జలదానదాః ।
ఆయాన్తు దేవ పూజార్థం దురిత క్షయకారకాః ॥

కాశీ కుశస్థలీ మాయాఽవన్త్యయోధ్యా మధోః పురీ ।
శాలిగ్రామం సగోకర్ణం నర్మదా చ సరస్వతీ ॥

తీర్థాన్యేతాని కుమ్భేఽస్మిన్ విశంతు బ్రహ్మశాసనాత్ ।
ఝషారూఢా సరోజాక్షీ పద్మహస్తా శశిప్రభా ॥

ఆగచ్ఛతు సరిజ్జ్యేష్ఠా గంగా పాప ప్రణాశినీ ।
నీలోత్పల దళశ్యామా పద్మహస్తాఽమ్బుజేక్షణా ॥

ఆయాతు యమునాదేవీ కూర్మయానా స్థితా సదా ।
ప్రాచీ సరస్వతీ పుణ్యా పయోష్ణి గౌతమీ తథా ॥

ఊర్మిలా చంద్రభాగాచ సరయూ గండకీతథా ।
జంబుకాచ శతద్రుశ్చ కలికా సుప్రభా తథా ॥

వితస్తాచ విపాశాచ శర్మదాచ పునః పునః ।
గోదావరీ మహావర్తా శర్కరాఽవర్తమార్జనీ ॥

కావేరీ కౌశికీ చైవ తృతీయా చమహానదీ ।
విటంకా ప్రతికూలాచ సోమనందాచ విశ్రుతా ॥

కరతోయా వేత్రవతీ దేవికా వేణుకాచయా ।
ఆత్రేయ గంగా వైతరిణీ కాశ్మీరీ హ్లాదినీ చయా ॥

ప్లావినీచ సవిత్రాసా కల్మాషా శంసినీతథా ।
వసిష్ఠాచ అపాపాచ సింధువత్యాఽరుణీతథా ॥

తామ్రాచైవ త్రిసంధ్యాచ తథా మందాకినీ పరా ।
తైలకాద్రీచ పారాచ దుందుభి ర్వాకులీ తథా ॥

కుముద్వతీచ పాపఘ్నీ సాగరీచ పినాకినీ ।
చిత్రావతీచ మాండవ్యా బాహుదా మధురాపగా ॥

నీలగంధాచ గోధాచ పూర్ణచంద్రా శశిప్రభా ।
అమరేశం ప్రభాసంచ నైమిశం పుష్కరం తథా ॥

ఆషాఢీ డిండిభారత్నం భారభూతం బలాకులమ్ ।
హరిశ్చంద్రం పరంగుహ్యం మధ్యం మధ్యమకేశ్వరమ్ ॥

శ్రీపర్వతం సమాఖ్యాతం జలేశ్వర మతః పరమ్ ।
ఆమ్రాత కేశ్వరం చైవ మహాకాలం తథైవచ ॥

కేదార ముత్తమం గుహ్యం మహాభైరవ మేవచ ।
గయా చైవ కురుక్షేత్రం గుహ్యం కనకలం తథా ॥

విమలం చంద్రహాసంచ మాహేంద్రం భీమమష్టకమ్ ।
వస్త్రాపదం రుద్రకోటి మవిముక్తం మహాలయమ్ ॥

గోకర్ణం భద్రకర్ణంచ హేమాం శంస్థాన మష్టమమ్ ।
ఛాగలాహ్వం ద్విరండంచ కర్కోటం మండలేశ్వరమ్ ॥

కాలంజరవనం చైవ దేవదారు వనంతథా ।
శంకు కర్ణం తథైవేహ స్థలేశ్వర మతః పరమ్ ॥

ఏతా నద్యశ్చ తీర్థాని గుహ్య క్షేత్రాణి సర్వశః ।
తాని సర్వాణి కుంభేస్మి న్విశన్తు బ్రహ్మ శాసనాత్ ॥

ఇతి తీర్థాఽన్యావాహ్య - కలశస్య ముఖే విష్ణు రిత్యధి మన్త్రణం కృత్వా -
ఏతే శ్లోకాః పుణ్యాహవాచనే ద్రష్టవ్యాః -
దేవ దానవ సంవాదే ఇతి ప్రార్థ్య గీతవాదిత్ర నినదైర్దేవం స్నాపయేత్ ।
తతో యజమాన శ్శిల్పివర్గం తత్పరి చారకాంశ్చ వస్త్రాలంకారైః
సంతోష్య క్షమధ్వ మితి తాన్ప్రతి బ్రూయాత్ -
అథాఽచార్యః బహిర్నిర్గత్య సిద్ధార్థ ఘృతపాయసైః -
త్ర్యమ్బక మిత్యస్య రుద్రోఽ నుష్టుప్ -
త్ర్యమ్బకమితి మంత్రేణ శంఖ దుందుభి ఘంటా నినాదైః
స్వస్య నామమంత్రేణ దిక్పాలేభ్యో బలిం దద్యాత్ -
తద్యథా పూర్వే ఇంద్రాయ సాంగాయ ఇమం బలిం దదామి -
భో ఇంద్ర దిశం రక్ష బలిం భుంక్ష్వ యజమానస్యాఽ భ్యుదయం
కురు ఇత్యష్ట దిక్షు దద్యాత్ -

1 అష్ట దిక్పాల మంత్రాః వాస్తు దేవతారాధనే ద్రష్టవ్యాః -
ఏవం బలిం దత్వా ఆచమ్య దేవసమీపమాగత్య -
ఓం త్రాతార మింద్ర మిత్యాద్యైః దశభిర్మంత్రైః మన్దహంతర్దిక్షు -
రక్షాంకృత్వా దేవస్య పురతశ్చతురో బ్రాహ్మణా నుపవేశ్య -
స్వస్తివాచయిత్వా - తేభ్యో దక్షిణాం దత్వా దేవం స్నాపయేత్ -

మహా స్నపనమ్

తద్యథా అగ్నిర్మూర్ధేతి మృదా
అగ్నిర్మూర్ధా విరూపోంగారకో గాయత్రీ -
ఓంఅగ్ని ర్మూర్ధా దివః కకుత్పతిః పృథివ్యా అయమ్। అపాంరేతాంసిజిన్వతి॥
2 మంత్రాంతే సర్వత్ర శుద్ధోకస్నానమ్ - ప్రసువ ఆపో ఇతి శుద్ధోదకేన
ప్రసువ ఆపో ఇత్యస్య సింధుక్షిత్ ప్రైయమేధ నద్యోజగతీ -
ప్రసువ ఆపో మహిమాన ముత్తమం కారుర్వో చాతిసదనే వివస్వతః।
ప్రసప్త సప్త త్రేధాహి చక్రముః ప్రసృత్వరీణా మతి సింధు రోజసా॥
యజ్ఞా యజ్ఞావ ఇతి పల్లవవృక్షీయ కషాయైః -
యజ్ఞా యజ్ఞావ ఇత్యస్య బార్హస్పత్యోఽగ్నిర్బృహతీ
యజ్ఞా యజ్ఞావో అగ్నయే గిరా గిరాచ దక్షసే। ప్రప్ర వయ మమృతం
జాతవేదసమ్॥ తత శ్శుద్ధోదక స్నానమ్

---

1 త్రాతార మింద్ర మితిమంత్రాః వాస్తు శాంతౌ। ద్రష్టవ్యాః -
అష్టదిక్పాలక మంత్రములు వాస్తు దేవతా రాధనమున వ్రాయబడినవి.

2 ఒకొక్క మంత్రము చెప్పి మృత్తికాదులచే స్నానము చేయించి వెంటనే శుద్ధోదక మంత్రము చెప్పి స్నానము చేయించవలయును.

ప్రతేరద్త ద్వరుణో యాతవే పథః సిన్ధో యద్వాజా అభ్యద్రవత్త్వమ్ ।
భూమ్యా అధి ప్రవతా యాసి సానునా యదేషా మగ్రం జగతా మిరజ్యసి॥
గాయత్ర్యా గోమూత్రేణ తత్సవితుర్విశ్వామిత్ర స్సవితా గాయత్రీ -
ఓం తత్సవితు ర్వరేణ్యం భర్గో దేవస్య ధీమహి । ధియోయోనః
ప్రచోదయాత్॥ తతశ్శుద్ధోదక స్నానమ్
దివిస్వనో యతతే భూమ్యో పర్యనన్తం శుష్మ ముదియర్తి భానునా ।
అభాదివ ప్రస్తనయన్తి వృష్టయః సిన్ధు ర్యదేతి వృషభో నరోరువత్ ॥
గన్ధద్వారా మితి గోమయేన -
గంధ ద్వారా మిత్యస్య ఆనంద కర్దమ శ్రీ రనుష్టుప్ -
గంధద్వారాం దురా ధర్షాం నిత్యపుష్టాం కరీషిణీమ్ ।
ఈశ్వరీం సర్వభూతానాం తామిహోపహ్వయే శ్రియమ్ ॥ తత శ్శుద్ధోదకేన
అభిత్వా సిన్ధో శిశుమిన్న మాతరో వాశ్రా అర్షన్తి పయసే వధేనవః ।
రాజే వయుధ్వా నయసి త్వమిత్సి చౌయదా సా మ గ్రంప్రవతా మినక్షసి॥
మానస్తోక ఇతిభస్మనా - మానస్తోకే కుత్సో రుద్రో జగతీ -
మానస్తోకే తనయే మాన ఆయౌ మానో గోషు మానో అశ్వేషు రీరిషః ।
వీరాన్మానో రుద్రభామితో వధీర్హవిష్మంత స్సదమిత్వా హవామహే ॥ తత శ్శు
ప్రసద్యో అగ్నే ఇత్యస్య ఆత్రేయోఽగ్ని స్త్రిష్టుప్ -
ప్రసద్యో అగ్నే అత్యేష్వన్యానా విర్యస్మై చారుతమో బభూథ ।
ఈళేన్యో వపుష్యో విభావా ప్రియో విశామతిధి ర్మానుషీణామ్ ॥

అప్సరసాం గంధర్వాణా మితి గన్ధోదకేన

అప్సరసా మిత్యస్య ఏతశో నుష్టుప్ -

అప్సరసాం గంధర్వాణాం మృగాణాం చరణే చరన్ ।

కేశీ కేతస్య విద్వాన్ త్సఖా స్వాదు ర్మదిన్తమః ॥ తత శ్శుద్ధోదకేన

తుష్టా మయా ప్రథమం యాతవే సజూః సుసర్త్వా రసయాశ్వేత్యాత్యా ।

త్వంసింధో కుభయా గోమతీం క్రుముం మేహన్వా సరథంయాభి రీయసే ॥

తతః పంచకలశైః పంచదైవత్యైః

(గంధోదక కలశైః స్నాపయేత్)

నమశ్శంభవ ఇతి ప్రథమేన

ఓంనమ శ్శంభవేచ మయో భవేచ నమశ్శంకరాయచ

మయ స్కరాయచ నమశ్శివాయచ శివతరాయచ ॥

ఋజేత్యేనేతి శుద్ధోదకకేన

ఋజేత్యేనీ రుశతీ మహిత్వా పరి జ్రయాంసి భరతే రజాంసి ।

అదబ్ధా సింధు రపసా మపస్తమా శ్వానచిత్రావ పుషీవ దర్శతా ॥

హంసశ్శుచిష దితి ద్వితీయేన

హంసశ్శుచిష దిత్యస్య సూర్యో జగతీ -

హంసశ్శు చిష ద్వసు రన్తరిక్ష సద్ధోతా వేదిష దతిథి ర్దురోణసత్ ।

నృషద్వ రసదృత సద్వ్యోమ సదబ్జా గోజా ఋతజా అద్రిజా ఋతమ్ ॥

స్వశ్వా సింధురితి శుద్ధోదకేన

న్వశ్వా సింధుః సురథా సువాసా హిరణ్యయీ సుకృతా వాజినీవతి ।
ఊర్ణావతీ యువతి స్సీల మావత్యుతాధి వస్తే సుభగా మధు వృధమ్ ॥

యాతే రుద్రేతి తృతీయేన

ఓం యాతే రుద్ర శివా తనూర ఘోరా పాప కాశినీ ।
తయాన స్తనువా శంతమయా గిరిశ న్తాభి చాకశీహి ॥

సుఖం రథమితి శుద్ధోదకేన

సుఖం రథం యుయుజే సింధు రశ్వినం తేన వాజం సనిష దస్మిన్నాజౌ ।
మహాన్ హ్యస్య మహిమా పనస్యతేఽ దబ్ధస్య స్వయశసో విరప్శినః ॥

ఇదం విష్ణురితి చతుర్థేన

ఇదం విష్ణుర్మేధాతిధి ర్విష్ణుర్గాయత్రీ –

ఇదం విష్ణు ర్విచక్రమే త్రేధానిదధే పదమ్ । సమూఢ మస్య పాంసురే ॥

ఆప ఇద్వా ఉభేషజీతి శుద్ధోదకేన

అప ఇద్వా ఉభేషజీత్యస్య జమదగ్ని రనుష్టుప్ –

ఆప ఇద్వా ఉభేషజీ రాపో అమీవచాతనీః ।
ఆప స్సర్వస్య భేషజీ స్తాస్తే కృణ్వన్తు భేషజమ్ ॥

బ్రహ్మ జజ్ఞానమితి పంచమేన గంధోదక కలశేన

బ్రహ్మ జజ్ఞానం నకులో బ్రహ్మ త్రిష్టుప్ –

బ్రహ్మ జజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తా ద్విసీ మత స్సురుచో వేన ఆవః ।
సబుధ్నియ ఉపమా అస్య విష్ఠా స్సతశ్చ యోని మసతశ్చ వివః ॥

ఆపో నదేవీ రితి శుద్ధోదకేన

ఆపో నదేవీ త్యస్య గోతమో రహూగణో ఇంద్రో జగతీ -

ఆపో న దేవీ రుపయన్తి హోత్రియ మవః పశ్యన్తి వితతం యథా రజః ।

ప్రాచై ర్దేవాసః ప్రణయన్తి దేవయుం బ్రహ్మ ప్రియం జోషయన్తే వరాఇవ ॥

ఏవం దేవం సంస్నాప్య -

శతం జీవేతి మంత్రేణ దూర్వా క్షత సితపుష్పైః సంపూజ్య

శతం జీవశరదో ఇత్యస్య ఇంద్రాఽగ్ని త్రిష్టుప్ -

శతం జీవ శరదో వర్ధమాన శ్శతం హేమంతా న్ఛతము వసన్తాన్ ।

శతమింద్రాగ్నీ సవితా బృహస్పతి శ్శతాయుషా హవిషేమం పునర్దుః ॥

సితవస్త్రేణా చ్ఛాఽద్య - ద్వితీయ వేద్యామ్ -

భద్రం కర్ణేభి రితి భద్రా సనం నిధాయ

భద్రం కర్ణేభి రితి దేవా త్రిష్టుప్ - భద్రం కర్ణేభిః - యదాయుః -

స్తీర్ణం బర్హిరితి మంత్రాంతే ప్రాగగ్రాన్ కుశానాస్తీర్య -

స్తీర్ణం బర్హిరిత్యస్య దైవోదాసిరత్యష్టిః -

స్తీర్ణంబర్హి రుపనో యాహి వీతయే సహస్రేణ నియుతా నియుత్వతే

శతినీభి ర్నియుత్వతే! తుభ్యం హి పూర్వ పీతయే దేవా దేవాయ యేమిరే॥

ఇతి మంత్రాంతే ప్రాగగ్రాన్ కుశా నాస్తీర్య - తత్ర ప్రణవేన దేవం నిధాయ-

ఆచార్యః ఉత్తరాభి ముఖో భూత్వా - కుంకుమాఽక్తేన సూత్రేణ దేవమావేష్ట్య-

నేత్రోన్మీలనం కుర్యాత్ -

నేత్రోన్మీలనమ్

ఆచమ్య - ఏవం - తిధా ఏతేషాం తత్తద్దేవతా బింబానాం సంపూర్ణాఽవయవ సిద్ధ్యర్థం భక్తబృందేషు కృపాదృష్టిప్రసరణార్థం నేత్రోన్మీలనాఖ్యం కర్మకరిష్యే- తద్యథా హిరణ్య గర్భ ఇతి మంత్రేణ పూర్వకల్పితం సువర్ణపాత్రం తామ్రపాత్రంవాఽదాయ తత్ర మధుఘృతం మేళయిత్వా

హిరణ్య గర్భ ఇత్యస్య ప్రాజాపత్య స్త్రిష్టుప్ -

హిరణ్య గర్భ స్సమవర్త తాగ్రే భూతస్య జాతః పతిరేక ఆసీత్ ।
సదా ధార పృథివీం ద్యా ముతేమాం కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ॥

మధువాతా ఇతితృచస్య రహూగణ పుత్రో గోతమో విశ్వేదేవా గాయత్రీ - మధు ఘృత మేళనే వినియోగః -

మధువాతా ఋతాయతే మధు క్షరన్తి సిన్ధవః । మాధ్వీర్నస్సంత్వోషధీః ॥
మధునక్త ముతోషసో మధుమత్పార్థివం రజః । మధుద్యౌరస్తునః పితా ॥
మధుమాన్నో వనస్పతిర్మధుమాం అస్తుసూర్యః । మాధ్వీర్గావో భవంతునః ॥

ఘృతవతీత్యస్య బార్హస్పత్యో భరద్వాజో జగతీ -

ఘృతవతీ భువనానా మభిశ్రియోర్వీ పృథ్వీ మధుదుఘే సుపేశసా ।
ద్యావా పృథివీ వరుణస్య ధర్మణా విష్కభితే అజరే భూరిరేతసా ॥

ఇతి మంత్రద్వయేనాఽభి మంత్రయేత్ -

తతో మధు ఘృతాక్తాం సువర్ణశలంకాం కృత్వా తయా ప్రతిమాయా లింగస్య ముఖం నేత్రాణి కల్పయేత్ । తద్యథా -

చిత్రం దేవానా మిత్యస్య ఆంగిరస సూర్య స్త్రిష్టుప్ -

చిత్రం దేవానా ముదగా దనీకం చక్షు ర్మిత్రస్య వరుణస్యాఽగ్నేః ।

ఇత్యర్ధర్చేన స్వర్ణ శలాకయా దక్షిణనేత్ర మున్మీలయేత్ -

ఆప్రాద్యావా ఇతి స్వర్ణ శలాకయా ఉత్తరార్ధర్చేన సవ్యనేత్రమున్మీలయేత్ -

ఆప్రాద్యావా పృథివీ అన్తరిక్షం సూర్య ఆత్మా జగత స్తస్థుషశ్చ ॥

ఓంఅగ్నిర్జ్యోతి ర్జ్యోతిరగ్నిం స్వాహా సూర్యో జ్యోతి ర్జ్యోతి స్సూర్యస్స్వాహా

అగ్నిర్వర్చో జ్యోతి ర్వర్చ స్వాహా సూర్యో వర్చో జ్యోతి ర్వర్చస్స్వాహా।

జ్యోతి స్సూర్యస్సూర్యో జ్యోతి స్వాహా॥ ఇత్యనేనచ నేత్రద్వయం కల్పయిత్వా-

ఆకృష్ణేన హిరణ్య స్తూప స్సవితా త్రిష్టుప్ -

ఓం ఆకృష్ణేన రజసా వర్తమానో నివేశయ న్నమృతం మర్త్యంచ।

హిరణ్యయేన సవితా రథేన దేవోయాతి భువనాని పశ్యన్ ॥

ఇతి మంత్రేణ ఊర్ధ్వాధః పృథగ్భూతం పద్మపుటద్వయం కల్పయిత్వా

నేత్రమధ్యే నేత్రత్రిభాగేన వర్తులాం కనీనికాం కుర్యాత్ -

అత్ర నేత్రోన్మీలన సమయే ముహూర్తమాత్రం ఘటీద్వయం

దేవస్య పురతో నకోపి తిష్ఠేత్ -

ప్రథమం సువర్ణం పాయసం భక్ష్య భోజ్య 1మాదర్శం ఫలంచ

శీఘ్రం దర్శయేత్ । ఏవం కృతే సౌమ్యా దృష్టి ర్భవతి -

తత శ్శిల్పి శస్త్రేణ రేఖా ముల్లేఖయేత్ । తతో గురు ర్మధు సర్పిభ్యా మభ్యజ్య-

ఇమంమే గంగే ఇత్యస్య సింధుక్షిత్ ప్రైయమేదో నదీస్తుతి ర్జగతీ -

ఇమంమే గంగే యమునే సరస్వతి శుతుద్రి స్తోమం సచతా పరుష్ణ్యా ।

అసిక్న్యా మరుద్వృధే వితస్త యార్జీకీయే శృణుహ్యా సుషోమయా ॥

---

1 ఆదర్శం = అద్దము

ఇతి మంత్రేణాఽభ్యుక్షన్ - పునర్మృద్గో మయాభ్యాం

శిల్పి శస్త్రదోష నివృత్త్యర్థం స్నాపయేత్ -

మృద్గో మయాభ్యామితి దక్షిణ వేదీవత్ పూర్వోక్తమంత్రైః

స్నపనంకార్యమ్ (పశ్చిమభాగ స్థితై కాదశకలశై రిత్యర్థః)

అత్రప్రతిమా బహుత్వే పూర్వోక్త స్నపనాదికం నేత్రోన్మీలనంచ

సర్వేషా మేవ కుర్యాత్ -

తతో యజమాన స్సువర్ణపాత్రం శలాకాం స్నానవస్త్రాణిచ

గురవే దద్యాత్ । సహిరణ్యాంగాంచ శిల్పినే దద్యాత్ -

ఇతి మధ్య వేదీ విధిః -

పశ్చాత్ కుండసమీప మాగత్య ఓం త్ర్యమ్బకం యజామహ ఇతిమంత్రేణ

అష్టో త్తరశత మష్టావింశతిర్వా హోమం కృత్వా - దిక్పాలేభ్యో

బలిందత్వాఽఽచామేత్ । తతో మణ్డపం ప్రవిశ్య ప్రాణానాయమ్య

దేవస్య పురతో చతురో బ్రాహ్మణాన్ పూర్వవయస్కాన్ -

భోజయిత్వా దక్షిణాభిస్సంతోష్య - తేభ్య ఆశిషం గృహీత్వా -

విసర్జయేత్ - ఇతి నేత్రాఞ్జనమ్ -

మహా స్నపన సంకల్పః

అథాఽఽచార్యో దేశకాలౌ సంకీర్త్య అస్యాం మూర్తౌలింగేవా

ఏత ద్దేవతాఽధిష్ఠాన యోగ్యతా సిద్ధ్యర్థం నానా ద్రవ్యోదక కలశైః -

మహా స్నాన శుద్ధి మహం కరిష్యే - (మహా స్నపనం కరిష్యే)

ఇతి సంకల్ప్య యత్రస్నానం దేవేన కృతం తస్మా ద్భద్రాఽఽసనా ద్దేవ

ముత్థాపయేత్ తత్ర మంత్రః ।

ఉత్తిష్ఠ బ్రహ్మణ స్పత ఇత్యస్య బ్రహ్మణ స్పతి ర్వామనా బృహతీ -

ఉత్తిష్ఠ బ్రహ్మణ స్పతే దేవయన్త స్త్వేమహే ।

ఉప ప్రయన్తు మరుత స్సుదానవ ఇంద్ర ప్రాశూ ర్భవా సచా ॥

ఇతి మంత్రేణ దేవ ముత్థాప్య -

భద్రం కర్ణేభి రిత్యస్య దేవా త్రిష్టుప్ -

భద్రం కర్ణేభి రితి మంత్రేణ ఉత్తరస్యాం వేద్యాం దేవం భద్రాసనే స్థాపయిత్వా-

త్రిపా దూర్ధ్వేతి మంత్రేణ స్నానాయ పాద పీఠం కల్పయేత్ -

త్రిపా దూర్ధ్వ ఇత్యస్య నారాయణోఽనుష్టుప్ -

త్రిపా దూర్ధ్వ ఉదై త్పురుషః పాదోస్యేహా భవత్పునః ।

తతో విష్వ జ్వ్యక్రామత్ సాశనా నశనే అభి ॥

పురుష ఏవేద మితి నివేద్య -

పురుష ఏవేద మిత్యస్య నారాయణోఽనుష్టుప్ -

పురుష ఏవేదం సర్వం యద్భూతం యచ్చ భవ్యమ్ ।

ఉతాఽమృ తత్వ స్యేశానో యదన్నేనాఽతిరోహతి ॥

తతః అవ్యంగాఽవయవాదిభి ర్జీవత్పుత్రాదిభిః సున్దరీభి స్సువాసినీభి

ర్లౌకికై ర్గీతై స్సహ సముద్ర జ్యేష్ఠా ఇత్యాది చతుర్భి ర్మంత్రైః

చతుర్భిః కలశైః దేవం స్నాపయేత్ -

సముద్ర జ్యేష్ఠా ఇతి చతుర్ణాం మంత్రాణాం మైత్రావరుణి ర్వసిష్ఠ

ఆపస్త్రిష్టుప్ - సముద్ర జ్యేష్ఠా ఇతి ప్రథమేన -

సముద్ర జ్యేష్ఠా స్సలిలస్య మధ్యా త్పునానా యం త్యనివిశ మానాః ।

ఇంద్రో యా వజ్రీ వృషభో ర రాద తాఆపో దేవీ రిహ మామవన్తు ॥

యా ఆపో ఇతి ద్వితీయేన -

యా ఆపో దివ్యా ఉతవా స్రవంతి ఖనిత్రిమా ఉతవా యాస్స్వయంజాః ।

సముద్రార్థా యాశ్శుచయః పావకా స్తాఆపో దేవీ రిహ మామవంతు ॥

యాసాం రాజా ఇతి తృతీయేన -

యాసాం రాజా వరుణో యాతిమధ్యే సత్యా నృతే అవపశ్యం జనానామ్ ।

మధుశ్చుతశ్శుచయోయాః పావకాస్తా ఆపో దేవీ రిహ మామవంతు ॥

యాసు రాజా వరుణ ఇతి చతుర్థేన -

యాస్తు రాజా వరుణో యాస్తు సోమో విశ్వే దేవా యాసూర్జం మదన్తి ।

వైశ్వానరో యాస్స్వగ్నిః ప్రవిష్ట స్తాఆపో దేవీ రిహ మామవన్తు ॥

ఇతి సంస్నాప్య - దధి దూర్వా హరిద్రా కుంకుమాక్తై రక్షతై
రభ్యర్చ్య - కృత మఙ్గళం సౌభాగ్య ద్రవ్యార్పణ పురస్సరం
శాలిపిష్టోద్భవైః - పంచభి ర్నవ భిర్వా - 1 నీరాజితైః దేవం
పూజయేత్ - అక్షన్వంతేత్యక్షతాన్ -
అక్షన్వంత ఇత్యస్య బృహస్పతి రాంగిరసో త్రిష్టుప్ -

అక్షణ్వంతః కర్ణవంత స్సఖాయో మనోజవేష్వసమా బభూవుః ।

అద్రఘ్నాస ఉప కక్షాస ఉత్వే హ్రదా ఇవ స్నాత్వా ఉత్వే దదృశే ॥

శ్రీశ్చతే లక్ష్మీ శ్చేతి పుష్పాణి -

శ్రీశ్చతే లక్ష్మీశ్చ పత్న్యా ఆహోరాత్రే పార్శ్వే నక్షత్రాణి రూపం ।

అశ్వినౌ వ్యాత్తం ఇష్టం మనిషాణ అముం మనిషాణ సర్వం మనిషాణ ॥

---

1 నీరాజనైః ఇతి పాఠస్సాధుః నీరాజనము. మంగళ హారతి.

ధూర సీతి ధూపమ్ -

ధూరసి ధూర్వ ధూర్వంతం ధూర్వ తం యోఽస్మాం ధూర్వతితం

ధూర్వయం వయం ధూర్వామః ॥

ధూపం కృత్వా నైవేద్యం సమర్ప్య ప్రార్థయేత్ -
నమస్తే ర్వేఽసురేశాని ప్రకృతే విశ్వ కర్మణః ।
ప్రభావితాఽశేష జగద్ధాత్రి తుభ్యం నమో నమః ॥
త్వయి సంపూజయా మీశం నారాయణ మనా మయమ్ ।
రహితాఽశేష దోషైశ్చ బుద్ధి యుక్తా సదా భవేతి ॥
తతో దేవస్య దక్షిణే హస్తే సితోర్ణా పట్ట సూత్ర మాచార్య 1 వితస్తి
మాత్రం ప్రతిమా వితస్తిమాత్రం వా మూలమంత్రేణ బధ్నీయాత్ -

యదాబధ్నం దాక్షాయణా హిరణ్యం శతా నీకాని సుమ నస్యమానా ।

తన్న ఆబధ్నామి శతశారదా యాయుష్మాం జరదష్టి ర్యథాసమ్ ॥

ఇతి మంత్రేణ వా బధ్నీయాత్ -
సర్వ సత్త్వమయం శాంతం పరం బ్రహ్మ సనాతనమ్ ।
త్వమేవాఽలం కరిష్యామి త్వంవంద్యో భవతేనమః ॥

పంచభిర్జలాధివాస కలశైః

ఇతి పఠేత్ పంచభిః జలాధి వాస కలశైః దేవం స్నాపయేత్ -
ఇదమాప ఇత్యాద్యేన -
ఇదమాప ఇత్యస్య మేధాతిథి రాపోఽనుష్టుప్ -

ఇద మాపః ప్రవహత యత్కించ దురితం మయి ।

యద్వాహ మభి దుద్రోహ యద్వా శేప ఉతాఽనృతమ్ ॥

1 వితస్తి = పంౘెండంగుళముల కొలత.

ఆపో దేవీ రితి ద్వితీయేన -
ఆపో దేవీ రిత్యస్య గౌతమో రహూగణో జగతీ -
ఆపోన దేవీ రుపయన్తి హోత్రియ మవః పశ్యన్తి వితతం యథారజః ।
ప్రాచై ర్దేవాసః ప్రణయన్తి దేవయుం బ్రహ్మప్రియం జోషయన్తే వరాఇవ ॥
ఇమంమే వరుణ ఇతి తృతీయేన -
ఇమంమే వరుణ శ్శునశ్శేఫో వరుణో గాయత్రీ -
ఇమంమే వరుణ శృధీహవ మద్యాచ మృళయ । త్వామ వస్యు రాచకే ॥
తత్వాయామీతి చతుర్థేన -
తత్వాయామీత్యస్య శునశ్శేఫో వరుణ స్త్రిష్టుప్ -
ఓంతత్వాయామి బ్రహ్మణా వన్దమాన స్తదాశాస్తే యజమానో హవిర్భిః ।
అహేళమానో వరుణేహ బోధ్యురుశం సమాన ఆయుః ప్రమోషీః ॥
ఉదుత్తమ మిత్యస్య శునశ్శేఫో వరుణో గాయత్రీ -
ఉదుత్తమం ముముగ్ధినో విపాశం మధ్య మంచృత । అవాథమాని జీవసే ॥

అథ మృత్తికా గోమయాది దశకలశ దశశుద్ధోదక కలశస్నాపనవిధిః

అగ్నిర్మూర్ధేతి మంత్రేణాఽష్టపలమితేన మృత్తికా కలశేన -
అగ్నిర్మూర్ధా విరూపోంగిరస ఆపో గాయత్రీ -
అగ్ని ర్మూర్ధా దివః కకుత్పతిః పృథివ్యా అయం। అపాం రేతాంసి జిన్వతి ॥
సముద్రా దూర్మి రితి శుద్ధోదకేన -
సముద్రా దూర్మి రిత్యస్య వామదేవో గౌతమ స్త్రిష్టుప్ -
సముద్రా దూర్మి ర్మధుమాం ఉదారదుపాంశునా సమమృతత్వ మానట్ ।
ఘృతస్యనామ గుహ్యం యదస్తి జిహ్వా దేవానా మమృతస్యనాభిః ॥

గంధద్వారా మితి సప్త పంమితేన గోమయ కలశేన -
గంధద్వారా మిత్యస్య ఆనంద కర్దమ ఋషిః అనుష్టుప్ ఛందః
గంధద్వారాన్దురా ధర్షాం నిత్య పుష్టాం కరీషిణీమ్ ।
ఈశ్వరీం సర్వభూతానాం తామిహోపహ్వయే శ్రియమ్ ॥

అవతే హేళ ఇతి శుద్ధోదకేన -
అవతే హేళ ఇత్యస్య వరుణ స్త్రిష్టుప్ -
అవతే హేళో వరుణ నమోభి రవ యజ్ఞేభి రీమహే హవిర్భిః ।
క్షయన్నస్మభ్య మసుర ప్రచేతా రాజన్నేనాంసి శిశ్రథః కృతాని ॥

తత్స వితురితి ద్వాదశ పంగోమూత్ర కలశేన -
తత్స వితుర్విశామిత్ర స్సవితా గాయత్రీ -
తత్స వితుర్వరేణ్యంభర్గో దేవస్యధీమహి। ధియోయోనః ప్రచోదయాత్॥

ఆపోహిష్ఠేతి శుద్ధోదకేన -
ఆపోహిష్ఠేత్యస్య సింధుద్వీప ఆపో గాయత్రీ -
ఆపోహిష్ఠా మయోభువస్తాన ఊర్జే దధాతన । మహేరణాయ చక్షసే ॥

ప్రసద్యేతి ముష్టి సమ్మిత భస్మ కలశోదకేన -
ప్రసద్యో అగ్నేత్యస్య అగ్నిః త్రిష్టుప్ -
ప్రసద్యో అగ్నే అత్యేష్వన్యా నావి ర్యస్మై చారుతమో బభూథ ।
ఈశేన్యో వపుష్యో విభావో ప్రియో విశా మతిథి ర్మానుషీణామ్ ॥

యోవ శ్శివత ఇతి శుద్ధోదకేన - యోవశ్శివత ఇత్యస్య ఆపో గాయత్రీ -
యోవ శ్శివతమో రస స్తస్య భాజయతే హనః । ఉశతీ రివ మాతరః ॥

పయస్వతీరితి త్రిపల సమ్మిత పఞ్చగవ్య కలశోదకేన -
పయస్వతీ రిత్యస్య దేవశ్రవా ఆపస్త్రిష్టుప్ -
పయస్వతీ రోషధయః పయస్వ న్మామకంవచః ।
అపాం పయస్వ దిత్పయ స్తేన మాసహ శుంధత ॥
దేవా రాప ఇతి శుద్ధోదకేన - శుక్లః -
దేవీ రాపో అపాన్నపా ద్యోవ ఊర్మి ర్హవిష్య ఇన్ద్రియావా న్మదిన్తమః ।
తద్దేవేభ్యో దేవత్రా దత్త శుక్రపేభ్యో యేషాం భాగస్థ స్వాహా ॥
ఆప్యాయస్వేతి షోడశపల క్షీరకుమ్భేన -
ఆప్యాయస్వ గౌతమ స్సోమో గాయత్రీ - ఆప్యాయస్వ - సంగథే ।
తస్మా అరఙ్గ మామవ ఇతి శుద్ధోదకేన -
తస్మా అరఙ్గమ ఇత్యస్య సిన్ధుద్వీప ఆపో గాయత్రీ -
తస్మా అరఙ్గ మామవో యస్య క్షయాయ జిన్వథ । ఆపో జనయథాచనః ॥
దధిక్రాప్ణ ఇతి పఞ్చవింశతి పల దధి కుమ్భేన దధిక్రావ్ణో అకారిషం
దధిక్రానుష్టుప్ - దధిక్రావ్ణో - తారిషత్ ॥
యఞ్జత్యస్య ఇతి శుద్ధోదకేన - యుఞ్జత్యస్య ఇంద్రో గాయత్రీ -
యుఞ్జత్యస్య కామ్యాహరీ విపక్షసా రథే । శోణా ధృష్ణూన్నృవాహసా ॥
ఘృతవతీతి సప్తపల ఘృతకుమ్భేన -
ఘృతవతీత్యస్య భరద్వాజో జగతీ - ఘృతవతీ భువనానా మభిశ్రియోర్వీ
పృథ్వీ మధు దుఘే సుపేశసా । ద్యావా పృథివీ వరుణస్య ధర్మణా విష్కభితే
అజరే భూరిరేతసా ॥ దేవస్యేతి శుద్ధోదకేన -

దేవస్యత్వా సవితుః ప్రసవేఽశ్వినో ర్బాహుభ్యాం పూష్ణో హస్తాభ్యాం ।
సరస్వత్యై వాచోయం తుర్య త్రేణాఽగ్నేస్త్వా సామ్రాజ్యే నాభిషిఞ్చామి ।

మధువాతా ఇతి త్రిపల మధుకుమ్భేన -

మధువాతా ఇతిత్ర్యచస్య రహూగణ పుత్రోగౌతమో విశ్వేదేవా గాయత్రీ -

ఓంమధువాతా ఋతాయతే మధుక్షరన్తి సిన్ధవః । మాధ్వీర్న స్సన్త్వోషధీః ॥

ఆపో అస్మానితి జలేన - ఆపో అస్మా నిత్యస్య దేవశ్రవా ఆప స్త్రిష్టుప్ -

ఆపో అస్మా న్మాతర శ్శున్ధయన్తు ఘృతేననో ఘృతప్వః పునన్తు ।
విశ్వంహి రిప్రం ప్రవహన్తి దేవీ రుదిదాభ్య శ్శుచిరా పూతఏమి ॥

ఆయజ్ఞౌరితి త్రిపల శర్కరా కుమ్భేన -

ఆయజ్ఞౌ స్సార్పరాజ్ఞీ సర్పా గాయత్రీ -

ఆయంగౌః పృశ్నిరక్రమీ దసద న్మాతరం పురః । పితరంచ ప్రయంత్స్వః ॥

ఆపోహయ ద్బృహతీ రిత్యుదకేన-

ఆపోహ యన్నిత్యస్య హిరణ్య గర్భః ప్రజాపతి స్త్రిష్టుప్ -

ఆపోహయ ద్బృహతీర్విశ్వమాయ న్గర్భం దధానా జనయన్తీ రగ్నిమ్ ।
తతో దేవానాం సమవర్త తాసు రేకః కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ॥

యజ్ఞా యజ్ఞావ·ఇతి సూక్ష్మతంతు వస్త్రేణ సంమార్జ్య -

యజ్ఞా యజ్ఞావ ఇత్యస్య అగ్నిర్బృహతీ -

యజ్ఞా యజ్ఞావో అగ్నయే గిరా గిరాచ దక్షసే ।
ప్రప్ర వయ మమృతం జాతవేదసం ప్రియం మిత్రం నశంసిషమ్ ॥

సుగన్ధ తైలేనాఽభ్యజ్య -

ద్రుపదాదివ ముముచానః । ద్రుపదాదివ మున్ముచానః । స్విన్నస్స్నాత్వీ

మలాదివ । పూతం పవిత్రేణేవాఽజ్యం । ఆపశ్శున్ధన్తు మైనసః ॥

ఇతి మన్త్రేణ యవ శాలి గోధుమ మసూర దిర్వ్యమాశ్చి రుద్వర్త్య ॥

తత్తద్దేవతోచిత సూక్త మంత్రైః

కోష్ణోదకేన స్నాపయిత్వా పునశ్శీతవారిణా స్నాపయేత్ -

తతః యాతేరుద్ర శివా తనూరితి । యక్ష కర్దమేనాఽనులిమ్పయేత్ -

యాతే రుద్ర శివా తనూర ఘోరాఽపాపకాశినీ ।

తయానస్తనువా శన్తమయా గిరిశన్తాఽభిచాకశీహి ॥

తతో జటామాంస్య నులిప్య మానస్తోక ఇతి ప్రతద్విష్ణు రితి మన్త్రద్వయేన

కలశాభ్యాం దేవం స్నాపయేత్ -

మానస్తోకే కుత్సో రుద్రో జగతీ -

మానస్తోకే తనయే మాన ఆయుషి మానో గోషు మానో అశ్వేషు రీరిషః ।

వీరాన్మానో రుద్రభామితో వధీర్హవిష్మన్తో నమసా విధేమ తే ॥ హవామహే ॥

ప్రతద్విష్ణు రిత్యస్య విష్ణు స్త్రిష్టుప్ -

ప్రతద్విష్ణుస్తవతే వీర్యేణ మృగో నభీమః కుచరో గిరిష్ఠాః ।

యస్యోరుషు త్రిషు విక్రమణే ష్వధి క్షియన్తి భువనాని విశ్వా ॥

---

1 కస్తూరికాయా ద్వౌ భాగౌ ద్వౌభాగౌ కుఙ్కుమస్యచ ।
చన్దనస్య త్రయోభాగా శ్శశినస్త్వేక ఏవహి ॥ ఇతి యక్ష కర్దమః -
కస్తూరి 2 భా । కుంకుమ పువ్వు 2 భా ।చందనము 3 భా ।
పచ్చకర్పూరం 1 భా । ఇది యక్ష కర్దమము ॥

తతః పఞ్చనద్య ఇతి పఞ్చామృత కలశేన -

పఞ్చనద్యః సరస్వతీ మపి యన్తి సస్రోతసః ।

సరస్వతీ తు పఞ్చధా సో దేశే భవత్సరిత్ ।

తతః పృథక్ పృథక్ దుగ్ధాది ద్రవ్యై ర్దేవం స్నాపయేత్ -

అథ పంచ త్రింశత్ కలశ స్నపనమ్

పయ స్వతీరితి దుగ్ధేన - పయస్వతీ రిత్యస్య ఆపోఽనుష్టుప్ -

పయస్వతీ రోషధయః పయస్వన్మామకం వచః ।

అపాం పయస్వ దిత్ పయస్తేన మాసహ శున్ధత ॥

వరుణంవో రిశాదితి శుద్ధోదకేన -

వరుణంవో రిశాదిత్యస్య సుమిత్రా వరుణోఽనుష్టుప్ -

వరుణంవో రిశాదసమృచా మిత్రం హవామహే ।

పరి వ్రజేవ బాహ్వో ర్జగన్వాం స్వస్వర్ణరమ్ ।

దధిక్రావ్ణ ఇతిదధ్నా - దధిక్రావ్ణో అకారిషం దధిక్రాఽనుష్టుప్ -

దధిక్రావ్ణో అకారిషం జిష్ణో రశ్వస్య వాజినః । సురభినో ముఖాకరత్ ప్రణ

ఆయూంషి తారిషత్ ॥ సన్తేప యాం సీతి శుద్ధోదకేన -

సంతేపయాంసి సముయన్తు వాజాః సంవృష్ణ్యా న్యభిమాతి షాహః ।

ఆప్యాయమానో అమృతాయ సోమ దివి శ్రవాం స్యుత్తమా నిధిష్వ ।

ఘృతం మిమిక్ష ఇతి ఘృతేన - ఘృతం మిమిక్షే ఘృత్సమదో గ్నిస్త్రిష్టుప్-

ఘృతం మిమిక్షే ఘృతమస్య యోనిర్ఘృతే శ్రితో ఘృతమ్వస్య ధామ ।

అనుష్వధ మావహ మాదయస్వ స్వాహా కృతం వృషభ వక్షి హవ్యమ్ ।

ఆప్యాయస్వ మదిన్తమేతి శుద్ధోదకేన -

ఆప్యాయస్వ మదిన్తమేత్యస్య సోమ ఉష్ణిక్ -

ఆప్యాయస్వ మదిన్తమ సోమ విశ్వేభి రంశుభిః ।

భవాన స్సుశ్రవ స్తమః సఖా వృధే ॥

మధు వాతేతి మధునా-మధువాతా ఇతితృచస్యగౌతమో విశ్వే దేవా గాయత్రీ-

మధు వాతా ఋతాయతే మధుక్షరన్తి సిన్ధవః । మాధ్వీర్న స్సన్త్వోషధీః ॥

తత్వా యామీతి శుద్ధోదకేన -

తత్వా యామీత్యస్య శునశ్శేఫో వరుణ స్త్రిష్టుప్ -

స్వాదుః పవస్వ ఇత్యస్య పవమాన సోమో జగతీ ఇతి శర్కరయా -

స్వాదుః పవస్వ దివ్యాయ జన్మనే స్వాదు రిన్ద్రాయ సుహవీతు నామ్నే ।

స్వాదు ర్మిత్రాయ వరుణాయ వాయవే బృహస్పతయే మధుమాంఅదాభ్యః॥

ఆపోయమితి శుద్ధోదకేన -

ఆపోయ మిత్యస్య మైత్రా వరుణి ర్వసిష్ఠో అపస్త్రిష్టుప్ -

ఆపో యంవః ప్రథమం దేవయన్త ఇన్ద్రపాన మూర్మి మకృణ్వతేళః ।

తంవో వయం శుచి మరి ప్రమద్య ఘృత ప్రుష్టం మధు మన్తం వనేమ ॥

తృతీయ పంక్తౌ పంచసు పల్లవ కషాయః -

యా ఓషధీ రిత్యథర్వణో భిషగోషధయో నుష్టుప్ -

తృతీయ పంక్తౌ ప్రథమ కలశేన -

యా ఓషధీః పూర్వా జాతా దేవేభ్య స్త్రియుగం పురా ।

మన్తైను బభ్రూణా మహం శతం ధామాని సప్తచ ॥ శతం వో ఇతి ద్వితీయేన

శతంవో అమ్బధామాని సహస్ర ముతవో రుహః ।
అధా శతక్రత్వో యూయ మిమంమే అగదం కృత ॥ ఓషధీ రితిత్రియేన-
ఓషధీః ప్రతిమోదధ్వం పుష్పవతీః ప్రసూవరీః ।
అశ్వాఇవ సజిత్వరీ ర్వీరుధః పారయిష్ణవః ॥ అశ్వత్థేవ ఇతి చతుర్థేన -
అశ్వత్థేవో నిషదనం పర్ణేవో వసతి ష్కృతా ।
గోభాజ ఇత్కిలాసథ యత్స నవథ పూరుషమ్ ॥
ఓషధీ రితిమాతరమితి పంచమేన -
ఓషధీ రితీమాతర స్తద్వో దేవీ రుపబ్రువే ।
సనేయ మశ్వం గాం వాస ఆత్మానం తవపూరుష ॥

పునర్దశసు క్రమాత్

పుష్పావతీ రితి పుష్పోదకేన -
పుష్పావతీః ప్రసూవతీః ఫలినీ రఫలా ఉత ।
అశ్వా ఇవ సజిత్వరీర్వీరుధః పారయిష్ణవః ॥
యాః ఫలినీ రితి ఫలోదకేన -
యాః ఫలినీ రిత్యథర్వణో భిష గోధయోఽనుష్టుప్ -
యాః ఫలినీర్యా అఫలా అపుష్పా యాశ్చ పుష్పిణీః ।
బృహస్పతి ప్రసూతా స్తానో ముంచ త్వంహసః ॥ ఇతి ఫలోదకేన -
హిరణ్య గర్భ ఇతి సువర్ణోదకేన - హిరణ్య గర్భః ప్రాజాపత్య స్త్రిష్టుప్ -
హిరణ్య గర్భః సమవర్త తాగ్రే భూతస్య జాతః పతిరేక ఆసీత్ ।
సదాధార పృథివీం ద్యా ముతేమాం కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ॥

హవిష్మంత ఇతి గోశృంగోదకేన - హవిష్మంత ఇత్యస్య సూర్యాఽపస్త్రిష్టుప్-

హవిష్మంత మజరం స్వర్విది దివి స్పృశ్యా హుతం జుష్టమగ్నౌ ।

తస్యభర్మణే భువనాయ దేవా ధర్మణే కం స్వధయా ప్రప్రథస్త ॥

ధాన్యమసీతి ధాన్యోదకేన -

ధాన్యమసి ధినుహి దేవా న్ప్రాణాయత్వో దానాయత్వా వ్యానాయత్వా ।

దీర్ఘామను ప్రసితి మాయుషేధా న్దేవోవ స్సవితా హిరణ్య పాణిం

ప్రతిగృభ్ణా త్వచ్ఛిద్రేణ పాణినా చక్షుషేత్వా మహీనామ్పయోసి ॥

సహస్రా ధార ఇతి సహస్రధారా కలశేన -

సహస్ర ధార ఇత్యస్య పవమాన సోమో జగతీ -

సహస్ర ధారః పరికోశ మర్షతి వృషా పవిత్ర మత్యేతి రోరువత్ ।

రాజా సముద్రం నద్యో ३ విగాహతేఽపామూర్మిం సచతే సింధుషు శ్రితః ॥

యా ఓషధీ రితి సర్వౌషధీ కలశేన -

యా ఓషధీ స్సోమరాజ్ఞీ ఇత్యస్య ఓషధయోఽనుష్టుప్ -

యాఓషధీ స్సోమరాజ్ఞీ ర్బహ్వీ శ్శత విచక్షణాః ।

తాసాం త్వమస్యుత్తమా రంకామాయ శంహృదే ॥

నమో అస్తు సర్పేభ్య ఇతి పంచనాగపల్లవోదకేన -

నమో అస్తు సర్పేభ్యో యేకేచ పృథివీ మను ।

యే అంతరిక్షే యేదివి తేభ్య స్సర్పేభ్యో నమః ॥

కాండాత్కాండాదితి దూర్వోదక కలశేన -

కాండా త్కాండా త్ప్రరోహన్తీ పరుషః పరుషః పరీ ।

ఏవానో దూర్వే ప్రతను సహస్రేణ శతేనచ ॥

అష్టౌవ్యఖ్య దితి నవరత్న కలశోదకేన - అష్టౌ వ్యఖ్య దిత్యస్య సవితా త్రిష్టుప్-

అష్టౌ వ్యఖ్యత్ కకుభః పృథివ్యా స్త్రీధన్వ యోజనా సప్తసింధూన్ ।

హిరణ్యాక్ష స్సవితా దేవ ఆగా ద్రధ ద్రత్నా దాశుషే వార్యాణి ॥

ఇమంమే ఇతి తీర్థోదకేన (స్థపతి కలశః)

ఇమంమే గంగే ఇత్యస్య సింధుక్షిత్ ప్రైయ మేధో నదీ స్తుతి ర్జగతీ -

ఇమంమే - సుషోమయా ॥

పునరష్టభిః కలశైః పూర్వ కల్పితైః దిక్పాలక కలశైః సముద్ర సంజ్ఞితైః

స్నాపయేత్ - సముద్రా దూర్మిరితి క్షారోదక కలశేన -

సముద్రా దూర్మి రిత్యస్య వామదేవ ఆప స్త్రిష్టుప్ -

సముద్రా దూర్మి ర్మధుమాఁ ఉదార దుపాంశునా సమ మృతత్వ మానట్ ।

ఘృతస్య నామ గుహ్యం యదస్తి జిహ్వా దేవానా మమృతస్య నాభిః ॥

ఆప్యాయస్వేతి క్షీరకుంభేన - ఆప్యాయస్వ గౌతమ స్సోమో గాయత్రీ -

ఆప్యాయస్వ సమేతుతే విశ్వత స్సోమ వృష్ణ్యమ్ । భవావాజస్య సంగథే ॥

దధిక్రావ్ణ ఇతి దధి కుంభేన । దధిక్రావ్ణో అకారిషం దధిక్రాఽనుష్టుప్ -

దధిక్రావ్ణో అకారిషం జిష్ణో రశ్వస్య వాజినః ।

సురభినో ముఖా కర త్ప్రణ ఆయూంషి తారిషత్ ॥

ఘృతం మిమిక్షేతి ఘృతకుంభేన - ఘృతం మిమిక్షే గృత్సమదోఽగ్ని స్త్రిష్టుప్-

ఘృతం మిమిక్షే ఘృతమస్య యోని ర్ఘృతే శ్రితో ఘృతమ్వస్య ధామ ।

అనుష్వధ మావహ మాదయస్వ స్వాహా కృతం వృషభవక్షిహవ్యమ్ ॥

పయస్వతీ రితి ఇక్షురసకుంభేన-పయస్వతీ రిత్యస్య దేవశ్రవా ఆప త్రిష్టుప్-
పయస్వతీ రోషధయః పయస్వ న్మామకం వచః ।
ఆపాం పయస్వ దిత్పయ స్తేన మాసహశున్ధత ॥
దేవం బర్హిరితి మధు కుంభేన - దేవం బర్హి రిత్యస్య బర్హి త్రిష్టుప్ -
దేవం బర్హి ర్వర్ధమానం సువీరం స్తీర్ణంరాయే సుభరం వేద్యస్యామ్ ।
ఘృతే నాక్తం వసవ స్సీదతేదం విశ్వే దేవా ఆదిత్యా యజ్ఞి యాసః ॥
కాండా త్కాండా దితి దూర్వోదకేన - కాండా త్కాండా త్ప్రరోహన్తీ
పరుషః పరుషః పరీ । ఏవానో దూర్వే ప్రతను సహస్రేణ శతేనచ ॥
సరస్వతీ సాధయన్తీతి దర్భోదక కలశేన - సరస్వతీత్యస్య తిస్రోదేవ్యో జగతీ-
సరస్వతీ సాధయంతీ ధియంన ఇళా దేవీ భారతీ విశ్వతూర్తిః ।
తిస్రో దేవీ స్స్వధయా బర్హి రేద మచ్ఛిద్రం పాంతు శరణం నిషద్య ॥
తతః పంచ త్రింశత్కలశేషు మధ్యే యేఅన్తిమా దశపల్లవాఽన్వితా
లోక పాల కలశాస్తైర్దేవం స్నాపయేత్ -
త్రాతార మింద్రమితి కదంబ పల్లవ కలశోదకేన - త్రాతార మింద్ర
మిత్యస్య ఇంద్ర త్రిష్టుప్ - త్రాతార మింద్ర మవితార మింద్రం హవే
హవే సుహవం శూర మింద్రమ్ । హ్వయామి శక్రం పురుహూత మింద్రం
స్వస్తినో మఘవా ధాత్వింద్రః ॥ త్వన్నో అగ్న ఇతి శాల్మలీ పల్లవ కలశోదకేన-
త్వంనో అగ్న ఇత్యస్య అగ్ని వరుణౌ త్రిష్టుప్ -
త్వంనో అగ్నే వరుణస్య విద్వాన్ దేవస్య హేళో వయాసి సీష్టాః ।
యజిష్ఠో వహ్నితమ శ్శోశుచానో విశ్వా ద్వేషాంసి ప్రముముగ్ధ్యస్మత్ ॥
యమాయ సోమమితి జంబూ పల్లవ కలశోదకేన-

యమాయ సోమం యమోయమోఽనుష్టుప్ -

యమాయ - అరంకృతః ।

అసున్వంత ఇతి అశోక పల్లవ కలశోదకేన । శుక్ల ॥

అసున్వంత మయ జమానమిచ్ఛ స్తేనస్తేత్యా మన్విహి తస్కరస్య ।

అన్య మస్మ దిచ్ఛ సాత ఇత్యా నమో దేవి నిర్ ఋతే తుభ్యమస్తు ॥

తత్వాయామీతి ప్లక్ష పల్లవ కలశోదకేన - తత్వాయామీ త్యస్య వరుణ

శ్శునశ్శేఫ స్త్రిష్టుప్ - తత్వాయామి బ్రహ్మణా వన్దమాన స్తదాశాస్తే యజమానో

హవిర్భిః। అహేళమానో వరుణేహ బో ధ్యురుశం సమాన ఆయుః ప్రమోషీః॥

ఆనో నియుద్భిరితి చూతపల్లవ కలశోదకేన -

ఆనో నియుద్భి రిత్యస్య వాయు స్త్రిష్టుప్ -

ఆనో నియుద్భి శ్శతినీభి రధ్వరం సహస్రిణీభి రుపయాహి యజ్ఞమ్ ।

వాయో అస్మిం త్సవనే మాధయస్వ యూయం పాత స్స్వస్తిభి స్సదానః॥

వయంసోమ ఇతి వటపల్లవ కలశోదకేన -

వయం సోమ ఇత్యస్య విశ్వేదేవా గాయత్రీ-

వయం సోమ వ్రతేతవ మన స్తనూషు బిభ్రతః । ప్రజావంత స్సచేమహి ॥

తమీశా నమితి బిల్వపల్లవోదక కలశోదకేన - తమీశాన మిత్యస్య దేవ స్త్రిష్టుప్-

తమీశానం జగత స్తస్థుష స్పతిం ధియం జిన్వమవసే హూమహే వయమ్।

పూషానో యథా వేదసామ సద్వృధే రక్షితా పాయు రదబ్ధ స్వస్తయే ॥

నమో అస్తు సర్పేభ్య ఇతి నాగపల్లవోదక కలశోదకేన - (శుక్ల)

నమో అస్తు సర్పేభ్యో యేకేచ పృథివీ మను ।

యే అంతరిక్షే యే దివి తేభ్య స్సర్పేభ్యో నమః ॥

బ్రహ్మ జజ్ఞాన మితి పలాశ పల్లవ కలశోదకేన – బ్రహ్మ జజ్ఞానం నకులో బ్రహ్మో త్రిష్టుప్ – బ్రహ్మ జజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తాద్విసీమత స్సురుచో వేన ఆవః। సబుధ్న్యా ఉపమా అస్య విష్ఠా స్సతశ్చ యోని మసతశ్చ వివః॥

త్ర్యమ్బకమితి రుద్రాక్షో దక కలశోదకేన – త్ర్యంబక మిత్యస్య రుద్రోఽనుష్టుప్ – త్ర్యమ్బకం యజామహే సుగంధిం పుష్టివర్ధనమ్। ఉర్వారుక మివ బంధనా న్మృత్యో ర్ముక్షీయ మామృతాత్॥

ఏభి ర్మంత్రై స్సంస్నాప్య – సహస్ర శీర్షేతి పురుష సూక్తేన – యథా సంభవ కలశైః భేరీ శంఖ తూర్య కోలాహల ధ్వని పుణ్య స్త్రీ-మఙ్గల గీతైః బ్రహ్మ ఘోషైః షోడశాఽష్ట చతురాదిభిః – దేవం స్నాపయిత్వా సుగంధినా సితవస్త్రేణ పరిమృజ్య

విశ్వత శ్చక్షు రిత్యస్య విశ్వకర్మా త్రిష్టుప్ – ఓం విశ్వతశ్చ క్షు రుత విశ్వతో ముఖో విశ్వతోబాహు రుతవిశ్వత స్పాత్। సంబాహుభ్యాం నమతి సంపతత్రై ర్ద్యావా పృథివీ జనయ న్దేవ ఏకః॥

ఇతి మంత్రేణ సంకలీ కృత్య దేవ మావాహయేత్ –

ఏహ్యేహి భగవన్ విష్ణో లోకాను గ్రహకామ్యయా।
యజ్ఞభాగం గృహాణేదం వాసుదేవ నమోస్తుతే॥

1 దేవభేదేన మంత్రోహః కార్యః ఇత్యావాహ్య
2 హిరణ్య వర్ణేతి హిరణ్య పాత్రేణ పాద్య మర్ఘ్యం చదద్యాత్।
ఓం హిరణ్య వర్ణాం – ఆవహ॥ తతో విభ్రా డిత్యా చమనమ్॥

విభ్రా డ్బృహ త్పిబతు సోమ్యం మధ్వాయు ర్దధ ద్యజ్ఞపతా వవిహృతం। వాత జూతో యో అభి రక్ష తిత్మనా ప్రజాః పుపోష బహుధా విరాజతి॥

1 ఆయా దేవతల పేరు సంస్కృత భాషలో చెప్పవలెను.
2 హిరణ్య వర్ణాం – సూక్తం పేరు చోట వ్రాయబడినది. త్రిప్పి చూడుడు.

త్ర్యమ్బక మితి చందనాని విలేపయేత్ - త్ర్యమ్బక మిత్యస్య రుద్రోఽనుష్టుప్-
ఓం త్ర్యమ్బకం - మామృతాత్ । వేదాహ మిత్యు పవీతమ్ ।
వేదాహమేతం - పరస్తాత్ । తమేవం విద్వాన్ - విద్యతేయనాయ ।
యువాసు వాసేతి వస్త్రమ్ । యువాసు వాసా ఇత్యస్య యూప స్త్రిష్టుప్ -
యువాసు వాసాః పరివీత ఆగాత్సఉ శ్రేయా న్భవతి జాయమానః ।
తంధీరాసః కవయ ఉన్నయన్తి స్వాధ్యో౩ మనసా దేవయన్తః ।
తతో వేదాహ మేత దిత్యుత్త రీయమ్ -
ఇదం విష్ణు రితిపుష్పమ్ - ధూరసీతి ధూపం - చన్ద్రమా మనస
ఇతి దీపమ్ - అన్నపతే ఇతి నైవేద్యమ్ -
అన్నపతే నళ కూబరోఽన్నపతి ర్జగతీ -
అన్న పతేఽన్నస్యనో దేహ్యన మీవస్య శుష్మిణః ।
ప్రప్ర దాతారం తారిష ఊర్జంనో ధేహి ద్విపదే చతుష్పదే ।
తత ఆచమనీయమ్ - కరోద్వర్తనమ్ - తాంబూలం - ఫలాని సమర్ప్య -
కర్పూర గర్భిత బహువర్తిభిః నీరాజనం కృత్వా -
యజ్ఞేన ఇత్యస్య సాధ్యా ప్రస్తార పఙ్క్తిః -
యజ్ఞేన యజ్ఞ మయజన్త దేవాస్తాని ధర్మాణి ప్రథమా న్యాసన్ ।
తేహనాకం మహిమాన స్సచన్త యత్రపూర్వే సాధ్యాస్సన్తి దేవాః ।
ఇతి పుష్పాంజలిం దత్వా - పురుష సూక్తేన జ్యేష్ఠసామ్నా
వైరాజ గాయత్రీ సామభిః స్తుత్వా తైలపాత్ర స్నానవస్త్రాఽసన
నైవేద్యాదికం ఆచార్యాయ దద్యాత్ -

ఏతత్ సంక్షేపతః ప్రోక్తం స్నాన కర్మ జగత్పతే ।
ఏతద్వై సాధకః కృత్వా సర్వా న్కామా న్సమశ్నుతే ।

ఇతి దేవ స్నపన విధిః

పంచగవ్యాఽధివాసః

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ క్రియమాణ దేవతా ప్రతిష్ఠా యజ్ఞ కర్మణి దేవతా మూర్తీనాం బింబ శుద్ధ్యర్థం పంచగవ్యాఽధి వాసనం కరిష్యే - దేవ మంత్రం సూక్తంచ, ప్రథమం పఠేత్ - పంచగవ్య మంత్రాః - యదంతి యచ్చదూరకే - భద్రం కర్ణేభి రితి శాంతి మంత్రాన్ పఠేత్ ।

జలాఽధివాసః

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ - దేవతా మూర్తీనాం ఘోరతను శాంతి ద్వారా బింబ శుద్ధ్యర్థం - రసధాతు సిద్ధి ద్వారా తేజోవత్తా సిద్ధ్యర్థం జలాఽధివాసనం కరిష్యే - జలాధివాసః । కల్పోక్త విధినా లిఖితః ।

ఘృతాఽధివాసః

ఆచమ్య - ఏవం - ప్రతిష్ఠా యజ్ఞ కర్మణి దేవతా మూర్తీనాం శుక్రధాతు మత్తా సిద్ధి ద్వారా వీర్య వత్త్వ సిద్ధ్యర్థం ఘృతాఽధి వాసనం కరిష్యే - దేవ మంత్రం సూక్తంచ - ఘృతం మిమిక్షే - ఘృత సూక్తం పఠేత్ -

ధాన్యాధి వాసః

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ .. ప్రతిష్ఠా యజ్ఞ కర్మణి ఆసాం మూర్తీనాం రస రక్తాది సప్త విధ ధాతు మత్తా సిద్ధి ద్వారా తేజోవత్త్వ సిద్ధ్యర్థం ధాన్యాధివాసం కరిష్యే - కల్పోక్త విధినా లిఖితః -

శయ్యాధి వాసః

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ ప్రతిష్ఠా యజ్ఞ కర్మణి దివ్య కలా సాన్నిధ్యార్థం సత్త్వ గుణ ప్రధానతా సిద్ధ్యర్థం శయ్యాధి వాసనం కరిష్యే - దేవ మంత్రం సూక్తంచ - రాత్రి సూక్తం శాంతి పాఠం పఠేత్

కల్పోక్త విధినా లిఖితః

క్షీరాధి వాసః

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ క్రియమాణ ప్రతిష్ఠా యజ్ఞ కర్మణి దేవతా మూర్తీనాం। త్వగ్ధాతుమత్తా సిద్ధి ద్వారా। తేజః ప్రాప్త్యర్థం క్షీరాధివాసం కరిష్యే- దేవ మంత్రాః। సూక్తంచ। ఆప్యాయస్వేతి వర్గమేకమ్। శంనో దేవా సూక్తమ్- సుశిల్పేతి వర్గ పంచకమ్। రుద్ర సూక్తం శాంతి మంత్రాన్ పఠేత్।

చందనాధి వాసః

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ క్రియమాణ ప్రతిష్ఠా యజ్ఞ కర్మణి దేవతా మూర్తీనాం సౌగంధ్య సిద్ధి ద్వారా మృదుత్వ సిద్ధ్యర్థం చందనాధివాసం కరిష్యే- దేవమంత్రాః గంధద్వారాం - ఓషధీ సూక్తం శాంతి మంత్రాన్ పఠేత్ -

రత్నాఽధి వాసః

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ - యజ్ఞ కర్మణి దేవతా మూర్తీనాం ప్రకాశత్వ సిద్ధ్యర్థం రత్నాఽధి వాసం కరిష్యే - దేవమంత్రాః। సూక్తంచ। సహి రత్నాని। హిరణ్యరూపః। అగ్న ఆయాహి। విష్ణు సూక్తం శాంతి మంత్రాః -

సప్తవిధాఽధివాసానంతరం తత్త దధివాస మంత్రైః ఆజ్యేన అష్టోత్తర శత మష్టా వింశతి రష్టౌవా ఆహుతిభి ర్హుత్వా సంపాతాఽజ్యేన దేవం స్పృశేత్ -

ఇత్యధివాస విధిః

అధివాసస్సప్తవిధః పంచగవ్యాఽదితః క్రమాత్।
పంచగవ్యాఽధివాసంచ జలాఽధివాసనంతతః। 1
ఘృతాఽధివాసనంచైవ ధాన్యాఽధి వాసనంతథా।
శయ్యాఽధివాసనం ప్రోక్తం క్షీరాఽధి వాసనంతతః। 2
చందన స్యాఽధివాసశ్చ సప్తధా పరి కీర్తితః
త్రిరాత్రమేకరా త్రంవా పంచరా త్రమథాపివా।
అథ వాసస్తరా త్రంతు కార్యం స్యాదధి వాసనమ్। 3

1 ద్వాదశ వైష్ణవ భక్తాః –

భూతం సరశ్చ మహదాహ్వయ భట్టనాథ
శ్రీ భక్తి సార కులశేఖర యోగి వాహాన్ ।
భక్తాంఘ్రిరేణు పరకాల యతీం ద్రమిశ్రాన్
శ్రీమత్పరాంకుశ మునిం ప్రణతోస్మి నిత్యమ్ ।

1) పూదత్తాళ్వార్ 2) పొయ్ గై యాళ్వార్
3) పెయాళ్వార్ 4) పెరియాళ్వార్
5) ఆండాళ్ 6) తిరుమళి శై యాళ్వార్
7) కులశేఖరాళ్వార్ 8) తిరుప్పాణియాళ్వార్
9) తొండరప్పొడి యాళ్వార్ 10) తిరుమంగై యాళ్వార్
11) మధురకవి యాళ్వార్ 12) నమ్మాళ్వార్.

2 ఏకాదశ శైవ భక్తాః

1) తిరునీలకంఠనాయనార్ 2) ఇయల్పహనాయనార్
3) ఇళయాన్ కుడినాయనార్ 4) మెయ్పొరుళ్ నాయనార్
5) ఎరిపత్త నాయనార్ 6) అరివాట్టాయ నాయనార్
7) ఆనాయ నాయనార్ 8) మురుగ నాయనార్
9) నందనార్ 10) తిరుక్కురుప్పు తొండ నాయనార్
11) పుగళ్ చోళ నాయనార్

---

1 ద్వాదశ వైష్ణవ భక్తాః పన్నిద్దరాళ్వారులు ప్రసిద్ధ వైష్ణవ భక్తులు.

2 ఏకాదశ శివ భక్తాః పదునొకండు శివభక్తులు – నాయనార్లు.

అథ ధాన్యాఽధి వాసనమ్

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ ఆసాం మూర్తీనాం రస రక్తాది సప్తవిధ ధాతు మత్తా సిద్ధి ద్వారా తేజోవత్త్వ సిద్ధ్యర్థం ధాన్యాధి వాసం కరిష్యే - ఇతి సంకల్ప్య। శుచౌ దేశే ధాన్యరాశిం ప్రకల్ప్య యాఓషధీ రిత్యనువాకేన ధాన్య మభి మంత్ర్య అష్టదళపద్మం లిఖిత్వా అంకురాఽరోపణే యా ఓషధీ రిత్యనువాకో లిఖితః। తత్ర దేవం నిధాయ (దేవానాముప వేశనం కృత్వా) వ్రీహి భి ర్యవై ర్వా దేవమా చ్ఛాదయేత్। యావద్ధాన్యేషు ప్రతిమా ప్రతిష్ఠితా తావత్ పురుష సూక్తం పఠేత్। అధివాసనాఽవసరే ద్వాదశ బ్రాహ్మణాన్ పాయసాఽన్నేన దేవోనః ప్రీయతామితి భోజయేత్। తత స్సమలం కృత్వాశ్చత్స్రో గాః సదక్షిణాః సవత్సాః ఆచార్యాదిభ్యో దత్వా దేవ మధివాసయేత్।

అథ శయ్యాఽధి వాసనమ్

శయ్యాఽధి వాస సకల్పః

ఏవం - తిథౌ ఆసాం మూర్తీనాం సర్వాంగ సౌష్ఠవ పూర్వక తేజోవత్తా సిద్ధ్యర్థం శయ్యాఽధివాసం కరిష్యే -

పూర్వ ముఖే ప్రాసాదే అగ్నికోణే శయ్యా।
పశ్చిమ ముఖే ప్రాసాదే వాయుకోణే శయ్యా।
దక్షిణ ముఖే ప్రాసాదే నైర్ ఋత్యకోణే శయ్యా।
ఉత్తర ముఖే ప్రాసాదే ఈశాన కోణే శయ్యా।
తత్రాదౌ పురుష సూక్తేన దేవం స్తుత్వా।

ఉత్తిష్ఠ బ్రహ్మణ స్పత ఇత్యస్య విషమా జగతీ। దేవోత్థాపనే వినియోగః-

ఓం ఉత్తిష్ఠ బ్రహ్మణస్పతే దేవయన్త స్త్వేమహే।
ఉప ప్రయంతు మరుత స్సుదానవ ఇంద్ర ప్రాశుర్భవా సచా।

ఇతి మంత్రేణ ఉత్థాప్య -

ఉత్తిష్ఠో త్తిష్ఠ గోవిన్ద ఉత్తిష్ఠ గరుడధ్వజ ।
ఉత్తిష్ఠ కమలా కాన్త త్రై లోక్యం మఙ్గళం కురు ॥

ఉత్తిష్ఠో త్తిష్ఠ సంసారే త్యజ నిద్రాం జగత్పతే ।
సాధవః సంప్రతీక్షంతే త్వద్దర్శన మహోత్సవాః ॥ ఇతి నత్వా ।

రథే తిష్ఠన్నితి రథ మారోపయేత్ ॥ రథే తిష్ఠన్నయతీ త్యస్య
పూర్వార్థస్య సారథి రుత్తరార్ధస్య రశ్మయ స్త్రిష్టుప్ -
రథే తిష్ఠన్నయతి వాజినః పురో యత్ర యత్ర కామయతే సుషారథిః ।
అభీశూనాం మహిమానం పనాయత మనః పశ్చా దను యచ్ఛంతి రశ్మయః ॥

తతో జయ జయ శబ్దైః వేదధ్వనిభిః సువాసినీ మంగళ గీతైః
మృదంగాది ఘోషైః ప్రాసాద ప్రాదక్షిణ్యేనాఽఽనీయ యాగమంటప
పశ్చిమద్వారి నివేశ్య-
ఆకృష్ణేన హిరణ్య స్తూప స్సవితా త్రిష్టుప్ - దేవ ప్రవేశనే వినియోగః -
ఆకృష్ణేన రజసా వర్తమానో నివేశయ న్నమృతం మర్త్యంచ ।
హిరణ్యయేన సవితా రథేన దేవో యాతి భువనాని పశ్యన్ ॥

ఇతి మంత్రేణ ప్రవేశ్య దతనంతరం మధ్యమవేద్యాః పశ్చిమభాగ
స్థిత పీఠే పూర్వాభి ముఖం దేవం నిధాయ మధుపర్కం కుర్యాత్ -

పురుష ఏవేద మిత్యస్య నారాయణః పురుషోఽనుష్టుప్ -
పురుష ఏవేదం సర్వం యద్భూతం యచ్చ భవ్యం ।
ఉతాఽమృతత్వస్యే శానో యదన్నేనాఽతి రోహతి ॥

ఇతి పాద్యమ్ -

ఏతా వానస్య నారాయణః పురుషోత్తమోఽ నుష్టుప్ -

ఏతావానస్య మహిమాతో జ్యాయాంశ్చ పూరుషః ।

పాదోఽస్య విశ్వా భూతాని త్రిపాదస్యాఽమృతం దివి ॥

ఇత్యర్ఘ్యమ్ । అన్నపతే నళ కూబరోఽన్నపతి ర్బృహతీ -

అన్న పతే న్నస్యనో దేహ్యన మీవస్య శుష్మిణః ।

ప్రప్ర దాతారం తారిష ఊర్జంనో దేహి ద్విపదే చతుష్పదే ॥

ఇతి మధుపర్కం దద్యాత్ -

తతో మణ్డప మధ్య వేద్యాం సర్వతోభద్రే ధాన్యపుంజో పరి

సారకాష్ఠ భూతాం ప్రాక్సిరాం సుపట్టాం శయ్యాం నిధాయ -

ఊర్ణం మ్రదా ఇత్యస్య బర్హి గాయత్రీ -

ఊర్ణం మ్రదా విప్రథ స్వాభ్య గ్ం ర్కా అనూషత । భవాన శ్శుభ్ర సాతయే ॥

తదుపరి చంద్ర కలికాం శుభ్రాస్తరణాం ఉపధానద్వయవతీం శయ్యాం

తదుపరి రత్నకంబళ మాస్తీర్య తత్రాఽక్షతైః స్వస్తిక మాలిఖ్య ప్రాగగ్రాన్

కుశా నాఽస్తీర్య - పుష్పాణిచ విన్యస్య గన్ధతోయేన సంమార్జ్య మలయాఽ

గరు ధూపేన ధూపయిత్వా పుష్పమాలాభి ర్వితానేన చ సుశోభితాంచ

కృత్వా శయ్యాయాః పరితః పూర్వాదిదిక్షు ఏతాన్ పూజయేత్ ॥

పూర్వే ఓం విష్ణవే నమః । - దక్షిణే ఓం మధుసూదనాయ నమః ।

పశ్చిమే ఓం త్రివిక్రమాయ నమః । ఉత్తరే ఓం వామనాయ నమః ।

ఆగ్నేయ్యాం ఓం శ్రీధరాయ నమః । నిర్ ఋతౌ ఓం హృషీకేశాయ నమః ।

వాయవ్యాం ఓం పద్మనాభాయ నమః । ఐశాన్యాం ఓం దామోదరాయ నమః ।

ఇతి సంపూజ్య త్రిః పరిక్రమేత్ -

శివ ప్రతిష్ఠాయాంతు శర్వాదీన్ పూర్వాది దిక్షు నామమంత్రైః
క్రమేణ పూజయేత్ ॥

పూర్వే ఓం భవాయ నమః । దక్షిణే ఓం శర్వాయ నమః ।
పశ్చిమే ఓం ఈశానాయ నమః । ఉత్తరే ఓం పశుపతయే నమః ।
ఆగ్నేయ్యాం ఓం రుద్రాయ నమః । నైఋత్యాం ఓం ఉగ్రాయ నమః ।
వాయవ్యాం ఓం భీమాయ నమః । ఈశాన్యాం ఓం మహాదేవాయ నమః ।
శక్తి ప్రతిష్ఠాయాం బ్రాహ్మ్యాది మాతృకాః పూర్వవ దాऽవాహయేత్ ।

దేవీపక్షే
ఓంభవస్య దేవస్య పత్న్యై నమః పూర్వే। శర్వస్య దేవస్య పత్న్యై నమః దక్షిణే
ఓంఈశానస్య దేవస్య పత్న్యై నమః పశ్చిమే । పశుపతే ర్దేవస్య పత్న్యై నమః
ఉత్తరే । ఓం రుద్రస్య దేవస్య పత్న్యై నమః ఆగ్నేయ్యాం । ఉగ్రస్య దేవస్య
పత్న్యై నమః నైఋత్యాం । ఓం భీమస్య దేవస్య పత్న్యై నమః వాయవ్యాం।
మహా దేవస్య పత్న్యై నమః ఈశాన్యాం ।

ఇతి సంపూజ్య త్రిః పరిక్రమేత్ -

ఇతి సంపూజ్య తత్త ద్దేవతా మూలమంత్రేణ ప్రాక్ఛిరసం దేవం నివేశయేత్ -

ఏవం దేవం శయ్యాయాం నివేశ్య విశ్వత శ్చక్షురిత్యస్య విశ్వకర్మా త్రిష్టుప్-

విశ్వత శ్చక్షు రుతవిశ్వతో ముఖో విశ్వతో హస్త ఉత విశ్వత స్పాత్ ।

సం బాహుభ్యాం నమతి సంపతత్రై ర్ద్యావా పృథివీ జనయ న్దేవ ఏకః ॥

ఇతి సంకలీ కృత్య । త్రిభిః పట్ట దుకూలైః విచిత్రైః కార్పాస నిర్మితై ర్వా
దేవ మాచ్ఛాద్య దేవస్య శిరోదేశే భూమావేవ సవస్త్రం సహిరణ్యం నిద్రా కలశం
సంస్థాపయేత్ - ఆపో దేవీ రిత్యస్య గోతమో రహూగణో ఇంద్రో జగతీ-

ఆపో నదేవీ రుపయాన్తి హోత్రియ మవః పశ్యన్తి వితతం యధారజః ।

ప్రాచై ర్దేవాసః ప్రణయన్తి దేవయుం బ్రహ్మ ప్రియం జోషయన్తే వరాఇవ॥

ఇతి మంత్రేణ స్థాపయిత్వా -

ఆపో అస్మా నిత్యస్య ఆప త్రిష్టుప్ -

ఆపో అస్మా న్మాతర శ్శుంధయంతు ఘృతేననో ఘృతప్వః పునన్తు ।

విశ్వం హిరిప్రం ప్రవహన్తి దేవీ రుదిదాభ్య శ్శుచిరా పూత ఏమి ।

ఇతి ప్రతిష్ఠాపయేత్ -

తత ఆప్యాయస్వేతి మంత్రేణ మధుసర్పిభ్యాం దేవ మభ్యఙ్గయేత్ ।

ఆప్యాయస్వ మదిన్తమ ఇత్యస్య గౌతమో రహూగణ ఉష్ణిక్ -

ఆప్యాయస్వ మదిన్తమ సోమ విశ్వేభి రంశుభిః ।

భవాన స్సుశ్రవ స్తమ స్సఖా వృధే ॥ తతః -

యాతే రుద్ర శివా తనూర ఘోరాఽపాప కాశినీ ।

తయాన స్తనువా శంతమయా గిరిశం తాభి చాకశీహి ॥

ఇతి మంత్రేణ దేవం తిల సర్షప చూర్ణై రుపలింపేత్ - తతో గంధ

పుష్పాద్యై ర్దేవ మభ్యర్చ్య - బృహస్పతే ఇత్యస్య బృహస్పతి త్రిష్టుప్ -

బృహస్పతే పరిదీయా రథేన రక్షోహా మిత్రాం అప బాధమానః ।

ప్రభంజం త్సేనాః ప్రమృణో యుధాజయ న్నస్మాక మేధ్యవితా రథానామ్ ।

ఇతి మంత్రాంతే సితం పరిధానం దద్యాత్ -

తతో విచిత్రైః కార్పాస వస్త్రైః దుకూలపట్టైశ్చ దేవ

మాఽచ్ఛాద్య శిరసి కౌశేయం చదద్యాత్ -

రాత్రి సూక్త పఠనం కుర్యాత్ -

రాత్రి సూక్తమ్

రాత్రీతి సూక్తస్య కుశిక ఋషిః । రాత్రిర్దేవతా । గాయత్రీ ఛందః ।
రాత్రి సూక్త పఠనే వినియోగః ।

ఓమ్ రాత్రీ వ్యఖ్యదాయతీ పురుత్రా దేవ్య గ్‌ క్షభిః। విశ్వా అధిశ్రియోఽధిత॥
ఓర్వప్రా అమర్త్యా నివతో దేవ్యు గ్‌ ద్వతః । జ్యోతిషా బాధతే తమః ॥
నిరు స్వసార మస్కృతోషసం దేవ్యాయతీ । అపేదుహా సతే తమః ॥
సానో అద్య యస్యావయం నితేయామన్నవి క్ష్మహి। వృక్షేన వసతిం వయః॥
నిగ్రామాసో అవిక్షత నిపద్వంతో నిపక్షిణః । నిశ్యేనా సశ్చి దర్థినః ॥
యావయా వృక్యంగ్‌వృకం యవయస్తేనమూర్మ్యే । అథానస్సు తరాభవ ॥
ఉపమాపేపిశ త్తమః కృష్ణం వ్యక్తమస్థిత । ఉష ఋణేవ యాతయ ॥
ఉపతేగా ఇవా కరం వృణీష్వ దుహిత ర్దివః । రాత్రి స్తోమం నజిగ్యుషే ॥

తత శ్చతురో దీపాన్ ప్రజ్వాలయేత్ ॥ అత్ర దేవస్య బృహస్పతే ఇతి పూర్వోక్త మంత్రేణ హస్తే కంకణ బంధన మిత్యేకే । తతో విశ్వత శ్చక్షురితి మంత్రేణ- విశ్వత శ్చక్షు రిత్యస్య విశ్వ కర్మా త్రిష్టుప్ – దేవాఽలంభనే వినియోగః –

విశ్వత శ్చక్షు రుత విశ్వతో ముఖో విశ్వతో హస్త ఉత విశ్వత స్పాత్ ।
సం బాహుభ్యాం నమతి సంపతత్రై ర్ద్యావా పృథివీ జనయ న్దేవ ఏకః ॥

ఇతి దేవస్య పాద నాభి వక్ష శ్శిరస్సు ఆలంభనం కుర్యాత్ –
తదా దేవస్య పురతః పాదుకే । పార్శ్వయో శ్శాంతి కుంభౌ
దక్షిణ పార్శ్వే ఛత్రం వ్యజనం చామర రత్నానిచ ఆసన
దర్పణ ఘంటా భక్ష్య భోజ్య జల పాత్రాఽదికంచ పురతః స్థాపయేత్ –

తతో భూతేభ్యః భస్మనా దర్భ తిలైః దేవస్య సమంతా ద్దస్తార్థం

ప్రాకార త్రయం కృత్వా మండప ద్బహి ర్గత్వా ప్రతి దిశ మింద్రాది

లోక పాలేభ్యో గంధాది దాన పూర్వకం పూర్వవద్బలిం దద్యాత్ ।

తతో భూతేభ్యో బలిదానం । బలిమంత్రస్తు ।

పూర్వదిగ్వాసిభ్యో దిక్పతి భూతాది పతి దిగ్రుద్ర దిగ్గణపతి

దిఙ్మాతృ దిక్ క్షేత్ర పాలేభ్యో నమః

త్ర్యంబక మిత్యస్య రుద్రోఽనుష్టుప్ -

త్ర్యంబకం యజామహే సుగంధిం పుష్టి వర్ధనమ్ ।

ఉర్వారుక మివ బన్ధనా న్మృత్యో ర్ముక్షీయ మామృతాత్ ।

ఇతి మంత్రేణ పూర్వాది దిక్షు ప్రతిదిశం బలిం దత్వా -

ఆచమ్య హోమం కుర్యాత్ -

శయ్యాఽధివాస హోమః

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ - యజ్ఞ కర్మణి శయ్యాఽధివాస హోమం కరిష్యే-

అస్మి న్నన్వాహితేగ్నౌ వహ్నిం జాతవేదస మిధ్మేన ప్రజాపతిం ప్రజాపతిం

చాఽఘారదేవతే ఆజ్యేన । అగ్నీషోమౌ చక్షుషీ ఆజ్యేన ప్రధాన దేవతాం

శ్రీ మహావిష్ణుం ఓం పరాయ విష్ణ్వాత్మనే స్వాహా । శివం ఓం పరాయ

శివాత్మనే స్వాహా । దేవీం ఓం పరాయై అంబికాయై ఆత్మస్వరూపిణ్యై

స్వాహా । ఏవం తత్త ద్దేవతా మంత్రాం ఊహ్యా । తిలయవాభ్యాం

అష్టోత్తర శత మష్టౌభిర్వా ఆహుతిభిః । శేషేణ స్విష్టకృత మిత్యాది

సర్వం పూర్వవత్ ।

ఇతి శయ్యాఽధి వాస హోమః

అథ ప్రతిమాఽన్యాస క్రమః

తత్రాదౌ స్వాఙ్గే భూతశుద్ధిం ప్రాణ ప్రతిష్ఠాం అన్తర్మాతృకా
బహిర్మాతృకా న్యాసాన్ కృత్వా తత్త ద్దేవతా కలాన్యాసాన్ంశ్చ
కృత్వా పునర్దేవాఙ్గే న్యాసం కుర్యాత్ -
అథవా పురుష సూక్త న్యాసం కృత్వా - దేవాఙ్గే న్యాసం కుర్యాత్ -
దేవోభూత్వా దేవం యజేదితి వాక్యాత్ -
శయ్యాఽధి వాసాఽనన్తరం। అధివాసహోమం కుర్వన్
సంపాతాఽజ్యేన ప్రతిమాసు తత్తత్ స్థానం స్పృశేత్ - యథా
ఓం సహస్ర శీర్షా పురుష స్సహస్రాక్ష స్సహస్ర పాత్ ।
సభూమిం విశ్వతో వృత్వాఽ త్యతిష్ఠ ద్దశాఙ్గులమ్ స్వాహా -
నారాయణా యేదం నమమ। సంపాతాజ్యం గృహీత్వా ।
పాదయోః స్పృశేత్ । ఏవం ప్రణవ సర్వత్ర -

అథ పురుష సూక్తన్యాసః

ఓం సహస్ర శీర్షా - దశాఙ్గులమ్ ॥ (స్వాహా)	పాదయోః
పురుష ఏవేదం సర్వం - తిరోహతి ॥	జంఘయోః
ఏతావానస్య - త్రిపాదస్యాఽమృతం దివి ॥	జాన్వోః
త్రిపాదూర్ధ్వ - సాశనానశనే అభి ॥	ఊర్వోః
తస్మాద్విరాళజాయత - మథో పురః ॥	వృషణయోః
యత్పురుషేణ - శరద్ధవిః ॥	కటౌ
తంయజ్ఞం బర్హిషి - ఋషయశ్చయే ॥	నాభౌ

తస్మాద్యజ్ఞాత్ - గ్రామ్యాశ్చయే ॥ హృదయే

తస్మాద్యజ్ఞాత్ - యజుస్తస్మాదజాయత ॥ స్తనయోః

తస్మాదశ్వా - అజావయః ॥ బాహ్వోః

యత్పురుషం - పాదావుచ్యేతే ॥ ముఖే

బ్రాహ్మణోస్య - అజాయత ॥ చక్షుషోః

చన్ద్రమామనసో - వాయురజాయత ॥ కర్ణయోః

నాభ్యా ఆసీదన్తరిక్షం - అకల్పయన్ ॥ భ్రువోః

సప్తాస్యాన్ - పురుషం పశుమ్ ॥ ఫాలదేశే

యజ్ఞేన యజ్ఞ - సాధ్యాస్సన్తి దేవాః ॥ శిరసి

ఇతి పురుష సూక్తన్యాసః -

1 ప్రణవ న్యాసః

ఓం అం నమ స్స్వాహా - పాదయోః

ఓం ఉం నమ స్స్వాహా - హృదయే

ఓం మం నమ స్స్వాహా - లలాటే ప్రణవం సర్వత్ర

2 వ్యాహృతిన్యాసః

ఓం భూః నమ స్స్వాహా - పాదయోః

ఓం భువః నమ స్స్వాహా - హృదయే

ఓం స్వః నమ స్స్వాహా - మూర్ధ్ని

3 మాతృకా న్యాసః

ఓం అం	నమస్స్వాహా	తాలుకే	ఔం	నమస్స్వాహా	అధోదన్తపంక్తౌ
ఆం	,,	ముఖే	అం	,,	లలాటే
ఇం	,,	దక్షిణనేత్రే	అః	,,	జిహ్వాయామ్
ఈం	,,	వామనేత్రే	యం	,,	త్వచి
ఉం	,,	దక్షిణకర్ణే	రం	,,	చక్షుషోః
ఊం	,,	వామకర్ణే	లం	,,	నాసికాయాం
ఋం	,,	దక్షిణగణ్డే	వం	,,	దశనేషు
ౠం	,,	వామగణ్డే	శం	,,	శ్రోత్రయోః
ఌం	,,	దక్షిణనాసాపుటే	షం	,,	ఉదరే
ౡం	,,	వామనాసాపుటే	సం	,,	కటౌ
ఏం	,,	ఊర్ధ్వోష్ఠే	హం	,,	హృదయే
ఐం	,,	అధరోష్ఠే	ళం	,,	లింగే
ఓం	,,	ఊర్ధ్వదన్తపంక్తౌ	క్షం	,,	నాభ్యామ్

ఓం పం ఫం బం భం మం	నమస్స్వాహా	దక్షిణ బాహౌ
తం థం దం ధం నం	,,	వామబాహౌ
టం ఠం డం ఢం ణం	,,	దక్షిణ జంఘాయామ్
చం ఛం జం ఝం ఞం	,,	వామ జంఘాయామ్
కం ఖం గం ఘం ఙం	,,	సర్వాఙ్గులీషు

4 గ్రహన్యాసః

ఓం రవిచంద్రాభ్యాం	నమస్స్వాహా	నేత్రయోః
భౌమాయ	,,	హృదయే
బుధాయ	,,	సంక్రధే
బృహస్పతయే	,,	జిహ్వాయాం
శనైశ్చరాయ	,,	లలాటే

రాహవే	,,	పాదయోః
కేతవే	,,	కేశేషు

5 నక్షత్రన్యాసః

ఓం రోహిణీభ్యో	నమస్స్వాహా	హృదయే
మృగశిరసే	,,	శిరసి
ఆర్ద్రాయై	,,	కేశేషు
పునర్వసవే	,,	లలాటే
పుష్యాయ	,,	ముఖే
ఆశ్లేషాభ్యో	,,	నాసాయాం
మఖాభ్యో	,,	దన్తేషు
పూర్వ ఫల్గునీభ్యో	,,	దక్షిణకర్ణే
ఉత్తర ఫల్గునీభ్యో	,,	వామకర్ణే
హస్తాయ	,,	హస్తయోః
చిత్రాయై	,,	దక్షిణభుజే
స్వాత్యై	,,	వామ భుజే
విశాఖాఽనూరాధాభ్యాం	,,	స్తనయోః
జ్యేష్ఠాభ్యో	,,	దక్షిణ కుక్షౌ
మూలాయ	,,	వామ కుక్షౌ
పూర్వాషాఢాభ్యో	,,	కటిపార్శ్వయోః
ఉత్తరాషాఢాభ్యో	,,	లింగే
శ్రవణ ధనిష్ఠాభ్యో	,,	వృషణయోః
శతభిషగ్భ్యో	,,	నేత్రే
పూర్వాభాద్రపదోత్తరాభాద్ర పదాభ్యాం	,,	ఊర్వోః
రేవతీభ్యోఽశ్వనీభ్యో	,,	జంఘయోః
భరణీ కృత్తికాభ్యో	,,	పాదయోః

6 మణ్డలన్యాసః (తారాన్యాసః)

ఓం ధృవాయ నమస్స్వాహా నాభ్యాం
సప్తర్షిభ్యో .. కణ్ఠే
మాతృకామణ్డలాయ .. కటిప్రదేశే
విష్ణుపాదేభ్యో .. పాదయోః
నాగవీథ్యై నమస్స్వాహా } ఇతి వనమూలాయాం
అంగవీథ్యై నమస్స్వాహా }
తారేభ్యో నమ స్స్వాహా ఇతి రోమ కూపేషు ।
అగస్త్యాయ నమ స్స్వాహా - హృదయే

7 కాలన్యాసః

ఓం చైత్రాయ నమస్స్వాహా శిరసి
వైశాఖాయ .. ముఖే
జ్యేష్ఠాయ .. హృదయే
ఆషాఢాయ .. } స్తనయోః
శ్రావణాయ .. }
భాద్రపదాయ .. ఉదరే

ఆశ్వినాయ నమస్స్వాహా కట్యామ్
కార్తికాయ .. } ఊర్వోః
మార్గశీర్షాయ .. }
పౌషాయ .. } జంఘయోః
మాఘాయ .. }
ఫాల్గునాయ .. పాదయోః

సంవత్సరాయ ..
పరివత్సరాయ ..
ఇడావత్సరాయ ..
వత్సరాయ ..
| దక్షిణోర్ధ్వాత్ ప్రాదక్షిణ్యేన చతుర్బాహుషు

పర్వభ్యో నమస్స్వాహా సంధిషు లవాయ నమస్స్వాహా రోమసు
ఋతుభ్యో .. లిఙ్గే కాష్ఠాయ .. రోమసు
అహోరాత్రేభ్యో .. అస్థిషు కృతాయ .. ముఖే
క్షణాయ .. రోమసు త్రేతాయై .. హృదయే

ద్వాపరాయ	,,	నితంబే	పరాయ	,,	జంఘయోః
కలియుగాయ	,,	పాదయోః	పరార్థాయ	,,	జాన్వోః
మన్వంతరేభ్యో	,,	బాహ్వోః			

మహా కల్పాయ	నమస్స్వాహా	శరీరే
ఉదగయనాయ	,,	పాదయోః
దక్షిణాఽయనాయ	,,	పాదయోః
విషువతే	,,	సర్వాఙ్గులీషు

8 వర్ణన్యాసః

ఓం బ్రాహ్మణాయ	నమస్స్వాహా	ముఖే
క్షత్రాయ	,,	బాహ్వోః
వైశ్యాయ	,,	ఊర్వోః
శూద్రాయ	,,	పాదయోః
సంకరజేభ్యో	,,	పాదాగ్రే
అనులోమజేభ్యో	,,	సర్వాఙ్గసన్ధిషు

9 పశున్యాసః

ఓం గోభ్యో	నమస్స్వాహా	ముఖే
అజాభ్యో	,,	దక్షిణ హస్తే
ఆవికేభ్యో	,,	వామ హస్తే
గ్రామ పశుభ్యో	,,	కట్యాం
అరణ్య పశుభ్యో	,,	ఊర్వోః

10 తోయన్యాసః

ఓం మేఘేభ్యో	నమ స్స్వాహా	కేశేషు
అభ్రేభ్యో	,,	రోమసు
నదీభ్యో	,,	సర్వగాత్రే
సముద్రేభ్యో	,,	కుక్షిదేశే

11 విద్యాన్యాసః

ఓం ఋగ్వేదాయ	నమ స్స్వాహా	శిరసి
యజుర్వేదాయ	,,	దక్షిణ భుజే
సామ వేదాయ	,,	వామ భుజే
సర్వోపనిషద్భ్యో	,,	హృదయే
ఇతిహాస పురాణేభ్యో	,,	జంఘయోః
అథర్వాఽంగిరసేభ్యో	,,	నాభౌ
కల్ప సూత్రేభ్యో	,,	పాదయోః
వ్యాకరణాయ	,,	వక్త్రే
తర్కేభ్యో	,,	కంఠే
మీమాంసాయై	,,	హృదయే
నిరుక్తాయ	,,	హృదయే
ఛన్దశ్శాస్త్రేభ్యో	,,	దక్షిణ నేత్రే
జ్యోతిశ్శాస్త్రేభ్యో	,,	వామ నేత్రే
గీతాశాస్త్రేభ్యో	,,	దక్షిణ శ్రోత్రే
భూత శాస్త్రేభ్యో	,,	వామ శ్రోత్రే
ఆయుర్వేదాయ	,,	దక్షిణ భుజే
ధనుర్వేదాయ	,,	వామ భుజే
యోగశాస్త్రేభ్యో	,,	హృదయే
నీతిశాస్త్రేభ్యో	,,	పాదయోః
వశ్యతంత్రాయ	,,	ఓష్ఠయోః

12 వైరాజన్యాసః

ఓం దివే	నమ స్స్వాహా	మూర్ధ్ని
సూర్య లోకాయ	,,	దక్షిణ నేత్రే
చంద్ర లోకాయ	,,	వామ నేత్రే
అనిల లోకాయ	,,	ఘ్రాణే
వ్యోమ్నే	,,	నాభ్యాం
సముద్రేభ్యో	,,	వస్తిదేశే
పృథివ్యై	,,	పాదయోః

13 దేవయోనిన్యాసః

ఓం హిరణ్య గర్భాయ	నమ స్స్వాహా	శిరసి
కృష్ణాయ	,,	కేశేషు
రుద్రాయ	,,	లలాటే
యమాయ	,,	భృకుట్యామ్
అశ్విభ్యాం	,,	కర్ణయోః
వైశ్వానరాయ	,,	ముఖే
మరుద్భ్యో	,,	ఘ్రాణే
వసుభ్యో	,,	కంఠే
రుద్రేభ్యో	,,	దంతేషు
సరస్వత్యై	,,	జిహ్వాయామ్
ఇన్ద్రాయ	,,	దక్షిణ భుజే
బలయే	,,	వామ భుజే
ప్రహ్లాదాయ	,,	దక్షిణ స్తనే
విశ్వ కర్మణే	,,	వామ స్తనే
నారదాయ	,,	దక్షిణ కుక్షౌ
అనంతాదిభ్యో	,,	వామ కుక్షౌ

ఓం వరుణాయ	నమ స్స్వాహా	హస్తయోః
విశ్వేభ్యో దేవేభ్యో	,,	ఊరు మధ్యే
పితృభ్యో	,,	జాను మధ్యే
యక్షేభ్యో	,,	జంఘయోః
రాక్షసేభ్యో	,,	గుల్ఫయోః
పిశాచేభ్యో	,,	దక్షిణపాదే
అసురేభ్యో	,,	వామపాదే
విద్యాధరేభ్యో	,,	పార్ష్ణ్యోః
గ్రహేభ్యో	,,	పాదతలయోః
గుహ్యకేభ్యో	,,	గుదే
పూతనాదిభ్యో	,,	నఖేషు
గన్ధర్వేభ్యో	,,	ఓష్ఠయోః
కార్తికేయాయ	,,	కటి పార్శ్వయోః
గణేశాయ నమః	,,	కటి పార్శ్వయోః

14 మూర్తిన్యాసః

ఓం మత్స్యాయ	నమ స్స్వాహా	మూర్ధ్ని
కూర్మాయ	,,	పాదయోః
నృసింహాయ	,,	లలాటే
వరాహాయ	,,	జంఘయోః
వామనాయ	,,	ముఖే
పరశురామాయ	,,	హృది
రామాయ	,,	బాహుషు
కృష్ణాయ	,,	నాభ్యామ్
బుద్ధాయ	,,	బుద్ధౌ
కల్కినే	,,	జాన్వోః
కేశవాయ	,,	శిరసి

ఓం నారాయణాయ	నమ స్స్వాహా	ముఖే
మాధవాయ	..	గ్రీవాయాం
గోవిన్దాయ	..	బాహ్వోః
విష్ణవే	..	హృదయే
మధుసూదనాయ	..	పృష్ఠే
త్రివిక్రమాయ	..	కట్యామ్
వామనాయ	..	జఠరే
శ్రీధరాయ నమః	..	దక్షజంఘాయామ్
హృషీకేశాయ	..	వామజంఘాయామ్
పద్మనాభాయ	..	గుల్ఫయోః
దామోదరాయ	..	పాదయోః

15 క్రతున్యాసః

ఓం అశ్వమేధాయ	నమ స్స్వాహా	మూర్ధ్ని
నరమేధాయ	..	ముఖే
గోసవాయ	..	కంఠే
ద్వాదశాహాయ	..	హృది
అధీనేభ్యో	..	నాభౌ
సర్వజితే	..	దక్షిణ కట్యామ్
సర్వమేధాయ	..	వామ కట్యామ్
అగ్నిష్టోమాయ	..	లిఙ్గే
అతి రాత్రాయ	..	వృషణయోః
అప్తోర్యామాయ	..	ఊర్వోః
షోడశినే	..	జాన్వోః
ఉక్థాయ	..	దక్ష జంఘాయాం
వాజపేయాయ	..	వామ జంఘాయాం
అత్యగ్నిష్టోమాయ	..	దక్షిణ బాహౌ

అథ ప్రతిమాఽన్యాస క్రమః

ఓం చాతుర్మాస్యాయ	నమ స్స్వాహా	వామ బాహౌ
స్తోత్రా మణ్త్యై	,,	హస్తయోః
పశ్విష్టిభ్యో	,,	అఙ్గుళీషు
దర్శాయ	,,	దక్షిణ నేత్రే
పౌర్ణమాస్యాయ	,,	వామ నేత్రే
సర్వేష్టిభ్యో	,,	రోమ కూపేషు
స్వాహా కారాయ	,,	దక్షస్తనే
వషట్కారాయ	,,	వామస్తనే
పఞ్చ మహా యజ్ఞేభ్యో	,,	పాదాఙ్గులీషు
ఆహవనీయాయ	,,	ముఖే
దక్షిణాగ్నయే	,,	హృదయే
గార్హపత్యాయ	,,	నాభౌ
వేద్యై	,,	ఉదరే
ప్రవర్గ్యాయ	,,	భూషణేషు
సవనేభ్యో	,,	పాదయోః
ఇధ్మేభ్యో	,,	బాహుషు
దర్భేభ్యో	,,	కేశేషు

ఇతి షోడశన్యాసాః కర్తావ్యాస్సర్వ దేవానామ్ అథప్రతిమాన్యాసహోమః తత్ర ద్దేవతా మూల మన్త్ర న్యాసాఽయుధన్యా సశక్తిన్యాసాఙ్గన్యాసా దయో పృథక్ పృథక్ లిఖ్యన్తే -

అథ ప్రతిమాన్యాస హోమః

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ కరిష్యమాణ తత్తద్దేవతా ప్రతిష్ఠా యజ్ఞ కర్మణి తత్ర ద్బింబేషు దైవకళా సాన్నిధ్యార్థం న్యాస హోమం కరిష్యే - ఇతి సంకల్ప్య - సంపాతాఽజ్యేన దేవతామూర్తీః తత్తత్ స్థానేషు స్పృశేత్ - న్యాసహోమః సంపాతాజ్య స్పర్శనం చైకకాల ఏవకార్యం యథాఽచార స్తదనుష్ఠీయతామ్ -

ప్రాసాదాఽధివాసనమ్

అథ ప్రాసాదోపి చే న్మూలతస్తస్యాఽప్యధి వాసనమ్ ।
ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ తత్ర ద్దేవతాఽధిష్ఠాన యోగ్యతా సిద్ధ్యర్థం ప్రాసాదాఽధి వాసనం కరిష్యే - ఇతి సంకల్ప్య -
ప్రాసాదాగ్రే 1 ఏకాఽశీతి పద మణ్డల మక్షతైః కారయిత్వా । తేషు పదేషు సప్త ధాన్య పుంజాన్ కృత్వా । జలపూర్ణాఽనేకాశీతి కుంభా నాహృత్య । తత్ర నవ నవకాంఽకానాం మధ్యే - మధ్యమం కోష్ఠం జ్ఞాత్వా । తేషు ధాన్య పుంజేషు । కుంభాన్ । మధ్య పూర్వాది క్రమేణ న్యస్య । మధ్య కుంభే । శమ్యు దుంబరాఽశ్వత్థ చంపకాఽశోక పలాశ ప్లక్ష న్యగ్రోధ కదంబాఽమ్ర బిల్వాఽర్జున వృక్ష సంభవం పల్లవ ద్వాదశకం ఓం సోమాయ వనస్పత్యంతర్గతాయ నమ ఇతి నిక్షిపేత్ ।
తతః పూర్వ కలశాదిషు పద్మక రోచనా - దూర్వాంకుర - దర్భపింజూల - శ్వేత - పీత - సర్షప - సిత - రక్తచందన - జాతీకుసుమ - నంద్యావర్తమితి - దశకం పూర్వే -
యవ - వ్రీహి - సువర్ణ - రజత - సముద్ర గామినీ - కూల మృత్తికా- (గంగా మృత్తికా) భూమ్య సంస్పృష్ట గోమయ మితి నష్టకం ఆగ్నేయే - సహదేవీ విష్ణు క్రాంతా భృంగరాజ మహౌషధీ శమీ శతావరీ గుడూచీ శ్యామాక మిత్యష్టకమ్ - యామ్యే -

---

1 ఏకాశీతి పద మండలే - ఏకాశీతి సంఖ్యాకా కలశాః స్థాపనీయాః కింతు కల్పకారేణ నవ కుంభా ఏవోక్తాః । కలశ సంభవే ఏకాశీతి కంశైః కలశాఽసంభవే నవకలశైః స్నపనం కార్యమ్ - యథాఽచారస్తదనుష్ఠేయతాప్

ప్రాసాదాఽధివాసనము నందు 81 పదములు (గదులు) ఏర్పడుచున్న కల్పకారులు 9 కలశములలో అభిషేకము చెప్పియున్నారు. కలశములున్నపు 81 పెట్టి ద్రవ్యములు యథోక్తముగ వేసి స్నపనము చేయించుట యుక్త వారి వారి ఆచారము ప్రకారము చేయవచ్చును.

కదలీ పూగీఫల నారికేళ బిల్వ నారంగ మాతులుంగ బదరాఽ
మలక మితి ఫలాఽష్టకం నైర్ ఋత్యే -
మన్త్ర సాధితం పంచగవ్యం వారుణే -
శమ్యు దుమ్బరాఽశ్వత్థ న్యగ్రోధ పలాశ కషాయ పంచకం వాయవ్యే -
శంఖపుష్పీ సహదేవీ బలా శతావరీ కుమారీ గుడూచీ వచా
వ్యాఘ్రీతి మూలాష్టకం సౌమ్యే -
వల్మీకాది సప్త మృత్తికాః - ఈశాన కుమ్భే - ఏవం నిధాయ
హిరణ్య వర్ణామితి మధ్య కుమ్భా నభిమన్త్ర్య -
హిరణ్య వర్ణా మిత్యస్య ఆనందఋషిః శ్రీర్దేవతా త్రిష్టుప్ ఛందః -
హిరణ్య వర్ణాం హరిణీం సువర్ణ రజత స్రజామ్ ।
చన్ద్రాం హిరణ్మయీం లక్ష్మీం జాతవేదో మ ఆవహ ॥
శేషాన్ గన్ధోదకేన పూరయిత్వా । మూలమన్త్రేణాఽభిమన్త్ర్య ॥
రక్త త్రిసూత్రేణాఽవేష్ట్య । అన్తర్బహి రథస్తా దూర్ధ్వంచ సర్వత్ర ప్రాసాదం
పఞ్చగవ్యేన సంప్రోక్ష్య మూర్ధానం దివో ఇతి వల్మీక మృదా విలింపయేత్ ॥
మూర్ధానం బార్హస్పత్యో భరద్వాజ స్త్రిష్టుప్ - మృల్లేపనే వినియోగః -
మూర్ధానం దివో అరతిం పృథివ్యా వైశ్వానర మృత ఆజాత మగ్నిమ్ ।
కవిం సమ్రాజ మతిథిం జనానా మాసన్నా పాత్రం జనయన్త దేవాః ॥
తత స్సముద్రా దూర్మిరితి మంత్రేణ - సముద్రజ్యేష్ఠా ఇత్యనేనవా
ఈశాన దిక్ స్థేన మృత్తికా కుమ్భేన ప్రాసాదం స్నాపయేత్ -
సముద్రా దూర్మి రిత్యస్య వామదేవో ఆప స్త్రిష్టుప్ -
1సముద్రా దూర్మి ర్మధుమాఁ ఉదార దుపాంశునా సమ మృతత్వమా నట్ ।
ఘృతస్య నామ గుహ్యం యదస్తి జిహ్వా దేవానా మమృతస్య నాభిః ॥

1 అత్ర సముద్రా దూర్మిరితి సూక్తోవక్తవ్యః । అగ్ని మఖే లిఖితా

యజ్ఞా యజ్ఞేతి వాయవ్యేన కషాయ కుమ్భేన -
యజ్ఞాఽయజ్ఞావ ఇత్యస్యాఽగ్నిర్బృహతీ కషాయ కుమ్భాఽభిషేకే
వినియోగః-

యజ్ఞా యజ్ఞావో అగ్నయే గిరా గిరాచ దక్షసే ।
ప్రప్ర వయ మమృతం జాతవేదసం ప్రియం మిత్రంవ శంసిషమ్ ॥

పయస్వతీ రిత్యస్య వారుణేన పఞ్చగవ్య కుమ్భేన -
పయస్వతీ రోషధయః పయస్వా న్మామకం వచః ।
అపాం పయస్వదిత్ పయస్తేన మాసహ శున్ధత ॥

యాః ఫలినీ రితి నైరృతేన ఫలకుమ్భేన -
యాః ఫలినీ రిత్యథర్వణ పుత్రో భిషగోషధి రనుష్టుప్ -
యాః ఫలినీ ర్యా అఫలా అపుష్పా యాశ్చ పుష్పిణీః ।
బృహస్పతి ప్రసూతా స్తానో ముఞ్చన్త్వంహసః ॥

హంస శ్శుచిషదితి సౌమ్యస్థ మూలాష్టక కుమ్భేన -
హంసశ్శుచిష దిత్యస్య సూర్యో జగతీ -
సౌమ్య కలశ స్నపనే వినియోగః-
హంస శ్శుచిష ద్వసు రన్తరిక్ష సద్ధోతా వేదిష దతిథి ర్దురోణసత్ ।
నృష ద్వరస దృతస ద్వ్యోమస దబ్జా గోజా ఋతజా అద్రిజా ఋతమ్ ॥

విష్ణో రరాట మసీతి పూర్వేణ కుమ్భేన -
విష్ణో రరాటమసి విష్ణోః పృష్ఠమసి విష్ణో శ్శ్నప్త్రేస్థో విష్ణో స్స్యూరసి
విష్ణో ర్ధ్రువమసి వైష్ణవ మసి విష్ణవేత్వా ॥

సోమం రాజానమి త్యాగ్నేయ కుమ్భేన - సోమం రాజాన మిత్యస్య
గౌతమో విశ్వేదేవాఽనుష్టుప్ - ఆగ్నేయ కుంభాభి షేచనే వినియోగః-

సోమం రాజాన మవనేగ్నిం గీర్భి ర్హవామహే ।

ఆదిత్యా న్విష్ణుం సూర్యం బ్రహ్మాణంచ బృహస్పతిమ్ ॥

విశ్వత శ్చక్షు రితి యామ్య దిక్స్థేన కుమ్భేన । విశ్వత శ్చక్షురితి
విశ్వ కర్మా త్రిష్టుప్ - యామ్య కుమ్భాభిషేచనే వినియోగః -

విశ్వత శ్చక్షు రుత విశ్వతో ముఖో విశ్వతో బాహు రుత విశ్వతస్పాత్ ।

సంబాహు భ్యాంధమతి సంపతత్రై ర్ద్యావా భూమీ జనయ న్దేవఏకః ॥

నమో అస్తు సర్పేభ్య ఇతి మధ్యమ కుమ్భేన కల్పః -

నమో అస్తు సర్పేభ్యో యేకేచ పృథివీ మను ।

యే అన్తరిక్షే యేదివి తేభ్య స్సర్పేభ్యో నమః ॥

ఇద మాపః ప్రవహతే త్యష్టాభిః పూర్వాది క్రమేణ ప్రాసాదం సశిఖరం
స్నాపయేత్ ॥ ఇద మాపః ప్రవహతే త్యస్య ఆపోఽ నుష్టుప్ -

ఇద మాపః ప్రవహత యత్కించ దురితం మయి ।

యద్వాహ మభి దుద్రోహ యద్వా శేప ఉతానృతమ్ ॥

ఏకాశీతి కుమ్భాః సమ్భవేతు గన్ధోదక పూరితై ర్నవకలశై రేకేన కలశేనవా-

ఓం దైవ్యాయ కర్మణే శున్దధ్వ న్దేవ యజ్యాయై యద్వో శుద్ధాః ।

పరాజఘ్ను రిద మ్వస్త చ్ఛుంధామి ॥ (శుక్ల)

ఇతి మన్త్రేణ సంప్రోక్ష్య రక్షోఘ్న సూక్తం వదన్ ప్రాసాదం సూత్రేణాఽవేష్ట్య
1 అత్ర రక్షోఘ్న సూక్తో వక్తవ్యః । స్నాపయిత్వా దేవరూపం ప్రాసాదం

---

1 రక్షోఘ్న సూక్తః పూర్వే లిఖితః

చిన్తయిత్వా పతాకాఽదినా శోభయిత్వా గంధాదినా పూజయిత్వా।
తస్యా పృథస్థాద్దేవం సంచిన్త్య వక్ష్యమాణ మన్త్రేణ ప్రాసాద మధివాసయేత్ -
తత్ర మంత్రః-

ఓం సర్వ దేవ మయాఽచిన్త్య సర్వరత్నో జ్వాలాఽకృతే।
యావచ్చన్ద్రశ్చ సూర్యశ్చ తావ దత్ర స్థిరోభవ।

ఇత్యధివాస్య। రక్షోహణ మితి సూక్తేన శ్వేత సర్షపైః భూత సంఘం నిస్సార్య
రక్షో హణేత్యస్య రక్షోహాగ్ని స్త్రిష్టుప్ - రక్షో నిస్సారణే వినియోగః -
గౌర సర్షప వికిరణే రక్షోఘ్న సూక్తం లిఖితమ్ -

అప సర్పంతు తేభూతా యేభూతా భూమి సంస్థితాః।
యేభూతా విఘ్నకర్తార స్తేనశ్యన్తు శివాజ్ఞయా।
భూతాని రాక్షసా వాపి యత్ర తిష్ఠన్తి కేచన।
తే సర్వే ప్యపసర్పన్తు దేవ యాగం కరో మ్యహమ్।

ఇతి మంత్రాభ్యాం భూత సంఘం శ్వేత సర్షపైః నిస్సార్య - ఓం వాస్తు పురుషాయ నమః ఇతి వాస్తుం సంపూజ్య। పూర్వ స్థాపిత పంచకషాయ పంచామృత పంచపల్లవ పంచగవ్య పంచరత్న సర్వౌషధీ కలశ జలేన కుశైశ్చ సర్వతః ప్రాసాదం ప్రోక్ష్య - ప్రాసాదం స్పృష్ట్వా ప్రాసాద న్యాసం కుర్యాత్ -

అథ ప్రాసాద న్యాసః

అథ ప్రాసాద పాదేషు తద్యథా - ఓం హ్రాం నమ స్సర్వత్ర -
ఓం హ్రాం పృథివీతత్త్వాయ నమః - ఓం హ్రాం పృథివీ తత్త్వాధిపతయే
శ్రీకూర్మాయ నమః। అప్తత్త్వాయ నమః। అప్తత్త్వాఽధిపతయే -
జలేశాయ నమః। తేజ స్తత్త్వాయ నమః। తేజ స్తత్త్వాధి పతయే।
త్విషాం నిధి పతయే నమః। వాయు తత్త్వాయ నమః।
వాయు తత్త్వాఽధిపతయే మాతరిశ్వనే నమః।

ఆకాశ తత్త్వాయ నమః । ఆకాశ తత్త్వాధి పతయే సూక్ష్మాయ నమః ॥

ప్రాసాద జంఘయోః ఓం ప్రాం నమ స్సర్వత్ర

ఓం ప్రాం శబ్ద తన్మాత్రాయ నమః । ఓం ప్రాం శబ్ద తన్మాత్రాఽధిపతయే । సూక్ష్మ నాదాయ నమః ॥ ఓం స్పర్శ తన్మాత్రాయ నమః । స్పర్శ తన్మాత్రాఽధిపతయే । బల తత్త్వాయ నమః ॥ రూప తన్మాత్రాయ నమః । రూప తన్మాత్రాఽధిపతయే భానుమతే నమః ॥ రస తన్మాత్రాయ నమః । రస తన్మాత్రాఽధిపతయే జలదాయ నమః ॥ గంధ తన్మాత్రాయ నమః। గంధ తన్మాత్రాఽధిపతయే గంధాఢ్యాయ నమః॥

కటి ప్రదేశే ఓం ప్రాం నమస్సర్వత్ర

ఓం వాక్తత్త్వాయ నమః । వాక్తత్త్వాఽధిపతయే దుందుభయే నమః । పాణి తత్త్వాయ నమః । పాణి తత్త్వాఽధిపతయే సమానాయ నమః । పాద తత్త్వాయ నమః । పాద తత్త్వాఽధిపతయే సంక్రమాయ నమః । పాయు తత్త్వాయ నమః । పాయు తత్త్వాఽధిపతయే విసర్గాయ నమః । ఉపస్థ తత్త్వాయ నమః । ఉపస్థ తత్త్వాఽధిపతయే ఆనన్దాయ నమః ।

ప్రాసాద నాభౌ ఓం ప్రాం నమస్సర్వత్ర

ఓం శ్రోత్ర తత్త్వాయ నమః । శ్రోత్ర తత్త్వాఽధిపతయే వ్యోమాయ నమః। (మ్నే) త్వక్తత్త్వాయ నమః। త్వక్తత్త్వాఽధిపతయే సర్వాజ్ఞాయ నమః। చక్షు స్తత్త్వాయ నమః । చక్షు స్తత్త్వాఽధిపతయే ఆకాశాయ నమః । రసనా తత్త్వాయ నమః । రసనా తత్త్వాఽధిపతయే మహా వక్త్రాయ నమః । ఘ్రాణ తత్త్వాయ నమః । ఘ్రాణ తత్త్వాఽధిపతయే విలుంఠాయ నమః ।

ప్రాసాద కంఠే ఓం ప్రాం నమ స్సర్వత్ర

ఓం మన స్తత్త్వాయ నమః । ఓం మన స్తత్త్వాఽధిపతయే సంకల్పాయనమః। బుద్ధి తత్త్వాయ నమః । బుద్ధి తత్త్వాఽధిపతయే బుద్ధయే నమః । అహంకార తత్త్వాయ నమః। అహంకార తత్త్వాఽధిపతయే అహంకృతయే నమః। చిత్త తత్త్వాయ నమః । చిత్త తత్త్వాఽధిపతయే మనసే నమః।

అథ ద్వారమధ్యే ఓం హ్రాం నమ స్సర్వత్ర
ఓం ప్రకృతి తత్త్వాయ నమః। ప్రకృతి తత్త్వాఽధిపతయే పితామహాయ నమః।
ప్రాసాద మధ్యే (హృదయే) ఓం హ్రాం నమ స్సర్వత్ర
ఓం పురుష తత్త్వాయ నమః। పురుష తత్త్వాఽధిపతయే విష్ణవేనమః।
వక్త్రే ఓం హ్రాం నమ స్సర్వత్ర
ఓం కలా తత్త్వాయ నమః। కలా తత్త్వాఽధిపతయే క్రతు ధ్వజాయ నమః।
విద్యా తత్త్వాయ నమః। విద్యా తత్త్వాఽధిపతయే గురవే నమః।
అథ కలశే - ఓం సదాశివ తత్త్వాయ నమః। సదాశివ తత్త్వాఽధిపతయే అజేశాయ నమః।
అథ కలశోపరి చక్ర త్రిశూల శక్త్యా ద్యాయుధ చిహ్నేభ్యో నమః -
ఓం సం సత్త్వాయ నమః। రం రజసే నమః। తం తమసే నమః।
మం వహ్నిమండలాయ నమః। ఉం సోమ మండలాయ నమః।
అం అర్కమండలాయ నమః। ఇతి ప్రాసాదన్యాసం కృత్వా
ప్రణవేన। వ్యాహృతిభి। రుపచారానథాఽచరేత్।
ఇతి ప్రాసాదన్యాసం కృత్వా ఋత్విగ్భి స్సహ కుణ్డే తత్త్వ హోమం కుర్యాత్ -
ఇతి ప్రాసాదన్యాస విధిః

అథ తత్త్వ హోమః

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ ప్రాసాదస్థిత తత్త్ర ద్దేవతా ప్రీత్యర్థం
తత్త్వ హోమం కరిష్యే - తత్త్వ హోమస్తు ఘృతాక్త తిలైరేవ
ఓం హ్రాం పృథివీ తత్త్వాయ స్వాహా - ఓం హ్రాం పృథివీ తత్త్వాధిపతయే
శ్రీ కూర్మాయ స్వాహా -
ఇత్యాది పూర్వోక్త ప్రాసాదన్యాస మంత్రై స్తత్త్వ హోమం కుర్యాత్।
హోమాంతే అనేన కృత తత్త్వ హోమేన శ్రీ లక్ష్మీకాంతః ప్రీణాతు
ఇతి దేవాయ నివేదయేత్। తత్త్ర ద్దేవతా ప్రీణాతు
తతో బహి ర్దిగీశేభ్యోఽఘోర మన్త్రేణ మాషాఽన్న బలిం దత్వా
క్షేత్ర పాలాయ భూతేభ్యశ్చ దత్వా ఆచమ్య మణ్డపం ప్రవిశేత్ -

అథ దేవాలయ శిఖర కలశ ప్రతిష్ఠా

ఆచమ్య - దేశం - తిథౌ దేవాలయ శిఖర కలశ ప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యే -
ఆచార్య మధుపర్కాది తతః స్వస్తి పుణ్యాహం కృత్వా । యజమాన శిల్పి
అభ్యర్చ్య సహితః । యజ్ఞ కుండం । శిల్పిభిః కలశ సంయోజనం
కృత్వా । తైల స్నానం । పంచభిః కలశైః । శిఖర కలశం సంస్నాప్య ।
ఆధాన । మండపే స్థాపనానామిత ప్రాణప్రతిష్ఠాప్య -

ఓం మనో జూతిర్జుషతా మాజ్యస్య విచ్ఛిన్నం యజ్ఞꣳ సమిమం దధాతు ।

బృహస్పతి స్తనుతా మిమన్నో విశ్వేదేవా ఇహమాదయన్తామ్ ।

ఇతి లోకపాలేభ్యో బలిందత్వా ఆచమ్య కలశం తైలేనా భ్యజ్య చందనాదిభి
రభ్యర్చ్య త్రిమార్గేణా౽న్వేష్ట్య రథమారోప్య హస్తాభ్యాం గృహీత్వా ।
శాలా మండపే తస్య మోచన స్నాన మండప మానయేత్ ।
ఆనీయ వస్త్రకోపరి భద్రాసనం నిధాయ తస్యోపరి స్థాపయేత్ ।
తస్య పురతః । పుణ్యాహ వాచనం కృత్వా । Dr. M. R. [illegible]

ఓం ఘృతం మిమిక్షే । ఇతి మన్త్రేణ । ఘృతేనా౽భ్యజ్య ఘృతం మిమిక్షే
గృత్సమదో౽గ్ని స్త్రిష్టుప్ । ఘృతాభ్యంజనే వినియోగః -

ఓం ఘృతం మిమిక్షే ఘృతమస్య యోని ర్ఘృతే శ్రితో ఘృతమ్వస్య ధామ ।

అనుష్వధ మావహ మాదయస్వ స్వాహా కృతం వృషభ వక్షి హవ్యమ్ ।

ద్రుపదా దివ ముంచతు । ద్రుపదా దివేన్ముము చానః ।

స్విన్న స్స్నాత్వీ మలాదివ । పూతం పవిత్రేణే వా౽జ్యమ్ ।

ఆపః శుంధంతు మైనసః । ఇతి యవ మసూర హరిద్రా పిష్టే నోద్వర్త్య -

ఉష్ణోదకేన ప్రక్షాళ్య । మూర్ధానం దివ ఇతి వల్మీక మృత్తికయా పలిప్య ।

మూర్ధానం భరద్వాజో బార్హస్పత్య స్త్రిష్టుప్ – మృల్లేపనే వినియోగః –

మూర్ధానం – జనయన్త దేవాః ।

యా దివ్యా ఆప ఇతి గన్ధోదకేన స్నాపయేత్ –

యా దివ్యా ఆప ఇతి మైత్రా వరుణి ర్వసిష్ఠ ఆప స్త్రిష్టుప్ –

యాఆపో దివ్యా ఉతవా స్రవన్తి ఖనిత్రిమా ఉతవా యా స్స్వయంజాః ।

సముద్రార్థా యాశ్శుచయః పావకా స్తాఆపో దేవీ రిహ మామవన్తు ।

వేదీ కోణస్థైః కలశై శ్చతుర్భిః శిఖరం స్నాపయేత్ –

మానస్తోక ఇతి ప్రథమేన – మానస్తోకే కుత్సో రుద్రో జగతీ –

శిఖర కలశ స్నపనే వినియోగః –

మానస్తోకే తనయే మాన ఆయౌ మానో గోషు మానో అశ్వేషు రీరిషః ।

వీరాన్మానో రుద్రభామితో వధీ ర్హవిష్మన్త స్సదమిత్వా హవామహే ।

విష్ణో రరాట మసీతి ద్వితీయేన –

విష్ణో రరాట మసి విష్ణోః పృష్ఠమసి విష్ణో శ్శ్నప్త్రేస్థో

విష్ణో స్స్యూరసి విష్ణో ర్ధ్రువమసి వైష్ణవమసి విష్ణవేత్వా ।

సోమం రాజాన మితి తృతీయేన కల్పః –

సోమం రాజాన మవసే గ్నిం మన్వా రభామహే ।

ఆదిత్యా న్విష్ణుం సూర్యం బ్రహ్మాణంచ సరస్వతీగ్ స్వాహా ।

విశ్వత శ్చక్షు రితి తృతీయేన – విశ్వత శ్చక్షురితి విశ్వకర్మా త్రిష్టుప్ –

విశ్వత శ్చక్షు రుత విశ్వతో ముఖో విశ్వతో హస్త ఉత విశ్వతస్పాత్ ।

సంబాహుభ్యాం నమతి సంపతత్రై ర్ద్యావా పృథివీ జనయ న్దేవ ఏకః ।

పయః పృథివ్యా మితి శుద్ధోదకేన -

పయః పృథివ్యాం పయ ఓషధీషు పయో దివ్యన్తరిక్షే పయోధాః ।

పయస్వతీః ప్రదిశ స్సన్తు మహ్యమ్ ॥

ఇతి శుద్ధోదకేన స్నాపయిత్వా । ద్వాదశాక్షరేణ మూలేనవాఽర్చయిత్వా
(ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ) ఓం నమో భగవతే మహాదేవాయ
ఇత్యాద్యుహ్యామ్ । గంధాద్యై స్సంపూజ్య । వస్త్రైరాచ్ఛాద్య శాంతి
పాఠం పఠిత్వా - ఆనో భద్రాః ఇత్యాది
ఓం స్వస్తిన ఇన్ద్రేత్యుత్థాప్య స్వస్తిన ఇంద్రో విశ్వేదేవా విరాట్ -

స్వస్తిన ఇన్ద్రో వృద్ధశ్రవా స్స్వస్తినః పూషా విశ్వవేదాః ।

స్వస్తిన స్తార్క్ష్యో అరిష్టనేమి స్స్వస్తినో బృహస్పతి ర్దధాతు ॥

మణ్డప దేవాలయ ప్రాదక్షిణ్యేన మణ్డప మానీయ । పశ్చిమ ద్వారేణ ప్రవిశ్య ।
దేవసమీపే భద్రాసనే నివేశ్య గన్ధాదినా సంపూజ్య । భక్ష్య భోజ్యాదినా
పరిపూర్య విశ్వతశ్చక్షురితి పఠిత్వా విశ్వత శ్చక్షురితి విశ్వకర్మా త్రిష్టుప్ -

విశ్వత శ్చక్షు రుత విశ్వతో ముఖో విశ్వతో హస్త ఉత విశ్వతస్పాత్ ।

సం బాహుభ్యాం నమతి సంపతత్రై ర్ద్యావా పృథివీ జనయ న్దేవఏకః ॥

ఇతి సంకలీకృత్య ఆచార్యః ఘృత దధి క్షీర మధుభిః పృథక్ పృథక్
త్ర్యమ్బకం యజామహ ఇతి మన్త్రేణ అష్టోత్తరశతం హుత్వా -
త్ర్యమ్బక మిత్యస్య రుద్రోఽనుష్టుప్ -

త్ర్యమ్బకం యజామహే సుగన్ధిం పుష్టి వర్ధనమ్ ।

ఉర్వారుక మివ బన్ధనా న్మృత్యో ర్ముక్షీయ మామృతాత్ ॥

ఇతి హుత్వా శాన్తి కలశే సంస్రావం నిక్షిప్య తేనోదకేన పాద నాభి
గుదాఽక్షి శిరాంసి కలశస్య క్రమేణ స్పృశేత్ -

కలశే పురుష సూక్తం విన్యస్య । కలశం గంధాదినా సంపూజ్య బలిం
దత్వా । ప్రాసాద మారుహ్య శాన్తి మఙ్గల తూర్య జయస్వనైః -
కలశం ప్రాసాద మస్తక మానీయ క్షణం విశ్రామ్య సుముహూర్తే
ప్రాసాదే ద్వాదశాక్షరేణ -

ఆజిఘ్ర కలశం మహ్యాత్వా విశన్త్విన్దవః । పున రూర్జా నివర్తస్వ సాన
స్సహస్రం ధుక్ష్వో రుధారా పయస్వతీ పునర్మా విశతా ద్రయిః । శుక్ల

ఇతి మన్త్రేణ ప్రతిష్ఠాప్య । తదుపరి వస్త్రేణాఽవేష్ట్య ।
అస్త్రేణ హుం ఫట్ ఇతి మన్త్రేణ తస్యోపరిన్యసేత్ -
తస్మిన్ కలశే చక్రం హిరణ్మయం వా తామ్ర మయం వాస్థాపనీయమ్ -
సూర్య లక్ష్మీ విరిఞ్చీనాం పద్మమ్ । శఙ్కరస్య త్రిశూలమ్ -
భూతాది నివారణార్థ మాయుధాని విన్యసేత్ ।
శిల్పి స్తం కలశం స్థిరీకృత్య శుభవారిణా సంస్నాప్య । గన్ధపుష్పైః
పూజయిత్వా । ప్రాసాదా దుత్తీర్య భూమౌ సాష్టాంగం ప్రాసాదం
ప్రణమ్య । పునరారుహ్య గన్ధాదినా ప్రపూజ్య శుక్లవస్త్రేణ కలశేనిబధ్య
ఈశాన భాగే భూమిం స్పృశేత్ - తత ఆచార్యాదిభ్యో బ్రాహ్మణేభ్యశ్శ
శిల్పిభ్యో వస్త్రాఽలఙ్కారాదికం హిరణ్యంవా రజతం దేయమ్ -
తతో ద్వాదశ బ్రాహ్మణ భోజనమ్ ।

ఇతి ప్రాసాదోపరి కలశ స్థాపనమ్

తతో గురుః బహిర్ని ర్గత్య ప్రాసాదాభిముఖో
భూత్వా దేవ రూపం ప్రాసాదం ధ్యాయేత్ -

అథ ప్రాసాద ధ్యానమ్

పాదౌ పాదశిలా స్తస్య జంఘా పాదో ర్ధ్వముచ్యతే ।
గర్భ శ్చై వోదరం జ్ఞేయం కటి శ్చైవతు మేఖలా ।

స్తమ్భాశ్చ బాహవో జ్ఞేయా ఘన్టా జిహ్వా ప్రకీర్తితా ।
దీపః ప్రాణోఽస్య విజ్ఞేయో హ్యపానో జల నిర్గమః ॥
బ్రహ్మ స్థానంతు యత్తస్య తన్నాభిః పరికీర్తితా ।
హృత్పద్మం పిణ్డికా జ్ఞేయా ప్రతిమా పురుష స్మృతః ॥
పాదచార స్త్వహంకారో జ్యోతి స్తచ్చక్షు రేవచ ।
తదూర్ధ్వం ప్రకృతి స్తస్య ప్రతిమాఽఽత్మా స్మృతో బుధైః ॥
జల కుమ్భా దథో ద్వారం తస్య ప్రజననం స్మృతమ్ ।
శుకనాసా భవేన్నాసా గవాక్షః కర్ణ ఉచ్యతే ॥
కపోత పాలి స్కంధోఽస్య గ్రీవాచామల సారకః ।
కలశస్తు శిరో జ్ఞేయం మజ్జాక్షిప్త రసం స్మృతమ్ ॥
మేద శ్చైవ సుధాం విద్యాత్ ప్రలేపో మాంస ముచ్యతే ।
అస్థీని చ శిలా స్తస్య స్నాయుః కీలాదయ స్మృతాః ॥
చక్షుషీ శిఖరా స్తస్య ధ్వజాః కేశాః ప్రకీర్తితాః ।
ఏవం పురుష రూపం తం ధ్యాత్వా చ మనసా సుధీః ॥
ప్రాసాదం పూజయే త్పశ్చాత్ గన్ధ పుష్పాదిభి శ్శుభైః ।
సూత్రేణ వేష్టయే ద్దేవం వాస స్తత్ పరికల్పయేత్ ॥
ప్రాసాద మేవ మభ్యర్చ్య వాహనం చాఽగ్ర మణ్డపే ।
ఇతి సంపూజ్య చాత్మానం ప్రాసాదాయ నివేదయేత్ ॥

ఇతి ధ్యాత్వా సంపూజ్య ప్రాసాదాయ చాఽఽత్మానం
నివేద్య ప్రణమేత్॥

తతః పిణ్డికా వాహన పరివార దేవానాం తత్త న్నామమన్త్రైః
ప్రత్యేక మష్టావింశతి సంఖ్యాకం హెమం తిలైః కృత్వా ।

మూలం మన్త్రేణ చాఽష్టోత్తర శతం హుత్వా చతస్రోధేనూ
ర్మణ్డపస్య దక్షిణద్వారే ఉదఙ్ముఖీః స్థాపయిత్వా సంపూజ్య -

ఓమ్ నారాయణాయ విద్మహే వాసు దేవాయ ధీమహి ।
తన్నో విష్ణుః ప్రచోదయాత్ ॥

ఇతి విష్ణుగాయత్ర్యాదుగ్ధ్వా తత్క్షీరేణ

ఓం తత్పురుషాయ విద్మహే మహా దేవాయ ధీమహి ।
తన్నో రుద్రః ప్రచోదయాత్ ॥ ఇతి రుద్ర గాయత్ర్యా

కాత్యాయనాయ విద్మహే కన్య కుమారి ధీమహి ।
తన్నో దుర్గిః ప్రచోదయాత్ । ఇతి దేవీ గాయత్ర్యా

తత్పురుషాయ విద్మహే వక్ర తుండాయ ధీమహి ।
తన్నో దంతిః ప్రచోదయాత్ । ఇతి గణపతి గాయత్ర్యా

భాస్కరాయ విద్మహే మహద్యుతి కరాయ ధీమహి ।
తన్నో ఆదిత్యః ప్రచోదయాత్ । సూర్య గాయత్ర్యా

చరుం శ్రపయిత్వా దేవాయ నివేద్య మణ్డపస్యోత్తరే ద్వాదశ
బ్రాహ్మణా న్భోజయిత్వా ఓం విష్ణుః ప్రీయతామితి నివేదయేత్ ।
తత ఆచార్యాయ చతస్రో ధేనూర్దద్యాత్ । ఋత్విగ్భ్యః (ఋత్విగాదిభ్య)
శృతస్రోఽఙ్గుళీయకాది దక్షిణాం దత్వా రాత్రౌ జాగరణం
గీత వాదిత్ర సేవాం నాహోత్సాహేన కుర్యాత్ -
అత్ర జ్యేష్ఠ మధ్యమ కనిష్ఠానాం ప్రతిమానాం సప్తరాత్రం పఞ్చరాత్రం
త్రిరాత్ర మేకరాత్రం సద్యోవా జలస్థ మధి వాసయేత్ ।

ఇతి సర్వదేవ ప్రాసాదాధి వాసన విధిః

అథాఽధివాసనా నన్తరం ప్రాత రాచార్య స్స్నాత్వా నిత్యకార్యం కృత్వా।
యాగమణ్డపే ప్రవిశ్య మూర్తి పాన్వితో ద్వారపాలాం స్తత్రస్థ దేవాంశ్చ
సంపూజ్య - వాస్తు మణ్డలస్థాన్ దేవాన్ సామాన్యతోఽభ్యర్చ్య స్వకుణ్డే -
వాస్తోష్పతే ఇతి మన్త్రేణ అష్టోత్తరశతం మూలమన్త్రేణ చ హుత్వా -
పూర్ణాహుత్యంతం సర్వం కృత్వా - దిక్పాలేభ్యో బలిం దత్వా దేవ సమీప
మాగత్య యథాశక్తి సువర్ణాదికం దత్వా - దేవాయాఽత్మానం నివేదయేత్।
తతో మణ్డపా దుత్తరతః పూర్వ కల్పితై స్స్నాపికలశాది జలైః -
సపరివారం యజమాన మభిషిఞ్చేయుః తతో గురుః
మూర్తిప బ్రాహ్మణ స్థపత్యాదీన్ పరితోష్య ప్రాసాదోత్సర్గం కుర్యాత్ -

అథ ప్రాసాదోత్సర్గః

ఆచమ్య - మాసపక్షా ద్యుల్లిఖ్య (మాసపక్షా ద్యుచ్చార్య)
ఇమం శిలేష్టకా దార్వాది నిర్మితం వలభీ జగతీ ప్రాకార
పరిఖా గోపుర పరివార దేవతాఽలయ సంయుతం
తత్త ద్దేవతా లోకకామః కులద్వయానుగ్రహాయ అముక
దేవతా ప్రీతయే అహముత్సృజామి। ఇతి కుశ యవ
జలాని భూమౌ క్షిప్త్వా దేవం నత్వా బ్రాహ్మణాన్పూజయేత్ ।

ఇతి ప్రాసాదోత్సర్గః

ధ్వజ ప్రతిష్ఠా విధిః (బోధాయనోక్తా)

అథాతో ధ్వజ ప్రతిష్ఠా విధిం వ్యాఖ్యాస్యామః ఉదిత ఏవ తీర్థే
స్నాత్వా నిత్యకర్మ కృత్వా ఆలయం ప్రవిశ్య - ఈశాన్య దిగ్భాగే
దశహస్తం పంచహస్తం షోడశ హస్తంవా చతుర్ద్వార సంయుతం
మణ్డపం కారయిత్వా - తిరస్కరిణ్యాఽచ్ఛాదన ధ్వజ దీప స్తమ్భ
ద్వార తోరణ దర్పణ దర్భ ఫల పుష్ప మాలాదిభి రలంకృత్య -

తన్మణ్డపమధ్యే తృతీయాంశేన చతురశ్రము వేదిం కృత్వా - ఆగ్నేయ దిగ్భాగే కల్పోక్త ప్రకారేణ కుణ్డం కృత్వా - ఆగమ ద్రవ్యాణి యథా సంభవితానిఽ కలశ వస్త్ర ప్రతిమాదీని - సమిదాఽజ్య చరు తిలాఽక్షతాన్యాఽదాయ సుముహూర్తే గణపతి పూజాం కృత్వా -

తదఙ్గత్వేన రక్షాబన్ధన మృత్యగ్రహణ కలశ స్థాపనాఽఙ్కురారోపణ నవగ్రహాఽరాధన వాస్తు పూజా హోమ కుణ్డ సంస్కార జలాఽధివాస ధాన్యాధివాస ధ్వజ ప్రాణ ప్రతిష్ఠా పూర్ణా హుత్యంతం ధ్వజ ప్రతిష్ఠా మహోత్సవం కరిష్యమాణః - తదఙ్గతయా మణ్డపశుద్ధ్యర్థం - పుణ్యాహవాచనం కరిష్యే -

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ అస్యదేవ దేవోత్తమస్య స్వామినః ధ్వజ ప్రతిష్ఠా సిద్ధ్యర్థం ధ్వజ సంస్కారార్థం జలాఽధివాసనం కరిష్యే - అథ జల సంస్కారం కుర్యాత్ -

యం వాయు తత్త్వాత్మనే నమ ఇతి జలం శోషయిత్వా - రం అగ్నితత్త్వాత్మనే నమ - ఇతి జల ముత్పాద్య - వం అమృత - తత్త్వాత్మనే నమ ఇతి జలః ప్లావయిత్వా- మధ్యే అర్ధ చంద్రాకార రేఖాం లిఖిత్వా -
ఆం హ్రీం క్రోం వం ఇత్యమృత బీజేన - ఆవాహయేత్ -

ఆవాహ యామి త్వాం దేవిహ్యధి వాసాయ సున్దరి।
ఏహి గఙ్గే నమస్తుభ్యం సర్వభూత సమన్వితే ॥

సూర్యస్థిత ముదక మంకుశ ముద్రయాఽకృష్య -

మేరుశృఙ్గ సముద్భూతే శివజూట విరాజితే।
స్వర్గ మోక్ష ప్రదే దేవి గఙ్గే త్రిపథ గామిని ॥

లమిత్యాది పంచపూజాం కృత్వా వరుణం ప్రార్థయేత్ -

వరుణం మకరాఽరూఢం పాశహస్తం ప్రచేతసమ్।
జల మధ్యే స్థితం దేవం చింతయామి అపాంపతిమ్ ॥

జల మధ్యే పీఠం నిధాయ పూజాం కుర్యాత్ -

అవతే హేళో వరుణ ఉదుత్తమం వరుణ పాశ మితి మన్త్రద్వయో

ర్వరుణ స్త్రిష్టుప్ - వరుణావాహనే వినియోగః -

అవతే హేళో వరుణ నమోభిరవ యజ్ఞేభి రీమహే హవిర్భిః ।

క్షయ న్నస్మభ్య మసుర ప్రచేతా రాజ న్నేనాంసి శిశ్రథః కృతాని ॥

ఉదుత్తమం వరుణ పాశ మస్మద వాధమం విమధ్యమం శ్రథాయ ।

అథా వయ మాదిత్య వ్రతే తవాఽనాగసో అదితయే స్యామ ॥

నహితే క్షత్ర మిత్యా దృష్టౌ మంత్రాణాం వరుణ స్త్రిష్టుప్ -

నహితే క్షత్రం నసహో నమన్యుం వయశ్చ నామీ పతయన్త ఆపః ।

నేమా ఆపో అనిమిషం చరన్తీ ర్నయే వాతస్య ప్రమిన న్త్యభ్వమ్ ॥

అబుధ్నే రాజా వరుణో వనస్యోర్ధ్వం స్తూపం దదతే పూతదక్షః ।

నీచీనాస్థు రుపరి బుధ్న ఏషా మస్మే అన్త ర్నిహితాః కేతవస్యుః ॥

ఉరుం హి రాజా వరుణ శ్చకార సూర్యాయ పన్థా మన్వేతవా ఉ ।

అపదే పాదా ప్రతి ధాతవే కరుతా పవక్తా హృదయా విధశ్చిత్ ॥

శతంతే రాజన్ భిషజ స్సహస్ర ముర్వీ గభీరా సుమతిష్టే అస్తు ।

బాధస్వ దూరే నిర్ ఋతిం పరాచైః కృతంచి దేనః ప్రముముగ్ధ్య స్మత్ ॥

అమీయ ఋక్షా నిహితాస ఉచ్చా నక్తం దదృశ్రేకుహచిద్ది వేయుః ।

అదబ్ధాని వరుణస్య వ్రతాని విచాకశచ్చన్ద్రమా నక్తమేతి ॥

తత్త్వాయామి బ్రహ్మణా వన్దమాన స్తదాఽశాస్తే యజమానో హవిర్భిః ।

అహేళ మానో వరుణేహ బోధ్యురు శంస మాన ఆయుః ప్రమోషీః ॥

తదిన్నక్తం తద్దివా మహ్య మాహు స్తదయం కేతో హృద ఆవిహస్తి।
శునశ్శేపో యమహ్వ ద్గృభీతస్స అస్మా న్రాజా వరుణో ముమోక్తు।
శునశ్శేపో హ్యహ్వ ద్గృభీత స్త్రిష్వాఽదిత్యం ద్రుపదేషు బద్ధః।
అవైనం రాజా వరుణ స్ససృజ్యా ద్విద్వాం అదబ్ధో విముమోక్తుపాశాన్।
ఇత్యధివాసయేత్। ఆలయం ప్రవిశ్య పురాణ పఠనాది జాగరణం
కుర్యాత్ - తదభావే ప్రాకార మధ్యే శుద్ధ జలాఽనీత పఞ్చకలశాన్ -
ధ్వజ చతుర్దిక్షు నిక్షిప్య పూర్వోక్త విధిం కుర్యాత్ -

ఇతి బోధాయనోక్త జలాఽధివాస విధిః -

పరేద్యుః ప్రాత ర్నిత్య కర్మ సమాప్య మఙ్గళ గీతాదిభి రాచార్యో
యజమాన బ్రాహ్మణ పురస్సరం నదీతీరం గత్వా -
ఆచమ్య - ప్రాణా నాయమ్య - ఏవం తిథౌ జలాశయ స్థిత దేవ ముత్థాప్య
ఉత్తిష్ఠ బ్రహ్మణ స్పత ఇత్యస్య కణ్వో ఘోర విషమా బృహతీ -
ఓమ్ ఉత్తిష్ఠ బ్రహ్మణస్పతే దేవయన్త స్త్వేమహే।
ఉప ప్రయన్తు మరుత స్సుదానవ ఇన్ద్రప్రాశూ ర్భవా సచా॥
ఇతి ధ్వజ ముత్థాప్య - పూజాం కృత్వా - వస్త్ర మాఽచ్ఛాద్య -
పీఠోపర్య్యు పవేశ్య - వాద్యఘోషై ర్యాగమణ్డపే దేవం -
సంస్థాప్య - పూజాం కృత్వాఽధివాసయేత్ -
మధ్యాహ్నే ఆచార్యః ప్రాణానాయమ్య - దేవస్య స్వామినః
ధ్వజస్య ధాన్యాధి వాసం కరిష్యే -
భూమ్యా అన్త మిత్యస్య జగతీ త్రిష్టుప్ -
భూమ్యా అన్తం పర్యేకే చరన్తి రథస్య ధూర్షు యుక్తాసో అస్థుః।
శ్రమస్య దాయం విభజ న్త్యేభ్యో యదా యమో భవతి హర్మ్యేహితః।

ఇతి భూమిం సంప్రార్థ్య - స్యోనా పృథివీతి భూశుద్ధిం కృత్వా -
చరణం పవిత్ర మిత్యుదకం ప్రోక్ష్య -

చరణం పవిత్రం వితతం పురాణం యేన పూత స్తరతి దుష్కృతాని ।

తేన పవిత్రేణ శుద్ధేన పుతాఽతి పాప్మాన మరాతిం తరేమ ॥

పునన్తు మా దేవ జనాః । పునన్తు వసవో మనః ।

పునన్తు విశ్వ ఆయవః । జాతవేదః పునీహి మా ॥

ఇతి దర్భై స్సమ్మార్ష్టి -
ఆప ఇద్వా ఉఇత్యస్య ఆపోఽనుష్టుప్ -

ఆప ఇద్వా ఉ భేషజీ రాపో అమీవ చాతనీః ।

ఆప స్సర్వస్య భేషజీ స్తాస్తే కృణ్వన్తు భేషజమ్ ॥

ఇతి పఞ్చ చూర్ణాఽలఙ్కరణం కృత్వా -
ఓషధయ స్సంవదన్త ఇత్యస్య ఓషధయోఽనుష్టుప్ -

ఓషధయ స్సంవదన్తే సోమేన సహ రాజ్ఞా ।

యస్మై కృణోతి బ్రాహ్మణ స్తంరాజన్ పారయామసి ॥

ఇతి పఞ్చ పురుష భార ప్రమాణ తణ్డుల రాశిం ప్రకల్ప్య -
తదర్థం తిలాన్నిధాయ -

ఊర్ణా మృదు ప్రథమానగ్ం స్యోనం దేవేభ్యో జుష్టగ్ం సదనాయ బర్హి ।

సువర్గే లోకే యజమానగ్ం దేహి మానాకస్య పృష్ఠే పరమే వ్యోమన్ ॥

ఊర్ణాం మ్రదసం త్వాఽస్తృణామి స్వాసస్థం దేవేభ్యో గంధర్వోసి

విశ్వావసు ర్విశ్మస్మా దీషతో యజమానస్య పరిధిరిడ ఈడితః ॥

తదుపరి శ్వేత కమ్బళ మాస్తీర్య - సచిత్ర చిత్ర మిత్యస్య బార్హస్పత్యో భారద్వాజోఽగ్ని స్త్రిష్టుప్ -

సచిత్ర చిత్రం చితయన్త మస్మే చిత్ర క్షత్ర చిత్రతమం వయోధామ్ ।

చన్ద్రం రయిం పురువీరం బృహన్తం చన్ద్ర చన్ద్రాభి ర్గృణతే యువస్వ ।

ఇతి చిత్ర కమ్బళ మాస్తీర్య - వ్యాఘ్రోయ మితి వ్యాఘ్రాజినం ప్రసార్య
వ్యాఘ్రోయ మగ్నౌ చరతి ప్రవిష్ట ఋషీణాం పుత్రో అభిశస్తి పావః ।
నమస్కారేణ నమసా తే జుహోమి మా దేవానాం మిథుయా కర్మ భాగమ్ ।

తదుపరి ప్రతద్విష్ణు రితి వ్యాఘ్రాజినమ్ -

ప్రతద్విష్ణు రిత్యస్య విష్ణు స్త్రిష్టుప్ -

ప్రతద్విష్ణు స్తవతే వీర్యేణ మృగో న భీమః కుచరో గిరిష్ఠాః ।

యస్యోరుషు త్రిషు విక్రమణే ష్వధి క్షియన్తి భువనాని విశ్వా ।

యువం వస్త్రాణీతి వస్త్రం యువం వస్త్రాణి దీర్ఘతమా ఔచథ్య
మిత్రా వరుణౌ త్రిష్టుప్ -

యువం వస్త్రాణి పీవసా వసాథే యువో రచ్ఛిద్రా మన్తవో హ సర్గాః ।

అవాతిరత మనృతాని విశ్వ ఋతేన మిత్రా వరుణా సచేథే ।

ఇతి వస్త్రం ధన్వ నాగా ఇతి దర్భాన్ - ధన్వనాగా ఇత్యస్య ధను స్త్రిష్టుప్-

ధన్వ నాగా ధన్వనా జింజయేమ ధన్వనా తీవ్రా స్సమదో జయేమ ।

ధను శ్శత్రో రపకామం కృణోతి ధన్వనా సర్వాః ప్రదిశో జయేమ ।

ఇతి దర్భా నాఽస్తీర్య - తదుపరి భద్ర పీఠం విధాయ । ఆచార్యాఽదయః-
ఉత్తిష్ఠ బ్రహ్మణ స్పత కణ్వో ఘోర ఋషయో బృహతీ -
ఉత్తిష్ఠ - సహా । ఇతి ధ్వజ ముత్థాప్య - (ఆకుశ్చికాన)

ఆశుశ్శిశాన ఇతి రుద్రాను వాకం పఠన్ ధ్వజం ధాన్యే పరి నిక్షిపేత్ -
ఆశుశ్శిశాన ఇతి త్రయో దశర్చస్య సూక్తస్య ఇంద్రోఽప్రతిరథ
ఇంద్రాదయో త్రిష్టుప్ త్రయో దశ్య నుష్టుప్ - ఇతి ధాన్యాధివాసః -
తృతీయ దివసే నిత్యకర్మ సమాప్య మణ్డపం ప్రవిశ్య పూజాం
కృత్వా। ఉత్తిష్ఠ బ్రహ్మణ స్పత ఇతి ధ్వజ ముత్థాప్య -
ఆచార్యాదయః గీతాదిభిః దేవాలయ ప్రదక్షిణం కృత్వా -
ప్రాసాదస్యాఽగ్రభాగే - బలిపీఠ గోపురయో ర్మధ్యే ఆధారశక్తి
కూర్మాధిష్ఠిత హిరణ్య రత్న బీజౌషధీ గర్భ త్రిమేఖలా సహితం
అష్టదళ కమల కర్ణికా మధ్యస్థితం దర్భమాలాఽలంకృతం
గరుడ వృషభ ప్రతిమా సంయుక్తం ఫలక త్రయ మధ్యారోపిత -
ధ్వజ దండాగ్ర మంజిత ఘంటికా సంఘటిత శిఖర పుచ్ఛ
త్రయో పరి భ్రాజిత విలంబిత స్తంభం వేదికోపరి సంస్థాప్య -
ఆచార్యః ప్రాణానాయమ్య - ఏవం - తిథౌ శ్రీ పరమేశ్వరస్య -
శ్రీరామస్యచ - నిత్యోత్సవ - వారోత్సవ - పక్షోత్సవ - మాసోత్సవ -
అయనోత్సవ - సంవత్సరోత్సవ - రథోత్సవాది సకలోత్సవ సిద్ధ్యర్థం
సకల మఙ్గలాఽవాప్త్యర్థం - అగ్నిష్టోమాఽతిరాత్ర వాజపేయ
పౌణ్డరీక అశ్వమేధాది శతక్రతు ఫలసిద్ధ్యర్థం పరలోక సాధనార్థం
శ్రీ పరమేశ్వరస్య శ్రీరామస్యచ ధ్వజ ప్రతిష్ఠా పనం కరిష్యే -
కర్మణః పుణ్యాహం వాచయిత్వా స్యోనాపృథివీతి భూమిం ప్రార్థ్య
మావో రిషత్త నితేతి గర్తం ఖాత్వా - ఆపః పునంత్వితి -
పృథివీం ప్రోక్ష్య - ఓషధయ స్సంవదన్త ఇతి ద్వాదశ ధాన్యాని నిక్షిప్య -
సువర్ణం ఘర్మమితి సువర్ణం నిధాయ - పరివాజ పతిరితి పంచరత్నాని -
నిక్షిప్య కూర్మయన్త్రం లిఖిత్వా పూజాం కృత్వా -

ఉత్తిష్ఠ బ్రహ్మణ స్పత ఇతి ధ్వజ ముత్థాప్య । సుముహూర్తకాలే -
ధ్రువస్త ఇతి గర్తే ధ్వజం ప్రతిష్ఠాప్య - దేవాఽభిముఖం కుర్యాత్ -
ప్రాణ ప్రతిష్ఠాం కృత్వా - గర్తే మృదం పూరయేత్ -

ఆపోహిష్ఠేతి తిసృభిః హిరణ్య వర్ణా ఇతి చతసృభిః మార్జయిత్వా
యాగమణ్డపం ప్రవిశ్య - ప్రాణానాయమ్య - ఏవం - తిథౌ
శ్రీ దేవస్య ధ్వజ ప్రాణ ప్రతిష్ఠా సిద్ధ్యర్థం ప్రతిష్ఠా హోమం కరిష్యే -
స్థండిలే ల్లేఖనా ద్యాజ్య భాగాన్తే - పాలాశ సమిద్భిః పాయసాఽన్నం
సఘృతం మూలేన రామ మన్త్రేణచ । అష్టోత్తరశతం రుద్రగాయత్ర్యా
విష్ణు గాయత్ర్యాచ వ్యాహృతి త్రయేణ సద్యో జాతాది -
పఞ్చ బ్రహ్మ మన్త్రైః ప్రాణాది పఞ్చ స్వాహాకారైః
భవాయ దేవాయ స్వాహేత్యష్ట నామభిః భవస్య దేవస్య
పత్న్యై రిత్యష్ట నామభిః త్ర్యమ్బకమితి - మానో మహాన్తం - మానస్తోకే -
ఆరాత్తేగోఘ్న - సహస్రాణి సహస్రశో యేతి జుహుయాత్ -

సంకర్షణాది ద్వాదశ నామభిః కృష్ణన్తైః కృష్ణాయేద మితి
వినియోగః - విష్ణు సూక్తేన చజుహుయాత్ -
శివాయ శంకరాయ మహేశ్వరాయ సహమానాయ శితి కంఠాయ
కపర్దినే తామ్రాయ అరుణాయ అపగుర మాణాయ హిరణ్య బాహవే
సస్పింజరాయ బభ్రుశాయ హిరణ్యాయ సదాశివాయేదమితి వినియోగః -
స్విష్ట కృదాది హోమ శేషం సమాప్య -

ఆచార్యాదయః ప్రాణానాయమ్య - ఏవం - తిథౌ - స్వామినః - ధ్వజ ప్రాణ
ప్రతిష్ఠా సిద్ధ్యర్థం పూర్వాఽసాదిత కలశోదకేన మహాభిషేకం కరిష్యే -
గణానాంత్వా బ్రహ్మజజ్ఞానం నమశ్శమ్భవేచ - ఇన్ద్రాది
మన్త్రం పురుష సూక్తేన సంప్రోక్ష్య ఆపోహిష్ఠేతి తిసృభిః -

హిరణ్య వర్ణా యేతి చతస్పృభిం పవమానాను వాకేన
హిరణ్యశృంగ మిత్యనువాకేన మహాభిషేకం కుర్యాత్ -
తతః ప్రాణ ప్రతిష్ఠాం కుర్యాత్ - తతో ధ్వజ మూలాగ్రం
ఘృత మిశ్రిత కుంకుమేన లేపనం కృత్వా - వస్త్రద్వయ మాచ్ఛాద్య -
ధ్వజాగ్రే ఘంటికా బధ్వా ఊర్ధ్వ ఊమణ - విహ్వాయామహే ।
ఇతి కేతనం నిధాయ - పూజాం కృత్వా ధ్వజ సమీపే భూమి
ముపలిప్య రంగవల్లీః కృత్వా - అష్ట దళ పద్మం లిఖిత్వా - అన్నం
నిధాయ ఉపరి జ్యోతిం సంస్థాప్య - ఘృతం పూరయిత్వా -
సువృత్తే నాఽగ్నేరశ్మి ఇతి దీపం ప్రజ్వాల్య అన్నరాశిం దర్శయిత్వా -
మహాజ్వాలాం దర్శయేత్ - ఆచార్యః ప్రాణానాయమ్య -
ఏవం - తిథౌ దేవ దేవస్య స్వామినః ప్రతిష్ఠా హోమ సంపూర్ణతా
సిద్ధ్యర్థం హోమం శిష్టాఽజ్యేన పూర్ణాహుతిం హోష్యే -
అగ్ని మలంకృత్య - ఏలా లవంగ జాజీ క్రముక నాగవల్లీ దళ పట్టవస్త్ర
కర్పూరాజ్య మిశ్రిత నారికేళం పాత్రే నిక్షిప్య-పూజాం కృత్వా-ద్వాదశగృహీ
తేనాఽజ్యమాదాయ. సప్తతే అగ్నే - ఘృతేన స్వాహా - అగ్నయే ।
సప్తహోత్ర ఇదం నమమ - పూర్ణాహుతి ముత్తమాం జుహోతి -
అస్యా మేవ ప్రతితిష్ఠతి - అదితేన్వమగ్గ్ స్థాః - దేవ సవితః ప్రాసావీః -
ప్రణీతా స్వ్వప ఆనీయ - సదసిసన్మే - మామేక్షేష్ఠాః । ప్రాచ్యాం - మార్జ
యంతామ్ । సముద్రంవః - పయః । అంజలౌ - శాంతిరస్తు - అక్షతాం
ఛిరసి ధారయేత్ । బ్రహ్మాణం పూజయేత్ -ప్రాగాది పరిస్తరణం - విసృజేత్ -
అగ్నేనయ సుపథా - నమస్తే - నమోస్తుతే - యజ్ఞేన - సమర్పయామి
చరుశేష మాదాయ - నంది బ్రహ్మాచవిష్ణుశ్చ ఈశ్వరశ్చ తథైవచ ।
ఇన్ద్రాది ద్వార పాలాశ్చ భూత రక్షో పిశాచకాః ।
బాణ రావణ చండీశ నందీ భృంగీ తథైవచ ।
మహాదేవ ప్రసాదోఽయం సర్వే గృహ్ణంతు శాంభవాః ।

ఇతి బలిం విసృజేత్ - ఆచార్యాయ గో మహీ కాంచనాదికం -
దద్యాత్ - మన్త్రపదాన మాచార్యాయ దద్యాత్ - ఋత్విగ్భ్యోదక్షిణాః -
దత్వా బ్రాహ్మణా న్భోజయే దిత్యాహ భగవా న్బోధాయనః ।
ఇతి బోధాయన కల్పోక్త ధ్వజ ప్రతిష్ఠా విధిః -

ధృవ సూక్తమ్

ఆత్వాహార్ష మన్తరే దీత్యస్య ధృవ ఆఙ్గీరసః రాజాఽనుష్టుప్ -
ఆత్వాహార్ష మన్తరేధి ధృవస్తిష్ఠా విచాచలిః ।
విశస్త్వా సర్వా వాంఛన్తు మాత్వద్రా ష్ట్రమధి భ్రశత్ ।
ఇహైవైధి మాపచ్యోష్ఠాః పర్వత ఇవా విచాచలిః ।
ఇన్ద్ర ఇవేహ ధృవస్తిష్ఠేఽహ రాష్ట్ర ముధారయ ॥
ఇమ మిన్ద్రో అదీధర ద్ధ్రువం ధృవేణ హవిషా ।
తస్మై సోమో అధి బ్రవ త్తస్మా ఉ బ్రహ్మణస్పతిః ।
ధ్రువాద్యౌ ర్ధ్రువా పృథివీ ధ్రువాసః పర్వతా ఇమే ।
ధ్రువం విశ్వ మిదం జగ ద్ధ్రువో రాజా విశామయమ్ ।

ధ్వజ స్థాపన స్థల నిర్ణయః (బోధాయనే) ప్రతిష్ఠా విధిః

పీఠ గోపురయో ర్మధ్యే పీఠాఽగ్రేవా వృషాఽగ్రతః ।
మర్యా దా ద్వయ మధ్యేవా ధ్వజస్థానం విధీయతే । ఇతి
కేచిత్ ప్రాసాద భిత్తి మారభ్య ఏక - త్రి - పంచ - సప్త - నవైకా - దశ -
సమ్మిత దండ స్థలే ధ్వజః స్థాపనీయ ఇతి వదన్తి ధ్వజ స్థాపన
స్థల నిర్ణయో యథాఽచార స్తథా కరణీయః - ఏవం ధ్వజాఽధార
వేదికాం నిర్మాయ - వేదీ మధ్యే గర్తే నవరత్నాని - నిక్షిప్య
ధ్వజమంత్రం సుముహూర్తే ప్రతిష్ఠాప్య - తదుపరి ధృవసూక్తం పఠన్ -

ధ్రువన్తే రాజా వరుణో ధ్రువం దేవో బృహస్పతిః ।
ధ్రువన్త ఇన్ద్రశ్చాగ్నిశ్చ రాష్ట్రం ధారయతాం ధ్రువమ్ ॥
ధ్రువం ధ్రువేణ హవిషాఽభి సోమం మృశామసి ।
అథో త ఇన్ద్రః కేవలీర్విశో బలిహృతస్కరత్ ॥

బ్రహ్మ ఘోషై ర్మఙ్గళ వాద్యై స్సహ ఆధార వేద్యా మాలయాఽభి
ముఖం ధ్వజ స్తమ్భం ప్రతిష్ఠాప్య -
ధ్వజ మూలే బ్రహ్మణేనమః -
ధ్వజ మధ్యే - విష్ణవే నమః -
ధ్వజాగ్రే - శివాయ నమః -
ఫలకేషు - నన్దాయ నమః । సునన్దాయ నమః । చన్దాయ నమః ।
ఘన్టికాయాం బ్రహ్మణే నమః -
సూత్రే అనన్తాయ నమః -
రసనాయాం సరస్వత్యై నమః -
1 ధ్వజే గరుడాయ నమః - ఇతి గరుడ మావాహ్య -
పుష్ప మాలాభి స్సంవేష్ట్య । గరుడ గాయత్ర్యా గరుడ పటం బధ్నీయాత్ -
తత్పురుషాయ విద్మహే సువర్ణ పక్షాయ ధీమహి ।
తన్నో గరుడః ప్రచోదయాత్ ॥
సుపర్ణ ఇత్యస్య గరుడ స్త్రిష్టుప్ -
సుపర్ణ ఇత్థా నఖ మాసి షాయాఽ వరుద్ధః పరి పదం నసింహః ।
నిరుద్ధ శ్చి న్మహిష స్తర్ష్యవాన్ గోథా తస్మా అయథం కర్షదేతత్ ॥

---

1 ధ్వజపటే తత్ర ద్దేవతా వాహనా న్యావాహయేత్ -
వృషభాయ నమః - సింహాయ నమః - ఇత్యాది -

ఆకాశే - పక్షీశ్వరాయ నమః । ధ్వజేశ్వరాయ నమః ।
పుచ్ఛాయాం గణేశ్వరాయ నమః । సూత్రే మహాకాలాయ నమః ।
ధ్వజే వృషభాయ నమః -

వృషభోన ఇన్ద్రస్య వృషభః పఙ్క్తిః -

వృషభో న తిగ్మ శృఙ్గోఽ న్తర్యూథేషు రోరువత్ ।
మన్థస్త ఇన్ద్ర శంహృదే యన్తే సునోతి భావయు ర్విశ్వస్మా దిన్ద్ర ఉత్తరః ॥
తత్పురుషాయ విద్మహే చక్ర తుణ్డాయ ధీమహి ।
తన్నో నన్దిః ప్రచోదయాత్ - ఇతి కేతు -
కేతుం కృణ్వ న్మధుచ్ఛన్దా కేతుర్గాయత్రీ -
కేతుం కృణ్వన్న కేతవే పేశో మర్యా అపేశసే । సముషద్భి రజాయథాః ॥
ధ్వజో ధ్రియమాణోఽను వక్తవ్యా పఞ్చ ఋచః-
ఉచ్ఛ్రయస్వ - యజ్ఞస్యకేతు - సమిధ్యస్వ ఊర్ధ్వ ఊషుణః -
ఊర్ధ్వేన - జాతో జాయత ఇతి -

ఉచ్ఛ్రయస్వ యూప త్రిష్టుప్ -
ఉచ్ఛ్రయస్వ వనస్పతే వర్ష్మన్ పృథివ్యా అధి ।
సుమితీ మీయమానో వర్చోధా యజ్ఞ వాహసే ॥

సమిద్ధ స్యేత్యస్య విశ్వ వారోఽనుష్టుప్ -
సమిద్ధస్య ప్రమహసోఽగ్నే వన్దే తవ శ్రియమ్ ।
వృషభో ద్యుమ్నవాఁ అసి సమధ్వరే ష్విధ్యసే ॥

ఊర్ధ్వ ఊషుణ ఇత్యస్య ఉపరిష్టాద్బృహతీ -

ఊర్ధ్వ ఊషుణ ఊతయే తిష్ఠా దేవోన సవితా ।

ఊర్ధ్వో వాజస్య సనితా యదఞ్జిభి ర్వాఘద్భి ర్విహ్వయామహే ॥

ఊర్ధ్వోన ఇత్యస్య యూపో హ బృహతీ -

ఊర్ధ్వోనః పాహ్యంహసో నికేతునా విశ్వం సమత్రిణం దహ ।

కృధీన ఊర్ధ్వా న్చరథాయ జీవసే విదా దేవేషు నోదువః ॥

జాతో జాయత ఇత్యస్య విశ్వా మిత్రో యూప స్త్రిష్టుప్ -

జాతో జాయతే సుదినత్వే అహ్నాం సమర్యయా విదథే వర్ధమానః ।

పునన్తిధీరా అపసోమనీషా దేవయా విప్ర ఉదియర్తి వాచమ్ ॥

బ్రహ్మ కలశోదకేన ధ్వజ మభిషిచ్య - పూజయేత్ -

ఇతి ధ్వజ ప్రతిష్ఠా విధిః

అథ మానస్తమ్భ ధ్వజస్తమ్భ ప్రతిష్ఠా విధిః

అథ కలశ సమీపే మానస్తమ్భో ధ్వజస్తమ్భశ్చ తత్రప్రతిష్ఠా ఉచ్యతే -
వృక్ష సార మయోఽశ్మసారమయో । లోహమయోవా ।
మానస్తమ్భో ధ్వజ దణ్డ ఘటనాంచితో వర్తులోవా ।
ప్రాసాద । ప్రమాణ । స్తదధికోవా । యథోచిత విస్తారోవా భవతి ।
అథచ । అష్టౌ (8) చత్వారోవా (4) తేమాన స్తమ్భా భవన్తి ।
ఏకస్మే దీశాన్యాం విధినా తంగన్ధ పుష్ప ధూప దీపాదిఽభిః ।
సంపూజ్య । క్షుద్ర ఘన్టాదిభిః శోభితం కృత్వా ప్రతిష్ఠాంచ కృత్వా
పతాకాం స్తమ్భోపరి నివేశ్య యజ మాన మభిషేచయేత్ -

తతో యజమానః బ్రాహ్మణేభ్యో దక్షిణాం దత్వా భోజయేచ్చ।
మానస్తమ్భో భవేద్దేవో ధ్వజో దేవ స్పదో చ్యతే।
తయోః ప్రతిష్ఠా కథితాఽశ్వమేధ ఫలదాయినీ॥
కలశ ప్రతిష్ఠానన్తరం తద్దినే మహాత్మనా ధ్వజారోపః కార్యః।
తస్య విధిః సంక్షేపత ఉక్త ఏవ అథమహిమా ఉచ్యతే।
అసుర యాతు ధానాశ్చ పిశాచోరగ రాక్షసాః।
ధ్వజ హీనేతు ప్రాసాదే వస్తు మిచ్ఛన్తి సర్వదా॥
తస్మా ద్ధ్వజ విహీనంతు నకుర్యా త్సురమన్దిరమ్।
యావన్త స్తన్తవ స్తస్య ధ్వజస్య వరవర్ణిని॥
తావ ద్వర్ష సహస్రాణి కర్తా స్వర్గే మహీయతే॥
యథా విధూతే వాతేన ధ్వజః ప్రాసాద మస్తకే।
తథా కర్తాత్యజే త్పాపం సప్తజన్మాఽర్జితం క్షణాత్॥
యత్రైతత్ క్రియతే రాష్ట్రే ధ్వజయష్టి నివేశనమ్।
నాఽకాల మృత్యు స్తత్రాఽస్తి నాఽలక్ష్మీః పాప కృత్స్వపి॥
నోపసర్గ భయం తత్ర నాపరోగా నవిభ్రమః।
విపరీతాని నోత్తత్ర నరాణా మపి భూయసామ్॥
స్వకాల వర్షీ పర్జన్యః సుభిక్షం విజయీ నృపః।
శాన్తాని సర్వభూతాని పయస్విన్యః పయో భృతః॥
కృతఘ్నో బ్రహ్మహా గోఘ్నో దృష్ట్వా ధ్వజనివాసినమ్।
ప్రాప్నోతి పాప నిర్మోక్షం కిము కర్తుః కులద్వయమ్॥
ప్రతిమా లిఙ్గ వేదీనాం యావన్తః పరమాణవః।
తావ ద్వర్ష సహస్రాణి కర్తా స్వర్గే మహీయతే॥

ఇతి ధ్వజారోపణ మహిమా

అథ గణేశన్యాసక్రమః

1 అథ గణపతే ర్మన్త్రన్యాసః

సంహితాఽఽజ్యం గృహీత్వా దేవం తత్తత్ స్థానేషు స్పృశేత్ -

ఓం ఓం	నమస్స్వాహా	మూర్ధ్ని	ఓం రం	నమస్స్వాహా	కంఠే
శ్రీం	,,	శిఖాయాం	దం	,,	హృదయే
హ్రీం	,,	లలాటే	సం	,,	తాల్వోః
క్లీం	,,	భ్రువోర్మధ్యే	ర్వం	,,	నాభౌ
గ్లాం	,,	దక్ష నేత్రే	జం	,,	ఉదరే
గం	,,	వామ నేత్రే	నం	,,	కట్యోః
గం	,,	దక్ష శ్రోత్రే	మేం	,,	లిఙ్గే
ణం	,,	వామ శ్రోత్రే	వం	,,	వృషణయోః
పం	,,	దక్ష నాసాపుటే	శం	,,	ఊర్వోః
తం	,,	వామ నాసాపుటే	మాం	,,	జంఘయోః
యేం	,,	జిహ్వాయామ్	నం	,,	గుల్ఫయోః
వం	,,	ఊర్ధ్వోష్ఠే	యం	,,	పాదయోః
రం	,,	అధరోష్ఠే	స్వాం	,,	అంగులీషు
వం	,,	చిబుకే	హాం	,,	రోమకూపేషు

2 గణపతేరఙ్గన్యాసః

ఓం శ్రీం హ్రీం క్లీం గ్లాం	గాం	నమ స్స్వాహా	హృదయాయ నమః
,,	గీం	,,	శిరసే స్వాహా
,,	గూం	,,	శిఖాయై వషట్
,,	గైం	,,	కవచాయ హుం
,,	గౌం	,,	నేత్రత్రయాయ వౌషట్
,,	గః	,,	అస్త్రాయ ఫట్

3 అథ గణేశస్యశక్తిన్యాసః

ఓం తీవ్రాయై	నమస్స్వాహా	లలాటే
జ్వాలిన్యై	,,	ముఖే
నన్దాయై	,,	గుహ్యే
భోగదాయై	,,	కణ్ఠే
కామరూపిణ్యై	,,	దన్తేషు
ఉగ్రాయై	,,	హృదయే
తేజోవత్యై	,,	నాభౌ
సత్యాయై	,,	ఉదరే
సర్వవిఘ్నవినాశిన్యై	,,	సర్వాఙ్గేషు

4 అథ గణేశస్యాఽఽయుధన్యాసః

ఓం బీజాపూరాయ	నమ స్స్వాహా	శిరసి
గదాయై	,,	మస్తకే
ధనుషే	,,	వామభుజే
త్రిశూలాయ	,,	దక్షిణ భుజే
చక్రాయ	,,	నాభ్యామ్
కమలాయ	,,	జఠరే
పాశాయ	,,	పృష్ఠే
ఉత్పలాయ	,,	లిఙ్గే వృషణయోః
బాణాయ	,,	జంఘయోః
అఙ్కుశాయ	,,	జానునోః
విషాణాయ	,,	గుల్ఫయోః
రత్న కలశాయ	,,	పాదయోః

ఇన్ గణేశ తరజ్గే 52 మాతృకా ఓం కో లఘు షోడాన్యాస్‌కే అంతర్గత శక్తి సహిత గణేశజీ బతాయా గయాహై గణేశన్యాసః (అధికః పాఠః)

5 గణేశ మాతృకాన్యాసః

ఓంఐంహ్రీంశ్రీం అం శ్రీయుక్తాయ విఘ్నేశాయనమః శిరసి
,, ఆం హ్రీయుక్తాయ విఘ్నరాజాయనమః ముఖవృత్తే
,, ఇం తుష్టియుక్తాయ విఘ్ననాయకాయనమః దక్షనేత్రే
,, ఈం శాంతియుక్తాయ శివోత్తమాయనమః వామనేత్రే
,, ఉం పుష్టి యుక్తాయ విఘ్నహంత్రే నమః దక్షకర్ణే
,, ఊం సరస్వతీయుక్తాయ విఘ్నకర్త్రేనమః వామ కర్ణే
,, ఋం రతియుక్తాయ విఘ్నరాజే నమః దక్షనాసాపుటే
,, ౠం మేధాయుక్తాయ గణనాయకాయనమః వామనాసాపుటే
,, ఌం కాంతియుక్తాయ ఏకదంతాయనమః దక్షగండే
,, ౡం కామినీయుక్తాయ ద్విదంతాయనమః వామగండే
,, ఏం మోహనీయుక్తాయ గజవక్త్రాయనమః ఊర్ధ్వోష్ఠే
,, ఐం జటాయుక్తాయ నిరంజనాయనమః అధరోష్ఠే
,, ఓం తీవ్రాయుక్తాయ కపర్దభృతేనమః ఊర్ధ్వదంతపంక్తౌ
,, ఔం జ్వలినీయుక్తాయ దీర్ఘముఖాయనమః అధోదంతపంక్తౌ
,, అం నందాయుక్తాయ శంకుకర్ణాయనమః జిహ్వాగ్రే
,, అః సురసాయుక్తాయ వృషధ్వజాయనమః కంఠే
,, కం కామరూపిణీయుక్తాయ గణనాధయనమః దక్షబాహుమూలే
,, ఖం సుభ్రూయుక్తాయ గజేంద్రాయనమః దక్షకూర్పరే
,, గం జయినీయుక్తాయ శూర్పకర్ణాయనమః దక్షమణిబంధే
,, ఘం సత్యాయుక్తాయ త్రిలోచనాయనమః దక్షకరాంగులిమూలే
,, ఙం విఘ్నేశీయుక్తాయ లంబోదరాయనమః దక్షకరాంగుల్యగ్రే
,, చం సురూపాయుక్తాయ మహానాదాయనమః వామబాహుమూలే

ఓంవం హ్రాం హ్రీం ఛం కామదాయుక్తాయ చతుర్మూర్తయేనమః వామకూర్పరే
.. జం మదవిహ్వలాయుక్తాయ సదాశివాయనమః వామమణిబంధే
.. ఝం వికటాయుక్తాయ ఆమోదాయనమః వామకరాంగుళిమూలే
.. ఞం పూర్ణాయుక్తాయ దుర్ముఖాయనమః వామకరాంగుళ్యగ్రే
.. టం భూతిదాయుక్తాయ సుముఖాయనమః దక్షోరుమూలే
.. ఠం భూమియుక్తాయ ప్రమోదాయనమః దక్షజానుని
.. డం శక్తియుక్తాయ ఏకపాదాయనమః దక్షగుల్ఫే
.. ఢం రామాయుక్తాయ ద్విజిహ్వాయనమః దక్షపాదాంగుళిమూలే
.. ణం మానుషీయుక్తాయ శూరాయనమః దక్షపదాంగుళ్యగ్రే
.. తం మకరధ్వజయుక్తాయ వీరాయనమః వామోరుమూలే
.. థం వీరిణీయుక్తాయ షణ్ముఖాయనమః వామజానుని
.. దం భృకుటీయుక్తాయ వరదాయనమః వామగుల్ఫే
.. ధం లజ్జాయుక్తాయ వామదేవాయనమః పాదాంగుళీమూలే
.. నం దీర్ఘఘోణా యుక్తాయ వక్రతుండాయ నమః వామ పాదాంగుళ్యగ్రే
.. పం ధనుర్ధరాయుక్తాయ ద్వితుండాయనమః దక్షిణపార్శ్వే
.. ఫం యామినీయుక్తాయ సేనాన్యేనమః వామపార్శ్వే
.. బం రాత్రియుక్తాయ గ్రామణ్యేనమః పృష్ఠే
.. భం చంద్రికాయుక్తాయ మత్తాయనమః నాభౌ
.. మం శశిప్రభాయుక్తాయ విరుక్తాయనమః జఠరే
.. యం లోలాయుక్తాయ మత్తవాహనాయనమః హృదయే
.. రం చపలాయుక్తాయ జటినేనమః దక్షస్కంధే
.. లం బుద్ధియుక్తాయ ముండినేనమః గళపృష్ఠే
.. వం దుర్భగాయుక్తాయ ఖడ్గినేనమః వామస్కంధే
.. శం సుభగాయుక్తాయ వరేణ్యాయనమః హృదయాది దక్ష కరాంగుళ్యంతం

ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం షం శివాయుక్తాయ వృషకేతనాయనమః హృదయాదివామ
కరాంగుళ్యంతం
,, సం దుర్గాయుక్తాయ భక్తప్రియాయనమః హృదయాదిదక్ష
పదాంగుళ్యంతం
,, హం కాళీయుక్తాయ గణేశాయనమః హృదయాది వామ
పదాంగుళ్యంతం
,, ళం కాలకుబ్జకాయుక్తాయ మేఘనాదాయనమః హృదయాది
గుహ్యాంతం
,, క్షం విఘ్నహారిణీయుక్తాయ గణేశ్వరాయనమః హృదయాది
మూర్ధాంతం

ఇతి గణేశ మాతృకాన్యాసః

1 అథ శివస్య మన్త్రన్యాసః

ఓం ఓం	నమస్స్వాహా	పాదయోః	ఓం తేం	నమస్స్వాహా	ముఖే
నం	,,	జానుని	శిం	,,	నేత్రయోః
మోం	,,	గుహ్యే	వాం	,,	లలాటే
భం	,,	నాభౌ	యం	,,	శిరసి
గం	,,	హృదయే	నం	,,	దక్షిణపార్శ్వే
వం	,,	కణ్ఠే	యం	,,	వామపార్శ్వే

2 శివస్యాఙ్గన్యాసః

ఓం ఓం	నమస్స్వాహా	హృదయే	ఓం వాం	నమస్స్వాహా	నేత్రత్రయాయ వౌషట్
నం	,,	శిరసి			
మం	,,	శిఖాయైవషట్	యం	,,	అస్త్రాయఫట్
శిం	,,	కవచాయహు			

3 శివస్యశక్తిన్యాసః

ఓం వామాయై	నమస్స్వాహా	లలాటే
జ్యేష్ఠాయై	,,	ముఖే
రుద్రాణ్యై	,,	గుహ్యే
కాల్యై	,,	కర్ణే
కలవికరణాయై	,,	దన్తేషు
బలాయై	,,	హృదయే
బలప్రమథనాయై	,,	జఠరే
సర్వభూత దమనాయై	,,	నాభౌ
ఉన్మనాయై	,,	సర్వాఙ్గేషు

4 శివస్యాయుధన్యాసః

ఓం వజ్రాయ	నమస్స్వాహా	శిరసి
దణ్డాయ	,,	మస్తకే
ఖడ్గాయ	,,	దక్షిణ భుజే
పాశాయ	,,	వామ భుజే
ధ్వజాయ	,,	నాభ్యామ్
అఙ్కుశాయ	,,	లిఙ్గే వృషణయోః
త్రిశూలాయ	,,	జంఘ యోర్జాన్వోశ్చ
పద్మాయ	,,	గుల్ఫయోః పాదయోశ్చ-

శివస్య పఞ్చ బ్రహ్మన్యాసాః ప్రత్యేకం లిఖితాః

అథ శివస్య పఞ్చ బ్రహ్మన్యాసః

ఓం ఈశానాయ	నమస్స్వాహా	ఇత్యఙ్గుష్ఠయోః
తత్పురుషాయ	,,	తర్జన్యోః
అఘోరాయ	,,	మధ్యమయోః
వామ దేవాయ	,,	అనామికయోః
సద్యోజాతాయ	,,	కనిష్ఠికయోః

తతః సద్యోజాతాయ హృదయాయ నమః

వామదేవాయ శిరసే స్వాహా

అఘోరాయ శిఖాయైవషట్

తత్పురుషాయ కవచాయహుం

ఈశానాయ నేత్రత్రయాయ వౌషట్

1) కనిష్ఠికయోః హృదయమ్ 2) అనామికయోః (శిరః)

3) మధ్యమయోః శిఖామ్ 4) తర్జన్యోః (కవచమ్)

5) అఙ్గుష్ఠయోః (అస్త్రమ్)

విన్యస్య పరేణ తేజసా సంయోజ్య హం ఇతి

కవచేనాఽవగుణ్ఠ్య సర్వ కర్మసు నియోజయేత్ ॥

ఆచమనం సర్వత్ర ఏవమేవ దేవస్య న్యాసం కృత్వా లిఙ్గముద్రాం బధ్వా-

ఓం ఈశాన స్సర్వ విద్యానా మీశ్వర స్సర్వ భూతానాం బ్రహ్మాఽధిపతి

ర్బ్రహ్మణోఽధిపతి ర్బ్రహ్మా శివోమే అస్తు సదాశివోమ్ ॥ ఇతి మన్త్రేణ

ఈశాన ముష్టిం బధ్వా తతః అఙ్గుష్ఠాఽగ్రేణ రుద్రముద్రయా మూర్ధ్ని ।

ఓం తత్పురుషాయ విద్మహే మహాదేవాయ ధీమహి ।

తన్నో రుద్రః ప్రచోదయాత్ ॥ ఇతి తర్జన్యఙ్గుష్ఠ

యోగాత్ । తత్పురుషం ముఖే -

ఓం అఘోరేభ్యో థఘోరేభ్యో ఘోరఘోర తరేభ్య: ।
సర్వేభ్య స్సర్వ శర్వేభ్యో నమస్తే అస్తు రుద్ర రూపేభ్య: ॥
ఇతి మధ్యమాఽఙ్గుష్ఠ యోగేన హృది - అఘోరమ్ -
ఓం వామ దేవాయ నమో జ్యేష్ఠాయ నమ: శ్రేష్ఠాయ నమో
రుద్రాయ నమ: కాలాయ నమ: కల వికరణాయ నమో
బల వికరణాయ నమో బలాయ నమో బల ప్రమథనాయ
నమ స్సర్వ భూత దమనాయ నమో మనోన్మ నాయనమ: ॥
ఇత్య ఙ్గుష్ఠాఽనామికా యోగేన గుహ్యే -
ఓం సద్యో జాతం ప్రపద్యామి సద్యో జాతాయ వై నమో నమ: ।
భవే భవే నాతి భవే భవస్వమాం భవోద్భవాయ నమ: ॥
ఇతి కనిష్ఠికాఽఙ్గుష్ఠ యోగేన పాదాదారభ్య మస్తకాంతమ్ ।
యావ న్మూర్తి వ్యాపకత్వేన బ్రహ్మన్య సేత్ -
తత: ఈశాన స్సర్వ విద్యానాం నమ: ఇతి శిరసి ముపరి తన మూర్ధ్ని
ఓం ఈశ్వర స్సర్వభూతానా మితి కల్పితం చంద్రోభయదళం పూర్వమూర్ధ్ని
బ్రహ్మోఽధిపతి ర్బ్రహ్మణోఽధిపతి రితి హృష్టాం దక్షిణమూర్ధ్ని
శివోమే అస్తు నమ ఇతి పశ్చిమ మూర్ధ్ని (మరీచ్యామ్)
సదా శివోం నమ ఇతి ఉత్తరమూర్ధ్ని జ్వాలినీం

అథ తత్పురుష కలాచతుష్టయన్యాస:

1) ఓం తత్పురుషాయ విద్మహే నమ ఇతి పూర్వ వక్త్రే శాంతిమ్
2) మహా దేవాయ ధీమహి నమ ఇతి దక్షిణ వక్త్రే విద్యామ్
3) తన్నో రుద్ర: నమ ఇతి పశ్చిమ వక్త్రే ప్రతిష్ఠామ్
4) ప్రచోదయాత్ నమ ఇత్యుత్తర వక్త్రే - ధృతిమ్ -

అథ అఘోర కలాఽష్టకన్యాసః

ఓం అఘోరేభ్యో	నమస్స్వాహా	తమసే నమః	ఇతి శిరసి
అథఘోరేభ్యో	,,	ఇతిమోహాయై నమః	ఇతి గ్రీవాయామ్
ఘోరాయ	,,	క్షమాయై నమః	స్కంధయోః
ఘోరఘోరేభ్యో	,,	నిద్రాయై నమః	బాహ్వౌ
సర్వేభ్యో	,,	సర్వవ్యాధ్యై నమః	కుక్షౌ
సర్వశర్వేభ్యో	,,	మృత్యవే నమః	పృష్ఠే
నమస్తే అస్తు	,,	క్షుధాయై నమః	వక్షసి
రుద్ర రూపేభ్యో	,,	తృషాయై నమః	ఉరౌ

అథ వామ దేవ త్రయో దశ కలాన్యాసః

ఓం వామదేవాయ	నమస్స్వాహా	రజసే నమః	గుదే
జ్యేష్ఠాయ	,,	రక్షాయై నమః	లిఙ్గే
శ్రేష్ఠాయ	,,	రత్యై నమః	దక్షిణోరౌ
రుద్రాయ	,,	కామాయై నమః	వామోరౌ
కాలాయ	,,	ప్రీత్యై నమః	దక్షిణ జానౌ
కలవికరణాయ	,,	సంజీవిన్యై నమః	వామ జానౌ
బలవికరణాయ	,,	క్రియాయై నమః	దక్షిణ జంఘాయామ్
బలాయ	,,	వృద్ధ్యై నమః	వామ జంఘాయామ్
బలప్రమథనాయ	,,	ఛాయాయై నమః	దక్షిణ స్ఫిచి
సర్వభూతదమనాయ	,,	ధాత్ర్యై నమః	వామ స్ఫిచి
మనసే నమ	,,	భ్రామణ్యై నమః	కట్యామ్
ఉన్మనాయ నమః	,,	జరాయై నమః	పార్శ్వయోః

సద్యోజాత కలాఽష్టకన్యాసః

ఓం సద్యోజాతం ప్రపద్యామి	నమస్స్వాహా	సత్యాయ నమః	దక్షిణపాదే
సద్యోజాతాయవై నమో	,,	బుద్ధ్యై నమః	వామపాదే
భవే	,,	జయాయైనమః	దక్షిణపాణౌ
అభవే	,,	లక్ష్మ్యై నమః	వామపాణౌ
నాతిభవే	,,	మేధాయై నమః	నాసాయామ్
భవస్వమాం	,,	కాంత్యై నమః	శిరసి
భవాయ	,,	స్వధాయై నమః	దక్షిణబాహౌ
ఉద్భవాయ	,,	ప్రభాయై నమః	వామబాహౌ

తతో దేవం హంసం సంపాద్య
హంస హంసేతి హృదయాదిన్యాసం కుర్యాత్

ఓం హంస హంసాయ	నమస్స్వాహా	హృదయాయ నమః
,,	నమస్స్వాహా	శిరసే స్వాహా నమః
,,	నమస్స్వాహా	శిఖాయైవషట్ నమః
,,	నమస్స్వాహా	కవచాయ హుం నమః
,,	నమస్స్వాహా	నేత్రత్రయాయ వౌషట్ నమః

ఇతి శివన్యాసః –

ఆదౌ దేవ్యాః మన్త్ర అఙ్గ శక్తి ఆయుధన్యాసాః

అథ దేవ్యా శ్రీసూక్త న్యాసః

ఓం హిరణ్యవర్ణాం-	ఆవహ	నమస్స్వాహా	మూర్ధ్ని
తాంమ ఆవహ –	పురుషానహం	,,	నేత్రయోః
అశ్వపూర్వాం –	జుషతాం	,,	కర్ణయోః
కాంసోస్మితాం –	శ్రియమ్	,,	నాసికయోః
చంద్రాంప్రభాసాం-త్వాంవృణే		,,	ముఖే

ఓం ఆదిత్యవర్ణే -	బాహ్యేఽలక్ష్మీః	నమస్స్వాహా	కర్ణే
ఉపైతు -	దదాతుమే	,,	బాహ్వోః
క్షుత్పిపాసా -	మేగృహాత్	,,	హృదయే
గన్ధద్వారాం -	శ్రియమ్	,,	నాభౌ
మనసః కామ -	శ్రీశ్రయతాం యశః	,,	గుహ్యే
కర్దమేన -	మాలినీమ్	,,	పాయౌ
ఆపస్స్రజంతు -	మేకులే	,,	ఊర్వోః
ఆర్ద్రాం -	జాతవేదోమ ఆవహ	,,	జాన్వోః
ఆర్ద్రాం -	మ ఆవహ	,,	జంఘయోః
తాంమ ఆవహ -	పురుషానహమ్	,,	పాదయోః
యశ్శుచిః -	సతతంజపేత్	,,	సర్వాఙ్గేషు

దేవ్యాః శ్రీ కర్ణాది కళా మాతృకాన్యాసః

ఓం అం	ఐం హ్రీం శ్రీం	పూర్ణోదర్యై	నమస్స్వాహా
ఆం	,,	విరజాయై	,,
ఇం	,,	శాల్మల్యై	,,
ఈం	,,	లోలాక్ష్యై	,,
ఉం	,,	వర్తులాక్ష్యై	,,
ఊం	,,	దీర్ఘఘోణాయై	,,
ఋం	,,	దీర్ఘముఖ్యై	,,
ౠం	,,	గోముఖ్యై	,,
ఌం	,,	దీర్ఘ జిహ్వాయై	,,
ౡం	,,	కుణ్డోదర్యై	,,
ఏం	,,	ఊర్ధ్వకేశ్యై	,,
ఐం	,,	వికృతముఖ్యై	,,
ఓం	,,	జ్వాలాముఖ్యై	,,
ఔం	,,	ఉల్కాముఖ్యై	,,

సద్యోజాత కలాఽష్టకన్యాసః

ఓం సద్యోజాతం ప్రపద్యామి	నమస్స్వాహా	సిద్ధ్యై నమః	దక్షిణపాదే
సద్యోజాతాయవై నమో	..	బుద్ధ్యై నమః	వామపాదే
భవే	..	జయాయైనమః	దక్షిణహస్తే
అభవే	..	లక్ష్మ్యై నమః	వామహస్తే
నాతిభవే	..	మేధాయై నమః	నాసికాయాం
భవస్వమాం	..	కాంత్యై నమః	శిరసి
భవాయ	..	స్వధాయై నమః	దక్షిణబాహౌ
ఉద్భవాయ	..	ప్రభాయై నమః	వామబాహౌ

తతో దేవం హంసం సంహార్య

హంస హంసేతి హృదయాదిన్యాసం కుర్యాత్

ఓం హంస హంసాయ	నమస్స్వాహా	హృదయాయ నమః
..	నమస్స్వాహా	శిరసే స్వాహా నమః
..	నమస్స్వాహా	శిఖాయైవషట్ నమః
..	నమస్స్వాహా	కవచాయ హుం నమః
..	నమస్స్వాహా	నేత్రత్రయాయ వౌషట్ నమః

ఇతి శివన్యాసః -

అథో దేవ్యా మంత్ర అఙ్గ శక్తి ఆయుధన్యాసః

అథ దేవ్యా శ్రీసూక్త న్యాసః

ఓం హిరణ్యవర్ణాం-	ఆవహ	నమస్స్వాహా	మూర్ధ్ని
తాంమ ఆవహ -	పురుషానహం	..	నేత్రయోః
అశ్వపూర్వాం -	జుషతాం	..	కర్ణయోః
కాంసోస్మితాం -	శ్రియమ్	..	నాసికయోః
చంద్రాంప్రభాసాం-త్వాంవృణే		..	ముఖే

ఓం ఆదిత్యవర్ణే -	బాహ్వోః లక్ష్మీః	నమస్స్వాహా	కణ్ఠే
ఉపైతు -	దదాతుమే	..	బాహ్వోః
క్షుత్పిపాసా -	మేగృహాత్	..	హృదయే
గన్ధద్వారాం -	శ్రియమ్	..	నాభౌ
మనసః కామ -	శ్రీశ్రయతాం యశః	..	గుహ్యే
కర్దమేన -	మాలినీమ్	..	పాయౌ
ఆపస్స్రజన్తు -	మేకులే	..	ఊర్వోః
ఆర్ద్రాం -	జాతవేదోమ ఆవహ	..	జాన్వోః
ఆర్ద్రాం -	మ ఆవహ	..	జంఘయోః
తాంమ ఆవహ -	పురుషానహమ్	..	పాదయోః
యశ్శుచిః -	సతతంజపేత్	..	సర్వాఙ్గేషు

దేవ్యాః శ్రీ కణ్ఠాది కళా మాతృకాన్యాసః

ఓం అం	ఐం హ్రీం శ్రీం	పూర్ణోదర్యై	నమస్స్వాహా
ఆం	..	విరజాయై	..
ఇం	..	శాల్మల్యై	..
ఈం	..	లోలాక్ష్యై	..
ఉం	..	వర్తులాక్ష్యై	..
ఊం	..	దీర్ఘఘోణాయై	..
ఋం	..	దీర్ఘముఖ్యై	..
ౠం	..	గోముఖ్యై	..
ఌం	..	దీర్ఘ జిహ్వాయై	..
ౡం	..	కుణ్డోదర్యై	..
ఏం	..	ఊర్ధ్వకేశ్యై	..
ఐం	..	వికృతముఖ్యై	..
ఓం	..	జ్వాలాముఖ్యై	..
ఔం	..	ఉల్కాముఖ్యై	..

ఓం అం	ఐం హ్రీం శ్రీం	శ్రీముఖ్యై	నమస్స్వాహా
అః	,,	విద్యాముఖ్యై	,,
కం	,,	మహాకాళ్యై	,,
ఖం	,,	సరస్వత్యై	,,
గం	,,	సర్వసిద్ధిగౌర్యై	,,
ఘం	,,	త్రైలోక్య విద్యాయై	,,
ఙం	,,	మన్త్ర శక్త్యై	,,
చం	,,	అష్ట శక్త్యై	,,
ఛం	,,	భూతమాత్రే	,,
జం	,,	లంబోదర్యై	,,
ఝం	,,	ద్రావిణ్యై	,,
ఞం	,,	నాగర్యై	,,
టం	,,	ఖేచర్యై నమో	,,
ఠం	,,	మంజర్యై	,,
డం	,,	కేశరూపిణ్యై	,,
ఢం	,,	వారిణ్యై	,,
ణం	,,	కాకోదర్యై	,,
తం	,,	పూతనాయై	,,
థం	,,	భద్రకాళ్యై	,,
దం	,,	యోగిన్యై	,,
ధం	,,	శంఖిన్యై	,,
నం	,,	తర్జన్యై	,,
పం	,,	కాళరాత్ర్యై	,,
ఫం	,,	కుబ్జిన్యై	,,
బం	,,	కపర్దిన్యై	,,
భం	,,	వజ్రాయై	,,
మం	,,	జయాయై	,,

ఓం యం ఐం హ్రీం శ్రీం		ఈశ్వర్యై	నమస్స్వాహా
రం	,,	రేవత్యై	,,
లం	,,	మాధవ్యై	,,
వం	,,	వారుణ్యై	,,
శం	,,	వాయవ్యై	,,
షం	,,	విదార్యై	,,
సం	,,	సహజాయై	,,
హం	,,	లక్ష్మ్యై	,,
ళం	,,	వ్యాపిన్యై	,,
క్షం	,,	మాయాయై	,,

దేవ్యాః దేవన్యాసః

ఓం గం ఐం హ్రీం శ్రీం		గణపతయే	నమస్స్వాహా	దక్షోరౌ
క్షం	,,	క్షేత్రపాలకాయ	,,	దక్షాంసే
యాం	,,	యోగినీభ్యో	,,	వామాంసే
వం	,,	వటుకాయ	,,	వామోరౌ
లం	,,	ఇన్ద్రాయ	,,	అంగుష్ఠాఽగ్రేషు
రం	,,	అగ్నయే	,,	దక్షజాను‌ని
షం	,,	యమాయ	,,	వామజానుని
క్షం	,,	నిర్ ఋతయే	,,	దక్షజంఘాయాం
వం	,,	వరుణాయ	,,	వామ జంఘాయాం
యం	,,	వాయవే	,,	మూర్ధ్ని
సం	,,	సోమాయ	,,	లలాటే
హం	,,	ఈశానాయ	,,	శిరసి
హంసః	,,	బ్రహ్మణే	,,	శిఖాయామ్
అం	,,	అనంతాయ	,,	సర్వాఙ్గేషు

సర్వన్యాస మంత్రై ర్హోమం కృత్వా సంపాతాజ్యేన
దేవస్య సర్వాఙ్గేషు – స్పృశేత్ –

1 అథ దేవ్యామన్త్రన్యాసః

ఓం ఓం	నమస్స్వాహా	శిరసి	ఓం ముం	నమస్స్వాహా	దక్షిణపార్శ్వే
ఐం	,,	మూర్ధ్ని	డాం	,,	వామ పార్శ్వే
హ్రీం	,,	ముఖే	యైం	,,	నాభౌ
క్లీం	,,	కణ్ఠే	విం	,,	గుహ్యే
చాం	,,	హృది	చేం	,,	పాదయోః

2 అఙ్గన్యాసః

ఓం హ్రాం	దుర్గాయై	నమస్స్వాహా	హృదయాయ నమః
హ్రీం	,,	,,	శిరసే స్వాహా
హ్రూం	,,	,,	శిఖాయై వషట్
హ్రైం	,,	,,	కవచాయ హుం
హ్రౌం	,,	,,	నేత్రత్రయాయ వౌషట్
హ్రః	,,	,,	అస్త్రాయ ఫట్

3 అథ దేవ్యాశ్శక్తిన్యాసః

ఓం ప్రభాయై	నమస్స్వాహా	లలాటే
ఉమాయై	,,	ముఖే
జయాయై	,,	గుహ్యే
సూక్ష్మాయై	,,	కణ్ఠే
విశుద్ధ్యాయై	,,	దన్తేషు
నన్దిన్యై	,,	హృదయే
సుప్రభాయై	,,	నాభౌ
విజయాయై	,,	ఉదరే
సర్వసిద్ధి ప్రదాయిన్యై	,,	సర్వాఙ్గేషు

4 అథ దేవ్యాయుధన్యాసః

ఓం త్రిశూలాయ	నమస్స్వాహా	శిరసి
ఖడ్గాయ	,,	మస్తకే
చక్రాయ	,,	దక్షభుజే
బాణాయ	,,	వామభుజే
శక్తయె	,,	నాభౌ
ఖేటాయ	,,	గుహ్యే
చాపాయ	,,	జంఘయోః
పాశాయ	,,	జాన్వోః
అంకుశాయ	,,	గుల్ఫయోః
పరశవే	,,	పాదయోః

1 అథ సూర్యస్య మన్త్రన్యాసః

ఓం నమ	నమస్స్వాహా	పాదయోః	ఓం ర్యం	నమస్స్వాహా	హృదయే
ఘృం	,,	జానునోః	ఆం	,,	కణ్ఠే
ణిం	,,	గుహ్యే	దిం	,,	ముఖే
సూం	,,	నాభౌ	త్యామ్	,,	ఫాలే

2 సూర్యస్యాఙ్గన్యాసః

ఓం నమో	ఘృణయే	నమస్స్వాహా	హృదయాయ నమః
,,	సూర్యాయ	,,	శిరసే స్వాహా
,,	ఆదిత్యాయ	,,	శిఖాయైవషట్
,,	దివ్యాయ	,,	కవచాయహుం
,,	బ్రహ్మణే	,,	నేత్ర త్రయాయ వౌషట్
,,	విష్ణవే	,,	అస్త్రాయఫట్

3 అథ సూర్యస్య శక్తిన్యాసః

ఓం దీప్తాయై	నమస్స్వాహా	లలాటే
సూక్ష్మాయై	,,	ముఖే
విజయాయై	,,	గుహ్యే
భద్రాయై	,,	కణ్ఠే
విభూత్యై	,,	దన్త పంక్తిషు
విమలాయై	,,	హృదయే
అమోఘాయై	,,	నాభౌ
విద్యుతాయై	,,	ఉదరే
సర్వతో ముఖ్యై	,,	సర్వాఙ్గేషు

4 సూర్యస్యాయుధన్యాసః

ఓం వజ్రాయ	నమ స్స్వాహా	శిరసి
దణ్డాయ	,,	మస్తకే
ఖడ్గాయ	,,	దక్షిణ భుజే
పాశాయ	,,	వామ భుజే
ధ్వజాయ	,,	నాభ్యామ్
అఙ్కుశాయ	,,	లిఙ్గే వృషణయోః
త్రిశూలాయ	,,	జంఘయో ర్జాన్వోశ్చ
పద్మాయ	,,	గుల్ఫయోః పాదయోశ్చ

5 అథ సూర్యస్య గాయత్రీన్యాసః

ఓం తత్ నమస్స్వాహా పాదాఙ్గుష్ఠయోః ఓం ధీం నమస్స్వాహా వక్త్రే

సం	..	గుల్ఫయోః	మం	..	తాలుదేశే
విం	..	జంఘయోః	హిం	..	నాసికాగ్రే
తుం	..	జానునోః	ధిం	..	చక్షుషోః
వం	..	ఊర్వోః	యోం	..	భ్రూమధ్యే
రేం	..	గుదే	యోం	..	లలాటే
ణిం	..	వృషణే	నం	..	పూర్వే
యం	..	కటౌ	ప్రం	..	దక్షిణే
భం	..	నాభౌ	చోం	..	పశ్చిమే
ర్గం	..	జఠరే	దం	..	ఉత్తరే
దేం	..	స్తనయోః	యాం	..	మూర్ధ్ని
వం	..	హృది	త్ం	..	సర్వత్ర
స్యం	..	కణ్ఠే			

ఓం తత్సవితుం	నమస్స్వాహా	హృది
వరేణ్యం	..	శిరసి
భర్గోదేవస్య	..	శిఖాయాం
ధీమహి	..	కవచే
ధియోయోనః	..	నేత్రయోః
ప్రచోదయాత్	..	అస్త్రే

1 అథ విష్ణోర్ద్వాదశాక్షర మన్త్రన్యాసః

ఓం ఓం నమస్స్వాహా పాదయోః ఓం తేం నమస్స్వాహా ముఖే

నం	..	జాన్వోః	వాం	..	నేత్రయోః
మోం	..	గుహ్యే	సుం	..	ఫాలే
భం	..	నాభౌ	దేం	..	మూర్ధ్ని
గం	..	హృదయే	వాం	..	దక్షిణ పార్శ్వే
వం	..	కణ్ఠే	యం	..	వామ పార్శ్వే

2 విష్ణోరఙ్గన్యాసః

ఓం ధర్మాయ	నమ స్స్వాహా	మూర్ధ్ని
జ్ఞానాయ	,,	హృదయే
వైరాగ్యాయ	,,	గుహ్యే
ఐశ్వర్యాయ	,,	పాదయో।
ఆనన్దాయ	,,	శిరసి
సత్యాయ	,,	హృదయే
శాంతాయ	,,	శిరసి
కామాయ	,,	శిఖాయాం
అపవర్గాయ	,,	కవచే
అవ్యయాయ	,,	నేత్రయో।
మహిమ్నే	,,	సర్వాంగేషు

3 విష్ణోశ్శక్తిన్యాసః

ఓం లక్ష్మ్యై	నమస్స్వాహా	లలాటే
సరస్వత్యై	,,	ముఖే
రత్యై	,,	గుహ్యే
ప్రీత్యై	,,	కణ్ఠే
కీర్త్యై	,,	చక్షుషో।
శాంత్యై	,,	హృది
తుష్ట్యై	,,	జఠరే
పుష్ట్యై	,,	సర్వాఙ్గేషు

4 అథ విష్ణోరాయుధన్యాసః

ఓం	ఖడ్గాయ	నమస్స్వాహా	శిరసి
	శార్ఙ్గాయ	,,	మస్తకే
	ముసలాయ	,,	దక్షిణ భుజే
	హలాయ	,,	వామ భుజే
	చక్రాయ	,,	నాభ్యాం
	శంఖాయ	,,	లిఙ్గే
	గదాయై	,,	జంఘయోః
	పద్మాయ	,,	గుల్ఫయోః పాదయోః

అథ నారాయణస్య ద్వాదశాక్షర మూర్తిన్యాసః

ఓం ఓం	కేశవాయ	నమ స్స్వాహా	శిరసి
నం	నారాయణాయ	,,	ముఖే
మోం	మాధవాయ	,,	గ్రీవాయాం
భం	గోవిన్దాయ	,,	కణ్ఠే
గం	విష్ణవే	,,	పృష్ఠే
వం	మధుసూదనాయ	,,	కుక్షౌ
తేం	త్రివిక్రమాయ	,,	ఇతి కట్యామ్
వాం	వామనాయ	,,	జంఘయోః
సుం	శ్రీధరాయ	,,	వామ గుల్ఫే
దేం	హృషీకేశాయ	,,	దక్ష గుల్ఫే (దక్షిణ)
వాం	పద్మనాభాయ	,,	వామ పాదే
యం	దామోదరాయ	,,	దక్షిణ పాదే

అథ అష్టాఙ్గ విష్ణు మన్త్రన్యాసః

ఓం వాసుదేవాయ	నమస్స్వాహా	హృదయే
విష్ణవే	..	శిరసి
బ్రహ్మణే	..	శిఖాయామ్
మాధవాయ	..	కవచే
చక్రిణే	..	నేత్రయోః
శంఖినే	..	అస్త్రాయఫట్
అస్త్రాయ	..	హస్తయోః
శంభవే	..	దక్షిణ నేత్రే
గాయత్ర్యై	..	
విజయాయ	..	వామ నేత్రే
సావిత్ర్యై	..	
అనంతాయ నమః	..	
చక్రనేత్రాయ	..	సర్వదిక్షు
పింగలాస్త్రాయ	..	

అథ పురుష సూక్తన్యాసః

ఓం సహస్ర - అత్యతిష్ఠ ద్దశాఙ్గులం నమస్స్వాహా పాదయోః

పురుష - యదన్నేనాతి రోహతి నమస్స్వాహా జంఘయోః

ఏతావానస్య - త్రిపాదస్యామృతం దివి నమస్స్వాహా జానునోః

త్రిపాదూర్ధ్వ - సాశనానశనే అభి నమస్స్వాహా ఊర్వోః

తస్మాద్విరా - మధోపూరుః నమస్స్వాహా వృషణయోః

ఓం తస్మాద్యజ్ఞా - గ్రామాశ్చయే నమస్స్వాహా కట్యామ్

తస్మాద్యజ్ఞా - తస్మాద జాయత నమస్స్వాహా నాభ్యామ్

తస్మా దశ్వా - అజాయన్త్ర నమస్స్వాహా హృది

తం యజ్ఞం - ఋషయశ్చయే నమస్స్వాహా స్తనయోః

యత్పురుషం - పాదా ఉచ్యేతే నమస్స్వాహా బాహ్వోః

బ్రాహ్మణోస్య - అజాయత నమస్స్వాహా ముఖే

చన్ద్రమా - వాయు రజాయత నమస్స్వాహా చక్షుషోః

నాభ్యా - అకల్పయన్ నమస్స్వాహా కర్ణయోః

యత్పురుషేణ - శరద్ధవిః నమస్స్వాహా భ్రువోః

సప్తాస్యాసన్ - పురుషం పశుం నమస్స్వాహా ఫాలే

యజ్ఞేన - సాధ్యాస్సన్తి దేవాః నమస్స్వాహా శిరసి

అథ ఉత్తర నారాయణన్యాసః

ఓం అద్భ్యః - మాజానమగ్రే నమస్స్వాహా హృదయే

వేదాహ - విద్యతే నమస్స్వాహా శిరసి

ప్రజాపతి - వేధసః నమస్స్వాహా శిఖాయామ్

యోదేవేభ్యః - బ్రాహ్మయే నమస్స్వాహా కవచే

రుచం బ్రాహ్మ్యం - వశే నమస్స్వాహా నేత్రయోః

శ్రీశ్చతే - రూపమ్ నమస్స్వాహా అస్త్రమ్

అథ సర్వ ప్రతిమాసు జీవన్యాసః (ప్రాణ ప్రతిష్ఠ)

అస్య శ్రీ ప్రాణ ప్రతిష్ఠా మహామన్త్రస్య। బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరా ఋషయః। ఋగ్యజుస్సామాని ఛందాంసి। చైతన్య దేవతా। ఆంబీజం। హ్రీంశక్తిః। క్రౌం। కీలకం। అముకదేవ ప్రతిమాయాః। ప్రాణ ప్రతిష్ఠాయాం జీవన్యాసే వినియోగః -

ఓం బ్రహ్మ విష్ణు రుద్ర ఋషిభ్యో నమః శిరసి -
ఋగ్యజు స్సామ వేదేభ్యో నమః ముఖే -
ప్రాణాఖ్య దేవతాయై నమః హృది -
ఆం బీజాయనమః గుహ్యే - హ్రీంశక్త్యై నమః పాదయోః -
క్రౌం కీలకాయ నమః - ఇతి సర్వాఽఙ్గే -

ఓం కం ఖం గం ఘం ఙం పృథివ్య ప్తేజో వాయ్వాకాశాత్మనే
ఆం హృదయాయ నమః

ఓం చం ఛం జం ఝం ఞం శబ్ద స్పర్శరూప రస గన్ధాత్మనే
ఈం శిరసే స్వాహా

ఓం టం ఠం డం ఢం ణం శ్రోత్రత్వక్ చక్షు ర్జిహ్వా ఘ్రాణాత్మనే
ఊం శిఖాయై వషట్

ఓం తం థం దం ధం నం వాక్పాణి పాద పాయూపస్థాత్మనే
ఐం కవచాయ హుం

ఓం పం ఫం బం భం మం ఔం వచనాఽదాన విహరణోత్స ర్గాఽనన్దాత్మనే
ఔం నేత్ర త్రయాయ వౌషట్

ఓం యం రం లం వం శం షం సం హం క్షం మనోబు ద్ధ్యహంకార చిత్తాత్మనే
అః అస్త్రాయఫట్

ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యం రం లం వం శం షం సం హం హంసః
అముక దేవస్య ప్రాణా ఇహప్రాణాః

ఓం ఆం హ్రీం క్రోం - హంసః అముక దేవస్య జీవః ఇహస్థితః ।
ఓం ఆం హ్రీం క్రోం - హంసః అముక దేవస్య సర్వేన్ద్రియాణి ।
ఓం ఆం హ్రీం క్రోం - హంసః అముక దేవస్య వాఙ్మనశ్చక్షు
శ్రోత్ర జిహ్వాఘ్రాణ ప్రాణా । ఇహాగత్య । స్వస్తయే
సుఖేన । చిరం తిష్ఠన్తు । స్వాహా - ఇతి మన్త్రం త్రివారం పఠేత్ ।
తతః ప్రతిమాయాః హృద్యఙ్గుష్ఠం దత్వా జపేత్ -
ఓం 1 అస్యై ప్రాణాః ప్రతిష్ఠన్తు అస్యై ప్రాణా శ్చరన్తుచ ।
అస్యై దేవత్వ మర్చాయై మామహేతి కశ్చన ॥
ఇతి పురుష భావం సంభావయిత్వా ఓం ఇతి ప్రణవేన సన్నిరుధ్య
సజీవం ధ్యాత్వా ధ్రువ సూక్తం మూలమన్త్రం గాయత్రీ
మన్త్రంచ దేవకర్ణే జపిత్వా -
స్వాగతం దేవ దేవేశ మద్భాగ్యా త్త్వమిహాఽగతః ।
ప్రాకృతం త్వ మదృష్ట్వా మాం బాలవ త్వరిపాలయ ॥ ఇతి జపేత్॥

అథ జీవన్యాసే తత్త్వన్యాసః

ఓం మం జీవాఽత్మనే నమః
భం ప్రాణాఽత్మనే నమః
బం బుధ్యాఽత్మనే నమః
ఫం అహంకారాఽత్మనే నమః
పం మన ఆత్మనే నమః హృదయే
(శరీర వ్యాపకత్వే న న్యసేత్)
నం శబ్ద తత్త్వాఽత్మనే నమః శిరసే
ధం స్పర్శ తత్త్వాఽత్మనే నమః వక్త్రే
దం రూప తత్త్వాఽత్మనే నమః హృదయే

1 మామహే = పూజయతి - స్వాహేతి యజురీరయేత్ - ఇతి కమలాకర దినకరశ్చ । మామహేతిచకశ్చన ఇతి రత్నమాలాయాం పాఠః -

ఓం	థం	రస తత్త్వాఽత్మనే నమః	అంసయోః
	తం	గన్ధ తత్త్వాఽత్మనే నమః	పాదయోః
	ణం	శ్రోత్రాఽత్మనే నమః	శ్రోత్రయోః
	ఢం	త్వగాఽత్మనే నమః	త్వచి
	డం	చక్షురాఽత్మనే నమః	చక్షుషోః
	ఠం	జిహ్వాఽత్మనే నమః	జిహ్వాయాం
	టం	ఘ్రాణాఽత్మనే నమః	ఘ్రాణే
	ఞం	వాగాఽత్మనే నమః	వాచి
	ఝం	పాణ్యాఽత్మనే నమః	పాణ్యోః
	జం	పాదాఽత్మనే నమః	పాదయోః
	ఛం	పాయ్వాఽత్మనే నమః	పాయౌ
	చం	ఉపస్థాఽత్మనే నమః	ఉపస్థే
	ఙం	పృథివీ తత్త్వాత్మనే నమః	పాదయోః
	ఘం	అప్తత్త్వాత్మనే నమః	బస్తౌ
	గం	తేజస్తత్త్వాత్మనే నమః	హృదయే
	ఖం	వాయు తత్త్వాత్మనే నమః	ఘ్రాణే
	కం	ఆకాశ తత్త్వాత్మనే నమః	శిరసి
	శం	పుణ్డరీకాక్షాయ నమః	హృది
	షం	సూర్యాయ నమః	హృత్పుణ్డరీకే
	సం	సోమాత్మనే నమః	స్తనమధ్యే
	రం	వహ్న్యాత్మనే నమః	స్తనయోః

ఓం వం (బం) బీజం స్వాఽభిమత మూర్త్యాం స్వమన్త్రేణ సంయోజ్య

ఓం పురుషాత్మనే నమః । ఇతి పురుష భావ మానీయ - ధ్యాత్వా -

ఓం తత్పురుషాత్మనే నమః । పురుషభావ మానీయ ధ్యాత్వా -
ఓం పం పరమాత్మనే నమః । ఇతి సర్వసాక్షిణం భావయిత్వా -
ఓం గం సర్వాత్మనే నమః । ఇతి సర్వతో ముఖమ్ -
ఓం వం అనుగ్రహాత్మనే నమః । ఇతి అను గ్రహకరణమ్ -
ఓం సం సర్వవ్యాపినే నమః । ఇతి సంభృతి కరణమ్ -
ఓం లం సర్వ సంహరణాత్మనే నమః । ఇతి సంహరణాత్మకమ్ -
ఓం క్షం కోహాత్మనే నమః । ఇతి సర్వ సంయమ కారకమ్ -
ఇతి ధ్యాత్వా సర్వేశ్వరే తత్ర తత్త్వాశ్రమ న్యాసం న్యసేత్ -
ఓం కారమాదౌ అన్తేనమ ఇతి సర్వత్ర జ్ఞేయమ్ -

తత్త్వత్రయ హోమః

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ అస్యాం మూర్తౌ దైవ కళా
సాన్నిధ్యార్థం తత్త్వత్రయ హోమం కరిష్యే -

ఓం ఆత్మ తత్త్వాయ స్వాహా - ఆత్మ తత్త్వాఽధిపతయే బ్రహ్మణే స్వాహా -
ఓం విద్యా తత్త్వాయ స్వాహా - విద్యాతత్త్వాఽధిపతయే విష్ణవే స్వాహా -
ఓం శివ తత్త్వాయ స్వాహా - శివతత్త్వాఽధిపతయే రుద్రాయ స్వాహా -
ఇతి తత్త్వేభ్యో హుత్వా న్యసేత్ - తద్యథా

ఓం ఆత్మ తత్త్వాయ స్వాహా (పాదయోః)
ఓం విద్యా తత్త్వాయ స్వాహా హృది
ఓం శివ తత్త్వాయ స్వాహా శిరసి ఇతి త్రితత్త్వన్యాసః

ఓం పృథివీ తత్త్వాత్మనే	నమస్స్వాహా	పాదయోః
అప్త త్త్వాత్మనే	,,	బస్తౌ
తేజ స్తత్త్వాత్మనే	,,	హృదయే
వాయు తత్త్వాత్మనే	,,	ఘ్రాణే
ఆకాశ ,,	,,	శిరసి

ఓం గన్ధ	తత్త్వాత్మనే	నమస్స్వాహా	పాదయో।
రస	..	..	బస్తౌ
రూప	..	..	హృదయే
స్పర్శ	..	..	ఘ్రాణే
శబ్ద	..	..	శిరసి
ఘ్రాణ	..	..	ఘ్రాణే
జిహ్వ	..	..	జిహ్వాయాం
చక్షు।	..	..	చక్షుషో।
త్వక్	..	..	త్వచి
శ్రోత్ర	..	..	కర్ణయో।
పాయు	..	..	పాయౌ
ఉపస్థ	..	..	ఉపస్థే
హస్త	..	..	హస్తయో।
పాద	..	..	పాదయో।
వాక్	..	..	వాచి
మన।	..	..	మనసి
బుద్ధి	..	..	బుద్ధౌ
అహంకార	..	..	చిత్తే

ఓం సత్త్వాయ నమస్స్వాహా - ఓం రజసే నమస్స్వాహా -
ఓం తమసే నమస్స్వాహా -

ఓం పురుష	తత్త్వాయ	నమస్స్వాహా	హృదయే
రాగ	..	..	హృదయే
విద్యా	..	..	..
నీతి	..	..	..

౬౦ తర్క్	తత్త్వాయ	నమస్స్వాహా	హృదయే
కాల	..	..	..
మాయా	..	..	..
ఈశ్వర	..	..	..
సదాశివ	..	..	..
శక్తి	..	..	..
శివ	..	..	..

ఇతి బీజన్యాసః - ఇతి షోడశన్యాసాః - సర్వార్థాసు సాధారణాః -

అథ వైదిక మన్త్రన్యాసః

అగ్నిమీళ ఇతి పాదయోః। అగ్ని మీళే మధుచ్ఛన్దాఽగ్నిర్గాయత్రీ -
అగ్నిమీళే - ధాతమమ్ । నమస్స్వాహా -
ఇషేత్వేతి గుల్ఫయోః - ఇషేత్వోర్జేత్వా - పశూన్పాహి నమస్స్వాహా -
అగ్న ఆయాహీతి జంఘయోః - అగ్న ఆయాహి - బర్హిషి నమస్స్వాహా-
శన్నో దేవీతి జాన్వోః శన్నోదేవీ - స్రవంతునః నమస్స్వాహా -
సుపర్ణోసి గరుత్మాం త్రివృత్తే శిరో గాయత్రం చక్షు స్స్తోమ ఆత్మా సామతే
తనూ ర్వామ దేవ్యం బృహద్ర థన్తరే పక్షౌ యజ్ఞో యజ్ఞియం
పుచ్ఛం ఛన్దాగ్ంస్య జ్ఞాని ధిష్ణియా శ్శపా యజూగ్ంషి నామ।
సుపర్ణోసి గరుత్మా న్దివం గచ్ఛ సువః పత। నమస్స్వాహా ॥
స్వస్తిన ఇతి జఠరే -
స్వస్తిన ఇన్ద్రో వృద్ధశ్రవా స్స్వస్తినః పూషా విశ్వవేదాః।
స్వస్తినస్తా ర్క్ష్యో అరిష్టనేమి స్స్వస్తినో బృహస్పతిర్దధాతు ॥ నమస్స్వాహా ॥

దీర్ఘా యుత్వాయ ఇతి హృదయే -

శుక్ల ॥ దీర్ఘాయుత్వాయ బలాయ వర్చసే సుప్రజాస్త్వాయ సహస
అథో జీవ శరద శ్శతమ్ నమస్స్వాహా ।

శ్రీశ్శతే ఇతి కణ్ఠే

శుక్ల ॥ శ్రీశ్శతే లక్ష్మీశ్చ పత్న్యౌ వహోరా త్రే పార్శ్వే నక్షత్రాణి రూ
మశ్వినౌ వ్యాత్తమ్ । ఇష్టన్నిషాణా ఽ ముమ్మ ఇషాణ సర్వలోకం
ఇషాణ నమ స్స్వాహా ।

త్రాతార మితి వక్త్రే -

త్రాతార మిన్ద్ర మిత్యస్య ఇన్ద్రో జగతీ -

త్రాతార మిన్ద్ర మవితార మిన్ద్రం హవే హవే సుహవం శూర మిన్ద్రమ్।
హ్వయామి శక్రం పురు హూత మిన్ద్రం స్వస్తినో మఘవా ధాత్విన్ద్రః।
నమ స్స్వాహా -

త్ర్యమ్బక మితి స్తనయోర్నేత్ర యోశ్చ -

త్ర్యమ్బక మిత్యస్య రుద్రో ఽనుష్టుప్ -

త్ర్యమ్బకం యజామహే సుగన్ధిం పుష్టి వర్ధనమ్ ।
ఉర్వారుక మివ బన్ధనా న్మృత్యోర్ముక్షీయ మామృతాత్ । నమ స్స్వాహా -

మూర్ధాన మితి మూర్ధ్ని -

మూర్ధానం దివో అరతిం పృథివ్యా వైశ్వానర మృత ఆజాత మగ్నిమ్।
కవిం సమ్రాజ మతిథిం జనానా మాసన్నా పాత్రం జనయన్త దేవా
నమస్స్వాహా ।

ఇతి వైదిక మన్త్రన్యాసః

నిద్రావాహనమ్

ఇతి న్యాసాన్ కృత్వా। శయ్యాయాః శిరః ప్రదేశే నిద్రా కలశం స్థాపయిత్వా। తస్మిన్నిద్రా మాఽవాహయేత్ -

పరమేష్ఠినం నమస్కృత్య నిద్రా మావాహ యామ్యహమ్।
మోహనీం సర్వభూతానాం మనో విభ్రమ కారిణీమ్॥
విరూపాక్షే శివే శాన్తే ఆగచ్ఛ త్వంతు మోహని।
వాసు దేవ హితే కృష్ణే కృష్ణాఽమ్బర విభూషితే॥
ఆగచ్ఛ సహసాఽజస్రం సర్వ సంహార మోహిని।
సుషుప్స్వ సంహారే దేవి కుమార్యే కాన్త మానసే॥
శ్రమ నిశ్వాస వాహ్యంబే ఆగచ్ఛ భువనేశ్వరి।
తమ స్సత్వ రజో పేతే ఆగచ్ఛ వర వర్ణిని॥
మనో బుద్ధి రహంకార సంహార స్త్వం సరస్వతి।
శబ్ద స్పర్శశ్చ రూపంచ రసో గన్ధశ్చ పఞ్చమః॥
ఆగచ్ఛ గృహ్ణ సంక్షిప్య మోహ పాశ నిబన్ధిని।
భవస్యోత్పత్తి హేతు స్త్వం యావదాఽభూత సంప్లవమ్॥
భువః కల్పాన్త సన్ధ్యాయాం వసతే త్వం చరాచరే।
భోగి శయ్యా ప్రసుప్తస్య వాసుదేవస్య శాసనే॥
త్వం ప్రతిష్ఠాసి వై దేవి మునియోని సముత్థితే।
పితృ దేవ మనుష్యాణాం సయక్షోరగ రక్షసామ్॥
పశు పక్షి మృగాణాంచ యోగ మాయా వివర్ధిని।
వససే సర్వసత్త్వేషు మాతేవ హిత కారిణీ॥
ఏహి సావిత్రి మూర్తి త్వం చక్షుర్భ్యాం స్థానగోచరే।
విశ నాసా పుటే దేవి కర్ణే చోత్కణ్ఠితా విశ॥

ప్రతిభావయ మాం సర్వం మాత స్త్వందేవి సున్దరి ।
ఇద మర్ఘ్యం మయా దత్తం పూజేయం ప్రతి గృహ్యతామ్ ।
ఉప ప్రాగా త్పరమితి తస్యాః పూజా విధౌ స్మృతః ।
ఇతి ని ద్రాం భగవతీ మావాహ్య కలశే యజేత్ ।

ఉప ప్రాగా త్పరమ ఇత్యస్య దీర్ఘతమా ఔచథ్యః అశ్వ స్త్రిష్టుప్ -
ఉప ప్రాగాత్ పరమం యత్సధస్థ మర్వా అచ్ఛా పితరం మాతరంచ ।
అద్యా దేవాన్ జుష్టతమో హి గమ్యా అథాశాస్తే దాశుషే వార్యాణి ।
ఇతి మన్త్రేణ నిద్రా కలశే నిద్రాం పూజయిత్వా -
లోక పాల క్షేత్ర పాల భూతేభ్యో బలిం దత్వా స్థాప్యదేవం శయ్యాతః
ప్రాచ్యాం సర్వతో భద్రే లిఙ్గతో భద్ర మణ్డలేవా పూజయేత్ -
విష్ణుశ్చే ద్వాదశారే చక్రమధ్యేఽష్టదళే పద్మే మూల మన్త్రేణ
దేవం నివేశయేత్ -

విష్ణోః అథ ప్రథమా వరణమ్

ఓం ప్రాం హృదయాయ నమః । ఇతి హృదయం కర్ణికాయాం
పూజయేత్। ఓం విష్ణవే నమః । ఇతి శిరః పూర్వపత్రే -
ఓం బ్రహ్మణే నమః । ఇతి శిఖాం దక్షిణ పత్రే -
ఓం ధృవాయ నమః । ఇతి కవచం పశ్చిమ పత్రే -
ఓం చక్రిణే నమః । ఇతి ఫట్ అస్త్రం ఉత్తర పత్రే -
ఓం శంభవే నమః । ఇతి గాయత్రీం ఆగ్నేయ దళే -
ఓం విజయాయ నమః । ఇతి సావిత్రీం ఈశాన దళే -
ఓం జ్యోతిషే నమః । ఇతి సరస్వతీం నైర్ఋతి దళే -
ఓం చక్రిరూపాయ నమః । ఇతి పిఙ్గలాస్త్రం వాయవ్య దళే -
ఇతి విష్ణోః ప్రథమా వరణమ్ సమాప్తమ్

విష్ణోః అథ ద్వితీయా వరణమ్

విష్ణశ్చే దారాసు పూర్వాది క్రమేణ -
కేశవః। నారాయణః। మాధవః। గోవిందః। విష్ణుః
మధుసూదనః। త్రివిక్రమః। వామనః। శ్రీధరః।
హృషీకేశః। పద్మనాభః। దామోదరః।
ఇతి విష్ణోః ద్వాదశమూర్తీః పూజయేత్ -

విష్ణోః అథ తృతీయా వరణమ్

పునః ప్రాగాదితః -
ఓం ఖడ్గాయ నమః। ఓం గదాయై నమః। ఓం చక్రాయ నమః।
ఓం శంఖాయ నమః। ఓం పద్మాయ నమః। ఓం హలాయ నమః।
ఓం ముసలాయ నమః। ఓం శార్ఙ్గాయ నమః।

విష్ణోః అథ చతుర్థా వరణమ్

అథ విష్ణు ప్రతిష్ఠాయాం మూర్త్యా వరణమ్
ఓం పృథివీ మూర్తయే నమః। పృథివీ మూర్త్యధిపతయే వాసుదేవాయ
నమః। పూర్వే -
ఓం జల మూర్తయే నమః। జల మూర్త్యధిపతయే సంకర్షణాయ నమః। దక్షిణే-
ఓం అగ్ని మూర్తయే నమః। అగ్ని మూర్త్యధిపతయే ప్రద్యుమ్నాయ
నమః। పశ్చిమే -
ఓం వాయు మూర్తయే నమః। వాయు మూర్త్యధిపతయే అనిరుద్ధాయ
నమః। ఉత్తరే -
ఓం స్వ మూర్తయే నమః। స్వమూర్త్యధిపతయే నారాయణాయ
నమః। మధ్యే-

శివ ప్రతిష్ఠాయాంతు మన్డలేఒష్టదళే మేరు కర్ణికాయామ్ -
ఓం త్ర్యమ్బకం యజామహ ఇతి మన్త్రేణవా పఞ్చాక్షరేణ
దేవం సంస్థాప్య - త్ర్యమ్బక మిత్యస్య (మృత్యువిమోచనీఋక్)
రుద్ర స్త్రిష్టుప్ -

అథ శివస్య ప్రథమా వరణమ్

తత్ర ఓం హ్రాం హృదయాయ నమః। (దేవస్య హృదయే)
ఓం శివాయ నమః। ఇతి పూర్వ పత్రే
ఓం హ్రీం శిరసే స్వాహా। ఇతి దేవస్య శిరసి
ఓం బ్రహ్మణ్యాయ నమః। ఇతి దక్షిణ పత్రే
ఓం హ్రూం శిఖాయైవషట్। ఇతి దేవస్య శిఖాయాం
ఓం ధ్రువాయ నమః। ఇతి పశ్చిమ పత్రే
ఓం హ్రైం కవచాయ హుం। ఇతి దేవస్య కవచే
ఓం శూలినే నమః। ఇతి ఉత్తర పత్రే

అథ శివస్య ద్వితీయా వరణమ్

తతః అష్ట పత్రేషు ప్రాగాదితః

ఓం అనన్తాయ నమః పూర్వే
ఓం సూక్ష్మాయ నమః ఆగ్నేయ్యామ్
ఓం శివోత్తమాయ నమః దక్షిణే
ఓం ఏకనేత్రాయ నమః నైరృత్యే
ఓం ఏకరుద్రాయ నమః పశ్చిమే
ఓం త్రిమూర్తయే నమః వాయవ్యే
ఓం శ్రీకణ్ఠాయ నమః ఉత్తరే
ఓం శిఖణ్డినే నమః ఐశాన్యామ్

అథ శివస్య తృతీయా వరణమ్

తతః ప్రాగాదితః ప్రత్రేమ

ఓం టఙ్కాయై నమః
ఓం వజ్రాయ నమః
ఓం భోగీన్ద్రాయ నమః
ఓం అఙ్కుశాయ నమః
ఓం కృపాణాయ నమః
ఓం దహనాయ నమః
ఓం ఘన్టాయై నమః
ఓం పాశాయ నమః

ఇతి శివ ప్రతిష్ఠాయాం గర్భావరణమ్

అథ శివ ప్రతిష్ఠాయాం మూర్త్యా వరణమ్

ఓం పృథివీ మూర్తయే నమః । పృథివీ మూర్త్యధి పతయే శర్వాయ నమః ।
ఓం అగ్ని మూర్తయే నమః । అగ్ని మూర్త్యధి పతయే రుద్రాయ నమః ।
ఓం జల మూర్తయే నమః । జల మూర్త్యధి పతయే భవాయ నమః ।
ఓం వాయు మూర్తయే నమః । వాయు మూర్త్యధిపతయే ఉగ్రాయ నమః ।
ఓం పశు పతయే నమః । పశుమూర్త్యధి పతయే యజమాన మూర్తయే నమః।
ఓం ఇందు మూర్తయే నమః । ఇన్దు మూర్త్యధిపతయే మహాదేవాయ నమః ।
ఓం స్వమూర్తయే నమః । స్వమూర్త్యధిపతయే భీమాయ నమః ।
ఓం ఈశానాయ నమః । ఈశాన మూర్త్యధిపతయే సూర్యమూర్తయే నమః ।

ఇత్యష్టౌ మూర్తీః తదధిపాంశ్చాఽర్చయేత్ -

ఇతి శివస్య చతుర్థా వరణమ్

శైవమూర్తి పక్షపక్షే బ్రహ్మ విష్ణు రుద్రేశ్వర సదాశివా
ఏవం మూర్తి పాజ్ఞేయాః

పంచమా వరణమ్

ఓం ఇంద్రాయ నమః। ఓం అగ్నయే నమః। ఓం యమాయ నమః।
ఓం నిర్ ఋుతయే నమః। ఓం వరుణాయ నమః। ఓం వాయవే నమః।
ఓం కుబేరాయ నమః। ఓం ఈశానాయ నమః।

1 పఞ్చమా వరణం సర్వదేవతానాం సమానమ్ ఇన్ద్రాదయో
స్సర్వత్ర పూజనీయాః -

తతో దివ్య వాససా దేవ మాచ్ఛాద్య - పురుష సూక్తేన స్తుత్వా
పుష్పాఞ్జలిం దత్వా। గన్ధ పుష్పాదిభి ర్మణ్డపం వేదీం చావకీర్య -
దేవస్యాఽగ్రే చతురస్ర మణ్డలే స్వస్తికం లిఖిత్వా తత్ర
బ్రహ్మ విష్ణు రుద్రాన్ ప్రతిదిశం లోక పాలాన్ -
వసూన్ రుద్రాన్ ద్వాదశాఽదిత్యాన్ విశ్వేదేవాన్ సాధ్యాన్ -
మరుద్గణ గన్ధర్వాఽప్సరసశ్చ పితృగణ పుణ్య తీర్థాని -
స్కన్ద దుర్గా క్షేత్ర పాలాదీంశ్చ యథాఽవకాశం సంపూజ్య -
దేవ పార్షదేభ్యో నమ ఇత్యుచ్చార్య సాష్టాఙ్గం ప్రణమేత్ -
అత్ర రాత్రౌ జాగరణం గీత వాదిత్ర 2 ప్రేక్షాదినా కుర్యాత్ -

తతః ఆచార్యః కుణ్డ సమీప మాగత్య క్రమేణ పలాశో
దుమ్బరాఽశ్వత్థాఽ పామార్గ సమిధః। ప్రత్యేకం ద్వాదశ సహస్రం
షట్ త్ర్యష్ట సహస్ర మష్టోత్తర శత మష్టావింశతి రష్టావా
హిరణ్య గర్భ ఇతి కుణ్డసమీపే సంస్థాప్య
శాన్తిక పౌష్టికై ర్మన్త్రై ర్యథా విభాగం జుహుయాత్ -

---

1 పంచమావరణము అందరు దేవతలకు సమానము.

2 ప్రేక్షా = నాట్యము అని అర్థము.

శాంతి హోమః

ఆచమ్య - ఏవం - తిధౌ కరిష్యమాణ దేవతా మూర్తి ప్రతిష్ఠా
యజ్ఞకర్మణి । శాన్తిక పౌష్టిక మన్త్రై శ్శాన్తి హోమాఖ్యం కర్మ కరిష్యే -
అస్మి న్నన్వాహితేగ్నా వగ్నిం జాతవేద సమిధ్మేన - ఇన్ద్రాఽగ్ని
త్ర్యమ్బకాదీన్ । తత్తన్మన్త్రైః । సమిచ్చర్వ్యాజ్య ద్రవ్యైః ।
శేషేణ స్విష్టకృత మిత్యాది పూర్వవత్ -

ఆహుతి సంపాతాన్ శాన్తి కలశే కున్డ సమీపే పాతయేయుః
తతోఽష్టసు పూర్వాది కున్డేషు ఆమ్నాయ మూర్తిప లోక పాలేభ్యః
సమిద్భిః ఘృతేన తిలైర్వా అష్ట సహ స్రమష్టశతం యధా
శక్తివా జుహుయాత్ । ఆదౌ శాన్తి కపౌష్టిక మన్త్ర హోమః -

శన్న ఇన్ద్రాగ్నీ త్యస్య సూక్తస్య మైత్రా వరుణి ర్వసిష్ఠో
విశ్వేదేవా స్త్రిష్టుప్ - శాన్తి హోమే వినియోగః -

ఓం శంన ఇన్ద్రాగ్నీ భవతా మవోభి శ్శంన ఇన్ద్రా వరుణా రాతహవ్యా ।
శమిన్ద్రా సోమా సువితాయ శంయో శ్శంన ఇన్ద్రా పూషణా
వాజసాతౌ స్వాహా । శాన్త్యా ఇదమ్ -

ఓం శంనో భగ శ్శము నశ్శంసో అస్తు శంనః పురన్ధి శ్శము సన్తు రాయః ।
శంన స్సత్యస్య సుయమస్య శంస శ్శన్నో అర్యమా పురుజాతో
అస్తు స్వాహా ॥ శాన్త్యా ఇదమ్ -

శంనో ధాతా శముధర్తానో అస్తు శంన ఉరూచీ భవతు స్వధాభిః ।
శంరోదసీ బృహతీ శంనో అద్రిః శంనో దేవానాం సుహవాని సన్తు స్వాహా ॥

శాన్త్యా ఇదమ్ -

౬౦ శంనో అగ్ని ర్జ్యోతి రనీకో అస్తు శంనో మిత్రా వరుణా

వశ్వినా శమ్ । శంన స్సుకృతాం సుకృతాని సంతు శంన ఇషిరో

అభివాతు వాత స్స్వాహా । శాంత్యా ఇదమ్ -

శంనో ద్యావా పృథివీ పూర్వ హూతౌ శమన్త రిక్షం దృశయే నో

అస్తు । శంన ఓషధీ ర్వనినో భవంతు శంనో రజస స్పతి రస్తు

జిష్ణు స్స్వాహా । శాంత్యా ఇదమ్ -

శంన ఇన్ద్రో వసుభి ర్దేవో అస్తు శమాదిత్యేభి ర్వరుణ స్సుశంసః ।

శంనో రుద్రో రుద్రేభి ర్జలాషః శంన స్త్వష్టాగ్నాభి రిహ

శృణోతు స్స్వాహా । శాంత్యా ఇదమ్ -

శంన స్సోమో భవతు బ్రహ్మ శంనః శంనో గ్రావాణ శ్శము సంతు

యజ్ఞాః । శంన స్స్వరూణాం మితయో భవంతు శంనః ప్రస్వ శః

శమ్వస్తు వేది స్స్వాహా । శాంత్యా ఇదమ్ -

శంన స్సూర్య ఉరు చక్షా ఉదేతు శంన శ్చతస్రః ప్రదిశో భవన్తు ।

శంనః పర్వతా ధ్రువయో భవన్తు శంన స్సిన్ధవ శ్శముస

న్త్వాప స్స్వాహా । శాంత్యా ఇదమ్ ।

శంనో అదితి ర్భవతు వ్రతేభి శ్శంనో భవంతు మరుత స్స్వర్కాః ।

శంనో విష్ణు శ్శము పూషా నో అస్తు శంనో భవిత్రం శమ్వస్తు

వాయు స్స్వాహా । శాంత్యా ఇదమ్ -

౬౦ శంనో దేవ స్సవితా త్రాయమాణ శ్శంనో భవంత్వా షసో విభాతీః ।
శంనః పర్జన్యో భవతు ప్రజాభ్యః శ్శంనః క్షేత్రస్య పతిరస్తు
శంభు స్స్వాహా ॥ శాంత్యా ఇదమ్ -
శంనో దేవా విశ్వదేవా భవన్తు శం సరస్వతీ సహధీభి రస్తు ।
శ మభిషాచ శ్శము రాతి షాచ శ్శంనో దివ్యాః పార్థివా శ్శంనో
అప్యా స్స్వాహా ॥ శాంత్యా ఇదమ్ -
శంన స్సత్యస్య పతయో భవంతు శంనో అర్వంత శ్శము
సన్తుగావః । శంన ఋభవ స్సుకృత స్సుహస్తా శ్శంనో భవన్తు
పితరో హవేషు స్స్వాహా ॥ శాంత్యా ఇదమ్ -
శంనో అజ ఏకపా ద్దేవో అస్తు శంనో హి ర్బుధ్న్య ః శం సముద్రః ।
శంనో అపాం నపాత్ పేరు రస్తు శంనః పృశ్ని ర్భవతు
దేవగోపా స్స్వాహా । శాంత్యా ఇదమ్ -
అదిత్యా రుద్రా వసవో జుషన్తేదం బ్రహ్మ క్రియమాణం
నవీయః । శృణ్వన్తునో దివ్యాః పార్థివాసో గోజాతా ఉతయే
యజ్ఞియాస స్స్వాహా । శాంత్యా ఇదమ్ -
యే దేవానాం యజ్ఞియా యజ్ఞియానాం మనో ర్యజత్రా అమృతా
ఋతజ్ఞాః । తేనో రాసన్తా మురు గాయ మద్య యూయం
పాత స్స్వస్తిభి స్సదాన స్స్వాహా ॥ శాంత్యా ఇదమ్ -

అథ పౌష్టిక మన్త్రాః

పుష్టి ర్నరణ్యే త్యస్య పరాశరో ద్విపదా విరాట్ -

ఓం పుష్టి ర్నరణ్వా క్షితి ర్నపృథ్వీ గిరిర్న భుజ్మ క్షోదో నశంభు ।
అత్యో నాజ్మన్ త్సర్గ ప్రతక్త స్సిన్ధు ర్నక్షోదః క ఈం వరాతే
స్వాహా ॥ పుష్ట్యై ఇదమ్ -

శివో నామాసి స్వధితి స్తే పితా నమస్తే అస్తు మామా కల్పః హిగ్ంసీః ।
నివర్తయా మ్యాయుషేఽ న్నాద్యాయ ప్రజననాయ రాయ
స్పోషాయ సుప్రజాస్త్వాయ సువీర్యాయ స్వాహా ॥ పుష్ట్యై ఇదమ్-
గయస్ఫానో అమీవహా వసు విత్పుష్టి వర్ధనః ।
సుమిత్ర స్సోమనో భవ స్వాహా ॥ పుష్ట్యై ఇదమ్ -

1 ఇహ పుష్టిం పుష్టిపతి ర్దధా త్విహ ప్రజాగ్ం రమయతు
ప్రజాపతిః । అగ్నయే గ్రహపతయే రయిమతే పుష్టిపతయే
స్వాహా ॥ పుష్ట్యై ఇదమ్ -

త్ర్యమ్బక మిత్యస్య రుద్రో నుష్టుప్ -
త్ర్యమ్బకం - మామృతాత్స్వాహా ॥ పుష్ట్యై ఇదమ్ -
తత ఆమ్నాయ మూర్తిప లోకపాలాది హోమః -
అగ్నిమీళే మధుచ్ఛందాఽగ్ని ర్గాయత్రీ - ఇతి పాదయోః -
అగ్నిమీళే పురోహితం యజ్ఞస్య దేవ మృత్విజమ్ ।
హోతారం రత్నధాతమం స్వాహా ॥ ఛందోభ్య ఇదమ్ -

1 స్వర రహితోయం మంత్రః - స్వరం వ్రాయలేదు.

ఓం ఇషే త్వోర్జేత్వా వాయవస్థోపాయవస్థ దేవో వస్సవితా
ప్రార్పయతు శ్రేష్ఠతమాయ కర్మణ ఆప్యాయధ్వ మఘ్నియా
దేవభాగ మూర్జస్వతీః పయస్వతీః ప్రజావతీ రనమీవా
అయక్ష్మా మావ స్తేన ఈశత మాఘశగ్ంసో రుద్రస్య హేతిః
పరివో వృణక్తు ధ్రువా అస్మి న్గోపతౌ స్యాత బహ్వీ ర్యజమా
నస్య పశూ న్పాహి స్వాహా । ఛన్దోభ్య ఇదమ్ - గుల్ఫయోః -
అగ్న ఆయాహి వీతయే గృణానో హవ్య దాతయే । నిహోతా
సత్సి బర్హిషి స్వాహా । ఛన్దోభ్య ఇదమ్ - జంఘయోః -
శంనో దేవీ రభిష్టయ ఆపో భవన్తు పీతయే ।
శంయో రభి స్రవంతునః స్వాహా । జాన్వోః -
స్యోనా పృథివీతి పృథివీ మూర్తేః । స్యోనా పృథివీ మేధాతిథిః
పృథివీ గాయత్రీ - స్యోనా పృథి విభవాఽనృక్షరా నివేశనీ ।
యచ్ఛా నశ్శర్మ సప్రథా స్వాహా । పృథివ్యా ఇదమ్ -
అఘోరేభ్య ఇతి మూర్తి పతే శ్శర్వస్య -
అఘోరేభ్యో థఘోరేభ్యో ఘోర ఘోర తరేభ్యః ।
సర్వేభ్య స్సర్వ శర్వేభ్యో నమస్తే అస్తు రుద్రరూపేభ్య స్వాహా ।
శర్వాయేదమ్ - ఇన్ద్రాయేన్దుమితి ఇన్ద్రస్య -
ఇన్ద్రాయేన్దు మిత్యస్య పవమాన సోమో గాయత్రీ -
ఇన్ద్రాయేన్దుం పునీతనోగ్రం దక్షాయ సాధనం ।
ఈశానం వీత రాధసమ్ స్వాహా ॥ ఇన్ద్రాయేదమ్ -

ఓం అగ్నిం దూత మిత్యగ్నే, - అగ్నిం దూతం మేధాతిథి రగ్ని ర్గాయత్రీ.

అగ్నిం దూతం వృణీమహే హోతారం విశ్వ వేదసం ।

అస్య యజ్ఞస్య సుక్రతుం స్వాహా ॥ అగ్నయ ఇదమ్ -

పశూ నిత్యగ్ని మూర్తి పతేః పశుపతేః - పశూ నిత్యస్య గౌతమో

రాహు గణో త్రిష్టుప్ - పశూ న్నచిత్రా సుభగా ప్రథానా సింధు

ర్నక్షోద ఉర్వియా వ్యశ్వైత్ । అమీనతీ దైవ్యాని వ్రతాని

సూర్యస్య చేతి రశ్మిభి ర్దృశానా స్వాహా ॥ పశుపతయ ఇదమ్ -

అగ్న ఆయాహీత్యగ్నే, - అగ్న ఆయాహీత్యస్య భరద్వాజోఽగ్ని

ర్గాయత్రీ - అగ్న ఆయాహి వీతయే గృణానో హవ్యదాతయే ।

నిహోతా సత్సి బర్హిషి స్వాహా ॥ అగ్నయ ఇదమ్ -

అసిహి వీరేతి యజమాన మూర్తేః - అసిహి వీరేత్యస్య

రహూగణః పఙ్క్తిః -

అసిహి వీర సేన్యోసి భూరి పరా దదిః । అసిదభ్రస్య చిద్వృధో

యజమానాయ శిక్షసి సున్వతే భూరితే వసు స్వాహా ॥

యజమాన మూర్తయ ఇదమ్ -

తమిద్ర మితి యజమాన మూర్తివతేః రుద్రస్య -

తమిద్ర మిత్యస్య రుద్రో కకుప్ బృహతీ ।

తమిద్రం దాన మీమహే శవసా నమ భీర్వమ్ ।

ఈశానం రాయ ఈమహే స్వాహా ॥ రుద్రాయేదమ్ -

ఓం యమాయ సోమమితి యమస్య - యమాయ సోమం యమో

యమోఽనుష్టుప్ -

యమాయ సోమం సునుత యమాయ జుహుతా హవిః ।

యమంహ యజ్ఞో గచ్ఛ త్యగ్ని దూతో అరంకృత స్స్వాహా ॥

యమాయేదం -

ఉదుత్యమితి సూర్యమూర్తేః ఉదుత్య మిత్యస్య కణ్వ స్సూర్యో

గాయత్రీ - ఉద్దుత్యం జాత వేదసం దేవం వహంతి కేతవః ।

దృశే విశ్వాయ సూర్యమ్ స్స్వాహా ॥

సూర్యాయేదమ్ -

ఆవో రాజాన మితి మూర్తిపతేః రుద్రస్య - ఆవో రాజాన

మిత్యస్య అగ్ని రుద్ర స్త్రిష్టుప్ -

ఆవో రాజాన మధ్వరస్య రుద్రం హోతారం సత్య యజం

రోదస్యోః । అగ్నిం పురాతన యిత్నో రచిత్తా ద్ధిరణ్య

రూప మవసే కృణుధ్వం స్స్వాహా ॥

రుద్రా యేదమ్ -

అసున్వన్త మితి నిర్ ఋతేః -

అసున్వన్త మయజమాన మిచ్ఛ స్తేన స్యేత్యాం తస్కరస్యాన్వేషి ।

అన్య మస్మదిచ్ఛ సాత ఇత్యా నమో దేవినిర్ ఋతే తుభ్య మస్తు

స్స్వాహా ॥ నిర్ ఋతయ ఇదమ్ -

ఓం ఆపో హి ష్ఠేతి జలమూర్తేః -

ఆపోహి ష్ఠేతి త్రయాణాం సింధుద్వీప ఋషిః - ఆపోదేవతా గాయత్రీ ఛందః - ఓం ఆపోహిష్ఠా మయో భువ స్తాన ఊర్జే దధాతన। మహేరణాయచక్షసే ॥ యోవ శ్శివతమో రస స్తస్య భాజయతే హనః। ఉశతీ రివ మాతరః ॥ తస్మా అరఙ్గ మామవో యస్య క్షయాయ జిన్వథ ఆపో జనయ థాచనః ॥

విభూష మితి జల మూర్తి పతే ర్నవస్య - విభూష న్నిత్యస్య అగ్నిర్జగతీ - ఓం విభూష న్నగ్న ఉభయాఁ అను వ్రతా దూతో దేవానాం రజసీ సమీయసే। యత్తే ధీతిం సుమతి మావృణీమహేఽధస్మా న్నస్త్రివరూథ శ్శివో భవ స్వాహా।

శివాయేదం నమమ -

ఇమంమే వరుణ ఇతి శివస్య - ఇమంమే వరుణ శ్శునశ్శేఫో వరుణో గాయత్రీ - ఇమంమే వరుణ శ్రుధీహవ మద్యాచ మృళయ। త్వామ వస్యు రాచకే స్వాహా।

వరుణాయేదం -

వాత ఆవాత్వితి వాతమూర్తేః - వాత ఆవా త్విత్యస్య వాయుర్గాయత్రీ - వాత ఆవాతు భేషజం శంభు మయో భునో హృదే। ప్రణ ఆయూంషి తారిషత్ స్వాహా।

శంభవ ఇదమ్ -

ఓం తమీశాన మితి వాయు మూర్తిపతే రీశానస్య -

తమీశాన మిత్యస్య ఈశానో రుద్రో జగతీ - తమీశానం జగత
స్తస్థుష స్పతిం ధియం జిన్వ మవసే హూమహే వయమ్ ।
పూషానో యథా వేద సామ సద్వృధే రక్షితా పాయు రదబ్ధ
స్స్వస్తయే స్వాహా ॥ ఈశానాయేదమ్ -

ఆనో నియుద్భి రితి వాయోః - ఆనో నియుద్భి ర్మైత్రా వరుణి
ర్వాయు స్త్రిష్టుప్ - ఆనో నియుద్భి శ్శతినీభి రధ్వరం సహస్రిణీభి
రుపయాహి యజ్ఞమ్ । వాయో అస్మిన్ త్సవనే మాదయస్వ
యూయం పాత స్వస్తిభి స్సదానః స్వాహా ॥ వాయవ ఇదమ్ -

వయం సోమేతి సోమ సూర్యయోః - వయం సోమ
మిత్యస్య విశ్వేదేవా గాయత్రీ - వయం సోమ వ్రతే తవ
మనస్తనూషు బిభ్రతః । ప్రజావంత స్సచేమహి స్వాహా ॥
సోమ సూర్యాభ్యా మిదమ్ -

ఇన్ద్రం తం శుంభేతి సోమమూర్తిపతే ర్మహాదేవస్య -
ఇన్ద్రం తం శుంభ పురుహ న్మ న్నవసే యస్యద్వితా
విధర్తరి । హస్తాయ వజ్రః ప్రతిధాయి దర్శతో
మహో దివేన సూర్య స్వాహా ॥ మహా దేవాయేదమ్ -

అది త్ప్రత్నస్యేతి సూర్యమూర్తేః - అది త్ప్రత్నస్య ఇన్ద్ర
స్సూర్యో గాయత్రీ - అది త్ప్రత్నస్య రేతసో జ్యోతి ష్పశ్యన్తి
వాసరమ్ । పరోయ దిధ్యతే దివా స్వాహా ॥ సూర్యాయేదమ్ -

ఓం మృగోన భీమ ఇతి స్వమూర్తిపతే ర్భీమస్య -

మృగోన భీమ ఇత్యస్య ఇన్ద్ర స్త్రిష్టుప్ - మృగోన భీమః

కుచరో గిరిష్ఠాః । పరావత ఆజగంథా పరస్యాః ।

సృకం సంశాయ పవి మింద్ర తిగ్మం వితత్రూన్ తాఢి

విమృధో నుదస్వ స్వాహా । భీమా యేదమ్ -

అభిత్యం దేవం సవితార మితీశానస్య -

అభిత్యం మేష మిత్యస్యాంగిరసో జగతీ - అభిత్యం మేషం

పురుహూత మృగ్మియ మిన్ద్రం గీర్భి ర్మదతా వస్వో అర్ణవం।

యస్యద్యావో నవిచరన్తి మానుషా భుజే మంహిష్ఠ మభివిప్ర

మర్చత స్వాహా । ఈశానా యేదమ్ -

ఏక కుణ్డీప క్షేతు ఆచార్యః స్వ కుణ్డే జుహుయాత్ - తతోఽష్ట సహస్రాఽష్టా శతాఽన్యతమ సంఖ్యయా మహావ్యాహృతిభి స్తిల యవ వ్రీహి చర్వాజ్యైః క్రమేణ ప్రత్యేకం జుహుయుః -

తతో గురుః స్థాప్య లిఙ్గకేన మన్త్రేణ ఘృతేన తిలై ర్వాఽష్ట సహస్ర మష్టశతంవా హుత్వా పూర్ణాహుతిం హుత్వా - దేవస్య దక్షిణే కర్ణే హోమం నివేద్య - పూర్వకుండే - ఘృతాహుత్యష్టకం మూలమంత్రేణ హుత్వా దేవపాదౌ స్పృశేత్ - మూల మంత్రేణ పూర్వోక్త సంఖ్యయా దేవనాభిం స్పృశేత్ - క్షీరంహుత్వా హృది స్పృశేత్ - మధ్వాహుతీ ర్హుత్వా మూర్ధానం స్పృశేత్ - ఆచార్యః స్వకుణ్డే మిశ్రం ఘృతాది చతుష్టయం హుత్వా తేనైవ పూర్ణాహుతిం హుత్వా సర్వాఙ్గం స్పృశేత్ -

ఇతి శాంతి పౌష్టిక హోమ విధిః

అథాఽధి వాసనాఽనన్తరం ప్రాతరాచార్య స్స్నాత్వా। నిత్య కర్మ కృత్వా యాగ మణ్డపే ప్రవిశ్య। మూర్తి పాన్విలో ద్వార పాలాన్ తత్రస్థ దేవతాశ్చ సంపూజ్య। వాస్తు మణ్డలస్థాన్ దేవాన్ సామాన్యతోఽభ్యర్చ్య। స్యకున్దే వాస్తోష్పత ఇతి మన్త్రేణ। అష్టోత్తర శతం మూల మన్త్రేణచ హుత్వా। దిక్పాలేభ్యో బలిం దత్వా। దేవ సమీప మాగత్య। యథాశక్తి సువర్ణాదికం దత్వా దేవాయాఽఽత్మానం నివేదయేత్ -

తతో మణ్డపా దుత్తరతః। పూర్వకల్పితైః శాన్తి కలశాది జలైః సపరికరం యజమాన మభిషిం చేయుః -

తతో గురుః మూర్తిప బ్రాహ్మణ స్థాపత్యాదీన్ పరితోష్య ప్రాసాదో త్సర్గం కుర్యాత్ -

ప్రతిష్ఠా హోమ విధిః

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ తత్త ద్దేవతా ప్రతిష్ఠా యజ్ఞ కర్మణి ప్రతిష్ఠా హోమం కరిష్య ఇతి సంకల్ప్య - ఆజ్య భాగాంతే సంపాత కలశ మగ్నే రుత్తరత స్సంస్థాప్య - మూల మన్త్రేణ హుత్వా సంపాతాఽఽజ్యేన తత్తత్ స్థానేషు దేవం స్పృశేత్ -

మూలం మన్త్రః ప్రధాన దేవతా హోమ మన్త్రః। ఏవం జ్ఞాతవ్యమ్ - యథా మూలమన్త్ర ఇత్యత్ర ఓం నమశ్శివాయ - ఇతి దేవతా హోమమన్త్ర ఇత్యత్ర తత్పురుషాయ విద్మహే మహా దేవాయ ధీమహి। తన్నో రుద్రః ప్రచోదయాత్। ఏవం సర్వ దేవానామపి జ్ఞేయం॥

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ క్రియమాణ తత్తద్దేవతా విగ్రహ ప్రతిష్ఠా యజ్ఞకర్మణి - తత్తద్బింబేషు సకల దైవకలా పరి పూర్ణతా సిద్ధి ద్వారా స్వాఽఽశ్రిత భక్తజన మనోరథ పూరణార్థం ప్రతిష్ఠా పరిపూర్ణతా సిద్ధ్యర్థం ప్రతిష్ఠా హోమం కరిష్యే -

అస్మి న్నన్వాహితే గ్నాఽవగ్నిం జాతవేదస మిధ్మేన - ఆజ్యేన
తత్త ద్దేవతాం తత్తద్దేవతా ప్రీతికర సమిచ్చర్వాజ్య ద్రవ్యైః
మహావిష్ణుం మాసూర చరు ద్రవ్యేణ సదాశివం 1 గావేధుక
చరుద్రవ్యేణ మహాశక్తిం తిలమిశ్రిత పాయసాఽన్న ద్రవ్యేణ
బ్రహ్మ విష్ణు రుద్రాన్ లోకపాలాన్ వసూన్ రుద్రాన్
ద్వాదశాదిత్యాన్ మరుద్గణ గన్ధర్వాఽప్సరసశ్చ పితృగణ పుణ్య తీర్థాని
స్కన్ద దుర్గా క్షేత్ర పాలాదీన్శ్చ సమిచ్చ ర్వాజ్య ద్రవ్యైః -

ఆదిత్యాది నవగ్రహాన్ తదధి దేవతా ప్రత్యధి దేవతాశ్చ
తత్త ద్గ్రహోక్త సమిచ్చ ర్వాజ్య ద్రవ్యైః ప్రత్యేక మష్టోత్తర
శత మష్టావింశతి రష్టౌవా ఆహుతిభిః । మహా వ్యాహృతి
దేవతా స్తిలవ్రీహి భిః । శేషేణ స్విష్టకృత మిత్యాది పూర్వవత్ -
సంపాత కలశ మగ్నే రుత్తరతః స్థాపయేత్ - సర్వత్ర
స్వాహాకారాంతే హుత శేషం సంపాత కలశే - పాతయేత్ -

గణపతి పక్షే

ఓమ్ తత్పురుషాయ విద్మహే వక్ర తుణ్డాయ ధీమహి ।
తన్నో దన్తిః ప్రచోదయాత్ స్వాహా ॥ గణపతయ ఇదం నమమ -
ఓమ్ ఆతూన ఇన్ద్ర క్షుమన్త ఇత్యస్య ఇన్ద్రో గాయత్రీ -
ఓం భూః । ఆతూన ఇన్ద్ర క్షుమన్తం చిత్రం గ్రాభం సంగృభాయ ।
మహా హస్తీ దక్షిణేన స్వాహా ॥ గణపతయ ఇదం నమమః -

1 గవేధుః - గవి అంభసి ఏధతే ఇతి గవేధుః
నీటిలో వృద్ధి పొందునది - అడవి గోధుమలు.

ఇత్యష్టోత్తర శతం యథాశక్తివా - ఓం భూః మూల ముచ్చార్య
మహాగణాధిపతయే నమః। ఓం అగ్నిర్వాగ్భూత్వా ముఖంప్రావిశత్
స్వాహా - అగ్నయ ఇదం నమమ। సంపాతాజ్యం గృహీత్వా ప్రణవ
వ్యాహృతి నామమంత్ర పూర్వకం ఓం భూః మహా గణాధిపతయే నమః।
అగ్నిర్వాగ్భూత్వా ముఖం ప్రావిశత్ - వాక్తత్త్వాత్మనే నమః।
ఇతి దేవ ముఖం స్పృశేత్ - ఓం భువః -

విద్మా హి త్వాతు విక్షూర్మింతు విదేష్ణంతు వీమఘమ్।

తువిమ్మాత్ర మావోభిః॥ గణపతయ ఇదం నమమ -

వాయుః ప్రాణో భూత్వా నాసికే ప్రావిశత్స్వాహా వాయవ ఇదం
సంపాతాజ్యం కూర్చే గృహీత్వా ఓం భువః గణాధిపతయే నమః -
వాయుః ప్రాణో భూత్వా నాసికే ప్రావిశత్।
వాయు తత్త్వాత్మనే నమః। ఇతి నాసికే పూర్వవత్ స్పృశేత్ -

ఓం స్వః। నహిత్వా శూర దేవా నమర్తాసో దిత్సంతం। భీమం నగాం

వారయన్తే స్వాహా॥ గణపతయ ఇదమ్ - ఆదిత్య శ్చక్షు ర్భూత్వా

అక్ష్ణోః ప్రావిశత్ స్వాహా - ఆదిత్యాయేదం నమమ - ఓమ్ స్వః
సంపాతాజ్యం కూర్చేన గృహీత్వా - ఓం గణాధిపతయే నమః- ఆదిత్య
శ్చక్షుర్భూత్వా అక్ష్ణోః ప్రావిశత్। చక్షు స్తత్త్వాత్మనే నమః ఇత్యక్షిణీ స్పృశేత్ -

ఓం మహః। ఏతో న్విన్ద్రం స్తవామేశానం వస్వస్స్వ రాజమ్।

నరాధసా మర్ధిషంన స్వాహా॥ గణపతయ ఇదం నమమ -

దిశ శ్శోత్రం భూత్వా కర్ణయోః ప్రావిశత్ స్వాహా - దిగ్భ్య ఇదం
ఓం మహః। మహాగణాధిపతయే నమః। దిశ శ్శోతం భూత్వా కర్ణయోః
ప్రావిశత్ శ్రోత్ర తత్త్వాత్మనే నమః - ఇతి కర్ణయోః స్పృశేత్ -

ఓం జనః । ప్రస్తోష్ట దుపగాసిష్ట చ్ఛృవత్ సామ గీయమానం ।
అధిరాధసా జాగురత్ స్వాహా ॥ గణాధిపతయ ఇదం -

ఓషధి వతస్పతయో లోమాని భూత్వా త్వచి ప్రావిశత్
స్వాహా - ఓషధి వనస్పతిభ్య ఇదం గణాధి - నమః ఓం జనః
ఓషధి వనస్పతయో లోమాని భూత్వాత్వచి ప్రావిశత్ -
లోమతత్త్వాత్మనే నమః ఇతి త్వచి స్పృశేత్ -

ఓం తపః । ఆనో భర ద్దక్షిణేనా భి సవ్యేన ప్రమృశ ।
ఇన్ద్ర మానో వసో ర్నిర్భాక్ స్వాహా ॥ గణపతయ ఇదం నమమ -

చన్ద్రమా మనో భూత్వా హృదయే ప్రావిశత్ స్వాహా ।
చన్ద్రమస ఇదమ్ । ఓం తపః । గణాధిపతయే నమః ।
చన్ద్రమా మనోభూత్వా హృదయే ప్రావిశత్ - మనస్తత్త్వాత్మనే నమః ।
ఇతి హృదయం స్పృశేత్ -

ఓం సత్యం । ఉపక్రమ్ము స్త్వాభర ధృషతా ధృష్ణో జనానామ్ ।
అదా శూష్టరస్య వేద స్వాహా ॥ గణపతయ ఇదం నమమ -

మృత్యు రపానో భూత్వా నాభింప్రాశిత్ స్వాహా ।
మృత్యవ ఇదమ్ । ఓం సత్యం గణాధిపతయే నమః ।
మృత్యు రపానో భూత్వా నాభిం ప్రావిశత్ - అపాన తత్త్వాత్మనే నమః
ఇతి నాభౌ స్పృశేత్ -

ఓం తత్స వితుర్వ రేణ్యం భర్గో దేవస్య ధీమహి । ధియోయోనః
ప్రచోదయాత్ । ఇన్ద్రయ ఉనుత్తే అస్తివాజో వి(ప్రేభి స్సనిత్వః ।
అస్మాభిస్సుతం సనుహి స్వాహా ॥ గణపతయ ఇదం నమమ -

ఆపో రేతో భూత్వా గుహ్యం ప్రావిశత్ స్వాహా ॥
అద్భ్య ఇదం । ఓం తత్స వితుః - ప్రచోదయాత్ -
గణాధిపతయే నమః । ఆపో రేతో భూత్వా గుహ్యం ప్రావిశత్
రేత స్తత్త్వాత్మనే నమః । గుహ్యం స్పృశేత్ -

శివపక్షే

ఓం భూః । తత్పురుషాయ విద్మహే మహాదేవాయ ధీమహి ।
తన్నో రుద్రః ప్రచోదయాత్ స్వాహా ॥ రుద్రాయేదమ్ -
ఇత్యష్టోత్తర శత మష్టావింశతి రష్టౌవా హుత్వా ।
ఓం భూః । మూలముచ్చార్య అగ్నిర్వాగ్భూత్వా ముఖం ప్రావిశత్స్వాహా -
అగ్నయం ఇదం॥ సంపాతాఽజ్యం గృహీత్వా ప్రణవ వ్యాహృతి నామ మంత్ర
పూర్వకం ఓం భూః ఉమా మహేశ్వరాయ నమః - అగ్నిర్వాగ్భూత్వా ముఖం
ప్రావిశత్ వాక్తత్త్వాత్మనే నమః - ఇతి దేవ ముఖం స్పృశేత్ ।
ఓం భువః । సద్యో జాతం ప్రపద్యామి సద్యో జాతాయ వై నమో నమః ।
భవేభవే నాతి భవే భవస్వ మాం భవోద్భవాయ నమ స్స్వాహా ॥ రుద్రాయేదం
వాయుః ప్రాణో భూత్వా నాసికే ప్రావిశత్ స్స్వాహా ॥ వాయవ ఇదమ్ -
సంపాతాజ్యం కూర్చే గృహీత్వా - ఓం భువః । సద్యోజాతాయ నమః ।
వాయుః ప్రాణో భూత్వా నాసికే ప్రావిశత్ - వాయు తత్త్వాత్మనే నమః ।
ఇతి నాసికే స్పృశేత్ -
ఓం స్వః॥ వామదేవాయ నమో జ్యేష్ఠాయ నమః శ్రేష్ఠాయ నమో రుద్రాయ
నమః కాలాయ నమః కలవికరణాయ నమో బల వికరణాయ
నమో బలాయ నమో బల ప్రమథనాయ నమ స్సర్వ భూత దమనాయ
నమో మనోన్మనాయ నమస్స్వాహా ॥ వామ దేవాయేదం ।

ఆదిత్య శ్చ క్షుర్భూత్వా అక్ష్ణోః ప్రావి శత్స్వాహా - ఆదిత్యాయేదమ్।
సంహాతాజ్యం గృహీత్వా ఓం స్వః। వామదేవాయ నమో - నమః
చక్షు స్తత్త్వాత్మనే నమః ఇత్యక్షిణే స్పృశేత్ -
ఓం మహః। అఘోరేభ్యో థఘోరేభ్యో ఘోర ఘోర తరేభ్యః।
సర్వేభ్య స్సర్వశర్వేభ్యో నమస్తే అస్తు రుద్ర రూపేభ్య స్స్వాహా।
అఘోరాయేదం। దిశ శ్శ్రోత్రం భూత్వా కర్ణయోః ప్రావిశత్స్వాహా।
దిగ్భ్య ఇదమ్।సంహాతాఽజ్యం కూర్చే గృహీత్వా ఓం మహః అఘోరాయనమః।
దిశ శ్శ్రోత్రం ప్రావిశత్। శ్రోత్ర తత్త్వాత్మనే నమః। ఇతి శ్రోత్రే స్పృశేత్-
ఓం జనః। తత్పురుషాయ విద్మహే మహా దేవాయ ధీమహి।
తన్నో రుద్రః ప్రచోదయాత్ స్స్వాహా। రుద్రాయేదం నమమ।
తత్పురుషాయ నమః ఓషధి వనస్పతయో లోమాని భూత్వా త్వచి ప్రావిశత్
స్స్వాహా। ఓషధి వనస్పతిభ్య ఇదం నమమ। సంహాతాజ్యం కూర్చే గృహీత్వా
ఓంజనః। తత్పురుషాయ నమః। ఓషధి వనస్పతయో లోమాని భూత్వా
త్వచి ప్రావిశత్। త్వక్ తత్త్వాత్మనే నమః। ఇతి త్వచి స్పృశేత్-
ఓం తపః। ఈశాన స్సర్వ విద్యానా మీశ్వర స్సర్వ భూతానాం బ్రహ్మాధిపతి
ర్బ్రహ్మణోఽధిపతి ర్బ్రహ్మ శివోమే అస్తు సదా శివోమ్ స్స్వాహా।
ఈశానాయేదమ్ - చంద్రమా మనో భూత్వా హృదయే ప్రావిశత్స్వాహా।
చంద్రమస ఇదం నమమ॥ ఓం తపః ఈశానాయ నమః। చంద్రమా
మనో భూత్వాహృదయే ప్రావిశత్। మనస్తత్త్వాత్మనే నమః।
ఇతి హృదయం స్పృశేత్ -

ఓం సత్యమ్ । కద్రుద్రాయ కణ్వో రుద్రో గాయత్రీ - ఓం కద్రుద్రాయ
ప్రచేతసే మీఢుష్టమాయ తవ్యసే । వోచేమ శంతమం హృదే స్వాహా ।
రుద్రాయేదమ్ - మృత్యు రపానో భూత్వా నాభిం ప్రావిశత్స్వాహా ।
మృత్యవ ఇదమ్ - సంహితాజ్యం గృహీత్వా । ఓం సత్యం
రుద్రాయ నమః । మృత్యు రపానో భూత్వా నాభిం ప్రావిశత్-
అపాన తత్త్వాత్మనే నమః । ఇతి నాభౌ స్పృశేత్ -

ఓం తత్స వితుః - ప్రచోదయాత్ - త్ర్యమ్బక మిత్యస్య మృత్యు
విమోచనో రుద్రోఽనుష్టుప్ - ఓం త్ర్యమ్బకం యజామహే సుగన్ధిం
పుష్టివర్ధనమ్ । ఉర్వారుక మివ బన్ధనా న్మృత్యో ర్ముక్షీయ మామృతా త్స్వాహా ।
త్ర్యమ్బక రుద్రాయేదమ్ । ఆపో రేతో భూత్వా గుహ్యం ప్రావిశ త్స్వాహా ।
అద్భ్య ఇదమ్ - సంహితాఽజ్యం గృహీత్వా ఓం తత్సవితుః - ప్రచోదయాత్ -
త్ర్యమ్బకాయ నమః ఆపో రేతో భూత్వా గుహ్యం ప్రావిశత్
రేత స్తత్త్వాత్మనే నమః । ఇతి గుహ్యం స్పృశేత్ -

ఏవం సర్వ దేవతానాం మూల మంత్ర పూర్వకం స్పర్శాఽభి మన్త్రణాదికం కార్యమ్ । స్పర్శాభి మన్త్రణ మన్త్రాః పృథక్ లిఖ్యన్తే -

స్పర్శమన్త్రాః

1. వాక్తత్త్వాఽత్మనే నమః ।
2. ప్రాణ తత్త్వాఽత్మనే నమః ।
3. చక్షు స్తత్త్వాఽత్మనే నమః ।
4. శ్రోత్ర తత్త్వాఽత్మనే నమః ।
5. త్వక్తత్త్వాఽత్మనే నమః ।
6. మన స్తత్త్వాఽత్మనే నమః ।
7. అపాన తత్త్వాఽత్మనే నమః ।
8. రేత స్తత్త్వాఽత్మనే నమః ।

అభి మన్త్రణ మన్త్రాః

1. అగ్ని ర్వాగ్భూత్వా ముఖే ప్రావిశత్ ।
2. వాయుః ప్రాణో భూత్వా నాసికే ప్రావిశత్ ।
3. ఆదిత్య శ్చక్షు ర్భూత్వా అక్షిణీ ప్రావిశత్ ।
4. దిశః శ్రోత్రం భూత్వా కర్ణయోః ప్రావిశత్ ।
5. ఓషధి వనస్పతయో లోమాని భూత్వా త్వచిప్రావిశత్ ।
6. చన్ద్రమా మనో భూత్వా హృదయే ప్రావిశత్ ।
7. మృత్యు రపానో భూత్వా నాభౌ ప్రావిశత్ ।
8. ఆపో రేతో భూత్వా గుహ్యే ప్రావిశత్ ।

శక్తి పక్షే

ఓం భూః। జాత వేదసే - దురితా త్యగ్ని స్స్వాహా - దుర్గాయా ఇదం నమమ। అగ్నిర్వాక్ - స్స్వాహా - అగ్నయ ఇదమ్ సంపాతాజ్యం - గృహీత్వా। ఓం భూః। దుర్గా దేవ్యై నమః అగ్నిర్వాక్ - ప్రావిశత్ వాక్తత్త్వాత్మనే నమః- ఇతి ముఖే స్పృశేత్ -

ఓం భువః । తామగ్ని వర్ణాం - నమస్స్వాహా - వాయుః - స్స్వాహా - సంపాతాజ్యం - ఓం భువః । దుర్గాయై నమః - వాయుః - ప్రావిశత్ ప్రాణ తత్త్వాత్మనే నమః - ఇతి నాసికే స్పృశేత్ -

ఓం స్వః । అగ్నే త్వంపారయా - శంయో స్స్వాహా - దుర్గాయా ఇదమ్ । ఆదిత్య శ్చక్షుర్భూత్వా - స్స్వాహా - ఆదిత్యాయేదమ్ - సంపాతాజ్యం - దుర్గా - నమః ఆదిత్యః - ప్రావిశత్ - చక్షు స్తత్త్వాత్మనే నమః । ఇత్యక్షిణీ స్పృశేత్ -

ఓం మహః। విశ్వానినో - తనూనామ్ స్వాహా - దుర్గాయా ఇదమ్
దిశః - శ్రోత్రయోః - దిగ్భ్య ఇదమ్ - సంహితాజ్యం - దుర్గాయై నమః
దిశః - ప్రావిశత్ । శ్రోత్ర తత్త్వాత్మనే నమః। ఇతి శ్రోత్రే స్పృశేత్ -

ఓం జనః। పృతనా - త్యగ్నే స్వాహా - దుర్గాయా ఇదం నమమ।
ఓషధి - త్వచి - స్వాహా - ఓషధి వనస్పతిభ్య ఇదమ్ - సంహితాజ్యం-
దుర్గాయై। ఓషధి - ప్రావిశత్ । త్వక్ తత్త్వాత్మనే నమః।
ఇతి త్వచి స్పృశేత్ -

ఓం తపః। ప్రత్నోషిక - సౌభగ మాయజస్య స్వాహా - దుర్గాయా
ఇదమ్। చంద్రమా - హృది - చంద్రమస ఇదమ్ - సంహితాజ్యం -
దుర్గాయై నమః। చంద్రమా - ప్రావిశత్ । మన స్తత్త్వాత్మనే నమః।
ఇతి హృదయే స్పృశేత్ -

ఓం సత్యం। గోభిర్జుష్టం - మాదయన్తామ్ స్వాహా - దుర్గాయా ఇదమ్।
మృత్యు - నాభౌ - స్వాహా - మృత్యవ ఇదమ్ - సంహితాజ్యం -
దుర్గాయైనమః। మృత్యు - నాభౌ। ప్రావిశత్ - అపాన తత్త్వాత్మనే నమః॥
ఇతి నాభౌ స్పృశేత్ -

ఓం తత్సవితుః- ప్రచోదయాత్ । గౌరీ - వ్యోమన్ స్వాహా। దుర్గాయా
ఇదమ్। ఆపోరేతో - గుహ్యే - స్వాహా। అద్భ్య ఇదమ్। సంహితాఽజ్యం
దుర్గాయై - ఆపః - ప్రావిశత్ । రేత స్తత్త్వాత్మనే నమః।
ఇతి గుహ్యం స్పృశేత్ -

అథ విష్ణోః

ఓం భూః। నారాయణాయ విద్మహే వాసుదేవాయ ధీమహి।
తన్నో విష్ణుః ప్రచోదయాత్స్వాహా॥ విష్ణవ ఇదమ్ నమమ।
అగ్నిర్వాగ్భూత్వా - వాక్తత్త్వాత్మనే నమః। ఇతి ముఖే స్పృశేత్ -

ఓం భువః । అతో దేవా మేధాతిథి ర్దేవా గాయత్రీ -

అతో దేవా అవన్తునో యతో విష్ణు ర్విచక్రమే ।

పృథివ్యా స్సప్త ధామభి స్స్వాహా ॥ విష్ణవ ఇదమ్ ।

వాయుః ప్రాణో భూత్వాప్రాణ తత్త్వాత్మనే నమః । ఇతి నాసికే స్పృశేత్ -

ఓం స్వః । ఇదం విష్ణు ర్విచక్రమే త్రేధానిదధే పదమ్ ।

సమూఢ మస్య పాంసురే స్స్వాహా ॥ విష్ణవ ఇదమ్ ।

ఆదిత్యశ్చక్షు ర్భూత్వాచక్షు స్తత్త్వాత్మనే నమః । ఇత్యక్షిణీ స్పృశేత్ -

ఓం మహః । త్రీణి పదా విచక్రమే విష్ణుర్గోపా అదాభ్యః ।

అతో ధర్మాణి ధారయన్ స్స్వాహా ॥ విష్ణవ ఇదమ్ ।

దిశశ్శ్రోత్రం - శ్రోత్ర తత్త్వాత్మనే నమః - ఇతి శ్రోత్రే స్పృశేత్ -

ఓం జనః । విష్ణోః కర్మాణి పశ్యత యతో వ్రతాని పస్పశే ।

ఇన్ద్రస్య యుజ్య స్సఖా స్స్వాహా ॥ విష్ణవ ఇదమ్ ।

ఓషధి వనస్పతయో - త్వక్తత్త్వాత్మనే నమః । ఇతి త్వచి స్పృశేత్ -

ఓం తపః । తద్విష్ణోః పరమం పదం సదా పశ్యన్తి సూరయః ।

దివీవ చక్షు రాతతం స్స్వాహా ॥ విష్ణవ ఇదమ్ నమమ ।

చన్ద్రమా మనో భూత్వా - మన స్తత్త్వాత్మనే నమః । ఇతి హృదయే స్పృశేత్ -

ఓం సత్యమ్ । తద్విప్రాసో విపన్యవో జాగృవాం సస్సమిన్ధతే ।

విష్ణో ర్య త్పరమం పదమ్ స్స్వాహా ॥ విష్ణవ ఇదం నమమ ।

మృత్యు రపానో - అపాన తత్త్వాత్మనే నమః । ఇత్యపానే స్పృశేత్ -

ఓం తత్సవితుః - ప్రచోదయాత్ । వషట్ తే విష్ణవ ఇత్యస్య విష్ణు స్త్రిష్టుప్ -
వషట్తే విష్ణ వాస ఆకృణోమి తన్మే జుషస్వ శిపివిష్ట హవ్యమ్ । వర్ధన్తు
త్వా సుష్టుతయో గిరోమే యూయం పాత స్వస్తిభి స్సదాన స్స్వాహా ।
అపో రేతో భూత్వా - రేత స్తత్త్వాత్మనే నమః । ఇతి గుహ్యే స్పృశేత్ -

ఏవం లక్ష్మీ దేవ్యాః

ఓం భూః । హిరణ్య వర్ణాం - అగ్ని ర్వాక్ - వాక్ తత్త్వాత్మనే - ముఖే
ఓం భువః । తాంమ ఆవహ - వాయుః ప్రాణో - ప్రాణతత్త్వాత్మనే - నాసికే
ఓం స్వః । అశ్వపూర్వాం - ఆదిత్యశ్చక్షు - చక్షు తత్త్వాత్మనే - అక్షిణీ
ఓం మహః । కాంసోస్మితాం - దిశశ్శ్రోత్రం - కర్ణయోఃతత్త్వాత్మనే - శ్రోత్రే
ఓం జనః । చంద్రాం - ఓషధి - త్వచి తత్త్వాత్మనే - త్వచి
ఓం తపః । ఆదిత్య - చంద్రమా - హృదయే తత్త్వాత్మనే - హృదయే
ఓం సత్యం । ఉపైతు - మృత్యురపానో - నాభౌ తత్త్వాత్మనే - నాభౌ
ఓం తత్సవితుః క్షుత్పిపాసా - అపోరేతో - గుహ్యే తత్త్వాత్మనే - గుహ్యే

ఆదిత్యస్య

ఓమ్ భాస్కరాయ విద్మహే మహద్యుతి కరాయ ధీమహి ।
తన్నో ఆదిత్యః ప్రచోదయాత్స్వాహా ॥ ఆదిత్యా యేదమ్ ।
ఇతి యథాశక్తి హుత్వా -

ఓమ్ భూః । తద్దేవస్య సవితు రిత్యస్య సూక్తస్య సవితా గాయత్రీ -
తద్దేవస్య సవితు ర్వార్యం మహ ద్వృణీమహే అసురస్య ప్రచేతసః ।
ఛర్దిర్యేన దాశుషే యచ్ఛతి త్మనాతన్నో మహాం ఉదయాన్ దేవో
అక్తుభి స్స్వాహా ॥ ఆదిత్యా యేదమ్ ।

అగ్నిర్వా గ్భూత్వా ముఖం ప్రావిశత్స్వాహా। అగ్నయ ఇదమ్। ఓం భూ సంపాతాజ్యం గృహీత్వా ఆదిత్యాయ నమః। అగ్నిర్వాగ్భూత్వా ముఖం ప్రావిశత్ వాక్తత్త్వాత్మనే నమః। ఇతి ముఖే స్పృశేత్ -

ఓం భువః। దివో ధర్తా భువనస్య ప్రజాపతి పిశంగం ద్రాపింప్రతి

ముంచతే కవిః। విచక్షణః ప్రథయ న్నాపృణం న్నుర్వ జీనత్సవితా

సుమ్న ముక్థ్యమ్ స్వాహా॥ ఆదిత్యా యేదమ్। వాయుః ప్రాణో భూత్వా

నాసికే ప్రావిశ త్స్వాహా - వాయవ ఇదమ్ - సంపాతాజ్యం గృహీత్వా - ఓం భువః ఆదిత్యాయ నమః - వాయుః ప్రాణో భూత్వా నాసికే ప్రావిశత్ - ప్రాణతత్త్వాత్మనే నమః। ఇతి నాసికే స్పృశేత్ -

ఓం స్వః ఆప్రారజాంసి దివ్యాని పార్థివా శ్లోకం దేవః కృణుతే

స్వాయధర్మణే। ప్రబాహూ అస్రాక్ సవితా సవీమని నివేశయ

ప్రసువ న్నక్తుభి ర్జగత్ స్వాహా॥ ఆదిత్యా యేదం నమమ -

ఆదిత్య శ్చక్షు ర్భూత్వా అక్ష్ణోః ప్రావిశత్స్వాహా। ఆదిత్యాయేదం నమమ సంపాతాజ్యం గృహీత్వా ఓం స్వః। ఆదిత్యాయ నమః। ఆదిత్య శ్చక్షు ర్భూత్వా అక్ష్ణోః ప్రావిశత్ చక్షుస్తత్త్వాత్మనే నమః। ఇత్యక్షిణీ స్పృశేత్ -

ఓం మహః। అదాభ్యో భువనాని ప్రచాకశ ద్వ్రతాని దేవ స్సవితా భిరక్షతే।

ప్రాస్రాగ్బాహూ భువనస్య ప్రజాభ్యో ధృతవ్రతో మహో అజ్మ స్యరాజతి

స్వాహా॥ ఆదిత్యా యేదం నమమ। దిశః శ్రోత్రం భూత్వా కర్ణయోః

ప్రావిశ త్స్వాహా। దిగ్భ్య ఇదమ్। సంపాతాజ్యం గృహీత్వా ఓం మహః ఆదిత్యాయ నమః దిశః శ్రోత్రం భూత్వా కర్ణయోః ప్రావిశత్ శ్రోత్ర తత్త్వాత్మనే నమః। ఇతి శ్రోత్రే స్పృశేత్ -

ఓం జనః । త్రిరన్తరిక్షం సవితా మహిత్వనా త్రీ రజాంసి పరి
భూస్త్రిణి రోచనా । తిస్రో దివః పృథివీ స్తిస్ర ఇన్వతి త్రిభి
ర్వ్రతై రభినో రక్ష తిత్మనా స్వాహా ॥ ఆదిత్యా యేదం నమమ ।
ఓషధి వనస్పతయో లోమాని భూత్వా త్వచి ప్రావిశత్స్వాహా ।
ఓషధి వనస్పతిభ్య ఇదమ్ । ఓం జనః ఆదిత్యాయ నమః ।
సంపాతాజ్యం గృహీత్వా ఓషధి వనస్పతయో లోమాని భూత్వా
త్వచి ప్రావిశత్ – త్వక్త త్వాత్మనే నమః । ఇతి త్వచి స్పృశేత్ –
ఓం తపః । బృహత్సుమ్నః ప్రసవీతా నివేశనో జగత స్థాతు రుభయస్య
యోవశీ । సనో దేవ స్సవితా శర్మ యచ్ఛ త్వస్మే క్షయాయ త్రివరూథ
మంహస స్వాహా ॥ ఆదిత్యాయేదమ్ – చంద్రమా మనో భూత్వా హృదయే
ప్రావిశ త్స్వాహా । చంద్రమస ఇదమ్ – సంపాతాజ్యం గృహీత్వా ఓం తపః
ఆదిత్యాయ నమః । చంద్రమా మనోభూత్వా హృదయే ప్రావిశత్
మన స్తత్త్వాత్మనే నమః । ఇతి హృదయం స్పృశేత్ –
ఓం సత్యం । అగ్నే దేవ ఋతుభి ర్వర్ధతు క్షయం దధాతు నస్సవితా
సుప్రజా మిషమ్ । సనః క్షపాభి రహభిశ్చ జిన్వతు ప్రజా వన్తం
రయిమస్మే సమిన్వయు స్వాహా ॥ ఆదిత్యాయేదం నమమ ।
మృత్యు రపానో భూత్వా నాభౌ ప్రావిశ త్స్వాహా । మృత్యవ ఇదమ్
ఓం సత్యం సంపాతాజ్య గృహీత్వా । ఆదిత్యాయ నమః । మృత్యు
రపానో భూత్వా నాభౌ ప్రావిశత్ । అపాన తత్త్వాత్మనే నమః ।
ఇతి నాభౌ స్పృశేత్ –

ఓం తత్సవితు-ప్రచోదయాత్ - ఆకృష్ణేన హిరణ్యస్తూప స్సవితా త్రిష్టుప్.

ఓం ఆ కృష్ణేన రజసా వర్తమానో నివేశయ న్నమృతం మర్త్యంచ।

హిరణ్య యేన సవితా రథేనా దేవోయాతి భువనాని పశ్యన్ స్వాహా।

ఆదిత్యాయేదమ్। ఆపో రేతో భూత్వా గుహ్యే ప్రావిశత్స్వాహా।
అద్భ్య ఇదమ్। సంహితాజ్యం గృహీత్వా। ఓం తత్సవితుః -
ప్రచోదయాత్। ఆదిత్యాయ నమః। ఆపో రేతో భూత్వా గుహ్యే
ప్రావిశత్। ఇతి గుహ్యే స్పృశేత్।

ఏవం తత్తద్దేవతాభ్యో హోమన్యాసాదికం కుర్యాత్ -

అథ మూర్తి ప్రతిష్ఠా విధిః

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ ఆసాం దేవతా మూర్తీనాం స్థిరీకరణార్థం
కూర్మ శిలా బ్రహ్మ శిలా పిండికా స్థాపనం కరిష్యే -

ఇతి సంకల్ప్య తత ఆచార్యో యజమాన ఋత్విజ్మూర్తిపై
స్సార్ధ మధివాసితాం దేవతాఽధార భూతాం కూర్మ శిలాం
బ్రహ్మ శిలాం పిన్డికాంచ కనిక్రదత్సూక్తే పఠన్ -
కనిక్రదదితి తిసృణాం కపిం జల రూపీ న్ద్ర స్త్రిష్టుప్ -
ప్రదక్షిణి రితి తిసృణాం గృత్సమద కపిం జల రూపీ న్ద్రో జగతీ -
ద్వితీయాఽతిశక్వరీ అష్టిర్వా ॥

కనిక్రద జ్జనుషం ప్రబ్రువాణ ఇయర్తి వాచ మరితేవ నావమ్।

సుమంగలశ్చ శకునే భవాసి మత్వా కాచి దభిభా విశ్వ్యా విదత్ ॥

మాత్వా శ్యేన ఉద్వధీ న్మాసుపర్ణో మాత్వా విదదిము మాన్వీరో అస్తా।

పిత్ర్యా మను ప్రదిశం కనిక్రద త్సుమంగలో భద్ర వాదీ వదేహ ।

అవక్రన్ద దక్షిణతో గృహాణాం సుమంగలో భద్ర వాదీ శకుంతే ।
మానస్తేన ఈశత మాఘశంసో బృహద్వదేమ విదథే సువీరాః ॥
ప్రదక్షిణి దభిగృణన్తి కారవో వయో వదన్త ఋతుథా శకున్తయః ।
ఉభేవాచౌ వదతి సామగా ఇవ గాయత్రంచ త్రైష్టుభం చానురాజతి ॥
ఉద్గాతేవ శకునే సామగాయసి బ్రహ్మ పుత్ర ఇవ సవనేషు శంససి ।
వృషేవ వాజీ శిశు మతీ రపీత్యా సర్వతో నశ్శకునే
భద్రమావద విశ్వతో నశ్శకునే పుణ్యమా వద ॥
ఆవదం స్త్వంశకునే భద్రమావద తూష్ణీ మాసీన స్సుమతిం చికిద్ధినః ।
యదుత్పత్త న్వదసి కర్కరిర్యథా బృహద్వ దేమ విదథే సువీరాః ॥

కూర్మ శిలా స్థాపనమ్

త్రాతార మిన్ద్ర మిత్యస్య ఇన్ద్ర స్త్రిష్టుప్ -
త్రాతార మిన్ద్ర మవితార మిన్ద్రం హవేహవే సుహవం శూర మిన్ద్రమ్ ।
హ్వయామి శక్రం పురుహూత మిన్ద్రం స్వస్తినో మఘవా ధాత్విన్ద్రః ॥
ఇతి మన్త్రేణ గృహీత్వా శాన్తిఘోషైః ప్రదక్షిణం ప్రాసాద మానీయ ద్వారదేశే స్థాపయిత్వా - అస్త్రాయ ఫట్ - ఇతి మన్త్రేణ సర్షపై ర్విఘ్నొత్సారణం కృత్వా - పుష్పోదక ధారయా ప్రాసాద గర్భమభ్యుక్ష్య -
మహాం ఇన్ద్రస్య ఇన్ద్రో గాయత్రీ -
మహాం ఇన్ద్రో యఓజసా పర్జన్యో వృష్టిమాం ఇవ ।
స్తోమై ర్వత్సస్య వావృధే ॥ ఇతి దర్భేణోల్లిఖ్య ।

హుంఫడితి అస్త్రపూతేన జలేన ప్రోక్ష్య। దేవాలయస్య సూత్రపాతేన। మధ్యం సమీచీనతయా కృత్వా। మధ్యం యత్సూత్రం తస్మాద్యవ ప్రమాణేనవా। యవార్ధ ప్రమాణేన వా ఉత్తరా శ్రితాం స్నానాది సంస్కృతాం। కూర్మ శిలాం ప్రణవేన పరివాజ పతి రితి పంచరత్నోపరి నిధాయ।

పరివాజపతి రిత్యస్య వామదేవో గౌతమోగ్ని ర్గాయత్రీ -

పరివాజపతిః కవి రగ్నిర్హ వ్యా న్య క్రమీత్। దధద్రత్నాని దాశుషే॥

పంచరత్నో పరినిధాయ। తచ్ఛ్వ భ్రేసావర్ణం కూర్మం ద్వార సమ్ముఖం నిధాయ। తదుపరి రత్నాని నిధాయ। తదుపరి షట్త్రింశద్గర్భ యుతాం। పంచచత్వారింశ ద్గర్భ యుతాంవా బ్రహ్మ శిలామధి వాసితాం నిదధ్యాత్।

బ్రహ్మ శిలా స్థాపనమ్

ఓం నమో వ్యాపని స్థిరే అచలే ధ్రువే ఓం శ్రీం లం స్వాహేతి మంత్రేణ యధాశక్తి సంపూజ్య ప్రార్థయేత్ -

త్వమేవ పరమాశక్తి స్త్వమేవాఽసన ధారికా।
శివాజ్ఞయా త్వయాదేవి స్థాతవ్యమిహ సర్వదా॥

ఇతి సంప్రార్థ్య తత ఆసన శిలాయాం పూజయేత్।

ఓం వర్ణాఽధ్వనే నమః। ఓం పదాఽధ్వనే నమః।
ఓం మంత్రాఽధ్వనే నమః। ఓం భువనాఽధ్వనే నమః।
ఓం తత్త్వాఽధ్వనే నమః। ఓం సకలాఽధ్వనే నమః।

ఇత్యాసన స్థానస్థాం కూర్మశిలాం సంపూజ్య పుష్పాంజలి త్రయందత్వా ప్రణమేత్। ఇతి శిలాం స్థిరీకృత్య। శిలాగ్రేస్థం డిలం (కల్పయిత్వా) కృత్వా అగ్నిం సంస్థాప్య। ఆఘారా వాజ్యభాగౌహుత్వా। ఇదం విష్ణురితి తిలాహుతి మష్టోత్తరశత మష్టావింశతిర్వా హుత్వా। ఏవం

ఇదం విష్ణుర్మేధాతిథి ర్విష్ణుర్గాయత్రీ -

ఇదం విష్ణు ర్విచక్రమే త్రేధా నిదధే పదమ్। సమూఢమస్య పాంసురే ॥

శివశ్చేత్ త్ర్యమ్బకమితి - త్ర్యమ్బక మిత్యస్య మృత్యు విమోచనో

రుద్రోఽనుష్టుప్। త్ర్యంబకం - మృత్యో ర్ముక్షీయ మామృతాత్ ॥

ఏవం తత్త ద్దేవతా మంత్రోప్యూహ్యః।

సకల మధ్యానంతదా రూఢం ధ్యాయేత్-

తతః పుణ్యాహ వాచనం కృత్వా మూల మన్త్రేణ అష్టోత్తర శతం

హుత్వా। షట్త్రింశత్సు పంచచత్వారింశత్సువా బ్రహ్మ శిలాగర్తేషు

ప్రాదక్షిణ్యేన సహేమ్నా హస్తేన రత్నన్యాసం కుర్యాత్।

అథ రత్నాదిన్యాసః

తద్యథా। బాహ్య పరిధౌ। యవ వ్రీహి నిష్పావ ప్రియఙ్గు తిల మాష

నీవార శాలి సిద్ధార్థకాన్। వజ్ర మౌక్తిక వైడూర్య శంఖ స్ఫటిక పుష్యరాగ

చన్ద్రకాన్తేఽర్ద్ర నీల పద్మరాగాన్। మనశ్శిలా హరితాళాఽఞ్జన

శ్యామాఽఞ్జన కాసీస సౌరాష్ట్రీ రోచనా గైరిక పారదాన్।

సౌవర్ణ రౌప్య తామ్రాఽయస త్రపు సీస కాంస్యాఽర కూట తీక్ష్ణలోహాని।

శ్వేత రక్త చన్దనాఽగర్వ ర్జునో సీర వైష్ణవీ సహదేవీ లక్ష్మణాశ్చేతి।

తత్ర బీజానా మభా వేయవాన్। రత్నానా మభావే వజ్రమ్।

ధాతూనా మభావే హరితాళమ్। తామ్రాద్యభావే సువర్ణమ్।

ఓషధీ నామభావే సహదేవీం న్యసేత్।

సహిరత్నానీత్యస్య శ్యావాశ్వ ఆత్రేయ స్సవితా గాయత్రీ -

సహి రత్నాని దాశుషే సువాతి సవితా భగః। తంభాగం చిత్ర మీమహే ॥

ఏవం రత్నాదిన్యాసం కృత్వా ।
ఏవం న్యస్తానాం రత్నానాం దిక్పాల మన్త్రై రాలమ్భనం
పూర్వాది క్రమేణ కుర్యాత్ । అష్టదిక్పాల మన్త్రాః ।
ఇన్ద్రంవో మధుచ్ఛన్దా ఇన్ద్రో గాయత్రీ ।
అగ్ని న్దూతం మేధాతిధి రగ్నిర్గాయత్రీ ।
యమాయ సోమం యమో యమోఽనుష్టుప్ ।
మోఘుణః పరా పరేత్యస్య కణ్వో ఘోరో గాయత్రీ ।
ఇమంమే వరుణేత్యస్య అజీగర్తి ర్వరుణో గాయత్రీ ।
తవ వాయవ ఇత్యస్య వాయు ర్గాయత్రీ ।
సోమో ధేను మిత్యస్య సోమో ఉష్ణిక్ ।
తమీశాన మిత్యస్య ఈశానో జగతీ ।
ఏవం రత్నాదిన్యాసం కృత్వా ।

అధ పిన్డికా స్థాపనమ్

తత శ్శ్వభ్ర రహితే బ్రహ్మ శిలోపరి భాగే । సశ్వభ్రాం పిన్డికాం
పూర్వ పశ్చిమాఽననే ప్రాసాదే । సౌమ్య ప్రణాలీమ్ ।
దక్షిణోత్తరాఽననే ప్రాసాదే । పూర్వ ప్రణాలీమ్ ।
ధృవ సూక్తేన నిధాయ ।

ఆత్వా హార్ష మన్తరేధీత్యస్య ధృవ ఆఙ్గిరసో రాజాఽనుష్టుప్ -
ఆత్వా హార్ష మన్తరేధి ధృవ స్తిష్ఠా విచాచలిః ।
విశస్త్వా సర్వా వాంఛన్తు మాత్వ ద్రాష్ట్ర మధి భ్రశత్ ।
ఇహై వైధి మాపచ్యోష్ఠాః పర్వత ఇవా విచాచలిః ।
ఇన్ద్ర ఇవేహ ధృవ స్తిష్ఠేహ రాష్ట్ర ముధారయ ।

ఇమ మిన్ద్రో అదీధర ద్ధ్రువం ధ్రువేణ హవిషా ।
తస్మై సోమో అధి బ్రవ త్తస్మా ఉ బ్రహ్మణ స్పతిః ॥
ధ్రువాద్యౌ ర్ధ్రువా పృథివీ ధ్రువాసః పర్వతా ఇమే ।
ధ్రువం విశ్వ మిదం జగ ద్ధ్రువో రాజా విశా మయమ్ ॥
ధ్రువంతే రాజా వరుణో ధ్రువం దేవో బృహస్పతిః ।
ధ్రువంత ఇన్ద్ర శ్చాగ్నిశ్చ రాష్ట్రం ధారయతాం ధ్రువమ్ ॥
ధ్రువం ధ్రువేణ హవిషా భిసోమం మృశామసి ।
అధోత ఇన్ద్రః కేవలీ ర్విశో బలి హృతస్కరత్ ॥

ఇతి ధ్రువ సూక్తేన నిధాయ । దేవపత్నీ లిఙ్గకేన మన్త్రేణ

1 పిణ్డికా మభి మన్త్రయేత్ । యథా -

శివశ్చేత్ స్థాప్యః గౌరీ ర్మిమాయ దీర్ఘతమా ఉమా జగతీ -

గౌరీ ర్మిమాయ సలిలాని తక్ష త్యేకపదీ ద్విపదీ సా చతుష్పదీ ।
అష్టాపదీ నవపదీ బభూవుషీ సహస్రాక్షరా పరమే వ్యోమన్ ॥

దుర్గాయాః జాతవేదస ఇత్యస్య జాతవేదాఽగ్నిర్వా దుర్గా త్రిష్టుప్ -

జాతవేదసే సునవామ సోమ మరాతీయతో నిదహాతి వేదః ।
సనః పర్ష దతి దుర్గాణి విశ్వా నావేవ సింధుం దురితాఽత్యగ్నిః ॥

విష్ణుశ్చేత్స్థాప్యః

---

1 పిణ్యతే సర్వాణ్య గ్రాణ్య స్యామితి పిణ్డికా । పిడి సంఘాతే ।
కొనలన్నియు దీని యందు చేర్చబడును (నడుమగల గర్తము (రంధ్రము))

హ్రీశ్చతే లక్ష్మీశ్చ పత్న్యౌ । అహోరాత్రే పార్శ్వే నక్షత్రాణి రూపమ్ బ్రహ్మణః ॥ ప్రణో దేవీ త్యస్య సరస్వతీ గాయత్రీ -
ప్రణో దేవీ సరస్వతీ వాజేభి ర్వాజినీవతీ । ధీనామ వి్త్ర్యవతు ॥
సూర్యశ్చేత్ - ఉషస్త చ్చిత్ర మాభరే త్యస్య ఉషా గాయత్రీ -
ఉషస్త చ్చిత్ర మాభరాఽ స్మభ్యం వాజినీవతి । యేన తోకంచ తనయంచ ధామహే । ఇతి తతద్దేవపత్నీ మన్త్రై రభిమన్త్రయేత్
తత స్తత్త్వన్యాసం కుర్యాత్ -

ఓం ఆత్మ తత్త్వాయ నమః । ఆత్మ తత్త్వాఽధిపత్యై క్రియా శక్త్యైనమః ।
ఓం విద్యా తత్త్వాయ నమః । విద్యా తత్త్వాఽధిపత్యై జ్ఞాన శక్త్యై నమః ।
ఓం శివ తత్త్వాయ నమః । శివ తత్త్వాఽధి పత్యై ఇచ్ఛా శక్త్యై నమః ।
తతః ఆధార శక్త్యై నమః । ఇతిన్యస్య ।
ఓం అనన్తాసనాది వహ్నితత్త్వాన్త పీఠదేవతాభ్యో నమ ఇతి పీఠపూజాం నిర్వర్త్య

ఓం ఆధారశక్త్యై నమః ।
ఓం మూల ప్రకృత్యై నమః ।
ఓం కాలాగ్ని రుద్రాయ నమః ।
ఓం అనన్తాయ నమః ।
ఓం కూర్మాయ నమః ।
ఓం పృథివ్యై నమః ।
ఓం వరాహాయ నమః ।
ఓం నవరత్న ద్వీపాయ నమః ।
ఓం సుధాఽర్ణవాయ నమః ।
ఓం స్వర్ణ వేదికాయై నమః ।
ఓం రత్న మణ్డపాయ నమః ।
ఓం ధర్మాయ నమః ।
ఓం రత్న సింహాసనాయ నమః ।
ఓం వైరాగ్యాయ నమః ।
ఓం జ్ఞానాయ నమః ।
ఓం అజ్ఞానాయ నమః ।
ఓం ఐశ్వర్యాయ నమః ।
ఓం అనైశ్వర్యాయ నమః ।
ఓం అవైరాగ్యాయ నమః ।
ఓం సోమ మణ్డలాయ నమః ।
ఓం సూర్య మణ్డలాయ నమః ।
ఓం అగ్ని మణ్డలాయ నమః ।
ఓం మణ్డూకాయ నమః ।

ఆసన శక్తిభ్యో నమః । ఇత్యుక్త్వాఽర్ఘ్యార్ఘ్య ప్రార్థయేత్ -
ఓం సర్వ దేవ మయీశాని త్రైలోక్యాఽహ్లాద కారిణి ।
త్వాం ప్రతిష్ఠాపయామ్యత్ర మన్దిరే విశ్వ నిర్మితే ॥
యావ చ్చంద్రశ్చ సూర్యశ్చ యావదేషా వసున్ధరా ।
తావత్త్వం దేవదేవేశి మన్దిరేఽస్మిన్ స్థిరా భవ ।
పుత్రా నాయుశ్చ లక్ష్మీంశ్చ అచలాఽమజరాఽమరామ్ ।
అభయం సర్వభూతేభ్యా కురు దేవి నమోస్తుతే ।

ఏవం రత్నాదిన్యాసం కృత్వా । పీఠ పూజాం నిధాయ పిణ్డికాం ప్రతిష్ఠాప్య పృథివీ మేరు కూర్మ వాహనాని సౌవర్ణాని ద్వారోన్ముఖాని స్థాపయేత్ -

తస్మి న్మధ్య శ్వభ్రే పారదంచ నిధాయ । గుగ్గులు రసేన రత్నాదికంచ స్థిరీకృత్య । మధుపాయసేన శ్వభ్రమనులిప్య । వస్త్రేణాఽచ్చాద్య । హుమ్ ఇతి కవచేనాఽవ గుంఠ్య । ఓం అస్త్రాయఫట్
ఇత్యస్త్ర మన్త్రేణ సంరక్ష్య । మనోజ్యోతి ర్జుషతామితి -

మనోజ్యోతి ర్జుషతా మాజ్యం విచ్ఛిన్నం యజ్ఞగ్ం సమిమం దధాతు ।
బృహస్పతి స్తనుతా మిమంనో విశ్వే దేవా ఇహ మాదయన్తామ్ ॥

ఇతి ప్రాసాద మభిషించ్య - ఇన్ద్రాదిభ్యో బలిం దత్వాఽచామేత్ ।

ఏవం పిణ్డికాం ప్రతిష్ఠాప్య ముఖ్య ప్రాసాదా ద్బహి స్సమంతాత్ । ప్రాదక్షిణ్యేన భువం పంచగవ్యేన సంప్రోక్ష్య । దర్భ పింజూలై స్సంమార్జ్య-పూర్వాఽద్యష్ట దిక్షు వాలుకయాఽష్టౌ స్థండిలాని చతురస్రాణి వితస్తి త్రయ సంయుతాని కృత్వా । తతః స్థండిలానా మీశానాది భాగేషు కలశాన్ వారి పూర్ణాన్ పుష్ప ఫల పంచ పల్లవాది యుతాన్ సూత్ర వేష్టితాన్ ప్రయోగ విధినా సంస్థాప్య ।

తేషు స్థండిలేషు పంచభూ సంస్కారాన్ సంపాద్య
అగ్నిం ప్రణీయ ప్రతి స్థండిలం పలాశ సమిద్భి రష్టోత్తర
శతం మూలమన్త్రేణ ఆజ్యేన హుత్వా।
ఆచార్య స్తామ్ర పాత్రేఽష్టదిక్పంస్థేభ్యః కుమ్భేభ్య స్తోయ మాదాయ
మూల మంత్రేణ శతవార మభిమన్త్ర్య। ప్రతిమా సమీపంగత్వా।
సర్వతీర్థమయ మిదం జలమితి ధ్యాయన్ దేవ మూర్ధ్న్యభిషించేత్।
తత స్సుముహూర్తే సుస్థిరే లగ్నే శుభగ్రహేఽక్షితే ఈశ్వరం
భావయన్ శ్వభ్ర న్యాస ద్రవ్య సహితం సౌవర్ణం యంత్రరాజ
ముపాసితం పిణ్డికాయా శ్శ్వభ్రే నిధాయ।
ధ్రువసూక్తం పఠేత్। (పిణ్డికాస్థాపనే ధ్రువ సూక్తో లిఖితః-)
తత ఆచార్యః నృసింహ ఉగ్రరూప త్వం జ్వల జ్వల ప్రజ్వల స్వాహా।
హుంఫట్ ఇతి నారసింహ మన్త్రేణ దేవస్య దిగ్బంధనం కృత్వా।
మూర్తిపై ర్వ్యక్తః వేద మన్త్రైః శంఖ భేరీ కాహళ మృదంగ
ఢక్కాది మంగల వాద్యఘోషైః దేవం ప్రార్థయేత్।

ప్రబుద్ధ్యస్వ మహాభాగ దేవ దేవ జగత్పతే।
మేఘశ్యామ గదాపాణే ప్రబుద్ధ కమలేక్షణ।
ప్రబుద్ధ భూధరాఽనన్త వాసుదేవ నమోస్తుతే।
భక్తానా మిష్ట లాభాయాఽస్యాం మూర్తౌ స్థిరో భవ।

ఇతి సంప్రార్థ్య శంఖే జల క్షీర కుశాగ్ర తిల తణ్డుల యవ సిద్ధార్థక
పుష్పాణి కృత్వా। శంఖ ముద్రయా దేవాయాఽర్ఘ్యం దత్వా।
ఉత్తిష్ఠేత్యస్య బ్రహ్మణ స్పతిః ప్రగాథ విషమా బృహతీ –
ఉత్తిష్ఠ బ్రహ్మణ స్పతే దేవయన్త స్త్వేమహే।
ఉప ప్రయన్తు మరుత స్సుదానవ ఇన్ద్ర ప్రాశూర్భవా సచా।
ఇతి మన్త్రేణ దేవ ముత్థాప్య –

రథే తిష్ఠ న్నయతీ త్యస్య మన్త్రస్య పూర్వార్థస్య సారథి ర్దేవతా।
ఉత్తరార్థస్య రశ్మయో దేవతా త్రిష్టుప్ఛందః -

రథే తిష్ఠ న్నయతి వాజినః పురో యత్ర యత్ర కామయతే సుషారథిః।
అభీశూనాం మహిమానం పనాయత మనః పశ్చా దనుయచ్ఛన్తి రశ్మయః॥

ఇతి రథ ముపవేశ్య। దేవస్య పురతో గురుః। పృష్ఠతో యజమానః
పుత్ర కళత్ర బన్ధు యుక్తః పార్శ్వయో ర్మూర్తిపాః తూర్య ఘోషేణ
శాన్తి పాఠేన మఙ్గల ఘోషేణచ గ్రామస్య ప్రాసాదస్యవా ప్రదక్షిణ మేత్య।
ప్రాసాద మానీయ శనై రథా దవతార్య। ప్రాసాదద్వార సమ్ముఖం
దేవం లిఙ్గంవా అర్ఘ్యం దత్వా। సుముహూర్తే ప్రాసాదం ప్రవేశయేత్।

తద్యథా సుముహూర్తే సుస్థిరే లగ్నే శుభగ్రహైరీక్షితే ఈశ్వరం
భావయన్ శ్వభ్రన్యాస ద్రవ్య సహితం సౌవర్ణం (పద్మం)
యంత్రం పిణ్డికా యాశ్వభ్రే నిధాయ -

ప్రధాన పురుషౌ తూవ ద్యావచ్చన్ద్ర దివాకరౌ।
తావ త్త్వ మనయాశక్త్యా యుక్తోఽత్రైవ స్థిరో భవ॥
ఇత్యుక్త్వా ధ్రువసూక్తం పఠిత్వా -

తత స్సయజమానో గురుర్దేవం పిణ్డికాయాం ధ్రువసూక్తేన
స్థాపయేత్। ధ్రువ సూక్తం పఠిత్వా (పూర్వే లిఖితః)

యవం యవార్థంవా ఉత్తరాఽశ్రిత మీశానఽశ్రితంవా
దేవం పిణ్డికాశ్వభ్రే నిధాయ స్థిరో భవ శాశ్వతో భవే త్యుక్త్వా।
పిణ్డికా లిఙ్గయో రన్తరాళం వాలుకా కాసీస కాదిభి ర్దృఢం
పూరయిత్వా - పునర్న చాలయేత్। దేవపత్న్యాది పీఠేషుచ
యన్త్రాన్ ప్రతిష్ఠాపయేత్। అత్ర ధ్వజ స్థాపనం కార్యమ్।

తతో దేవస్య వామభాగే పత్నీం న్యసేత్। తత్ర మన్త్రా।
విష్ణో ర్వామభాగే శ్రీశ్చతే లక్ష్మీ రితి లక్ష్మీమ్।
శంకరస్య వామభాగే ఆయజ్ఞౌరితి గౌరీమ్।
బ్రహ్మణో వామభాగే ప్రణోదేవీతి సరస్వతీమ్।
సూర్యస్య వామే ఉషస్త చ్చిత్రేతి ప్రభామ్।

ఉషస్త చ్చిత్రేత్రస్య అశ్వినా పుష్టిక్

ఉషస్త చ్చిత్ర మాభరాఽ స్మభ్యం వాజినీ వతి।

యేన తోకంచ తనయంచ ధామహే।

గణపతే ర్వామ దక్షిణయోః సిద్ధి బుద్ధీ స్థాపయేత్।
తతో విశ్వత శ్చక్షు రితి మన్త్రేణ।
విశ్వత శ్చక్షు రిత్యస్య విశ్వరూప స్త్రిష్టుప్ -

విశ్వత శ్చక్షు రుత విశ్వతో ముఖో విశ్వతో బాహురుత విశ్వత స్పాత్

సంబాహుభ్యాం ధమతి సంపతత్రై ర్ద్యావో భూమీ జనయ న్దేవ ఏకః।

ఇతి మన్త్రేణ దేవస్య మూర్ధ్ని హస్తం నిధాయ।
పరం దేవం ధ్యాత్వా రుద్ర సూక్త రైవత సామనీ జప్త్వా ప్రార్థయేత్ -

స్వాగతం దేవ దేవేశ మద్భాగ్యా త్త్వమిహాఽగతః।
ప్రాకృతం త్వమదృష్ట్వామాం బాలవ త్పరి పాలయ।
ధర్మాఽర్థ కామ సిద్ధ్యర్థం స్థిరో భవ శివాయనః।
సాన్నిధ్యంతు మహాదేవ స్వార్చాయాం పరికల్పయ।
యావ చ్చన్ద్రావనీ సూర్యా స్తిష్ఠ న్త్య ప్రతి ఘాతినః।
తావ త్త్వయాఽత్ర దేవేశ స్థేయం భక్తాఽను కంపయా।

ఇతి ప్రార్థయేత్ -

1 మహా వ్యాహృతి హోమః

భూరగ్నయేచ పృథివ్యైచ మహతే స్వాహా । అగ్నయే పృథివ్యై మహత
ఇదమ్ । భువో వాయవే చాఽన్తరిక్షాయచ మహతేచ స్వాహా ।
వాయవే చాఽన్తరిక్షాయచ మహత ఇదమ్ ।
సువ రాఽదిత్యాయచ దివేచ మహతేచ స్వాహా ।
ఆదిత్యాయచ దివేచ మహత ఇదమ్ ।
భూర్భువ స్సువ శ్చన్ద్రమసేచ నక్షత్రేభ్యశ్చ దిగ్భ్యశ్చ మహతే చ స్వాహా ।
చన్ద్రమసే నక్షత్రేభ్యో దిగ్భ్యశ్చ మహత ఇదమ్ ।
పునరూర్జా నివర్తస్వ పునరగ్న ఇషాయుషా । పునర్నః పాహి విశ్వతస్స్వాహా ।
అగ్నయ ఇదమ్ । సహరయ్యా నివర్తస్వాఽగ్నే పిన్వస్వ ధారయా ।
విశ్వప్స్నియా విశ్వతస్పరి స్వాహా । అగ్నయ ఇదమ్ ।
పాహినో అగ్న ఏనసే స్వాహా । అగ్న ఏనస ఇదమ్ ।
పాహినో విశ్వ వేదసే స్వాహా । విశ్వ వేదస ఇదమ్ ।
యజ్ఞం పాహి విభావసో స్వాహా । విభావసవ ఇదమ్ నమమ ।
సర్వం పాహి శత క్రతో స్వాహా । శతక్రతవ ఇదం నమమ ।

---

1 హోమో వ్యాహృతిభి శ్చైవ సర్వత్రైవ విధీయతే ।
ప్రణవాద్యైశ్చ తల్లిఙ్గైః స్వాహా కారాఽన్త యోజితైః ।
జుహుయా త్సర్వదేవానాం వేద్యాం యేచాన్య కల్పితాః ।
ఏవం ప్రకల్పయే ద్యజ్ఞం సర్వేష్వాగమ కర్మసు ।

సాహసో అగ్న ఏకయా సాహస్యత ద్వితీయయా ।
సాహస్యార్జం తృతీయయా సాహ గీర్భి శృత్తస్పృధి ర్వస్తో స్వాహా ।
అగ్నయ ఇదమ్ । పునరూర్జా నివర్తస్వ పునరగ్న ఇషాయుషా ।
పునర్నః పాహి విశ్వత స్వాహా । అగ్నయ ఇదం నమమ ।
సహ రయ్యా నివర్తస్వాగ్నే పిన్వ స్వధారయా ।
విశ్వ పాన్య విశ్వత స్వరి స్వాహా ॥ అగ్నయ ఇదమ్ ।
ఓమ్ మహో హవి ర్హోతా । సత్యహవి రధ్వరు ః । అచ్యుత
పాజా అగ్నీత్ । అచ్యుత మనా ఉపవక్తా । అనాధృ
ష్యశ్చాఽప్రతి ధృష్యశ్చ యజ్ఞస్యాఽభి గరౌ । అయాస్య ఉద్గాతా ।
వాచస్పతే హృద్విధే నామన్ । విధేమతే నామ ।
విధేస్త్వ మస్మాకం నామ । వాచస్పతి స్సోమ మపాత్ । మా దైవ్య
స్తన్తుచ్ఛేది మామనుష్యః । నమో దివే । నమః పృథివ్యై స్వాహా ।
ఓమ్ అగ్ని ర్యజుర్భిః । సవితా స్తోమైః । ఇన్ద్ర ఉక్థామదైః ।
మిత్రా వరుణా వాశిషా । అఙ్గీరసో ధిష్ణియై రగ్నిభిః ।
మరుత స్సదో హవి ర్ధానాభ్యామ్ । ఆపః ప్రోక్షణీభిః ।
ఓషధయో బర్హిషా । అదితిర్వేద్యా । సోమో దీక్షయా ॥
త్వష్టేధ్మేన । విష్ణుర్యజ్ఞేన । వసవ ఆజ్యేన । ఆదిత్యా దక్షిణాభిః ।
విశ్వే దేవా ఊర్జా । పూషా స్వగాకారేణ । బృహస్పతిః పురోధయా ।
ప్రజాపతి రుద్గీథేన । అన్తరిక్షం పవిత్రేణ । వాయుః పాత్రైః । అహగ్
శ్రద్ధయా స్వాహా । పిణ్డికాం ప్రహశ్చతే లక్ష్మీశ్చ -

ప్రధమ పర్యాయం హుత్వా పాదౌ స్పృశేత్ । ద్వితీయ పర్యాయం హుత్వానాభిమ్ । తృతీయం మధ్యమ్ । చతుర్థం ఉరః । పంచమం శిరః ।
ఋగ్వేద బ్రహ్మ కర్మస ముచ్చయే
తతో దిగ్పాల మంత్రై రాజ్యేన హుత్వా ।
ఏవం ప్రతిష్ఠా హోమం కృత్వా । అథ ఉత్తరాజ్యః ।
దర్వ్యా ముపస్తీర్య । ఆగ్నేయ స్యోత్తరార్ధాత్ పూర్వావదానతో భూయః
సకృదనూచీనా భిరేవా౽వదాయ । దర్వ్యామోప్య । ఏవం ద్వితీయాదవదాయ
ద్విరభి ఘార్య నశేషం ప్రత్యభి ఘారయతి ।
యదస్య కర్మణో హిరణ్య గర్భో౽గ్ని స్స్విష్టకృదతి ధృతిః
అగ్ని స్విష్టకృద్ధోమే వినియోగః –

యదస్య కర్మణో త్యరీరిచం యద్వాన్యూనమిహా కరమ్ ।

అగ్నిష్ట త్స్విష్ట కృద్విద్వాం త్సర్వం స్విష్టం సుహుతం కరోతుమే ।

అగ్నయే స్విష్టకృతే సుహుతహుతే సర్వప్రాయశ్చిత్తా
హుతీనాం కామానాం సమర్ధయిత్రే సర్వాన్నః కామాంత్సమర్ధయ స్వాహా ॥
అగ్నయే స్విష్ట కృత ఇదం నమమ । ఇత్యుత్తర పూర్వదేశే జుహుయాత్ ।
ఇధ్మ బన్ధన రజ్జుం విస్రస్య । ప్రోక్ష్య ఘృత ప్లుతం కృత్వా –
పశుపతయే రుద్రాయ స్వాహా । రుద్రాయేదమ్ । అపస్పృష్ట్వా
విశ్వేభ్యో దేవేభ్య స్సంస్రావ భాగేభ్య స్స్వాహా । విశ్వేభ్యో దేవేభ్య
స్సంస్రావ భాగేభ్య ఇదం నమమ । ఇతి జుహూ స్రువాభ్యా మన్తర్గత
సంస్రావా జ్జుహోతి । అయాశ్చ విమదో౽యాశగ్నిః పద పజ్క్తిః ।
ప్రాయశ్చి త్తార్థ మాజ్య హోమే వినియోగః ।

అయాశ్చాగ్నే స్యనభి శస్తిశ్చ సత్య మిత్త్వ మయా అసి ।

అయాసా వయసా కృతో౽యాసన్ హవ్య మూహిషే యానో

ధేహి భేషజం స్వాహా ॥ అగ్నయే ఆయస ఇదమ్ –

అతో దేవా మేధాతిథి ర్దేవా గాయత్రీ ప్రాయశ్చిత్తార్థ మాజ్య
హెూమే వినియోగః- అతో దేవా అవన్తునో యతో విష్ణు ర్విచక్రమే।
పృథివ్యా స్సప్త ధామభి స్స్వాహా । దేవేభ్య ఇదమ్ ।
ఇదం విష్ణు ర్మేధాతిథిర్విష్ణు ర్గాయత్రీ - ప్రాయశ్చిత్తార్థం - వినియోగః -
ఇదం విష్ణు ర్విచక్రమే త్రేధా నిదధే పదమ్ ।
సమూఢ మస్య పాంసురే స్వాహా ॥ విష్ణవ ఇదం నమమ -
సర్వత్ర హెూమే మన్త్రాన్తే స్వాహాకారః ।
వ్యాహృతీనాం వ్యస్త సమస్తానాం విశ్వామిత్ర గౌతమాఽత్రి భరద్వాజా
ఋషయః అగ్నివాయు సూర్య ప్రజాపతయో దేవతాః । గాయత్ర్యుష్ణి
గనుష్టు బ్బృహత్య శ్ఛన్దాంసి । ప్రాయ శ్చిత్తార్థ మాజ్య హెూమే వినియోగః ।
ఓం భూ స్స్వాహా అగ్నయ ఇదమ్ నమమ । ఓమ్ భువ స్స్వాహా
వాయవ ఇదమ్ స్వ ః స్వాహా సూర్యా యేదమ్ ।
ఓం భూర్భువస్సు ః స్వాహా । ప్రజాపతయ ఇదం నమమ -
అథ బ్రహ్మ కర్తారం పరీత్య । అగ్నేః ప్రత్యగుదగవస్థాయ
అయాశ్చేత్యాదిభి స్సప్తాఽజ్యాహుతీ ర్హుత్వా । తేనైవ మార్గేణ
పూర్వవదు పవిశేత్ ఉద్దేశత్యాగా న్కర్తా వదేత్ ॥
అనాజ్ఞాత మితి మన్త్రద్వయో ర్హిరణ్య గర్భోఽగ్ని రనుష్టుప్ ।
జ్ఞాతాఽజ్ఞాత దోష నిర్హరణార్థ మాజ్య హెూమే వినియోగః ।
అనాజ్ఞాతం యదాజ్ఞాతం యజ్ఞస్య క్రియతే మిథు ।
అగ్నే తదస్య కల్పయ త్వంహి వేత్థ యథాతథం స్వాహా । అగ్నయ ఇదమ్।
పురుష సమ్మితో యజ్ఞో యజ్ఞః పురుష సమ్మితః ।
అగ్నే తదస్య కల్పయత్వం హి వేత్థ యథాతథం స్వాహా । అగ్నయ ఇదమ్ ।

యత్పాకత్రా త్రిలో౽గ్ని స్త్రిష్టుప్ - జ్ఞాతా౽జ్ఞాత దోష నిర్హరణార్థ
మాజ్య హోమే వినియోగః ।
యత్పాకత్రా మనసా దీన దక్షాన యజ్ఞస్య మన్వతే మర్తాసః ।
అగ్నిష్టద్ధోతా క్రతు విద్వి జానన్ యజిష్ఠో దేవాం ఋతుశో
యజాతి స్వాహా । అగ్నయ ఇదమ్ ।
అస్మిన్ కర్మణి మన్త్ర విపర్యాస తన్త్ర విపర్యాస కాల విపర్యాస
కర్మ విపర్యాస స్వరాక్షర పదవృత్త వర్ణలోప దోష ప్రాయ
శ్చిత్తార్థం యద్వోదేవా ఇత్యేకా మాజ్యాహుతిం హోష్యే -
యద్వో దేవా ఇత్యస్య అభితపా మరుత స్త్రిష్టుప్ । సర్వా౽ఘౌ
ఘనిర్హరణార్థ మాజ్య హోమే వినియోగః -
యద్వో దేవా అతి పాతయాని వాచా చ ప్రయుతీ దేవ హేళనమ్ ।
అరాయో అస్మాఁ అభిదుచ్ఛునాయ తే౽న్యత్రాస్మి న్మరుత స్తన్నిధేతన స్వాహా
అగ్ని మరుద్భ్యో దేవేభ్య ఇదమ్ నమమ ఏవం హుత్వా ఆచార్యః
ప్రధాన కలశం గృహీత్వా ఋత్విగ్భి స్సహ పున ర్గర్భాలయ మేత్య
సముద్ర జ్యేష్ఠా ఇతి చతస్పృభిః ప్రధాన కలశోదకేన దేవం
పరివార దేవతాంశ్చ ప్రోక్షయేత్ -
సముద్రజ్యేష్ఠా ఇతి చతుర్ణాం మన్త్రాణాం మైత్రావరుణి ర్వసిష్ఠ ఆపస్త్రిష్టుప్-
సముద్ర జ్యేష్ఠా స్సలిలస్య మధ్యా త్పునానాయ్యం త్యనివిశమానాః ।
ఇన్ద్రో యావజ్రీ వృషభో రరాద తాఆపో దేవీ రిహ మామ వన్తు ।
యాఆపో దివ్యా ఉతవా స్రవన్తి ఖనిత్రిమా ఉతవా యాస్స్వయంజాః ।
సముద్రార్థా యాశ్శుచయః పావకా స్తాఆపో దేవీ రిహ మామవన్తు ।

యాసాం రాజా వరుణో యాతి మధ్యే సత్యానృతే అవపశ్యం జనానామ్।
మధు శ్చుత శ్శుచయో యాః పావకా స్తా ఆపో దేవీ రిహ మామవన్తు।
యాసు రాజా వరుణో యాసు సోమో విశ్వే దేవా యాసూర్జం మదన్తి।
వైశ్వానరో యాస్వగ్నిః ప్రవిష్ట స్తాఆపో దేవీ రిహ మామ వన్తు॥
విశ్వత శ్చక్షు రిత్యస్య భౌవనో విశ్వ కర్మా త్రిష్టుప్ -
విశ్వత శ్చక్షు రుత విశ్వతో ముఖో విశ్వతో బాహు రుత విశ్వత స్పాత్।
సంబాహుభ్యాం ధమతి సంపతత్రై ర్ద్యావా భూమీ జనయ న్దేవ ఏకః।
ఇతి మన్త్రేణ దేవస్య మూర్ధ్ని హస్తం నిధాయ - పరం దేవంధ్యాత్వా।
రుద్ర సూక్త రైవత సామనీ జప్త్వా ప్రార్థయేత్ -

తతః ప్రాణ ప్రతిష్ఠాం కుర్యాత్ -

రైవత సామ

3 2 3 2 3 1 2 3 1 2
రేవతీ ర్నసథ మాద ఇన్ద్రే సన్తు తువి వాజాః।

3 2 1 2 3 1 2 23 2 3 1 2
క్షుమన్తో యాభిర్మ దేమ॥ అఘ త్వావాన్ త్మనా

3 23 1 2 3 2 3 2 3
యుక్త స్తోతృభ్యో ధృణావీ యూనః। రుణో రక్షం

23 2 1 2 3 3 1 2
నచక్రయోః॥ ఆయద్దువ శ్శత క్రతవా కామం

3 2 32 3 1 1
జరితౄణాం। రుణో రక్షం నశచీభిః। ॥

అథ దేవే ప్రాణ ప్రతిష్ఠాం కుర్యాత్

అస్మిన్ శిలామయ వపుషి అర్చనా ధికార యోగ్యతా
సిద్ధ్యర్థం సచ్చిదాఽనన్ద మయ చైతన్య శక్తి సాన్నిధ్యార్థం
ప్రాణ ప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యే -

అస్యశ్రీ ప్రాణ ప్రతిష్ఠా మన్త్రస్య। బ్రహ్మ విష్ణు రుద్రా ఋషయః।
ఋగ్యజు స్సామాని ఛందాంసి సకల చైతన్య రూపా ప్రాణ శక్తిః దేవతా
ఆంబీజం హ్రీం శక్తిః క్రోం కీలకం ప్రాణ ప్రతిష్ఠాయాం వినియోగః।

బ్రహ్మ విష్ణు రుద్ర ఋషిభ్యో నమః। శిరసి।
ఋగ్యజు స్సామ చన్దోభ్యో నమః। ముఖే।
ప్రాణాఖ్యా దేవతాయై నమః। హృది।
ఆం బీజాయ నమః। గుహ్యే। క్రోం నమశ్శక్త్యై నమః పాదయోః।

ఓం అం కం ఖం గం ఘం ఙం పృథివ్య ప్తేజో వాయ్వాకాశాఽత్మనే
ఆం అంగుష్ఠాభ్యాం నమః।

ఓం ఇం చం ఛం జం ఝం ఞం శబ్ద స్పర్శ రూప రస గన్ధాఽత్మనే
ఈం తర్జనీభ్యాం నమః।

ఓం ఉం టం ఠం డం ఢం ణం శ్రోత్ర త్వక్ చక్షు ర్జిహ్వా ఘ్రాణాఽత్మనే
ఊం మధ్యమాభ్యాం నమః।

ఓం ఏం తం థం దం ధం నం వాక్పాణి పాద పాయూపస్థాఽత్మనే
ఐం అనామికాభ్యాం నమః।

ఓం ఓం పం ఫం బం భం మం వచనాఽదాన విహరణోత్సర్గాఽనన్దాఽత్మనే
ఔం కనిష్ఠికాభ్యాం నమః।

ఓం అం యం రం లం వం శం షం సం హం ళం క్షం మనోబుద్ధ్య
హంకార చిత్త విజ్ఞానాత్మనే అః కరతల కరపృష్ఠాభ్యాం నమః।

ఓం అం కం ఖం గం ఘం ఙం పృథివ్యప్తేజో వాయ్వాఽకాశాత్మనే
అం హృదయాయ నమః।
ఓం ఇం చం ఛం జం ఝం ఞం శబ్ద స్పర్శ రూప రసగన్ధాఽత్మనే
ఈం శిరసే స్వాహా।
ఓం ఉం టం ఠం డం ఢం ణం శ్రోత్ర త్వక్చక్షు ర్జిహ్వా ఘ్రాణాఽత్మనే
ఊం శిఖాయై వషట్।
ఓం ఏం తం థం దం ధం నం వాక్పాణి పాద పాయూపస్థాత్మనే
ఐం కవచాయహుం।
ఓం ఓం పం ఫం బం భం మం వచనాఽదాన విహరణోత్సర్గాఽనన్దాత్మనే
ఔం నేత్ర త్రయా వౌషట్।
ఓం అం యం రం లం వం శం షం సం హం ళం క్షం మనోబుద్ధ్యహంకార
చిత్త విజ్ఞానాత్మనే అః అస్త్రాయ ఫట్ భూర్భు వస్సువరోమితి దిగ్బన్ధః
రక్తామ్భోధిస్థ పోతోల్ల సదరుణ సరోజాధి రూఢా కరాబ్జైః
పాశం కోదణ్డ మిక్షూద్భవ గుణమథ చాప్యం కుశం పంచబాణాన్।
బిభ్రాణాసృక్కపాలం త్రినయన లసితా పీనవక్షో రుహాఢ్యా
దేవీ బాలార్కవర్ణా భవతు సుఖ కరీ ప్రాణశక్తిః పరానః॥
ఏవ మాత్మని దేవేచ న్యాసంకృత్వా దేవం స్పృష్ట్వా జపేత్।
ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యం రం లం వం శం షం సం హం దేవస్య
ప్రాణా ఇహ ప్రాణాః। ఆం హ్రీం క్రోం యం రం లం వం
శం షం సం హం దేవస్య జీవః ఇహస్థితః। ఆం హ్రీం క్రోం
యం రం లం వం శం షం సం హం దేవస్య వాఙ్మ నశ్చక్షు
శ్శ్రోత్ర జిహ్వా ఘ్రాణ ప్రాణా ఇహా గత్య స్వస్తయే। సుఖేన
చిరం తిష్ఠన్తు స్వాహా॥ అర్చా హృద్యంగుష్ఠం దత్వా జపేత్।
అస్యై ప్రాణాః ప్రతిష్ఠన్తు అస్యై ప్రాణా శ్చరన్తుచ।
అస్యై దేవత్వ మర్చాయై మామహేతి కశ్చన॥

అసునీతే పునరితి మన్త్ర ద్వయస్య బన్ధుస్స బన్ధు శ్రుత బన్ధు ర్వి
ప్రబన్ధుర్గ్గౌ పాయనాః – త్రిష్టుప్ –

అసునీతే మనో అస్మాసుధారయ జీవాతవే సుప్రతిరాన ఆయుః ।
రార్న్ధిన స్సూర్యస్య సందృశి ఘృతే నత్వం తన్వం వర్ధయస్వ ॥
అసునీతే పునరస్మాసు చక్షుః పునః ప్రాణ మిహనోధేహి భోగం ।
జ్యోక్పశ్యేమ సూర్య ముచ్చ రన్త మనుమతే మృళయాన స్వస్తి ।
పునర్నో అసుం పృథివీ దదాతు పునర్ద్యౌ ర్దేవీ పునరన్త రిక్షమ్ ।
పునర్న స్సోమ స్తన్వం దదాతు పునః పూషా పథ్యాం యా స్వస్తిః ॥

తతః ప్రణవేన సన్నిరుధ్య సజీవం ధ్యాత్వా ధ్రువసూక్తం
జప్త్వా దేవ దక్షిణ కర్ణే దేవ గాయత్రీం మూల మంత్రంచ జపేత్ –
అగ్నిర్మే వాచిశ్రిత ఇతి యధాలింగ మంగాని సంస్పృశ్య –

ఓం అగ్నిర్మే వాచిశ్రితః । వాగ్ఘృదయే । హృదయం మయి ।
అహమమృతే । అమృతం బ్రహ్మణి । వాయుర్మే ప్రాణే శ్రితః ।
ప్రాణో హృదయే । హృదయంమయి । అహ మమృతే ।
అమృతం బ్రహ్మణి । సూర్యోమే చక్షుషి శ్రితః । చక్షుర్ హృదయే ।
హృదయం మయి । అహ మమృతే । అమృతం బ్రహ్మణి ।
చన్ద్రమామే మనసి శ్రితః । మనో హృదయే । హృదయం మయి ।
అహ మమృతే । అమృతం బ్రహ్మణి । దిశోమే శ్రోత్రే శ్రితాః ।

శ్రోత్రగ్ం హృదయే । హృదయం మయి । అహమమృతే ।
అమృతం బ్రహ్మణి । ఆపోమే రేతసి శ్రితాః । రేతో హృదయే ।
హృదయంమయి । అహమమృతే । అమృతం బ్రహ్మణి ।
పృథివీమే శరీరే శ్రితా । శరీరగ్ం హృదయే । హృదయం మయి ।
అహ మమృతే । అమృతం బ్రహ్మణి । ఓషధివన స్పతయోమే
లోమసు శ్రితాః । లోమాని హృదయే । హృదయం మయి ।
అహ మమృతే । అమృతం బ్రహ్మణి । ఇన్ద్రో మేబలే శ్రితః ।
బలగ్ం హృదయే । హృదయం మయి । అహ మమృతే ।
అమృతం బ్రహ్మణి । పర్జన్యోమే మూర్ధ్ని శ్రితః । మూర్ధా హృదయే ।
హృదయం మయి । అహ మమృతే । అమృతం బ్రహ్మణి ।
ఈశానో మేమన్యౌ శ్రితః । మన్యుర్ హృదయే । హృదయం మయి ।
అహ మమృతే । అమృతం బ్రహ్మణి । ఆత్మామ ఆత్మని శ్రితః ।
ఆత్మా హృదయే । హృదయం మయి । అహ మమృతే ।
అమృతం బ్రహ్మణి । పునర్మ ఆత్మా పునరాయు రాగాత్ ।
పునః ప్రాణః పునరా కూత మాగాత్ ।
వైశ్వానరో రశ్మిభిర్వా వృధానః । అన్తస్తిష్ఠ త్వమృతస్య గోపాః ॥

ఏవం యథాలిఙ్గ మఙ్గాని సంస్పృశ్య । తతోఽన్యదేవతానాంచ ।
ప్రాణ ప్రతిష్ఠాద్యగ్ని ర్మే వాచి శ్రిత ఇత్యంతం కుర్యాత్ ।

తతః ప్రార్థనా

స్వాగతం దేవ దేవేశ మద్భాగ్యా త్త్వ మిహా గతః ।
ప్రాకృతం త్వ మదృష్ట్వా మాం బాలవ త్పరిపాలయ ॥
ధర్మార్థ కామ సిద్ధ్యర్థం స్థిరో భవ శివాయనః ।
సాన్నిధ్యంతు మహాదేవ స్వార్చాయాం పరికల్పయ ॥
యావ చ్చన్ద్రావనీ సూర్యా స్తిష్ఠ న్త్యప్రతి ఘాతినః ।
తావత్త్వయాఽత్ర దేవేశ స్థేయం భక్తాఽను కమ్పయా ॥

విష్ణోః అతసీ పుష్ప సంకాశం శంఖ చక్ర గదాధరమ్ ।
సంస్థాపయామి దేవేశం రమానాథం జనార్దనమ్ ॥

శంభోః త్ర్యక్షంచ దశబాహుంచ చన్ద్రాఽర్ధ కృత శేఖరమ్ ।
గణేశం వృషభస్థంచ స్థాపయామి త్రిలోచనమ్ ॥

బ్రహ్మణః ఋషిభి స్సంస్తుతం దేవం చతుర్వక్త్రం జటాధరం ।
పితా మహం మహాప్రాజ్ఞం స్థాపయా మ్యమ్బుజో ద్భవమ్ ॥

గణపతేః వక్ర తుణ్డం మహాకాయం కోటి సూర్య సమప్రభమ్ ।
సంస్థాపయామి దేవేశం మహాగణపతిం శివమ్ ॥

అంబికాయాః కారుణ్య పూర్ణ హృదయాం కావ్యాలాప వినోదినీమ్ ।
దుర్గాం భగవతీం దేవీం స్థాపయామి మహేశ్వరీమ్ ॥

సూర్యస్య సహస్ర కిరణం శాంతం అప్సరో గణసేవితమ్ ।
పద్మ హస్తం మహాబాహుం స్థాపయామి దివాకరమ్ ॥

ఇతి పఠిత్వా దేవస్య హృదయం స్పృశన్ జపేత్ । తద్యథా
విష్ణోః పురుష సూక్తమ్ । రుద్ర స్యరౌద్రమ్ । బ్రహ్మణో బ్రాహ్మమ్ ।
రవే స్సౌరమ్ । అన్యేషాం తత్త త్ప్రకాశకాన్ మంత్రాన్ జపిత్వా
ప్రణవ వ్యాహృతి శిరస్సహితాం గాయత్రీం ప్రాణ సూక్తంచ
జపిత్వా సాన్నిధ్యం కుర్యాత్ –

అథ కళాన్యాసః

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ అస్య దేవ దేవోత్తమస్య - స్వామినః ప్రతిష్ఠా యజ్ఞకర్మణి భగవ ద్బింబేషు సకల కలా పరిపూర్ణతా సిద్ధిద్వారా తేజోవత్త్వ సిద్ధ్యర్థం భక్తాఽభీష్ట ఫలప్రదాన సిద్ధ్యర్థం కళాన్యాసాఖ్యం కర్మ కరిష్యే -

యవనికయా ద్వారమాఽచ్ఛాద్య ప్రణవ వ్యాహృతి పూర్వక వాగ్భవ కూట । మధ్యకూట । శక్తికూట । సహితం స్వర వ్యంజనాఽనుబన్ధేన - తత్త ద్దేవ గాయత్రీ మంత్ర ఘటిత సూర్య చన్ద్రాఽనిల కళాః పాదాది శిరః పర్యంతం కూర్చత స్సమవష్టభ్య అభ్యర్చ్యాఽవాహయేత్ దేవస్య మస్తకే - ఓం భూర్భువస్సువః ఐం హ్రీం శ్రీం

తత్పురుషాయ విద్మహే వక్ర తుణ్డాయ ధీమహి । తన్నో దన్తిః ప్రచోదయాత్ ॥ అం అమృత కళాయై నమః -

ఓం భూర్భువస్సువః ఐం హ్రీం శ్రీం తత్పురుషాయ విద్మహే మహా దేవాయ ధీమహి । తన్నోరుద్రః ప్రచోదయాత్ ॥ అం అమృతకళాయై నమః-

ఓం భూర్భువస్సువః ఐం హ్రీం శ్రీం కాత్యాయనాయ విద్మహే కన్య కుమారి ధీమహి । తన్నో దుర్గిః ప్రచోదయాత్ ॥ అం అమృతకళాయై నమః-

ఓం భూర్భు వస్సువః ఐం హ్రీం శ్రీం నారాయణాయ విద్మహే వాసు దేవాయ ధీమహి । తన్నో విష్ణుః ప్రచోదయాత్ ॥ అం అమృతకళాయై నమః-

ఓం భూర్భువస్సువః ఐం హ్రీం శ్రీం భాస్కరాయ విద్మహే మహద్యుతి కరాయ ధీమహి । తన్నో ఆదిత్యః ప్రచోదయాత్ । అం అమృతకళాయై నమః-

ఏవం తత్త ద్దేవతా మన్త్రాః ఊహ్యాః

ఆదౌ ద్వాదశ సూర్యకళాః దేవస్య మస్తకే

ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం	కం భం	తపనీ	కళాయై నమః
,,	ఖం బం	తాపనీ	,,
,,	గం ఫం	ధూమ్రా	,,
,,	ఘం పం	మరీచీ	,,

అథ వక్త్రే

,,	ఙం నం	జ్వాలినీ	,,
,,	చం ధం	రుచా	,,
,,	ఛం దం	సుషుమ్నా	,,
,,	జం థం	భోగదా	,,

అథ బాహ్వోః

,,	ఝం తం	విశ్వా	,,
,,	ఞం ణం	బోధినీ	,,
,,	టం ఢం	ధారిణీ	,,
,,	ఠం డం	క్షమా	,,

ఆకృష్ణే హిరణ్య స్తూప స్సవితా త్రిష్టుప్ ।

ఆకృష్ణేన రజసా వర్తమానో నివేశయ న్నమృతం మర్త్యంచ ।

హిరణ్యయేన సవితా రథేనాదేవో యాతి భువనాని పశ్యన్ ।

షోడశ చంద్ర కళాః మస్తకే

ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం	అం	అమృత	కళాయై నమః
,,	ఆం	మానదా	,,
,,	ఇం	పూషా	,,
	ఈం	తుష్టి	,,

అథలలాటే

ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం	ఉం	పుష్టి	,,
,,	ఊం	రతి	,,
,,	ఋం	ధృతి	,,
,,	ౠం	శశినీ	,,

అథాక్ష్ణోః

,,	ఌం	చంద్రికా	,,
,,	ౡం	కాన్తి	,,

అథ నాసికాయామ్

,,	ఏం	జ్యోత్స్న	,,
,,	ఐం	ఐంద్రీ	,,
,,	ఓం	ప్రీతి	,,
,,	ఔం	అంగద	,,

ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం అం	ఉదాప	కళాయై నమః
,, అః	పూర్ణ	,,

ఇతి షోడశ చంద్ర కళాః

అప్యాయస్వ గౌతమో సోమో గాయత్రీ - ఓం అప్యాయస్వ సమేతుతే విశ్వత స్సోమ వృష్ణ్యమ్ । భవా వాజస్య సంగథే ॥

హృదయే

దశ వాయు కళాః

ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం	తం	ప్రాణ	కళాయై నమః
,,	థం	అపాన	,,
,,	దం	వ్యాన	,,
,,	ధం	ఉదాన	,,

అథ నాభౌ

,,	నం	సమాన	,,
,,	పం	నాగ	,,
,,	ఫం	కూర్మ	,,
,,	బం	కృకర	,,

అథ కామనిమిత్తే

,,	భం	దేవదత్త	,,
,,	మం	ధనంజయ	,,

తవవాయ వృతస్పత ఇత్యస్య వాయు ర్గాయత్రీ -

తవవాయ వృతస్పతే త్వష్టు ర్జామాతర ద్భుత। అవాంస్యా వృణీమహే।

అగ్ని కళాః

మూలాధారే

ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం	యం	జ్ఞానధూమ్ర కళాయై	నమః
,,	రం	తేజోమయీ	,,
,,	లం	జ్వలినీ	,,
,,	వం	జ్వాలినీ	,,
,,	శం	విస్ఫులింగినీ	,,
,,	షం	సుశ్రీ	,,

అథ పాదయోః

,,	సం	సురూప	,,
,,	హం	కపిలా	,,
,,	ళం	హవ్యవాహ	,,
,,	క్షం	కవ్యవాహ	,,

ఇతి దశాగ్ని కళాః

అగ్నిమీళే మధుచ్ఛందాఽగ్ని ర్గాయత్రీ -

అగ్నిమీళే పురోహితం యజ్ఞస్య దేవ మృత్విజమ్।

హోతారం రత్న ధాతమమ్।

అథ బ్రహ్మ కళాః

ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం	కం	సృష్టి	కళాయై నమః
,,	ఖం	బుద్ధి	,,
,,	గం	స్మృతి	,,
,,	ఘం	మేధా	,,
,,	ఙం	కాన్తి	,,
,,	చం	లక్ష్మీ	,,
,,	ఛం	ద్యుతి	,,
,,	జం	స్థిరా	,,
,,	ఝం	స్థితి	,,
,,	ఞం	సిద్ధి	,,

బ్రహ్మ జజ్ఞానం నకులో బ్రహ్మ త్రిష్టుప్ -

బ్రహ్మ జజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తా ద్వ్యశీ మత స్సురుచో వేన ఆవః ।
సబుధ్న్యా ఉపమా అస్య విష్ఠా స్సతశ్చ యోని మసతశ్చ వివః ।

అథ విష్ణు కళాః

ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం	టం	జరా	కళాయై నమః
,,	ఠం	పాలినీ	,,
,,	డం	శాన్తి	,,
,,	ఢం	ఈశ్వరీ	,,
,,	ణం	రతి	,,

ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం	తం	కామికా	కలాయై నమః
..	థం	వరదా	..
..	దం	హ్లాదినీ	..
..	ధం	ప్రీతి	..
..	నం	దీర్ఘా	..

ఇదం విష్ణు ర్మేధా తిథి ర్విష్ణు ర్గాయత్రీ -

ఇదం విష్ణు ర్విచక్రమే త్రేధా నిదధే పదమ్ ।

సమూఢ మస్యపాంసురే ॥

అథ రుద్ర కలాః

ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం	పం	తీక్ష్ణా	కలాయై నమః
..	ఫం	రౌద్రీ	..
..	బం	భయా	..
..	భం	నిద్రా	..
..	మం	తంద్రీ	..
..	యం	క్షుధా	..
..	రం	క్రోధినీ	..
..	లం	క్రియా	..
..	వం	ఉద్గారిణీ	..
..	శం	మృత్యు	..

త్ర్యమ్బక మిత్యస్య రుద్రో గాయత్రీ -

త్ర్యమ్బకం యజామహే సుగన్ధిం పుష్టి వర్ధనమ్ ।

ఉర్వారుక మివ బన్ధనా న్మృత్యో ర్ముక్షీయ మామృతాత్ ॥

జ్వాలా దర్శనమ్

సూర్యాది రుద్ర కళాంతా న్యాసా స్సర్వ్యాఽర్చాసు సాధారణాః
అధ ద్వాదశాఽక్షర మంత్రన్యాసః

ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం	ఓం	నమః	పాదయోః
,,	నం	నమః	జాన్వోః
,,	మోం	నమః	గుహ్యే
,,	భం	,,	నాభ్యాం
,,	గం	,,	హృదయే
,,	వం	,,	కంఠే
,,	తేం	,,	ముఖే
,,	వాం	,,	నేత్రయోః
,,	సుం	,,	ఫాలే
,,	దేం	,,	మూర్ధ్ని
,,	వాం	,,	దక్షిణ పార్శ్వే
,,	యం	,,	ఉత్తర పార్శ్వే

ఓం నమో భగవతే రుద్రాయ నమః ఇతి ద్వాదశా క్షరాణి
పాదాది ఉత్తర పార్శ్వ పర్యంతం ద్వాదశాక్షరన్యాసవత్ ।
ఓం ఐంహ్రీంశ్రీం దుర్గా పరమేశ్వర్యై నమః ఇతి పూర్వవత్ ।
ఓం ఐంహ్రీంశ్రీం గం గణపతయే నమః ఇతి పూర్వవత్ ।
ఏవం న్యాసం కృత్వా దేవం సర్వ కళా పరి పూర్ణం జ్ఞాత్వా
సంపూజ్య తిరస్కరిణీ మపహాయ మహాదన బలిం అగ్ని
జ్వాలాంచ దర్శయేత్ । తతో జయ జయధ్వనిభి ర్మంగళ ఘోషై
ర్బిల్వఫల కూష్మాండ నారికేళా న్యుద్బిద్య నీరాజనం
కృత్వాఽష్ట మఙ్గళాని దర్శయేత్ । నకశ్చి త్పురత స్తిష్ఠేత్ ।

తతో బ్రహ్మ వరుణ కలశోదకం పాత్రాంతరే గృహీత్వా
సామ్రాజ్యాఽనువాకేన దేవ మభిషించేత్ -

మిత్రో౽సి వరుణో౽సి । సమహం విశ్వై ర్దేవైః । క్షత్రస్య నాభిరసి । క్షత్రస్య యోని రసి । స్యోనా మాసీద । సుషదా మాసీద । మాత్వా హింగ్ంసీత్। మామా హింగ్ంసీత్ । నిషసాద ధృత వ్రతో వరుణః । పస్త్యాస్వా । సామ్రాజ్యాయ సుక్రతుః । దేవస్యత్వా సవితుః ప్రసవే । అశ్వినో ర్బాహుభ్యామ్ । పూష్ణో హస్తాభ్యామ్ । అశ్వినో ర్భైషజ్యేన । తేజసే బ్రహ్మవర్చసా యాఽభిషిఞ్చామి । దేవస్య త్వా సవితుః ప్రసవే । అశ్వినో ర్బాహుభ్యాం । పూష్ణో హస్తాభ్యామ్ । సరస్వత్యై భైషజ్యేన । వీర్యాయాన్నా ద్యా యాభిషిఞ్చామి । దేవస్య త్వా సవితుః ప్రసవే । అశ్వినో ర్బాహుభ్యామ్ । పూష్ణో హస్తాభ్యామ్ । ఇన్ద్రస్యే న్ద్రియేణ । శ్రియై యశసే బలాయాఽభిషిఞ్చామి । అర్యమణం బృహస్పతి మిన్ద్రం దానాయచోదయ । వాచం విష్ణుగ్ం సరస్వతీగ్ం సవితారంచ వాజినమ్ । సోమగ్ం రాజానం వరుణ మగ్ని మన్వార భామహే । ఆదిత్యా న్విష్ణుగ్ం సూర్యం బ్రహ్మాణంచ బృహస్పతిమ్ । దేవస్య త్వా సవితుః ప్రసవేఽశ్వినో ర్బాహుభ్యాం పూష్ణో హస్తాభ్యాగ్ం సరస్వత్యై వాచోయం తుర్యన్త్రేణాఽగ్నే స్త్వా సామ్రాజ్యే నాభిషిఞ్చా

మృగరాజం వృషం నాగం వ్యజనం కలశం తథా ।
వైజయన్తీం తథా భేరీం దీప మిత్యష్ట మఙ్గళమ్ ॥

మీన్ద్రస్యత్వా సామ్రాజ్యే నాభి షిఞ్చామి బృహస్పతే స్త్వా సామ్రాజ్యే

నాభిషి ఞ్చామి । దేవా స్త్వేన్ద్ర జ్యేష్ఠా వరుణ రాజానో౽ధస్తా

చ్చోపరిష్టాచ్చ పాన్తు నవా ఏతేన పూతో నమేధ్యో నప్రోక్షితో యదేవ

మతః ప్రాచీనం ప్రోక్షతి యత్సశ్చాత మాజ్యేన ప్రోక్షతి తేన పూత

స్తేన మేధ్య స్తేన ప్రోక్షితః । వసవస్త్వా పురస్తా దభిషిఞ్చన్తు గాయత్రేణ

ఛన్దసా । రుద్రాస్త్వా దక్షిణతో౽భిషిఞ్చన్తు త్రైష్టుభేన ఛన్దసా ।

ఆదిత్యాస్త్వా పశ్చాదభిషి ఞ్చన్తు జాగతేన ఛన్దసా । విశ్వేత్వాదేవా

ఉత్తరతో౽భిషిఞ్చ న్త్వానుష్టు భేన ఛన్దసా । బృహస్పతి స్త్వోపరిష్టా

దభిషిఞ్చన్తు పాఙ్క్తేన ఛన్దసా । ఇమాగ్ం రుద్రాయ స్థిర ధన్వనేగిరః ।

క్షిప్రేషవే దేవాయ స్వధామ్నే । అషాఢాయ సహమానాయ మీఢుషే ।

తిగ్మాయు ధాయ భరతా శృణోతన । త్వాదత్తేభీ రుద్ర శంతమేభిః ।

శతగ్ం హిమా అశీయ భేషజేభిః । వ్యస్మద్ద్వేషో వితరం వ్యగ్ంహః ।

వ్యమీవాగ్ శ్చాతయస్వా విషూచీః । అర్హ న్బిభర్షి సాయకాని ధన్వ ।

అర్హ న్నిష్కగ్ం యజతం విశ్వరూపమ్ । అర్హ న్నిదం దయసే విశ్వ

మబ్భువమ్ । నవా ఓజీయో రుద్ర త్వదస్తి । మానస్తోకే తనయే

మాన ఆయుషి మానో గోషు మానో అశ్వేషు రీరిషః ।

వీరాన్మానో రుద్రభామితో వధీర్ హవిష్మన్తో నమసా విధేమతే ।

ఆతే పితర్మ రుతాగ్ం సుమ్న మేతు । మాన సూర్యస్య

సంధ్య శోయు యోధాః। అధిసో వీరో అర్వతి క్షమేత।
ప్రజాయే మహి రుద్ర ప్రజాభిః। ఏవా బభ్రో వృషభ
చేకితాన। యథా దేవ నహృణీషే నహగ్ంసి। హావన శ్రూర్నో
రుద్రేహ బోధి। బృహద్వ దేమ విదథే సువీరాః। పరిణో రుద్రస్య
హేతి ర్వృణక్తు పరిత్వేషస్య దుర్మతి రఘాయోః।
అవస్థిరా మఘవ ద్భ్యస్తనుష్వ మీఢ్వ స్తోకాయ తనయాయ
మృడయ। స్తుహి శ్రుతం గర్తసదం యువానం మృగంన భీమ
ముప హత్ను ముగ్రమ్। మృడా జరిత్రే రుద్ర స్తవానో అన్యంతే
అస్మన్నివ పన్తు సేనాః। మీఢుష్టమ శివతమ శివోన స్సుమనాభవ।
పరమే వృక్ష ఆయుధం నిధాయ కృత్తిం వసాన ఆచర పినాకం
భిభ్ర దాగహి। అర్హ న్బిభర్షి సాయకాని ధన్వ। అర్హ న్నిష్కం
యజతం విశ్వ రూపమ్। అర్హ న్నిదం దయసే విశ్వ మబ్భువమ్।
నవా ఓజీయో రుద్ర త్వదస్తి। త్వమగ్నే రుద్రో అసురో మహో
దివ స్త్వగ్ం శర్ధో మారుతం పృక్ష ఈశిషే। త్వంవాతై రరుణై
ర్యాసి శంగయ స్త్వంపూషా విధతః పాసి నుత్మనా। ఆవో రాజాన
మధ్వరస్య రుద్రగ్ం హోతారగ్ం సత్య యజగ్ం రోదస్యోః।
అగ్నిం పురాతన యిత్నో రచిత్తా ద్ధిరణ్య రూప మవసే కృణుధ్వమ్।
ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః। మహాభిషేకో అస్తు।
అమృతాభిషేకో అస్తు। హిరణ్యాభిషేకో అస్తు।

ప్రార్థనా

దేవస్య పురతో భక్ష్య భోజ్య చోష్య లేహ్య మయం భోజనం
నిధాయ సమర్ప్య మహా నీరాజనం కృత్వా ప్రార్థయేత్ -
పిబా సోమ మిన్ద్రేత్యస్య మైత్రా వరుణి ర్వసిష్ఠ ఇన్ద్రో విరాట్ -
పిబా సోమ మిన్ద్ర మన్దతుత్వా యన్తే సుషా వహ ర్యశ్వాద్రిః।
సోతు ర్బాహుభ్యాం సుతయో నార్వా ॥

స్వాగతం దేవ దేవేశ మద్భాగ్యా త్త్వ మిహా గతః।
ప్రాకృతం త్వమదృష్ట్వామాం బాల వత్పరి పాలయ ॥
ధర్మాఽర్థ కామ సిద్ధ్యర్థం స్థిరోభవ శివాయనః।
సాన్నిధ్యంతు మహాదేవ స్వార్చాయాం పరికల్పయ ॥
యావచ్చన్ద్రావనీ సూర్యా స్తిష్ఠ న్త్య ప్రతి ఘాతినః।
తావ త్త్వయాత్ర దేవేశ స్థేయం భక్తాఽను కంపయా ॥

తత్ర విష్ణుశ్చేత్

అతసీ పుష్ప సంకాశం శంఖ చక్ర గదాధరమ్।
సంస్థాపయామి దేవేశం దేవ దేవం జనార్దనమ్॥

రుద్రస్య - త్ర్యక్షంచ దశబాహుంచ చన్ద్రాఽర్థ కృత శేఖరమ్।
గణేశం వృషభస్థంచ స్థాపయామి త్రిలోచనమ్॥

బ్రహ్మణః - ఋషిభిస్సం స్తుతం దేవం చతుర్వక్త్రం జటా ధరమ్।
పితామహం మహా ప్రాజ్ఞం స్థాపయామ్యమ్బు జోద్భవమ్॥

పాంచ జన్య మంత్రః - యత్ పాంచజన్య ఇత్యస్య ఇంద్రః అనుష్టుప్

యత్పాంచ జన్యయా విశేం ద్రేఘోషా అసృక్షత।
అస్తృణా ద్బృ ర్హణా విపో ३ ర్యా మానస్య సక్షయః॥

సూర్యస్య - సహస్ర కిరణం శాన్త మప్సరో గణ సేవితమ్ ।
పద్మ హస్తం మహాబాహుం స్థాపయామి దివాకరమ్ ॥

గణపతేః

వినాయకం విఘ్నరాజం గణాధిప ముమా సుతమ్ ।
సర్వాఽభీష్ట ప్రదం దేవం స్థాపయామి గజాననమ్ ॥

శివాయాః

చిన్తామణి గృహాన్తస్థాం చిన్మయీం కరుణామయీమ్ ।
దుర్గాం శివాం స్థాపయామి శివవామాంక శాయినీమ్ ॥

పునర్దేవం ప్రార్థయేత్

లోకాను గ్రహ హేత్వర్థం స్థిరో భవ సుఖాసనే ।
సాన్నిధ్యంహి మహాదేవ ప్రత్యహం పరి వర్తయ ॥
మాభూత్వాజా విరామోస్మిన్ యజమాన స్సమృధ్యతామ్ ।
సమ్పాదయ సతాం రాష్ట్రం సర్వోప ద్రవ వర్జితమ్ ॥
క్రమేణ బుద్ధి మతులాం సుఖ మక్షయ్య మశ్నుతామ్ ।
అత్రాఽర్చాయాం మహాదేవ సదాసన్నిహితో భవ ॥

ఇతి ప్రార్థ్య

స్థాపితం దేవం ప్రధానం కృత్వాతస్య పరితః పరివార దేవతాః స్థాపయేత్ । అథ పరివార దేవతాః -

శివస్య - నన్ది మహాకాళ వృషభ భృంగిరిటి స్కందోమా వినాయక విష్ణు బ్రహ్మ జయన్త ఇన్ద్రాగ్ని యమ నిర్ ఋతి వరుణ వాయు సోమేశానాఽప్సరోగణ గన్ధర్వ గుహ్యక విద్యాధరాన్

బ్రహ్మణః - విష్ణ్వాదయః పరివార దేవతాః । విష్ణో బ్రహ్మాదయః సూర్యస్య దణ్డ పిఙ్గల మాతరాఽరుణాన్ - ఏవం షష్ఠీ వినాయకా దీనామపి పరికల్పనీయమ్

తతః ప్రాసాద ద్వారదేశే దక్షే విష్ణోః చణ్డం జయంచ స్థాపయామి।
వామే ప్రచణ్డం విజయంచ స్థాపయామి। తత్రైవ విష్వక్సేనం
స్థాపయేత్। శివస్య

నన్ది మహాకాల గణేశ్వర భృఙ్గీ ఉమా చణ్డ వృషభ స్కన్దాదీన్ స్థాపయామీతి
సంపూజ్య పతాకా హరిద్రా సిన్దూరాది స్వస్తికాదిభిః శోభయేత్।
ప్రాసాదాఽగ్రమణ్డపే తత్తద్వాహనాని స్థాపయేత్। తద్యథా

విష్ణోః పురతో గరుడమ్। శివస్య పురతో వృషభమ్।
దేవ్యాః పురత సింహమ్। గణపతేః పురతో మూషకమ్।
స్కన్దస్య మయూరమ్। రామచన్ద్రస్య హనూమన్తం।
ఏవం పరిదేవతా స్సంస్థాప్య। తత్తన్మంత్రైః ప్రార్థయేత్।

భగవన్దేవ దేవేశ ధర్మకామాఽర్థ మోక్షద।
విద్యా విద్యేశ్వరై రుద్రై ర్గణశై ర్లోక పాలకైః॥
దేవ దానవ గన్ధర్వైర్య క్షైశ్చ సహకిన్నరైః।
అస్మిన్ లింగే మహాదేవ సర్వదా వస వై ప్రభో॥
పుంసా మనుగ్రహాఽర్థాయ పృథివ్యాంస్వేచ్ఛయా ప్రభో।
పరాఽవరేణ భావేన స్థాతవ్యం సర్వదాత్వయా॥
సర్వ విఘ్నహరః పుంసాం సర్వదుఃఖ హరస్సదా।
సర్వదా యజమానస్య ఇచ్ఛా సంపత్కారో భవ॥
నమస్తే సర్వ ధర్మాయ సన్తోష విజితాఽత్మనే।
జ్ఞాన విజ్ఞాన తృప్తాయ బ్రహ్మతేజోభి శాలినే॥
నమస్తే శుద్ధ దేహాయ పురుషాయ మహాత్మనే।
సర్వప్రాణి శరణ్యాయ సర్వాఽను గ్రహ కారిణే॥
స్థాపకానాం మూర్తిపానాం శిల్పినాంచ విభో సదా।
గ్రామ దేశ నృపాణాంచ శాన్తి ర్భవతు సర్వదా॥

పూజాకాఽఽరాధకానాంచ భక్తానాం భక్త వత్సలం ।
సర్వేషాంచ జగన్నాథ స్వేచ్ఛాసిద్ధి ప్రదోభవ ॥
చన్ద్రాఽర్కాఽవని పర్యంతం లిఙ్గేస్మిన్పర మేశ్వర ।
స్థాతవ్య ముమయా సార్థం సర్వలోకాఽను కమ్పయా ॥
యావచ్చన్ద్రశ్చ సూర్యశ్చ యావదేషా వసుంధరా ।
తావత్త్వయాఽత్ర దేవేశ స్థాతవ్యం స్వేచ్ఛయా విభో ॥
జ్ఞానతోఽజ్ఞానతోవాఽపి యావద్విధి రనుష్ఠితః ।
ససర్వ స్త్వత్ప్రసాదేన సమగ్రో భవతాన్మమ ॥

విష్ణోః

అస్యాం మూర్తౌ మహా విష్ణో సాన్నిధ్యం సర్వదా కురు ।
చన్ద్రాఽర్కాఽవని పర్యంతం సర్వశక్తి సమన్వితః ॥

జితంతే పుణ్డరీకాక్ష నమస్తే విశ్వభావన ।
సుబ్రహ్మణ్య నమస్తేఽస్తు మహా పురుష పూర్వజ ॥
నమో హిరణ్య గర్భాయ ప్రధానాఽవ్యక్త రూపిణే ।
ఓం నమో వాసు దేవాయ శుద్ధ జ్ఞాన స్వరూపిణే ॥
దేవానాం మానవానాంచ సామాన్య మసి దైవతమ్ ।
సర్వదా చరణ ద్వంద్వం వ్రజామి శరణం తవ ॥
ఏక స్త్వమసి లోకస్య స్రష్టా సంహారక స్తథా ।
అధ్యక్షశ్చాఽను మన్తాచ గుణ మాయా సమావృతః ॥
సంసార సాగరం ఘోర మనన్తం క్లేశ భాజనమ్ ।
త్వామేవ శరణం ప్రాప్య నిస్తరన్తి మనీషిణః ॥
నతే రూపం నచాకారో నాయుధాని నచాఽస్పదమ్ ।
తథాపి పురుషాకారో భక్తానాం త్వం ప్రకాశసే ॥

నైవ కిఞ్చిత్ పరోక్షన్తే ప్రత్యక్షోఽసి నకస్య చిత్ ।
నైవ కిఞ్చి దసాధ్యన్తే నచసాధ్యోఽసి కస్య చిత్ ॥
కార్యాణాం కారణం పూర్వం వచసాం వాచ్య ముత్తమమ్ ।
యోగినాం పరమాం సిద్ధిం పరమంతే పరం విదుః ॥
అహంభీతోఽస్మి దేవేశ సంసారేఽస్మిన్ మహాభయే ।
త్రాహి మాం పుణ్డరీకాక్ష నజానే శరణం పరమ్ ॥
కాలేష్వపిచ సర్వేషు దిక్షు సర్వాసు చాఽచ్యుత ।
శరీరేపి గతౌ చాపి వర్తతే మే మహద్భయమ్ ॥
త్వత్పాద కమలాదన్య న్నమే జన్మాన్తరేష్వపి ।
నిమిత్తం కుశల స్యాస్తియేన గచ్ఛామి స ద్గతిమ్ ॥
విజ్ఞానం యదిదం ప్రాప్తం యదిదం జ్ఞాన మార్జితమ్ ।
జన్మాన్తరేపి యేదేవ మాభూ దస్య పరిక్షయః ॥
దుర్గతా వపిజాతాయాం త్వంగతి స్త్వం మతి ర్మమ ।
యదినాథంచ విజ్ఞేయం తావతాఽస్మి కృతీ సదా ॥
అకామ కలుషం చిత్తం మమతే పాదయోః స్థితిమ్ ।
కామయే వైష్ణవత్వంతు సర్వజన్మసు కేవలమ్ ॥

ఇతి మహా విద్యా స్తవేన పురాణ మన్త్రై రన్యై స్తోత్రాదిభిశ్చ
స్తుత్వా క్షమస్వేత్యుక్త్వా దేవం ప్రార్థయేత్ ॥

జ్ఞానతోఽజ్ఞానతో వాపి యావ ద్విధి రనుష్ఠితః ।
ససర్వ స్త్వ త్ప్రసాదేన సమగ్రో భవతా న్మమేతి ॥

శివస్య ॥ జ్ఞానతోఽజ్ఞానతో వాపి భగవ న్యత్కృతం మయా ।
తత్సర్వం పూర్ణమే వాఽస్తు త్వత్ప్రసాదా న్మహేశ్వర ॥

ఇతి ప్రార్థ్య తతః కర్మనామయుతం దేవనామ కుర్యాత్ –
సర్వదావ్య వహారార్థం । తద్యథా విష్ణోః

అముకస్వామీ అముకనారాయణ ఇతివా
శివస్య అముకేశ్వరః సూర్యస్య అముకాఽదిత్యః।
దేవ్యాః అముకేశ్వరీ గణపతేః అముక వినాయక ఇత్యాది
నామ విదధ్యాత్ - తతో యాగమణ్డపం ప్రవిశ్య -
యద్వోదేవా అతితపా మరుత స్త్రిష్టుప్ - సర్వాఽఘౌఘ నిర్హరణార్థ
మాజ్యహోమే వినియోగః - యద్వోదేవా అగ్నిమరుద్భ్యో దేవేభ్య
ఇదం నమమ -

యద్వోదేవా అతి పాతయాని వాచా చ ప్రయుతీ దేవ హేళనమ్।
అరాయో అస్మాం అభిదుచ్ఛు నాయత్తేఽన్యత్రాస్మి న్మరుత
స్తన్నిధే తన స్వాహా॥ మరుద్భ్యో దేవేభ్య ఇదమ్ నమమ -

యజుర్వేదినః స్విష్టకృదాది జయాదీన్ హుత్వా బర్హి స్సమంజనం కృత్వా-
శమ్యా ఆపోహ్యేత్యాది ప్రణీతా మార్జనాంతం కృత్వా ప్రణీతా యాం
కించిత్ జలం శేషయిత్వా బలిదానం కుర్యాత్ ॥

అథ బలిదాన విధిః

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ తత్త ద్దేవతా ప్రతిష్ఠా యజ్ఞ కర్మాంగతయా
పరిపూజిత సర్వదేవతా తుష్ట్యర్థం దిగ్దేవతా బలిదానం పర్యాప్తి
బలిదానం ముఖ్య బలిదానంచ కరిష్యే -

తతో రక్తోదన కబళైః ప్రాసాద ధ్వజ మణ్డప దిగ్బలి దానం దిగీ
శమన్త్ర పూర్వకం కృత్వా -

గౌరీ ర్మిమాయ దీర్ఘతమా ఉమా జగతీ -

గౌరీ ర్మిమాయ సలిలా నితక్షత్యేకపదీ ద్విపదీసా చతుష్పదీ।
అష్టా పదీ నవపదీ బభూవుషీ సహస్రాక్షరా పరమేవ్యోమన్ ॥

జాత వేదస ఇత్యస్య కశ్యపోగ్ని స్త్రిష్టుప్ -
జాత వేదసే సునవామ సోమ మరాతీయతో నిదహా తివేదః ।
సనః పర్షదతి దుర్గాణి విశ్వానావేవ సిన్ధుం దురితాత్యగ్నిః ॥
ప్రాసాద సమీపం గత్వా - గౌరీమిమాయేతి జాతవేదస ఇత్యేకైకం
పర్యాప్త బలి మూర్ధ్వ ముత్క్షిపేత్-
హిరణ్య గర్భ ఇత్యష్టభి ర్మంత్రైః ప్రధాన దేవతా బలిదానం కుర్యాత్ -
యోగినీభ్యో నమః । క్షేత్ర పాలేభ్యో నమః । మాషభక్త బలిం
సమర్పయామి । భోభో బ్రహ్మాది మణ్డల దేవతాః । యోగినీ దేవతాః ।
క్షేత్ర పాల దేవతాః । మమ సకుటుంబస్య ఆయుష్య కర్తారో భవత ।
అనేన బలిదానేన బ్రహ్మాది మణ్డల దేవతాః - ప్రీయన్తామ్ ।
తతః అగ్న్యాఽయతనస్య । మణ్డపస్యవా దిక్పాలేభ్యో బలిం దద్యాత్ ।
అథశ్చైవతు యేలోకా అసురాశ్చైవ సన్నగాః ।
సపత్నీ పరివారాశ్చ పరిగృహ్ణన్తు మేబలిమ్ ॥
ఈశానోత్తర యోర్మధ్యే క్షేత్ర పాలో మహాబలః ।
భోమ నామా మహాదంష్ట్రః సచ గృహ్ణాతు మేబలిమ్ ॥
యే కేచిత్త్విహ లోకేషు ఆగతా బలికాంక్షిణః ।
తేభ్యో బలిం ప్రయచ్ఛామి నమస్కృత్య పునః పునః ॥
తస్మిం త్సుపర్ణో మధు కృత్కులాయీ భజన్నాస్తే మధు దేవతాభ్యః ।
తస్యాసతే హరయ స్సప్తతీరే స్వధాం దుహానా అమృతస్య ధారామ్ ॥
ఇతి ప్రాసాదం పర్యంబు కరణం కృత్వా । మణ్డపం ప్రవిశ్య
తతోఽగ్నేః పురస్తా న్మహా బలి దానమ్ ॥
తమగ్ని ర్బలి మానబ్రవిత్ । ప్రజాపతేఽగ్నయేవై బలిమతే సర్వాణి భూతాని
బలిగ్ం హరన్తి । అహమువా అగ్నిర్బలి మానస్మి । మాంనుయజస్వ ।

అథతే సర్వాణి భూతాని బలిగ్ం హరిష్యన్తి । అను స్వర్గం లోకం నేష్యన్తి ।
స ఏత మగ్నయే కామాయ పురోడాశ మష్టాక పాలం నిరవపత్ ।
అగ్నయే బలిమతే చరుమ్ । అనుమత్యై చరుమ్ । తతో వై తస్మై
సర్వాణి భూతాని బలిమహరన్ । అను స్వర్గం లోక మవిన్దత్ ।
సర్వాణి హవా అస్మై భూతాని బలిగ్ం హరన్తి । అను స్వర్గం లోకం
విన్దతి । య ఏతేన హవిషా యజతే । యఉ చైన దేవం వేద ।
సోఽత్ర జుహోతి । అగ్నయే కామాయ స్వాహాఽగ్నయే బలిమతే
స్వాహా । అను మత్యై స్వాహా । ప్రజాపతయే స్వాహా ।
స్వర్గాయ లోకాయ స్వాహాఽగ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహేతి ।

మహా బలిం దత్వా

బలిం గృహ్ణన్త్విమే దేవా ఆదిత్యా వసవ స్తథా ।
మరుత శ్చాశ్వినౌ రుద్రాః సుపర్ణాః పన్నగా గ్రహాః ।
అసురా యాతుధానాశ్చ పిశాచోరగ రాక్షసాః ।
శాకిన్యో యక్ష వేతాలా యోగిన్యః పూతనా శివాః ।
జృమ్భకా స్సిద్ధ గన్ధర్వా నాగా విద్యాధరా నగాః ।
దిక్పాలా లోకపాలాశ్చ యేచ విఘ్న వినాయకాః ।
జగతాం శాన్తి కర్తారః బ్రహ్మాద్యాశ్చ మహర్షయః ।

1 అస్మద్దేశే కూష్మాండ బలిదానం కుర్వన్తి ఏషశిష్టాచారః ।
కూష్మాండ మిక్షుదండంచ మాంస సారస మేవచ ।
ఏతే బలి సమాః ప్రోక్తాః తృప్తౌ ఛాగ సమాస్సదా ।
ఇతి కాళికా పురాణ వచనాత్ అత్ర కూష్మాణ్డ బలిః కర్తవ్యా ।

మా విఘ్నం మాచమే పాపం మాసన్తు పరిపన్థినః ।
సౌమ్యా భవన్తు తృప్తాశ్చ భూత ప్రేతా స్సుఖావహాః ।
బలిం గృహీత్వా గచ్ఛన్తు స్వస్థానం తుష్టమానసాః ।
ఇతి పఠిత్వా బలిం శూద్రేణ దుర్బ్రాహ్మణేనవా పృష్ఠతోఽనవేక్ష మాణేన (నిర్ ఋతి దేశేవా) మణ్డప ప్రాసాద ప్రాదక్షిణ్యేన చతుష్పథే హారయేత్ ।

ఇతి బలిదాన విధిః

అథ పూర్ణాహుతిః

ఆచమ్య - ప్రాణానాయమ్య ఏవం - తిథౌ అముక దేవ ప్రతిష్ఠా యజ్ఞ పరిపూర్ణతా సిద్ధ్యర్థం పూర్ణాహుతి హోమం కరిష్యే -

శూర్పద్వయం హరిద్రా కుంకుమాదిభి రలంకృత్య । కౌశేయ చన్దనాఽలంకార హరిద్రా కుంకుమ కజ్జల సింధూర భూర్జపత్ర పరిమళ ద్రవ్య కంకణోశీర ఖర్జూర నీలలోహిత తామ్బూలాది ద్రవ్య సహితం నారికేళం శూర్పే నిధాయ । శూర్పాంతరేణాఽచ్ఛాద్య షోడశోపచార పూజాం కుర్యాత్ ।

స్రువేణ ద్వాదశ వార మాజ్యం గృహీత్వా । స్రుచం పూరయిత్వా స్రువ మూర్ధ్వ బిలం నిధాయ । పునరధో బిలం నిక్షిప్య । స్రుగగ్రే కుసుమాఽక్షత ఫలాని నిధాయ । సవ్య పాణినా స్రుక్ స్రువ మూలే దక్షిణ పాణినా స్రుగ్రీవం శంఖముద్రయా గృహీత్వా । తిష్ఠన్ సమపాద భుజాకాయ స్రువాగ్ర న్యస్త లోచనో యజమాన స్సపత్నీకో గురో ర్దక్షిణ స్కంధం స్పృశన్ । సముద్రా దూర్మి రిత్యను వాకం పఠన్ శూర్పద్వయ మగ్నౌ జుహుయాత్ ।

సముద్రా దూర్మి రిత్యేకాదశ ర్చస్య సూక్తస్య వామదేవ ఆప ఋష్యః -
అన్త్యా జగతీ - పూర్ణాహుతి హోమే వినియోగః -

సముద్రా దూర్మి ర్మధుమాగ్ం ఉదార దుపాంశునా సమ మృతత్వ మానట్ ।
ఘృతస్య నామ గుహ్యం యదస్తి జిహ్వా దేవానా మమృతస్య నాభిః ॥
వయం నామ ప్రబ్రవామా ఘృతస్యాఽస్మిన్ యజ్ఞే ధారయామా నమోభిః ।
ఉప బ్రహ్మా శృణవ చ్ఛస్యమానం చతుశ్శృఙ్గో వమీద్గౌర ఏతత్ ॥
చత్వారి శృఙ్గా త్రయో అస్య పాదా ద్వే శీర్షే సప్త హస్తాసో అస్య ।
త్రిధా బద్ధో వృషభో రోరవీతి మహో దేవో మర్త్యాం ఆవివేశ ॥
త్రిధా హితం పణిభి ర్గుహ్యమానం గవి దేవాసో ఘృత మన్వ విన్దన్ ।
ఇన్ద్ర ఏకం సూర్య ఏకం జజాన వేనా దేకం స్వధయా నిష్టతక్షుః ॥
ఏతా అర్షన్తి హృద్యా త్సముద్రా చ్ఛతవ్రజా రిపుణా నావచక్షే ।
ఘృతస్య ధారా అభిచాకశీమి హిరణ్యయో వేతసో మధ్య ఆసామ్ ॥
సమ్యక్ స్రవన్తి సరితో న ధేనా అన్త ర్హృదా మనసా పూయమానాః ।
ఏతే అర్షం త్యూర్మయో ఘృతస్య మృగా ఇవ క్షిపణో రీషమాణాః ॥
సిన్ధోరివ ప్రాధ్వనేశూ ఘనాసో వాత ప్రమియః పతయన్తి యహ్వాః ।
ఘృతస్య ధారా అరుషోన వాజీ కాష్ఠా భిన్ద న్నూర్మిభిః పిన్వమానాః ॥
అభి ప్రవన్త సమనేవ యోషాః కల్యాణ్య స్స్మయమానాసో అగ్నిమ్ ।
ఘృతస్య ధారా స్సమిధో నసన్త తా జుషాణో హర్యతి జాతవేదాః ॥

కన్యా ఇవ వహతుమే తవాఉ అఞ్జ్యం జానా అభి చాకశీమి।
యత్ర సోమ స్సూయతే యత్రయజ్ఞో ఘృతస్య ధారా అభితత్పవన్తే॥
అభ్యర్ష సుష్టుతిం గవ్య మాజి మస్మాసు భద్రా ద్రవిణాని ధత్త।
ఇమం యజ్ఞం నయత దేవతానో ఘృతస్య ధారా మధు మత్పవన్తే।
ధామన్తే విశ్వం భువన మధి శ్రిత మన్త స్సముద్రే హృద్య న్తరాయుషి।
అపా మనీకే సమిథేయ ఆభృత స్తమశ్యామ మధుమన్తన్త ఊర్మిమ్॥
స్వాహా। అద్భ్య ఇదం నమమ। సూక్తాన్తే యవ పరిమిత ధారాం
సంతతాం సృగగ్రేణ స్రావయేత్। అత్ర చమకాను వాకమపి పఠేత్॥
ఉత్తరాఙ్గోఽగ్నిముఖే ద్రష్టవ్యః

ఉత్తరాఙ్గః

చర్వాజ్య పాత్ర ముత్తరతో విసృజ్య బర్హిషి పూర్ణ పాత్రం నిధాయ
పాణినా సంస్పృశ్య పూర్ణమసి – మామేక్షేష్టాః ఇతి జపిత్వా ప్రాచ్యాం దిశి –
మార్జయంతామ్ ఇతి ప్రాగాది – జలమాసించేత్ ఆపో అస్మాన్ నృతం
సుమిత్ర్యాన – ద్విష్మః – ఇతి నిర్ ఋతి – సించేత్ మాహం – ఆపీథ
ఇతి వామ పార్శ్వస్థిత – ప్రోక్షేత్। సాంజలిం – వినయేత్
పత్న్య సన్నిధౌస్వవామ – సించేత్ – సంస్కార్యాంజలే – కర్మసు
అక్షతాన్ శిరసిధారయేత్ – ఓం చమే – నమః స్వస్తిశ్రద్ధాం – నమఇతి–
చతుస్సాగర పర్యంతం – అభివాదయే ఇత్యగ్నేః – తిష్ఠేత్ –
ఏవం బ్రహ్మచ అధకర్తా – ఉత్సృజ్య – యస్యస్మృత్యేత్వా
దినా – విష్ణవే సమర్ప్యాచాయేత్

బృహత్సామ అగ్ని ప్రదక్షిణ సూక్తమ్

అగ్నిం ప్రదక్షిణీకృత్య - మానస్తోకే కుత్స రుద్రో జగతీ -

భస్మాది మన్త్రణే వినియోగః -

మా న స్తోకే తనయే మా న ఆయౌ మా నో గోషు మా నో అశ్వేషు రీరిషః ।

వీరాన్మా నో రుద్రభామితో వధీర్హవిష్మన్తస్సదమిత్త్వా హవామహే ।

ఇత్యనేన భస్మాఽఽది మన్త్రణం కృత్వా ।

త్ర్యాయుషం జమదగ్నేరితి లలాటే ।

కశ్యపస్యత్ర్యాయుషమితి కణ్ఠే ।

అగస్త్యస్యత్ర్యాయుషమితి నాభౌ ।

యద్దేవానాం త్ర్యాయుషమితి దక్షిణాంసే ।

తన్మే అస్తు త్ర్యాయుషమితి వామాంసే ।

శతాయుషమితి శిరసి ధారయేత్ ।

బృహత్సామేత్యస్య నకుల ఇన్ద్ర స్త్రిష్టుప్ । రక్షా ధారణే వినియోగః -

బృహత్సామ క్షత్రభృ ద్వృద్ధ వృష్ణ్యం త్రిష్టు భౌజశ్శుభిత ముగ్రవీరమ్ ।

ఇన్ద్ర స్తోమేన పఞ్చ దశేన మధ్య మిదం వాతేన సగరేణ రక్ష ।

సుమఙ్గలీరితి పత్న్యై ప్రయచ్ఛేత్ -

సుమఙ్గలీ రిత్యస్య సూర్యా సావిత్రీ త్రిష్టుప్ -

సుమఙ్గలీ రియం వధూ రిమాం సమేత పశ్యత ।

సౌభాగ్య మస్మై దత్త్వా యాథాస్తం విపరేతన ।

ఇతి యజమాన దమ్పతీ రక్షాం ధారయేయాతామ్ -

సంస్రావాజ్య ప్రాశనమ్

ఆచమ్య - ప్రాణానాయమ్య - ఏవం - తిథౌ అస్మాకం - సిద్ధ్యర్థం
మమ సకుటుంబస్య కాయ వాఙ్మానస సాంసర్గిక దోషోపశమన ద్వారా
పరిశుద్ధ్యర్థం। సత్సంతాన సౌభాగ్య శుభ ఫలాఽవాప్త్యర్థం సంస్రావాఽజ్య
ప్రాశనం కరిష్యే - ఇతి సంకల్ప్య ఆచార్యో ఋత్విక్పరివార సహిత
యజమానం సంస్రావాఽజ్యమాయుర్దా అగ్నే ఇతి మన్త్రేణ ప్రాశయేత్ -

ఆయుర్దా అగ్నే హవిషో జుషాణో ఘృత ప్రతీకో ఘృతయోని రగ్నే।

ఘృతం పీత్వా మధు చారు గవ్యం పితేవ పుత్ర మభిరక్షతా దిమమ్॥

ఇతి ప్రాశ్యాఽచామేత్।

పునరాచమ్య సుమిత్ర్యాన ఆప ఓషధయ స్సంత్వితి పవిత్రాభ్యాం
ప్రణీతా జలేన సకుటుంబం యజమానం మార్జయేత్।

దుర్మిత్ర్యా స్తస్మై సన్తు యోస్మాన్ద్వేష్టి యంచ వయం ద్విష్మః।

ఇతీశాన్యాం ప్రణీతాం న్యుబ్జీ కుర్యాత్ -
తతో యజమానం వామ పార్శ్వస్థిత పత్న్యం జలౌ
పూర్ణపాత్రో దకం మాహం ప్రజామితి ప్రత్యఙ్ముఖం నిషిచ్య

మాహం ప్రజాం పరాసిచం యానస్స్ప యావరీ స్థన।

సముద్రేవో నినయాని స్వంపాథో అపీథ। ఇతి తదుదకై

ర్యజమానాదికాన్ ప్రోక్షయేత్। తతః పత్నీ బర్హిషి తజ్జలం నిషించేత్।
తతః ప్రాగాది పరస్తరణ దర్భానాదాయాఽజ్యేనాఽభిఘార్య

ఓం దేవాగాతు విదోగాతుం విత్వాగాతు మిత। మనసస్పత ఇమందేవ

దేవేషు యజ్ఞగ్ంస్వాహా వాచి స్వాహా వాతేధాస్స్వాహా॥

ఇతి మన్త్రేణ హస్తేనైవ జుహుయాత్।

ఇత్యగ్నికర్మ సమాప్య। అఘారాది పూర్ణాహుతి పర్యంతం
యద్య ద్రవ్యం యావద్యావత్సంఖ్యాకేన యేన యేన మన్త్రేణ
యస్మై యస్మై దేవతాయై యయా యయా కామనయా హుతం
తస్మై తస్మై దేవతాయై చాస్తు। సాసా దేవతా ప్రీయతామ్।
తేదేవా శ్శాన్తిదా స్తుష్టిదాః పుష్టిదా వరదా భవన్తు ఇతి ప్రార్థ్య।
ఐశానే బలిం దత్వాఽచామేత్।

తతో యజమానాభిషేకః

తత ఉదఙ్ముఖ ఆచార్య స్తిష్ఠన్ సర్వైఋత్విజశ్చ శుభాసనే
యజమానం పత్నీ పుత్రాదియుతం ప్రాఙ్ముఖ ముపవేశ్య।
గ్రహకలశ శాన్తి కలశోదకం బ్రహ్మ కలశ వారుణ కలశ
ప్రణీతా పాత్రోదకంచ సంసృజ్య సువర్ణాదిపాత్రే సమాదాయ
కుశ దూర్వాఽమ్ర పల్లవై ర్వేదమన్త్రైః పౌరాణికైశ్చ గీతవా
ద్యాదిపురస్సర మభిషిఞ్చేత్ -
తత స్సముద్ర జ్యేష్ఠా ఇత్యాది మన్త్రై స్త్వాదిష్టయేతి పాన మానీభి
ర్వారుణ మన్త్రైశ్చ క్రమా దాచార్యాదయోఽభి షిఞ్చేయుః॥

అథ పౌరాణిక మార్జన మన్త్రాః

సురా స్త్వా మభిషిఞ్చన్తు బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరాః।
వాసుదేవో జగన్నాథ స్తథా సఙ్కర్షణో విభుః॥
ప్రద్యుమ్న శ్చాఽనిరుద్ధశ్చ భవన్తు విజయాయ తే।
ఆఖణ్డలోఽగ్ని ర్భగవా న్యమో వై నిర్ ఋుతి స్తథా॥
వరుణః పవన శ్చైవ ధనాఽధ్యక్ష స్తథా శివః।
బ్రహ్మణా సహితా స్సర్వే దిక్పాలాః పాన్తుతే సదా॥
కీర్తి ర్లక్ష్మీ ర్ధృతి ర్మేధా పుష్టిః శ్రద్ధా క్రియా మతిః।
బుద్ధి ర్లజ్జా వపు శ్శాన్తిః తుష్టిః కాన్తిశ్చ మాతరః॥

ఏతా స్త్వా మభి షిఞ్చన్తు దేవ పత్న్య స్సమాగతాః ।
ఆదిత్య శ్చన్ద్రమా భౌమో బుధ జీవ సితాఽర్కజాః ।
గ్రహాస్త్వా మభి షిఞ్చన్తు రాహుః కేతుశ్చ తర్పితాః ।
దేవ దానవ గన్ధర్వా యక్ష రాక్షస పన్నగాః ।
ఋషయో మనవో గావో దేవ మాతర ఏవచ ।
దేవపత్న్యో ద్రుమా నాగా దైత్యా శ్చాప్సరసాం గణాః ।
అస్త్రాణి సర్వశస్త్రాణి రాజానో వాహనానిచ ।
ఔషధాని చరత్నాని కాలస్యాఽవయవాశ్చయే ।
సరిత స్సాగరా శ్శైలాః తీర్థాని జలదా నదాః ।
ఏతా స్త్వామభి షిఞ్చన్తు సర్వ కామార్థ సిద్ధయే ॥
ఆదిత్యా వసవో రుద్రా విశ్వేదేవా మరుద్గణాః ।
అభిషి ఞ్చన్తు తేసర్వే ధర్మకామార్థి సిద్ధయే ।
అమృతాభిషేకో అస్తు । అభిషేకానన్తరం సర్వౌషధీ రనులిప్య
శుద్ధోదకేన స్నాత్వా । ఉభయో స్స్నానవస్త్ర త్యాగః -

ఆజ్యావలోకనమ్

తత శ్శుక్ల మాల్యాంబర ధరో ధృత మజ్గళ తిలక స్సపత్నీకో
యజమాన స్స్వాసనే ఉపవిశ్య ఆచమ్య ఆజ్యావలోకనం కుర్యాత్ -
ఆచమ్య కాంశ్య పాత్ర స్థాఽజ్యావలోకనం కరిష్యే -
రూపం రూప ఇత్యస్య ఇన్ద్ర స్త్రిష్టుప్ - ఆజ్యాఽవలోకనే వినియోగః -
రూపం రూపం ప్రతిరూపో బభూవ తదస్య రూపం ప్రతి చక్షణాయ ।
ఇన్ద్రో మాయాభిః పురురూప ఈయతే యుక్తా హ్యస్య హరయ శ్శతాదశ ।
రూపేణవో రూపమభ్యైమి వయసా వయః ।
తుథోవో విశ్వ వేదా విభజతు వర్షిష్ఠే అధినాకే ।
ఇత్యాజ్యే ముఖమవలోక్య ఆజ్యపాత్రంబ్రాహ్మణాయ దద్యాత్ ।

ఆచార్య పూజనమ్

యజమానః ఆచార్య మాసనే ఉపవేశ్య సత్కృత్య గ్రామం గోశతం తదర్థంవా వృషభైకా దశకం పఞ్చకం సాలం కృతంవా అశ్వం దాసీదాసం వ్యజన చామర ఛత్ర వితాన యానాఽసన వస్త్రాణి యథాశక్తి సన్నిధాయ గన్ధ పుష్ప మాలాదిభి స్సంపూజ్య కుంకుమై రనులిప్య దక్షిణహస్తే సౌవర్ణ మఙ్గులీయకం విన్యస్య హార కఙ్కణ కేయూర కుణ్డలాదిభి ర్భూషణై ర్భూషయిత్వా -

దేశకాలౌ సంకీర్త్య - ఏవం - తిథౌ దేవ ప్రతిష్ఠా సిద్ధ్యర్థం ఇమాం దక్షిణాం తుభ్యమహ మాచార్యాయ సంప్రదదే । బ్రహ్మార్పణమస్తు నమమేత్యుక్త్వా । గోపుచ్ఛ తిల యవ కుశ తులసీ సహితం జలం క్షిపేత్ -

ప్రార్థయేచ్ఛ

భగవన్ సర్వ ధర్మజ్ఞ శివశాస్త్ర పరాయణ ।
సర్వశాస్త్రార్థ తత్త్వజ్ఞ సర్వ ధర్మ విశారద ॥
అనాది జన్మ సన్తానే హ్యప్రమేయే భవార్ణవే ।
అద్య మే హ్యుత్తమం జన్మ అద్యమే సఫలం ధనమ్ ॥
అద్యమే జననోచ్ఛిత్తిః అద్యమే పరమం పదమ్ ।
మోచితోఽహం త్వయా నాథ దుశ్ఛేద్యా ద్భవ బన్ధనాత్ ।
ఈశ త్రాత స్త్వయా యస్మా దప్రమేయా ద్భవార్ణవాత్ ।
ముక్తోహం మర్త్య సంసారాత్ ప్రపన్నోహం తవాన్తికమ్ ।
జ్ఞానతోఽ జ్ఞానతోవాపి యద్య న్యూనం కృతం మయా ।
తత్సర్వం పూర్ణ మేవాస్తు త్వత్ప్రసాదాత్ క్షమస్వమే ।
ఏవం బ్రహ్మణే ఋత్విగ్భ్యశ్చ దక్షిణాం దద్యాత్ ।

ఆచార్యాశీర్వాదః

సమస్త జగదుత్పత్తి స్థితి సంహార కారకః ।
శివ శ్శివ స్సానుచర స్సర్వదా సర్వకామదః ।
ద్రవ్యహీనం చయత్కించి ద్విధి హీనంతు యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం పూర్ణమే వాఽస్తు ప్రసాదా త్కారణస్యతే ।
స్థాపకానాం మూర్తి పానాం శిల్పినాం వర్ణినాం తథా ।
సరాష్ట్ర పార్థివానాంచ శాన్తి ర్భవతు సర్వదా ।
భృత్య పుత్ర కళత్రై శ్చ స్వమిత్ర బలవాహనైః ।
కారణస్య ప్రసాదేన సర్వలోకేశ్వరో భవ ॥

ఇత్యుక్త్వా దేవం నత్వా యజమానాయాఽశిషం
శ్రేయ స్సంపాదనంచ కుర్యాత్ -

ఆశీర్వాద మన్త్రాః

స్వస్తిన ఇన్ద్ర ఇత్యస్య విశ్వేదేవా విరాట్ -

స్వస్తిన ఇన్ద్రో వృద్ధశ్రవా స్స్వస్తినః పూషా విశ్వ వేదాః ।
స్వస్తిన స్తార్క్ష్యో అరిష్టనేమి స్స్వస్తినో బృహస్పతి ర్దధాతు ॥
శ్రీ వర్చస్స్వ మాయుష్య మారోగ్య మావిధాచ్ఛోభమానం మహీయతే ।
ధనం ధాన్యం పశుం బహుపుత్ర లాభం శత సంవత్సరం దీర్ఘమాయుః ॥
పునస్త్వా దిత్యా రుద్రా వసవస్సమిన్ధతాం పునర్బ్రహ్మాణో వసునీథ యజ్ఞైః ।
ఘృతేన త్వం తనువో వర్ధయస్వ సత్యాస్సన్తు యజమానస్య కామాః ॥

మన్త్రార్థా స్సఫలా స్సంతు పూర్ణా స్సన్తు మనోరథాః ।
శత్రూణాం బుద్ధినాశోస్తు మిత్రాణా మభయస్తథా ।
వ్యాస వాల్మీకి వచనా త్పరాశర వసిష్ఠయోః ।
గర్గ గౌతమ ధౌమ్యాఽత్రి వసిష్ఠాంఽగిరసాం తథా ।
జమదగ్నేః కశ్యపస్య విశ్వామిత్రస్య మేధసః ।
వాక్యాచ్చ నారదాదీనాం పూర్ణం భవతుతే కృతమ్ ।

అద్య కృత తత్త ద్దేవతా ప్రతిష్ఠా యజ్ఞ కర్మణి భవన్నిమిత్తేన మయా కృతేన ఆచార్యత్వేన యదుత్పన్నం శ్రేయః తదనేన సాక్షత తాంబూల కుశ దూర్వా ద్రవ్యేణ తుభ్యమహం సంప్రదదే నమమ ।
అనేన పుణ్యేన పుణ్యవాన్ శ్రేయోవా న్భవ ।

ఉత్తర పూజనమ్

తతః స్థాపిత దేవతానా ముత్తర పూజనం కృత్వా । క్షమాపయేత్
అథాఽగ్ని ప్రార్థనా విసర్జనంచ

గచ్ఛత్వం భగవ న్నగ్నే స్వస్థానే కుణ్డమధ్యతః ।
హుత మాదాయ దేవేభ్యః శీఘ్రం దేహి ప్రసీదమే ॥
గచ్ఛ గచ్ఛ సురశ్రేష్ఠ స్వస్థానే పరమేశ్వర ।
యత్ర బ్రహ్మాదయో దేవా స్తత్ర గచ్ఛ హుతాశన ॥
తతో గ్రహాదీన్ విసర్జయేత్ - అక్షతా నాదాయ
ఆదిత్యాదిఽగ్రహా స్సర్వే పరివార సమన్వితాః ।
గచ్ఛన్తు శీఘ్రం స్వస్థానం తత్త ద్దేవ గణైస్సహ ॥
యాన్తు దేవగణా స్సర్వే పూజా మదాయ మామకీమ్ ।
ఇష్ట కామ సమృద్ధ్యర్థం పున రాగమ నాయచ ।

ఉత్తిష్ఠ బ్రహ్మణ స్పత ఇత్యస్య విమనా బృహతీ -

ఉత్తిష్ఠ బ్రహ్మణ స్పతే దేవయన్త స్త్వేమహే ।

ఉత్తిష్ఠ బ్రహ్మణ స్పతే దేవయన్త స్త్వేమహే ।
ఉపప్రయన్తు మరుత స్సుదానవ ఇన్ద్ర ప్రాశూర్భవా సచా ॥

యజ్ఞ యజ్ఞం గచ్ఛ యజ్ఞ పతిం గచ్ఛ స్వాంయోనిం గచ్ఛస్వాహా ।

ఏషతే యజ్ఞో యజ్ఞపతే సహ సూక్తవాక్త సవవరి స్తజ్ఞస్తస్వ స్వాహా ॥

ఏవం గ్రహాదిదేవా న్విసృజ్య యజ్ఞోప కరణాదిక మృత్విగ్భ్యో దత్వా
గుర్వాదీన్ సంపూజ్య కరౌ సంపుటీ కృత్య మయా యత్కృతం
దేవ ప్రతిష్ఠాకర్మ తత్కాల హీనం శ్రద్ధాహీనం భక్తిహీనం ద్రవ్యహీనంచ
భవతాం బ్రాహ్మణానాం వచనాత్ శ్రీ విష్ణోః ప్రసాదాచ్చ సర్వం
విధివ త్పరిపూర్ణమస్తు । ఇతి భవన్తో బ్రువన్తు ॥

తత స్తే బ్రాహ్మణాః సర్వం కర్మ సంపూర్ణ మచ్ఛిద్ర మస్త్వితి
వదేయుః తతో బ్రాహ్మణ సహస్ర మష్టోత్తర శతం పఞ్చా శతం
వింశతింవా శక్త్యనురూపం భోజయిత్వా భూయసీం దక్షిణాం దత్వా ।

యస్య స్మృత్యాచ నామోక్త్యా తపః పూజా క్రియాదిషు ।
న్యూనం సంపూర్ణతాం యాతి సద్యో వన్దే తమచ్యుతమ్ ॥
ప్రమాదా త్కుర్వతాం కర్మ ప్రచ్యవేతాఽధ్వ రేషుయత్ ।
స్మరణా దేవ తద్విష్ణోః సంపూర్ణం స్యాదితి శ్రుతిః ॥
చతుర్భిశ్చ చతుర్భిశ్చ ద్వాభ్యాం పఞ్చభి రేవచ ।
హూయతేచ పునర్ద్వాభ్యాం సమేవిష్ణుః ప్రసీదతు ॥

చతుర్భిశ్చ = ఆశ్రావయ । చతుర్భిశ్చ = అస్తుశ్రౌషట్ । ద్వాభ్యాం = యజ ।
పంచభిరేవచ = యేయజామహే । హూయతేచ । పునర్ద్వాభ్యాం = వషట్ ॥

ఈ మంత్రములచే హోమము చేయబడు యజ్ఞ ఫలప్రదుడగు విష్ణువు అనుగ్రహించుగాక అని అర్థము.

ఆశ్రావయేతి చతురక్షర మస్తు శ్రౌష డితి చతురక్షరం యజేతి
ద్వ్యక్షరం యేయజామహ ఇతి పంచాక్షరం ద్వ్యక్షరో వషట్కారః ॥

ఇత్యుక్త్వా త్రిర్విష్ణుం స్మృత్వా కుటుమ్బజనైః పరివృతః
స్వయం భోజనం కుర్యాత్ । ఏవం దేవ ప్రతిష్ఠ యజ్ఞం కృత్వా
ఆత్మానం కృతార్థం మన్యేత ।

తత్ర సద్యః పక్షేతు మధు కుంకుమాది సర్వ ద్రవ్యైః తద్దిన ఏవ
దేవం లేపయేత్ । సర్వలేపన ద్రవ్యేషు కపిలా ఘృత మిశ్రణం శ్రేయస్.

ఇతి శ్రీ దేహలీ మణ్డలాన్తర్గత భాకరాపురాఽగ్రహార వాసినా
భిషజా శ్రీమ దయిలా వఝుల రామకృష్ణ శాస్త్రిణా సంకలితే
సర్వదేవ ప్రతిష్ఠాకల్పే దేవస్థాపన ప్రకారః
సమాప్తః ఓం తత్సత్ –
శ్రీ దుర్గా పరమేశ్వరీ పాదార విన్దాఽర్పణ మస్తు
ఇతి స్థిరాఽర్చా ప్రతిష్ఠా ప్రయోగ స్సమాప్తః ।

అథ చల ప్రతిష్ఠా ప్రయోగః

అథ సాధారణ ద్రవ్య సాధ్యో బోధాయనోక్త సంక్షిప్త
చల ప్రతిష్ఠా ప్రయోగః–

తత్రాదౌ శుచౌ దేశే పూర్వవ న్మణ్డప కుణ్డాదికం కృత్వా ప్రతిష్ఠాదినే
నిత్యకర్మ సమాప్య । శిల్పి స్థానా ద్దేవం । తత్రాఽనీయ । ఆసనే
నిధాయ ఆచాన్తః ప్రాణానాయమ్య । మాసాద్యు ల్లిఖ్య
అస్యాం మూర్తౌ లిఙ్గేవా దేవకలా సాన్నిధ్యార్థం దీర్ఘాయు ర్లక్ష్మీ
సర్వకామ సమృద్ధ్యక్షయ్య సుఖకామోఽముక దేవ మూర్తి ప్రతిష్ఠాం
కరిష్యే – ఇతి సంకల్ప్య గణపతి పూజనం పుణ్యాహవాచనం చకృత్వా ।
గ్రహ యజ్ఞం విధాయ । సర్వతోభద్ర మణ్డలే బ్రహ్మాది మణ్డందేవతాఽ
వాహ్య సంపూజ్య స్థాప్య దైవత్యం నైవారం చరుం శ్రపయిత్వాఽజ్య
భాగాన్తే గ్రహ హోమం కృత్వా । పలాశ సమిద్భిః ప్రత్యేక మష్టశతంవా
ప్రతి దైవతం లోకపాల మన్త్రై ర్వ్యాహృతిభిర్వా జుహుయాత్ ।

తాన వ్యంత్యాత మాజ్యహోమంచ కృత్వా స్థాపిత దేవతానాం క్రమేణ
సమిత్తిలాజ్యానాం ప్రతి ద్రవ్యం దశావతిర్హుత్వా అష్ట సహస్ర
మష్ట శతంవా ప్రధాన దేవతా మంత్రేణ జుహుయాత్ ।

తతః యజమానః గురవే వరం దద్యాత్ । గురుర్దేవం నత్వా ।
స్వాగతం దేవ దేవేశ విశ్వరూప నమోస్తుతే ।
శుద్ధేపి త్వదధిష్ఠానే శుద్ధింకుర్మః సహస్వతామ్ ॥

ఇతి ప్రార్థ్య – ఉత్తిష్ఠ బ్రహ్మణస్పత ఇత్యస్య విషమా బృహతీ ।

ఉత్తిష్ఠ బ్రహ్మణ స్పతే దేవయన్త స్త్వేమహే ।

ఉపప్రయన్తు మరుత స్సుదానవ ఇన్ద్ర ప్రాశూర్భవా సచా ॥

ఇతి సర్వ్వే గుత్థాయ వేద్యాం సపిన పీఠోపరివా దేవం
నిధాయ । మృల్లైః పఞ్చగవ్యైః పఞ్చామృతైశ్చ పృథక్
తత్త న్మన్త్రైః స్నంస్నాప్య తతః –
లిఙ్గంచే న్నమస్తే రుద్ర ఇత్యష్టాభి స్స్నంస్నాప్య । శన్నో దేవీతి
సంస్రావ కలశేన సంస్నాప్య శన్నోదేవీ సిన్ధుద్వీప ఆపో గాయత్రీ
సముద్రజ్యేష్ఠా ఇత్యాద్యభిషేక మన్త్రైః చతుర్భిః క్రమేణాఽభిషిచ్య
ఔదుమ్బరాది పీఠే దేవ ముపవేశ్య పరితోఽష్టదిక్షు సజల కుమ్భాన్
పూర్వాది క్రమేణ సంస్థాప్య తేషు గన్ధ పుష్ప దూర్వాః క్షిప్త్వా ।

ప్రథమ కుమ్భే	సప్తమృదః
ద్వితీయే	పఞ్చపల్లవాన్
తృతీయే	సప్త ధాన్యాని కుశాంశ్చ
చతుర్థే	పఞ్చ రత్నాని శాస్త్ర్యుదకంచ
పఞ్చమే	ఫల పుష్పాణి ప్రస్రవణోదకంవా
షష్ఠే	యవాన్
సప్తమే	సముద్రోదకమ్
అష్టమే	సర్వౌషధీః నిక్షిప్య

ఆపోహిష్ఠా మయో భువ ఇతి తిసృభిః హిరణ్య వర్ణా ఇతి చతసృభిః
పవమానాऽనువాకేన పూర్వోక్తేన సంస్నాప్య అహతే ద్వే వాససీ
పరిధాయ । ఉపవీతం దత్వా గన్ధ పుష్ప ధూప దీపైః స్సంపూజ్య -
హిరణ్య గర్భః - య ఆత్మదా - యః ప్రాణతో
యస్యేమే - యేనద్యౌరుగ్రా - యక్రందసీ -
ఆపోహ యన్ - యశ్చిదాపో - (మహాస్నపనే ద్రష్టవ్యాః)

శుక్ల ॥ మానో హింసీ జ్జనితా యః పృథివ్యా యోవా దివం సత్యధర్మాజజాన ।
యశ్చాపశ్చన్ద్రా బృహతీ ర్జజాన కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ।
ఇతి నవభిర్మన్త్రైః అష్టభిః పిష్టదీపైః నీరాజయేత్ -

అథ నేత్రోన్మీలనమ్

సువర్ణపాత్రే మధు ఘృతం గృహీత్వా । హిరణ్య శలాకయా
చిత్రం దేవానా మిత్యస్య ఆంగీరసో సూర్య స్త్రిష్టుప్ -
చిత్రం దేవానా ముదగా దనీకం చక్షు ర్మిత్రస్య వరుణస్యాగ్నేః ।
ఇత్యర్ఘ్యేన - తేజోఽసి శుక్రమస్య మృతమసి ధామ నామాసి
ప్రియం దేవానా మనాధృష్టం దేవ యజనమసి । ఇతి మన్త్రేణచ -
నమో భగవతే తుభ్యం శివాయ గురవే నమః ।
హిరణ్య రేతసే విష్ణో విశ్వరూపాయ తేనమః ॥
ఇతిచ దక్షిణ సవ్యే నేత్రే మన్త్రా వృత్యా లిఖేత్ -
అంజంత్వి త్వేనేత్యస్య గాధినో విశ్వామిత్రోऽనుష్టుప్ -
అంజన్తి త్వామధ్వరే దేవయన్తో వనస్పతే మధునా దైవ్యేన
యదూర్ధ్వ స్తిష్ఠా ద్రవిణే హదత్తాత్ యద్వాక్షయో మాతు రస్యా ఉపస్థే -
ఇత్యంజనేన అంజయిత్వా । పునర్మధుఘృత శర్కరాభిః ।

దేవస్యత్వా సవితుః ప్రసవేఽశ్వినో ర్బాహుభ్యాం పూష్ణో హస్తాభ్యా
మాదదే॥ ఇతి మన్త్రేణాఽఽక్షయేత్ -

తతో భక్ష్య భోజ్యాఽదర్శాది దర్శయేత్ - తదగ్రే కోపి నతిష్ఠేత్ ।
అత్ర కర్తాఽఽచార్యాదిభ్యో దక్షిణాం దద్యాత్ । తతః పురుష సూక్తేన
స్తుత్వా వంశపాత్రే పఞ్చవర్ణాన్విత మన్నం ప్రక్షిప్య దేవం
నీరాజయిత్వా రుద్రాయ చతుష్పథే దద్యాత్ -
మన్త్రస్తు ఓం నమో రుద్రాయ సర్వభూతాధి పతయే దీప్త
శూల ధరాయ ఉమాదయితాయ విశ్వాధిపతయే రుద్రాయ
వై నమో నమః - శివమ గర్హితం కర్మాఽస్తు స్వాహా ।
అశ్వత్థ పర్ణే భూతేభ్యో నమః । ఇతి బలిం దత్వాఽఽచామేత్ ।
తతో సర్వతో భద్ర మణ్డల దేవతా గన్ధాదిభి స్సంపూజ్య
మణ్డల మధ్యే సుప్రతిష్ఠితో భవేతి దేవం నివేశ్య గన్ధాద్యై స్సంపూజ్య
కుణ్డే మణ్డల దేవానాం నామభి స్తిలాజ్యేన దశ దశాహుతీ ర్హుత్వా
పుష్పాంజలిం సమర్ప్య -

నమో మహద్భ్య ఇత్యస్య దేవాః త్రిష్టుప్ -
నమో మహద్భ్యో నమో అర్భకేభ్యో నమో యువభ్యో నమ
ఆశినేభ్యః । యజామ దేవా న్యదిశక్నవామ మాజ్యాయస
శ్శంసమా వృక్షి దేవాః ॥

ఇతి దేవం నత్వా మణ్డలా దుత్తరతః స్వస్తికే మఞ్చకం తదుపరి
శయ్యాం దత్వా ఉత్తిష్ఠ బ్రహ్మణ స్పతే ఇతి దేవ ముత్థాప్య ।

మఙ్గళ ఘోషైః శయ్యాయాం ప్రాఙ్ముఖ ముపవేశ్య సహస్ర శీర్షా ఇత్యాది పురుష సూక్తేన ఉత్తర నారాయణేనచ స్తుత్వా దేవన్యాసం కుర్యాత్ - తద్యథా

ఓం పురుషాత్మనే నమః ఓం ప్రాణాత్మనే నమః
ఓం ప్రకృతితత్త్వాయ నమః ఓం బుద్ధితత్త్వాయ నమః
ఓం అహఙ్కారతత్త్వాయ నమః ఓం మనస్తత్త్వాయ నమః
ప్రకృతి తత్త్వాయ నమః

ఇతి సర్వాఙ్గేషు

ఓం బుద్ధి తత్త్వాయ నమః హృది ఓం శబ్ద తత్త్వాయ నమః శిరసి

స్పర్శ	,,	త్వచి	రూప	,,	హృది
రస	,,	బస్తౌ	గన్ధ	,,	పాదయోః
శ్రోత్ర	,,	కర్ణయోః	త్వక్	,,	సర్వశరీరే
చక్షు	స్తత్త్వాయనమః	చక్షుషోః	జిహ్వ	,,	జిహ్వాయామ్
ఘ్రాణ	,,	ఘ్రాణే	వాక్తత్త్వాయ నమః		వాచి
పాణి	,,	పాణ్యోః	పాద	,,	పాదయోః
పాయు	,,	పాయౌ	ఉపస్థ	,,	ఉపస్థే

పృథివీ	తత్త్వాయ నమః	పాదయోః
అప్	,,	బస్తౌ
తేజః	,,	హృది
వాయు	,,	ఘ్రాణే
ఆకాశ	,,	శిరసి

రజ స్తత్త్వాయ నమః। తమ స్తత్త్వాయ నమః। సత్త్వ తత్త్వాయ నమః। దేహే ఇతి తత్త్వన్యాసం కృత్వా।

అథ చల ప్రతిష్ఠా ప్రయోగః

పురుష సూక్త న్యాసం కుర్యాత్

సహస్ర శీర్షా నారాయణః పురుషోత్తమోఽనుష్టుప్ -

సహస్ర శీర్షా	దశాఙ్గులమ్	కర్ణయోః
పురుష	తిరోహతి	పాదయోః
ఏతావానస్య	త్రిపాదస్యామృతం దివి	జాన్వోః
త్రిపాదూర్ధ్వ	సాశనానశనే అభి	ఊర్వోః
తస్మాద్విరాళజాయత	మథో పురః	కట్యోః
యత్పురుషేణ	శరద్ధవిః	నాభౌ
తం యజ్ఞం బర్హిషి	ఋషయశ్చయే	కుక్షౌ
తస్మాద్యజ్ఞాత్	గ్రామ్యాశ్చయే	హృది
తస్మాద్యజ్ఞాత్	దజాయత	ఉదరే
తస్మాదశ్వా	అజావయః	కణ్ఠే
యత్పురుషం	పాదా ఉచ్యేతే	బాహ్వోః
బ్రాహ్మణోస్య	అజాయత	ముఖే
చన్ద్రమా	రజాయత	నేత్రయోః
నాభ్యా	అకల్పయన్	శిరసి
సప్తాస్యాసన్	అబధ్నన్ పురుషం పశుమ్	లలాటే
యజ్ఞేన	సాధ్యాస్సన్తి దేవాః	సహస్రారే

ఇతి పురుష సూక్తన్యాసం కృత్వా

తత స్సుఖశాయీ భవతి శయ్యాయాం దేవం స్వాపయిత్వా
సంపూజ్యాఽధి వాసయేత్ -
తతో మణ్డల శయ్య యోర్మధ్యే నగం తవ్యమ్ ఇతి ప్రేషం దత్వా
తతో మణ్డల దేవతాభ్యో నామభి శ్చరుణా బలీన్ అథవా
ఉపహార నివేదనం కుర్యాత్ -

తత్ర బ్రహ్మణే సర్వాన్నమ్
ఇన్ద్రాయ ఘృతాన్నమ్ సోదకం
అగ్నయే ఆజ్యాన్నమ్
యమాయ మాషాన్నమ్
నిర్ ఋతయే కృష్ణవ్రీహ్యన్నమ్ (సఘృతం)
వరుణాయ నవనీతోదనమ్
వాయవే యవౌదనమ్
కుబేరాయ ప్రైయఙ్గవమ్
ఈశానాయ పాయసమ్
పాయసం సర్వేభ్యోవా

తతో నైవారం చరుం శ్రపయిత్వా తేన శయనస్థలే ఇన్ద్రాది దిక్పాలదేవతాభ్యో బలీన్ దత్వా రాత్రిం నయే దిత్యధి వాసనమ్।

తతః ప్రాత రరుణోదయే ఉత్తిష్ఠ బ్రహ్మణ స్పత ఇతి మన్త్రేణ ఉత్తిష్ఠ బ్రహ్మణ స్పత ఇత్యస్య బ్రహ్మణస్పతి ర్ఋషిమా బృహతీ -

ఉత్తిష్ఠ బ్రహ్మణ స్పతే దేవయన్త స్త్వేమహే।

ఉపప్రయన్తు మరుత స్సుదానవ ఇన్ద్ర ప్రాశూర్భవా సచా॥

వాద్యాదిభిర్దేవ ముత్థాప్య మూల మన్త్రేణోపస్థాయ।

చరుం శ్రపయిత్వా ఘృతేనాఽభిఘార్య ప్రధాన దేవతా మన్త్రేణ అష్టోత్తర సహస్ర మష్టశతంవా హుత్వా శేష చరుణా

ఓం అగ్నయే స్వాహా
ఓం సోమాయ స్వాహా
ఓం ధన్వన్తరయే స్వాహా
ఓం కుహ్వై స్వాహా
ఓం అనుమత్యై స్వాహా
ఓం ప్రజాపతయే స్వాహా
ఓం పరమేష్ఠినే స్వాహా
ఓం బ్రహ్మణే స్వాహా
ఓం అగ్నయే స్వాహా
ఓం సోమాయ స్వాహా
ఓం అగ్నయేఽన్నాదాయ స్వాహా
ఓం అగ్నయేఽన్నపతయే స్వాహా
ఓం ప్రజాపతయే స్వాహా
ఓం విశ్వేభ్యో దేవేభ్య స్స్వాహా
ఓం సర్వేభ్యో దేవేభ్య స్స్వాహా భూర్భువస్సువః ఓం అగ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహా

అథ చల ప్రతిష్ఠా ప్రయోగః

ఇతి జుహోయుః అత్రాఽచార్యాయ ధేను దానమ్
తత ఉదితే సూర్యే గురుర్వైద్యామేవ దేవ మభి ముఖం కృత్వా
యా ఓషధీ రితి మన్త్రేణ -
రత్న పుష్ప మూల ఫలౌషధ్యాది దర్శయిత్వా తామ్ర పాత్రే
శాన్తి జల మాదాయ ప్రధాన దేవ మన్త్రేణ శత వారం
దశ వారం వాఽభి మన్త్ర్య। దేవ శిరస్యభిషిచ్య।
ఉత్తిష్ఠ బ్రహ్మణ స్పత ఇత్యస్య కణ్వో ఘోరో విష్ణూ బృహతీ -
ఇత్యుత్థాయ విశ్వత శ్చక్షు రిత్యుపస్థాయ దేవస్య పురస్తాత్
కృతాఞ్జలిర్జపేత్ - విశ్వత శ్చక్షు రిత్యస్య విశ్వకర్మా త్రిష్టుప్ -
విశ్వత శ్చక్షు రుత విశ్వతో ముఖో (ఉత) విశ్వతో హస్త ఉత విశ్వతస్పాత్।
సంబాహుభ్యాం ధమతి సంపతత్రై ర్ద్యావా భూమీ జనయ న్దేవ ఏకః॥

ఓం బ్రహ్మ విష్ణు రుద్రేభ్యో నమః
ఓం వసుభ్యో నమః
ఓం ఆదిత్యేభ్యో నమః
ఓం మరుద్భ్యో నమః
ఓం గఙ్గాది మహానదీభ్యో నమః
ఓం ద్యావా పృథివీభ్యాం నమః
ఓం ధన్వన్తరయే నమః
ఓం విశ్వేభ్యో దేవేభ్యో నమః
ఓం దిక్పాలేభ్యో నమః
ఓం రుద్రేభ్యో నమః
ఓం అశ్విభ్యాం నమః
ఓం కుబేరాయ నమః
ఓం అగ్నీషోమాభ్యాం నమః
ఓం ఇన్ద్రాగ్నిభ్యాం నమః
ఓం సర్వేశాయ నమః
ఓం బ్రహ్మణే నమః

ఇతి జపిత్వా దేవస్య పురతో యజమాన మభిషిచ్య
దేవ మన్త్రం జప్త్వా దేవం ధ్యాత్వా।
ప్రతిష్ఠిత పరమేశ్వరాయ నమః। ఇతి పుష్పాఞ్జలిం దత్వా
ధ్రువసూక్తేన ప్రధాన దేవ మన్త్రేణ పురుష సూక్తేన గాయత్ర్యా
వ్యాహృతిభి ర్దేవ మర్చాయాం ప్రతిష్ఠాప్య।

ప్రాణ ప్రతిష్ఠాం కుర్యాత్

అస్యశ్రీ ప్రాణ ప్రతిష్ఠా మహా మన్త్రస్య బ్రహ్మ విష్ణు
రుద్రా ఋషయః ఋగ్యజు స్సామాని ఛన్దాంసి
క్రియామయ వపుః ప్రాణాఖ్యా దేవతా ఆంబీజం క్రోంశక్తిః
ప్రాణ ప్రతిష్ఠాయాం వినియోగః -

బ్రహ్మ విష్ణు రుద్ర ఋషిభ్యో నమః శిరసి
ఋగ్యజు స్సామ ఛన్దోభ్యో నమః ముఖే
ప్రాణాఖ్య దేవతాయై నమః హృది
ఆం బీజాయ నమః గుహ్యే క్రోం శక్త్యై నమః పాదయోః

ఓం కం ఖం గం ఘం ఙం అం పృథివ్యప్తేజో వాయ్వాకాశాత్మనే
ఆం అంగుష్ఠాభ్యాం నమః - హృదయాయ నమః।
ఓం చం ఛం జం ఝం ఞం ఇం శబ్ద స్పర్శ రూప రసగన్ధాత్మనే
ఈం తర్జనీభ్యాం నమః - శిరసే స్వాహా।
ఓం టం ఠం డం ఢం ణం ఉం శ్రోత్ర త్వక్ చక్షు జిహ్వాఘ్రాణాత్మనే
ఊం మధ్యమాభ్యాం నమః - శిఖాయైవషట్।
ఓం తం థం దం ధం నం ఋం వాక్పాణి పాద పాయూపస్థాత్మనే
ౠం అనామికాభ్యాం నమః - కవచాయ హుం।
ఓం పం ఫం బం భం మం ఓం వచనాఽదాన విహరణోత్సర్గాఽ
నన్దాత్మనే ఔం కనిష్ఠికాభ్యాం నమః - నేత్రత్రయాయ వౌషట్।
ఓం యం రం లం వం శం షం సం హం ళం క్షం అం మనోబుద్ధి
చిత్తాఽహఙ్కారాత్మనే అః కరతల కరపృష్ఠాభ్యాం నమః -
అస్త్రాయఫట్। భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః ధ్యానమ్।

రక్తామ్భోధిస్థ పోతోల్లస దరుణ సరోజాధిరూఢా కరాబ్జైః
పాశం కోదండ మిక్షూద్భవ గుణమథ చాపం చాంకుశం పంచబాణాన్।

బిభ్రాణాఽసృక్కపాలం త్రినయన లసితాఽపీన వక్షోరుహాఢ్యా।
దేవీ బాలార్కవర్ణా భవతు సుఖకరీ ప్రాణశక్తిః పరానః।

ఏవ మాత్మ నిదేవేచ న్యాసం కృత్వా। దేవం స్పృష్ట్వా జపేత్।
ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యం రం లం వం శం షం సం హం సః
దేవస్యప్రాణా ఇహప్రాణాః। ఆం హ్రీం క్రోం యం రం - హంసః।
దేవస్య జీవ ఇహ స్థితః। ఆం హ్రీం క్రోం యం రం - హంసః।
దేవస్య సర్వేన్ద్రియాణి। ఆం హ్రీం క్రోం యం రం - హంసః।
దేవస్య వాఙ్మన శ్చక్షు శ్శ్రోత్ర జిహ్వాఘ్రాణ ప్రాణా ఇహాగత్య
స్వస్తయే సుఖేన సుచిరం తిష్ఠన్తు స్వాహా -

ప్రతిమాయా లిఙ్గస్యవా హృదయ్యఙ్గుష్ఠం దత్వా జపేత్।
అస్యై ప్రాణాః ప్రతిష్ఠన్తు అస్యై ప్రాణా శ్చరన్తుచ।
అస్యై దేవత్వ మర్చాయై మామహేతిచ కశ్చన॥
ప్రణవేన సన్నిరుధ్య సజీవంధ్యాత్వా।

ధృవ సూక్తం జపిత్వా -

ధ్రువాద్యౌ ర్ధ్రువా పృథివీ ధ్రువాసః పర్వతా ఇమే।
ధ్రువం విశ్వ మిదం జగత్ ధ్రువో రాజా విశామయమ్॥

ఇత్యృచం జప్త్వా దేవ కర్ణే గాయత్రీం దేవ మన్త్రంచ జప్త్వా
పురుష సూక్తేన స్తుత్వా పాద నాభి శిరః స్పృష్ట్వా।
ఇహై వైధి రిత్యస్య ధృవ ఆఙ్గిరసోఽనుష్టుప్ -

ఇహై వైధి మాపచ్యేష్ఠాః పర్వత ఇవా ప్రిచా చలిః।
ఇన్ద్ర ఇవేహ ధ్రువ స్తిష్ఠే హరాష్ట్రమును ధారయ॥

ఇతి మన్త్రం జపిత్వా ప్రార్థయేత్ -

స్వాగతం దేవ దేవేశ మద్భాగ్యా త్త్వ మిహాగతః ।
ప్రాకృతం త్వమదృష్ట్వామాం బాలవత్పరి పాలయ ॥
ధర్మార్థ కామసిద్ధ్యర్థం స్థిరోభవ శివాయనః ।
సాన్నిధ్యంతు మహాదేవ స్వార్చాయాం పరికల్పయ ॥
యావచ్చన్ద్రావనీ సూర్యా స్తిష్ఠ న్త్యప్రతి ఘాతినః ।
తావత్త్వయాఽత్ర దేవేశ స్థేయం భక్తాఽను కమ్పయా ॥
భగవ న్దేవదేవేశ త్వంపితా సర్వ దేహినామ్ ।
త్వయా వ్యాప్త మిదం సర్వం జగత్ స్థావరం జఙ్గమమ్ ॥
యేన రూపేణ భగవన్ త్వయా వ్యాప్తం చరాచరం ।
తేన రూపేణ దేవేశ అర్చాయాం సన్నిధౌ భవ ॥

ఇతి నమేత్ । తతః పురుష సూక్తేన షోడశోపచారై స్సంపూజ్య ఓం సచ్చిదానందం బ్రహ్మైవ భక్తాఽను గ్రహాయ గృహీత విగ్రహం స్వాయుధాఢ్యం నిజవాహనాద్యు పేతం । నిజ హృత్కమలే స్థితం సర్వలోక సాక్షిణ మణీయాంసం పరమేష్ఠ్యసి పరమాం శ్రియం గమయ ॥

ఇతి మన్త్రేణ పుష్పాంజలా వాగతం దేవం విభావ్య మూర్తౌ న్యసేత్ । తతః స్వస్వమన్త్రైః పూర్వవ త్పరివార దేవతాః ప్రతిష్ఠాప్య కంకణం విసృజ్య ప్రతిమాయాం నిజవాహనాఽయుధ పరివారాది కం ధ్యాత్వా సుముహూర్తే ప్రధాన మన్దిరే వేదికాయాం సంస్థాప్య పునః పూజయిత్వా ముద్రాం ప్రదర్శ్య మూల మన్త్ర మష్టోత్తరశతం జపిత్వా స్తుత్వా నత్వాఽచమ్య స్విష్ట కృదాది పూర్ణాహుత్యంతం కర్మ సమాప్యాఽచార్యాయ ద్వాదశ త్రిస ఏకాంవా గాం దత్వా ఋత్విగ్భ్యో దక్షిణాందత్వా శతం వింశతింవా విప్రాన్ భోజయేత్ -

అన్య త్సర్వం పూర్వవద్ధ్యేయమ్

అథ జీర్ణోద్ధార విధిః

యజమాన శ్శుభదినే ఉద్ధార్యా దక్షిణస్యా మైశాన్యాంవా పశ్చిమద్వారే
ఏకతోరణం మణ్డపం విధాయ తన్మధ్య భాగే వర్తులాం చతురస్రాంవా
వేదిం తత్పశ్చిమే వాస్తుపీఠ ముత్తరే వాలుకాయా స్థణ్డిలంచ కృత్వా ।
దేశకాలౌ సంకీర్త్య అముకశర్మాఽహం ఈశ్వర ప్రతిష్ఠాయా జీర్ణాది దోష
దుష్ట లిఙ్గస్య ప్రతిమాయావా జీర్ణోద్ధారం కరిష్య ఇతి సంకల్ప్య ।
గణేశ పూజా స్వస్తివాచన మాతృకా పూజన నాన్దీ శ్రాద్ధాది సర్వం
కర్మ మూలవ ప్రతిష్ఠా వత్కృత్వా తద్వదే వాఽచార్యాదీ న్వృత్వా
వస్త్రాలఙ్కార మధు పర్కాదిభి స్తాన్ పూజయిత్వా మణ్డప
ప్రతిష్ఠాం వాస్తు పూజనం సర్వతో భద్రాది దేవాన్ సంస్థాప్య
పీఠాదౌ ప్రణవేనాఽసన పూజనం కృత్వా -

ఓం వ్యాప కేశ్వరాయ ఏహ్యేహి నమః
,, హృదయాయ నమః
,, శిరసే స్వాహా
,, శిఖాయై వషట్
,, కవచాయ హుం
,, నేత్రత్రయాయ వౌషట్
,, అస్త్రాయ ఫట్

ఇతి మన్త్రైః శివం పూజయేత్

అన్య దేవతో ద్ధారే మూల మన్త్రేణాఽర్చయేత్ ।
అఘోరేతి మన్త్ర మష్టోత్తర శతం జప్త్వా అగ్నిం సంస్థాప్య ।
ఆజ్య భాగాన్తం కృత్వా । లిఙ్గ చాలనార్థం లిఙ్గ మన్త్రేణ
అఘోరేణచ తిలాఽహుతి సహస్రం హుత్వా । మణ్డపం దేవతా
హోమం కృత్వా । ఇన్ద్రాదిభ్యో నామ్నా బలిం దత్వా ।
జీర్ణం దేవం ప్రణవేన సంపూజ్య ప్రార్థయేత్ ।

జీర్ణ భగ్న మిదం దేవ సర్వదోషావహం నృణామ్ ।
అస్యోద్ధారే కృతేశాన్తిః శాస్త్రే స్మిన్ కథితా ప్వయా ॥
జీర్ణోద్ధార విధానంచ నృప రాష్ట్ర వివర్ధనమ్ ।
తదత్రాఽధిష్ఠితం దేవం ప్రోద్ధరామి తవాజ్ఞయా ॥

ఇతి దేవస్య జీర్ణదోషం శ్రావయిత్వా క్షీరాజ్య మధు
దూర్వా సమిద్భి ర్దేవ మన్త్రేణ అష్టోత్తర శతం హుత్వా
తిలై స్సహస్రం పాయసేన శతంచ హుత్వా లిఙ్గం ప్రార్థయేత్ ।

లిఙ్గ రూపం సమాసాద్య యేనేదం సమధిష్ఠితమ్ ।
యాయాత్స్వం సమ్మితం స్థానం సంత్యజ్యైవ శివాజ్ఞయా ॥
భక్తాఽభీష్ట ప్రదానార్థం అచిన్త్య మహిమాన్విత ।
అత్ర స్థానేచ యావిద్యా సర్వ విద్యే శ్వరై ర్యుతా ॥

శివేన సహసంతిష్ఠేతి మన్త్రిత జలేనాఽభిషిచ్య విసర్జయేత్ ।
శిల్పియుతః శివం సాంగం విసృజ్య సౌవర్ణ ఖనిత్రేన ఖాత్వా
ఆచార్యోఽఘోర మన్త్రేణ సువర్ణమయ కంకణం ధృత్వా
గోపాల లిఙ్గయో ర్హిరణ్య సూత్రం బధ్వా ఋత్విగ్భిస్సహోద్ధరేత్ ।

సౌవర్ణ ఖనిత్రం శిల్పాచార్యాయ దద్యాత్
లిఙ్గమాదాయ రథమారోప్య
రథే తిష్ఠన్నయతీత్యస్య మన్త్రస్య పూర్వార్ధస్య సారథి ర్దేవతా
ఉత్తరాఽర్థస్య రశ్మయో దేవతా త్రిష్టుప్ ఛన్దః

రథే తిష్ఠన్నయతి వాజినః పురో యత్ర యత్ర కామయతే సుషారథిః ।
అభీశూనాం మహిమానం పనాయత మనః పశ్చా దనుయచ్ఛన్తి రశ్మయః ॥

ఇతి రథ ముపవేశ్య వామ దేవాయ నమ ఇతి నద్యాదౌ క్షిపేత్ -

దారుజం మధునాఽభ్యజ్యాఽ ఘోరేణ దహేత్ ద్రుతమ్ ।
హేమాదినా కృతం యోగ్యం పూర్వవత్ స్థాపయేత్ యథా ।

ప్రతిమాంతు ప్రణవేన క్షిపేత్ - దారుజం మధునాఽభ్యజ్యాఽ ఘోరేణ దహేత్ । హేమాది మయం యోగ్యం కృత్వా తదేవ పూర్వవత్ స్థాపయేత్ ॥ ప్రాసాదేత్వయం విశేషః అనేనైవ విధినా ధ్వజాదికం విసర్జయేత్ ।

ప్రాసాదం మన్త్ర వత్ఖడ్గేన ఛురికయావా సంయోజ్య నూతన ప్రాసాదసిద్ధి పర్యంతం ఖడ్గాదిక మర్చయిత్వా ప్రాసాదేసిద్ధే ఖడ్గాది మన్త్రితాన్ యథాస్థానం ప్రతిష్ఠాకాలే న్యస్య యజమాన మభిషిచ్య తతో లిఙ్గం ప్రతిమాంవా తత్రైవ విధినా సంస్థాప్య । ధ్రువాద్యౌ రిత్యాది మన్త్రాన్ పఠిత్వా స్థిరీకృత్య బహు సంపూజ్య ప్రార్థయేత్ ॥

అథ ప్రార్థనా

భగవ న్భూత భవ్యేశ లోకనాథ జగత్పతే ।
జీర్ణ లిఙ్గ సముద్ధారః కృత స్తేచాఽజ్ఞయా మయా ॥
అగ్నినా దారుజం దగ్ధం క్షిప్తం శైలాదికంజలే ।
ప్రాయ శ్చిత్తాయ దేవేశ అఘోరాఽస్త్రేణ తర్పితమ్ ॥
జ్ఞానతోఽజ్ఞానతోవాపి యథోక్తం నకృతం యది ।
తత్సర్వం పూర్ణమేవాఽస్తు త్వత్ప్రసాదా న్మహేశ్వర ॥
కర్త్రూ రాజ్ఞః ప్రజానాంచ శాన్తి ర్భవతు సర్వదా ।
అస్మాకం శిల్పినాం చైవ సుప్రీతో భవ సర్వదా ॥

ఇతి ప్రతిష్ఠితం నూతన దేవం నత్వా ।

పూర్ణాహుత్యంతం సమాప్య ఆచార్యాదిభ్యో దక్షిణాం దత్వా దేవా న్విసృజ్య బ్రాహ్మణాన్ భోజయేత్ ॥

ఏష సంక్షేపతః ప్రోక్తో జీర్ణోద్ధార విధిస్తవ ।
సర్వేషామేవ దేవానా మేష సాధారణ స్మృతః ॥
యో జీర్ణవిధినా బిమ్బం సంస్కుర్యా న్మానవో భువి ।
ఫలం దశ గుణం తస్య మూలా న్నాస్త్యత్ర సంశయః ॥
వాపీ కూప తటాకానాం సురధా మ్నాం సదాఽనఘ ।
ప్రతిమానాం సభానాంచ సంస్కర్తా యోనరో భువి ॥
పుణ్యం శత గుణం తస్యభవే న్మూలాన్న సంశయః ।
సంశయోఽత్ర నకర్తవ్యో జీర్ణ సంస్కార కర్మణి ॥
మూలా ద్దశ గుణం ప్రోక్తం పుణ్యం కూపే ప్రతిష్ఠితే ।
ప్రతిమాయాం శత గుణం కూపాదేః పరికీర్తితమ్ ॥
ప్రతిమాదే ర్దశగుణం జీర్ణం సంస్కరణా ద్భవేత్ ।
తస్మా త్సర్వ ప్రయత్నేన జీర్ణోద్ధారం సమాచరేత్ ॥

స్ఫుటిత విశీర్ణ శ్వపచ సేవితానాం లిఙ్గానాం తాదృశీనాం బహుపాద శిరః కర్ణ నాసాఽస్య హీనానాం (దేవప్రతిమానాంచ) విధ్యుక్త ప్రకారేణ చాలనం జలాదౌ ప్రతిపాదనంచ కృత్వా - నూతన ప్రకారేణ తస్మి న్నేవ స్థానే పూర్వసజాతీయ ద్రవ్య నిర్మితం తన్మానం తదాకారం లిఙ్గం తాదృశీం ప్రతిమాంవా స్థాపయేత్ -

నిషిద్ధ దూషిత నిషిద్ధ జల మద్య స్పృష్ట విప్రక్షతజ దూషిత పతితాఽద్యర్పిత శ్లేష్మ విణ్మూత్రాది దూషితానాం స్వస్థాన స్థితానామేవ పునస్సంస్కారో నోద్ధారో నాపి ప్రతి పత్తిః ॥

తామ్రాది ధాతు మూర్తీనాం చోర చణ్డాలాది స్పర్శే తామ్రాది ధాతుశుద్ధిం కృత్వా । పునః ప్రతిష్ఠా కర్తవ్యా ।

అర్చా భఙ్గాదౌ తద్దినే ఉపవాసః

ఇతి జీర్ణోద్ధార విధిః

అథ పిణ్డికా జీర్ణోద్ధారః

అథ పిణ్డికాऽదిష్వప్యేవ మేవ జీర్ణోద్ధారం కుర్యాత్ - యథా ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ అస్య స్వామినః పిణ్డికా జీర్ణోద్ధారం కరిష్య - ఇతి సంకల్ప్య -

గణేశ పూజా స్వస్తివాచన నాందీ మాతృకా పూజనాऽచార్యాది ఋత్విగ్వరణాऽఖణ్డ దీపారాధన ప్రధాన దేవతా వాస్తు నవగ్రహ కలశస్థాపనాऽద్యగ్ని ప్రతిష్ఠాప నాంతం కృత్వా ।

కలశం సంస్కృత్య ప్రక్షేప ద్రవ్యాణి ప్రక్షిప్య గన్ధోదకేనాऽ పూర్య దేవస్య పురత స్సంస్థాప్య పూర్వ ప్రముక్త బింబ కలాదిన్యాసమంత్రా నుచ్చార్య సర్వాః కలాః అస్మిన్ కలశే ప్రవేశయామి (న్యసామి) ఇతితాऽస్సర్వాః కలాః కలశే న్యసేత్ -

యథా దైవమూర్తీనాం కుమ్భస్యచ దర్భరజ్జుం బధ్వా తత్త త్ప్రతిమాస్థానాని కూర్చయాస్పృష్ట్వా పూర్వం అస్య స్వామినః అస్యాః దేవ్యాః పాదయోః ప్రవేశిత మకారం అస్మిన్ కుమ్భే ప్రవేశయామీతి కుంభే కూర్చాం ప్రవేశయేత్ - ఏవం సర్వత్ర ప్రతిమా బాహుళ్యే బహవో ఋత్విజో తత్త త్ప్రతిమా స్థానాని దర్భకూర్చైః స్పృష్ట్వా తత్కాలశేషు ప్రణవన్యాస పూర్వకం కుంభజలే సర్వాః కూర్చా నిక్షిపేయుః ।

తతో యజమానః ఫలపుష్పాऽక్షత యుక్త హస్తః దేవం విజ్ఞాపయేత్ ।

త్వత్ప్ర సాదేన నిర్విఘ్నం గేహం నిర్మాయ యత్నసా ।
వాసం కురు మహాదేవ తావత్వం చాऽల్పమందిరే ॥
వసన్ క్లేశం సహిత్వేహ మూర్తిం వై తవ పూర్వవత్ ।
యావ త్కారయతే భక్తః కురుత స్వచ వాంఛితమ్ ॥

ఇతి సంప్రార్థ్య తతః కుద్దాలాది శస్త్రాణి పీఠాదౌ నిధాయ
విశ్వకర్మ న్నితి - విశ్వకర్మ న్నిత్యస్య భౌవనో విశ్వకర్మా త్రిష్టుప్ -
విశ్వకర్మ న్హవిషావ వృధాన స్స్వయం యజస్వ పృథివీ ముతద్యామ్।
ముహ్యన్త్వన్యే అభితో జనాస ఇహాస్మాకం మఘవా సూరిరస్తు।

శస్త్రే విశ్వకర్మాణం సంపూజ్య శస్త్రేణ కుద్దాలాదినా పిణ్డికాం
ఖనిత్వా శనై శ్శనై శ్శ్వభ్రా ద్దేవ ముత్థాప్య మఙ్గల వాద్య ఘోషేణ
మన్దిరాఽన్తరం నీత్వా యథాస్థానాఽవస్థిత పీఠాదౌ దేవం స్థాపయిత్వా
పూర్వ మాకృష్ట కళా ప్రపూర్ణం కుంభం దేవస్య పురత స్సంస్థాప్య -
తజ్జలం కించిత్ దేవశిరసి నిషించేత్।

తత్కుంభం పిణ్డికా నిష్పత్తి పర్యంతం దేవ నికటే స్థాపయేత్ -
తతో దిగ్బలిందత్వా దేవం సంపూజ్య పిణ్డికోద్ధారం కుర్యాత్
తత్త ద్దేవతా మూలమన్త్రైః సహస్ర మష్టోత్తరశత మష్టావింశతి
సంఖ్యాకాభి స్సమిదాజ్య చరుభిర్హుత్వా స్విష్టకృదాది
హోమ శేషం సమాపయేత్ -

సంస్కృతాయాం పిణ్డికాయాం పునర్దేవం యన్త్ర సహితం విధినా
సంస్థాప్య కలశే పూర్వా కృష్ట సర్వకళాః పునర్దేవే ఆవాహయేత్
యథా అముక దేవస్య పూర్వం కలశ ప్రవేశిత సర్వ కళాః పూర్వం
స్వామినః పాదస్థితం పాత్రజలస్థం మకారం స్వామినః పాదయోః
పునః ప్రవేశయామి (అథవా న్యసామి) ఇతి సర్వత్ర కళాః ప్రవేశయేత్।

పాత్ర జలస్థ మకారం పునర్దేవస్య యథాస్థానం ప్రవేశయామీతివా
పూర్వోక్తాని న్యాసాని దేవస్య తత్త స్థానేషు విన్యస్య
సర్వోపచార పూజాం కృత్వా। బలిముత్సృజ్య బ్రాహ్మణాన్
భోజయిత్వా సంతోష్య సదక్షిణాకం కలశ మాచార్యాయ దద్యాత్।

జీర్ణోద్ధార విధి స్స్వామిన్ ఉక్త స్సంక్షేపతో బుధైః।
సర్వేషాంచ మహాదేవ స్వేచ్ఛా సిద్ధి ప్రదోభవ॥
ఏవం ప్రాసాద జీర్ణో ద్ధారం కుర్యాత్ -

ఇతి పిన్డికా జీర్ణోద్ధార విధిః

అధ సంప్రోక్షణ విధిః

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ అస్య దేవదేవోత్తమస్య - స్వామినః దేవాలయే చోర చండాల పతిత శ్వపచాది నిషిద్ధజన ప్రవేశ దోష పరిహార ద్వారా దేవాలయ శుచిత్వ సిద్ధ్యర్థం దీర్ఘకాల నిత్య నైవేద్య దీపారాధనాది కైంకర్య లోప ప్రాయశ్చిత్తార్థం స్పృష్టా స్పృష్ట దోష నివృత్త్యర్థం పూర్వవత్తేజో వత్త్వసిద్ధిద్వారా సకలభక్త మనోభీష్ట ఫలాఽవాప్త్యర్థం సంప్రోక్షణాఖ్యం కర్మ కరిష్యే -
ఇతి సంకల్ప్య -
పూర్వవత్ గణనాధార్చన మారభ్య కలశాగ్ని ప్రతిష్ఠాపనాది పూర్ణాహుత్యంతం కృత్వా మహాస్నపన విధినా దేవం సంస్నాప్య అధవా ఉదకశాన్తి విధినా దేవ మభిషిచ్య సంపూజ్య పునర్బింబ కళాన్యాస పూర్వం ప్రాణ ప్రతిష్ఠాం కృత్వా దేవ మభ్యర్చయేత్ -

ఇతి సంక్షేపతస్సంప్రోక్షణ విధిః

ఆగమ శాస్త్ర ధర్మ శ్లోకాని

ప్రతిమాయాశ్చ యేదోషా హ్యర్చకస్య తపో బలాత్।
సర్వత్రేశ్వర చిత్తస్య నాశంయాన్తి క్షణాత్కిల॥

వాపీ కూప తటాకాది దేవతా యతనానిచ।
అన్న ప్రదాన మారామః పూర్త మిత్యభి ధీయతే॥

కృత్వా దేవగృహం సర్వం ప్రతిష్ఠాప్యచ దేవతామ్।
విధాయ విధివత్పూజాం తల్లోకం విందతే ధ్రువమ్॥

చిన్మయస్యా ద్వితీయస్య నిష్కలస్యాఽశరీరిణః ।
ఉపాసకానాం కార్యార్థం బ్రహ్మణో రూప కల్పనా ॥
చోర చణ్డాల పతిత శ్వోదక్యా స్పర్శనేసతి ।
శవాద్యుపహతా చైవ ప్రతిష్ఠాం పునరాచరేత్ ।

శిలాలక్షణమ్

కాంస్య ఘంటా నినాదాస్యా త్పుంలిఙ్గా విస్ఫులిఙ్గకా ।
తన్మన్ద ల క్షణా స్త్రీస్యా ద్రూపాభావా న్నపుంసకా ॥
అగ్నిపురాణే

అష్ట మఙ్గళాని

మృగరాజం వృషం నాగం వ్యజనం కలశం తథా ।
వైజయన్తీం తథా భేరీం దర్శయే దష్టమఙ్గలాన్ ॥

మాన ప్రమాణమ్

పఞ్చ గుఞ్జాత్మకో మాష స్తే సువర్ణస్తు షోడశ ।
పలం సువర్ణా శ్చత్వారః పఞ్చవాఽపి ప్రకీర్తితః ।
పలం తోలా చతుష్టయ మిత్యా యుర్వేదే

హోమ కుణ్డ ప్రమాణమ్

శతార్ధం హోమ సంఖ్యాయాం కుండంస్యా ద్ద్వాదశాంగులమ్ ।
అష్టోత్తర శతేఽరత్ని సమం హస్తం సహస్రకే ।
అయుతాఖ్యే ద్విహస్తంచ లక్ష హోమం చతుష్కరం
కోటిహోమేఽష్ట హస్తంచ శాస్త్రతః కారయేచ్చతత్ ॥

---

50 స్వాహాకారములకు 12 అం 108 స్వాహాకారములకు హస్త ప్రమాణం 10 వేలకు రెండు హస్తములు 1 లక్షకు 4 హస్తములు 1 కోటికి 8 హస్తములు హోమ కుండం ఉండవలెను.

ఉదక్యా = ఋతుమతీ.

హవనార్హతా

ఋత్విక్పుత్రో గురు ర్భ్రాతా భాగినేయో థవిట్పతిః ।
ఏభిరేవ హుతం యస్తు తద్ధుతం స్వయ మేవహి ॥

మద్య విచారః

పానసం ద్రాక్ష మాధూకం ఖార్జూరం తాల మైక్షవమ్ ।
మాధ్వీకం టాంక మాధ్వీకే మైరేయం నారికేలజమ్ ।
సమానాని విజానీయా న్మద్యా న్యేకాదశైవ తు ॥
కృత్వా దేవ గృహం సర్వం ప్రతిష్ఠాప్యచ దేవతామ్ ।
విధాయ విధివత్పూజాం తల్లోకం విన్దతే ధ్రువమ్ ॥
దేవస్య ప్రతిమాయాస్తు యావన్తః పర మాణవః ।
తావ ద్వర్ష సహస్రాణి విష్ణులోకే మహీయతే ॥

దేవతా ప్రతిమా స్పర్శ నిషేధః

యదా ప్రతిష్ఠితం లిఙ్గం మన్త్ర విద్భి ర్యథా విధి ।
తదా ప్రభృతి శూద్రశ్చ యోషిద్వాపి నసం స్పృశేత్ ॥

అరణేయ పక్షః

అశ్వత్థోయ శ్శమీ గర్భః ప్రశస్తోర్వీ సముద్భవః ।
తస్యయా ప్రాఙ్ముఖీ శాఖా ఉదీచీ చోర్ధ్వగాపివా ॥
అరణి స్తన్మయీ జ్ఞేయా తన్మద్యే చోత్తరాఽరణిః ।
సారవ ద్దారవం చాత్ర మోవిలీచ ప్రశస్యతే ॥
సంసక్త మూలోయశ్శమ్యా సశమీ గర్భ ఉచ్యతే ।
అభావే త్వశమీ గర్భా దాహరే దవిలమ్బితః ॥
చతుర్వింశ త్యఙ్గుల దీర్ఘా విస్తారేణ షడఙ్గులా ।
చతురఙ్గుల ముత్సేధా అరణి ర్యాజ్ఞికైః స్మృతా ॥

మూలా దృష్టాఙ్గులం త్యక్త్వా అగ్రాచ్చ ద్వాదశాఙ్గులమ్ ।
అన్తరం దేవయోనిస్యాత్ తత్ర మధ్యే హుతా శన॥ ।
తత్ర యోజాయతే వహ్ని॥ సకల్యాణ కృదుచ్యతే ।
గోవాలై శ్శణ సంమిశ్రై స్త్రివృద్వృత్త మనంశుకమ్ ।
వ్యామ ప్రమాణం నేత్రం స్యాత్ తేను మధ్యే హుతాశన॥ ॥
తత్రయో జాయతే వహ్ని స్స కల్యాణ కృదుచ్యతే ।

ఇత్యుక్త లక్షణ మరణ్యాదికం సంపాద్య ఉక్తకాలే స్నానాది పూర్వకం సంకల్పాది మాతృపూజాఽభ్యుదయికశ్రాద్ధ బ్రహ్మ వరణాఽహతవాస॥ పరిధానాది కృత్వా శాలాయాం యజమాన ఉప విశతి తస్య దక్షిణాఽజ్యేపత్నీ అథ బ్రహ్మ అరణీమాదాయ అధరారణిం పత్న్యై ఉత్తరారణిం యజమానాయ దద్యాత్ -

తతోఽగ్న్యాధాన దేశే శంకుం ద్వాదశాఙ్గులం ఖాదిరం చతురఙ్గుల మస్తకం నిఖాయ తత్ర రజ్జు పాశం క్షిప్త్వా సార్థ త్రయోదశాఙ్గులం రజ్జ్వన్తం శంక్వంన్తరాళే సంవేష్ట్య ప్రదక్షిణ పరిభ్రామణేన పరిలిఖ్య తత్ర పరిసమూహనాది పఞ్చ సంస్కారాన్ కృత్వా ఆచ్ఛాద్య మన్థన మారభేత్ -

తద్యథా ప్రాగ్రీవ ముత్తర లోమ కృష్ణాజిన మాస్తీర్య తత్రోదగగ్రా మధరారణిం నిధాయ । తత్పూర్వత ఉత్తరారణించ అధరారణ్యా ముక్త లక్షణ మన్థన ప్రదేశే ప్రమన్థమూలం నిధాయ చాత్రాగ్రే చోవిలీ ముదగగ్రాంచ నేత్రేణ చాత్రం త్రిర్వేష్టయిత్వా గాఢం ధృత్వా పశ్చిమాభి ముఖోప విష్టయా పత్న్యా మన్థయేత్ । యావ దగ్నేరు త్పత్తి॥ -

పత్న్యా మన్థనాఽసామర్థ్యే అన్యే బ్రాహ్మణా శ్శుచయో మన్థయన్తి ఏవం యజమానాఽసామర్థ్యే అన్యో యన్త్రం ధారయతి ।

తతో జాతమగ్నిం మృణ్మయే పాత్రే శుష్కగోమయ
పిణ్డ చూర్ణోపరి నిహితతూలే సపురీషం ప్రక్షిప్య సంధుక్ష్య
ప్రజ్వాల్య పూర్వ సంస్కృతే దేశే ఆదధ్యాత్ -

తత్ర బ్రహ్మోపవేశనాది దేవతాభిధాన పర్యుక్షణాన్తం కృత్వా
పూర్వ వద్ధోమం కుర్యాత్

ఇత్యారణేయ పక్షః

హనుమత్ప్రతిష్ఠా ప్రయోగః

శుచౌ దేశే మణ్డప స్థణ్డిలాదికం కృత్వా సుముహూర్తే నిత్యకర్మ
సమాప్య శిల్పిస్థానాద్దేవం తత్రాఽనీయ ఆసనే నిధాయ ఆచాన్తః
ప్రాణానాయమ్య - ఏవం - తిథౌ మమ దీర్ఘాయు ర్లక్ష్మీ సర్వకామ
సమృద్ధ్యర్థం సర్వేషాం రక్షోభూత ప్రేత పిశాచ బ్రహ్మ రాక్షస యక్ష
యమదూత శాకినీ ఢాకినీ గ్రహ పీడా కృత్యాఽభిచారిక
సర్వబాధా నివృత్త్యర్థం హనుమత్ప్రతిష్ఠాం కరిష్య ఇతి సంకల్ప్య -

తదఙ్గత్వేన గణేశ పూజనం స్వస్తివాచనం నాన్దీ నవగ్రహ
పూజన మచార్యాది వరణంచ కరిష్య ఇతి సంకల్ప్య గణేశ పూజన
మారభ్యాఽచార్య వరణాంతం కృత్వా అగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య
ఆజ్యభా గాన్తం కృత్వా గ్రహేభ్య స్తిల హోమంచ కృత్వా
ప్రధాన దేవతా హోమం కుర్యాత్ - తద్యథా

ఓం నమో భగవతే రామచన్ద్రాయ స్వాహా - విష్ణవ ఇదం నమమ

ఓం హనుమతే స్వాహా - హనుమత ఇదం నమమ -

ఇత్యేతాభ్యా మష్టోత్తర శతం చరుణాహుత్వా సహస్రశీర్షా
ఇతి పురుష సూక్తేన తిలాహుతీ స్తైరేవ జుహుయాత్ స్విష్టకృదా
ది హోమశేషం సమాప్య వ్యాహృతి హోమం పఞ్చ వారుణ

ప్రజాపతి హోమంచ కృత్వా దిగ్పాలేభ్యో బలీన్ దద్యాత్
తతో దేవం నత్వా

స్వాగతం దేవ దేవేశ విశ్వరూప నమోస్తుతే ।
సాన్నిధ్యం దేహిమే దేవ స్వార్చాయాం సుస్థిరోభవ ॥

ఇతి ప్రార్థ్య - ఉత్తిష్ఠ బ్రహ్మణస్పత ఇత్యస్య విషమా బృహతీ ।
ఉత్తిష్ఠ బ్రహ్మణ స్పతే దేవయన్త స్త్వేమహే ।
ఉపప్రయన్తు మరుత స్సుదానవ ఇన్ద్ర ప్రాశూర్భవా సచా ॥

ఇతి సర్విగాచార్యో దేవ ముత్థాప్య యజ్ఞీయ కాష్ఠపీఠే నిధాయ
పఞ్చగవ్యైః పఞ్చామృతైశ్చ పృథక్ పృథక్ తత్తన్మన్త్రైః సంస్నాపయేత్-
తత శ్శన్నో దేవీతి శుద్ధోదకేన సంస్నాప్య ఘృతాభ్యఙ్గ
ముద్వర్తన ముష్ణోదకేన క్షాళనం కృత్వా పునశ్చతుర్భిః
కలశై ర్వారుణ మన్త్రై రభిషిచ్య ।

వారుణమన్త్రాః ఇమంమే వరుణ ఇత్యాద్యాః పునస్సర్వౌషధీ
జలేన గఙ్గోదకేన, ఆపోహిష్ఠా మయో భువ ఇతి తిసృభిః
పావమాన సూక్తేనచ సంస్నాప్య వాససీ పరిధాయ్యో
పవీతం దత్వా గన్ధ పుష్ప ధూప దీపై స్సంపూజ్య
నీరాజనంచ కృత్వా సువర్ణాది పాత్రే మధు ఘృతం గృహీత్వా
హిరణ్య శలాకయా । చిత్రం దేవానా మిత్యర్థర్చేన
చిత్రం దేవానా మిత్య స్యాంగీరస సూర్య స్త్రిష్టుప్ -

చిత్రం దేవానా ముదగా దనీకం చక్షుర్మి త్రస్య వరుణ స్యాగ్నేః ।
ఇత్యర్థర్చేన తేజోసి శుక్రమ స్యమృతమసి ధామ నామాసి
ప్రియం దేవానా మనాధృష్టం దేవ యజనమసి ॥

ఇతి మన్త్రేణచ ఓం నమో భగవతే హనుమతే నమః ।
ఇతి దక్షిణ సవ్యే నేత్రే మన్త్రావృత్యా లిఖేత్ -

తత అఙ్జనేనాఽఙ్జయిత్వా భక్ష్య భోజ్యాదర్శాది దర్శయేత్ -
తదాగ్రే కోపి నతిష్ఠేత్ । తతః పురుష సూక్తేన స్తుత్వా దేవం
నీరాజయిత్వా రుద్రాయ నమ ఇతి బలిం దద్యాత్ ।

తతో దేవ ముత్థాప్య శయ్యాయా మాసనేవా నిధాయ న్యాసంకుర్యాత్
పూర్వోక్త న్యాసాన్ కృత్వా అభిమన్త్రిత జలేనాఽభిషిచ్య సుముహూర్తే
ముఖ్య మన్దిరే పురుష సూక్తేన గాయత్ర్యా ధృవసూక్తేనవా
అర్చామూర్తిం ప్రతిష్ఠాప్య ప్రాణ ప్రతిష్ఠాం కుర్యాత్ -

తతో దేవస్య కర్ణే గాయత్రీం జప్త్వా పురుష సూక్తేన స్తుత్వా
పాదనాభి శిరస్స్పృష్ట్వా ప్రార్థయేత్ -

స్వాగతం దేవ దేవేశ మద్భాగ్యా త్త్వమిహాగతః ।
ప్రాకృతం త్వ మదృష్ట్వా మాంబాలవ త్పరిపాలయ ॥
ధర్మార్థ కామ సిద్ధ్యర్థం శివోభవ శివాయనః ।
సాన్నిధ్యంతు మహావీర స్వార్చాయాం పరికల్పయ ॥
యావ చ్చన్ద్రావనీ సూర్యా స్తిష్ఠన్త్య ప్రతి ఘాతినః ।
తావ త్త్వయాత్ర దేవేశ స్థేయం భక్తాఽను కమ్పయా ॥

ఇతి సంప్రార్థ్య సంపూజ్య సిన్దూరాదినా సుశోభితం కృత్వా -
నారికేళం సమర్ప్య రక్త పతాకాం ధ్వజం చోచ్ఛ్రయేత్ ।
తతః పూర్ణాహుతిః హుత్వా కర్మశేషం సమాప్య
దేవా న్విసృజ్య ఆచార్యాదిభ్యో దక్షిణాం దద్యాత్
తతో బ్రాహ్మణ భోజన మన్యత్ సర్వం పూర్వవత్

ఇతి శ్రీ హనుమ త్ప్రతిమా స్థాపన ప్రయోగ స్సమాప్తః
హరిః ఓమ్

యజమానాభిషేక మన్త్రాః

ఆపో హిష్ఠేతి నవర్చస్య సూక్తస్య అమ్బరీష స్సిన్ధుద్వీప
ఆపో గాయత్రీ పఞ్చమీ వర్ధమానా సప్తమీ ప్రతిష్ఠా
అన్త్యేద్వే అనుష్టుభౌ యజమానాభి షేకే వినియోగః -

ఆపో హిష్ఠా మయో భువ స్తాన ఊర్జేదధాతన । మహేరణాయ చక్షసే ।
యోవ శ్శివతమో రస స్తస్యభాజయతే హనః । ఉశతీ రివ మాతరః ।
తస్మా అరఙ్గమామవో యస్య క్షయాయ జిన్వథ । ఆపో జనయథాచనః ।
శన్నో దేవీ రభిష్టయ ఆపోభవన్తు పీతయే । శంయో రభి స్రవన్తునః ।
ఈశానా వార్యాణాం క్షయన్తీ శ్చర్షణీనామ్ । అపో యాచామి భేషజమ్ ।
అప్సుమే సోమో అబ్రవీ దన్తర్విశ్వాని భేషజా । అగ్నించ విశ్వశమ్భువమ్ ।
ఆపః పృణీత భేషజం వరూథం తన్వే 3 మమ । జ్యోక్చ సూర్యందృశే ।
ఇదమాపః ప్రవహత యత్కించ దురితం మయి ।
యద్వాహ మభిదుద్రోహ యద్వాశేప ఉతా నృతమ్ ।
ఆపో అద్యాన్వ చారిషం రసేన సమగ స్మహి ।
పయస్వా నగ్న ఆగహితం మాసం సృజ వర్చసా ॥

సముద్ర జ్యేష్ఠా ఇతి చతసృణాం మైత్రా వరుణి ర్వసిష్ఠ ఆదిత్యా
స్త్రిష్టుప్ - యజమానాఽభిషేకే వినియోగః -

సముద్ర జ్యేష్ఠా స్సలిలస్య మధ్యా త్పునానా యన్త్య నివిశ మానాః ।
ఇన్ద్రో యావజ్రీ వృషభో రరాద తా ఆపో దేవీ రిహ మామవన్తు ।

యా ఆపో దివ్యా ఉతవా స్రవన్తి ఖనిత్రిమా ఉతవా యాస్స్వయంజాః ।

సముద్రార్థా యాశ్శుచయః పావకా స్తా ఆపో దేవీ రిహ మామవన్తు ॥

యాసాం రాజా వరుణో యాతి మధ్యే సత్యాఽనృతే అవపశ్యఞ్జనానామ్ ।

మధుశ్చుత శ్శుచయో యాః పావకా స్తా ఆపో దేవీ రిహ మామవన్తు ॥

యాసు రాజా వరుణో యాసు సోమో విశ్వేదేవా యాసూర్జం మదన్తి ।

వైశ్వానరో యాస్వగ్నిః ప్రవిష్ట స్తా ఆపో దేవీ రిహ మామవన్తు ॥

స్వాదిష్ఠయా మధుచ్ఛన్దా వైశ్వామిత్రః పవమానస్సోమో గాయత్రీ –

స్వాదిష్ఠయా మదిష్ఠయా పవస్వ సోమ ధారయా । ఇన్ద్రాయ పాతవే సుతః ॥

రక్షోహా విశ్వచర్షణి రభియోని మయోహతమ్ । ద్రుణా సధస్థ మాసదత్ ॥

వరివో ధాతమో భవ మంహిష్ఠో వృత్రహన్తమః । పర్షిరాధో మఘోనామ్ ॥

అభ్యర్ష మహానాం దేవానాం వీతి మన్ధసా । అభివాజ ముతశ్రవః ॥

త్వమచ్ఛా చరామసి తదిదర్థం దివేదివే । ఇన్దో త్వేన ఆశసః ॥

పునాతితే పరిస్రుతం సోమం సూర్యస్య దుహితా । వారేణ శశ్వతా తనా ॥

తమీ మణ్వీః సమర్య ఆగృభ్ణన్తి యోషణో దశ । స్వసారః పార్యే దివి ॥

తమీం హిన్వన్త్యగ్రువో ధమన్తి బాకురం దృతిమ్ । త్రిధాతువారణం మధు ॥

అభీ౩ మమఘ్న్యా ఉత శ్రీణన్తి ధేనవ శ్శిశుమ్ । సోమ మిన్ద్రాయ పాతవే ॥

అస్యే దిన్ద్రో మదేష్వా విశ్వా వృత్రాణి జిఘ్నతే । శూరో మఘాచ

మంహతే ॥

ఇమంమే వరుణ ఇత్యస్య వరుణో గాయత్రీ -
తత్త్వాయామీత్యస్య వరుణ త్రిష్టుప్ -
ఇమంమే వరుణ శ్రుధీహవ మద్యాచ మృళయ । త్వా మవస్యు రాచకే ।
తత్త్వాయామి బ్రహ్మణా వన్దమాన స్తదాశాస్తే యజమానో హవిర్భిః ।
అహేళమానో వరుణేహ బోధ్యురుశగ్ం సమాన ఆయుః ప్రమోషీః ।
యదన్తి యచ్చదూరక ఇత్యస్య పవమాన సోమో గాయత్రీ -
యదన్తి యచ్చ దూరకే భయం విన్దతి మామిహ । పవమాన వితజ్జహి ।
పవమానస్సో అద్యనః పవిత్రేణ విచర్షణిః । యఃపోతా సపునాతునః ।
యత్తే పవిత్ర మర్చిష్యగ్నే వితత మన్తరా । బ్రహ్మ తేన పునీహినః ।
ఉభాభ్యాం దేవ సవితః పవిత్రేణ సవేనచ । మాం పునీహి విశ్వతః ।
త్రిభిష్ట్వం దేవ సవిత ర్వర్షిష్ఠైః సోమ ధామభిః । అగ్నే దక్షైః పునీహినః ।
పునన్తు మాం దేవజనాః పునన్తు వసవో ధియా ।
విశ్వే దేవాః పునీతమా జాతవేదః పునీహిమా ॥
ప్రప్యాయస్వ ప్రస్యన్దస్వ సోమ విశ్వేభిః రంశుభిః దేవేభ్య ఉత్తమం హవిః ।
ఉపప్రియం పనిప్నతం యువాన మాహుతీ వృధమ్। అగన్మ బిభ్రతో నమః।
అలాయ్యస్య పరశు ర్ననాశత మాపవస్వ దేవసోమ । అఖం చిదేవ దేవసోమ।
యః పావమానీ రధ్యే త్యృషిభి స్సంభృతం రసమ్ ।
సర్వం సపూత మశ్నాతి స్వదితం మాత రిశ్వనా ।
పావమానీ ర్యో అధ్యే త్యృషిభి స్సంభృతం రసమ్ ।
తస్మై సరస్వతీ దుహే క్షీరం సర్పి ర్మధూ దకమ్ ।

పావమానీ స్స్వస్త్యయనీ స్సుదు ఘాహి ఘృతశ్చుతః ।
ఋషిభి స్సంభృతో రసో బ్రాహ్మణేష్వ మృతం హితమ్ ॥
పావమానీ ర్దిశన్తున ఇమం లోక మథో అముమ్ ।
కామాన్ త్సమర్థ యన్తునో దేవీర్దేవై స్సమాహితాః ॥
యేన దేవాః పవిత్రేణాఽత్మానం పునతే సదా ।
తేన సహస్ర ధారేణ పావమాన్యః పునన్తు మామ్ ॥
ప్రాజాపత్యం పవిత్రం శతోద్యామం హిరణ్మయమ్ ।
తేన బ్రహ్మ విదో వయం పూతం బ్రహ్మ పునీమహే ॥
ఇన్ద్రః పునీతి సహమాపునాతు సోమ స్స్వస్త్యా వరుణ స్సమీచ్యా ।
యమోరాజా ప్రమృణాభిః పునాతుమా జాతవేదా మూర్జయన్త్యా పునాతు ॥

ఇతి మార్జన మన్త్రాః

సురాస్త్వా మభిషిఞ్చన్తు బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరాః ।
వాసుదేవో జగన్నాథ స్సదా సంకర్షణో విభుః ॥
ప్రద్యుమ్న శ్చాఽనిరుద్ధశ్చ భవన్తు విజయాయ తే ।
ఆఖణ్డలోఽగ్ని ర్భగవా న్యమో వై నిర్‌ఋతి స్తథా ॥
వరుణః పవనశ్చైవ ధనదో రుద్ర ఏవచ ।
బ్రహ్మణా సహితాఽశేష దిక్పాలాః పాన్తుతే సదా ॥
కీర్తి ర్లక్ష్మీ ర్ధృతి ర్మేధా పుష్టి శ్శ్రద్ధా క్రియా మతిః ।
బుద్ధి ర్లజ్జా వపుః కాన్తి స్తుష్టిః క్షాన్తి శ్చమాతరః ॥

ఏతా స్త్వా మభిషిఞ్చన్తు ధర్మ పత్న్య స్సమాగతాః ।
ఆదిత్య శ్చన్ద్రమా భౌమ బుధ జీవ సితార్కజాః ।
గ్రహా స్త్వా మభిషిఞ్చన్తు రాహు కేతూ చసర్వదా ॥
దేవ దానవ గన్ధర్వా యక్ష రాక్షస పన్నగాః ।
ఋషయో మునయో గావో దేవ మాతర ఏవచ ॥
దేవపత్న్యో ద్రుమా నాగా దైత్యా శ్చాఽప్సరసాం గణాః ।
అస్త్రాణి సర్వశస్త్రాణి రాజానో వాహనానిచ ॥
ఔషధానిచ రత్నాని కాలస్యాఽవయవా శ్చయే ।
సరిత స్సాగరా శ్శైలా స్తీర్థాని జలదా నదాః ॥
ఆయాన్తు యజమానస్య దురిత క్షయ కారకాః ।
ఏతే త్వా మభిషిఞ్చన్తు సర్వ కామార్థ సిద్ధయే ॥
ఆదిత్యా వసవో రుద్రా విశ్వే దేవా మరుద్గణాః ।
అభిషిఞ్చన్తు తే సర్వే ధర్మ కామాఽర్థ సిద్ధయే ॥

అమృతాఽభిషేకో అస్తు

ఇమా ఆప శ్శివతమా ఇమా స్సర్వస్య భేషజీః ।
ఇమా రాష్ట్రస్య వర్ధనీ రిమా రాష్ట్ర భృతోఽమృతాః ॥
యాభి రిన్ద్ర మభ్యషించ త్ప్రజాపతి స్సోమం రాజానం వరుణం యమం
మనుమ్। తాభి రద్భి రభిషిఞ్చామి త్వ మహం రాజ్ఞాం త్వమధి రాజో భవేహ।
మహాన్తం త్వా మహీనాం స్సమ్రాజం చర్షణీనామ్ ।
దేవీ జని త్ర్యజీజన ద్భద్రాజని త్ర్యజీజనత్ ॥
దేవస్యత్వా సవితుః ప్రసవే శ్వినో ర్బాహుభ్యాం పూష్ణో హస్తాభ్యా
మగ్నే స్తేజసా సూర్యస్య వర్చ సేంద్రస్యేన్ద్రి యేణాఽభిషిఞ్చామి ।

ఆనో భద్రా ఇతి దశర్చస్య సూక్తస్య గోతమో రాహూగణో
విశ్వే దేవా జగతీ। షష్ఠీ విరాట్ స్థానా అన్త్యా స్త్రిస్రః -
స్వస్తిన ఇతి పఞ్చానాం స్వస్త్యాఽత్రేయో విశ్వేదేవా స్త్రిష్టుప్ -
అన్త్యే ద్వే అనుష్టుభౌ శన్న ఇన్ద్రాగ్నీతి పఞ్చ దశర్చస్య సూక్తస్య
వసిష్ఠో విశ్వే దేవా స్త్రిష్టుప్। శాన్తి సూక్త పారాయణే వినియోగః -

ఆనో భద్రాః క్రతవో యన్తు విశ్వతోఽదబ్ధాసో అపరీతాస ఉద్భిదః।
దేవానో యథా సద మిద్వృధే అస న్నప్రాయువో రక్షితారో దివేదివే।
దేవానాం భద్రా సుమతిరృజూయతాం దేవానాం రాతి రభినో నివర్తతామ్।
దేవానాం సఖ్య ముపసేదిమా వయం దేవాన ఆయుః ప్రతిరన్తు జీవసే।
తాన్పూర్వయా నివిదా హూమహే వయం భగం మిత్ర మదితిం
దక్ష మస్రిధమ్। అర్యమణం వరుణం సోమ మశ్వినా సరస్వతీనః
సుభగా మయస్కరత్। తన్నో వాతో మయోభు వాతు భేషజం
తన్మాతా పృథివీ తత్పితా ద్యౌః। తద్గ్రావాణ స్సోమ సుతో
మయోభువ స్తదశ్వినా శృణుతం ధిష్ణ్యా యువమ్।
తమీశానం జగత స్తస్థుష స్పతిం ధియం జిన్వ మవసే హూమహే వయమ్।
పూషానో యథా వేద సామ సద్వృధే రక్షితా పాయు రదబ్ధ స్స్వస్తయే।
స్వస్తిన ఇన్ద్రో వృద్ధశ్రవా స్స్వస్తినః పూషా విశ్వవేదాః।
స్వస్తిన స్తార్క్ష్యో అరిష్టనేమి స్స్వస్తినో బృహస్పతి ర్దధాతు।
పృష దశ్వా మరుతః పృశ్ని మాతర శ్శుభం యయావో విదథేషు జగ్మయః।
అగ్ని జిహ్వా మనవ స్సూర చక్షసో విశ్వేనో దేవా అవసాఽగమన్నిహ।

భద్రం కర్ణేభి శ్శృణుయామ దేవా భద్రం పశ్యే మాక్షభి ర్యజత్రాః ।
స్థిరై రఙ్గై స్తుష్టువాంస స్తనూభి ర్వ్యశేమ దేవహితం యదాయుః ।
శతమిన్ను శరదో అన్తి దేవా యత్రాన శ్చక్రా జరసం తనూనామ్ ।
పుత్రాసో యత్ర పితరో భవన్తి మానో మధ్యారీరిషతాఽయు ర్గన్తోః ।
అదితి ర్ద్యౌ రదితి రన్తరిక్ష మదితి ర్మాతా సపితా సపుత్రః ।
విశ్వేదేవా అదితిః పఞ్చజనా అదితి ర్జాత మదితి ర్జనిత్వమ్ ॥

స్వస్తినో మిమీతా ఇత్యస్య విశ్వేదేవా త్రిష్టుప్ - అనుష్టుభః -

స్వస్తినో మిమీతా మశ్వినా భగః స్వస్తి దేవ్యదితి రనర్వణః ।
స్వస్తి పూషా అసురో దధాతు నస్స్వస్తిద్యావా పృథివీ సుచేతునా ॥
స్వస్తయే వాయు ముపబ్రవామహై సోమం స్వస్తి భువనస్య యస్పతిః ।
బృహస్పతిం సర్వగణం స్వస్తయే స్వస్తయ ఆదిత్యాసో భవన్తునః ॥
విశ్వే దేవానో అద్యా స్వస్తయే వైశ్వానరో వసు రగ్ని స్వస్తయే ।
దేవా అవ న్త్వృభవ స్స్వస్తయే స్వస్తినో రుద్రః పాత్వం హసః ॥

స్వస్తి మిత్రా వరుణా స్వస్తి పథ్యే రేవతి ।
స్వస్తిన ఇన్ద్రశ్చాగ్నిశ్చ స్వస్తినో అదితేకృధి ॥
స్వస్తి పన్థా మను చరేమ సూర్యా చన్ద్రమసావివ ।
పునర్దదతాఘ్నతా జానతా సఙ్గ మేమహి ॥

స్వస్త్యయనం తార్క్ష్య మరిష్టనేమిం మహద్భూతం వాయసం దేవతానామ్ ।
అసురఘ్న మిన్ద్ర సఖం సమత్సు బృహద్యశో నావ మివారు హేమ ॥

అంహో మ్చ మాఙ్గిరసం గయంచ స్వస్త్యాఽఽత్రేయం మనసాచ తార్క్ష్యమ్ ।
ప్రయతపాణి శ్శరణం ప్రపద్యే స్వస్తిసం బాధే ష్వభయంనో అస్తు ॥

శన్న ఇన్ద్రాగ్నీ భవత ఇత్యస్య మైత్రా వరుణి ర్వసిష్ఠో విశ్వేదేవా స్త్రిష్టుప్ -

శన్న ఇన్ద్రాఽగ్నీ భవతా మవోభి శ్శన్న ఇన్ద్రా వరుణా రాత హవ్యా ।
శమిన్ద్రా సోమా సువితాయ శంయో శ్శన్న ఇన్ద్రా పూషణా వాజసాతౌ ॥
శంనో భగ శ్శము నశ్శంసో అస్తు శంనః పురంధి శ్శముసన్తు రాయః ।
శంన స్సత్యస్య సుయమస్య శంసః శంనో అర్యమా పురుజాతో అస్తు ॥
శన్నో ధాతా శము ధర్తానో అస్తు శంన ఉరూచీ భవతు స్వధాభిః ।
శంరోదసీ బృహతీ శంనో అద్రిః శంనో దేవానాం సుహవాని సన్తు ॥
శంనో అగ్ని ర్జ్యోతి రనీకో అస్తు శంనో మిత్రా వరుణా వశ్వినా శమ్ ।
శంన స్సుకృతాం సుకృతాని సన్తు శంన ఇషిరో అభివాతు వాతః ॥
శంనో ద్యావా పృథివీ పూర్వ హూతౌ శమన్తరిక్షం దృశయేనో అస్తు ।
శంన ఓషధీ ర్వనినో భవన్తు శంనో రజస స్పతి రస్తు జిష్ణుః ॥
శంన ఇన్ద్రో వసుభి ర్దేవో అస్తు శమాదిత్యేభి ర్వరుణ స్సుశంసః ।
శంనో రుద్రో రుద్రేభి ర్జలాష శ్శన్న స్త్వష్టాఽగ్నాభి రిహ శృణోతు ॥
శంన సోమో భవతు బ్రహ్మ శంన శ్శంనో గ్రావాణ శ్శముసన్తు యజ్ఞాః ।
శంన స్స్వరూణాం మితయో భవన్తు శంనః ప్రస్వ గ శమ్వస్తు వేదిః ॥
శంన స్సూర్య ఉరు చక్షా ఉదేతు శంన శ్చతస్రః ప్రదిశో భవన్తు ।
శన్నః పర్వతా ధ్రువయో భవన్తు శంన స్సిన్ధవ శ్శము సన్త్వాపః ॥

శన్నో అదితి ర్భవతు వ్రతేభి శ్శంనో భవన్తు మరుత స్స్వర్కాః ।
శన్నో విష్ణు శ్శము పూషానో అస్తు శంనో భవిత్రం శమ్వస్తు వాయుః ॥
శన్నో దేవ స్సవితా త్రాయమాణ శ్శంనో భవన్త్వా ఉషసో విభాతీః ।
శన్నః పర్జన్యో భవతు ప్రజాభ్యః శన్న క్షేత్రస్య పతి రస్తు శంభుః ॥
శన్నో దేవా విశ్వదేవా భవన్తు శంసరస్వతీ సహ ధీభిరస్తు ।
శ మభిషాచ శ్శము రాతిషాచ శ్శన్నో దివ్యాః పార్థివా శ్శన్నో అప్యాః ॥
శన్న స్సత్యస్య పతయో భవన్తు శన్నో అర్వన్త శ్శము సన్తుగావః ।
శన్న ఋభవ స్సుకృత స్సుహస్తాః శన్నో భవన్తు పితరో హవేషు ॥
శంనో అజ ఏక పాద్దేవో అస్తు శంనో హి ర్బుధ్న్య శ్శం సముద్రః ।
శంనో అపాం నపాత్ పేరు రస్తు శంనః పృశ్ని ర్భవతు దేవగోపా ॥
ఆదిత్యా రుద్రా వసవో జుషన్తేదం బ్రహ్మ క్రియమాణం నవీయః ।
శృణ్వన్తునో దివ్యాః పార్థివాసో గోజాతా ఉతయే యజ్ఞియాసః ॥
యే దేవానాం యజ్ఞియా యజ్ఞియానాం మనో ర్యజత్రా అమృతా ఋతజ్ఞాః ।
తేనో రాసన్తా మురు గాయ మద్య యూయం పాత స్వస్తిభి స్సదానః ॥
ఆశు శ్శిశాన ఇత్యస్య ఇన్ద్రోఽప్రతి రథాదయ స్త్రిష్టుప్ త్రయోదశ్య నుష్టుప్-
ఆశుశ్శిశానో వృషభోన భీమో ఘనా ఘనః క్షోభణ శ్చర్షణీనామ్ ।
సంక్రన్దనోఽ నిమిష ఏక వీర శ్శతం సేనా అజయ త్సాక మిన్ద్రః ॥
సంక్రన్దనేనాఽ నిమిషేణ జిష్ణునా యుత్కారేణ దుశ్చ్యవనేన ధృష్ణునా ।
తదిన్ద్రేణ జయత తత్సహధ్వం యుధో నర ఇషు హస్తేన వృష్ణా ॥

స ఇషు హస్తై స్సనిషఙ్గిభి ర్వశీ సంస్రష్టా సయుధ ఇన్ద్రో గణేన ।

సంసృష్ట జిత్సోమపా బాహు శర్ధ్యు౽గ్రధన్వా ప్రతిహితాభి రస్తా ॥

బృహస్పతే పరిదీయా రథేన రక్షోహా మిత్రాం అప బాధమానః ।

ప్రభఞ్జ న్త్సేనాః ప్రమృణో యుధా జయ న్నస్మాక మేధ్యవితా రథానామ్ ॥

గోత్రభిదం గోవిదం వజ్రబాహుం జయన్త మజ్మ ప్రమృణన్త మోజసా ।

ఇమం సజాతా అనువీరయధ్వ మిన్ద్రం సఖాయో అను సంరభధ్వమ్ ॥

అభి గోత్రాణి సహసా గాహమానో౽దయో వీర శ్శతమన్యు రిన్ద్రః ।

దుశ్చ్యవనః పృతనాషా డయుధ్యో౽స్మాకం సేనా అవతు ప్రయుత్సు ॥

ఇన్ద్ర ఆసాం నేతా బృహస్పతి ర్దక్షిణా యజ్ఞః పురఏతు సోమః ।

దేవ సేనానా మభి భఞ్జతీనాం జయన్తీనాం మరుతో యన్త్వగ్రమ్ ॥

ఇన్ద్రస్య వృష్ణో వరుణస్య రాజ్ఞ ఆదిత్యానాం మరుతాం శర్ధ ఉగ్రమ్ ।

మహా మనసాం భువనచ్యవానాం ఘోషో దేవానాం జయతా ముదస్థాత్ ॥

ఉద్ధర్షయ మఘవ న్నాయుధా న్యుత్సత్వనాం మామకానాం మనాంసి ।

ఉద్వృత్రహ న్వాజినాం వాజినా న్యుద్రథానాం జయతాం యన్తు ఘోషాః ॥

అస్మాక మిన్ద్ర స్సమృతేషు ధ్వజే ష్వస్మాకం యా ఇషవ స్తాజయన్తు ।

అస్మాకం వీరా ఉత్తరే భవన్త్వస్మాఁ ఉ దేవా అవతా హవేషు ॥

అమీషాం చిత్తం ప్రతి లోభయన్తీ గృహాణాం గాన్యప్వే పరేహి ।

అభి ప్రేహి నిర్దహ హృత్సు శోకై రన్ధేనా మిత్రా స్తమసా సచన్తామ్ ॥

ప్రేతా జయతానర ఇన్ద్రో వశ్శర్మ యచ్ఛతు ।
ఉగ్రావ స్సన్తు బాహవోఽనా ధృష్యా యథాసథ ॥
అసౌ యాసేనా మరుతః పరేషా మభ్యైతి నఓజసా స్పర్థమానా ।
తాంగూహత తమసా పవ్రతేన యథా మీషా మన్యో అన్యం నజానాత్ ।
అంధా అమిత్రా భవతా శీర్షాణా అహీయ ఇవ ।
తేషాంవో అగ్ని దగ్ధానా మగ్ని మూఢానా మింద్రో హన్తు వరం వరమ్ ॥
ముఞ్చామి త్వేత్యస్య ప్రాజాపత్యో యక్ష్మనాశన ఇన్ద్రాగ్నీ
త్రిష్టుప్ -
ముఞ్చామి త్వా హవిషా జీవనాయ కమజ్ఞాత యక్ష్మా దుతరాజ యక్ష్మాత్ ।
గ్రాహ ర్జగ్రాహ యదివై తదేనం తస్యా ఇన్ద్రాగ్నీ ప్రముముక్త మేనమ్ ॥
యది క్షితాయు ర్యదివా పరేతో యది మృత్యో రన్తికం నీత ఏవ ।
తమాహరామి నిర్ ఋతే రుపస్థా దస్పార్ష మేనం శత శారదాయ ॥
సహస్రాక్షేణ శత శారదేన శతాఽయుషా హవిషా హార్ష మేనమ్ ।
శతం యథేమం శరదో నయాతీ న్ద్రో విశ్వస్య దురితస్య పారమ్ ॥
శతం జీవ శరదో వర్ధమాన శ్శతం హేమన్తా న్ఛతము వసన్తాన్ ।
శత మిన్ద్రాఽగ్నీ సవితా బృహస్పతి శ్శతాయుషా హవిషేమం పునర్దుః ।
ఆహార్షన్త్వా విదన్త్వా పున రాగాః పునర్నవ ।
సర్వాఙ్గ సర్వ న్తే చక్షుః సర్వ మాయుశ్చతేఽవిదమ్ ॥

త్యమూషు వాజిన మిత్యస్య అరిష్టనేమి స్తార్క్ష్య స్త్రిష్టుప్ -

త్యమూషు వాజినం దేవ జూతం సహావానం తరుతారం రథానామ్ ।

అరిష్ట నేమిం పృతనా జమాశుం స్వస్తయే తార్క్ష్య మిహా హువేమ ।

ఇన్ద్రస్యేవ రాతి మాజో హువానాః స్వస్తయే నావ మివారుహేమ ।

ఉర్వీన పృథ్వీ బహులే గభీరే మావా మేతా మాపరే తారిషామ ।

సద్య శ్చిద్య శ్శవసా పఞ్చకృష్టీ స్సూర్య ఇవ జ్యోతిషా ప స్తతాన ।

సహస్రసా శ్శతసా అస్య రంహి ర్నస్మా వరన్తే యువతిం న శర్యామ్ ।

మహి త్రీణా మితి త్రయాణాం సత్యధృతి ర్వారుణి

రాదిత్యో గాయత్రీ -

మహి త్రీణా మవోస్తు ద్యుక్షం మిత్రస్యార్యమ్ణః ।

దురాధర్షం వరుణస్య । నహి తేషా మమా చన నాధ్వసు

వారణేషు । ఈశే రిపు రఘశంసః । యస్మై పుత్రాసో అదితేః

ప్రజీవసే మర్త్యాయ । జ్యోతి ర్యచ్ఛ న్త్యజస్రమ్ ।

తచ్ఛంయో రావృణీ మహే । గాతుం యజ్ఞాయ ।

గాతుం యజ్ఞ పతయే । దైవీ స్స్వస్తి రస్తునః ।

స్వస్తి ర్మానుషేభ్యః । ఊర్ధ్వం జిగాతు భేషజమ్ ।

శన్నో అస్తు ద్విపదే । శంచతుష్పదే ।

ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః

హరిః ఓమ్

శ్రీ గురుభ్యో నమః హరిః ఓమ్

రుద్ర స్వాహాకార హెూమ విధిః

ఆచమ్య - ఏవం - తిథౌ - క్రియమాణ - కర్మణి

రుద్రస్వాహా కార హెూమం అన్యోన్య సహాయేన కరిష్యామః -

ఓమ్ గణానాన్త్వా గణపతిగ్ం హవామహే కవిం కవీనా ముపమశ్ర

వస్తమమ్। జ్యేష్ఠరాజ బ్రహ్మణా బ్రహ్మణస్పత ఆన

శ్శృణ్వన్నూతిభి స్సీద సాదనగ్గ్ స్వాహా -

ఓం నమో భగవతే రుద్రాయ ఇదం హవనీయ ద్రవ్యం యధా దైవతమస్తు

నమమే త్యక్షతోదకం విసృజేత్ -

ఓమ్ నమస్తే రుద్ర మన్యవ ఉతోత ఇషవే నమః।

నమస్తే అస్తు ధన్వనే బాహుభ్యా ముతతే నమ స్స్వాహా॥

ఓం యాత ఇషు శ్శివతమా శివం బభూవ తేధనుః।

శివా శరవ్యాయా తవ తయానోరుద్ర మృడయ స్స్వాహా॥

ఓం యాతే రుద్ర శివా తనూ రఘోరా పాప కాశినీ।

తయాన స్తనువా శన్తమయా గిరిశన్తాఽభిచాక శీహి స్స్వాహా॥

ఓం యామిషుం గిరిశన్త హస్తే బిభర్ష్యస్తవే।

శివా జ్గిరి త్రతాం కురు మాహిగ్ంసీః పురుషం జగత్స్వాహా॥

ఓం శివేన వచసా త్వా గిరిశాచ్ఛా వదామసి।

యథాన స్సర్వ మిజ్జగద యక్ష్మగ్ం సుమనా అసత్స్వాహా॥

ఓం అధ్యవోచ దధి వక్తా ప్రథమో దైవ్యో భిషక్ ।
అహీగ్ంశ్చ సర్వాన్ జమ్భయన్త్సర్వాశ్చ యాతు ధాన్య స్స్వాహా ।

ఓం అసౌ యస్తామ్రో అరుణ ఉత బభ్రు స్సుమఙ్గలః ।
యేచేమాగ్ం రుద్రా అభితో దిక్షు శ్రితా స్సహస్ర
శోవైషాగ్ం హేడఈమహే స్స్వాహా ॥

ఓం అసౌయో వసర్పతి నీలగ్రీవో విలోహితః ।
ఉతైనం గోపా అదృశ న్నదృశ న్నుదహార్యః ।
ఉతైనం విశ్వా భూతాని సదృష్టో మృడయాతిన స్స్వాహా ॥

ఓం నమో అస్తు నీలగ్రీవాయ సహస్రాక్షాయ మీఢుషే ।
అథోయే అస్య సత్వా నోహం తేభ్యో కరం నమ స్స్వాహా ॥

ఓం ప్రముఞ్చ ధన్వ నస్త్వ ముభయో రార్త్ని యోర్జ్యామ్ ।
యాశ్చతే హస్త ఇషవః పరాతా భగవో వప స్స్వాహా ॥

ఓం అవతత్య ధనుస్త్వగ్ం సహస్రాక్ష శతేషుధే ।
నిశీర్య శల్యానాం ముఖా శివోన స్సుమనా భవ స్స్వాహా ॥

ఓం విజ్యం ధనుః కపర్దినో విశల్యో బాణవాగ్ం ఉత ।
అనేశ న్నస్యేషవ ఆభురస్య నిషఙ్గధి స్స్వాహా ॥

ఓం యాతే హేతి ర్మీడుష్టమ హస్తే బభూవ తే ధనుః ।
తయాస్మాన్ విశ్వత స్త్వమ యక్ష్మయా పరిబ్భుజ స్స్వాహా ॥

ఓం నమస్తే అస్త్వాఽయుధాయాఽనాతతాయ ధృష్ణవే ।
ఉభాభ్యా ముతతే నమో బాహుభ్యాం తవ ధన్వనే స్వాహా ॥
ఓం పరితే ధన్వనో హేతి రస్మా న్వృణక్తు విశ్వతః ।
అథోయ ఇషుధి స్తవారే అస్మ న్నిధే హితగ్గ్ స్వాహా ॥
ఓం నమో హిరణ్య బాహవే సేనాన్యే దిశాంచ పతయే నమ స్వాహా ।
ఓం నమో వృక్షేభ్యో హరి కేశేభ్యః పశూనాం పతయే నమ స్వాహా ।
ఓం నమ స్సస్పింజరాయ త్విషీమతే పథీనాం పతయే నమ స్వాహా ।
ఓం నమో బభ్లుశాయ వివ్యాధినేఽన్నానాం పతయే నమ స్వాహా ॥
ఓం నమో హరికేశాయో పవీతినే పుష్టానాం పతయే నమ స్వాహా ।
ఓం నమో భవస్య హేత్యై జగతాం పతయే నమ స్వాహా ॥
ఓం నమో రుద్రాయాఽతతావినే క్షేత్రాణాం పతయే నమ స్వాహా ॥
ఓం నమ స్సూతాయాఽహన్త్యాయ వనానాం పతయే నమ స్వాహా ।
ఓం నమో రోహితాయ స్థపతయే వృక్షాణాం పతయే నమ స్వాహా ॥
ఓం నమో మన్త్రిణే వాణిజాయ కక్షాణాం పతయే నమ స్వాహా ।
ఓం నమో భువన్తయే వారివస్కృతా యౌషధీనాం పతయే నమ స్వాహా ।
ఓం నమ ఉచ్చై ర్ఘోషాయాఽక్రన్దయతే పత్తీనాం పతయే నమ స్వాహా ।
ఓం నమః కృత్స్న వీతాయ ధావతే సత్త్వనాం పతయే నమ స్వాహా ।
ఓం నమ స్సహమానాయ నివ్యాధిన ఆవ్యాధినీనాం పతయే నమ స్వాహా ।
ఓం నమః కకుభాయ నిషఙ్గిణే స్తేనానాం పతయే నమ స్వాహా ॥

ఓం నమో నిషఙ్గిణ ఇషు ధిమతే తస్కరాణాం పతయే నమ స్వాహా ॥

ఓం నమో వఞ్చతే పరి వఞ్చతే స్తాయూనాం పతయే నమ స్వాహా ॥

ఓం నమో నిచేరవే పరిచరాయాఽరణ్యానాం పతయే నమ స్వాహా ॥

ఓం నమ స్సృకా విభ్యో జిఘాగ్ం సద్భ్యోముష్ణతాం పతయే నమ స్వాహా ॥

ఓం నమో సిమద్భ్యో నక్తం చరద్భ్యః ప్రకృన్తానాం పతయే నమ స్వాహా ॥

ఓం నమ ఉష్ణీషిణే గిరిచరాయ కులుంచానాం పతయే నమ స్వాహా ॥

ఓం నమ ఇషు మద్భ్యో ధన్వా విభ్యశ్చ వోనమ స్వాహా ॥

ఓం నమ ఆత న్వాసేభ్యః ప్రతి దధానేభ్యశ్చ వోనమ స్వాహా ॥

ఓం నమ ఆయచ్ఛద్భ్యో విసృజద్భ్యశ్చ వోనమ స్వాహా ॥

ఓం నమోఽస్యద్భ్యో విద్యద్భ్యశ్చ వోనమ స్వాహా ॥

ఓం నమ ఆసీనేభ్య శ్శయానేభ్యశ్చ వో నమ స్వాహా ।

ఓం నమ స్స్వపద్భ్యో జాగ్రద్భ్యశ్చ వో నమ స్వాహా ।

ఓం నమ స్తిష్ఠద్భ్యో ధావద్భ్యశ్చ వో నమ స్వాహా ।

ఓం నమ స్సభాభ్య స్సభా పతిభ్యశ్చ వో నమ స్వాహా ।

ఓం నమో అశ్వేభ్యోఽశ్వ పతిభ్యశ్చ వో నమ స్వాహా ।

ఓం నమ ఆవ్యాధినీభ్యో వివిధ్యన్తీభ్యశ్చ వో నమ స్వాహా ।

ఓం నమ ఉగణాభ్య స్తృగ్ం హతీభ్యశ్చ వో నమ స్వాహా ।

ఓం నమో గృత్సేభ్యో గృత్సపతిభ్యశ్చ వో నమ స్వాహా ।

ఓం నమో వ్రాతేభ్యో వ్రాత పతిభ్యశ్చ వో నమ స్వాహా ।

ఓం నమో గణేభ్యో గణ పతిభ్యశ్చ వో నమ స్స్వాహా ।

ఓం నమో విరూపేభ్యో విశ్వరూపేభ్యశ్చ వో నమ స్స్వాహా ।

ఓం నమో మహద్భ్యః క్షుల్ల కేభ్యశ్చ వో నమ స్స్వాహా ।

ఓం నమో రథిభ్యో రథేభ్యశ్చ వో నమ స్స్వాహా ।

ఓం నమో రథేభ్యో రథపతిభ్యశ్చ వో నమ స్స్వాహా ।

ఓం నమ స్సేనాభ్య స్సేనా నిభ్యశ్చ వో నమ స్స్వాహా ।

ఓం నమః క్షత్తృభ్య స్సంగ్ర హీతృభ్యశ్చ వో నమ స్స్వాహా ।

ఓం నమ స్తక్షభ్యో రథ కారేభ్యశ్చ వో నమ స్స్వాహా ।

ఓం నమః కులాలేభ్యః కర్మారేభ్యశ్చ వో నమ స్స్వాహా ।

ఓం నమః పుంజిష్టేభ్యో నిషాదేభ్యశ్చ వో నమ స్స్వాహా ।

ఓం నమ ఇషుకృద్భ్య ధన్వకృద్భ్యశ్చ వో నమ స్స్వాహా ।

ఓం నమో మృగయుభ్య శ్శ్వనిభ్యశ్చ వో నమ స్స్వాహా ।

ఓం నమ శ్శ్వభ్య శ్శ్వపతిభ్యశ్చ వో నమ స్స్వాహా ।

ఓం నమో భవాయచ రుద్రాయచ స్స్వాహా ।

ఓం నమ శ్శర్వాయచ పశు పతయేచ స్స్వాహా ।

ఓం నమో నీలగ్రీవాయచ శితి కణ్ఠాయ చ స్స్వాహా ।

ఓం నమః కపర్దినేచ వ్యుప్తకేశాయచ స్స్వాహా ।

ఓం నమ స్సహస్రాక్షాయచ శత ధన్వనేచ స్స్వాహా ।

ఓం నమో గిరిశాయచ శిపివిష్టాయచ స్స్వాహా ।

ఓం నమో మీఢుష్టమాయ చేషుమతేచ స్వాహా ।
ఓం నమో హ్రస్వాయచ వామనాయచ స్వాహా ।
ఓం నమో బృహతేచ వర్షీయసేచ స్వాహా ।
ఓం నమో వృద్ధాయచ సంవృధ్వనేచ స్వాహా ।
ఓం నమో అగ్రియాయచ ప్రథమాయచ స్వాహా ।
ఓం నమ ఆశవేచాఽజిరాయచ స్వాహా ।
ఓం నమ శ్శీఘ్రియాయచ శీభ్యాయచ స్వాహా ।
ఓం నమ ఊర్మ్యాయ చాఽవస్వన్యాయచ స్వాహా ।
ఓం నమ స్స్రోతస్యాయచ ద్వీప్యాయచ స్వాహా ।
ఓం నమో జ్యేష్ఠాయచ కనిష్ఠాయచ స్వాహా ।
ఓం నమః పూర్వజాయ చాఽపర జాయచ స్వాహా ।
ఓం నమో మధ్యమాయ చాప గల్భాయచ స్వాహా ।
ఓం నమో జఘన్యాయచ బుధ్నియాయచ స్వాహా ।
ఓం నమ స్సోభ్యాయచ ప్రతి సర్యాయచ స్వాహా ।
ఓం నమో యామ్యాయచ క్షేమ్యాయచ స్వాహా ।
ఓం నమ ఉర్వర్యాయచ ఖల్యాయచ స్వాహా ।
ఓం నమ శ్లోక్యాయ చాఽవసాన్యాయచ స్వాహా ।
ఓం నమో వన్యాయచ కక్ష్యాయచ స్వాహా ।
ఓం నమ శ్శ్రవాయచ ప్రతి శ్శ్రవాయచ స్వాహా ।

ఓం నమ ఆశుషేణాయ చాఽశురథాయ చ స్వాహా ।

ఓం నమ శ్శూరాయ చాఽవభిన్దతే చ స్వాహా ।

ఓం నమో వర్మిణే చ వరూథినే చ స్వాహా ।

ఓం నమో బిల్మినే చ కవచినే చ స్వాహా ।

ఓం నమ శ్శ్రుతాయ చ శ్రుతసేనాయ చ స్వాహా ।

ఓం నమో దున్దుభ్యాయ చాఽహనన్యాయ చ స్వాహా ।

ఓం నమో ధృష్ణవే చ ప్రమృశాయ చ స్వాహా ।

ఓం నమో దూతాయ చ ప్రహితాయ చ స్వాహా ।

ఓం నమో నిషఙ్గిణే చేషుధిమతే చ స్వాహా ।

ఓం నమ స్తీక్ష్ణేషవే చాఽఽయుధినే చ స్వాహా ।

ఓం నమ స్స్వాయుధాయ చ సుధన్వనే చ స్వాహా ।

ఓం నమ స్స్రుత్యాయ చ పథ్యాయ చ స్వాహా ।

ఓం నమః కాట్యాయ చ నీప్యాయ చ స్వాహా ।

ఓం నమ స్సూద్యాయ చ సరస్యాయ చ స్వాహా ।

ఓం నమో నాద్యాయ చ వైశన్తాయ చ స్వాహా ।

ఓం నమః కూప్యాయ చాఽవట్యాయ చ స్వాహా ।

ఓం నమో వర్ష్యాయ చాఽవర్ష్యాయ చ స్వాహా ।

ఓం నమో మేఘ్యాయ చ విద్యుత్యాయ చ స్వాహా ।

ఓం నమ ఈధ్రియాయ చాఽఽతప్యాయ చ స్వాహా ।

ఓం నమో వాత్యాయచ రేష్మియాయచ స్వాహా ।

ఓం నమో వాస్తవ్యాయచ వాస్తుపాయచ స్వాహా ।

ఓం నమ స్సోమాయచ రుద్రాయచ స్వాహా ।

ఓం నమ స్తామ్రాయచాఽరుణాయచ స్వాహా ।

ఓం నమ శ్శఙ్గాయచ పశుపతయేచ స్వాహా ।

ఓం నమ ఉగ్రాయచ భీమాయచ స్వాహా ।

ఓం నమో అగ్రేవధాయచ దూరేవధాయచ స్వాహా ।

ఓం నమో హన్త్రేచ హనీయసేచ స్వాహా ।

ఓం నమో వృక్షేభ్యో హరికేశేభ్య స్వాహా ।

ఓం నమ స్తారాయ స్వాహా ।

ఓం నమ శ్శమ్భవేచ మయోభవేచ స్వాహా ।

ఓం నమ శ్శఙ్కరాయచ మయస్కరాయచ స్వాహా ।

ఓం నమ శ్శివాయచ శివతరాయచ స్వాహా ।

ఓం నమ స్తీర్థ్యాయచ కూల్యాయచ స్వాహా ।

ఓం నమః పార్యాయచాఽవార్యాయచ స్వాహా ।

ఓం నమః ప్రతరణాయ చోత్తరణాయచ స్వాహా ।

ఓం నమ ఆతార్యాయ చాఽలాద్యాయచ స్వాహా ।

ఓం నమ శ్శష్ప్యాయచ ఫేన్యాయచ స్వాహా ।

ఓం నమ స్సికత్యాయచ ప్రవాహ్యాయచ స్వాహా ।

ఓం నమ ఇరిణ్యాయచ ప్రపథ్యాయచ స్వాహా ।

ఓం నమః కిగ్ంశిలాయచ క్షయణాయచ స్వాహా ।

ఓం నమః కపర్దినేచ పులస్తయేచ స్వాహా ।

ఓం నమో గోష్ఠ్యాయచ గృహ్యాయచ స్వాహా ।

ఓం నమ స్తల్ప్యాయచ గేహ్యాయచ స్వాహా ।

ఓం నమః కాట్యాయచ గహ్వరేష్ఠాయచ స్వాహా ।

ఓం నమో హ్రదయ్యాయచ నివేష్ప్యాయచ స్వాహా ।

ఓం నమః పాగ్ంసవ్యాయచ రజస్యాయచ స్వాహా ।

ఓం నమ శ్శుష్క్యాయచ హరిత్యాయచ స్వాహా ।

ఓం నమో లోప్యాయ చోలప్యాయచ స్వాహా ।

ఓం నమ ఊర్వ్యాయచ సూర్మ్యాయచ స్వాహా ।

ఓం నమః పర్ణ్యాయచ పర్ణశద్యాయచ స్వాహా ।

ఓం నమోప గురుమాణాయ చాఽభిఘ్నతేచ స్వాహా ।

ఓం నమ ఆఖ్ఖిదతేచ ప్రఖ్ఖిదతేచ స్వాహా ।

ఓం నమోవః కిరికేభ్యో దేవానాగ్ం హృదయేభ్య స్వాహా ।

ఓం నమో విక్షీణకేభ్యో దేవానాగ్ం హృదయేభ్య స్వాహా ।

ఓం నమో విచిన్వత్కేభ్యో దేవానాగ్ం హృదయేభ్య స్వాహా ।

ఓం నమ ఆనిర్హతేభ్యో దేవానాగ్ం హృదయేభ్య స్వాహా ।

ఓం నమ ఆమీవత్కేభ్యో దేవానాగ్ం హృదయేభ్య స్వాహా ।

ఓం ద్రాపే అన్ధసస్పతే దరిద్ర న్నీలలోహిత। ఏషాం పురుషాణా మేషాం
పశూనాం మాభే ర్మారో మో ఏషాం కిఞ్చనామమ త్స్వాహా।

ఓం యాతే రుద్ర శివా తనూః శివా విశ్వాహ భేషజీ।
శివా రుద్రస్య భేషజీ తయా నో మృడ జీవసే స్వాహా।

ఓం ఇమాగ్ం రుద్రాయ తవసే కపర్దినే క్షయద్వీరాయ ప్రభరామహే
మతిమ్। యథా న శ్శమస ద్ద్విపదే చతుష్పదే విశ్వం పుష్టం గ్రామే
అస్మి న్ననాతుర గ్గ్ం స్వాహా।

ఓం మృడా నో రుద్రో తనో మయస్కృధి క్షయద్వీరాయ నమసా
విధేమతే। యచ్ఛం చ యోశ్చ మనురాయజే పితా తదశ్యామ
తవ రుద్ర ప్రణీతౌ స్వాహా।

ఓం మానో మహాన్త ముతమానో అర్భకం మాన ఉక్షన్త ముతమాన
ఉక్షితమ్। మానో వధీః పితరం మోత మాతరం ప్రియామాన
స్తనువో రుద్ర రీరిషః స్వాహా।

ఓం మాన స్తోకే తనయే మాన ఆయుషి మానో గోషు మానో
అశ్వేషు రీరిషః। వీరాన్మానో రుద్రభామితో వధీ ర్హవిష్మన్తో
నమసా విధేమతే స్వాహా।

ఓం ఆరాత్తే గోఘ్న ఉత పూరుషఘ్నే క్షయద్వీరాయ సుమ్న మస్మేతే
అస్తు। రక్షా చ నో అధి చ దేవ బ్రూహ్యధా చ న శ్శర్మ యచ్ఛ
ద్విబర్హాః స్వాహా॥

ఓం నీలగ్రీవాః శితికంఠా దివగ్ం రుద్రా ఉపశ్రితాః ।

తేషాగ్ం సహస్ర యోజనేఽవధన్వాని తన్మసి స్వాహా ।

ఓం యే వృక్షేషు సస్పింజరా నీలగ్రీవా విలోహితాః ।

తేషాగ్ం సహస్ర యోజనేఽవధన్వాని తన్మసి స్వాహా ।

ఓం యే భూతానామధిపతయో విశిఖాసః కపర్దినః ।

తేషాగ్ం సహస్ర యోజనేఽవధన్వాని తన్మసి స్వాహా ।

ఓం యే అన్నేషు వివిధ్యన్తి పాత్రేషు పిబతో జనాన్ ।

తేషాగ్ం సహస్ర యోజనేఽవధన్వాని తన్మసి స్వాహా ।

ఓం యే పథాం పథి రక్షయ ఐల బృదాయు వ్యుధః ।

తేషాగ్ం సహస్ర యోజనేఽవధన్వాని తన్మసి స్వాహా ।

ఓం యే తీర్థాని ప్రచరన్తి సృకావన్తో నిషంగిణః ।

తేషాగ్ం సహస్ర యోజనేఽవధన్వాని తన్మసి స్వాహా ।

ఓం య ఏతావన్తశ్చ భూయాగ్ంసశ్చ దిశో రుద్రా వితస్థిరే ।

తేషాగ్ం సహస్ర యోజనేఽవధన్వాని తన్మసి స్వాహా ।

ఓం నమో రుద్రేభ్యో యే పృథివ్యాం యేషా మన్న మిషవ స్తేభ్యో

దశ ప్రాచీ ర్దశ దక్షిణా దశ ప్రతీచీ ర్దశోదీచీ ర్దశోర్ధ్వా స్తేభ్యో

నమ స్తే నో మృడయన్తు తేయం ద్విష్మో యశ్చనో ద్వేష్టి

తం వో జంభే దధామి స్వాహా ।

ఓం నమో రుద్రేభ్యో యేఽన్తరిక్షే యేషాం వాత ఇషవ స్తేభ్యో
దశ ప్రాచీ ర్దశ దక్షిణా దశ ప్రతీచీ ర్దశోదీచీ ర్దశోర్ధ్వా స్తేభ్యో
నమ స్తేనో మృడయన్తు తేయం ద్విష్మో యశ్చనో ద్వేష్టి
తంవో జంభే దధామి స్వాహా ॥

ఓం నమో రుద్రేభ్యో యేదివి యేషాం వర్ష మిషవ స్తేభ్యో
దశ ప్రాచీ ర్దశ దక్షిణా దశ ప్రతీచీ ర్దశో దీచీ ర్దశో ర్ధ్వాస్తేభ్యో
నమ స్తేనో మృడయన్తు తేయం ద్విష్మో యశ్చనో ద్వేష్టి
తంవో జమ్భే దధామి స్వాహా ।

ఓమ్ అగ్నా విష్ణూ సజోషసేమా వర్ధన్తు వాంగిరః ।
ద్యుమ్నై ర్వాజేభి రాగతగ్గ్ స్వాహా ॥

ఓమ్ వాజశ్చమే ప్రసవశ్చమే ప్రయతిశ్చమే ప్రసితిశ్చమే
ధీతిశ్చమే క్రతుశ్చమే స్వరశ్చమే శ్లోకశ్చమే శ్రావశ్చమే
శ్రుతిశ్చమే జ్యోతిశ్చమే సువశ్చమే ప్రాణశ్చమేఽపానశ్చమే
వ్యానశ్చమేఽసుశ్చమే చిత్తంచమ ఆధీతంచమే వాక్చమే
మనశ్చమే చక్షుశ్చమే శ్రోత్రంచమే దక్షశ్చమే బలంచమ
ఓజశ్చమే సహశ్చమ ఆయుశ్చమే జరాచమ ఆత్మాచమే
తనూశ్చమే శర్మచమే వర్మచమే జ్ఞానిచమే స్థానిచమే
వరూగ్ంషిచమే శరీరాణిచ మే స్వాహా ।

ఓమ్ జ్యైష్ఠ్యంచమ ఆధిపత్యంచమే మన్యుశ్చమే భామశ్చమేమశ్చ

మేమ్భశ్చ మే జేమాచమే మహిమాచమే వరిమాచమే

ప్రథిమాచమే వర్ష్మాచమే ద్రాఘుయాచమే వృద్ధంచమే

వృద్ధిశ్చమే సత్యంచమే శ్రద్ధాచమే జగచ్చమే ధనంచమే

వశశ్చమే త్విషిశ్చమే క్రీడాచమే మోదశ్చమే జాతంచమే

జనిష్యమాణంచమే సూక్తంచమే సుకృతంచమే విత్తంచమే

వేద్యంచమే భూతంచమే భవిష్యచ్చమే సుగంచమే

సుపథంచమ ఋద్ధంచమ బుద్ధిశ్చమే క్లప్తంచమే క్లప్తిశ్చమే

మతిశ్చమే సుమతిశ్చమే స్వాహా ॥

ఓమ్ శంచమే మయశ్చమే ప్రియంచ మేను కామశ్చమే

కామశ్చమే సౌమన సశ్చమే భద్రంచమే శ్రేయశ్చమే

వస్యశ్చమే యశశ్చమే భగశ్చమే ద్రవిణంచమే యన్తాచమే

ధర్తాచమే క్షేమశ్చమే ధృతిశ్చమే విశ్వంచమే మహశ్చమే

సంవిచ్చమే జ్ఞాత్రంచమే సూశ్చమే ప్రసూశ్చమే

సీరంచమే లయశ్చమ ఋతంచమేఽ మృతంచమేఽ

యక్ష్మంచమేఽ నామయశ్చమే జీవాతుశ్చమే దీర్ఘాయుత్వంచ

మేనఽ మిత్రంచమేఽభయంచమే సుగశ్చమే శయనంచమే

సూషాచమే సుదినంచమే స్వాహా ॥

ఓమ్ ఊర్క్చమే సూనృతాచమే పయశ్చమే రసశ్చమే ఘృతశ్చమే
మధుచమే సగ్ధిశ్చమే సపీతిశ్చమే కృషిశ్చమే వృష్టిశ్చమే
జైత్రంచమ ఔద్భిద్యంచమే రయిశ్చమే రాయశ్చమే పుష్టంచమే
పుష్టిశ్చమే విభుచమే ప్రభుచమే బహూచమే భూయశ్చమే
పూర్ణంచమే పూర్ణతరంచ మేక్షితిశ్చమే కూయవాశ్చ
మేఽన్నంచ మేక్షుచ్చమే వ్రీహయశ్చమే యవాశ్చమే
మాషాశ్చమే తిలాశ్చమే ముద్గాశ్చమే ఖల్వాశ్చమే
గోధూమాశ్చమే మసురాశ్చమే ప్రియఙ్గవశ్చ మేణవశ్చమే
శ్యామాకాశ్చమే నీవారాశ్చమే స్వాహా ॥

ఓమ్ అశ్మాచమే మృత్తికాచమే గిరయశ్చమే పర్వతాశ్చమే
సికతాశ్చమే వనస్పతయశ్చమే హిరణ్యంచ మేయశ్చమే
సీసంచమే త్రపుశ్చమే శ్యామంచమే లోహంచ మేగ్నిశ్చమ
ఆపశ్చమే వీరుధశ్చమ ఓషధయశ్చమే కృష్టపచ్యంచమేఽ
కృష్ట పచ్యంచమే గ్రామ్యాశ్చమే పశవ ఆరణ్యాశ్చ యజ్ఞేన
కల్పన్తాం విత్తంచమే విత్తిశ్చమే భూతంచమే భూతిశ్చమే
వసుచమే వసతిశ్చమే కర్మచమే శక్తిశ్చ మేఽర్థశ్చమ ఏమశ్చమ
ఇతిశ్చమే గతిశ్చమే స్వాహా ॥

ఓం అగ్నిశ్చమ ఇన్ద్రశ్చమే సోమశ్చమ ఇన్ద్రశ్చమే సవితాచమ
ఇన్ద్రశ్చమే సరస్వతీచమ ఇన్ద్రశ్చమే పూషాచమ ఇన్ద్రశ్చమే
బృహస్పతిశ్చమ ఇన్ద్రశ్చమే మిత్రశ్చమ ఇన్ద్రశ్చమే
వరుణశ్చమ ఇన్ద్రశ్చమే త్వష్టాచమ ఇన్ద్రశ్చమే ధాతాచమ
ఇన్ద్రశ్చమే విష్ణుశ్చమ ఇన్ద్రశ్చమేఽశ్వినౌచమ ఇన్ద్రశ్చమే
మరుతశ్చమ ఇన్ద్రశ్చమే విశ్వేచమే దేవాఇన్ద్రశ్చమే పృథివీచమ
ఇన్ద్రశ్చ మేఽన్తరిక్షంచమ ఇన్ద్రశ్చమే ద్యౌశ్చమ ఇన్ద్రశ్చమే
దిశశ్చమ ఇన్ద్రశ్చమే మూర్ధాశ్చమ ఇన్ద్రశ్చమే ప్రజాపతిశ్చమ
ఇన్ద్రశ్చమే స్వాహా ॥

ఓం అగ్ంశుశ్చమే రశ్మిశ్చ మేదాభ్యశ్చ మేధిపతశ్చమ ఉపాగ్ం
శుశ్చమేఽన్తర్యామశ్చమ ఐన్ద్ర వాయవశ్చమే మైత్రా వరుణశ్చమ
ఆశ్వినశ్చమే ప్రతి ప్రస్థానశ్చమే శుక్రశ్చమే మన్థీచమ ఆగ్రయణశ్చమే
వైశ్వదేవశ్చమే ధ్రువశ్చమే వైశ్వానరశ్చమ ఋతుగ్రహాశ్చమేఽతి
గ్రాహ్యాశ్చమ ఐన్ద్రాగ్నశ్చమే వైశ్వదేవశ్చమే మరుత్వతీ యాశ్చమే
మాహేంద్రశ్చమ ఆదిత్యశ్చమే సావిత్రశ్చమే సారస్వతశ్చమే
పౌష్ణశ్చమే పాత్నీవతశ్చమే హారియోజనశ్చమే స్వాహా ॥

ఓమ్ ఇధ్మశ్చమే బర్హిశ్చమే వేదిశ్చమే ధిష్ణియాశ్చమే స్రుచశ్చమే
చమసాశ్చమే గ్రావాణశ్చమే స్వరవశ్చమ ఉపరవాశ్చమేఽ
ధిషవణేచమే ద్రోణ కలశశ్చమే వాయవ్యానిచమే పూత భృచ్చమ

ఆధవనీయశ్చమ ఆగ్నీధ్రంచమే హవిర్ధానంచమే గృహాశ్చమే
సదశ్చమే పురోడాశాశ్చమే పచతాశ్చమేఽవ భృథశ్చమే
స్వగాకారశ్చమే స్వాహా।

ఓమ్ అగ్నిశ్చమే ఘర్మశ్చమేఽర్కశ్చమే సూర్యశ్చమే ప్రాణశ్చ
మేఽశ్వ మేధశ్చమే పృథివీచమేఽదితిశ్చమే దితిశ్చమే ద్యౌశ్చమే
శక్వరీ రఙ్గులయో దిశశ్చమే యజ్ఞేన కల్పన్తా మృక్చమే సామచమే
స్తోమశ్చమే యజుశ్చమే దీక్షాచమే తపశ్చమ ఋతుశ్చమే
వ్రతంచమేఽహో రాత్రయో ర్వృష్ట్యా బృహ ద్రథన్తరేచమే
యజ్ఞేన కల్పే తాగ్ స్వాహా।

ఓమ్ గర్భాశ్చమే వత్సాశ్చమే త్ర్యవిశ్చమే త్ర్యవీచమే
దిత్యవాట్చమే దిత్యౌహీ చమే పఞ్చావిశ్చమే పఞ్చావీచమే
త్రివత్సశ్చమే త్రివత్సాచమే తుర్యవాట్చమే తుర్యౌహీ చమే
పష్ఠవాచ్చమే పష్ఠౌహీ చమ ఉక్షాచమే వశాచమ ఋషభశ్చమే
వేహచ్చమేఽనడ్వాంచమే ధేనుశ్చమ ఆయు ర్యజ్ఞేన కల్పతాం
ప్రాణో యజ్ఞేన కల్పతా మపానో యజ్ఞేన కల్పతాం వ్యానో
యజ్ఞేన కల్పతాం చక్షు ర్యజ్ఞేన కల్పతాగ్ శ్రోత్రం యజ్ఞేన
కల్పతాం మనో యజ్ఞేన కల్పతాం వాగ్యజ్ఞేన కల్పతా మాత్మా
యజ్ఞేన కల్పతాం యజ్ఞో యజ్ఞేన కల్పతాగ్ స్వాహా।

ఓమ్ ఏకాచమే తిస్రశ్చమే పఞ్చచమే సప్తచమే నవచమ
ఏకాదశచమే త్రయోదశ చమే పఞ్చదశచమే సప్త దశచమే
నవ దశచమ ఏక విగ్ంశతిశ్చమే త్రయో విగ్ంశతిశ్చమే
పఞ్చవిగ్ం శతిశ్చమే సప్త విగ్ంశతిశ్చమే నవ విగ్ం శతిశ్చమ
ఏకత్రిగ్ంశచ్చమే త్రయ స్త్రిగ్ంశచ్చమే చతస్రశ్చ మేఽష్టౌచమే
ద్వాదశచమే షోడశచమే విగ్ంశతిశ్చమే చతు ర్విగ్ంశతిశ్చమేఽష్టా
విగ్ం శతిశ్చమే ద్వాత్రిగ్ం శచ్చమే షట్త్రిగ్ం శచ్చమే చత్వారిగ్ం
శచ్చమే చతు శ్చత్వారిగ్ంశచ్చ మేఽష్టాచత్వారిగ్ం శచ్చమే వాజశ్చ
ప్రసవశ్చా పిజశ్చ క్రతుశ్చ సువశ్చ మూర్ధాచ వ్యశ్నియ యశ్చాన్త్యాయ
నశ్చాఽన్త్యశ్చ భౌవనశ్చ భువన శ్చాధి పతిశ్చ స్వాహా ॥

ఓమ్ ఇడా దేవహూ ర్మను ర్యజ్ఞనీ ర్బృహస్పతి రుక్థా మదాని శగ్ంసిష
ద్విశ్వే దేవా సూక్త వాచః పృథివి మాత ర్మామాహిగ్ంసీ ర్మధు
మనిష్యే మధు జనిష్యే మధు వక్ష్యామి మధువదిష్యామి
మధుమతీం దేవేభ్యో వాచ ముద్యాసగ్ం శుశ్రూషేణ్యాం మనుష్యేభ్య
స్తంమా దేవా అవన్తు శోభాయై పితరోఽను మదన్తు స్వాహా ॥

ఓమ్ యత్తే రుద్ర పురో ధను స్తద్వాతో అను వాతుతే
తస్మై తే రుద్ర సంవత్సరేణ నమస్కరోమి స్వాహా ॥
యత్తే రుద్ర దక్షిణా ధను స్తద్వాతో అను వాతు తే
తస్మై తే రుద్ర పరివత్సరేణ నమస్కరోమి స్వాహా ॥

ఓమ్ యత్తే రుద్ర పశ్చా ద్ధను స్తద్వ్యాత్తో అను వాతుత్తే
తస్మై తే రుద్రేదా వత్సరేణ నమస్కరోమి స్వాహా ।
యత్తే రుద్రోత్తరా ద్ధను స్తద్వ్యాత్తో అను వాతు త్తే
తస్మై తే రుద్రేదు వత్సరేణ నమస్కరోమి స్వాహా ।
యత్తే రుద్రో పరి ధను స్తద్వ్యాత్తో అను వాతుత్తే
తస్మై తే రుద్ర వత్సరేణ నమస్కరోమి స్వాహా ।
ఓమ్ సద్యో జాతం ప్రపద్యామి సద్యో జాతాయ వై నమో నమః ।
భవే భవే నాతి భవే భవస్వమాం భవో ద్భవాయ నమ స్వాహా ।
ఓమ్ వామ దేవాయ నమో జ్యేష్ఠాయ నమ శ్రేష్ఠాయ నమో
రుద్రాయ నమః కాలాయ నమః కల వికరణాయ నమో
బల వికరణాయ నమో బలాయ నమో బల ప్రమధనాయ
నమ స్సర్వ భూత దమనాయ నమో మనోన్మనాయ నమ స్వాహా
ఓమ్ అఘోరేభ్యోఽథ ఘోరేభ్యో ఘోర ఘోర తరేభ్యః
సర్వేభ్య స్సర్వ శర్వేభ్యో నమస్తే అస్తు రుద్రరూపేభ్య స్వాహా ।
ఓమ్ తత్పురుషాయ విద్మహే మహా దేవాయ ధీమహి ।
తన్నో రుద్రః ప్రచోదయా త్స్వాహా ॥
ఓమ్ ఈశాన స్సర్వ విద్యానా మీశ్వర స్సర్వ భూతానాం బ్రహ్మోఽధిపతి
ర్బ్రహ్మణోఽధిపతి ర్బ్రహ్మా శివోమే అస్తు సదా శివోమ్ స్వాహా ।

అఙ్కురారోపణే బీజసేచన మన్త్రాః

తత్సవితు ర్విశ్వామిత్ర స్సవితా గాయత్రీ -

తత్సవితు ర్వరేణ్యం భర్గో దేవస్య ధీమహి। ధియో యోనః ప్రచోదయాత్॥

అగ్నిమీళే మధుచ్ఛన్దా అగ్ని ర్గాయత్రీ -

అగ్నిమీళే పురోహితం యజ్ఞస్య దేవ మృత్విజమ్। హోతారం రత్న ధాతమమ్॥ ఇషే త్వో ర్జేత్వా వాయ వస్థో పాయవస్థ దేవోవ స్సవితా ప్రార్పయతు శ్రేష్ఠతమాయ కర్మణే॥ అగ్న ఆయాహి వీతయే గృణానో హవ్యదాతయే। నిహోతా సత్సి బర్హిషి॥ శంనో దేవీ రభిష్టయ ఆపో భవన్తు పీతయే। శంయో రభి స్రవంతునః॥

ఆపోహిష్ఠేతి నవర్చస్య సూక్తస్య అంబరీష సింధుద్వీప ఆపో గాయత్రీ పఞ్చమీ వర్ధమానా సప్తమీ ప్రతిష్ఠా అన్త్యే ద్వే అనుష్టుభౌ అస్మిన్ గ్రంధే 63 పత్రే లిఖితాః॥

ఏతో న్విన్ద్రమితి ఋక్త్రయస్య ఆఙ్గీరస స్తిరశ్చి రిన్ద్రోఽనుష్టుప్ - శుచీవో వసిష్ఠో మరుత స్త్రిష్టుప్ - ఏతే మన్త్రాః ప్రథమ పుస్తకే స్వస్తివాచనే ద్రష్టవ్యాః।

ఋతంచ సత్యంచేతి తృచస్య అఘమర్షణో భావవృత్తోఽనుష్టుప్ -

ఋతంచ సత్యం చాఽభీద్ధా త్తపసోఽధ్యజాయత।

తతో రాత్ర్యజాయత తతస్సముద్రో అర్ణవః॥

సముద్రా దర్ణవా దధి సంవత్సరో అజాయత।

అహో రాత్రాణి విదధ ద్విశ్వస్య మిషతో వశీ॥

సూర్యా చన్ద్ర మసౌ ధాతా యథా పూర్వ మకల్పయత్ ।
దివంచ పృథివీం చాఽన్తరిక్ష మథోస్వః ॥

ప్రశర్ధాయేతి మన్త్రస్య ఆత్రేయ శ్శ్యావాశ్వో మరుతో జగతీ -
ప్రశర్ధాయ మారుతాయ స్వభానవ ఇమాం వాచ మనజా పర్వత చ్యుతే ।
ఘర్మ స్తుభేదివ ఆపృష్ట యజ్వనే ద్యుమ్న శ్రవసే మహి నృమ్ణ మర్చత ।
స్వస్తినో మిమీతా మితి మన్త్రస్య స్వస్త్యాఽత్రేయో విశ్వేదేవా స్త్రిష్టుప్ -
స్వస్తినో మిమీతా మశ్వినా భగ స్స్వస్తి దేవ్యదితి రనర్వణః ।
స్వస్తి పూషా అసురో దధాతు నస్స్వస్తి ద్యావా పృథివీ సుచేతనా ॥

అథ దశ శాన్తయః

ఓమ్ భద్రం కర్ణేభి శ్శృణు యామ దేవాః। భద్రం పశ్యే మాఽక్షభి ర్యజత్రాః।
స్థిరై రఙ్గై స్తుష్టువాగ్ంస స్తనూభిః । వ్యశేమ దేవ హితం యదాయుః ।
స్వస్తిన ఇన్ద్రో వృద్ధ శ్రవాః । స్వస్తినః పూషా విశ్వవేదాః । స్వస్తిన స్తార్క్ష్యో
అరిష్టనేమిః । స్వస్తినో బృహస్పతి ర్దధాతు । ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః ।
ఓమ్ నమో బ్రహ్మణే నమో అస్త్వగ్నయే నమః పృథివ్యై నమ ఓషధీభ్యః ।
నమో వాచే నమో వాచస్పతయే నమో విష్ణవే బృహతే కరోమి ॥
ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః ॥ ఓం తచ్ఛంయో రావృణీమహే । గాతుం యజ్ఞాయ
గాతుంయజ్ఞ పతయే । దైవీ స్వస్తి రస్తునః । స్వస్తి ర్మానుషేభ్యః । ఊర్ధ్వం
జిగాతు భేషజమ్। శన్నో అస్తు ద్విపదే । శంచతుష్పదే । ఓం శాన్తిశ్శాన్తిశ్శాన్తిః॥

ఓం నమో వాచే యాచోదితా యాచానుదితా తస్యై వాచే నమో
నమో వాచే నమో వాచస్పతయే నమ ఋషిభ్యో మన్త్ర కృద్భ్యో
మన్త్ర పతిభ్యో మామా మృషయో మన్త్రకృతో మన్త్ర పతయః పరాదు
ర్మాహమృషీ న్మన్త్రకృతో మన్త్రపతీ న్పరాదాం వైశ్వదేవీం వాచ ముద్యాసగ్ం
శివా మదస్తాం జుష్టాం దేవేభ్య శ్శర్మ మేద్యౌ శ్శర్మ పృథివీ శర్మ విశ్వ
మిదం జగత్ । శర్మ చన్ద్రశ్చ సూర్యశ్చ శర్మ బ్రహ్మ ప్రజాపతీ । భూతం
వదిష్యే భువనం వదిష్యే తేజో వదిష్యే యశో వదిష్యే తపో వదిష్యే
బ్రహ్మ వదిష్యే సత్యం వదిష్యే తస్మా అహ మిద ముప స్తరణ ముపస్తృణ
ఉపస్తరణంమే ప్రజాయై పశూనాం భూయా దుపస్తరణ మహం
ప్రజాయై పశూనాం భూయాసం ప్రాణాపానౌ మృత్యో ర్మాపాతం
ప్రాణాపానౌ మామా హాసిష్టం మధుమనిష్యే మధుజనిష్యే మధు వక్ష్యామి
మధు వదిష్యామి మధు మతీం దేవేభ్యో వాచ ముద్యాసగ్ం శుశ్రూషేణ్యాం
మనుష్యేభ్య స్తంమా దేవా అవన్తు శోభాయై పితరోఽనుమదన్తు
ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః ॥ శంనో వాతః పవతాం మాతరిశ్వా శంన స్తపతు
సూర్యః । అహోనిశం భవన్తున శ్శగ్ంరాత్రిః ప్రతి ధీయతామ్ । శముషానో
వ్యుచ్ఛతు శమాఽదిత్య ఉదేతునః । శివాన శ్శన్తమా భవ సుమృడీకా సరస్వతీ
మాతే వ్యోమ సందృశి । ఇడాయై వాస్త్వసి వాస్తు మద్వాస్తు మన్తో
భూయాస్మ మావాస్తో శ్ఛిత్మృహ్యా వాస్తు స్సభూయా ద్యోస్మాన్ద్వేష్టి

యంచ వయం ద్విష్మః । ప్రతిష్ఠాసి ప్రతిష్ఠావన్తో భూయాస్మ
మా ప్రతిష్ఠాయా శ్ఛిద్యేష్మహి ప్రతిష్ఠ స్వభూయాసా ద్యోస్మాన్ ద్వేష్టి యంచ
వయం ద్విష్మః । ఆవాత వాహి భేషజం వివాత వాహి యద్రపః ।
త్వగ్ంహి విశ్వ భేషజో దేవానాం దూత ఈయసే । ద్వావిమౌ వాతౌ వాత
ఆసిన్ధో రాపరా వతః । దక్షంమే అన్య ఆవాతు పరా న్యోవాతు యద్రపః
యదదో వాతతే గృహేఽ మృతస్య నిధిర్ హితః । తతోనో దేహి జీవసే
తతోనో ధేహి భేషజమ్ । తతో నోమహ ఆవహ వాత ఆవాతు భేషజగ్ం
శంభూ ర్మయో భూర్నోహృదే ప్రణ ఆయూగ్ంషి తారిషత్ । ఇన్ద్రస్య గృహో
సితంత్వా ప్రపద్యే సగు స్సాశ్వః । సహ యన్మే అస్తి తేన । భూః ప్రపద్యే
భువః ప్రపద్యే సువః ప్రపద్యే భూర్భువస్సువః ప్రపద్యే వాయుం ప్రపద్యే
నార్తాం దేవతాం ప్రపద్యేఽశ్మాన మాఖణం ప్రపద్యే ప్రజాపతే ర్బ్రహ్మ కోశం
బ్రహ్మ ప్రపద్య ఓం ప్రపద్యే । అన్త రిక్షంమ ఉర్వన్తరం బృహ దగ్నయః
పర్వతాశ్చ యయా వాత స్స్వస్త్యా స్వస్తి మాన్తయా స్వస్త్యా స్వస్తి మానసాని
ప్రాణాఽపానౌ మృత్యో ర్మాపాతం ప్రాణాఽపానౌ మామా హాసిష్టం
మయిమేధాం మయిప్రజాం మయ్యగ్ని స్తేజో దధాతు మయి మేధాం
మయి ప్రజాం మయీంద్ర ఇన్ద్రియం దధాతు మయి మేధాం మయి ప్రజాం
మయి సూర్యో భ్రాజో దధాతు । ద్యుభి రక్తుభిః పరిపాత మస్మా నరిష్టేభి
రశ్వినా సౌభగేభిః । తన్నో మిత్రో వరుణో మామహన్తా మదితి స్సిన్ధుః

పృథివీ ఉశతద్యౌః । కయానశ్చిత్ర ఆభువ దూతీ సదా వృధ స్సఖా । కయా శచిష్ఠయా వృతా । కస్త్వా సత్యో మదానాం మగ్ంహిష్ఠో మత్స దన్ధసః । దృఢాచి దారుజే వసు । అభీషుణ స్సఖీనా మవితా జరి తౄణామ్ । శతం భవా స్యూతిభిః । వయ స్సుపర్ణా ఉపసేదు రిన్ద్రం ప్రియ మేధా ఋషయో నాధమానాః । అప ధ్వాన్త మూర్ణుహి పూర్ధి చక్షు ర్ముముగ్ధ్యస్మా న్నిధయేవ బద్ధాన్ ।

శన్నో దేవీ రభిష్టయ ఆపో భవన్తు పీతయే । శంయో రభి స్రవన్తునః । ఈశానా వార్యాణాం క్షయన్తీ శ్చర్షణీనామ్ । అపో యాచామి భేషజమ్ । సుమిత్రాన ఆప ఓషధయ స్సన్తు దుర్మిత్రా స్తస్మై భూయాసు ర్యోస్మాన్ద్వేష్టి యంచ వయం ద్విష్మః । ఆపోహిష్ఠా మయో భువ స్తాన ఊర్జే దధాతన । మహేరణాయ చక్షసే । యోవ శ్శివతమో రస స్తస్య భాజయతేహ నః । ఉశతీరివ మాతరః । తస్మా అరఙ్గ మామవో యస్య క్షయాయ జిన్వథ । ఆపో జన యథాచనః । పృథివీ శాన్తా సాగ్నినా శాన్తా సామే శాన్తా శుచగ్ం శమయతు । అన్తరిక్షగ్ం శాన్తం తద్వాయునా శాన్తం తన్మే శాన్తగ్ం శుచగ్ం శమయతు । ద్యౌశ్శాన్తా సాఽఽదిత్యేన శాన్తా సామే శాన్తా శుచగ్ం శమయతు । పృథివీ శాన్తి రన్తరిక్షగ్ం శాన్తి ర్ద్యౌశ్శాన్తి ర్దిశశ్శాన్తి రవాన్తర దిశా శ్శాన్తి రగ్నిశ్శాన్తి ర్వాయు శ్శాన్తి రాదిత్య శ్శాన్తిశ్చన్ద్రమా

శ్శాన్తి ర్నక్షత్రాణి శాన్తి రాప శ్శాన్తి రోషధయ శ్శాన్తి ర్వన స్పతయ
శ్శాన్తి ర్గౌశ్శాన్తి రజాశాన్తి రశ్వశ్శాన్తిః పురుష శ్శాన్తి ర్బ్రహ్మ శాన్తి ర్బ్రాహ్మణ
శ్శాన్తి శ్శాన్తి రేవ శాన్తి శ్శాన్తిర్మే అస్తు శాన్తిః। తయాహగ్ం
శాన్త్యా సర్వ శాన్త్యా మహ్యం ద్విపదే చతుష్పదే చ శాన్తిం కరోమి
శాన్తి ర్మే అస్తు శాన్తిః।

ఏహ శ్రీశ్చ హ్రీశ్చ ధృతిశ్చ తపో మేధా ప్రతిష్ఠా శ్రద్ధా సత్యం
ధర్మశ్చైతాని మోత్తిష్ఠన్త మనూత్తిష్ఠన్తు మామాగ్ం శ్రీశ్చ హ్రీశ్చ ధృతిశ్చ
తపో మేధా ప్రతిష్ఠా శ్రద్ధా సత్యం ధర్మ శ్చైతాని మామా హాసిషుః।
ఉదాయుషా స్వాయుషో దోషధీనాగ్ం రసేనోత్పర్జన్యస్య శుష్మే ణోదస్థా
మమృతాగ్ం అను। తచ్చక్షు ర్దేవహితం పురస్తా చ్ఛుక్ర ముచ్చరత్।
పశ్యేమ శరద శ్శతమ్ జీవేమ శరదశ్శతమ్ నన్దామ శరదశ్శతమ్ మోదామ
శరదశ్శతమ్ భవామ శరద శ్శతగ్ం శృణవామ శరద శ్శతం ప్రబ్రవామ
శరదశ్శత మజీతాస్స్యామ శరదశ్శతం జ్యోక్చ సూర్యం దృశే। య ఉదగా
న్మహతో ర్ణవా ద్విభ్రాజమాన స్సరిరస్య మధ్యా త్సమా వృషభో
లోహితాక్ష సూర్యో విపశ్చి న్మనసా పునాతు।

బ్రహ్మణ శ్శ్రోతన్యసి బ్రహ్మణ ఆణీస్థో బ్రహ్మణ ఆవపన మసి
ధారితేయం పృథివీ బ్రహ్మణా మహీ ధారిత మేనేన మహ దన్తరిక్షం

దివం దాధార పృథివీగ్ం సదేవాం యద్దహం వేద తదహం ధారయాణి
మామ ద్వేదోఽధి విస్రసత్ । మేధా మనీషే మావిశతాగ్ం సమీచీ భూతస్య
భవ్య స్యావరుద్ధ్యై సర్వ మాయు రయాణి సర్వ మాయు రయాణి ।
ఆభి ర్గీర్భి ర్యదతోన ఊన మాప్యాయయ హరివో వర్ధమానః ।
యదా స్తోతృభ్యో మహి గోత్రా రుజాసి భూయిష్ఠ భాజో అధతే స్యామ ।
బ్రహ్మ ప్రావాదిష్మ తన్నో మహాసీత్ । ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః ॥
సన్త్వా సిఞ్చామి యజుషా ప్రజా మాయు ర్ధనంచ । ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః ॥
శన్నో మిత్ర శ్శం వరుణః । శంనో భవత్వర్యమా ।
శన్న ఇన్ద్రో బృహస్పతిః । శన్నో విష్ణు రురుక్రమః । నమో బ్రహ్మణే
నమస్తే వాయో । త్వమేవ ప్రత్యక్షం బ్రహ్మాసి । త్వమేవ ప్రత్యక్షం
బ్రహ్మ వదిష్యామి । ఋతం వదిష్యామి । సత్యం వదిష్యామి । తన్మా
మవతు తద్వక్తార మవతు । అవతు మామ్ । అవతు వక్తారమ్ ।
ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః ॥ సహనా వవతు । సహనౌ భునక్తు । సహవీర్యం
కరవావహై । తేజస్వినా వధీత మస్తు మా విద్విషా వహై ।
ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః ॥ ఓం సహనావవతు – విద్విషావహై ।
ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః ॥ ఓం సహనావవతు – విద్విషావహై ।
ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః ॥

ఘోష శాన్తిః

మిత్రో౽సి వరుణో౽సి । సమహం విశ్వై ర్దేవైః । క్షత్రస్య నాభిరసి ।
క్షత్రస్య యోనిరసి । స్యోనా మాసీద । సుషదా మాసీద । మాత్వాహిగ్ం
సీత్ । మామా హిగ్ం సీత్ । నిషసాద ధృతవ్రతో వరుణః । పస్త్యా స్వా
సామ్రాజ్యాయ సుక్రతుః । దేవస్యత్వా సవితుః ప్రసవే ।
అశ్వినో ర్బాహుభ్యామ్ । పూష్ణో హస్తాభ్యామ్ । అశ్వినో ర్భైషజ్యేన ।
తేజసే బ్రహ్మవర్చసాయా౽భిషిఞ్చామి । దేవస్యత్వా సవితుః ప్రసవే ।
అశ్వినో ర్బాహుభ్యాం । పూష్ణో హస్తాభ్యాం । సరస్వత్యై భైషజ్యేన ।
వీర్యాయా౽న్నాద్యా యా౽భిషిఞ్చామి । దేవస్యత్వా సవితుః ప్రసవే ।
అశ్వినో ర్బాహుభ్యామ్ । పూష్ణో హస్తాభ్యామ్ । ఇన్ద్ర స్యేన్ద్రియేణ ।
శ్రియై యశసే బలాయా౽భిషిఞ్చామి । అర్యమణం బృహస్పతి మిన్ద్రం
దానాయ చోదయ । వాచం విష్ణుగ్ం సరస్వతీగ్ం సవితారంచ వాజినమ్ ।
సోమగ్ం రాజానం వరుణ మగ్ని మన్వా రభామహే । ఆదిత్యాన్
విష్ణుగ్ం సూర్యం బ్రహ్మాణంచ బృహస్పతిమ్ । దేవస్యత్వా సవితుః
ప్రసవే౽శ్వినో ర్బాహుభ్యాం పూష్ణో హస్తాభ్యాగ్ం సరస్వత్యై
వాచో యన్తుర్య న్త్రేణా౽గ్నేస్త్వా సామ్రాజ్యే నా౽భిషిఞ్చామీ
న్ద్రస్యత్వా సామ్రాజ్యే నా౽భిషిఞ్చామి బృహస్పతే స్త్వా సామ్రాజ్యే
నా౽భిషిఞ్చామి । దేవా స్యేన్ద్రజ్యేష్ఠా వరుణ రాజానో౽ధస్తా

స్త్వోపరిష్ఠాచ్చ హన్తు నవా ఏతేన పూతా సమేధ్యా సప్రోక్షితా

యదేన మతః ప్రాచీనం ప్రోక్షతి యత్పశ్చాత్త మాజ్యేన

ప్రోక్షతి తేన పూత స్తేన మేధ్య స్తేన ప్రోక్షితః । వసవస్త్వా

పురస్తా దభిషిఞ్చన్తు గాయత్రేణ ఛన్దసా । రుద్రాస్త్వా దక్షిణతోఽ

భిషిఞ్చన్తు త్రైష్టుభేన ఛన్దసా । ఆదిత్యా స్త్వా పశ్చా దభిషిఞ్చన్తు ।

జాగతేన ఛన్దసా । విశ్వేత్వా దేవా ఉత్తరతోఽ భిషిఞ్చ న్త్వానుష్టుభేన

ఛన్దసా । బృహస్పతి స్త్వోపరిష్టా దభిషిఞ్చన్తు పాఙ్క్తేన ఛన్దసా ।

ఇమాగ్ం రుద్రాయ స్థిర ధన్వనే గిరః । క్షిప్రేషవే దేవాయ స్వధామ్నే ।

అషాఢాయ సహమానాయ మీఢుషే । తిగ్మాయుధాయ భరతా శృణోతన ।

త్వాదత్తేభీ రుద్ర శన్తమేభిః । శతగ్ం హిమా అశీయ భేషజేభిః । వ్యస్మ

ద్ద్వేషో వితరం వ్యగ్ంహః । వ్యమీవాగ్ శ్చాతయస్వా విషూచీః । అర్హ న్బిభర్షి

సాయకాని ధన్వ । అర్హ న్నిష్కం యజతం విశ్వరూపమ్ । అర్హ న్నిదం

దయసే విశ్వ మబ్భువమ్ । నవా ఓజీయో రుద్ర త్వదస్తి । మానస్తోకే తనయే

మాన ఆయుషి మానో గోషు మానో అశ్వేషు రీరిషః । వీరాన్మానో

రుద్రభామితో వధీ ర్హవిష్మన్తో నమసా విధేమతే । ఆతే పిత ర్మరుతాగ్ం

సుమ్నమేతు । మాన సూర్యస్య సందృశో యుయోథాః । అభినో వీరో

అర్వతి క్షమేత । ప్రజా యేమహి రుద్ర ప్రజాభిః । ఏవా బభ్రో వృషభ చేకితాన

యథా దేవ నహృణీషే నహగ్ంసి । హావన శ్రూరో్ణ రుద్రేహ బోధి । బృహ

ర్వదేమ విదథే సువీరాః । పరిణో రుద్రస్య హేతి ర్వృణక్తు పరి త్వేషస్య దుర్మతి రఘాయోః । అవస్థిరా మఘవద్భ్య స్తనుష్వ మీఢ్వ స్తోకాయ తనయాయ మృడయ । స్తుహి శ్రుతం గర్తసదం యువానం మృగం నభీమ ముపహత్ను ముగ్రమ్ । మృడా జరిత్రే రుద్ర స్తవానో అన్యంతే అస్మన్నివ పన్తు సేనాః । మీఢుష్టమ శివతమ శివోన స్సుమనా భవ । పరమే వృక్ష ఆయుధం నిధాయ కృత్తిం వసాన ఆచర పినాకం బిభ్ర దాగహి । అర్హ న్బిభర్షి సాయకాని ధన్వ । అర్హ న్నిష్కం యజతం విశ్వరూపమ్ । అర్హ న్నిదం దయసే విశ్వ మబ్భువమ్ । నవా ఓజీయో రుద్ర త్వదస్తి । త్వమగ్నే రుద్రో అసురో మహోదివ స్త్వగ్ం శర్ధో మారుతం పృక్ష ఈశిషే । త్వంవాతై రరుణై ర్యాసి శంగయ స్త్వం పూషా విధతః పాసి నుత్మనా । ఆవో రాజాన మధ్వరస్య రుద్రగ్ం హోతారగ్ం సత్య యజగ్ం రోదస్యోః । అగ్నిం పురాతన యిత్నో రచిత్తా ద్ధిరణ్య రూప మవసే కృణుధ్వమ్ । ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః ॥

సరస్వతీ సూక్తమ్

ఇయ మదదాదితి చతుర్దశర్చస్య సూక్తస్య బార్హస్పత్యో భరద్వాజ ఋషిః సరస్వతీ దేవతా గాయత్రీ ఛందః - త్రయోదశీ చతుర్దశీచ త్రిష్టుభౌ సరస్వతీ సూక్త పారాయణే వినియోగః -

ఇయ మదదా ద్రభస మృణచ్యుతం దివో దాసం వధ్ర్యశ్వాయ దాశుషే । యా శశ్వంత మాచఖాదా వసం పణిం తాతే దాత్రాణి సవిషా సరస్వతి ।

ఇయం శుష్మేభి ర్బిసఖా ఇవా రుజ త్సాను గిరీణాం తవిషేభి రూర్మిభిః ।
పారావతఘ్నీ మవసే సువృక్తిభి స్సరస్వతీ మావివాసేమ ధీతిభిః ॥
సరస్వతి దేవ నిదో నిబర్హయ ప్రజాం విశ్వస్య బృసయస్య మాయినః ।
ఉత క్షితిభ్యో వనీరవిన్దో విషమేభ్యో అస్రవో వాజినీ వతి ॥
ప్రణో దేవీ సరస్వతీ వాజేభి ర్వాజినీ వతి । ధీనామ విత్ర్యవతు ॥
యస్త్వా దేవి సరస్వ త్యుపబ్రూతే ధనే హితే । ఇన్ద్రం నవృత్ర తూర్యే ॥
త్వందేవి సరస్వత్యవా వాజేషు వాజిని । రదా పూషేవ నస్సనిమ్ ॥
ఉతస్యాన స్సరస్వతీ ఘోరా హిరణ్య వర్తనిః । వృత్రఘ్నీ వష్టి సుష్టుతిమ్ ॥
యస్యా అనన్తో అహ్రుత స్త్వేష శ్చరిష్ణు రర్ణవః । అమ శ్చరతి రోరువతు ॥
సానో విశ్వా అతి ద్విష స్స్వస్రూ రన్యా ఋతావరీ । అత న్నహేవ సూర్యః ॥
ఉతనః ప్రియా ప్రియాసు సప్త స్వసా సుజుష్టా । సరస్వతీ స్తోమ్యా భూత్ ॥
ఆప ప్రుషీ పార్థివా స్యురురజో అన్తరిక్షమ్ । సరస్వతీ నిదస్పాతు ॥
త్రిషధస్థా సప్తధాతుః పఞ్చ జాతా వర్ధయన్తీ । వాజే వాజే హవ్యా భూత్ ॥
ప్రయా మహిమ్నా మహినా సుచేకితే ద్యుమ్నేభి రన్యా అపసా మపస్తమా ।
రథ ఇవ బృహతీ విభ్వనే కృతోప స్తుత్యా చికితుషా సరస్వతీ ॥
సరస్వత్య భినో నేషి వస్యో మాప స్ఫురీః పయసా మాన ఆధక్ ।
జుషస్వన స్సఖ్యా వేశ్యాచ మాత్వత్ క్షేత్రా ణ్యరణానిగన్మ ॥

హరిః ఓమ్ ।

దేవీ సూక్తమ్

అహం రుద్రేభి రిత్యష్టర్చస్య సూక్తస్య వాగాంభృణీ ఋషిః ఆదిశక్తి ర్దేవతా త్రిష్టుప్ ఛందః - ద్వితీయా జగతీ - దేవీసూక్త పారాయణే వినియోగః -

ఓమ్ అహం రుద్రేభి ర్వసుభి శ్చరా మ్యహ మాదిత్యై రుత విశ్వదేవైః ।
అహం మిత్రా వరుణో బాభిభ ర్మ్యహ మింద్రాఽగ్నీ అహ మశ్వినోభా ।
అహం సోమ మాహనసం బిభ ర్మ్యహం త్వష్టార ముత పూషణం భగమ్ ।
అహం దధామి ద్రవిణం హవిష్మతే సుప్రావ్యే త్రె యజ మానాయ సున్వతే ।
అహం రాష్ట్రీ సంగమనీ వసూనాం చికితుషీ ప్రథమా యజ్ఞియానామ్ ।
తాంమా దేవా వ్యదధుః పురుత్రా భూరి స్థాత్రాం భూర్యా వేశయంతీమ్ ।
మయాసో అన్న మత్తి యో విపశ్యతి యః ప్రాణితి య ఈం శృణో త్యుక్తమ్ ।
అమంతవో మాంత ఉపక్షియన్తి శ్రుధి శ్రుత శ్రద్ధి వంతే వదామి ।
అహ మేవ స్వయ మిదం వదామి జుష్టం దేవేభి రుత మానుషేభిః ।
యంకామయే తంతముగ్రం కృణోమి తం బ్రహ్మాణం తమృషిం తం సుమేధామ్ ।
అహం రుద్రాయ ధను రాతనోమి బ్రహ్మ ద్విషే శరవే హన్తవా ఉ ।
అహం జనాయ సమదం కృణో మ్యహం ద్యావా పృథివీ ఆవివేశ ।
అహం సువే పితర మస్య మూర్ధ న్మమ యోని రప్స్వ౧న్త స్సముద్రే ।
తతో వితిష్ఠే భువనాను విశ్వోతా మూంద్యాం వర్ష్మణోప స్పృశామి ।
అహ మేవ వాత ఇవ ప్రవా మ్యారభమాణా భువనాని విశ్వా ।
పరో దివా పర ఏనా పృథివ్యై తావతీ మహినా సంబభూవ ।

హరిః ఓమ్

శ్రీ సూక్తమ్

హిరణ్య వర్ణామితి పఞ్చ దశర్చస్య సూక్తస్య ఆనన్ద కర్దమ శ్రీదచిక్లీత శ్రీపుత్రా ఋషయః శ్రీ రగ్నిశ్చ దేవతే । అనుష్టుప్ బృహతీ త్రిష్టుప్ ఆస్తార పఙ్క్తి శ్చ ఛన్దాంసి శ్రీ సూక్త పారాయణే వినియోగః -

హిరణ్య వర్ణాం హరిణీం సువర్ణ రజత స్రజామ్ ।
చన్ద్రాం హిరణ్మయీం లక్ష్మీం జాత వేదో మ ఆవహ ॥
తాంమ ఆవహ జాతవేదో లక్ష్మీ మనప గామినీమ్ ।
యస్యాం హిరణ్యం విన్దేయం గామశ్వం పురుషా నహమ్ ॥
అశ్వ పూర్వాం రథ మధ్యాం హస్తినాద ప్రమోదినీమ్ ।
శ్రియం దేవీ ముపహ్వయే శ్రీర్మా దేవీ జుషతామ్ ॥
కాంసో స్మితాం హిరణ్య ప్రాకారా మార్ద్రాం జ్వలన్తీం తృప్తాం తర్పయన్తీమ్ ।
పద్మే స్థితాం పద్మవర్ణాం తా మిహోపహ్వయే శ్రియమ్ ॥
చన్ద్రాం ప్రభాసాం యశసా జ్వలన్తీం శ్రియం లోకే దేవ జుష్టా ముదారామ్ ।
తాం పద్మినీ మీం శరణ మహం ప్రపద్యేఽలక్ష్మీ ర్మేనశ్యతాం త్వాం వృణే ॥
ఆదిత్య వర్ణే తపసో ధిజాతో వనస్పతి స్తవ వృక్షోఽథ బిల్వః ।
తస్య ఫలాని తపసా నుదన్తు యా అన్తరా యాశ్చ బాహ్యా అలక్ష్మీః ॥
ఉపైతు మాం దేవ సఖః కీర్తిశ్చ మణినా సహ ।
ప్రాదు ర్భూతోస్మి రాష్ట్రేస్మిన్ కీర్తి మృద్ధిం దదాతు మే ॥
క్షుత్పిపాసా మలాం జ్యేష్ఠా మలక్ష్మీం నాశయా మ్యహమ్ ।
అభూతి మసమృద్ధించ సర్వాం నిర్ణుద మే గృహాత్ ॥
గన్ధద్వారాం దురాధర్షాం నిత్యపుష్టాం కరీషిణీమ్ ।

ఈశ్వరీం సర్వభూతానాం తా మిహోపహ్వయే శ్రియమ్ ।
మనసః కామ మాకూతిం వాచ స్సత్య మశీమహి ।
పశూనాం రూపమన్నస్య మయి శ్రీ శ్రయతాం యశః ।
కర్దమేన ప్రజాభూతా మయి సంభవ కర్దమ ।
శ్రియం వాసయ మే కులే మాతరం పద్మ మాలినీమ్ ।
ఆప స్సృజన్తు స్నిగ్ధాని చిక్లీత వస మే గృహే ।
నిచదేవీం మాతరం శ్రియం వాసయ మేకులే ॥
ఆర్ద్రాం పుష్కరిణీం పుష్టిం పిఙ్గలాం పద్మ మాలినీమ్ ।
చన్ద్రాం హిరణ్మయీం లక్ష్మీం జాతవేదో మ ఆవహ ॥
ఆర్ద్రాం యః కరిణీం యష్టిం సువర్ణాం హేమ మాలినీమ్ ।
సూర్యాం హిరణ్మయీం లక్ష్మీం జాతవేదో మ ఆవహ ॥
తాంమ ఆవహ జాతవేదో లక్ష్మీ మనప గామినీమ్ ।
యస్యాం హిరణ్యం ప్రభూతం గావో దాస్యోశ్వాన్ విన్దేయం పురుషానహమ్।
యశ్శుచిః ప్రయతో భూత్వా జుహుయా దాజ్య మన్వహమ్ ।
సూక్తం పఞ్చ దశర్చంచ శ్రీకామ స్సతతం జపేత్ ॥
పద్మాననే పద్మ విపద్మ పత్రే పద్మ ప్రియే పద్మ దళాయతాక్షి ।
విశ్వప్రియే విష్ణు మనోను కూలే త్వత్పాద పద్మం మయి సన్నిధత్స్వ ॥
పద్మాననే పద్మ ఊరు పద్మాక్షి పద్మ సమ్భవే ।
తన్మే భజసి పద్మాక్షి యేన సౌఖ్యం లభామ్య హమ్ ॥
అశ్వదాయి గోదాయి ధనదాయి మహాధనే ।

ధనంమ్మే జుషతాం దేవి సర్వకామాంశ్చ దేహిమే ।
పుత్ర పౌత్ర ధనం ధాన్యం హస్త్యశ్వా శ్వతరీ రథమ్ ।
ప్రజానాం భవసి మాతా ఆయుష్మంతం కరోతు మే ।
ధన మగ్ని ర్ధనం వాయు ర్ధనం సూర్యో ధనం వసుః ।
ధన మిన్ద్రో బృహస్పతి ర్వరుణో ధన మశ్వినా ॥
వైనతేయ సోమం పిబ సోమం పిబతు వృత్రహా ।
సోమం ధనస్య సోమినో మహ్యం దదాతు సోమినః ॥
నక్రోధో నచ మాత్సర్యం నలోభో నాశుభా మతిః ।
భవన్తి కృత పుణ్యానాం భక్త్యా శ్రీసూక్త జాపినామ్ ॥
సరసిజ నిలయే సరోజహస్తే ధవళ తరాంశుక గంధమాల్యశోభే ।
భగవతి హరి వల్లభే మనోజ్ఞే త్రిభువన భూతికరి ప్రసీద మహ్యమ్ ॥
విష్ణుపత్నీం క్షమాం దేవీం మాధవీం మాధవ ప్రియామ్ ।
లక్ష్మీం ప్రియసఖీం భూమిం నమా మ్యచ్యుత వల్లభామ్ ॥
మహా లక్ష్మ్యైచ విద్మహే విష్ణుపత్న్యైచ ధీమహి। తన్నో లక్ష్మీఃప్రచోదయాత్॥
ఆనన్దః కర్దమ శ్రీద శ్చిక్లీత ఇతి విశ్రుతాః । ఋషయః శ్రియః
పుత్రాశ్చ శ్రీర్దేవీ దేవతా మతాః ॥ ఋణ రోగాది దారిద్ర్య పాప
క్షుదప మృత్యవః । భయ శోక మనస్తాపా నశ్యన్తు మమ సర్వదా ॥
శ్రీ వర్చస్వ మాయుష్య మారోగ్య మావిధా చ్ఛోభమానం మహీయతే ।
ధనం ధాన్యం పశుం బహుపుత్ర లాభం శత సంవత్సరం దీర్ఘ మాయుః ॥

ఇతి శ్రీ సూక్తం సమాప్తమ్ ॥

మన్యు సూక్తమ్

యస్తే మన్యో ఇతి సప్తర్చస్య సూక్తస్య తాపసో మన్యుర్ ఋషిః మన్యు ర్దేవతా జగతీ ఛందః ద్వితీయా సప్తమీచ త్రిష్టుప్ । త్వయా మన్యో ఇతి సప్తర్చస్య సూక్తస్య తాపసో మన్యుర్ ఋషిః - మన్యు ర్దేవతా ఆద్యా స్త్రిస్రః త్రిష్టుభః తతశ్చతస్రో జగత్యః - మన్యు సూక్త పారాయణే వినియోగః -

యస్తే మన్యో విధ ద్వజ్ర సాయక సహ ఓజః పుష్యతి విశ్వమానుషక్ ।
సాహ్యా మదా సమార్యం త్వయా యుజా సహ స్కృతేన సహసా సహస్వతా
మన్యు రింద్రో మన్యు రేవాస దేవో మన్యుర్హోతా వరుణో జాతవేదాః ।
మన్యుం విశ ఈళతే మానుషీర్యాః పాహినో మన్యో తపసా సజోషాః ॥
అభీహి మన్యో తవస స్తవీయాన్ తపసా యుజా విజహి శత్రూన్ ।
అమిత్రహా వృత్రహా దస్యుహాచ విశ్వా వసూ న్యాభరా త్వంనః ॥
త్వంహి మన్యో అభిభూత్యోజా స్స్వయం భూర్భామో అభి మాతి షాహః ।
విశ్వ చర్షణి స్సహురి స్సహావా నస్మా స్వోజః పృతనాసు ధేహి ॥
అభాగ స్సన్నప పరేతో అస్మి తవ క్రత్వా తవిషస్య ప్రచేతః ।
తంత్వా మన్యో అక్రతు ర్జిహీ ళాహం స్వాతనూ ర్బల దేయాయ మేహి ।
అయంతే అస్మ్యుపమే హ్యర్వాజ్ ప్రతీ చీన స్సహురే విశ్వధాయః ।
మన్యో వజ్రి న్నభి మామా వవృత్స్వ హనావ దస్యూం ఋతబో ధ్యాపేః ।
అభి ప్రేహి దక్షిణతో భవా మేఽధా వృత్రాణి జంఘనా వభూరి ।
జుహోమి తే ధరుణం మధ్వో అగ్ర ముభా ఉపాంశు ప్రథమా పిబావ ।
త్వయా మన్యో సరథమా రుజంతో హర్ష మాణాసో ధృషితా మరుత్వః ।
తిగ్మేషవ ఆయుధా సంశిశానా అభి ప్రయంతు నరో అగ్ని రూపాః ।

అగ్ని రివ మన్యో త్విషిత స్సహస్వ సేనా నీర్న స్సహురే హూత ఏధి।
హత్వాయ శత్రూ న్విభజస్వ వేద ఓజో మిమానో విమృధో నుదస్వ।
సహస్వ మన్యో అభిమాతి మస్మే రుజ న్మృణన్ ప్రమృణ న్ప్రేహి శత్రూన్।
ఉగ్రంతే పాజో నన్వా రురుధ్రే వశీ వశం నయస ఏక జత్వమ్।
ఏకో బహూనా మసి మన్యవీళితో విశం విశం యుధయే సంశిశాధి।
అకృత్త రుక్త్వయా యుజా వయం ద్యుమంతం ఘోషం
విజయాయ కృణ్మహే।
విజేష కృదింద్ర ఇవానవ బ్రవో౽స్మాకం మన్యో అధిపా భవేహ।
ప్రియంతే నామ సహురే గృణీమసి విద్మా తముత్సం యత ఆ బభూథ॥
ఆభూత్యా సహజా వజ్ర సాయక సహో బిభ ర్ష్యభి భూత ఉత్తరమ్।
క్రత్వానో మన్యో సహ మేద్యేధి మహా ధనస్య పురుహూత సంసృజి॥
సంసృష్టం ధన ముభయం సమాకృత మస్మభ్యం దత్తాం వరుణశ్చ మన్యుః।
భియం దధానా హృదయేషు శత్రవః పరా జితాసో అప నిలయంతామ్॥
ధన్వనాగా ఇత్యస్య ధను స్త్రిష్టుప్ (అధికః పాఠః)
ధన్వ నాగా ధన్వనా జింజయేమ ధన్వనా తీవ్రా స్సమదో జయేమ।
ధను శ్శత్రో రపకామం కృణోతి ధన్వనా సర్వాః ప్రదిశో జయేమ॥

ఇతి మన్యు సూక్తమ్

యాగుంగూ రిత్యస్యసినీ వాలీ అనుష్టుప్ –
యాగుంగూ ర్యా సినీ వాలీ యా రాకా యా సరస్వతీ।
ఇంద్రాణీ మహ్వ ఊతయే వరుణానీం స్వస్తయే॥

దుర్గా సూక్తమ్

జాత వేదస ఇత్యస్య జాతవేదాఽగ్ని ర్దుర్గా త్రిష్టుప్ -

జాత వేదసే సునవామ సోమ మరాతీ యతో నిదహాతి వేదః ।
సనః పర్ష దతి దుర్గాణి విశ్వా నావేవ సింధుం దురితాఽత్యగ్నిః ।
తామగ్ని వర్ణాం తపసా జ్వలంతీం వై రోచనీం కర్మ ఫలేషు జుష్టామ్ ।
దుర్గాం దేవీం శరణ మహం ప్రపద్యే సుతరసి తరసే నమః ।

అగ్నే త్వంపారయేత్యస్య అగస్త్య మైత్రా వరుణి రగ్ని స్త్రిష్టుప్ -

అగ్నే త్వంపారయా నవ్యో అస్మాం త్స్వస్తిభి రతి దుర్గాణి విశ్వా ।
పూశ్చ పృథ్వీ బహులాన ఉర్వీ భవా తోకాయ తనయాయ శంయోః ।

విశ్వానిన ఇత్యస్య వసు శ్రుతోఽగ్ని స్త్రిష్టుప్ -

విశ్వానినో దుర్గహా జాతవేద స్సింధుం ననావా దురితాతి పర్షి ।
అగ్నే అత్రివ న్నమసా గృణానో ఽస్మాకం బోధ్యవితా తనూనామ్ ।
పృతనా జితగ్ం సహమాన ముగ్ర మగ్నిగ్ం హువేమ పరమా త్సధస్థాత్ ।
సనః పర్ష దతి దుర్గాణి విశ్వా క్షామ ద్దేవో అతి దురితా ఽత్యగ్నిః ।
ప్రత్నోషిక మీడ్యో అధ్వరేషు సనా చ్చహోతా నవ్యశ్చ సత్సి ।
స్వాంచాగ్నే తనువం పిప్రయ స్వాఽస్మభ్యంచ సౌభగ మాయజస్వ ।
గోభి ర్జుష్ట మయుజో నిషిక్తం తవేంద్ర విష్ణో రను సంచరేమ ।
నాకస్య పృష్ఠ మభి సంవసానో వైష్ణవీం లోక ఇహ మాదయంతామ్ ।
కాత్యాయనాయ విద్మహే కన్య కుమారి ధీమహి ।
తన్నో దుర్గిః ప్రచోదయాత్ ।

గౌరీ ర్మిమాయే త్యస్య గౌరీ జగతీ -

గౌరీ ర్మిమాయ సలిలాని తక్ష త్యేకపదీ ద్విపదీ సా చతుష్పదీ ।

అష్టాపదీ నవపదీ బభూవుషీ సహస్రాఽక్షరా పరమే వ్యోమన్ ।

సహస్ర పరమా దేవీ శత మూలా శతాం కురా ।

సర్వగ్ం హరతు మే పాపం దూర్వా దుస్స్వప్న నాశినీ ।

కాండాత్కాండా త్ప్రరోహంతీ పరుషః పరుషః పరీ ।

ఏవానో దూర్వే ప్రతను సహస్రేణ శతేనచ ।

యాశతేన ప్రతనోషి సహస్రేణ విరోహసి ।

తస్యాస్తే దేవిష్టకే విధేమ హవిషా వయమ్ ।

అశ్వక్రాంతే రథక్రాంతే విష్ణుక్రాంతే వసుంధరా ।

శిరసా ధారయిష్యామి రక్షస్వ మాం పదే పదే ।

భూమి ర్ధేను ర్ధరణీ లోక ధారిణీ ।

ఉద్ధృతాసి వరాహేణ కృష్ణేన శత బాహునా ।

మృత్తికే హనమే పాపం యన్మయా దుష్కృతం కృతమ్ ।

మృత్తికే బ్రహ్మ దత్తాసి కాశ్యపేనాఽభిమంత్రితా ।

మృత్తికే దేహిమే పుష్టిం త్వయి సర్వం ప్రతిష్ఠితమ్ ।

మృత్తికే ప్రతిష్ఠితే సర్వం తన్మే నిర్ణుద మృత్తికే ।

తయా హతేన పాపేన గచ్ఛామి పరమాం గతిమ్ ।

ఆయు స్సూక్తః

యో బ్రహ్మా బ్రహ్మణ ఉజ్జహార ప్రాణై శ్శిరః కృత్తివాసాః పినాకీ। ఈశానోదేవ స్సన ఆయుర్దధాతు తస్మై జుహోమి హవిషా ఘృతేన స్వాహా॥ ఈశానాయేదమ్॥ విభ్రాజమాన స్సరిరస్య మధ్యా ద్రోచమానో ఘర్మ రుచిర్య ఆగాత్। సమృత్యు పాశా దపనుద్య ఘోరా దిహాయుషేణో ఘృతమత్తు దేవ స్స్వాహా॥ ఘర్మ రుచయ ఇదమ్॥ బ్రహ్మజ్యోతిర్బ్రహ్మ పత్నీషు గర్భం యామాదధా త్పురురూపం జయన్తమ్। సువర్ణ రంభ గ్రహ మర్కా మర్చ్యం తమాయుషే వర్ధయామో ఘృతేనస్వాహా॥ బ్రహ్మణే జ్యోతిష ఇదమ్॥ శ్రియం లక్ష్మీ మౌపలా మంబికాం గాం షష్ఠీంచ యామింద్రసేనే త్యుదాహుః। తాం విద్యాం బ్రహ్మయోనిగ్ం సరూపా మిహాయుషే తర్పయామో ఘృతేన స్వాహా॥ బ్రహ్మ'యోనయ ఇదమ్॥ దాక్షాయణ్య స్సర్వయోన్య స్సయోన్య స్సహస్రశో విశ్వరూపా విరూపాః। ససూనయ స్సపతయ స్సయూథ్య ఇహాయుషేణో ఘృతమిదం జుషన్తాగ్ స్వాహా॥ దాక్షాయణీభ్య ఇదమ్॥ దివ్యాగణా బహురూపాః పురాణా ఆయుచ్ఛిదో నః ప్రమథన్తు వీరాన్। తేభ్యో జుహోమి బహుధా ఘృతేన మానః ప్రజాగ్ం రీరిషో మోతవీరా న్స్వాహా॥ దివ్యేభ్యో గణేభ్యో బహురూపేభ్య ఇదమ్॥ ఏకః పురస్తా ద్యఇదం బభూవ యతో బభూవు ర్భువనస్య గోపాః। యమప్యేతి భువనగ్ం సాంపరాయే సనోహవి ర్ఘృత మిహాయుషేత్తు దేవ స్వాహా॥ ఈశానాయ దేవా యేదమ్॥

వసూ న్రుద్రా నాదిత్యా న్మరుతోऽథ సాధ్యా నృభూ న్యక్షా న్గన్ధర్వాగ్శ్చ
పితౄగ్శ్చ విశ్వాన్ । భృగూం త్సర్పాగ్ శ్చాంగిరసోథ సర్వాన్ ఘృతగ్ం
హుత్వా స్వాయుష్య మిహ యామ శశ్వ త్స్వాహా ॥ వస్వాదిభ్య ఇదమ్ ॥
విష్ణో త్వంనో అన్తమ శ్శర్మ యచ్ఛ సహన్త్య । ప్రతే ధారా మధుశ్చుత
ఉత్సం దుహ్రతే అక్షి తగ్గ్ స్వాహా ॥ విష్ణవ ఇదమ్ నమమ ॥

హరిః ఓమ్

అథ నారాయణాऽథర్వ శీర్షమ్

ఓమ్ భద్రం కర్ణేభి ర్గౌతమో విశ్వేదేవా స్త్రిష్టుప్ ।
స్వస్తిన ఇంద్రో గౌతమో విశ్వేదేవా విరాట్ ॥
ఓమ్ భద్రం కర్ణేభి శ్శృణుయామ దేవా భద్రం పశ్యేమాऽక్షభిర్యజత్రాః ।
స్థిరై రంగై స్తుష్టు వాంస స్తనూభి ర్వ్యశేమ దేవహితం యదాయుః ॥
స్వస్తిన ఇంద్రో వృద్ధ శ్రవా స్స్వస్తినః పూషా విశ్వవేదాః ।
స్వస్తిన స్తార్క్ష్యో అరిష్టనేమి స్స్వస్తినో బృహస్పతి ర్దధాతు ॥
ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః ॥

అథ పురుషోహవై నారాయణోऽకామ యత ప్రజాః సృజేయేతి ।
నారాయణా త్ప్రాణో జాయతే । మన స్సర్వేంద్రియాణిచ ।
ఖం వాయు ర్జ్యోతి రాపః పృథివీ విశ్వస్య ధారిణీ । నారాయణా
ద్బ్రహ్మాజాయతే । నారాయణా ద్విష్ణు ర్జాయతే । నారాయణా
ద్రుద్రోజాయతే । నారాయణా దింద్రో జాయతే । నారాయణా
త్ప్రజాపతిః ప్రజాయతే । నారాయణా ద్ద్వాదశాऽదిత్యా రుద్రా
వసవః సర్వాణి ఛందాంసి । నారాయణా దేవా స్సముత్పద్యంతే ।
నారాయణా త్ప్రవర్తంతే । నారాయణే ప్రలీయంతే । అథాऽదిత్యో
నారాయణః । బ్రహ్మానారాయణః । శివశ్చ నారాయణః ।
శక్రశ్చ నారాయణః । కాలశ్చ నారాయణః । దిశశ్చ నారాయణః ।

ఊర్ధ్వంచ నారాయణః । అధశ్చ నారాయణః । అంతర్బహిశ్చ నారాయణః ।
నారాయణ ఏవేదగ్ం సర్వం యద్భూతం యచ్చ భావ్యమ్ ।
నిష్కళో నిరంజనో నిర్వికల్పో నిరాఖ్యాతః శుద్ధో దేవ
ఏకో నారాయణో నద్వితీయోస్తి కశ్చిత్ । య ఏవం వేద ।
సవిష్ణు రేవ భవతి సవిష్ణు రేవ భవతి । ఓ మిత్యగ్రే వ్యాహరేత్ ।
నమ ఇతి పశ్చాత్ । నారాయణా యేత్యుపరిష్టాత్ । ఓ మిత్యేకాఽక్షరమ్
నమ ఇతి ద్వే అక్షరే । నారాయణాయేతి పంచాక్షరాణి ।
ఏతద్వై నారాయణ స్యాఽష్టా క్షరం పదం । యోహవై
నారాయణస్యాఽష్టా క్షరం పదమధ్యేతి । అనప బ్రవతస్సర్వ
మాయురేతి । విందతే ప్రజాం రాయ స్పోషం గౌపత్యం
తతోఽమృతత్వ మశ్నుత ఇతి । ప్రత్య గానందం బ్రహ్మ పురుషం
ప్రణవ స్వరూపమ్ । అకార ఉకారో మకార ఇతి । తానేకధా
సంయోజ్య తదేవ తదోమితి । యముక్త్వా ముచ్యతే యోగీ
జన్మ సంసార బంధనాత్ । ఓం నమో నారాయణా యేతి మంత్రో
పాసకః వైకుంఠ భువనం గచ్ఛతి । తదిదం పరమం పుండరీకం
విజ్ఞానఘనమ్ । తస్మా త్తడిదాభ మాత్రమ్ ।
బ్రహ్మణ్యో దేవకీ పుత్రో బ్రహ్మణ్యో మధు సూదనః ।
సర్వభూతస్థ మేకంవై నారాయణమ్ । కారణ రూపం పరబ్రహ్మకమ్ ।
ఏత దధర్వ శిర్షం యోఽధీతే । సాయమధీయానో దివస కృతం
పాపం నాశయతి । ప్రాతర ధీయానో రాత్రి కృతం పాపం నాశయతి ।
సాయం ప్రాతః ప్రయుంజానో అపాపో భవతి । మధ్యందిన
మాదిత్యాఽభి ముఖోఽధీయానః సద్యః పంచమహా పాతకో
పపాత కేభ్యో ముచ్యతే । సర్వవేద పారాయణ పుణ్యం లభతే ।
శ్రీ నారాయణ సాయుజ్య మవాప్నోతి । య ఏవం వేద ।
ఇత్యుపనిషత్ । ఇతి నారాయణాఽధర్వశీర్షం సమాప్తమ్ ॥
ఇత స్సర్వాఽధర్వ శీర్షాణాం ఆద్యంతయోః భద్రం కర్ణేభిః ।
స్వస్తిన ఇంద్ర ఇతి మంత్రద్వయాత్మికా శాంతి రవశ్యం పఠనీయా ॥

ఇతి నారాయణాఽధర్వ శీర్షమ్

అథ శివాఽథర్వ శీర్షమ్

ఓం దేవాహవై స్వర్గలోక మాయం స్తే రుద్ర మపృచ్ఛన్కో భవానితి।
సోఽబ్రవీదహ మేకః ప్రథమా సో ద్వర్తామిచ భవిష్యామిచ నాన్యః
కశ్చి న్మత్తో వ్యతిరిక్త ఇతి। సోఽంఽతరా దంతరం ప్రావిశ ద్దిశశ్చాంతరం
ప్రావిశ త్సోఽహం నిత్యాఽ నిత్యో వ్యక్తాఽవ్యక్తో బ్రహ్మాఽబ్రహ్మాహం
ప్రాంచః ప్రత్యంచోఽహం దక్షిణాంచ ఉదంచోఽహ మధశ్చోర్ధ్వశ్చాఽహం
దిశశ్చ ప్రదిశశ్చాఽహం పుమాన పుమాన్ స్త్రియశ్చాహం సావిత్ర్యహం
గాయత్ర్యహం త్రిష్టుప్ జగత్యనుష్టుప్ చాహం ఛందోఽహం సత్యోఽహం
గార్హపత్యో దక్షిణాగ్ని రాహవ నీయోహం గౌరహం గౌర్యహ మృగహం
యజురహం సామాహ మథర్వాంగిరసోఽహం జ్యేష్ఠోఽహం శ్రేష్ఠోఽహం
వరిష్ఠోఽహ మపోహం తేజోఽహం గుహ్యోహ మరణ్యోఽహ మక్షర మహం
క్షర మహం పుష్కర మహం పవిత్ర మహ ముగ్రంచ బలిశ్చ పురస్తా జ్జ్యోతి
రిత్యహమేవ సర్వేభ్యో మామేవ ససర్వః సమాయోమాం వేద సదేవాన్వేద
సర్వాంశ్చ వేదా న్సాంగానపి బ్రహ్మ బ్రాహ్మణైశ్చ గాం గోభి ర్బ్రాహ్మణాన్
బ్రాహ్మణేన హవి ర్హవిషా ఆయు రాయుషా సత్యం సత్యేన ధర్మేణ ధర్మం
తర్పయామి స్వేనతేజసా। తతో హవై తే దేవా రుద్ర మపశ్యన్ తే దేవా
రుద్ర మధ్యాయన్ తే దేవా ఊర్ధ్వ బాహవో రుద్రం స్తువంతి
ఓం యోవై రుద్రః సభగవాన్ యశ్చ బ్రహ్మాతస్మై నమో నమః॥
యోవై రుద్ర స్స భగవాన్ యశ్చ విష్ణు స్తస్మైవై నమో నమః॥
యోవై రుద్ర స్స భగవాన్ యశ్చ స్కందస్తస్మై నమో నమః।
యోవై రుద్ర స్స భగవాన్ యశ్చేంద్రస్తస్మైవై నమో నమః।
యోవై రుద్ర స్స భగవాన్ యశ్చాఽగ్ని స్తస్మైవై నమో నమః॥
యోవై రుద్ర స్స భగవాన్ యశ్చ వాయు స్తస్మైవై నమో నమః।
యోవై రుద్ర స్స భగవాన్ యశ్చ సూర్య స్తస్మైవై నమో నమః।

యోవై రుద్ర స్స భగవాన్ యశ్చ సోమ స్తస్మైవై నమో నమః ।
యోవై రుద్ర స్స భగవాన్ యేష్ట గ్రహా స్తస్మైవై నమో నమః ।
యోవై రుద్ర స్స భగవాన్ యే చాఽష్ట ప్రతి గ్రహా స్తస్మైవై నమో నమః ।
యోవై రుద్ర స్స భగవాన్ యచ్చ భూ స్తస్మైవై నమో నమః ।
యోవై రుద్ర స్స భగవాన్ యచ్చ భువ స్తస్మైవై నమో నమః ।
యోవై రుద్ర స్స భగవాన్ యచ్చ స్వ స్తస్మైవై నమో నమః ।
యోవై రుద్ర స్స భగవాన్ యచ్చ మహ స్తస్మైవై నమో నమః ।
యోవై రుద్ర స్స భగవాన్ యాచ పృథివీ తస్మైవై నమో నమః ।
యోవై రుద్ర స్స భగవాన్ యచ్చాంతరిక్షం తస్మైవై నమో నమః ।
యోవై రుద్ర స్స భగవాన్ యాచద్యౌ స్తస్మైవై నమో నమః ।
యోవై రుద్ర స్స భగవాన్ యాశ్చాఽప స్తస్మైవై నమో నమః ।
యోవై రుద్ర స్స భగవాన్ యచ్చ తేజ స్తస్మైవై నమో నమః ।
యోవై రుద్ర స్స భగవాన్ యశ్చ కాల స్తస్మైవై నమో నమః ।
యోవై రుద్ర స్స భగవాన్ యశ్చ యమ స్తస్మైవై నమో నమః ।
యోవై రుద్ర స్స భగవాన్ యశ్చ మృత్యు స్తస్మైవై నమో నమః ।
యోవై రుద్ర స్స భగవాన్ యచ్చా మృతం స్తస్మైవై నమో నమః ।
యోవై రుద్ర స్స భగవాన్ యచ్చా కాశం తస్మైవై నమో నమః ।
యోవై రుద్ర స్స భగవాన్ యచ్చ విశ్వం తస్మైవై నమో నమః ।
యోవై రుద్ర స్స భగవాన్ యచ్చ స్థూలం తస్మైవై నమో నమః ।
యోవై రుద్ర స్స భగవాన్ యచ్చ సూక్ష్మం తస్మైవై నమో నమః ।
యోవై రుద్ర స్స భగవాన్ యచ్చ శుక్లం తస్మైవై నమో నమః ।
యోవై రుద్ర స్స భగవాన్ యచ్చ కృష్ణం తస్మైవై నమో నమః ।
యోవై రుద్ర స్స భగవాన్ యచ్చ కృత్స్నం తస్మైవై నమో నమః ।
యోవై రుద్ర స్స భగవాన్ యచ్చ సత్యం తస్మైవై నమో నమః ।
యోవై రుద్ర స్స భగవాన్ యచ్చ సర్వం తస్మైవై నమో నమః ।

భూస్తే ఆఽ ర్మధ్యం భువస్తే స్వస్తే శీర్షం విశ్వ రూపోసి బ్రహ్మైక
స్త్వం ద్విధా త్రిధా వృద్ధి స్త్వం శాంతి స్త్వం పుష్టి స్త్వం హుత
మహుతం దత్త మదత్తం సర్వ మసర్వం విశ్వ మవిశ్వం
కృత మకృతం పర మపరం పరాయణం చత్వమ్। అపామసోమ
మమృతా అభూమా గన్మజ్యోతి రవిదామ దేవాన్।
కింనూన మస్మాన్ కృణవ దరాతిః కిము ధూర్తి రమృత మర్త్యస్య సోమ
సూర్య పురస్తా త్సూక్ష్మః పురుషః। సర్వం జగద్ధితంవా ఏత దక్షరం
ప్రాజాపత్యం సౌమ్యం సూక్ష్మం పురుషం గ్రాహ్య మగ్రాహ్యేణ భావం
భావేన సౌమ్యం సౌమ్యేన సూక్ష్మం సూక్ష్మేణ వాయవ్యం వాయవ్యేనగ్రసతి
తస్మై మహాగ్రాసాయ వై నమో నమః। హృదిస్థా దేవతాః సర్వా హృది
ప్రాణాః ప్రతిష్ఠితాః। హృది త్వమసి యో నిత్యంతిస్రో మాత్రాః
పర స్తుసః। తస్యోత్త రత శ్శిరో దక్షిణతః పాదౌ య ఉత్తరతః
స ఓం కారః య ఓం కారః స ప్రణవః యః ప్రణవః
స సర్వవ్యాపీ య స్సర్వవ్యాపీ సోఽనంతః యోఽనంత స్తత్తారం
యత్తారం తచ్ఛుక్లం యచ్ఛుక్లం తత్సూక్ష్మం యత్సూక్ష్మం
తద్వైద్యుతం యద్వైద్యుతం తత్పరం బ్రహ్మ యత్పరం బ్రహ్మ
స ఏకః య ఏకః స రుద్రః యో రుద్రః స ఈశానః య ఈశానః
స భగవాన్ మహేశ్వరః॥

అథ కస్మా దుచ్యతే ఓం కారః యస్మా దుచ్చార్య మాణ ఏవ
ప్రాణా నూర్ధ్వ ముత్క్రామ యతి తస్మా దుచ్యతే ఓం కారః।
అథ కస్మా దుచ్యతే ప్రణవః యస్మా దుచ్చార్యమాణ ఏవ ఋగ్యజు
స్సామాఽథర్వాఽఙ్గిరసం బ్రహ్మ బ్రాహ్మణేభ్యః ప్రణామయతి
నామయతిచ తస్మా దుచ్యతే ప్రణవః। అథ కస్మా దుచ్యతే సర్వవ్యాపీ
యస్మా దుచ్చార్య మాణ ఏవ యథా స్నేహేన పలల పిండమివ శాంత

రూప మోత ప్రోత మనుప్రాప్తో వ్యతిషక్తశ్చ తస్మా దుచ్యతే సర్వవ్యాపి।
అథ కస్మా దుచ్యతేఽ నంతః యస్మా దుచ్చార్యమాణ ఏవ తిర్య
గూర్ధ్వ మధస్తా చ్చాఽస్యాంతో నోపలభ్యతే తస్మా దుచ్యతేఽనంతః।
అథ కస్మా దుచ్యతే తారం యస్మా దుచ్చార్యమాణ ఏవ గర్భజన్మవ్యాధి
జరామరణ సంసార మహాభయా త్తారయతి త్రాయతేచ తస్మా దుచ్యతే
తారం। అథ కస్మా దుచ్యతే శుక్లం యస్మా దుచ్చార్యమాణ ఏవ క్లందతే
క్లామయతిచ తస్మా దుచ్యతే శుక్లం। అథ కస్మా దుచ్యతే సూక్ష్మం
యస్మా దుచ్చార్య మాణ ఏవ సూక్ష్మో భూత్వా శరీరాణ్యధి తిష్ఠతి
సర్వాణి చాంగా న్యభిమృశతి తస్మా దుచ్యతే సూక్ష్మం అథ కస్మా దుచ్యతే
వైద్యుతం యస్మా దుచ్చార్యమాణ ఏవ వ్యక్తే మహతి తమసి ద్యోతయతి
తస్మా దుచ్యతే వైద్యుతం। అథ కస్మా దుచ్యతే పరం బ్రహ్మ యస్మా
త్పర మపరం పరాయణంచ బృహ ద్బృహత్యా బృంహయతి తస్మా
దుచ్యతే పరం బ్రహ్మ। అథ కస్మా దుచ్యతే ఏకః య స్సర్వాన్
ప్రాణాన్ సం భక్ష్య సం భక్షణేనాజః సం సృజతి వి సృజతి తీర్థమేకే
వ్రజంతి తీర్థమేకే దక్షిణాః ప్రత్యంచ ఉదంచః ప్రాంచోఽభి వ్రజంత్యేకే
తేషాం సర్వేషా మిహ సంగతిః సాకం స ఏకోఽభూ దంతశ్చరతి
ప్రజానాం తస్మా దుచ్యతే ఏకః। అథ కస్మా దుచ్యతే రుద్రః యస్మా
దృషిభి ర్నాన్యై ర్భక్తై ర్ద్రుత మస్య రూప ముప లభ్యతే తస్మా దుచ్యతే
రుద్రః। అథ కస్మా దుచ్యతే ఈశానః యస్సర్వా న్దేవా నీశతే ఈశానీభి
ర్జననీభిశ్చ శక్తిభిః। అభిత్వా శూ రణో నుమో దుగ్ధా ఇవ ధేనవః। ఈశాన
మస్య జగతః స్వర్దృశ మీశాన మింద్ర తస్థుష ఇతి తస్మా దుచ్యతే ఈశానః।
అథ కస్మా దుచ్యతే భగవా న్మహేశ్వరః యస్మా ద్భక్తాన్ జ్ఞానేన
భజ త్యను గృహ్ణాతిచ వాచం సం సృజతి విసృతిచ సర్వాన్ భావాన్

పరిత్యజ్యాఽత్మ జ్ఞానేన యోగైశ్వర్యేణ మహతి మహీయతే తస్మా దుచ్యతే భగవాన్మహేశ్వరః। తదేత ద్రుద్ర చరితమ్ ॥

ఏషోహ దేవః ప్రదిశోఽను సర్వాః పూర్వో హజాతః స ఉగర్భే అంతః।
స ఏవజాతః స జనిష్యమాణః ప్రత్యఙ్ జనా స్తిష్ఠతి సర్వతో ముఖః ॥
ఏకో రుద్రో నద్వితీయాయ తస్మై య ఇమాఁ ల్లోకా నీశత ఈశనీభిః।
ప్రత్యఙ్ జనా స్తిష్ఠతి చాంత కాలే సంసృజ్య విశ్వా భువనాని గోప్తా।
యో యోనిం యోని మధితిష్ఠ త్యేకో యేనేదం సర్వం విచరతి సర్వమ్ ॥
తమీశానం వరదం దేవ మీడ్యం నిచాయ్యేమాం శాంతి మత్యంత మేతి।
క్షమాం హిత్వా హేతు జాలస్య మూలం బుధ్యా సంచితం స్థాపయిత్వాతు రుద్రే। రుద్ర మేకం త్వామాహుః శాశ్వతంవై పురాణ మిష మూర్జేణ పశవో ను నామ యంతం మృత్యు పాశాన్। తదేతే నాత్మ న్నేతే నార్థ చతుర్థేన మాత్రేణ శాంతిం సంసృజతి పశు పాశ విమో క్షణం యా సా ప్రథమా మాత్రా బ్రహ్మ దేవత్యా రక్తా వర్ణేన యస్తాం ధ్యాయతే నిత్యం సగచ్ఛే ద్బ్రహ్మ పదమ్। యా సా ద్వితీయా మాత్రా విష్ణు దేవత్యా కృష్ణ వర్ణేన యస్తాం ధ్యాయతే నిత్యం సగచ్ఛే ద్వైష్ణవం పదం। యా సా తృతీయా మాత్రా ఈశాన దేవత్యా కపిలా వర్ణేన యస్తాం ధ్యాయతే నిత్యం సగచ్ఛే దైశానం పదం। యా సాఽర్థ చతుర్థీ మాత్రా సర్వ దేవత్యాఽ వ్యక్తీ భూతా ఖం విచ రతి శుద్ధా స్ఫటిక సన్నిభా వర్ణేన యస్తాం ధ్యాయతే నిత్యం సగచ్ఛే దనామయం పదమ్। (సగచ్ఛే త్పదమనా మయమ్) ఇతి సాధుః తదేత దుపాసీత మునయో వాగ్వదంతి నతస్య గ్రహణ మయం పంథా విహిత ఉత్తరేణ యేన దేవా యాంతి యేన పితరో యేన ఋషయః పర మపరం పరాయణం చేతి। వాలాగ్ర మాత్రం హృదయస్య మధ్యే విశ్వం దేవం జాతరూపం వరేణ్యం। తమాత్మస్థం యేతు పశ్యంతి ధీరా తేషాం

శాంతి ర్భవతి నేతరేషామ్। యస్మిన్ క్రోధం యాంచ తృష్ణాం
క్షమాంచా క్షమాం హిత్వా హేతు జాలస్య మూలం బుధ్యా సంచితం
స్థాపయిత్వాతు రుద్రే రుద్రమే కత్వమాహుః। రుద్రోహి శాశ్వతేనవై
పురాణే నేర్షమూ జిణ తపసా నియంతాఽగ్ని రితి భస్మ వాయురితి
భస్మ జలమితి భస్మ స్థలమితి భస్మ వ్యోమేతి భస్మ సర్వం హవా
ఇదం భస్మ మన ఏతాని చక్షూంషి యస్మా ద్వ్రత మిదం పాశుపతం
యద్భస్మ నాంఽగాని సంస్పృశే త్తస్మా ద్బృహ్మ తదేత త్పాశుపతం
పశుపాశ విమోక్షణాయ ॥

యోఽగ్నౌ రుద్రో యోఽ ప్స్వంతర్య ఓషధీ ర్వీరుధ ఆవివేశ।
య ఇమా విశ్వా భువనాని చక్లపే తస్మై రుద్రాయ నమోఽ స్త్వగ్నయే।
యో రుద్రోఽగ్నౌయో రుద్రోఽప్స్వంతర్యో రుద్ర ఓషధీ ర్వీరుధ
ఆవివేశ। యో రుద్ర ఇమా విశ్వా భువనాని చక్లపేత తస్మై రుద్రాయవై
నమోనమః। యో రుద్రోఽప్సు యో రుద్ర ఓషధీషు యో రుద్రో
వనస్పతిషు। యేన రుద్రేణ జగదూర్ధ్వం ధారితం పృథివీ ద్విధా త్రిధా
ధర్తా ధారితా నాగా యేంత రిక్షే తస్మై రుద్రాయ వై నమో నమః।
మూర్ధాన మస్య సంసేవ్యా ప్యథర్వా హృదయంచయత్। మస్కిష్కా
దూర్ధ్వం ప్రేర యత్యవ మానోఽ ధిశీర్షతః। తద్వా అధర్వణ శ్శిరో
దేవకోశ స్సముజ్జితః। తత్ ప్రాణోఽభి రక్షతి శిరోఽన్నమ థోమనః।
నచ దివో దేవ జనేన గుప్తా నచాంత రిక్షాణినచ భూమ య ఇమాః।
యస్మి న్నిదం సర్వ మోత ప్రోతం తస్మా దన్య న్న పరంకించ నాస్తి।
నతస్మా త్పూర్వం నపరం తదస్తి నభూతం నోత భవ్యం యదాసీత్।
సహస్ర పాదేక మూర్ధ్నా వ్యాప్తం సఏవేద మావరీ వర్తి భూతం।
అక్షరాత్ సంజాయతే కాలః కాలాద్వ్యా పక ఉచ్యతే।
వ్యాప కోహి భగవాన్ రుద్రో భోగాయ మానో యదా శేతే రుద్ర స్తదా
సంహార్యతే ప్రజాః। ఉచ్ఛ్వసితే తమో భవతి తమస ఆపోఽప్స్వంగుళ్యా

మథితం శిశిరే శిశిరం మథ్య మానం ఫేనం భవతి ఫేనా దండం భవ
త్యండా ద్బ్రహ్మ భవతి బ్రహ్మణో వాయుః వాయో రోంకారః ఓంకారా
త్సావిత్రీ సావిత్ర్యా గాయత్రీ గాయత్ర్యా లోకా భవంతి। అర్చయంతి
తపః సత్యం మధు క్షరంతి యద్ధ్రువమ్। ఏతద్ధి పరమంతపః। ఆపో
జ్యోతీరసోఽమృతం బ్రహ్మ భూర్భు వస్సు రోం నమ ఇతి।

య ఇద మథర్వ శిరో బ్రాహ్మణోఽధీతే। అశ్రోత్రియః శ్రోత్రియో
భవతి। అనుపనీత ఉపనీతో భవతి। సోఽగ్ని పూతో భవతి।
సవాయు పూతో భవతి। ససూర్య పూతో భవతి। ససోమపూతో భవతి।
స సత్య పూతో భవతి। స సర్వై ర్దేవై ర్జ్ఞాతో భవతి। స సర్వైర్దేవై
రనుధ్యాతో భవతి। స సర్వేషు తీర్థేషు స్నాతో భవతి। తేన సర్వైః
క్రతుభి రిష్టం భవతి। గాయత్ర్యాః షష్టి సహస్రాణి జప్తాని భవంతి।
ప్రణవానా మయుతం జప్తం భవతి। స చక్షుషా పంక్తిం పునాతి।
ఆ సప్తమా త్పురుష యుగా న్పునాతీ త్యాహ భగవా నథర్వ శిరః
స కృజ్జ ప్త్వైవ శుచిః సపూతః కర్మణ్యో భవతి। ద్వితీయం జప్త్వా
గణాధి పత్య మవాప్నోతి। తృతీయం జ ప్త్వైవ మేవాను ప్రవిశ
త్యోం సత్య మోం సత్య మోం సత్యమ్।

ఇత్యథర్వ వేదే శివాఽథర్వ శీర్షం సమాప్తమ్

అథ గణపత్య ధర్వ శీర్షమ్

ఓమ్ నమస్తే గణపతయే। త్వమేవ ప్రత్యక్షం తత్త్వమసి। త్వమేవ
కేవలం కర్తాసి। త్వమేవ కేవలం ధర్తాసి। త్వమేవ కేవలం హర్తాసి।
త్వమేవ సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మాసి। త్వం సాక్షా దాత్మాసి నిత్యమ్ ॥ 1 ॥
ఋతం వచ్మి। సత్యం వచ్మి ॥ 2 ॥ అవత్వం మామ్। అవ వక్తారమ్।
అవశ్రోతారం। అవదాతారం। అవధాతారం। అవాఽనూచాన మవ

శిష్యమ్। అవ పశ్చాత్తాత్। అవపురస్తాత్। అవోత్తరాత్తాత్। అవ దక్షిణాత్తాత్। అవచోర్ధ్వాత్తాత్। అవాఽధరాత్తాత్। సర్వతో మాం పాహి పాహి సమంతాత్ ॥ 3 ॥ త్వం వాఙ్మయ స్త్వం చిన్మయః। త్వమానందమయ స్త్వం బ్రహ్మమయః। త్వం సచ్చిదానందా ద్వితీయోఽసి। త్వం ప్రత్యక్షం బ్రహ్మాసి। త్వంజ్ఞానమయో విజ్ఞాన మయోఽసి ॥ 4 ॥ సర్వం జగదిదం త్వత్తో జాయతే। సర్వం జగ దిదం త్వత్త స్తిష్ఠతి। సర్వం జగదిదం త్వయి లయ మేష్యతి। సర్వం జగ దిదం త్వయి ప్రత్యేతి। త్వం భూమి రాపోఽనలోఽనిలో నభః। త్వం చత్వా రివా క్పదాని ॥ 5 ॥ త్వం గుణ త్రయాఽతీతః। త్వం దేహ త్రయాఽతీతః। త్వం కాల త్రయాఽతీతః। త్వం మూలాఽధార స్థితోఽసి నిత్యం। త్వం శక్తి త్రయాఽత్మకః। త్వాం యోగినోధ్యాయంతి నిత్యమ్। త్వం బ్రహ్మ త్వం విష్ణు స్త్వం రుద్ర స్త్వ మింద్ర స్త్వమగ్ని స్త్వం వాయు స్త్వం సూర్య స్త్వం చంద్రమా స్త్వం బ్రహ్మ భూర్భువ స్స్వరోమ్ ॥ 6 ॥ గణాదిం పూర్వ ముచ్చార్య వర్ణాదిం తదనంతరం। అనుస్వారః పరతరః అర్ధేం దు లసితం। తారేణ రుద్ధం। ఏతత్తవ మను స్వరూపమ్। గకారః పూర్వ రూపమ్। అకారో మధ్యమ రూపమ్। అనుస్వార శ్చాన్త్యమ రూపమ్। బిందు రుత్తర రూపమ్। నాద స్సంధానమ్। సగ్ంహితా సంధిః। సైషా గణేశ విద్యా। గణక ఋషిః। నిచృద్గా యత్రీ ఛందః। గణపతి ర్దేవతా। ఓం గం గణపతయే నమః ॥ 7 ॥ ఏక దంతాయ విద్మహే వక్ర తుండాయ ధీమహి। తన్నో దంతిః ప్రచోదయాత్ ॥ 8 ॥ ఏక దంతం చతుర్హస్తం పాశ మంకుశ ధారిణమ్। రదంచ వరదం హస్తై ర్బిభ్రాణం మూషక ధ్వజమ్ ॥ రక్తం లంబోదరం శూర్ప కర్ణకం రక్తవాససమ్। రక్త గంధాఽను లిప్తాంగం రక్త పుష్పైః

సుపూజితమ్ । భక్తానుకంపినం దేవం జగత్కారణ మచ్యుతమ్ ।
ఆవిర్భూతం చ సృష్ట్యాదౌ ప్రకృతేః పురుషాత్పరమ్ । ఏవం ధ్యాయతి
యో నిత్యం స యోగీ యోగినాం వరః ॥ 9 ॥ నమో వ్రాత పతయే
నమో గణపతయే నమః ప్రమథ పతయే నమస్తే అస్తు లంబోదరా యైక
దంతాయ విఘ్ననాశినే శివ సుతాయ శ్రీ వరద మూర్తయే నమః ॥ 10 ॥
ఏత దథర్వ శీర్షం యోఽధీతే । స బ్రహ్మ భూయాయ కల్పతే ।
స సర్వతః సుఖమేధతే । స సర్వ విఘ్నైర్న బాధ్యతే । స పంచ మహా
పాపాత్ ప్రముచ్యతే । సాయ మధీయానో దివసకృతం పాపం నాశయతి ।
ప్రాత రధీయానో రాత్రి కృతం పాపం నాశయతి । సాయం ప్రాతః
ప్రయుంజానో అపాపో భవతి । సర్వత్రాధీ యానోఽప విఘ్నో
భవతి । ధర్మార్థ కామ మోక్షంచ విందతి । ఇద మథర్వశీర్ష మశిష్యాయ
నదేయమ్ । యో యది మోహా ద్దాస్యతి స పాపీయాన్ భవతి । సహస్రా
వర్తనాత్ యం యం కామ మధీతే తంత మనేన సాధయేత్ ॥ 11 ॥
అనేన గణపతి మభిషించతి స వాగ్మీ భవతి । చతుర్థ్యా మనశ్నన్ జపతి
స విద్యావాన్ భవతి । ఇత్యథర్వణ వాక్యమ్ । బ్రహ్మా ద్యావరణం విద్యాన్న
బిభేతి కదాచనేతి ॥ 12 ॥ యో దూర్వాంకురైర్ యజతి । స వైశ్ర
వణోపమో భవతి । యో లాజైర్ యజతి స యశోవాన్ భవతి ।
స మేధావాన్ భవతి । యో మోదక సహస్రేణ యజతి స వాంఛిత
ఫలవాన్ భవతి । య స్సాజ్య సమిద్భి ర్యజతి స సర్వం లభతే స
సర్వం లభతే । అష్టౌ బ్రాహ్మణాన్ సమ్యగ్ గ్రాహయిత్వా సూర్య
వర్చస్వీ భవతి । సూర్య గ్రహే మహా నద్యాం ప్రతిమా సన్నిధౌ
వా జప్త్వా సిద్ధ మంత్రో భవతి । మహా విఘ్నా త్ప్రముచ్యతే ।
మహా దోషా త్ప్రముచ్యతే । స సర్వ విద్భవతి స సర్వ విద్భవతి
య ఏవం వేద । ఇత్యుపనిషత్ ।

ఇతి గణపత్య థర్వ శీర్షం సమాప్తమ్ ।

అథ సూర్యాఽథర్వ శీర్షమ్

అస్య శ్రీ సూర్యాఽథర్వ శీర్షస్య బ్రహ్మ ఋషిః। ఆదిత్యో దేవతా।
గాయత్రీ ఛందః। హంసాఽద్యగ్ని నారాయణ యుక్తం బీజం।
హృల్లేఖా శక్తిః। ద్విపదాది సర్గ సంయుక్తం కీలకం।
ధర్మాఽర్థ కామ మోక్షార్థం జపే వినియోగః -

షట్ స్వరాఽరూఢ బీజేన షడంగం రక్తాంబుజ సంస్థితం సప్తాఽశ్వ రథినం హిరణ్య వర్ణం చతుర్భుజం పద్మద్వయాఽభయ వరద హస్తం కాల చక్ర ప్రణేతారంచ శ్రీ సూర్య నారాయణం య ఏవం వేద సవై బ్రాహ్మణః॥ ఓం భూః। ఓం భువః। ఓం స్వః। ఓం మహః। ఓం జనః। ఓం తపః। ఓం సత్యం। తత్స వితు ర్వరేణ్యం భర్గో దేవస్య ధీమహి। ధియోయోనః ప్రచోదయాత్। పరో రజసే సావదోమ్। ఓం ఆపో జ్యోతీ రసోఽమృతం బ్రహ్మ భూర్భు వస్సువరోమ్। సూర్య ఆత్మా జగత స్తస్థుషశ్చ। సూర్యా ద్వై ఖల్విమాని భూతాని జాయంతే। సూర్యా ద్యజ్ఞః పర్జన్యోఽన్న మాత్మా। నమస్తే ఆదిత్యాయ। త్వమేవ కేవలం కర్తాసి। త్వమేవ ప్రత్యక్షం విష్ణురసి। త్వమేవ ప్రత్యక్షం బ్రహ్మాసి। త్వమేవ ప్రత్యక్షం రుద్రోసి। త్వమేవ ప్రత్యక్ష మృగసి। త్వమేవ ప్రత్యక్షం యజురసి। త్వమేవ ప్రత్యక్షం సామాసి। త్వమేవ ప్రత్యక్షమ థర్వాసి। త్వమేవ సర్వం ఛందోసి। ఆదిత్యా ద్వాయు ర్జాయతే। ఆదిత్యాద్భూమి ర్జాయతే। ఆదిత్యా దాపోజాయంతే। ఆదిత్యా జ్జ్యోతి ర్జాయతే। ఆదిత్యా ద్వ్యోమ దిశోజాయంతే। ఆదిత్యా ద్వేదాజాయంతే। ఆదిత్యా ద్దేవా జాయంతే। ఆదిత్యోవా ఏష ఏతన్మండలం తపతి। అసా వాదిత్యో బ్రహ్మ। ఆదిత్యోంఽతః కరణ మనో బుద్ధి చిత్తాఽహం కారాః। ఆదిత్యో వై వ్యాన సమా నోదానాఽపాన ప్రాణాః।

ఆదిత్యో వై శ్రోత్ర త్వక్ చక్షు రసనా నాసాః। ఆదిత్యో వై వాక్పాణి
పాదో పస్థ పాయూని। ఆదిత్యోవై శబ్ద స్పర్శ రూప రస గంధాః।
ఆదిత్యోవై వచనాఽదాన గమనాఽనంద విసర్గాః। ఆనందమయో
జ్ఞానమయో విజ్ఞానమయ ఆదిత్యః। నమో మిత్రాయ భానవే
మృత్యో ర్మాం పాహి భ్రాజిష్ణవే విశ్వ హేతవే నమః।
సూర్యో నో దివస్పాతు వాతో అంతరిక్షాత్। అగ్నిర్నః పార్థివేభ్యః॥
సూర్యా ద్భవంతి భూతాని। సూర్యేణ పాలితానితు। సూర్యే లయం
ప్రాప్నువంతి। యస్సూర్య స్సోహమేవచ। చక్షు ర్నోదేవ స్సవితా।
చక్షుర్న ఉత పర్వతః। చక్షు ర్ధాతా దధాతునః। ఆదిత్యాయ విద్మహే-
సహ స్ర కరాయ ధీమహి। తన్న స్సూర్యః ప్రచోదయాత్॥ సవితా
పశ్చాతాత్। సవితా పురస్తాత్। సవి తోత్తరాత్తాత్। సవితాఽధరాత్తాత్।
సవితాన స్సువతు సర్వతాతిమ్। సవితానోరా సతాం దీర్ఘమాయుః॥
ఓమిత్యే కాఽక్షరం బ్రహ్మ। ఘృణి రితి ద్వే అక్షరే। సూర్య ఇత్యక్షర
ద్వయమ్। ఆదిత్య ఇతి త్రీణ్య క్షరాణి। ఏతద్వై సూర్యస్యాఽష్టా
క్షరం మనుం యస్సదాఽహ రహ ర్జపతి సో బ్రహ్మణ్యో బ్రాహ్మణో
భవతి। సూర్యాఽభి ముఖం జప్త్వా మహా వ్యాధి భయా త్ప్రముచ్యతే।
అలక్ష్మీ ర్నశ్యతి। అభక్ష్య భక్షణా త్పూతో భవతి। అపేయ పానా
త్పూతో భవతి। అగమ్యా గమనా త్పూతో భవతి। వ్రాత్య సంభాషణ
త్పూతో భవతి। మధ్యాహ్నే సూర్యాఽభి ముఖః పఠేత్।
సద్యః పంచ మహా పాపా త్ప్రముచ్యతే। సైషా సావిత్రీ
విద్యా నకస్యచి త్ప్రశంసేత్। య ఏతన్మహా భాగః ప్రాతః
పఠతి స భాగ్యవా న్జాయతే। పశూన్విందతి వేదార్థం లభతే।
త్రికాలం జప్త్వా క్రతు శత ఫలం ప్రాప్నోతి। హస్తాఽదిత్యే
జపతి స మహా మృత్యుం తరతి। య ఏవం వేద। ఇత్యుపనిషత్।

ఇతి సూర్యాఽథర్వ శీర్షం సమాప్తమ్

అథ దేవ్యథర్వ శీర్షమ్

శ్రీ॥ ఓమ్ సర్వైవై దేవా దేవీ ముపతస్థుః కాఽసిత్వం మహా దేవీతి సాబ్రవీదహం బ్రహ్మ స్వరూపిణీ। మత్తః ప్రకృతి పురుషాఽత్మకం జగత్। శూన్యంచాఽశూన్యంచ। అహమానందాఽ నానందా। అహం విజ్ఞానాఽ విజ్ఞానే అహం బ్రహ్మాఽబ్రహ్మణీ దేవ్య బ్రహ్మణీ వేది తవ్యే। ఇతి చాఽథర్వణీ శ్రుతిః। అహం పంచ భూతాని। అహం పంచ తన్మాత్రాణి। అహ మఖిలం జగత్। వేదోఽహ మవేదోఽహమ్। విద్యాఽహము విద్యాఽహమ్। అజాఽహ మనజాఽహమ్। అధశ్చోర్ధ్వంచ తిర్యక్చాఽహమ్। అహ౯ రుద్రేభి ర్వసుభి శ్చరామి। అహమా దిత్యై రుత విశ్వ దేవైః। అహం మిత్రా వరుణా వుభౌ బిభర్మి। అహ మింద్రాఽగ్నీ అహ మశ్వినా వుభౌ। అహం౯ సోమం త్వష్టారం పూషణం భగం దధామి। అహం విష్ణు మురు క్రమమ్। బ్రహ్మణ ము త్ప్రజాపతిం దధామి। అహం దధామి ద్రవిణం౯ హవిష్మతే సుప్రావ్యే యజమానాయ సువ్రతే। అహ౯ రాష్ట్రీ సంగమనీ వసూనాం చికితుషీ ప్రథమా యజ్ఞియానామ్। అహం౯ సువే పితర మస్య మూర్ధ న్మమ యోని రప్స్వంతః సముద్రే। య ఏవం వేద సదైవీ౯ సంపద మాప్నోతి। తే దేవా అబ్రువన్। నమో దేవ్యై మహా దేవ్యై శివాయై సతతం నమః। నమః ప్రకృత్యై భద్రాయై నియతాః ప్రణతాస్మ తామ్। తామగ్ని వర్ణాం తపసా జ్వలంతీం వైరోచనీం కర్మ ఫలేషు జుష్టామ్। దుర్గాం దేవీం శరణం ప్రపద్యామహేఽ సురాన్నా శయిత్ర్యై తే నమః। దేవీం వాచ మజన యంత దేవాస్తాం విశ్వరూపాః పశవో వదంతి। సానో మంద్రేష మూర్జం దుహానా ధేనుర్వా గస్మా నుప సుష్టుతైతు। కాళ రాత్రీం బ్రహ్మ స్తుతాం వైష్ణవీం స్కంద మాతరమ్। సరస్వతీ మదితిం దక్ష దుహితరం

నమామః పావనాం శివామ్। మహా లక్ష్మ్యై చ విద్మహే సర్వ శక్త్యైచ
ధీమహి। తన్నో దేవీ ప్రచోదయాత్॥ అదితి ర్హ్యజనిష్ట దక్షయా
దుహితా తవ। తాం దేవా అన్వజాయంత భద్రా అమృత బంధవః।
కామే యోనిః కమలా వజ్రపాణి ర్గుహాహం సామా తరిశ్వాఽభ్ర
మింద్రః। పునర్గుహా సకలా మాయయా చాఽపృథక్ క్లేశా విశ్వ
మాతాది విద్యాః। ఏషాఽత్మ శక్తిః। ఏషా విశ్వ మోహినీ పాశాంకుశ
దనుర్బాణ ధరా। ఏషా శ్రీ మహా విద్యా। య ఏవం వేద సశోకం
తరతి। నమస్తే భగవతి మాత రస్మా న్పాహి సర్వతః। సైషా వైష్ణ
వ్యష్టౌ వసవః సై వైకాదశ రుద్రాః సైషా ద్వాదశాఽ దిత్యాః
సైషా విశ్వే దేవాః సోమపా అసోమపాశ్చ సైషా యాతు ధానా
అసురా రక్షాంసి పిశాచ యక్ష సిద్ధాః। సైషా సత్త్వ రజ స్తమాంసి
సైషా బ్రహ్మ విష్ణు రుద్ర రూపిణీ సైషా ప్రజాపతీంద్ర మనవః
సైషా గ్రహ నక్షత్ర జ్యోతిష్కలా కాష్ఠాది విశ్వ రూపిణీ తామహం
ప్రణౌమి నిత్యమ్। పాపాఽప హారిణీ దేవీ భుక్తి ముక్తి ప్రదాయినీ।
అనంతాం విజయాం శుద్ధాం శరణ్యాం సర్వదాం శివామ్।
వియ దాఽకార సంయుక్తం వీతి హోత్ర సమన్వితమ్।
అర్ధేందు లసితం దేవ్యా బీజం సర్వార్థ సాధకమ్।
ఏవ మేకాక్షరం మంత్రం యతయ శ్శుద్ధచేతసః।
ధ్యాయంతి పరమానంద మయా జ్ఞానాంబు రాశయః॥
వాఙ్మయా బ్రహ్మభూ స్తస్మా త్స(ష్ష)ష్ఠ వక్త్ర సమన్వితమ్।
సూర్యో వామ శ్రోత్ర బిందు సంయుక్తాఽష్ట తృతీయకమ్।
నారాయణేన సంమిశ్రో వాయు శ్చాధార శక్తయః। విచ్చే నవార్ణ
కోణస్య మహా నానంద దాయకః। హృ త్పుండరీక మధ్యస్థాం ప్రాత
స్సూర్య సమప్రభామ్। పాశాంఽకుశ ధరాం సౌమ్యాం వరదాఽ
భయ హస్తకామ్। త్రినేత్రాం రక్త వసనాం భక్త కామదుహం భజే।

భజామి త్వాం మహాదేవి మహా భయ వినాశిని। మహా దారిద్ర్యశమని
మహా కారుణ్య రూపిణి। యస్యా స్స్వరూపం బ్రహ్మ దయో
నజానంతి తస్మా దుచ్యతే అజ్ఞేయా। యస్యా అంతో నలభ్యతే
తస్మా దుచ్యతే అనంతా। యస్యా లక్షం నోప లక్ష్యతే తస్మా
దుచ్యతే అలక్షా। యస్యా జననం నోప లక్ష్యతే తస్మా దుచ్యతే అజా।
ఏకైవ సర్వత్ర వర్తతే తస్మా దుచ్యత ఏకా।
ఏకైవ విశ్వ రూపిణీ తస్మా దుచ్యతేఽనేకా। అత ఏవోచ్యతేఽ
జ్ఞేయాఽనంత లక్ష్యాఽజైకాఽనేకా। మంత్రాణాం మాతృకా
దేవీ శబ్దానాం జ్ఞానరూపిణీ। జ్ఞానానాం చిన్మయా తీతా శూన్యానాం
శూన్య సాక్షిణీ। యస్యాః పరతరం నాస్తి సైషా దుర్గా ప్రకీర్తితా।
తాం దుర్గాం దుర్గమాం దేవీం దురా చార విఘాతినీమ్।
నమామి భవ భీతో హం సంసారాఽర్ణవ తారిణీమ్। ఇద మథర్వ
శీర్షం యోఽధీతే। సపంచాఽథర్వ శీర్ష ఫల మాప్నోతి।
ఇద మథర్వ శీర్షం జ్ఞాత్వా యోర్చాం స్థాపయతి। శత లక్షం
ప్రజప్త్వాఽపి నార్చా శుద్ధించ విందతి। శత మష్టోత్తరం చాస్య
పురశ్చర్యా విధి స్స్మృతః। దశ వారం పఠేద్యస్తు సద్యః పాపైః
ప్రముచ్యతే। మహా దుర్గాణి తరతి మహా దేవ్యాః ప్రసాదతః।
సాయ మధీయానో దివస కృతం పాపం నాశయతి।
ప్రాత రధీయానో రాత్రి కృతం పాపం నాశయతి।
సాయం ప్రాతః ప్రయుం జానో అపాపో భవతి।
నిశీథే తురీయ సంధ్యాయాం జప్త్వా వాక్సిద్ధి ర్భవతి।
నూత నాయాం ప్రతిమాయాం జప్త్వా దేవతా సాన్నిధ్యం భవతి।
భౌమాఽశ్విన్యాం మహాదేవీ సన్నిధౌ జప్త్వా మహా మృత్యుం తరతి
సమ హా మృత్యుం తరతి। య ఏవం వేద ఇత్యుపనిషత్।

ఇతి దేవ్య థర్వ శీర్షమ్।

హరిః ఓమ్ తత్సత్

శ్రీ మహా గణాధిపతయే నమః

గణపతి హోమః

ఓమ్ సుముఖశ్చైక దంతశ్చ కపిలో గజ కర్ణకః - గణాధిపతయే నమః
ప్రాఙ్ముఖో దర్భేష్వా సీనో దర్భాన్ ధారయ మాణః। పవిత్ర పాణిః
ఆచమ్య - ప్రాణా నాయమ్య - ఏవం - తిథౌ - ఆసేతు శీతాచలాఽన్త
ర్వర్తినాం సర్వేషాం మహా జనానాం ఐహికాఽముష్మిక సకల శ్రేయసా
మభి వృద్ధ్యర్థం శ్రీ వల్లభ గణపతి ప్రీత్యర్థం పూజా పూర్వక గణపతి
హోమం కరిష్యే - అప ఉపస్పృశ్య - తదంగ కలశ పూజాం శంఖ పూజాం
చకృత్వా - స్థండిలం చతురశ్ర మిషు మాత్రా వరం గోమయే నోపలిప్య
తత్ర ప్రాదేశ మాత్రా ముదగాయతాం రేఖాం యజ్ఞియ శకల మూలేన
లిఖేత్ - తస్యా ఉభయతః ప్రాగాయతే ఉదక్సంస్థే అసంస్పృష్టేచ
పూర్వయా। తయోర్మధ్యే ప్రాగాయతా ఉదక్సంస్థాః తిస్రః
అసంహతా రేఖా లిఖిత్వా తత్ర శకలం నిధాయ। స్థండిల మద్భి
రభ్యుక్ష్య। శకల మాగ్నేయ్యాం నిరస్య। అప ఉపస్పృశ్య -
అగ్నిమా హృత్య - ఏహ్యగ్నే రహూగణ పుత్రో గౌతమోఽగ్ని స్త్రిష్టుప్।
అగ్న్యా హ్వానే వినియోగః - ఏహ్యగ్నఇహహోతా - సామనసాయ దేవాన్।
అగ్నిమా వాహయామి। జుష్టోదమూనా వసు శ్రుతోఽగ్ని స్త్రిష్టుప్।
అగ్ని నమస్కారే వినియోగః। జుష్టోదమూనా - భోజనాని। అగ్ని
నమస్కారం సమర్పయామి। భూర్భువస్సువః ప్రజాపతిః ప్రజాపతి
ర్బృహతీ - అగ్ని ప్రతిష్ఠాపనే వినియోగః। ఓం భూర్భువస్సు ర్ రోమ్
ఇతి రేఖా స్వగ్నిమభ్యాత్మం ప్రతిష్ఠాప్య అగ్న్యా హరణ పాత్రయో రక్షతై
స్సహోదక మాసిచ్య। అగ్నిం ప్రజ్వాల్య - చత్వారి శృంగా వామ దేవో
జాతవేదాఽగ్ని స్త్రిష్టుప్। అగ్ని మూర్తి ధ్యానే వినియోగః। ఓం చత్వారి
ఆవివేశ। అగ్ని మూర్తింధ్యాయామి। సప్త హస్తః - ఏషహ దేవః వరదోభవ
అగ్నిం ప్రజ్వలితం వందే సమిద్ధం సర్వతో ముఖం। సువర్ణ వర్ణ మమలం

జాతవేదం హుతాశనమ్ ॥ హే అగ్నే ప్రాఙ్ముఖో దేవ మమ అభి ముఖో భవ సుప్రసన్నో భవ వరదో భవ ॥ సమిద్వయం త్రయంవా గృహీత్వా శ్రీ వల్లభ గణపతి హోమాంగ మన్వాధానం కరిష్యే -

అస్మి న్నన్వాహితేఽగ్నౌ అగ్నిం జాతవేదసం ప్రజాపతిం ప్రజాపతించ ఆఘారదేవతే ఆజ్యేన। ప్రధాన దేవతాం శ్రీ వల్లభ గణపతిం। త్రిమధుర (క్షీర - శర్కరా - మధు) మోదక పృథుక లాజ శర్కరా ఇక్షు నారికేళ కదలీ మిశ్రాఽజ్య ద్రవ్యైః। గణపత్యథ ర్వశీర్ష మంత్రైః। పునర్మూల మంత్రేణ గణపతి సూక్తేన యథాలాభ ద్రవ్యైః। శ్రీ దుర్గాం నారికేళ కపాలేన। శ్రీ మహాలక్ష్మీం నారికేళ త్వగ్భిః। పునర్గణపతిం దూర్వాంకురైః అయన మగ్నిం దేవాన్ విష్ణు మగ్నిం వాయుం సూర్యం ప్రజాపతిం చైతాః ప్రాయశ్చిత్త దేవతా ఆజ్యేన। జ్ఞాతాఽజ్ఞాత దోష నిర్హరణార్థ మనాజ్ఞాత త్రయేణ। అగ్ని మాజ్యేన। ఏవం సాంగేన కర్మణా సద్యో యక్ష్యే -

ఓం భూర్భు వస్సువ స్స్వాహా - ప్రజాపతయ ఇదం నమమ ॥

సోదకేన పాణినా ప్రదక్షిణ మగ్నిం త్రిః పరి సమూహ్య। ఉదగగ్రైః ప్రాగగ్రైశ్చ। ప్రాదేశ మాత్రై ర్బాహు మాత్రైర్వా। దర్భైః దక్షిణత ఉపరితనైః। ఉత్తరతోఽధరైః। అగ్నిం పరిస్తృణీయాత్। అగ్నే రుత్తరతః పాత్రాఽసాదనాయ। దర్భా నాఽస్తీర్య। త్రిరగ్నిం పర్యుక్ష్య। దర్భేషు పాత్రాణి ద్వంద్వం న్యంచి పాణిభ్యాం ఉదగపవర్గం। ప్రాక్ సంస్థం ప్రయునక్తి। దర్వ్యాజ్య స్థాల్యౌ। ప్రోక్షణ స్రువావితి। ప్రోక్షణ పాత్ర ముద్ధృత్య। అనంతర్గర్భౌ ప్రాదేశమాత్రౌ అనఖచ్ఛిన్నౌ సమౌ సాగ్రౌ దర్భౌ పవిత్రార్థం గృహీత్వా। తస్మి న్నంతర్ధాయ। అక్షతై స్సహ అప ఆసిచ్య। పవిత్రాభ్యాం త్రిరుత్పూయ। పాత్రాణ్యుత్తానాని కృత్వా। తాభి రద్భిః త్రిః ప్రోక్షేత్ - ప్రోక్షణ పాత్రం దక్షిణతో నిధాయ। తే పవిత్రే ఆజ్య పాత్రే నిధాయ। ఆజ్య మాసిచ్య। అగ్నే రుత్తరతః సభస్మాంగారాన్ ప్రయోగ పారిజాత రీత్యా పరిస్తరణా ద్బహి ర్నిరూహ్య తేష్వాజ్య మధి శ్రిత్య।

జ్వలతా దర్భాదినాఽ వజ్వల్య । అంగుష్ఠ పర్వ మాత్రకే ।
ద్వ దర్భాగ్రే । ప్రచ్ఛిద్య ప్రక్షాళ్య । ఆజ్యే ప్రాశ్య । తేనైవ జ్వలతా ।
హోమ ద్రవ్యై స్సహ । త్రిః పర్యగ్ని కృత్వా । తదుల్ముక మపాస్య ।
అప స్స్పృశ్య । ఆజ్యం కర్ష న్నుదగుద్వాస్య । అంగారా న్ప్రత్యూహ ।
అంగుష్ఠోప కనిష్ఠికాభ్యాం అసంహతే పవిత్రే గృహీత్వా ఉత్తానాభ్యాం
పాణిభ్యాం సవితుష్ట్వా హిరణ్య స్తూప స్సవితా త్రిష్టుప్ -
ఆజ్య స్యోత్పవనే వినియోగః । సవితుష్ట్వా - రశ్మి భిరితి
ప్రాగుత్పునాతి । సకృన్మంత్రేణ ద్వి స్తూష్ణీం । పవిత్రే ప్రోక్ష్య
అగ్నౌ ప్రహృత్య । అగ్నేః పశ్చా దృర్షిషి ఆజ్య పాత్రం హోమ
ద్రవ్యాణి నిధాయ । స్రుక్ స్రువావగ్నౌ ప్రతితప్య । దర్భా గ్రై
స్సం మార్ష్టి పునః ప్రతితప్య । ప్రోక్ష్య । నిధాయ । దర్భా నద్భి స్సంస్పృశ్య
అగ్నౌ ప్రహృత్య - విశ్వానిన ఇత్యనయోః వసు శ్రుతోఽగ్ని స్త్రిష్టుప్ ।
విశ్వానినో దుర్గహా జాత వేదః । సింధుం ననావా దురితా తిపర్షి ।
అగ్నే అత్రివ న్నమసా గృణానః । అస్మాకం బోధ్యవితా తనూనామ్ ।
య స్త్వాహృదాకీరిణా మన్య మానః । అమర్త్యం మర్త్యో జోహవీమి ।
జాతవేదో యశో అస్మాసు ధేహి । ప్రజాభి రగ్నే అమృ తత్త్వమస్యామ్ ।
ఇత్యగ్ని మలం కుర్యాత్ । పూర్వాది మేఖలాసు । బ్రహ్మణే నమః ।
బ్రహ్మాణ మావాహయామి । గంధ పుష్పాక్షతాన్ సమర్పయామి ।
విష్ణవే నమః విష్ణు మావాహయామి । గంధ - సమర్పయామి ।
రుద్రాయ నమః - రుద్ర మావాహయామి । గంధ - సమర్పయామి ।
యోనౌ - గౌర్యై నమః - గౌరీ మావాహయామి । వైశ్వానర జాతవేద
ఇహావహ లోహితాక్ష సర్వ కర్మాణి సాధయ స్వాహా । వైశ్వానరాయాఽగ్నయ
ఇదం నమమ । అగ్ని శుద్ధ్యర్థం వ్యాహృతి హోమం కరిష్యే -
ఓం భూర్భువస్సువ గ్ం స్వాహా ప్రజాపతయ ఇదం నమమ -
పూర్వ ద్వారే ద్వారశ్రియై నమః - ధాత్ర్యై నమః । విధాత్ర్యై నమః
దక్షిణ ద్వారే ద్వారశ్రియై నమః - చండాయ నమః । ప్రచండాయ నమః
పశ్చిమ ద్వారే ద్వారశ్రియై నమః - శంఖనిధయే నమః । పద్మ నిధయే నమః
ఉత్తర ద్వారే ద్వారశ్రియై నమః - గంగాయై నమః । యమునాయై నమః

దిక్పాల పూజా

ఓం లం వజ్ర హస్తాయ ఇంద్రాయ నమః
ఓం రం శక్తి హస్తాయ అగ్నయే నమః
ఓం హం దండ హస్తాయ యమాయ నమః
ఓం క్షం ఖడ్గ హస్తాయ నిర్ ఋతయే నమః
ఓం వం పాశ హస్తాయ వరుణాయ నమః
ఓం యం అంకుశ హస్తాయ వాయవే నమః
ఓం సం గదా హస్తాయ సోమాయ నమః
ఓం శం త్రిశూల హస్తాయ ఈశానాయ నమః

మధ్యే ఆధార శక్త్యై నమః - మూల ప్రకృత్యై నమః - కాలాగ్ని రుద్రాయ నమః - అమృతార్ణవాయ నమః - రత్నద్వీపాయ నమః - హేమ గిరయే నమః - నందనోద్యానాయ నమః - భూమ్యై నమః - శ్వేత ద్వీపాయ నమః - రత్నమంటపాయ నమః -

పూర్వాది దిక్షు

ధర్మాయ నమః । జ్ఞానాయ నమః । వైరాగ్యాయ నమః । ఐశ్వర్యాయ నమః।

విదిక్షు

అధర్మాయ నమః । అజ్ఞానాయ నమః అవైరాగ్యాయ నమః ।
అనైశ్వర్యాయ నమః ।

పూర్వాద్యష్ట దిక్షు

తీవ్రా శక్త్యై నమః । జ్వాలినీ శక్త్యై నమః । నందా శక్త్యై నమః ।
భోగదా శక్త్యై నమః । కామ రూపిణీ శక్త్యై నమః । ఉగ్రా శక్త్యై నమః ।
సత్యా శక్త్యై నమః। తేజోవతీ శక్త్యై నమః । మధ్యే విష్ణు నాశినీ శక్త్యై నమః ।

ఓం నమో భగవతే సర్వగుణ శక్తి విశిష్ట శ్రీ మహా గణపతి మూర్త్యం బుజా సనాయ నమః - దశోపచార పూజా

అర్ఘ్యం పాద్యం చాఽచమనం స్నానం వస్త్ర సమర్పణం ।
గంధం పుష్పం ధూప దీప నైవేద్యాని దశ స్మృతాః ॥

ధ్యానమ్ । బీజాపూర గదేక్షు కార్ముక లస చ్చక్రా బ్జ పాశోత్పలం
వ్రీహ్యగ్ర స్వవిషాణ రత్న కలశ ప్రోద్యత్కరాంఽభోరుహః ।
ధ్యేయో వల్లభయా సపద్మ కరయా శ్లిష్టో జ్జ్వల ద్భూషయా
విశ్వోత్పత్తి విపత్తి సంస్థిత కరో విఘ్నేశ ఇష్టాఽర్థదః ॥

ధూర్భు వస్సు వరోమ్ । అస్మి న్నగ్నౌ శ్రీవల్లభ మహాగణపతిం ధ్యాయామి।
గణానాంత్వా శౌనకో గృత్సమదో గణపతి ర్జగతీ । గణానాంత్వా - సాదనమ్ ॥ తత్పురుషాయ విద్మహే వక్ర తుండాయ ధీమహి ।
తన్నోదంతిః ప్రచోదయాత్ ॥

మూల మంత్రః

ఓం శ్రీం హ్రీం క్లీం గ్లౌం గం గణపతయే వర వరద సర్వ జనంమే వశ మానయ స్వాహా ॥ అస్మి న్నగ్నౌ శ్రీ వల్లభ గణపతి మావాహయామి ॥

ప్రాణ ప్రతిష్ఠ

అస్య శ్రీ వల్లభ గణపతి దేవతా ప్రాణ ప్రతిష్ఠా మహా మంత్రస్య - బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరా ఋషయః - ఋగ్యజు స్సామాఽధర్వణాని ఛందాంసి । ప్రాణ శక్తిః పరా దేవతా హ్రాం బీజం హ్రీం శక్తిః క్రూం కీలకం । శ్రీ వల్లభ గణపతి దేవతా ప్రాణ ప్రతిష్ఠాయాం వినియోగః-
ఆం అంగుష్ఠాభ్యాం నమః - హ్రీం తర్జనీభ్యాం నమః
క్రోం మధ్యమాభ్యాం నమః - క్రోం అనామికాభ్యాం నమః
హ్రీం కనిష్ఠికాభ్యాం నమః - ఆం కరతల కరపృష్ఠాభ్యాం నమః
ఆం హృదయాయ నమః - హ్రీం శిరసే స్వాహా

క్రోం శిఖాయైవ షట్ - క్రోం కవచాయహుం
హ్రీం నేత్రత్రయాయ వౌషట్ - అం అస్త్రాయ ఫట్
భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః - ధ్యానమ్
రక్తాంబోధిస్థ పోతోల్లస దరుణ సరోజాధి రూఢాకరాబ్జైః
పాశం కోదండ మిక్షూద్భవ గుణ మణి మ ప్యంకుశం పంచ బాణాన్ ।
బిభ్రాణాస్బృ క్కపాలం త్రిణయన విలస త్పీన వక్షో రుహాఢ్యా
దేవీ బాలార్క వర్ణా భవతు సుఖకరీ ప్రాణశక్తిః పరానః ।
ఆం హ్రీం క్రోం - క్రోం హ్రీం ఆం య ర ల వ శ ష స హొం
అస్య ప్రాణా ఇహ ప్రాణా - అస్య జీవః - ఇహ స్థితః - అస్య సర్వేంద్రి
యాణి - వాఙ్మన శ్చక్షు శ్శ్రోత్ర జిహ్వా ఘ్రాణ ప్రాణా ఇహై వాగత్య
సుఖం చిరం తిష్ఠంతు స్వాహా - త్రి మధుర నైవేద్యం దద్యాత్ -
మూలేన సర్వోప చారాన్ కుర్యాత్ - క్షీరం - శర్కరా - మధు త్రిమధురం
మోదక । పృథుక - లాజ - శర్కరా - ఇక్షు - నారికేళ - కదళీ ।
ఆజ్యం హోమ ద్రవ్యాణి త్రిమధురేణ సంయోజ్య -
భద్రం కర్ణేభి శృణుయామదేవాః - దధాతు । ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః ।

అథ హోమః

ఓం నమస్తే గణపతయే । త్వమేవ ప్రత్యక్షం తత్త్వమసి । త్వమేవ
కేవలం కర్తాసి । త్వమేవ కేవలం ధర్తాసి । త్వమేవ కేవలం హర్తాసి ।
త్వమేవ సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మాసి । త్వం సాక్షా దాత్మాసి నిత్యం
ఓం స్వాహా - శ్రీ వల్లభ గణపతయ ఇదం నమమ । ఇతి సర్వత్ర 1
ఓం ఋతం వచ్మి । సత్యం వచ్మి । ఓం శ్రీం స్వాహా - 2
ఓం అవత్వం మాం । అవ వక్తారం । అవ శ్రోతారం । అవ దాతారం ।
అవ ధాతారం । అవానూచాన మవ శిష్యమ్ । అవ పశ్చాత్తాత్ ।
అవ పురస్తాత్ । అవోత్తరాత్తాత్ । అవ దక్షిణాత్తాత్ ।

అవ చోర్ధ్వాత్తాత్ । అవాఽధరాత్తాత్ । సర్వతోమాం పాహి
పాహి సమంతాత్ । ఓం శ్రీం హ్రీం స్వాహా । 3

ఓమ్ త్వం వాఙ్మయ స్త్వం చిన్మయః । త్వమానందమయ
స్త్వం బ్రహ్మమయః । త్వం సచ్చి దానందాఽద్వితీయోఽసి ।
త్వం ప్రత్యక్షం బ్రహ్మాసి । త్వం జ్ఞానమయో విజ్ఞానమయోసి ।
ఓం శ్రీం హ్రీం క్లీం స్వాహా - 4

ఓమ్ సర్వం జగదిదం త్వత్తో జాయతే । సర్వం జగదిదం త్వత్త స్తిష్ఠతి ।
సర్వం జగదిదం త్వయి లయమేష్యతి । సర్వం జగదిదం త్వయి ప్రత్యేతి।
త్వంభూమి రాపోఽనలోఽనిలో నభః । త్వం చత్వారివా క్పరిమితా పదాని ।
ఓం శ్రీం హ్రీం శ్రీం హ్రీం క్లీం గ్లాం స్వాహా । 5

ఓం త్వం గుణ త్రయాఽతీతః । త్వం దేహ త్రయాఽతీతః । త్వమవస్థా
త్రయాఽతీతః । త్వం కాల త్రయాఽతీతః । త్వం మూలాధార స్థితోఽసి
నిత్యమ్ । త్వం శక్తి త్రయాఽత్మకః । త్వాం యోగినో ధ్యాయంతి నిత్యమ్ ।
త్వం బ్రహ్మాత్వం విష్ణు స్త్వం రుద్ర స్త్వ మింద్ర స్త్వమగ్ని స్త్వం వాయు
స్త్వం సూర్య స్త్వం చంద్రమా స్త్వం బ్రహ్మ భూర్భువస్స్వరోమ్ ।
ఓం శ్రీం హ్రీం క్లీం గ్లాం గం స్వాహా - 6

గణాదిం పూర్వ ముచ్చార్య వర్ణాదిం తదనంతరమ్ । అనుస్వారః పరతరః
అర్థేందు లసితమ్ । తారేణ రుద్ధమ్ । ఏ త త్తవ మను స్వరూపమ్ ।
గకారః పూర్వ రూపమ్ । అకారో మధ్యమ రూపమ్ । అను స్వారశ్చాఽన్త్య
రూపమ్ । బిందు రుత్తర రూపమ్ । నాదస్సం ధానమ్ । సగ్ంహితా సంధిః ।
సైషా గణేశ విద్యా । గణక ఋషిః । నిచృద్గాయత్రీ ఛందః । మహాగణపతి
ర్దేవతా । ఓం శ్రీం హ్రీం క్లీ గ్లాం గం గణ పతయే నమ స్స్వాహా । 7

ఏకదంతాయ విద్మహే వక్ర తుండాయ ధీమహి । తన్నోదంతిః ప్రచోదయాత్।
ఓం శ్రీం హ్రీం క్లీం గ్లాం గం గణపతయే వర వరద స్వాహా । 8

ఏక దంతం చతుర్హ స్తం పాశ మంకుశ ధారిణమ్ । రదం చవరదం హస్తై ర్బిభ్రాణం మూషక ధ్వజమ్ ॥ రక్తం లంబోదరం శూర్ప కర్ణకం రక్త వాససమ్ । రక్త గంధాఽను లిప్తాంగం రక్త పుష్పై స్సుపూజితమ్ । భక్తాను కంపినం దేవం జగత్కారణ మచ్యుతం । ఆవిర్భూతంచ సృష్ట్యాదౌ ప్రకృతేః పురుషాత్పరమ్ ॥ ఏవం ధ్యాయంతి యోనిత్యం సయోగీ యోగినాం వరః । ఓం శ్రీం హ్రీం క్లీం గ్లౌం గం గణపతయే వర వరద సర్వ జనంమే స్వాహా । 9

నమో వ్రాత పతయే నమో గణపతయే నమః ప్రమథ పతయే నమస్తేఽస్తు లంబో దరాయ ఏక దంతాయ విఘ్న నాశినే శివ సుతాయ శ్రీ వరద మూర్తయే నమో నమః । ఓం శ్రీం హ్రీం క్లీం గ్లౌం గణపతయే వర వరద సర్వ జనంమే వశ మానయ స్వాహా ॥ 10

మూలేన యథాశక్తి హోమః కార్యః । నారికేళ కపాల హోమః । జాత వేదసేత్యస్య కశ్యప ఋషిః జాతవేదాఽగ్ని ర్దుర్గా దేవతా త్రిష్టుప్ ఛందః – జాతవేదసే సునవామ సోమ మరాతీయతో నిదహాతి వేదః । సనః పర్ షదతి దుర్గాణి విశ్వా నావేవ సింధుం దురి తాత్యగ్నిః । అలక్ష్మీర్మే నశ్యతు స్వాహా ॥ మహా గణపతయే దుర్గాయేదం నమమ । నారికేళ త్వచా హోమః ।

హిరణ్య వర్ణామితి పంచ దశర్చస్య సూక్తస్య ఆనంద కర్దమ శ్రీద చిక్లీత శ్రీ పుత్రా ఋషయః । శ్రీ రగ్నిశ్చ దేవతే । అనుష్టుప్ బృహతీ త్రిష్టుప్ ఆస్తార పంక్తిశ్చ ఛందాంసి । శ్రీ వల్లభ గణపతి ప్రసాద సిద్ధ్యర్థే హోమే వినియోగః ॥

హిరణ్య వర్ణాం – జాత వేదోమ ఆవహ । శ్రీర్మే భజతు స్వాహా । వల్లభ గణపతయే మహా లక్ష్మ్యై ఇదం నమమ । ఏవం సర్వత్ర తాంమ ఆవహ – పురాషానహమ్ । శ్రీర్మేభజతు – లక్ష్మ్యై ఇదమ్ అశ్వ పూర్వాం – జుషతామ్ । శ్రీర్మేభజతు – లక్ష్మ్యై ఇదమ్

కాంసోస్మితాం - శ్రియమ్ । శ్రీర్మేభజతు - లక్ష్మ్యై ఇదమ్
చంద్రాం ప్రభాసాం - వృతి । శ్రీర్మేభజతు - లక్ష్మ్యై ఇదమ్
ఆదిత్య వర్ణే - అ లక్ష్మీః ॥ శ్రీర్మేభజతు - లక్ష్మ్యై ఇదమ్
ఉపైతుమాం - దదాతుమే ॥ శ్రీర్మేభజతు - లక్ష్మ్యై ఇదమ్
క్షుత్పిపాసా - గృహాత్ ॥ శ్రీర్మేభజతు - లక్ష్మ్యై ఇదమ్
గంధ ద్వారాం - శ్రియమ్ ॥ శ్రీర్మేభజతు - లక్ష్మ్యై ఇదమ్
మనసః కామ - యశః ॥ శ్రీర్మేభజతు - లక్ష్మ్యై ఇదమ్
కర్దమేన - మాలినీమ్ ॥ శ్రీర్మేభజతు - లక్ష్మ్యై ఇదమ్
ఆప్రసజన్తు - మేకులే ॥ శ్రీర్మేభజతు - లక్ష్మ్యై ఇదమ్
ఆర్ద్రాం పుష్కరిణీం - ఆవహ ॥ శ్రీర్మేభజతు - లక్ష్మ్యై ఇదమ్
ఆర్ద్రాంయః కరిణీం - ఆవహ ॥ శ్రీర్మేభజతు - లక్ష్మ్యై ఇదమ్
తాంమ ఆవహ - నహమ్ ॥ శ్రీర్మేభజతు - లక్ష్మ్యై ఇదమ్ ॥

దూర్వా హోమః

అస్యశ్రీ గణేశ సూక్తస్య గృత్సమద ఋషిః । ఆద్యానాం తిసృణాం ఋచాం జగతీ త్రిష్టుప్ ఛందః । ఉత్తరాణాం నవానాం ఋచాం కుసీదీకాణ్వ ఇంద్రో గాయత్రీ గణపతి ర్దేవతా దూర్వాహోమే వినియోగః-

గణానాంత్వా - సాదనమ్ । శ్రీర్మే భజతు అలక్ష్మీ ర్మే నశ్యతు విఘ్న హాహానిమే నశ్యంతు స్వాహా । వల్లభ గణపతయే దుర్గాయా ఇదమ్ నమమ । ఇతి సర్వత్ర త్యాగః వక్తవ్యః

నిషుసీద - చిత్రమర్చ ॥ శ్రీర్మేభజతు - దుర్గాయా ఇదమ్ నమమ
అభిఖ్యానో - అస్మాన్ ॥ శ్రీర్మేభజతు - దుర్గాయా ఇదమ్ నమమ
ఆతూన ఇంద్ర - దక్షిణేన ॥ శ్రీర్మేభజతు - దుర్గాయా ఇదమ్ నమమ
విద్మాహి త్వాతు - మహోభిః ॥ శ్రీర్మేభజతు - దుర్గాయా ఇదమ్ నమమ
నహి త్వాశూర - వారయంతే ॥ శ్రీర్మేభజతు - దుర్గాయా ఇదమ్ నమమ

గణపతి పూజాయాం గణపతి సూక్తో లిఖితః

ఏతోన్విం॑ద్రం - మర్త్తిషంనః ॥ శ్రీర్మే భజతు - దుర్గాయా ఇదమ్ నమమ
ప్రస్తో॑ష - జగురత్ ॥ శ్రీర్మే భజతు - దుర్గాయా ఇదమ్ నమమ
ఆనో॑భర - ర్విర్యాక్ ॥ శ్రీర్మే భజతు - దుర్గాయా ఇదమ్ నమమ
ఉపక్రమ - వేదః ॥ శ్రీర్మే భజతు - దుర్గాయా ఇదమ్ నమమ
ఇంద్రయ - సనుహి ॥ శ్రీర్మే భజతు - దుర్గాయా ఇదమ్ నమమ
సద్యో జావస్తే - జరంతే ॥ శ్రీర్మే భజతు - దుర్గాయా ఇదమ్ నమమ
ఓం భూర్భువస్సు॒వ॒ స్వాహా ॥ ప్రజాపతయ ఇదం నమమ ।
ఓం విష్ణవే స్వాహా - శ్రీ మహా విష్ణవే పరమాత్మన ఇదం నమమ ।
ఓం నమో రుద్రాయ పశుపతయే స్వాహా । రుద్రాయ పశుపతయ ఇదమ్ ।
అయాశ్చాది సప్త మంత్రైః అనాజ్ఞాత త్రయేణచ హోమః
పూర్ణాహుతిః తత్పూజా - పూర్ణాహుతి ముత్తమాం జుహోతి -
ప్రతితిష్ఠతి । ఓం గణానాంత్వా - సాదనమ్ స్వాహా । తత్పురుషాయ -
ప్రచోదయాత్ స్వాహా । ఓం శ్రీం హ్రీం క్లీం గ్లౌం గణపతయే
వర వరద సర్వ జనంమే వశమానయ స్వాహా ॥ వౌషట్
సప్తతే అగ్నే - ఘృతేన స్వాహా - వల్లభ గణపతయ ఇదమ్ ।
ఓం చమే హిరణ్య గర్భ స్సారస్వతాఽగ్ని రనుష్టుప్ । అగ్ని
ప్రార్థనే వినియోగః । ఓం చమే - నమః । స్వస్తి శ్రద్ధాం -
నమ ఇతి చతు స్సాగర పర్యంతమ్ । పరిస్తరణ ముత్తరతో విసృజ్య
పరి సమూహన పర్యు క్షణే పూర్వవ త్కృత్వా ।
యస్యస్మృత్యే త్యాది శ్రీ వల్లభ గణపతిస్సు ప్రీతో భవతు ॥
సాధారణ షోడశోపచార పూజా హుతశేష నైవేద్యం ఇతర ద్రవ్యాణిచ ।
అగ్న్యుపస్థానమ్ - బృహత్సా మత్యస్య నకుల ఋషిః ఇంద్రో దేవతా ।
జగతీ ఛందః । అగ్ని ర్క్షా ధారణే వినియోగః ॥ ఓం బృహత్సామ - ర్క్ష ।
సుమంగలీ - విపరేతన ॥ ఉద్వాసనమ్ పునరా చమనమ్ ।

హరిః ఓమ్ తత్సత్

ఇతి గణపతి హోమ విధిః

శ్రీరస్తు శ్రీ దుర్గా పరమేశ్వర్యై నమః శుభమస్తు

ఉదక శాన్తి ప్రయోగః

శ్రీ విశ్వంభరాయ నమః । అథ శౌనకోక్తోదక శాంతి ప్రయోగః
అథ సపత్నీకో యజమానః । కృతనిత్య క్రియః ఆచమ్య పవిత్ర
పాణిః ప్రాణా నాయమ్య । ఇష్ట దేవతా గుర్వాదీంశ్చ నమ స్కృత్య ।
దేశ కాలౌ సంకీర్త్య । అముక గోత్రస్య అముక శర్మణః
సపరివారస్య మమ అముకేష్ట ఫలావాప్తి ద్వారా శ్రీ బ్రహ్మాది
దేవతా ప్రీత్యర్థం శౌనకోక్తాం ఉదక శాంతి కరిష్యే -
ఆదౌ నిర్విఘ్నతా సిద్ధ్యర్థం । మహా గణపతి పూజనం । పంచ వాక్యైః
పుణ్యా హవాచనం । ఆచార్య వరణంచ కరిష్యే । ఇతి సంకల్ప్య ।
స్వస్తి వాచనే । కర్మాంగ దేవతాః । బ్రహ్మాదయః ప్రీయంతామ్ ।
స్వస్తివాచనాఽంతే యజమానః । అస్మిన్నుదక శాంతి కర్మణి ।
ఆచార్యం త్వాఽముం (అముక శర్మాణం) వృణే । ఇత్యా
చార్యం వృత్వా । అన్యాన్ త్రీన్ బ్రాహ్మణాంశ్చ వృత్వా సంప్రార్థ్య
స్థండిలాది కర్మకారయేత్ । తతః ప్రాఙ్ముఖ ఆచార్య ఆచాంతః

యదత్ర సంస్థితం భూతం స్థాన మాశ్రిత్య సర్వదా ।
స్థానం త్యక్త్వాతు తత్సర్వం యత్రస్థం తత్రగచ్ఛతు ।
అపక్రామంతు భూతాని పిశాచా స్సర్వతో దిశమ్ ।
సర్వేషా మవిరోధేన శాంతి కర్మ సమారభే ।

ఇతి సర్షపాన్వికీర్య । తతః పంచ గవ్యేన భూమి ప్రోక్షణం కార్యం ।
పంచ గవ్య నిర్మాణ ప్రకారః । గాయత్ర్యా గాధినో విశ్వామిత్రో
గాయత్రీ సవితా గోమూత్ర గ్రహణే వినియోగః ।
ఓమ్ తథ్స వితుర్వరేణ్యం - ప్రచోదయాత్ ।
ఇతి తామ్రాయా మాషాష్టక మితం గోమూత్రం కాంశ్యపాత్రే క్షిపేత్ ।

గంధ ద్వారా మిత్యస్యాఽనందోఽనుష్టుప్ శ్రీః । గోమయ గ్రహణే వినియోగః

1 గంధద్వారాం దురాధర్షాం - తామిహోప హ్వయే శ్రియమ్ ।

ఆప్యాయ స్వేత్యస్య రాహూగణో గోతమో గాయత్రీ సోమః

ఆప్యాయస్వ - భవా వాజస్య సంగథే ॥ ఇతి కాంచన వర్ణాయా

ద్వాదశ మాషమితం పయః క్షిపేత్ ॥ దధిక్రావ్ణ్ణ ఇత్యస్య వామ

దేవోఽనుష్టుప్ దధిక్రావా దధి గ్రహణే వినియోగః ॥

దధి క్రావ్ణ్ణో - ఆయూంషి తారిషత్ । ఇతి నీలాయా దశ మాష

మితం దధి క్షిపేత్ । శుక్ర మసీత్యస్య ప్రజాపతి ర్యజు రాజ్యం

ఆజ్య గ్రహణే వినియోగః । 2 శుక్రమసి జ్యోతిరసి తేజోసి ।

ఇతి కృష్ణాయా మాషాష్టక మితం ఆజ్యం క్షిపేత్ ।

దేవస్య త్వేత్యస్య ప్రజాపతి ర్యజు రుదకమ్ । కుశోదక గ్రహణే వినియోగః ।

3 దేవస్యత్వా సవితుః ప్రసవేఽశ్వినో ర్బాహుభ్యాం పూష్ణో హస్తాభ్యాం ।

ఇతి మాష చతుష్టయ మితం సప్తభిః కుశైః ప్రావిత ముదకం క్షిప్త్వా ।

ప్రణవస్య బ్రహ్మ ఋషిః । దైవీ గాయత్రీ ఛందః । అగ్నిర్దేవతా ।

పంచ గవ్యా లోడనే వినియోగః । ఇతి యజ్ఞియ కాష్ఠేనాఽలోడ్య ।

తత్పు ష్ప దర్భ కృత పవిత్రం తత్పాత్రే నిధాయ । తేన భూమిం ప్రోక్షేత్ ।

శుచీవో హవ్యేత్యస్య మైత్రా వరుణి ర్వసిష్ఠ స్త్రిష్టుప్ । మరుతః ।

పంచగవ్యేన భూమి ప్రోక్షణే వినియోగః ।

శుచీవో హవ్యా మరుత శ్శుచీనాం శుచింహినో మ్యధ్వరం శుచిభ్యః ।

ఋతేన సత్య మృత సాప ఆయ న్ఛుచిజన్మాన శ్శుచయః పావకాః ।

1. పరిశిష్టమ్ . 2. పరశాఖీయః. 3. ఐతరేయ బ్రాహ్మణమ్.

అగ్ని శ్శుచి వ్రతతమ ఇతిద్వయో రాంగిరసో విరూపో గాయత్ర్యగ్నిః।
భూమి ప్రోక్షణే వినియోగః॥
అగ్ని శ్శుచి వ్రతతమ శ్శుచి ర్విప్రశ్శుచిః కవిః। శుచీరోచత ఆహుతః॥
ఉదగ్నే శుచయ స్తవ శుక్రా భ్రాజంత ఈరతే। తవజ్యోతీం ష్యర్చయః॥
ఏతో న్వింద్ర మితి తిసృణాం అంగిరస స్తిరశ్చీ రనుష్టుప్। ఇంద్రః
భూమి ప్రోక్షణే వినియోగః॥
ఏతో న్వింద్రం స్తవామ శుద్ధం శుద్ధేన సామ్నా। శుద్ధై రుక్థైర్వా
వృధ్వాంసం శుద్ధ ఆశీర్వాన్మమత్తు॥ ఇంద్ర శుద్ధోన ఆగహి శుద్ధ
శ్శుద్ధాభి రూతిభిః। శుద్ధో రయిం నిధారయ శుద్ధో మమద్ధి సోమ్యః॥
ఇంద్ర శుద్ధోహినో రయిం శుద్ధో రత్నాని దాశుషే।
శుద్ధో వృత్రాణి జిఘ్నసే శుద్ధో వాజం సిషాససి॥
ఆపోహిష్ఠేతి తృచస్య అంబరీషః సింధు ద్వీపో గాయత్రీ
ఆపః శుద్ధోదకేన భూమి ప్రోక్షణే వినియోగః॥
ఆపో హిష్ఠా మయో భువః - జన యథాచనః॥
తతః కృతాంజలి పుటస్తిష్ఠన్
1 స్వస్త్యయనం తార్క్ష్య మరిష్టనేమిం మహద్భూతం వాయసం దేవతానామ్।
అసురఘ్న మింద్ర సఖం సమత్సు బృహద్యశో నావ మివారుహేమ॥
అంహోముచ మాంగిరసం గయంచ స్వస్త్యాత్రేయం మనసాచ తార్క్ష్యమ్।
ప్రయత పాణి శ్శరణం ప్రపద్యే స్వస్తి సంబాధే ష్వభయంనో అస్తు॥

పరిశిష్టమ్

దేవా ఆయాంతు యాతుధానా అపయాంతు । విష్ణో దేవయజనం రక్షస్వ ।
భూమౌ ప్రాదేశం కుర్యాత్ । తతః అరత్నిమాత్రం చతురంగులోన్నతం
స్థండిలం విధాయ గోమయేనోపలిప్య । గృహ్యోక్త విధినా షడ్రేఖా ఉల్లిఖ్య ।
పూర్వాది దిక్షు షోడశ షోడశ దర్భ కూర్చైః పరిస్తీర్య । ప్రతిదిశం
ఫల పుష్పాదీని నిధాయ కలశం సుగంధి ధూప ధూపితం కుర్యాత్ ।
తతః మహీద్యౌ రితి మంత్రస్య కణ్వో మేధాతిధి ర్గాయత్రీ
ద్యావా పృధివ్యౌ భూమి స్పర్శనే వినియోగః ।
మహీద్యౌః పృథివీచన ఇమం యజ్ఞం మిమిక్షతాం । పిపృతాన్నో భరీమభిః ।
ఓషధయ ఇతి మంత్రస్య ఆధర్వణో భిష గనుష్టు బోషధయః ।
తండుల పుంజ కరణే వినియోగః । ఓషధయ స్సంవదంతే సోమేన
సహ రాజ్ఞా । యస్మై కృణోతి బ్రాహ్మణ స్తంరాజ న్పారయామసి ।
ఆకలశేష్వితి మంత్రస్య కాశ్యపోఽసితో గాయత్రీ సోమః పవమానః
కలశ స్థాపనే వినియోగః । ఆకలశేషు ధావతి పవిత్రే పరి షిచ్యతే ।
ఉక్థై ర్యజ్ఞేషు వర్ధతే । ఇమంమే గంగ ఇతి మంత్రస్య ప్రైయమేధః
సింధుక్షిత్ జగతీ నద్యః తీర్థ జలేన కలశ పూరణే వినియోగః ।
ఇమంమే గంగే యమునే సరస్వతి శుతుద్రి స్తోమం సచతాప రుష్ణ్యా ।
అసిక్న్యా మరుద్వృధే వితస్త యార్జీకీయే శృణుహ్యా సుషోమయా ।
గంధ ద్వారా మితి మంత్రస్య ఆనందో నుష్టుప్ శ్రీః చందన క్షేపణే వినియోగః
గంధ ద్వారాం దురాధర్షాం నిత్య పుష్టాం కరీషిణీమ్ ।
ఈశ్వరీం సర్వభూతానాం తా మిహోపహ్వయే శ్రియమ్ ।
ఇతి చందనం నిక్షిప్య చందనాదినా అనులిప్య । పుష్పమాలా విభూషితం కృత్వా ।

యా ఓషధీ రితి మంత్రస్య అధర్వణో భిష గనుష్టుప్ ఓషధయః ।
కలశే ఓషధి క్షేపణే వినియోగః ॥ యా ఓషధీః పూర్వా జాతా దేవేభ్య
స్త్రియుగం పురా । మన్నైను బభ్రూణా మహం శతం ధామాని సప్తచ ॥
ఇతి ఓషధీర్నిక్షిప్య । కాండాత్కాండా దితి మంత్రస్య హిరణ్య
గర్భోఽనుష్టుప్ । దూర్వాః కలశే దూర్వా క్షేపణే వినియోగః ।
కాండా త్కాండా త్ప్రరోహంతీ పరుషః పరుష స్పరి ।
ఏవానో దూర్వే ప్రతను సహస్రేణ శతేనచ । ఇతి దూర్వా నిక్షిప్య ।
అశ్వ త్థేవ ఇతి మంత్రస్య అధర్వణో భిషగోషధయో నుష్టుప్ ।
కలశే పంచ పల్లవ క్షేపణే వినియోగః । అశ్వత్థేవో నిషదనం పర్ణేవో
వసతి ష్కృతా । గోభాజ ఇత్కిలాసథ యత్స నవథ పూరుషమ్ ॥
ఇతి పంచ పల్లవాన్నిక్షిప్య । రువతి భీమ ఇత్యస్య వైశ్వా మిత్రో
రేణు ర్జగతీ సోమః పవమానః । పంచత్వక్ క్షేపణే వినియోగః ।
రువతి భీమో వృషభ స్తవిష్యయా శృంగేశిశానో హరిణీ విచక్షణః ।
ఆయోనిం సోమః సుకృతం నిషీదతి గవ్యయీ త్వగ్భవతి నిర్ణి గవ్యయీ ॥
స్యోనా పృథివీ త్యస్య కాణ్వో మేధాతిథి ర్గాయత్రీ పృథివీ । సప్తమృత్
క్షేపణే వినియోగః । స్యోనా పృథివి భవాఽనృక్షరా నివేశనీ । యచ్ఛా నశ్శర్మ
సప్రథాః ॥ యాః ఫలినీ రిత్యస్య అధర్వణో భిష గనుష్టుప్ ఓషధయః
కలశేఫల క్షేపణే వినియోగః ॥ యాః ఫలినీర్యా అఫలా అపుష్పా యాశ్చ
పుష్పిణీః । బృహస్పతి ప్రసూతా స్తానో ముంచంతం త్వంహసః ॥

సహరత్నా నీతి మంత్రస్య । అత్రే య శ్శావాశ్వో గాయత్రీ సవితా ।
కలశే పంచరత్న క్షేపణే వినియోగః । సహరత్నాని దాశుషే సువాతి
సవితా భగః । తంభాగం చిత్ర మీమహే ॥ ఆప్యాయస్వేత్యస్య
రాహూగణో గోతమో గాయత్రీ సోమః । కలశే పయః క్షేపణే వినియోగః ।
ఆప్యాయస్వ సమేతుతే విశ్వత స్సోమ వృష్ణ్యమ్ । భవా వాజస్య సంగథే ।
గాయత్ర్యా గాథినో విశ్వామిత్రో గాయత్రీ సవితా । కలశే గోమూత్ర
క్షేపణే వినియోగః । తత్స వితుర్వ రేణ్యం భర్గో దేవస్య ధీమహి ।
ధియోయోనః ప్రచోదయాత్ ॥ దధిక్రావ్ణ ఇత్యస్య గౌతమో వామదేవో
నుష్టుప్ । దధిక్రావా కలశే దధి క్షేపణే వినియోగః । దధి క్రావ్ణో అకారిషం
జిష్ణో రశ్వస్య వాజినః । సురభినో ముఖా కర త్ప్రణ ఆయూంషి తారిషత్ ।
ఘృతం మిమిక్ష ఇత్యస్య శౌన హోత్ర శ్శౌనకో గృత్సమద
స్త్రిష్టుప్ స్వాహా కృతయః । కలశే ఘృత క్షేపణే వినియోగః ।
ఘృతం మిమిక్షే ఘృతమస్య యోని ర్ఘృతే శ్రితో ఘృతమ్వస్య ధామ ।
అనుష్వధ మావహ మాదయస్వ స్వాహా కృతం వృషభ వక్షిహవ్యమ్ ।
హిరణ్య రూప ఇతి మంత్రస్య శౌన హోత్ర శ్శౌనకో గృత్సమద స్త్రిష్టుప్ ।
అపాంన పాత్కలశే హిరణ్య క్షేపణే వినియోగః ।
హిరణ్య రూప స్సహిరణ్య సందృగపాం నపాత్సే దుహిరణ్య వర్ణః ।
హిరణ్యయా త్పరియోనే ర్నిషద్యా హిరణ్య దాద దత్యన్నమస్మై ।

యువాసు వాసా ఇత్యస్య గాధినో విశ్వామిత్ర త్రిష్టుప్ ।
యూపః వస్త్రయుగ్మేన సూత్రేణవా కలశ వేష్టనే వినియోగః ॥
యువాస్సు వాసాః పరివీత ఆగా త్సఉ శ్రేయా న్భవతి జాయమానః ।
తంధీరాసః కవయ ఉన్నయంతి స్వాధ్యో 3 మనసా దేవయంతః ॥
పూర్ణా దర్వీతి మంత్రస్య హిరణ్య గర్భ త్రిష్టుప్ । కలశే పూర్ణపాత్ర నిధానే
వినియోగః । పూర్ణాదర్వీ పరాపత సుపూర్ణా పునరాపత । వస్నేవ విక్రీణావహా
ఇష మూర్జం శత క్రతో ॥ ఇతి సతండులేన సపల్లవేన పాత్రేణ కలశాననం
పిదధ్యాత్ । తత్ర అక్షత పుంజే పూగీ ఫలేవా । తత్త్వాయా మీత్యస్య
అజీగర్తిః శునశ్శేపః సకృత్రిమో వైశ్వామిత్రో దేవరాత త్రిష్టుప్ వరుణః
వరుణా వాహనే వినియోగః । తత్త్వాయామి బ్రహ్మణా వందమాన స్తదాశాస్తే
యజమానో హవిర్భిః । అహేళమానో వరుణేహ బోధ్యురుశం సమాన ఆయుః
ప్రమోషీః ॥ కలశే వరుణం సాంగం సపరివారం సాయుధం సశక్తికం
ఆవాహయామి । ఓమ్ వరుణాయనమః ఇతి వరుణం సంపూజ్య । తతః పూర్ణ
పాత్ర మధ్యే సువర్ణ ప్రతిమాయాం పూగఫలేవా బ్రహ్మ జజ్ఞాన మిత్యస్య
గౌతమో వామ దేవ త్రిష్టుప్ । బ్రహ్మ బ్రహ్మ వాహనే వినియోగః ।
బ్రహ్మ జజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తా ద్విసీ మత స్సురుచో వేన ఆవః ।
సబుధ్నియ ఉపమా అస్యవిష్ఠా స్సతశ్చ యోని మసతశ్చ వివః ॥
బ్రహ్మణే నమః బ్రహ్మాణ మావాహయామి । ఇతి బ్రహ్మాణ మావాహ్య ।
తద్దక్షిణే । ఇదం విష్ణు రిత్యస్య కణ్వో మేధాతిథి ర్గాయత్రీ విష్ణుః
విష్ణ్వా వాహనే వినియోగః । ఇదం విష్ణు ర్విచక్రమే త్రేధా నిదధే పదమ్ ।
సమూఢ మస్య పాంసురే ॥ విష్ణవేనమః । విష్ణు మావాహయామి ॥ తదుత్తరే ।

1 సౌత్రోయం మంత్రః

కద్రుద్రాయేత్యస్య ఘోరః కణ్వో రుద్రో గాయత్రీ రుద్రః రుద్రాఽ
వాహనే వినియోగః । కద్రుద్రాయ ప్రచేతసే మీఢుష్టమాయ తవ్యసే ।
వోచేమ శంతమం హృదే ॥ రుద్రాయ నమః రుద్ర మావాహయామి ।
పూర్వస్యాం । ఇంద్రంవ ఇత్యస్య వైశ్వా మిత్రో మధుచ్ఛందా గాయత్రీ
ఇంద్రః ఇంద్రా వాహనే వినియోగః । ఇంద్రంవో విశ్వతస్పరి హవామహే
జనేభ్యః । అస్మాకమస్తు కేవలః ॥ ఇతి ఇంద్రం దక్షిణస్యాం । యమాయ
సోమ మిత్యస్య వైవస్వతోయమో నుష్టుప్ యమః యమావాహనే
వినియోగః । యమాయ సోమం సునుత యమాయ జుహుతా హవిః ।
యమంహ యజ్ఞో గచ్ఛత్యగ్ని దూతో అరంకృతః ॥ ఇతి యమం ।
పశ్చిమా యాం తత్వాయా మిత్యస్య అజీగర్తి శ్శునశ్శేఫః సకృత్రిమో
వైశ్వా మిత్రో దేవరాత స్త్రిష్టుప్ వరుణః వరుణా వాహనే వినియోగః ।
తత్వాయామి బ్రహ్మణా వందమాన స్తదాశాస్తే యజమానో హవిర్భిః ।
అహేళమానో వరుణేహ బోధ్యు రుశం సమాన ఆయుః ప్రమోషీః ॥
ఇతి వరుణ మావాహ్య । ఉత్తరస్యాం । వయం సోమేత్యస్య బంధుశ్శ్రుత
బంధు విప్ర బంధవో గౌపాయనా గాయత్రీ స్వస్త్యయనం
సోమాఽవాహనే వినియోగః । వయం సోమ వ్రతేతవ మన స్తనూషు
బిభ్రతః । ప్రజావంత స్సచేమహి ॥ ఇతి సోమం చావాహ్య ।
పురుష సూక్తేన బ్రహ్మాద్యా వాహిత దేవతాభ్యో నమ
ఇతి యథా విభవం షోడశోపచారైః పూజయేత్ ।

తతః దక్షిణాది క్రిమ దిక్షూ పవిష్టైః సకుశ హస్తైః ఋత్విగ్భిః
సహ కలశోదక మభి మంత్రయేత్ । తేచ మంత్రాః ॥
గాయత్ర్యా గాధినో విశ్వామిత్రో గాయత్రీ సవితా । అగ్ని మీళ ఇతి
నవర్చస్య సూక్తస్య వైశ్వామిత్రో మధుచ్ఛందా గాయత్రీ అగ్నిః ॥
ఆపో హిష్ఠేతి నవర్చస్య సూక్తస్య । అంబరీషః సింధుద్వీపో గాయత్రీ ।
పంచమ్యా వర్ధమానా సప్తమ్యాః ప్రతిష్ఠా అంత్య యోరనుష్టు బాపః ।
ఏతో న్వింద్ర మితి తిసృణాం ఆంగిరస స్తిరశ్చీరనుష్టు బింద్రః ॥
ఋతం చేతి తృచస్య మాధుచ్ఛంద సోఽఘ మర్షణో నుష్టుప్ భావవృత్తిః ॥
ప్రశర్ధా యేత్యస్య ఆత్రేయః శ్యావాశ్వో జగతీ మరుతః ॥
స్వస్తినో మిమీతేతి పంచానాం స్వస్త్యాత్రేయః ఆద్యానాం తిసృణాం
త్రిష్టుప్ అంత్యయో రనుష్టుప్ విశ్వేదేవాః ॥ స్వాదిష్ఠయేతి దశర్చస్య
సూక్తస్య వైశ్వామిత్రో మధుచ్ఛందా గాయత్రీ సోమః పవమానః ।
రక్షోహణ మితి పంచ వింశ త్ర్యుచస్య సూక్తస్య భారద్వాజః
పాయు స్త్రిష్టుప్ అగ్నీ రక్షోహా ॥ రాత్రీ వ్యఖ్య దిత్యష్టర్చస్య సూక్తస్య
భారద్వాజీ రాత్రి ర్గాయత్రీ రాత్రిః । కృణుష్వేతి పంచదశర్చస్య
సూక్తస్య గౌతమో వామ దేవ స్త్రిష్టుప్ అగ్నీ రక్షోహా । తరత్సమందీతి
చతుర్ ఋచస్య సూక్తస్య కాశ్యపో వత్సారో గాయత్రీ సోమః పవమానః ।
సహస్ర శీర్షేతి షోళచర్చస్య సూక్తస్య నారాయణోఽనుష్టుప్
అంత్యాయా స్త్రిష్టుప్ పురుషః । అతో దేవా ఇతి షణ్ణాం కాణ్వో మేధాతిధి
ర్గాయత్రీ విష్ణుః ॥ విష్ణో ర్నుకమితి షడృచస్య సూక్తస్య ఔచథ్యో
దీర్ఘతమా జగతీ విష్ణుః । సవాం కర్మణేత్య ష్టర్చస్య సూక్తస్య బార్హస్పత్యో
భరద్వాజ స్త్రిష్టుప్ । ఇంద్రా విష్ణూ । హిరణ్య వర్ణామితి । పంచదశర్చస్య
సూక్తస్య ఆనంద కర్దమ చిక్లీతేం దిరా సుతా ఋషయః । ఆద్యానాం
తిసృణా మనుష్టుప్ చతుర్థ్యా బృహతీ పంచమీ షష్ఠ్యో స్త్రిష్టుప్
తతోఽష్టానా మనుష్టుప్ అంత్యాయాః ప్రస్తార పంక్తిః । శ్రీ ర్దేవతా ।

యజ్జాగ్రత ఇతి షణ్ణాం శివ సంకల్ప మంత్రాణాం ప్రజాపతి స్త్రిష్టుప్ మనః
విహ హోత్రేతి పంచర్చస్య సూక్తస్య గౌతమో వామదేవో నుష్టుప్ వాయుః
శంన ఇంద్రాగ్నీ ఇతి పంచ దశర్చస్య సూక్తస్య మైత్రా వరుణి ర్వసిష్ఠ
స్త్రిష్టుప్ విశ్వేదేవాః । స్వప్నః స్వప్నాధి కరణే ఇతి పరిశిష్టం వర్గః ॥
త్యమూషు వాజినమితి తృచస్య సూక్తస్య తార్క్ష్యోఽరిష్టనేమి స్త్రిష్టుప్ తార్క్ష్యః
ముంచామిత్వేతి పంచర్చస్య సూక్తస్య ప్రాజాపత్యో యక్ష్మనాశన స్త్రిష్టుప్।
అంత్యాయా అనుష్టుప్ ఇంద్రః ॥ స్యోనా పృథివీత్యస్య కాణ్వో మేధాతిథి
ర్గాయత్రీ పృథివీ । ద్రవిణోదా ఇత్యస్య ఆంగీరసః కుత్స స్త్రిష్టుప్
అగ్ని ర్ద్రవిణోదాః ॥ సవితా పశ్చాతాఽదిత్యస్య ధానాకో లుశ స్త్రిష్టుప్
సవితా ॥ నవో నవ ఇత్యస్య సూర్యాసావిత్రీ త్రిష్టుప్ చంద్రమాః ।
విద్యున్న యేత్యస్య ఐలః పురూరవా స్త్రిష్టుప్ ఊర్వశీ ।
ఉలూకయాతు మిత్యస్య మైత్రా వరుణి ర్వసిష్ఠ స్త్రిష్టుప్ ॥ ఇంద్రః ॥
పిశంగ భృష్టి మిత్యస్య దైవో దాసః పరుచ్ఛేపో గాయత్రీ ఇంద్రః ॥
కద్రుద్రాయేతి నవర్చస్య సూక్తస్య ఘౌరః కణ్వో రుద్రో గాయత్రీ రుద్రః ।
ఇమా రుద్రాయ తవస ఇత్యేకా దశర్చస్య సూక్తస్య ఆంగిరసః కుత్సో
జగతీ అంత్యాయా స్త్రిష్టుప్ రుద్రః ॥ ఆతే పితరితి పంచ దశర్చస్య
సూక్తస్య శౌన హోత్రః శౌనకో గృత్సమద స్త్రిష్టుప్ రుద్రః ॥
ఇమా రుద్రాయ స్థిర ధన్వన ఇతి చతస్ృణాం మైత్రా వరుణి ర్వసిష్ఠో జగతీ
అంత్యాయా స్త్రిష్టుప్ రుద్రః । ఉదుత్య మితి త్రయోదశర్చస్య సూక్తస్య
కాణ్వః ప్రస్కణ్వో గాయత్రీ అంత్య చతస్రాణాం అనుష్టుప్ సూర్యః ।
చిత్రం దేవానా మితిషణ్ణాం ఆంగిరసః కుత్స స్త్రిష్టుప్ సూర్యః ।
ఇంద్రం మిత్ర మితి ద్వయో ర్దీర్ఘతమా ఔచథ్య స్త్రిష్టుప్ సూర్యః ।
హంస శ్శుచిష దిత్యస్య వామదేవో గౌతమో జగతీ సూర్యః ।
యత్త్వా సూర్య ఇత్యస్య అత్రి ర్భౌమోఽనుష్టుప్ సూర్యః ॥
యదద్య సూర్యేత్యస్య వసిష్ఠో మైత్రా వరుణి స్త్రిష్టుప్ సూర్యః ।

ఉత్సూర్య ఇతి తృచస్య వసిష్ఠో మైత్రా వరుణి స్త్రిష్టుప్ సూర్యః ।
ఉద్వేతి త్యర్థ పంచమానాం వసిష్ఠో మైత్రా వరుణి స్త్రిష్టుప్ సూర్యః ।
ఉదుత్య ద్దర్శత మితి తృచస్య వసిష్ఠో మైత్రా వరుణిః ఆద్యయో
ర్బృ హ్ఙతః ప్రగాథః అంత్యాయాః పుర ఉష్ణిక్ సూర్యః ।
బణ్మహాం అసితి ద్వయోః జమదగ్ని ర్భార్గవో బార్హత ప్రగాథ స్సూర్యః ।
నమో మిత్రస్యేతి ద్వాదశర్చస్య సూక్తస్య అభితపాః సౌర్యః
ఆద్యనవానాం ఏకాదశీ ద్వాదశ్యోశ్చ జగతీ దశమ్యా స్త్రిష్టుప్ సూర్యః ।
సూర్యో నో దివ స్పాత్వితి పంచర్చస్య సూక్తస్య చక్షు స్సౌర్యో గాయత్రీ
సూర్యః । విభ్రా డ్బృహ ఇతి చతుర్ ఋచస్య సూక్తస్య విభ్రాట్ సౌర్యః
ఆద్య తిసృణాం జగతీ అంత్యాయా ఆస్తార పంక్తిః సూర్యః ॥
ఆయంగౌ రితి తృచస్య సర్ప రాజ్ఞీ గాయత్రీ సూర్యః ॥
సురూప కృత్నుమితి దశర్చస్య సూక్తస్య వైశ్వామిత్రో మధుచ్ఛందా
గాయత్రీ ఇంద్రః । పరేయివాంస మితి షోళశర్చస్య సూక్తస్య వైవస్వతో
యమ స్త్రిష్టుప్ త్రయోదశీ చతుర్దశ్యంత్యానాం అనుష్టుప్ ఉపాంత్యాయా
బృహతీ యమః షష్ఠ్యాః పితరోంగిరోఽథర్వ భృగు నామకాః సప్తమ్యాది
తిసృణాం పితరః దశమ్యాది తిసృణాం శ్వానౌ సారమేయౌ ।
యచ్చిద్ధిత ఇత్యేక వింశ త్యృచస్య సూక్తస్య ఆజీగర్తిః శునశ్శేఫః
సకృత్రిమో వైశ్వా మిత్రో గాయత్రీ వరుణః । ఇంద్రత్వా వృషభమితి
నవర్చస్య సూక్తస్య గాథినో విశ్వా మిత్రో గాయత్రీ ఇంద్రః ।
యత్తే యమ ఇతి ద్వాదశర్చస్య సూక్తస్య బంధు శ్రుతబంధు విప్రబంధవో
గౌపాయనా అనుష్టుప్ మన ఆవర్తనమ్ । నహి తే క్షత్రమితి దశానాం
ఆజీగర్తిః శునశ్శేపః సకృత్రిమో వైశ్వా మిత్రో దేవరాతః
ప్రథమ ద్వితీయ షష్ఠ్యాది పంచ దశాంతానాం త్రిష్టుప్ ।
తృతీయాది పంచమ్యంతానాం గాయత్రీ ప్రథమాయాః కః

ద్వితాయాయా అగ్నిః తృతీయాద పంచమ్యంతానాం
సవితా షష్ఠ్యాది పంచదశాంతానాం వరుణః ।
స్వాదో రభక్షేతి పంచదశర్చస్య సూక్తస్య కాణ్వం ప్రగాథ స్త్రిష్టుప్
పంచమ్యా జగతీ సోమః । సర్వేషాం కలశోదకాభి మంత్రణే వినియోగః ।
తత్రాదౌ గాయత్రీం పచ్ఛో ర్ధర్చశః సర్వాం క్రమేణ జపేత్ ॥
ఓమ్ తత్స వితుర్వరేణ్యం । భర్గో దేవస్య ధీమహి । ధియోయోనః
ప్రచోదయాత్ । ఇతి ప్రథమం పచ్ఛః ।
ఓమ్ తత్స వితు ర్వరేణ్యం భర్గో దేవస్య ధీమహి । ధియోయోనః
ప్రచోదయాత్ । ఇత్యర్ధర్చశః । ఓం భూర్భువస్స్వః ।
తత్సవితు ర్వరేణ్యం భర్గో దేవస్య ధీమహి । ధియోయోనః
ప్రచోదయాత్ । ఇతి సర్వాం జపిత్వా । అగ్నిమీళే
పురోహితం యజ్ఞస్య దేవ మృత్విజమ్ । హోతారం రత్న ధాతమ్ ।
అగ్నిః పూర్వేభిర్ ఋషిభి రీడ్యో నూత నైరుత । సదేవాం ఏహ వక్షతి ।
అగ్నినారయి మశ్నవ త్పోషమేవ దివే దివే । యశసం వీర వత్తమం ।
అగ్నేయం యజ్ఞ మధ్వరం విశ్వతః పరిభూరసి । స ఇద్దేవేషు గచ్ఛతి ।
అగ్నిర్హోతా కవిక్రతు స్సత్యశ్చి త్రశ్రవస్తమః । దేవో దేవేభి రాగతమ్ ॥
యదంగ దాశుషే త్వమగ్నే భద్రం కరిష్యసి । తవేత్త త్సత్యమంగిరః ।
ఉపత్వాగ్నే దివేదివే దోషావస్త ర్ధియావయం । నమో భరంత ఏమసి ।
రాజంత మధ్వరాణాం గోపా మృతస్య దీదివిం । వర్ధమానం స్వేదమే ।
సనః పితేవ సూనవేగ్నే సూపాయనో భవ । సచస్వాన స్వస్తయే ।

ఇషేత్వోర్జేత్వా వాయవస్థో పాయవస్థ దేవోవ స్సవితా ప్రార్పయతు
శ్రేష్ఠతమాయ కర్మణ ఆప్యాయధ్వ మఘ్నియా దేవ భాగ మూర్జస్వతీః
పయస్వతీః ప్రజావతీ రనమీవా అయక్ష్మా మావస్తేన ఈశత
మాఘశగ్ంసో రుద్రస్య హేతిః పరివో వృణక్తు ధ్రువా అస్మిన్గో
పతౌస్యాత బహ్వీ ర్యజమానస్య పశూన్పాహి ॥
అగ్న ఆయాహి వీతయే గృణానో హవ్యదాతయే । నిహోతాసత్సి బర్హిషి ॥
శంనో దేవీ రభిష్టయ ఆపోభవంతు పీతయే । శంయోరభి స్రవంతునః ॥
ఆపోహిష్ఠా మయో భువస్తాన ఊర్జే దధాతన । మహేరణాయ చక్షసే ॥
యోవ శ్శివ తమో రస స్తస్య భాజయతే హనః । ఉశతీరివ మాతరః ॥
తస్మా అరం గమామవో యస్య క్షయాయ జిన్వథ । ఆపో జనయథా చనః॥
శంనో దేవీ రభిష్టయ ఆపో భవంతు పీతయే । శంయో రభిస్ర వంతునః ॥
ఈశానా వార్యాణాం క్షయంతీ శ్చర్షిణీనామ్ । అపో యాచామి భేషజమ్ ॥
అప్సుమే సోమో అబ్రవీ దంతర్విశ్వాని భేషజా । అగ్నించ విశ్వ శంభువమ్ ॥
ఆపః పృణీత భేషజం వరూథం తన్వే ౩ మమ । జ్యోక్చ సూర్యం దృశే ॥
ఇదమాపః ప్రవహత యత్కించ దురితం మయి । యద్వాహ మభి
దుద్రోహ యద్వా శేప ఉతా నృతమ్ ॥ ఆపో అద్యాఽన్వ చారిషం రసేన
సమ గస్మహి । పయస్వానగ్న ఆగహి తం మాసం సృజ వర్చసా ॥
ఏతో న్వింద్రం స్తవామ శుద్ధం శుద్ధేన సామ్నా ।
శుద్ధై రుక్థైర్వా వృధ్వాంసం శుద్ధ ఆశీర్వా న్మమత్తు ॥

ఇంద్ర శుద్ధోన ఆగహి శుద్ధ శ్శుద్ధాభి రూతిభిః। శుద్ధో రయిం నిధారయ
శుద్ధో మమద్ధి సోమ్యః॥ ఇంద్ర శుద్ధోహినో రయిం శుద్ధో రత్నాని
దాశుషే। శుద్ధో వృత్రాణి జఘ్నసే శుద్ధోవాజం సిషాససి॥
ఋతంచ సత్యం చాఽభీద్ధా త్తపసోధ్య జాయత। తతో రాత్ర్యజాయత
తతస్సముద్రో అర్ణవః॥ సముద్రా దర్ణవా దధి సంవత్సరో అజాయత।
అహో రాత్రాణి విదధ ద్విశ్వస్య మిషతో వశీ॥ సూర్యా చంద్ర మసౌ ధాతా
యధా పూర్వమ కల్పయత్। దివంచ పృథివీంచాంఽతరిక్ష మథోస్వః॥
ప్రశర్ధాయ మారుతాయ స్వభానవ ఇమాం వాచ మనజా పర్వత చ్యుతే।
ధర్మస్తుభే దివ ఆపృష్ఠ యజ్వనే ద్యుమ్న శ్రవసే మహి నృమ్ణ మర్చత॥
స్వస్తినో మిమీతా మశ్వినా భగ స్స్వస్తి దేవ్యదితి రనర్వణః।
స్వస్తి పూషా అసురో దధాతునః స్వస్తి ద్యావా పృథివీ సుచేతునా॥
స్వస్తయే వాయు ముపబ్రవామహై సోమం స్వస్తి భువనస్య యస్పతిః।
బృహస్పతిం సర్వగణం స్వస్తయే స్వస్తయ ఆదిత్యాసో భవంతునః॥
విశ్వే దేవానో అద్యా స్వస్తయే వైశ్వానరో వసురగ్ని స్స్వస్తయే।
దేవా అవం త్వృభవః స్వస్తయే స్వస్తినో రుద్రః పాత్వం హసః॥
స్వస్తి మిత్రా వరుణా స్వస్తి పథ్యే రేవతి।
స్వస్తిన ఇంద్ర శ్చాగ్నిశ్చ స్వస్తినో అధితేకృధి॥
స్వస్తి పంథా మనుచరేమ సూర్యా చంద్రమసా విన।
పునర్దదతా ఘ్నతా జానతా సంగ మేమహి॥

స్వాదిష్ఠయా మదిష్ఠయా పవస్వ సోమ ధారయా। ఇంద్రాయ పాతవే సుతః।
రక్షోహా విశ్వచర్షణి రభియోని మయోహతమ్ । ద్రుణా సధస్థ మాసదత్ ।
వరివో ధాతమో భవ మంహిష్ఠో వృత్రహంతమః । పర్షి రాధో మఘోనామ్।
అభ్యర్ష మహానాం దేవానాం వీతి మంధసా । అభివాజ ముతశ్రవః ॥
త్వామచ్ఛా చరామసి తదిదర్థం దివే దివే । ఇందో త్వేన ఆశసః ॥
పునాతి తే పరిస్రుతం సోమం సూర్యస్య దుహితా । వారేణ శశ్వతా తనా ।
తమీమణ్వీః సమర్య ఆగృభ్ణంతి యోషణో దశ । స్వసారః పార్యే దివి ।
తమీం హిన్వం త్యగ్రువో ధమంతి బాకురం దృతిమ్ । త్రిధాతు వారణం
మధు । అభీ త్త మమఘ్న్యా ఉత శ్రీణంతి ధేనవ శ్శిశుమ్ । సోమ
మింద్రాయ పాతవే । అస్యే దింద్రో మదేష్వా విశ్వా వృత్రాణి జిఘ్నతే ।
శూరో మఘాచ మంహతే ।

రక్షోహణం వాజిన మాజిఘర్మి మిత్రం ప్రథిష్ఠ ముపయామి శర్మ ।
శిశానో అగ్నిః క్రతుభి స్సమిద్ధ స్సనో దివా సరిషః పాతు నక్తమ్ ॥
అయో దంష్ట్రో అర్చిషా యాతుధానా నుపస్పృశ జాతవేద స్సమిద్ధః ।
ఆజిహ్వయా మూర దేవా న్రభస్వ క్రవ్యాదో వృక్త్వ్యపి ధత్స్వాసన్ ।
ఉభో భయా విన్నుపధేహి దంష్ట్రో హింస్రః శిశానో వరం పరంచ ।
ఉతాంతరిక్షే పరియాహి రాజ జ్జంభై స్సంధే హ్యభియాతు ధానాన్ ।
యజ్ఞై రిషూ స్సంనమమానో అగ్నే వాచా శల్యాం అశనిభి ర్దిహానః ।
తాభిర్విధ్య హృదయే యాతుధానా న్ప్రతీచో బాహూ న్ప్రతిభం గ్ధ్యేషామ్ ॥

అగ్నే త్వచం యాతుధానస్య భింధి హింస్రాఽశని ర్హరసా హంత్వేనమ్ ।
ప్రపర్వాణి జాతవేదః శృణీహి క్రవ్యాత్క్రవిష్ణు ర్విచినోతు వృక్ణమ్ ॥
యత్రేదానీం పశ్యసి జాతవేద స్తిష్ఠంత మగ్న ఉతవా చరంతమ్ ।
యద్వాంఽతరిక్షే పథిభిః పతంతం తమస్తా విధ్య శర్వా శిశానః ॥
ఉతాలబ్ధం స్పృణుహి జాతవేద ఆలేభానా దృష్టిభి ర్యాతు ధానాత్ ।
అగ్నే పూర్వో నిజహి శోశుచాన ఆమాదః క్ష్విఙ్కా స్తమదంత్వేనీః ॥
ఇహ ప్రబ్రూహి యతమ స్సో అగ్నే యోయాతుధానో య ఇదం కృణోతి
తమారభస్వ సమిధా యవిష్ఠ నృచక్షస శ్చక్షుషే రంధ యైనమ్ ॥
తీక్ష్ణేనాఽగ్నే చక్షుషా రక్ష యజ్ఞం ప్రాంచం వసుభ్యః ప్రణయ ప్రచేతః ।
హింస్రం రక్షాం స్యభి శోశుచానం మాత్వా దభన్యాతు ధానా నృచక్షః ॥
నృచక్షా రక్షః పరిపశ్య విక్షు తస్య త్రీణి ప్రతి శృణీ హ్యగ్రా ।
తస్యాఽగ్నే పృష్టీ ర్హరసా శృణీహి త్రేధా మూలం యాతు ధానస్య వృశ్చ ॥
త్రిర్యాతు ధానః ప్రసితిం త ఏత్వృతం యో అగ్నే అనృతేన హంతి ।
తమర్చిషా స్ఫూర్జయ న్జాతవేదః సమక్ష మేనం గృణతే నివృఙ్ధి ॥
తదగ్నే చక్షుః ప్రతిధేహి రేభే శఫా రుజం యేన పశ్యసి యాతుధానమ్ ।
అథర్వవ జ్జ్యోతిషా దైవ్యేన సత్యం ధూర్వంత మచితం న్యోష ॥
యదగ్నే అద్య మిథునా శపాతో యద్వాచ స్తృష్టం జనయంత రేభాః ।
మన్యో ర్మనస శ్శరవ్యా ౩ జాయతే యాతయా విధ్య హృదయే
యాతుధానాన్ ॥

పరాశృణీహి తపసా యాతుధానా న్పరాగ్నే రక్షో హరసా శృణీహి ।
పరార్చిషా మూరదేవా న్ఛృణీహి పరా సుతృపో అభి శోశుచానః ।
పరాద్య దేవా వృజినం శృణంతు ప్రత్యగేనం శపథా యంతు తృష్టాః ।
వాచాస్తే నంశరవ ఋచ్ఛంతు మర్మ న్విశ్వస్యైతు ప్రసితిం యాతుధానః ॥
యః పౌరుషేయేణ క్రవిషా సమంక్తే యో అశ్వ్యేన పశునా యాతుధానః ।
యో అఘ్న్యాయా భరతి క్షీర మగ్నే తేషాం శీర్షాణి హరసా పివృశ్చ ।
సంవత్సరీణం పయ ఉస్రియా యాస్తస్యమాశీ ద్యాతుధానో నృచక్షః ।
పీయూష మగ్నే యతమస్తి తృప్సా త్తం ప్రత్యంచ మర్చిషా విధ్య మర్మన్ ।
విషం గవాం యాతు ధానాః పిబంత్వా వృశ్చంతా మదితయేదు రేవాః ।
పరైనాన్ దేవః సవితా దదాతు పరా భాగ మోషధీనాం జయంతామ్ ।
సనా దగ్నే మృణసి యాతుధానా న్నత్వా రక్షాంసి పృతనాసు జిగ్యుః ।
అనుదహ సహ మూరా న్క్రవ్యాదో మాతే హేత్యా ముక్షత దైవ్యాయాః ।
త్వంనో అగ్నే అధరా దుదక్తా త్త్వం పశ్చా దుతరక్షా పురస్తాత్ ।
ప్రతితేతే అజరాస స్తపిష్ఠా అఘశంసం శోశుచతో దహంతు ।
పశ్చా త్పురస్తా దధరా దుదక్తా త్కవిః కావ్యేన పరిపాహి రాజన్ ।
సఖే సఖాయ మజరో జరిమ్ణేఽగ్నేమర్తా అమర్త్య స్త్వం నః ॥
పరిత్వాగ్నే పురం వయం విప్రం సహస్య ధీమహి ।
ధృష ద్వర్ణం దివేదివే హంతారం భంగు రావతామ్ ।

విషేణ భంగు రావతః ప్రతిమ్మ రక్షసో దహ ।

అగ్నే తిగ్మేన శోచిషా తపురగ్రాభిర్ ఋష్టిభిః ।

ప్రత్యగ్నే మిథునా దహ యాతుధానా కిమీదినా ।

సంత్వా శిశామి జాగృహ్య దబ్ధం విప్ర మన్మభిః ।

ప్రత్యగ్నే హరసా హరః శృణీహి విశ్వతః ప్రతి ।

యాతు ధానస్య రక్షసో బలం విరుజ వీర్యమ్ ।

రాత్రీ వ్యఖ్యదాయతీ పురుత్రా దేవ్య క్షభిః । విశ్వా అధి శ్రియోధిత ।

ఓర్వప్రా అమర్త్యా నివతో దేవ్యు ద్వతః । జ్యోతిషా బాధతే తమః ।

నిరు స్వసార మస్కృతోషసం దేవ్యా యతీ । అపేదు హాసతే తమః ।

సానో అద్య యస్యావయం నితే యామం నవిక్ష్మహి । వృక్షేన వసతిం వయః ।

నిగ్రామాసో అవిక్షత నిపద్వంతో నిపక్షిణః । నిశ్యేనా సశ్చి దర్థినః ।

యావయా వృక్యం వృకం యవయ స్తేన మూర్మ్యే । అథాన స్సుతరా భవ ।

ఉపమా పేపిశ త్తమః కృష్ణం వ్యక్త మస్థిత । ఉష ఋణేవ యాతయ ।

ఉపతే గా ఇవాకరం వృణీష్వ దుహిత ర్దివః । రాత్రి స్తోమం నజిగ్యుషే ।

కృణుష్వ పాజః ప్రసితిం న పృథ్వీం యాహి రాజే వామ వా ఇభేన ।

తృష్వీ మను ప్రసితిం ద్రూణానో ఽస్తాసి విధ్య రక్షస స్తపిష్ఠైః ।

తవ భ్రమాస ఆశుయా పతం త్యను స్పృశ ధృషతా శోశుచానః ।

తపూంష్యగ్నే జుహ్వా పతంగా నసందితో విసృజ విష్వ గుల్కాః ।

ప్రతి స్పశో విసృజ తూర్ణితమో భవా పాయు ర్విశో అస్యా అదబ్ధః ।
యోనో దూరే అఘశంసో యో అంత్యగ్నే మాకిష్టే వ్యథి రాదధర్షీత్ ॥
ఉదగ్నే తిష్ఠ ప్రత్యాఽతనుష్వ న్యమిత్రాం ఓషతా త్తిగ్మహేతే ।
యోనో అరాతిం సమిధాన చక్రే నీచా తంధక్ష్యత సంనశుష్కమ్ ॥
ఊర్ధ్వో భవ ప్రతి విధ్యాధ్యస్మ దాఽవిష్కృణుష్వ దైవ్యా న్యగ్నే ।
అవస్థిరా తనుహి యాతుజూనాం జామి మజామిం ప్రమృణీహి శత్రూన్ ॥
సతే జానాతి సుమతిం యవిష్ఠ య ఈవతే బ్రహ్మణే గాతు మైరత్ ।
విశ్వా న్యస్మై సుదినాని రాయో ద్యుమ్నా న్యర్యో విదురో అభిద్యౌత్ ॥
సేదగ్నే అస్తు సుభగః సుదాను ర్యస్త్వా నిత్యేన హవిషా య ఉక్థైః ।
పిప్రీషతి స్వఆయుషి దురోణే విశ్వే దస్మై సుదినా సాస దిష్టిః ॥
అర్చామితే సుమతిం ఘోష్యర్వా క్సంతే వావాతా జరతా మియంగీః ।
స్వశ్వాస్త్వా సురథా మర్జయే మాఽస్మే క్షత్రాణి ధారయే రను ద్యూన్ ॥
ఇహత్వా భూర్యాచరే దుప త్మన్దోషా వస్త ర్దీదివాంస మను ద్యూన్ ।
క్రీళంత స్త్వా సుమనసః సపేమాఽభి ద్యుమ్నా తస్థివాంసో జనానామ్ ॥
యస్త్వా స్వశ్వః సుహిరణ్యో అగ్న ఉపయాతి వసుమతా రథేన ।
తస్య త్రాతా భవసి తస్య సఖాయ స్తఆతిథ్య మానుష గ్జుజోషత్ ॥
మహో రుజామి బంధుతా వచోభి స్తన్మా పితు ర్గోతమా దన్వియాయ ।
త్వంనో అస్య వచస శ్చికిద్ధి హోత ర్యవిష్ఠ సుక్రతో దమూనాః ॥
అస్వప్నజ స్తరణయ స్సుశేవా అతంద్రాసోఽ వృకా అశ్రమిష్ఠాః ।
తే పాయవః సధ్ర్యంచో నిషద్యాఽగ్నే తవనః పాంత్వ మూర ॥

యే స్థాయవో మామతేయం తే అగ్నే పశ్యంతో అంధం దురితా దరక్షన్ ।
రరక్షతాం త్సుకృతో విశ్వవేదా దిప్సంత ఇద్రిపవో నాహ దేభుః ।
త్వయా వయం సధన్య గ్ స్త్వోతా స్తవ ప్రణీత్యశ్యామ వాజాన్ ।
ఉభాశంసా సూదయ సత్యతాతేఽనుష్ఠుయా కృణుహ్య హ్రయాణ ।
అయాతే అగ్నే సమిధా విధేమ ప్రతి స్తోమం శస్యమానం గృభాయ ।
దహా శసో రక్షసః పాహ్య గ్ స్మాన్ ద్రుహో నిదో మిత్రమహో అవద్యాత్ ।
తరత్సమందీ ధావతి ధారాసు తస్యాంఽధసః । తరత్సమందీ ధావతి ॥
ఉస్రా వేద వసూనాం మర్తస్య దేవ్య వసః । తరత్సమందీ ధావతి ॥
ధ్వస్రయోః పురుషం త్యోరా సహస్రాణి దద్మహే । తరత్సమందీ ధావతి ।
అయయో స్త్రింశతం తనా సహస్రాణి చదద్మహే । తరత్సమందీ ధావతి ।
సహస్ర శీర్షా పురుష స్సహస్రాక్ష స్సహస్రపాత్ ।
సభూమిం విశ్వతో వృత్వాఽత్యతిష్ఠ ద్దశాంగులమ్ ।
పురుష ఏవేదం సర్వం యద్భూతం యచ్చ భవ్యమ్ ।
ఉతాఽమృతత్వస్యే శానో యదన్నేనాఽతి రోహతి ।
ఏతా వానస్య మహిమాఽతో జ్యాయాంశ్చ పూరుషః ।
పాదోఽస్య విశ్వా భూతాని త్రిపాదస్యా మృతం దివి ।
త్రిపా దూర్ధ్వ ఉదై త్పురుషః పాదో స్యేహా భవ త్పునః ।
తతో విష్వఙ్ వ్యక్రామ త్సాసనానశనే అభి ।
తస్మా ద్విరాళ జాయత విరాజో అధి పూరుషః ।
సజాతో అత్యరిచ్యత పశ్చా ద్భూమి మథో పురః ।

యత్పురుషేణ హవిషా దేవా యజ్ఞ మతన్వత ।
వసన్తో అస్యాసీ దాజ్యం గ్రీష్మ ఇధ్మ శ్శర ద్ధవిః ॥
తం యజ్ఞం బ్బర్హిషి ప్రౌక్ష న్పురుషం జాతమగ్రతః ।
తేన దేవా అయజన్త సాధ్యా ఋషయశ్చ యే ।
తస్మా ద్యజ్ఞా త్సర్వహుత స్సంభృతం పృష దాఽజ్యమ్ ।
పశూ స్తాగ్ంశ్చక్రే వాయవ్యా నారణ్యా న్గ్రామ్యాశ్చ యే ।
తస్మా ద్యజ్ఞా త్సర్వహుత ఋచ స్సామాని జజ్ఞిరే ।
ఛందాంసి జజ్ఞిరే తస్మా ద్యజు స్తస్మా దజాయత ॥
తస్మా దశ్వా అజాయన్త యేకే చో భయాదతః ।
గావో హ జజ్ఞిరే తస్మా త్తస్మా జ్జాతా అజావయః ॥
యత్పురుషం వ్యదధుః కతి ధా వ్యకల్పయన్ ।
ముఖం కిమస్య కౌ బాహూ కావూరూ పాదా ఉచ్యేతే ।
బ్రాహ్మణోఽస్య ముఖ మాసీ ద్బాహూ రాజన్యః కృతః ।
ఊరూ తదస్య యద్వైశ్యః పద్భ్యాం శూద్రో అజాయత ।
చన్ద్రమా మనసో జాత శ్చక్షో స్సూర్యో అజాయత ।
ముఖా దిన్ద్ర శ్చాఽగ్నిశ్చ ప్రాణా ద్వాయు రజాయత ।
నాభ్యా ఆసీ దన్తరిక్షం శీర్ష్ణో ద్యౌ స్సమవర్తత ।
పద్భ్యాం భూమి ర్దిశ శ్శ్రోత్రా త్తథా లోకాగ్ం అకల్పయన్ ।
సప్తాస్యాస న్పరిధయ స్త్రి స్సప్త సమిధః కృతాః ।
దేవా యద్యజ్ఞం తన్వానా అబధ్న న్పురుషం పశుమ్ ।

యజ్ఞేన యజ్ఞ మయజంత దేవా స్తాని ధర్మాణి ప్రథమా న్యాసన్ ।
తేహ నాకం మహిమాన స్సచంత యత్ర పూర్వే సాధ్యా స్సంతి దేవాః ।
అతో దేవా అవంతునో యతో విష్ణు ర్విచక్రమే । పృథివ్యా స్సప్త ధామభిః ।
ఇదం విష్ణు ర్విచక్రమే త్రేధా నిదధే పదమ్ । సమూఢ మస్య పాంసురే ।
త్రీణి పదా విచక్రమే విష్ణు ర్గోపా అదాభ్యః । అతో ధర్మాణి ధారయన్ ।
విష్ణోః కర్మాణి పశ్యత యతో వ్రతాని పస్పశే । ఇంద్రస్య యుజ్యస్సఖా ।
తద్విష్ణోః పరమం పదం సదా పశ్యంతి సూరయః । దివీవ చక్షు రాతతమ్ ।
తద్విప్రాసో విపన్యవో జాగృవాం సస్సమింధతే । విష్ణో ర్యత్పరమం పదమ్ ।
విష్ణో ర్నుకం వీర్యాణి ప్రవోచం యః పార్థివాని విమమే రజాంసి ।
యో అస్కభాయ దుత్తరం సధస్థం విచక్రమాణ స్త్రేధోరు గాయః ॥
ప్రతద్విష్ణు స్తవతే వీర్యేణ మృగోన భీమః కుచరో గిరిష్ఠాః ।
యస్యోరుషు త్రిషు విక్రమణే ష్వధి క్షియంతి భువనాని విశ్వా ॥
ప్రవిష్ణవే శూష మేతు మన్మగిరి క్షిత ఉరు గాయాయ వృష్ణే ।
య ఇదం దీర్ఘం ప్రయతం సధస్థ మేకో విమమే త్రిభి రిత్వదేభిః ॥
యస్య త్రీపూర్ణా మధునా పదా న్యక్షీయ మాణా స్వధయా మదంతి ।
య ఉ త్రిధాతు పృథివీ ముతద్యా మేకో దాధార భువనాని విశ్వా ॥
తదస్య ప్రియ మభి పాథో అశ్యా న్నరో యత్ర దేవ యవో మదంతి ।
ఉరు క్రమస్య సహి బంధు రిత్థా విష్ణోః పదే పరమే మధ్వ ఉత్సః ॥
తావాం వాస్తూ న్యుశ్మసిగ మధ్యై యత్ర గావో భూరి శృంగా అయాసః ।
అత్రాహ తదురుగాయ స్య వృష్ణః పరమం పద మవభాతి భూరి ॥

సంవాం కర్మణా సమిషాహినో మింద్రా విష్ణూ అప సస్పారే అస్య ।
జుషేథాం యజ్ఞం ద్రవిణంచ ధత్త మరిష్టై ర్నః పథిభిః పారయంతా ॥
యావిశ్వా సాం జనితారా మతీనా మింద్రా విష్ణూ కలశా సోమధానా ।
ప్రవాంగిరశ్శస్యమానా అవంతు ప్రస్తోమా సోగ్రీయమానసో అర్కైః ॥
ఇంద్రా విష్ణూ మదపతీ మదానా మా సోమం యాతం ద్రవిణో దధానా ।
సంవా మంజ న్త్వక్తుభి ర్మతీనాం సంస్తోమాసః శస్యమానాస ఉక్థైః ॥
ఆవా మశ్వాసో అభిమాతిషాహ ఇంద్రా విష్ణూ సధమాదో వహంతు ।
జుషేథాం విశ్వా హవనా మతీనా ముప బ్రహ్మాణి శృణుతం గిరోమే ॥
ఇంద్రా విష్ణూ తత్పనయాయ్యం వాం సోమస్య మద ఉరు చక్రమాథే ।
అకృణుత మంతరిక్షం వరీయో ప్రథతం జీవ సేనో రజాంసి ॥
ఇంద్రా విష్ణూ హవిషా వా వృధానా గ్రాద్వానా నమసా రాహతవ్యా ।
ఘృతాసు తీద్రవిణం ధత్త మస్మే సముద్రస్థః కలశ స్సోమధానః ॥
ఇంద్రా విష్ణూ పిబతం మధ్వో అస్య సోమస్య దస్రా జఠరం పృణేథామ్ ।
ఆవా మంధాంసి మదిరా ణ్యగ్మ న్నుప బ్రహ్మాణి శృణుతం హవంమే ॥
ఉభాజిగ్యథు ర్నపరాజ యేథే నపరాజిగ్యే కతర శ్చనైనోః ।
ఇంద్రశ్చ విష్ణో యదప స్పృథే థాం త్రేధా సహస్రం వితదై రయేథామ్ ॥
పరో మాత్రయా తన్వా వృధాన నతే మహిత్వ మన్వ శ్నువంతి ।
ఉభే తేవిద్మ రజసీ పృథివ్యా విష్ణో దేవత్వం పరమస్య విత్సే ॥
నతే విష్ణో జాయమానో నజాతో దేవ మహిమ్నః పరమంతమాప ।
ఉద స్తభ్నా నాక మృష్వం బృహంతం దాధర్థ ప్రాచీం కకుభం పృథివ్యాః ।

ఇరావతీ ధేనుమతీ హి భూతం సూయవశినీ మనుషే దశస్యా ।
వ్యస్తభ్నా రోదసీ విష్ణవేతే దాధర్థ పృథివీ మభితో మయూఖైః ॥
ఉరుం యజ్ఞాయ చక్రథు రులోకం జనయంతా సూర్య ముషాస మగ్నిమ్ ।
దాసస్య చిద్వృషశిప్రస్య మాయా జఘ్నథు ర్నరా పృతనా జ్యేషు ॥
ఇంద్రా విష్ణూ దృంహితా శ్శంబరస్య నవపురో నవతిం చశ్న థిష్టమ్ ।
శతం వర్చినః సహస్రంచ సాకం హథో అప్రత్య సురస్య వీరాన్ ॥
ఇయం మనీషా బృహతీ బృహంతో రుక్రమా తవసా వర్ధయంతీ ।
రరే వాం స్తోమం విదథేషు విష్ణో పిన్వత మిషో వృజనే ష్వింద్ర ॥
వషట్తే విష్ణవాస ఆకృణోమి తన్మే జుషస్వ శిపివిష్ట హవ్యమ్ ।
వర్ధంతు త్వా సుష్టుతయో గిరో మే యూయం పాత స్వస్తిభి స్సదానః ॥
హిరణ్య వర్ణాం హరిణీం సువర్ణ రజత స్రజామ్ ।
చంద్రాం హిరణ్మయీం లక్ష్మీం జాతవేదో మ ఆవహ ॥
తాంమ ఆవహ జాతవేదో లక్ష్మీ మనప గామినీమ్ ।
యస్యాం హిరణ్యం విందేయం గామశ్వం పురుషా నహమ్ ॥
అశ్వ పూర్వాం రథ మధ్యాం హస్తినాద ప్రబోధినీమ్ ।
శ్రియం దేవీ ముపహ్వయే శ్రీర్మా దేవీ జుషతామ్ ॥
కాంసో స్మితాం హిరణ్య ప్రాకారా మార్ద్రాం జ్వలంతీం తృప్తాం తర్పయంతీమ్ ।
పద్మే స్థితాం పద్మ వర్ణాం తా మిహోప హ్వయే శ్రియమ్ ॥
చంద్రాం ప్రభాసాం యశసా జ్వలంతీం శ్రియం లోకే దేవ జుష్టా ముదారాం ।
తాం పద్మినీ మీం శరణ మహం ప్రపద్యేఽలక్ష్మీ ర్మే నశ్యతాం త్వాం వృణే ।

ఆదిత్య వర్ణే తపసోఽధి జాతో వనస్పతి స్తవ వృక్షోఽథ బిల్వః ।
తస్య ఫలాని తపసా నుదంతు (మా)యా అంతరాయాశ్చ బాహ్యా అలక్ష్మీః॥
ఉపైతు మాం దేవ సఖః కీర్తిశ్చ మణినా సహ ।
ప్రాదు ర్భూతోఽస్మి రాష్ట్రేఽస్మిన్ కీర్తి మృద్ధిం దదాతుమే ॥
క్షు త్పిపాసా మలాం జ్యేష్ఠా మలక్ష్మీం నాశయా మ్యహమ్ ।
అభూతి మసమృద్ధించ సర్వాం నిర్ణుదమే గృహాత్ ॥
గంధద్వారాం దురా ధర్షాం నిత్య పుష్టాం కరీషిణీమ్ ।
ఈశ్వరీం సర్వభూతానాం తా మిహోప హ్వయే శ్రియమ్ ॥
మనసః కామ మాకూతిం వాచ స్సత్య మశీమహి ।
పశూనాం రూప మన్నస్య మయి శ్రీశ్రయతాం యశః ॥
కర్దమేన ప్రజా భూతా మయి సంభవ కర్దమ ।
శ్రియం వాసయ మేకులే మాతరం పద్మ మాలినీమ్ ॥
ఆప స్సృజంతు స్నిగ్దాని చిక్లీత వసమే గృహే ।
నిచ దేవీం మాతరం శ్రియం వాసయ మేకులే ॥
ఆర్ద్రాం పుష్కరిణీం పుష్టిం సువర్ణాం హేమ మాలినీమ్ ।
సూర్యాం హిరణ్మయీం లక్ష్మీం జాతవేదో మ ఆవహ ॥
ఆర్ద్రాం యః కరిణీం యష్టిం పింగళాం పద్మ మాలినీమ్ ।
చంద్రాం హిరణ్మయీం లక్ష్మీం జాతవేదో మ ఆవహ ॥
తాంమ ఆవహ జాతవేదో లక్ష్మీ మనప గామినీమ్ ।
యస్యాం హిరణ్యం ప్రభూతంగావో దాస్యో శ్వాన్విందేయం పురుషానహమ్॥

యజ్జాగ్రతో దూర ముదైతి దైవం తదు సుప్తస్య తథైవైతి ।
దూరంగమం జ్యోతిషాం జ్యోతి రేకం తన్మే మన శ్శివ సంకల్ప మస్తు ॥
యేన కర్మాణ్య పసో మనీషిణో యజ్ఞే కృణ్వంతి విదథేషు ధీరాః ।
యద పూర్వం యక్షమంతం ప్రజానాం తన్మే మన శ్శివ సంకల్పమస్తు ॥
య త్ప్రజ్ఞాన ముత చేతో ధృతిశ్చ యజ్జ్యోతి రంత రమృతం ప్రజాసు ।
యస్మా న్నఋతే కించ నకర్మ క్రియతే తన్మే మన శ్శివ సంకల్పమస్తు ॥
యేనేదం భూతం భువనం భవిష్య త్పరి గృహీత మమృతేన సర్వమ్ ।
యేన యజ్ఞ స్త్రాయతే సప్తహోతా తన్మే మన శ్శివ సంకల్ప మస్తు ॥
యస్మి న్నృచ స్సామ యజూగ్ంషి యస్మి న్ప్రతిష్ఠితా రథనాభా వివారాః ।
యస్మిగ్ం శ్చిత్తగ్ం సర్వ మోతం ప్రజానాం తన్మే మన శ్శివ సంకల్ప మస్తు ॥
సుషారథి రశ్వాని వయ న్మనుష్యా న్నే నీయతేఽభీశుభి ర్వాజిన ఇవ ।
హృత్ప్రతిష్ఠం యదజిరం యవిష్ఠం తన్మే మన శ్శివ సంకల్ప మస్తు ॥

వీహి హోత్రా అవీతా విపోన రాయో అర్యః ।
వాయవా చంద్రేణ రథేన యాహి సుతస్య పీతయే ॥
నిర్యువాణో అశస్తీ ర్నియుత్వాగ్ం ఇంద్ర సారథిః ।
వాయవా చంద్రేణ రథేన యాహి సుతస్య పీతయే ॥
అను కృష్ణే వసుధితీ యేమాతే విశ్వ పేశసా ।
వాయవా చంద్రేణ రథేన యాహి సుతస్య పీతయే ॥
వహంతు త్వా మనో యుజో యుక్తాసో నవతిర్నవ ।
వాయవా చంద్రేణ రథేన యాహి సుతస్య పీతయే ॥

వాయో శతం హరీణాం యువస్వ పోష్యాణామ్ ।
ఉత వాతే సహస్రిణో రథ ఆయాతు పాజసా ॥
శం న ఇంద్రాఽగ్నీ భవతా మవోభి శ్శన్న ఇంద్రా వరుణా రాత హవ్యా ।
శ మింద్రా సోమా సువితాయ శంయో శ్శంన ఇంద్రా పూషణా వాజసాతౌ॥
శం నో భగ శ్శమున శ్శంసో అస్తు శంనః పురంధి శ్శము సంతు రాయః ।
శం న స్సత్యస్య స్సుయమస్య శంసః శంనో అర్యమా పురుజాతో అస్తు ॥
శం నో ధాతా శము ధర్తానో అస్తు శంన ఉరూచీ భవతు స్వధాభిః ।
శం రోదసీ బృహతీ శంనో అద్రి శ్శంనో దేవానాం సుహవాని సంతు ॥
శం నో అగ్ని ర్జ్యోతి రనీకో అస్తు శంనో మిత్రా వరుణా వశ్వినా శమ్ ।
శం న స్సుకృతాం సుకృతాని సంతు శంన ఇషిరో అభివాతు వాతః ॥
శం నో ద్యావా పృథివీ పూర్వ హూతౌ శ మంతరిక్షం దృశయేనో అస్తు ।
శం న ఓషధీ ర్వనినో భవంతు శంనో రజస స్పతి రస్తు జిష్ణుః ॥
శం న ఇంద్రో వసుభి ర్దేవో అస్తు శమాఽదిత్యేభి ర్వరుణ స్సుశంసః ।
శం నో రుద్రో రుద్రేభి ర్జలాషః శన్న స్త్వష్టాఽగ్నాభి రిహ శృణోతు ॥
శం న స్సోమో భవతు బ్రహ్మ శన్న శ్శన్నో గ్రావాణ శ్శముసంతు యజ్ఞాః ।
శం న స్స్వరూణాం మితయో భవంతు శం నః ప్రస్వ గ్ శమ్వస్తు వేదిః ॥
శం న స్సూర్య ఉరు చక్షా ఉదేతు శం న శ్చతస్రః ప్రదిశో భవంతు ।
శం నః పర్వతా ధ్రువయో భవంతు శం న స్సింధవ శ్శము సంత్వాపః ॥
శం నో అదితి ర్భవతు వ్రతేభి శ్శం నో భవంతు మరుత స్స్వర్కాః ।
శం నో విష్ణు శ్శము పూషానో అస్తు శం నో భవిత్రం శమ్వస్తు వాయుః ॥

శం నో దేవ స్సవితా త్రాయమాణ శ్శం నో భవం తూషసో విభాతీః ।
శం నః పర్జన్యో భవతు ప్రజాభ్యః శం నః క్షేత్రస్య పతి రస్తు శంభుః ॥
శంనో దేవా విశ్వ దేవా భవంతు శం సరస్వతీ సహ ధీభి రస్తు ।
శ మభిషాచ శ్శము రాతిషాచ శ్శంనో దివ్యాః పార్థివా శ్శన్నో అప్యాః ॥
శం న స్సత్యస్య పతయో భవంతు శంనో అర్వన్త శ్శము సంతు గావః ।
శం న ఋభవ స్సుకృత స్సుహస్తా శ్శంనో భవంతు పితరో హవేషు ॥
శం నో అజ ఏకపా ద్దేవో అస్తు శంనోఽహి ర్బుధ్న్య గ్ం శం సముద్రః ।
శం నో అపాం నపా త్పేరురస్తు శంనః పృశ్ని ర్భవతు దేవగోపా ॥
ఆదిత్యా రుద్రా వసవో జుషం తేదం బ్రహ్మ క్రియమాణం నవీయః ।
శృణ్వంతు నో దివ్యాః పార్థివాసో గోజాతా ఉతయే యజ్ఞియాసః ॥
యేదేవానాం యజ్ఞియా యజ్ఞియానాం మనో ర్యజత్రా అమృతా ఋతజ్ఞాః ।
తేనో రాసంతా మురుగాయ మద్య యూయం పాత స్వస్తిభి స్సదానః ॥
స్వప్న స్వప్నాఽధి కరణే సర్వం నిష్వాప యాజినమ్ ।
ఆసూర్య మన్యాం త్స్వాపయ ద్వ్యు గ్ం ష్టం జాగ్రియా దహమ్ ॥
అజగరో నామ సర్ప స్సర్పి రవిషో మహాన్ ।
తస్మి న్నిసర్ప స్సుధిత స్తేన త్వా స్వాపయామసి ॥
సర్ప స్సర్పో అజగర స్సర్పి రవిషో మహాన్ ।
తస్య సర్పా త్సింధవ స్తస్య గాధ మశీమహి ॥
కాళికో నామ సర్పో నవనాగ సహస్ర బలః ।
యమునా హ్రదే సోజాతో యో నారాయణ వాహనః ॥

యది కాలిక దూతస్య యదికాః కాలికా ద్భయాత్ ।
జన్మ భూమి మతిక్రాంతో నిర్విషో యాతి కాలికః ॥
ఆయాహీంద్ర పథిభి రీళితోఽభిర్యజ్ఞ మిమంనో భాగధేయం జుషస్వ ।
తృప్తాం జహు ర్మాతులస్యేవ యోషా భాగస్తే పైతృష్వసే యీ వపామివ॥
యశస్కరం బలవంతం ప్రభుత్వం తమేవ రాజాఽధి పతి ర్బభూవ ।
సంకీర్ణ నాగా శ్వపతి ర్నరాణాం సుమంగల్యం సతతం దీర్ఘమాయుః ॥
కర్కోటకో నామ సర్పో యో దృష్టి విష ఉచ్యతే ।
తస్య సర్పస్య సర్పత్వం తస్మై సర్ప నమోఽస్తుతే ॥
త్యమూషు వాజినం దేవ జూతం సహోవా నంతరుతారం రథానామ్ ।
అరిష్టనేమిం పృతనాజ మాశుం స్వస్తయే తార్క్ష్య మిహా హువేమ ॥
ఇంద్రస్యేవ రాతి మాజో హువానా స్వస్తయే నావ మివాఽరుహేమ ।
ఉర్వీన పృథ్వీ బహులే గభీరే మావా మేతా మాపరేతా రిషామ ॥
సద్య శ్చిద్యః శవసా పంచ కృష్టీః సూర్య ఇవ జ్యోతిషా ప స్తతాన ।
సహస్ర సా శ్శతసా అస్య రంహి ర్నస్మా వరంతే యువతిం నశర్యామ్ ॥
ముంచామి త్వా హవిషా జీవనాయ కమజ్ఞాత యక్ష్మా దుత రాజ యక్ష్మాత్।
గ్రాహి ర్జగ్రాహ యదివై తదేనం తస్యా ఇంద్రాగ్నీ ప్రము ముక్త మేనమ్ ॥
యది క్షితాయు ర్యదివా పరేతో యది మృత్యో రంతికం నీత ఏవ ।
త మాహరామి నిర్ ఋతే రుపస్థా దస్పార్షమేనం శత శారదాయ ॥
సహ స్రాక్షేణ శత శారదేన శతాఽయుషా హవిషా హార్ష మేనం ।
శతం యథేమం శరదోన యాతీంద్రో విశ్వస్య దురితస్య పారమ్ ॥

శతం జీవ శరదో వర్ధమాన శ్శతం హేమంతా న్ఛతము వసంతాన్ ।
శత మింద్రాగ్నీ సవితా బృహస్పతి శ్శతాయుషా హవిషేమం పునర్దుః ॥
ఆహార్షం త్వా విదంత్వా పున రాగాః పునర్నవ ।
సర్వాంగ సర్వంతే చక్షుః సర్వ మాయుశ్చ తేవిదమ్ ॥
స్యోనా పృథివి భవాఽనృక్షరా నివేశనీ । యచ్ఛా నశ్శర్మ సప్రథాః ॥
ద్రవిణో దా ద్రవిణస స్తురస్య ద్రవిణో దా స్సనరస్య ప్రయంసత్ ।
ద్రవిణో దా వీరవతీ మిషంనో ద్రవిణో దారాసతే దీర్ఘ మాయుః ॥
సవితా పశ్చా తా త్సవితా పురస్తా త్సవితో త్తరాత్తా త్సవితాఽధరాత్తాత్ ।
సవితాన స్సువతు సర్వతాతిం సవితానో రాసతాం దీర్ఘమాయుః ॥
నవో నవో భవతి జాయమానోఽహ్నాం కేతు రుషసా మేత్యగ్రమ్ ।
భాగం దేవేభ్యో విదధా త్యాయ న్ప్రచంద్రమా స్తిరతే దీర్ఘ మాయుః ॥
విద్యు న్నయా పతంతీ దవిద్యో ద్భరంతీ మే అప్యా కామ్యాని ।
జనిష్ఠో అపో నర్య స్సుజాతః ప్రోర్వశీతి రత దీర్ఘమాయుః ॥
ఉలూకయాతుం శుశు లూకయాతుం జహి శ్వయాతు ముత కోకయాతుమ్।
సుపర్ణయాతు ముత గృధ్రయాతుం దృషదేవ ప్రమృణ రక్ష ఇంద్ర ॥
పిశంగ భృష్టిమం భృణం పిశా చిమింద్ర సంమృణ । సర్వం రక్షో నిబర్హయ।
కద్రుద్రాయ ప్రచేతసే మీఢుష్టమాయ తవ్యసే । వోచేమ శంతమం హృదే।
యథానో అదితిఃకర త్పశ్వేనృభ్యోయథా గవే। యథా తోకాయరుద్రియమ్।
యథానో మిత్రో వరుణో యథా రుద్ర శ్చికేతతి। యథా విశ్వే సజోషసః।
గాథపతిం మేధపతిం రుద్రం జలాష భేషజం। తచ్ఛంయో స్సుమ్నమీమహే।

యశ్శుక్ర ఇవ సూర్యో హిరణ్య మివ రోచతే । శ్రేష్ఠో దేవానాం వసుః ॥
శంనః కరత్యర్వతే సుగం మేషాయ మేష్యే । నృభ్యో నారిభ్యో గవే ॥
అస్మే సోమ శ్రియ మధి నిధేహి శతస్య నృణామ్। మహి శ్రవ స్తువి నృమ్ణమ్॥
మాన స్సోమ పరిబాధో మారాతయో జుహురంత । ఆన ఇందో వాజేభజ ॥
యాస్తే ప్రజా అమృతస్య పరస్మి న్థామ న్నృతస్య ।
మూర్థా నాభా సోమవేన ఆభూషంతీ స్సోమవేదః ॥
ఇమా రుద్రాయ తవసే కపర్దినే క్షయ ద్వీరాయ ప్రభ రామహే మతీః ।
యథా శమస ద్ద్విపదే చతుష్పదే విశ్వం పుష్టం గ్రామే అస్మి న్ననాతురమ్॥
మృళానో రుద్రో తనో మయ స్కృధి-క్షయ ద్వీరాయ నమసా విధేమతే ।
యచ్ఛంచ యోశ్చ మను రాయజే పితా తదస్యామ తవరుద్ర ప్రణీతిషు ॥
అశ్యామతే సుమతిం దేవ యజ్యయా క్షయ ద్వీరస్య తవ రుద్ర మీఢ్వః ।
సుమ్నాయ న్నిద్విశో అస్మాక మాచరాఽరిష్ట వీరా జుహవామతే హవిః ॥
త్వేషం వయం రుద్రం యజ్ఞ సాధవం కుం కవి మవసే నిహ్వయామహే ।
ఆరే అస్మ ద్దైవ్యం హేళో అస్యతు సుమతి మిద్వయ మస్యా వృణీమహే ॥
దివో వరాహ మరుషం కపర్దినం త్వేషం రూపం నమసా నిహ్వయామహే ।
హస్తే బిభ్ర ద్భేషజా వార్యాణి శర్మ వర్మ చ్ఛర్ది రస్మభ్యం యంసత్ ॥
ఇదం పిత్రే మరుతా ముచ్యతే వచ స్స్వాదో స్స్వాదీయో రుద్రాయ వర్ధనమ్।
రాస్వాచనో అమృతమర్త భోజనం త్మనే తోకాయ తనయాయ మృళ ।
మానో మహాంత ముత మానో అర్భకం మాన ఉక్షంత ముత మాన ఉక్షితమ్।
మానో వధీః పితరం మోత మాతరం మానః ప్రియా స్తనువో రుద్ర రీరిషః ।

మాన స్తోకే తనయే మాన ఆయౌ మానో గోషు మానో అశ్వేషు రీరిషః ।
వీరా న్మానో రుద్ర భామితో వధీ ర్హవిష్మంత స్సద మిత్వా హవామహే ।
ఉపతే స్తోమా న్పశుపా ఇవాకరం రాస్వా పితర్మరుతాం సుమ్న మస్మే ।
భద్రాహితే సుమతి ర్మృళయ త్తమాథా వయ మవ ఇత్తే వృణీమహే ।
ఆరే తేగో ఘ్నముత పూరుషఘ్నం క్షయ ద్వీర సుమ్న మస్మేతే అస్తు ।
మృళాచనో అధిచ బ్రూహి దేవాఽధాచనః శర్మయచ్ఛ ద్విబర్హాః ॥
అవోచామ నమో అస్మా అవస్యవః శృణోతునో హవం రుద్రో మరుత్వాన్ ।
తన్నో మిత్రో వరుణో మామహంతా మదితి స్సింధుః పృథివీ ఉతద్యౌః ।
ఆతే పితర్మరుతాం సుమ్న మేతు మాన స్సూర్యస్య సందృశో యుయోథాః ।
అభినో వీరో అర్వతి క్షమేత ప్రజా యేమహి రుద్ర ప్రజాభిః ।
త్వాదత్తేభీ రుద్ర శంతమేభి శ్శతం హిమా అశీయ భేషజేభిః ।
వ్య గ్ం స్మ ద్వేషో వితరం వ్యంహో వ్యమీవా శ్చాతయస్వా విషూచీః ।
శ్రేష్ఠో జాతస్య రుద్ర శ్రియాసి తవ స్తమ స్తవసాం వజ్రబాహో ।
పర్షిణః పార మంహసః స్వస్తి విశ్వా అభీతీ రపసో యుయోధీ ।
మాత్వా రుద్ర చుక్రుధామా నమోభి ర్మా దుష్టుతీ వృషభ మాసహూతీ ।
ఉన్నో వీరాం అర్పయ భేషజేభి ర్భిషక్తమం త్వా భిషజాం శృణోమి ।
హవీ మభి ర్హవతే యో హవిర్భి రవ స్తోమేభి రుద్రం దిషీయ ।
ఋదూదరః సుహవో మానో అస్యై బభ్రుః సుశిప్రో రీరధన్మ నాయై ।
ఉన్మా మమంద వృషభో మరుత్వా న్త్వక్షీయసా వయసా నాధమానమ్ ।
ఘృణీవ చ్ఛాయా మరపా అశీయాఽవివాసే యం రుద్రస్య సుమ్నమ్ ।

క్వ స్యతే రుద్ర మృళయాకు ర్హస్తో యోఅస్తి భేషజో జలాషః ।
అప భర్తా రపసో దైవ్య స్యాఽభీ నుమా వృషభ చక్షమీథాః ॥
ప్రబభ్రవే వృషభాయ శ్వితీచే మహో మహీం సుష్టుతి మీరయామి ।
నమస్యా కల్మలీ కినం నమోభి ర్గృణీమసి త్వేషం రుద్రస్య నామ ॥
స్థిరేభి రంగైః పురురూప ఉగ్రో బభ్రుః శుక్రేభిః పిపిశే హిరణ్యైః ।
ఈశానా దస్య భువనస్య భూరేర్నవా ఉయోష ద్రుద్రా ద సుర్యమ్ ॥
అర్హ న్బిభర్తి సాయకాని ధన్వా ర్హ న్నిష్కం యజతం విశ్వ రూపమ్ ।
అర్హ న్నిదం దయసే విశ్వ మభ్వం నవా ఓజీయో రుద్ర త్వదస్తి ॥
స్తుహి శ్రుతం గర్తసదం యువానం మృగం నభీమ ముప హత్ను ముగ్రమ్ ।
మృళా జరిత్రే రుద్ర స్తవానో౽న్యంతే అస్మ న్నివ పంతు సేనాః ॥
కుమార శ్చిత్పితరం వందమానం ప్రతి నానామ రుద్రో పయంతమ్ ।
భూరే ర్దాతారం సత్పతిం గృణీషే స్తుతస్త్వం భేషజా రాస్యస్మే ॥
యావో భేషజా మరుత శ్శుచీని యా శంతమా వృషణో యా మయోభు ।
యాని మను రవృణీతా పితాన స్తా శంచ యోశ్చ రుద్రస్య వశ్మి ॥
పరిణో హేతీ రుద్రస్య వృజ్యాః పరి త్వేషస్య దుర్మతి ర్మహీగాత్ ।
అవస్థిరా మఘవద్భ్య స్తనుష్వ మీఢ్వ స్తోకాయ తనయాయ మృళ ॥
ఏవా బభ్రో వృషభ చేకితాన యథా దేవ నహృణీషే నహంసి ।
హవన శ్రున్నో రుద్రేహ బోధిబృహ ద్వదేమ విదథే సువీరాః ॥
ఇమా రుద్రాయ స్థిర ధన్వనేగిరః క్షిప్రేషవే దేవాయ స్వధామ్నే ।
అషాళ్హాయ సహమానాయ వేధసే తిగ్మాయుధాయ భరతా శృణోతునః ॥

సహ క్షయేణ క్షమస్య జన్మనః సామ్రాజ్యేన దివ్యస్య చేతతి ।

అవ స్రవంతీ రుపనో దురశ్చరాఽనమీవో రుద్ర జాసునో భవ ॥

యాతే దిద్యు దవసృష్టా దివస్పరి క్ష్మయా చరతి పరి సావృణక్తునః ।

సహస్రంతే స్వపివా తభేష జామాన స్తోకేషు తనయేషు రీరిషః ॥

మానో వధీ రుద్ర మాపరాదా మాతే భూమ ప్రసితౌ హీళితస్య ।

ఆనో భజ బర్హిషి జీవ శంసే యూయం పాత స్వస్తిభి స్సదానః ॥

ఉదుత్యం జాతవేదసం దేవం వహంతి కేతవః । దృశే విశ్వాయ సూర్యమ్ ॥

అపత్యే తాయవో యథా నక్షత్రాయం త్యక్తుభిః । సూరాయ విశ్వ చక్షసే ॥

అదృశ్య మస్య కేతవో విరశ్మయోజనాఁ అను। భ్రాజంతో అగ్నయో యథా॥

తరణి ర్విశ్వ దర్శతో జ్యోతి ష్కృదసి సూర్య । విశ్వ మాభాసి రోచనమ్ ॥

ప్రత్యఙ్ దేవానాం విశః ప్రత్యఙ్ఙుదేషి మానుషాన్। ప్రత్యఙ్ విశ్వం స్వర్దృశే॥

యేనా పావక చక్షసా భురణ్యం తంజనాఁ అను । త్వం వరుణ పశ్యసి ॥

విద్యా మేషి రజ స్పృథ్వ హామిమానో అక్తుభిః । పశ్య న్జన్మాని సూర్య ॥

సప్తత్వా హరితో రథే వహంతి దేవ సూర్య । శోచిష్కేశం విచక్షణ ॥

అయుక్త సప్త శుంధ్యువ స్సూరో రథస్య నప్త్యః । తాభి ర్యాతి స్వయుక్తిభిః॥

ఉద్వయం తమ సస్పరి జ్యోతి ష్పశ్యంత ఉత్తరం ।

దేవం దేవత్రా సూర్య మగన్మ జ్యోతి రుత్తమమ్ ॥

ఉద్య న్నద్య మిత్రమహ ఆరోహ న్నుత్తరాం దివమ్ ।

హృద్రోగం మమ సూర్య హరిమాణంచ నాశయ ॥

శుకేషు మే హరిమాణం రోపణాకాసు దధ్మసి ।
అథో హారిద్రవేషు మే హరిమాణం నిదధ్మసి ॥
ఉదగా దయమాఽదిత్యో విశ్వేన సహసా సహ ।
ద్విషంతం మహ్యం రంధయన్మో అహం ద్విషతే రథమ్ ॥
చిత్రం దేవానా ముదగా దనీకం చక్షు ర్మిత్రస్య వరుణస్యాఽగ్నేః ।
ఆప్రా ద్యావా పృథివీ అంతరిక్షం సూర్య ఆత్మా జగత స్తస్థుషశ్చ ॥
సూర్యో దేవీ ముషసం రోచమానాం మర్యో నయోషా మభ్యేతి పశ్చాత్ ।
యత్రా నరో దేవయంతో యుగాని వితన్వతే ప్రతి భద్రాయ భద్రమ్ ॥
భద్రా అశ్వా హరిత స్సూర్యస్య చిత్రా ఏతగ్వా అను మాద్యాసః ।
నమస్యంతో దివ ఆపృష్ఠమస్థుః పరి ద్యావా పృథివీ యంతి సద్యః ॥
తత్సూర్యస్య దేవ త్వంతన్మహిత్వం మధ్యా కర్తో ర్వితతం సంజభార ।
యదేద యుక్త హరిత స్సధస్థా దాద్రాత్రీ వాస స్తనుతేసి మస్మై ॥
తన్మి త్రస్య వరుణస్యాఽభి చక్షే సూర్యో రూపం కృణుతే ద్యోరుపస్థే ।
అనంత మన్య ద్రుశదస్య పాజః కృష్ణ మన్య ద్ధరిత స్సంభరంతి ॥
ఆద్యా దేవా ఉదితా సూర్యస్య నిరంహసః పిపృతా నిర వద్యాత్ ।
తన్నో మిత్రో వరుణో మామహంతా మదితి స్సింధుః పృథివీ ఉతద్యౌః ॥
ఇంద్రం మిత్రం వరుణ మగ్నిమాహు రథో దివ్య స్సుపర్ణో గరుత్మాన్ ।
ఏకం సద్విప్రా బహుధా వదంత్యగ్నిం యమం మాత రిశ్వాన మాహుః ॥
కృష్ణం నియానం హరయ స్సుపర్ణా అపో వసానా దివ ముత్పతంతి ।
తఆవ వృత్రం త్సదనా దృతస్యాది ద్ఘృతేన పృథివీ వ్యుద్యతే ॥

హంస శ్శుచి షద్వసు రంతరిక్ష సద్ధోతా వేదిష దతిథి ర్దురోణసత్ ।
నృషద్వ రసదృత సద్వ్యో మసదబ్జా గోజా ఋతజా అద్రిజా ఋతమ్ ॥
యత్త్వా సూర్య స్వర్భాను స్తమసా విధ్యదా సురః ।
అక్షేత్ర విద్యథా ముగ్ధో భువనా న్యదీధయుః ॥
యదద్య సూర్య బ్రవో నాగా ఉద్య న్మిత్రాయ వరుణాయ సత్యమ్ ।
వయం దేవత్రాఽదితే స్యామ తవ ప్రియాసో అర్యమ న్గృణంతః ॥
ఉత్సూర్యో బృహ దర్చీంష్యశ్రే త్పురు విశ్వా జనిమ మానుషాణామ్ ।
సమో దివా దదృశే రోచమానః క్రత్వా కృతః సుకృతః కర్తృభిర్భూత్ ॥
ససూర్య ప్రతి పురోన ఉద్గా ఏభిః స్తోమేభి రేత శేభి రేవైః ।
ప్రనో మిత్రాయ వరుణాయ వోచో నాగసోఽఅర్యమ్ణే అగ్నయేచ ॥
విన స్సహస్రం శురుధో రదం త్వృతావానో వరుణో మిత్రో అగ్నిః ।
యచ్ఛంతు చంద్రా ఉపమంనో అర్కం మానః కామం పూరంతు స్తవానాః ॥
ఉద్వేతి సుభగో విశ్వచక్షా స్సాధారణ స్సూర్యో మానుషాణామ్ ।
చక్షు ర్మిత్రస్య వరుణస్య దేవ శ్చర్మే వయ స్సమవి వ్యక్తమాంసి ॥
ఉద్వేతి ప్రసవీతా జనానాం మహా న్కేతు రర్ణవ స్సూర్యస్య ।
సమానం చక్రం పర్యావివృత్స్యం న్యదేతశో వహతి ధూర్షు యుక్తః ॥
విభ్రాజమాన ఉషసా ముపస్థా ద్రేభై రుదేత్యను మద్యమానః ।
ఏష మే దేవ స్సవితాచ చ్ఛంద యస్సమానం నప్రమినాతి ధామ ॥
దివో రుక్మ ఉరుచక్షా ఉదేతి దూరే అర్థ స్తరణి ర్భ్రాజమానః ।
నూనం జనా స్సూర్యేణ ప్రసూతా అయ న్నర్థాని కృణవ న్నపాంసి ॥

యత్రా చక్రు రమృతా గాతు మస్మై శ్యేనో నదీయ న్నన్వేతి పాథః ।
ఉద్దృత్య ద్దర్శతం వపు ర్దివఏతి ప్రతిహ్వరే ।
యదీ మాఽశుర్వహతి దేవ ఏతశో విశ్వస్మై చక్షసే అరమ్ ॥
శీర్ష్ణ శ్శీర్ష్ణో జగత స్తస్థుష స్పతిం సమయా విశ్వ మారజః ।
సప్త స్వసార స్సువితా య సూర్యం వహంతి హరితో రథే ॥
తచ్చక్షు ర్దేవహితం శుక్ర ముచ్చరత్ ।
పశ్యేమ శరద శ్శతం జీవేమ శరద శ్శతమ్ ॥
బణ్మహాఁ అసి సూర్య బళాఽదిత్య మహాఁ అసి ।
మహస్తే సతో మహిమాప నస్యతే ద్ధాదేవ మహాఁ అసి ॥
బట్సూర్య శ్రవసా మహాఁ అసి సత్రా దేవ మహాఁ అసి ।
మహ్నా దేవానా మసుర్యః పురో హితో విభు జ్యోతి రదాభ్యమ్ ॥
నమో మిత్రస్య వరుణస్య చక్షసే మహో దేవా యతదృతం సపర్యత ।
దూరే దృశే దేవ జాతా యకేతవే దివ స్పుత్రాయ సూర్యాయ శంసత ॥
సానా సత్యోక్తిః పరిపాతు విశ్వతో ద్యావాచ యత్ర తతన న్నహానిచ ।
విశ్వ మన్య న్నివసతే యదేజతి విశ్వా హాపో విశ్వాహోదేతి సూర్యః ॥
నతే అదేవః ప్రదివో నివాసతే యదేతశేభిః పతరై రథర్యసి ।
ప్రాచీన మన్య దను వర్తతే రజ ఉదన్యేన జ్యోతిషా యాసి సూర్య ॥
యేన సూర్య జ్యోతిషా బాధసే తమో జగచ్చ విశ్వ ముదియర్షి భానునా ।
తేనా స్మద్విశ్వా మనిరా మనాహుతి మపా మీవా మప దుష్వప్న్యం సువ ॥

విశ్వస్య హి ప్రేషితో రక్షసి వ్రత మహేళయ న్నుచ్చరసి స్వధా అను ।
యదద్య త్వా సూర్యో పబ్రవామహై తన్నో దేవా అనుమంసీరత క్రతుమ్॥
తన్నో ద్యావా పృథివీ తన్న ఆప ఇంద్ర శ్శృణ్వంతు మరుతో హవం వచః॥
మాశూనే భూమ సూర్యస్య సందృశి భద్రం జీవంతో జరణా మశీమహి ।
విశ్వా హే త్వా సుమనస స్సుచక్షసః ప్రజావంతో అనమీవా అనాగసః ।
ఉద్యంతం త్వా మిత్ర మహా దివే దివే జ్యోతీవాః ప్రతి పశ్యేమ సూర్య ।
మహి జ్యోతి ర్బిభ్రతం త్వావిచక్షణ భాస్వంతం చక్షుషే చక్షుషే మయః ।
ఆరోహంతం బృహతః పాజస స్పరి వయం జీవాః ప్రతి పశ్యేమ సూర్య ॥
యస్య తే విశ్వా భువనాని కేతునా ప్రచేరతే నిచ విశంతే అక్తుభిః ।
అనాగా స్త్వేన హరి కేశ సూర్యా హ్నాహ్నానో వస్యసా వస్య సోదిహి ।
శంనో భవ చక్షసా శంనో అహ్నా శంభా నునా శం హిమా శం ఘృణేన ।
యథా శమధ్వం చ్ఛమస ద్దురోణే తత్సూర్య ద్రవిణం ధేహి చిత్రమ్ ॥
అస్మాకం దేవా ఉభయాయ జన్మనే శర్మ యచ్ఛత ద్విపదే చతుష్పదే ।
అదా త్పిబ దూర్జయ మాన మాశితం తదస్మే శంయో రరపో దధాతన ॥
యద్వో దేవా శ్చకృమ జిహ్వయా గురు మనసో వాప్రయుతీ దేవ హేళనమ్।
అరా వా యోనో అభి దుచ్ఛునాయతే తస్మి న్తదేనో వసవో నిధేతన ॥
సూర్యోనో దివస్పాతు వాతో అంత రిక్షాత్ । అగ్ని ర్నః పార్థివేభ్యః ।
జోషా సవిత ర్యస్యతే హరశ్శతం సవాం అర్హతి। పాహినో దిద్యుతః పతంత్యాః॥
చక్షుర్నో దేవ స్సవితా చక్షు ర్న ఉత పర్వతః । చక్షు ర్ధాతా దదాతునః ॥
చక్షు ర్నో ధేహి చక్షుషే చక్షు ర్విఖ్యై తనూభ్యః । సంచేదం విచపశ్యేమ ।

సుసందృశం త్వా వయం ప్రతి పశ్యేమ సూర్య। విపశ్యేమ నృచక్షసః ॥
విభ్రా డ్బృహ త్పిబతు సోమ్యం మధ్వాయు ర్దధ ద్యజ్ఞపతా వవి హ్రుతమ్।
వాత జూతో యో అభి రక్ష తిత్మనా ప్రజాః పుపోష పురుధా విరాజతి ॥
విభ్రా డ్బృహ త్సుభృతం వాజసా తమంధర్మన్ దివో ధరుణే సత్య మర్పితమ్।
అమిత్రహా వృత్రహా దస్యు హంతమం జ్యోతి ర్జజ్ఞే అసు రహా సపత్నహా ॥
ఇదం శ్రేష్ఠం జ్యోతిషాం జ్యోతి రుత్తమం విశ్వ జిద్ధన జిదుచ్యతే బృహత్।
విశ్వ భ్రాట్ భ్రాజో మహి సూర్యో దృశ ఉరుపప్రథే సహ ఓజో అచ్యుతమ్॥
విభ్రాజం జ్యోతిషా స్వ గ రగచ్ఛో రోచనం దివః।
యేనేమా విశ్వా భువనా న్యాభృతా విశ్వ కర్మణా విశ్వ దేవ్యావతా ॥
ఆయంగౌః పృశ్ని రక్రమీ దసద న్మాతరం పురః। పితరంచ ప్రయన్త్సువః ॥
అంత శ్చరతి రోచనాఽస్యప్రాణా దపానతీ। వ్యఖ్య న్మహి షో దివమ్ ॥
త్రింశ ద్ధామ విరాజతి వాక్పతంగాయ ధీయతే। ప్రతి వస్తో రహ ద్యుభిః ॥
సురూప కృత్ను మూతయే సుదుఘామివ గోదుహే। జుహూమసి ద్యవిద్యవి॥
ఉపన స్సవనాగహి సోమస్య సోమ పాఃపిబ। గోదా ఇద్రేవ తోమదః ॥
అథాతే అంతమానాం విద్యామ సుమతీనాం। మానో అతిఖ్య ఆగహి ॥
పరేహి విగ్రమ స్తృత మింద్రం పృచ్ఛా విపశ్చితమ్। యస్తే సఖిభ్య ఆవరమ్॥
ఉత బ్రువంతునో నిదో నిరన్యత శ్చిదారత। దధానా ఇంద్ర ఇద్దువః ॥
ఉతన స్సుభగాం అరి ర్వోచే యుర్దస్మ కృష్టయః। స్యామే దింద్రస్య శర్మణి॥
ఏమాశు మాశవేభర యజ్ఞ శ్రియంనృమాదనం। పతయన్మంద యత్సఖమ్॥
అస్య పిత్వా శత క్రతో ఘనో వృత్రాణా మభవః। ప్రావో వాజేషు వాజినమ్॥

తంత్వా వాజేషు వాజినం వాజయామ శ్శతక్రతో। ధనానా మింద్ర సాతయే॥
యో రాయోఽవని ర్మహాన్త్సుపారః సున్వతస్సఖా। తస్మా ఇంద్రాయ గాయత॥
పరేయువాంసం ప్రవతో మహీ రను బహుభ్యః పంథా మనుప స్పశానమ్।
వైవస్వతం సంగమనం జనానాం యమం రాజానం హవిషా దువస్య॥
యమో నో గాతుం ప్రథమో వివేద నైషా గవ్యూతి రపభర్తవా ఉ।
యత్రానః పూర్వే పితరః పరేయు రేనా జజ్ఞానాః పథ్యా ౩ అనుస్వాః॥
మాతలీ కవ్యై ర్యమో అంగిరోభి ర్బృహస్పతి ర్ఋక్వభి ర్వావృధానః।
యాంశ్చ దేవా వావృధు ర్యేచ దేవాన్త్స్వాహా న్యే స్వధయాఽన్యే మదంతి॥
ఇమం యమ ప్రస్తర మాహి సీదాంఽగిరోభిః పితృభి స్సంవిదానః।
ఆత్వా మంత్రాః కవిశస్తా వహంత్వేనా రాజ న్హవిషా మాదయస్వ॥
అంగిరోభి రాగహి యజ్ఞియేభి ర్యమవైరూపై రిహ మాదయస్వ।
వివస్వంతం హువేయః పితా తేస్మి న్యజ్ఞే బర్హి ష్యానిషద్య॥
అంగిరసోనః పితరో నవగ్వా అథర్వాణో భృగవః సోమ్యాసః।
తేషాం వయం సుమతౌ యజ్ఞియానా మపి భద్రే సౌమనసే స్యామ॥
ప్రేహి ప్రేహి పథిభిః పూర్వ్యేభి ర్యత్రానః పూర్వే పితరః పరేయుః।
ఉభా రాజానా స్వధయా మదంతా యమం పశ్యాసి వరుణంచ దేవమ్॥
సంగచ్ఛస్వ పితృభి స్సంయమే నేష్టా పూర్తేన పరమే వ్యోమన్।
హిత్వా యావద్యం పున రస్తమేహి సంగచ్ఛస్వ తన్వా సువర్చాః॥
అపేత వీత విచసర్పతాతో స్మా ఏతం పితరో లోకమక్రన్।
అహోభి రద్భి రక్తుభి ర్వ్యక్తం యమో దదా త్యవసాన మస్మై॥

అతి ద్రవసార మేయౌ శ్వానౌ చతురక్షౌ శబలౌ సాధునా పథా ।
అథా పితౄంథ్సువిదత్రాఁ ఉపేహి యమేన యే సధ మాదం మదంతి ।
యౌతే శ్వానౌ యమ రక్షితారౌ చతురక్షౌ పథిరక్షీ నృచక్షసా ।
తాభ్యా మేనం పరిదేహి రాజ న్స్వస్తి చాస్మా అనమీవం చధేహి ।
ఉరూణసా వసు తృపా ఉదుంబలౌ యమస్య దూతౌ చరతో జనాఁ అను ।
తావస్మభ్యం దృశయే సూర్యాయ పున ర్దాతా మసు మద్యేహ భద్రమ్ ।
యమాయ సోమం సునుత యమాయ జుహుతా హవిః ।
యమం హ యజ్ఞో గచ్ఛ త్యగ్నిదూతో అరం కృతః ।
యమాయ ఘృత వద్ధవి ర్జుహోత ప్రచ తిష్ఠత ।
సనో దేవేష్వాయ మ ద్దీర్ఘమాయుః ప్రజీ వసే ।
యమాయ మధు మత్తమం రాజ్ఞే హవ్యం జుహోతన ।
ఇదం నమ ఋషిభ్యః పూర్వజేభ్యః పూర్వేభ్యః పథి కృద్భ్యః ।
త్రికద్రుకేభిః పతతి షళుర్వీ రేక మిద్బృహత్ ।
త్రిష్టు బ్గాయత్రీ ఛందాంసి సర్వాతా యమ ఆహితా ।
యచ్చిద్ధితే విశో యథా ప్రదేవ వరుణ వ్రతమ్ । మినీమసి ద్యవి ద్యవి ।
మానో వధాయ హత్నవే జిహీళా నస్య రీరధః । మాహృణా నస్య మన్యవే ।
విమృళీకాయ తే మనో రథీ రశ్వంన సందితమ్ । గీర్భి ర్వరుణ సీమహి ।
పరాహి మే విమన్యవః పతంతి వస్య ఇష్టయే । వయో న వసతీ రుప ।
కదా క్షత్ర శ్రియం నరమా వరుణం కరామహే । మృళీకా యోరు చక్షసమ్ ।

తది త్సమాన మాశా తే వేనంతా న ప్రయుచ్ఛతః। ధృతవ్రతాయ దాశుషే

వేదా యో వీనాం పద మంతరిక్షేణ పతతామ్ । వేద నావః సముద్రియః ।

వేద మాసో ధృతవ్రతో ద్వాదశ ప్రజావతః । వేదాయ ఉపజాయతే ।

వేదవాతస్య వర్తని మురోర్ ఋష్వస్య బృహతః । వేదా యే అధ్యాసతే ।

నిషసాద ధృతవ్రతో వరుణః పస్త్యా స్వా । సామ్రాజ్యాయ సుక్రతుః ॥

అతో విశ్వా న్యద్భుతా చికిత్వా అభి పశ్యతి । కృతాని యా చ కర్త్వా ।

సనో విశ్వాహా సుక్రతు రాదిత్య స్సుపథా కరత్। ప్రణ ఆయూంషి తారిషత్।

బిభ్ర ద్ద్రాపిం హిరణ్యయం వరుణో వస్త నిర్ణిజమ్ । పరి స్పశో నిషేదిరే ।

నయం దిప్సంతి దిప్సవో నద్రుహ్వాణో జనానామ్। నదేవ మభి మాతయః।

ఉతయో మానుషే ష్వాయశ శ్చక్రే అసామ్యా । అస్మాక ముదరే ష్వా ॥

పరామే యంతి ధీతయో గావో నగవ్యూ తీరను । ఇచ్ఛంతీ రురు చక్షసమ్ ।

సంనువోచావహై పునర్ యతో మే మధ్వా భృతమ్। హోతేవ క్షదసే ప్రియమ్।

దర్శంను విశ్వదర్శతం దర్శం రథ మధి క్షమి । ఏతా జుషత మే గిరః ।

ఇమంమే వరుణ శ్రుధీహవ మద్యా చ మృళయ । త్వా మ వస్యు రాచకే ॥

త్వం విశ్వస్య మేధిర దివ శ్చ గ్మశ్చ రాజసి । సయామని ప్రతిశ్రుధి ॥

ఉదుత్తమం ముముగ్ధినో విపాశం మధ్యమం చృత । అవా ధమాని జీవసే ।

ఇంద్ర త్వా వృషభం వయం సుతే సోమే హవామహే। సపాహి మధ్వో అంధసః।

ఇంద్ర క్రతు విదం సుతం సోమంహర్య పురుష్టుత। పిబా వృషస్వ తాతృపిమ్।

ఇంద్ర ప్రణో ధితావానం యజ్ఞం విశ్వేభి ర్దేవేభిః । తిర స్తవాన విశ్పతే ।

ఇంద్ర సోమా స్సుతా ఇమే తవ ప్రయంతి సత్పతే। క్షయంచంద్రాస ఇందవః॥
దధిష్వా జఠరే సుతం సోమ మింద్ర వరేణ్యమ్। తవ ద్యుక్షాస ఇందవః॥
గిర్వణః పాహిన స్సుతం మధో ర్ధారాభి రజ్యసే। ఇంద్రత్వాదాత మిద్యశః॥
అభి ద్యుమ్నాని వనిన ఇంద్రం సచంతే అక్షితా। పీత్వీ సోమస్య వావృధే॥
అర్వా వతో న ఆగహి పరావత శ్చవృత్రహన్। ఇమా జుషస్వనో గిరః॥
యదంతరా పరావత మర్వా వతంచ హూయసే। ఇంద్రే హ తత ఆగహి॥

యత్తే యమం వైవస్వతం మనో జగామ దూరకమ్।
తత్త ఆవర్తయామ సీహ క్షయాయ జీవసే॥
యత్తే దివం యత్పృథివీం మనో జగామ దూరకమ్।
తత్త ఆవర్తయామ సీహ క్షయాయ జీవసే॥
యత్తే భూమిం చతుర్భృష్టిం మనో జగామ దూరకమ్।
తత్త ఆవర్తయామ సీహ క్షయాయ జీవసే॥
యత్తే చతస్రః ప్రదిశో మనో జగామ దూరకమ్।
తత్త ఆవర్తయామ సీహ క్షయాయ జీవసే॥
యత్తే సముద్ర మర్ణవం మనో జగామ దూరకమ్।
తత్త ఆవర్తయామ సీహ క్షయాయ జీవసే॥
యత్తే మరీచీః ప్రవతో మనో జగామ దూరకమ్।
తత్త ఆవర్తయామ సీహ క్షయాయ జీవసే॥

యత్తే ఆపో యదోషధీ ర్మనో జగామ దూరకమ్ ।
తత్త ఆవర్తయామసీహ క్షయాయ జీవసే ॥
యత్తే సూర్యం యదుషసం మనో జగామ దూరకమ్ ।
తత్త ఆవర్తయామసీహ క్షయాయ జీవసే ॥
యత్తే పర్వతాన్ బృహతో మనో జగామ దూరకమ్ ।
తత్త ఆవర్తయామసీహ క్షయాయ జీవసే ॥
యత్తే విశ్వ మిదం జగ న్మనో జగామ దూరకమ్ ।
తత్త ఆవర్తయామసీహ క్షయాయ జీవసే ॥
యత్తే పరాః పరావతో మనో జగామ దూరకమ్ ।
తత్త ఆవర్తయామసీహ క్షయాయ జీవసే ॥
యత్తే భూతంచ భవ్యంచ మనో జగామ దూరకమ్ ।
తత్త ఆవర్తయామసీహ క్షయాయ జీవసే ॥
నహి తే క్షత్రం నసహో న మన్యుం వయశ్చ నామీ పతయంత ఆపుః ।
నేమా ఆపో అనిమిషం చరంతీ ర్నయే వాతస్య ప్రమినం త్యభ్వమ్ ॥
అబుధ్నే రాజా వరుణో వన స్యోర్ధ్వం స్తూపం దదతే పూత దక్షః ।
నీచీనాః స్థురు పరి బుధ్న ఏషా మస్మే అంత ర్నిహితా కేతవ స్యుః ॥
ఉరుం హి రాజా వరుణ శ్చకార సూర్యాయ పంథా మన్వేత వా ఉ ।
అపదే పాదా ప్రతి ధాతవే కరుతాప వక్తా హృదయా విధశ్చిత్ ॥

శతంతే రాజ న్భిషజ స్సహస్ర ముర్వీ గభీరా సుమతి ష్టేఅస్తు ।

బాధస్వ దూరే నిర్ ఋతిం పరాచైః కృతం చిదేనః ప్రముముగ్ధ్య స్మత్ ॥

అమీయ ఋక్షా నిహితాస ఉచ్చా నక్తం దదృశ్రే కుహచి ద్దివేయుః ।

అదబ్ధాని వరుణస్య వ్రతాని విచా కశ చ్చంద్రమా నక్తమేతి ॥

తత్వాయామి బ్రహ్మణా వందమాన స్తదాశాస్తే యజమానో హవిర్భిః ।

అహేళమానో వరుణేహ బోధ్యురుశం సమాన ఆయుః ప్రమోషీః ॥

తదిన్నక్తం తద్దివా మహ్య మాహు స్తదయం కేతో హృద ఆవిచష్టే ।

శున శ్శేపో యమహ్వ ద్గృభీతస్సో అస్మా న్రాజా వరుణో ముమోక్తు ॥

శున శ్శేపో హ్యహ్వ ద్గృభీత స్త్రిష్వాఽదిత్యం ద్రుపదేషు బద్ధః ।

అవైనం రాజా వరుణ స్ససృజ్యా ద్విద్వా అదబ్ధో విముమోక్తు పాశాన్ ॥

అవతే హేళో వరుణ నమోభి రవ యజ్ఞేభి రీమహే హవిర్భిః ।

క్షయ న్నస్మభ్య మసుర ప్రచేతా రాజ న్నేనాంసి శిశ్రథః కృతాని ॥

ఉదుత్తమం వరుణ పాశ మస్మ దవా ధమం విమధ్యమం శ్రథాయ ।

అథా వయ మాదిత్య వ్రతే తవాఽనాగసో అదితయే స్యామ ॥

స్వాదో రభక్షి వయ సస్సుమేధా స్స్వాధ్యో వరివో విత్తరస్య ।

విశ్వేయం దేవా ఉత మర్త్యా సోమ మధు బ్రువంతో అభి సంచరంతి ॥

అంతశ్చ ప్రాగా అదితి ర్భవాస్యవ యాతా హరసో దైవ్యస్య ।

ఇంద వింద్రస్య సఖ్యం జుషాణ శ్శ్రౌష్టీ వధు రమను రాయ ఋధ్యాః ॥

అపామ సోమ మమృతా అభూమాఽగన్మ జ్యోతి రవిదామ దేవాన్ ।
కింనూన మస్మా న్కృణవ దరాతిః కిము ధూర్తి రమృత మర్త్యస్య ॥
శంనో భవ హృద ఆపీత ఇందో పితేవ సోమ సూనవే సుశేవః ।
సఖేవ సఖ్య ఉరుశంస ధీరః ప్రణ ఆయు ర్జీవసే సోమ తారీః ॥
ఇమే మాపీతా యశస ఉరుష్యవో రథం నగావః సమనాహ పర్వసు ।
తేమా రక్షంతు విస్రస శ్చరిత్రా దుతమా స్రామా ద్యవయం త్విందవః ॥
అగ్నిం నమా మథితం సందిదీప్తః ప్రచక్షయ కృణుహి వస్యసోనః ।
అథాహి తే మద ఆసోమ మన్యే రేవా ఇవ ప్రచరా పుష్టి మచ్ఛ ॥
ఇషిరేణ తేమనసా సుతస్య భక్షీమహి పిత్ర్యస్యేవ రాయః ।
సోమ రాజ ప్రణ ఆయూంషి తారీ రహానీవ సూర్యో వాసరాణి ॥
సోమ రాజ న్మృళయాన స్స్వస్తి తవ స్మసి వ్రత్యా స్త స్తస్యవిద్ధి ।
అలర్తి దక్ష ఉతమన్యు రింద్రో మానో అర్యో అనుకామం పరాదాః ॥
త్వంహిన స్తన్వ స్సోమ గోపా గాత్రే గాత్రే నిషసత్థా నృచక్షాః ।
యత్తే వయం ప్రమీనామ వ్రతాని సనో మృళ సుషఖా దేవ వస్యః ॥
ఋదూదరేణ సఖ్యా సచేయ యోమా నరిష్యే ద్ధర్యశ్వ పీతః ।
అయం య స్సోమో న్యధా య్యస్మే తస్మా ఇంద్రం ప్రతిరమే మ్యాయుః ॥
అపత్యా అస్థు రనిరా అమీవా నిరత్రస న్తమిషీ చీరభై ష్మః ।
ఆసోమో అస్మా అరుహ ద్విహాయా అగన్మ యత్ర ప్రతిరంత ఆయుః ॥

యోన ఇందుః పితరో హృత్సు పీతోఽ మర్త్యో మర్త్యాం ఆవివేశ।
తస్మై సోమాయ హవిషా విధేమ మృళీకే అస్య సుమతౌ స్యామ॥
త్వం సోమ పితృభి స్సంవిదానోఽ నుద్యావా పృథివీ ఆతతంథ।
తస్మై త ఇందో హవిషా విధేమ వయం స్యామ పతయో రయీణామ్॥
త్రాతారో దేవా అధివో చతాన్తో మనో నిద్రా ఈశత మోత జల్పిః।
వయం సోమస్య విశ్వ హ ప్రియా సస్సువీరా సోవిదథ మావదేమ॥
త్వంన స్సోమ విశ్వతో వయోధా స్త్వం స్వర్విదా విశా నృచక్షాః।
త్వంన ఇంద ఊతిభి స్సజోషాః పాహి పశ్చా తా దుతవా పురస్తాత్॥
ఏతై ర్మంత్రైః కలశోదక మభిమంత్ర్య దేవతానా ముత్తర పూజాం కృత్వా కలశోదకేన సపత్నీకం ప్రాఙ్ముఖం యజమానం తిష్ఠంతః ప్రత్యఙ్ముఖా ఋత్విజోఽ భిషించేయుః తత్ర మంత్రాః।
గణానాం త్వేతస్య శౌనహోత్ర శ్శౌనకో గృత్సమదో జగతీ బ్రహ్మణస్పతిః। జాతవేదస ఇత్యస్య మరీచః కశ్యప స్త్రిష్టుప్ అగ్ని ర్జాతవేదాః। ఆపోహి ష్ఠేతి తృచస్యాంఽబరీష సింధుద్వీపో గాయత్రీ ఆపః॥ సముద్ర జ్యేష్ఠా ఇతి చతసృణాం మైత్రావరుణి ర్వసిష్ఠ స్త్రిష్టుప్ ఆపః॥ ఇంద్రో అంగ మహద్భ్య మితివర్ణాం శౌన హోత్ర శ్శౌనకో గృత్సమదో గాయత్రీ। ఆద్య తిసృణా మింద్రః అంత్య తిసృణాం విశ్వేదేవాః॥ యదంతి యచ్చ దూరక ఇత్యస్య మైత్రా వరుణి ర్వసిష్ఠో గాయత్రీ సోమః పవమానః॥ త్రిభిష్ట్వం దేవేతస్యస్య మైత్రా వరుణి ర్వసిష్ఠో గాయత్రీ అగ్ని సవితారౌ పవమానౌ। త్యమూషు వాజినా మితి తృచస్య సూక్తస్య తార్క్ష్యోఽరిష్టనేమి స్త్రిష్టుప్। తార్క్ష్యః॥ ముంచామి త్వేతి పంచర్చస్య సూక్తస్య ప్రాజాపత్యో

యక్ష్మ నాశన స్త్రిష్టుప్ అంత్యాయా అనుష్టుప్ ఇంద్రః ॥ మహిత్రీణా మితి తృచస్య సూక్తస్య వారుణ స్సత్య ధృతి ర్గాయత్రీ ఆద్యః ॥ యే యజ్ఞేనే త్యేకా దశర్చస్య సూక్తస్య నాభా నేదిష్ఠో మానవః । ఆద్య చతస్ృణాం జగతీ పంచ మ్యష్టమీ నవమీనా మనుష్టుప్ । షష్ఠ్యా బృహతీ సప్తమ్యాః సతో బృహతీ దశమ్యా గాయత్రీ । అంత్యాయా స్త్రిష్టుప్ విశ్వే దేవాః ॥ త్ర్యంబక మిత్యస్య మైత్రా వరుణి ర్వసిష్ఠో నుష్టుప్ రుద్రః । తచ్ఛంయో రిత్యస్య శంయు శ్శకరీ విశ్వే దేవాః ॥ నమో బ్రహ్మణ ఇత్యస్య ప్రజాపతి స్త్రిష్టుప్ । విశ్వే దేవాః । సర్వేషాం యజమానాభిషేకే వినియోగః -

అభిషేక మన్త్రాః

గణానాంత్వా గణపతిం హవామహే కవిం కవీనా ముప మశ్రవస్తమమ్ ।
జ్యేష్ఠరాజం బ్రహ్మణాం బ్రహ్మణస్పత ఆనశ్శృణ్వన్నూతిభి స్సీద సాదనమ్॥
జాతవేదసే సున వామ సోమ మరాతీ యతో ని దహాతి వేదః ।
సనః పర్ షదతి దుర్గాణి విశ్వానా వేన సింధుం దురితాత్యగ్నిః ॥
ఆపో హిష్ఠా మయో భువస్తాన ఊర్జేదధాతన । మహేరణాయ చక్షసే ॥
యోవ శ్శివతమో రసస్తస్య భాజయతే హనః । ఉశతీరివ మాతరః ॥
తస్మా అరంగ మామవో యస్య క్షయాయ జిన్వథ । ఆపో జనయథాచనః॥
సముద్ర జ్యేష్ఠా స్సలిలస్య మధ్యా త్పునానాయ న్త్యనివిశ మానాః ।
ఇన్ద్రో యావజ్రీ వృషభో రరాదతా ఆపో దేవీ రిహమామ వన్తు ॥
యా ఆపో దివ్యా ఉతవా స్రవన్తి ఖనిత్రిమా ఉతవాయా స్స్వయంజాః ।
సముద్రార్థా యాశ్శుచయః పావకాస్తా ఆపో దేవీ రిహమామవన్తు ॥

యాసాం రాజా వరుణో యాతిమధ్యే సత్యానృతే అవపశ్యం జనానామ్ ।
మధుశ్చుత శ్శుచయోయాః పావకాస్తా ఆపో దేవీ రిహ మామవన్తు ॥
యాసు రాజా వరుణో యాసు సోమో విశ్వే దేవాయా సూర్జం మదంతి ।
వైశ్వానరో యాస్వగ్నిః ప్రవిష్ట స్తా ఆపో దేవీ రిహ మామవన్తు ॥
ఇన్ద్రో అఙ్గ మహద్భయ మభీషదప చుచ్యవత్ । సహి స్థిరో విచర్షణిః ॥
ఇన్ద్రశ్చ మృళయాతినో ననః పశ్చాద ఘంనశత్ । భద్రం భవాతినః పురః ॥
ఇన్ద్ర ఆశాభ్య స్పరి సర్వాభ్యో అభయం కరత్ । జేతాశత్రూన్ విచర్షణిః ॥
విశ్వే దేవాస ఆగత శృణుతామ ఇమం హవమ్ । ఏదం బర్హి ర్నిషీదత ॥
తీవ్రో వో మధుమాం అయం శున హోత్రేషు మత్సరః । ఏతంపిబత కామ్యమ్ ॥
ఇంద్ర జ్యేష్ఠా మరుద్గణా దేవాసః పూషరాతయః । విశ్వే మమ శ్రుతాహవమ్ ॥

యదన్తి యచ్చ దూరకే మార్జన మంత్రేషు లిఖితః ।

యదన్తి యచ్చ దూరకే భయం విందతి మామిహ పవమాన వితజ్జహి ॥
పవమానస్సో అద్యనః పవిత్రేణ విచర్షణిః । యః పోతా సపునాతునః ॥
యత్తేపవి త్రమర్చిష్యగ్నే వితతమన్తరా । బ్రహ్మ తేన పునీహినః ॥
యత్తే పవిత్ర మర్చివ దగ్నే తేన పునీహినః । బ్రహ్మ సవైః పునీహినః ॥
ఉభాభ్యాం దేవ సవితః పవిత్రేణ సవేనచ । మాం పునీహి విశ్వతః ॥
త్రిభిష్ట్వం దేవ సవిత ర్వర్షిష్ఠైః సోమధామభిః । అగ్నే దక్షైః పునీహినః ॥
పునన్తుమాం దేవ జనాః పునన్తు వసవో ధియా । విశ్వే దేవాః పునీతమా
జాతవేదః పునీహిమా ॥

త్యమూషు వాజినం దేవజూతం సహోవానంతరుతారం రథానామ్ ।
అరిష్టనేమిం పృతనాజ మాశుం స్వస్తయే తార్క్ష్య మిహా హువేమ ॥
ఇంద్రస్యేవ రాతి మాజో హువానాః స్వస్తయే నావ మివారు హేమ ।
ఉర్వీన పృథ్వీ బహులే గభీరే మావామేతా మాపరేతా రిషామ ॥
సద్యశ్చిద్యః శవసా పఞ్చ కృష్టీః సూర్య ఇవ జ్యోతిషా పస్తతాన ।
సహస్రసాః శతసా అస్య రంహి ర్నస్మా వరన్తే యువతిం నశర్యామ్ ॥
ముఞ్చామిత్వా హవిషా జీవనాయ కమజ్ఞాత యక్ష్మా దుతరాజ యక్ష్మాత్ ।
గ్రాహిర్జ గ్రాహయ దివై తదేనం తస్యా ఇన్ద్రాగ్నీ ప్రముముక్త మేనమ్ ॥
యదిక్షితాయు । సహస్రాక్షేణ । శతం జీవ । ఆహార్షంత్వా

ఏతే మార్జన మంత్రేషు లిఖితాః మహిత్రీణా –

యే యజ్ఞేన దక్షిణయా సమక్తా ఇంద్రస్య సఖ్య మమృ తత్వ మానశ ।
తేభ్యో భద్ర మఙ్గిరసో వో అస్తు ప్రతి గృభ్ణీత మానవం సుమేధసః ॥
య ఉదాజన్ పితరో గోమయం వస్వృ తేనాభి న్దన్ పరివత్సరే వలమ్ ।
దీర్ఘాయుత్వ మఙ్గిరసో వో అస్తు ప్రతి గృభ్ణీత మానవం సుమేధసః ॥
య ఋతేన సూర్య మారోహయన్ దివ్య ప్రథయన్ పృథివీ మాతరం వి ।
సుప్రజాస్త్వ మఙ్గిరసో వో అస్తు ప్రతి గృభ్ణీత మానవం సుమేధసః ॥
అయం నాభా వదతి వల్గువో గృహే దేవపుత్రా ఋషయస్త చ్ఛృణోతన ।
సుబ్రహ్మణ్య మఙ్గిరసో వో అస్తు ప్రతి గృభ్ణీత మానవం సుమేధసః ॥
విరూపాస ఇదృషయ స్త ఇద్గమ్భీర వేపసః ।
తే అఙ్గిరస స్సూనవస్తే అగ్నేః పరి జజ్ఞిరే ॥

యే అగ్నేః పరి జజ్ఞిరే విరూపాసో దివ స్పరి ।
నవగ్వోను దశగ్వో అఙ్గిర స్తమః సచా దేవేషు మంహతే ॥
ఇన్ద్రేణ యుజా ని స్సృజన్త వాఘతో వ్రజం గోమన్త మశ్వినమ్ ।
సహస్రంమే దదతో అష్టకర్ణ్యః శ్రవో దేవేష్వక్రత ॥
ప్రనూనం జాయతామయం మను స్తోక్మేవ రోహతు ।
య స్సహస్రం శతాశ్వం సద్యో దానాయ మంహతే ॥
నతమశ్నోతి కశ్చన దివ ఇవ సాన్వారభమ్ ।
సావర్ణ్యస్య దక్షిణా వి సి న్ధురివ పప్రథే ॥
ఉత దాసా పరి విషే స్మ ద్దిష్టీ గోపరీణసాఽయదు స్తుర్వశ్చ మామహే ।
సహస్రదా గ్రామణీర్మా రిషన్మనుః సూర్యేణాఽస్యయత మానేతు దక్షిణా ।
సావర్ణే దేవాః ప్రతి రన్త్వాయు ర్యస్మి న్నశ్రా న్తా అసనామ వాజమ్ ॥

త్ర్యమ్బక మిత్యస్య రుద్రోఽ నుష్టుప్ – నమో బ్రహ్మణ ఇత్యస్య ప్రజాపతి స్త్రిష్టుప్ ॥ ఏతే సర్వే మన్త్రాః మార్జన మంత్రేషు ద్రష్టవ్యాః ॥

బృహత్సామ క్షత్రభృ ద్వృద్ధ వృష్ణ్యం త్రిష్టుభౌజ శ్శుభి తముగ్ర వీరమ్ ।
ఇంద్రస్తో మేన పంచ దశేన మధ్య మిదం వాతేన సగరేణ రక్ష ॥ (సౌత్రేయం)

ఏతై ర్మంత్రైః రక్షాయాం కృతాయాం యజమానః కృత కర్మ సాద్గుణ్యాయ ఆచార్యాదీన్ పూజయేత్ ॥ అన్యేభ్యో బ్రాహ్మణేభ్యో భూయసీం దక్షిణాం దద్యాదితి ।

ఇతి శౌనకోక్తః ప్రతి సరబంధ ప్రయోగః

మామహే – పూజయామి.   అస్యై ప్రాణా ఇత్య త్రయోజనీయః

విశేష సంకల్పః

ఆసేతు శీతాఽచల పర్యంత వసుంధరా వలయ నివాసినాం
బ్రాహ్మణ క్షత్రియ వైశ్య శూద్రాది వర్ణానాం బ్రహ్మచర్య
గార్హస్థ్య వాన ప్రస్థ సన్యాసాద్యాశ్ర మోచిత స్వకులాఽచార
ధర్మాఽను కూల నిత్య కర్మాఽనుష్ఠాన సంభవిత జన్మాంతర
సుకృత విశేష సముపలబ్ధ చిత్త సంస్కార సంజనిత యమ
నియమాఽసన ప్రాణాయామ ప్రత్యాహార ధ్యాన ధారణ సమా
ధ్యష్టాంగ యోగనిష్ఠా నిరస్త స్థూల సూక్ష్మ కారణ తను
త్రయాఽధిష్ఠిత కాయి కవాచిక మానసిక సర్వ పాప నివృత్త్యర్థం
అనేక జన్మ సహస్రాఽను భూయమా నాఽధ్యాత్మి కాఽధి
భౌతికాఽధి దైవిక తాపత్రయ నివృత్తి ద్వారాఽఖన్డాఽనన్ద
మయ బ్రహ్మ సాక్షాత్కార సిద్ధ్యర్థం

అస్మిన్ దేశే అస్మిన్ గ్రామే నివసతాం బ్రాహ్మణానాం
వేద వేదాంగాది సమస్త విద్యాఽధ్యయన తత్త న్మంత్రాఽనుష్ఠాన
జప హోమాఽర్చనాఽ భిషేకో పాసనాఽగ్ని హోత్ర
యజ్ఞ యాగాది సత్క్రియా ఫల సిద్ధ్యర్థం । తత్కుల
నారీణాం స్వపతి దేవతా వ్రత తాత్పర్య సిద్ధ్యర్థం । గవా
మపి వత్స రక్షణా నంతర మత్యధిక తర క్షీర ప్రదానార్థం
తపస్వి జనానాం పంచేంద్రియ విజయ సిద్ధ్యర్థం ।
గురుదైవ భక్తి పరాయణానాం తత్త దర్శనా ఫల ప్రాప్త్యర్థం ।
క్షత్రియాణాం ప్రజాపాలన ప్రభుత్వాంగ ప్రధాన రథ గజ తురగ
పదాత్యాది చతురంగ బల సిద్ధ్యర్థం । వైశ్యానాం తత్త త్కార్మాఽచగణ
ఋణ కుశీద వాణిజ్యాఽభి వృద్ధ్యర్థం శూద్రాణాం దేవ బ్రాహ్మణ
సాధు సజ్జన సేవా సమాసాదిత ధార్మికబుద్ధి కృషి గోరక్షణో

త్పాదిత ధన ధాన్య సమృద్ధి ద్వారా తత్త దుద్యోగ ధర్మ
కార్యాఽచరణ సంరక్షణాఽధికార యోగ్యతా సిద్ధ్యర్థం ।
అస్మిన్ గ్రామే అస్మిన్ దేశే శీఘ్రమేవ వాపి కూప తటాక పరిపూరక
సువృష్టి ప్రాప్తి ద్వారా సర్వ సస్యాఽభివృద్ధ్యర్థం । అస్మిన్ గ్రామే
క్షామ డాంబర మహామారీ స్ఫోటక ప్రవేశాఽగ్ని జార చోర
భయాది సమస్త పీడా పరిహారార్థం । సర్వ జనాఽశ్రిత భూత
ప్రేత పిశాచ బ్రహ్మ రాక్షస యక్ష యమ దూత శాకినీ ఢాకినీ
ముఖ సమస్త దుష్ట గ్రహబాధా నివృత్త్యర్థం । అతి వృష్ట్యనా
వృ ష్ట్యకాల వర్ష విశేషాఽతప భూకంపాఽశనిపా తోల్కాపాత
కాల సర్పాది నానావిధ కాల దోష నివృత్త్యర్థం । అస్మిన్ గ్రామే
సకల ప్రాణి కులాఽధార భూత త్రికాల వర్ష ప్రాప్త్యర్థం ।
నానావిధ గుల్మ లతా మహౌషధీ ఫల వృక్షాణాం ఫల పుష్ప
సమృద్ధ్యర్థం సర్వేషాం మహాజనానా మాదిత్యాది నవగ్రహ
దేవతాఽను గ్రహ సిద్ధ్యర్థం । పరకీయ మంత్ర యంత్ర
మంత్ర తంత్ర విష శల్య మూలికా చూర్ణ ప్రయోగాఽద్యాభి
చార క్రియా జనిత దుష్టాఽరిష్ట పరిహార ద్వారా సకల
మంగళాఽవాప్త్యర్థం । సకల వేద శాస్త్ర పురాణ చోదిత సర్వ
ధర్మాఽ చరణాఽ నుకూల చిత్త సంస్కార సిద్ధ్యర్థం ।
సర్వేషా మచంచల నిష్కపట భక్తి జ్ఞాన వైరాగ్య సిద్ధ్యర్థం ।

అద్య చీనా తౌరుష్క ముఖ శత్రుభి రాక్రమిత భారత భూభాగ వారణాస్య
యోధ్యా మధురా హస్తి పుర్యాది ప్రసిద్ధ పుణ్య క్షేత్ర ప్రాచీన దేవాఽలయ
స్వాయత్తీ కరణ ద్వారా సర్వశత్రు పరాజ యార్థం । అస్మ త్పాల కానాం
పరచక్ర భయ నివార ణార్థం । అస్మిన్ దేశే యథా న్యాయ పరిపాలనార్థం ।
కృషీ వలానాం సమస్త విష కీటక జనితే తిబాధా నివృత్తి ద్వారా సర్వ సస్య
సంపూర్ణ ఫలాఽ వాప్త్యర్థం । సర్వేషాం సర్వైశ్వర్య దీర్ఘాయు రారోగ్యాఽభి

వృద్ధ్యర్థం । ఐహికాఽముష్మిక సర్వ ఫల ప్రాప్త్యర్థం । ప్రభుత్వ నిర్మిత వైద్య విద్యా వ్యవసాయాఽరోగ్య సాంఘిక సంక్షేమాఽర్థిక రక్షణ విదేశ వ్యవహారాది సర్వ విధ శాఖాసు । తత్ర దుద్యోగినాం కర్షక కార్మిక పారిశ్రామికాది బహు విధ నిమ్నో న్నతో ద్యోగినామ ధిక తర వేతనా పూర్వక పారితోషిక ప్రాప్త్యర్థం । సర్వవిధ ప్రభుత్వో ద్యోగినాం విధ్యుక్త ధర్మాఽచరణ పూర్వక పదవీ నిర్వహణ యోగ్యతా సిద్ధ్యర్థం । ప్రజా నాయక ప్రభుత్వోద్యోగినా మధికార పదవీ వ్యామోహ పరస్పర వైషమ్య పూర్వ కోద్యోగ దాహ దుర్నయ కుతం త్ర పూర్వక గృహ దహన ప్రభుత్వాఽలయ ప్రభుత్వ వాహన విధ్వంసన విషకందుక ప్రయోగ నానా విధ శస్త్రాఽస్త్ర బాధా నివృత్తి ద్వారా విశ్వ శాంత్యర్థం । నానా దేశ సముత్పన్న నద నదీ జల వివాద పరిష్కార ద్వారా తత్ర జ్జలాశయానాం సంపూర్ణ జలాఽనయనాధికార సిద్ధ్యర్థం । అస్మత్ భారత దేశ సీమో ల్లంఘన ద్వారా జనిత పరస్పర విద్వేష నివారణార్థం । ఏతావ త్పర్యంత మపరిష్కృత దేశ విదేశీయ వివాద పరిష్కారార్థం ।

ప్రత్యహ మాకాశ వాణ్యా దూరదర్శన యంత్రేణ వార్తా పత్రికాభిః శ్రుత దృష్ట పఠిత తైల శకట ధూమ శకట విమానయాన ద్వారా సంభవితాఽకాల ప్రయాణ ప్రమాద బాధా నివృత్త్యర్థం । స్త్రీ పురుషాణా మనవరత సంభూత వివాహ శుల్క మానభంగ వియోగాఽపహరణాఽత్మ హత్యాఽద్యకాల మృత్యు దోష పరిహారార్థం । దేశ ద్రోహ పూర్వక జనపదో ధ్వంస కారక క్రూర కర్మాఽతతాయినాం నిర్మూలనార్థం ।
సర్వేషాం సమస్త మంగళా వాప్త్యర్థం-
తత్ర ద్దేవతా విగ్రహ ప్రతిష్ఠాఽఖ్యం కర్మ కరిష్యే -

ప్రవర నిర్ణయః

నహుషస్య యయాతిస్స్యాత్ నాభాగస్తు యయాతితః ।
నాభాగస్య బభూవాజోఽజా ద్దశరథోఽభవత్ ॥

శ్రీ రామ చంద్ర స్వామినః

చతు స్సాగర పర్యంతం గో బ్రాహ్మణేభ్య శ్శుభం భవతు
వాసిష్ఠ మైత్రా వరుణ కౌండిన్య త్ర్యార్షేయ ప్రవరాన్విత వాసిష్ఠ
గోత్రోద్భవస్య నాభాగ శర్మణో నప్త్రే । అజమహారాజ
శర్మణః పౌత్రాయ । దశరథ మహారాజ శర్మణః పుత్రాయ ।
శ్రీ రామ చంద్ర శర్మణే శ్రీ నారాయణ స్వరూప వరాయ ।
ఆంగీరస అయాస్య గౌతమ త్ర్యార్షేయ ప్రవరాన్విత గౌతమస
గోత్రోద్భవస్య స్వర్ణ రోమ శర్మణః నప్త్రీం । హ్రస్వ రోమ శర్మణః
పౌత్రీం । జనక మహారాజ శర్మణః పుత్రీం । శ్రీ సీతా నామ్నీం
మహాలక్ష్మీ స్వరూపిణీం కన్యామ్ ॥

శ్రీ మదుమా మహేశ్వర స్వామినః

చతుః - భవతు । పర శివ పరమేశ్వర పరా పరశివ పరంజ్యోతి
పరమాత్మ పంచార్షేయ ప్రవరాన్విత పరశివ గోత్రోద్భవస్య
సదాశివ శర్మణో నప్త్రే । పరమ శివ శర్మణః పౌత్రాయ ।
మహే శ్వర శర్మణః పుత్రాయ । ఈశ్వర శర్మణే వరాయ ।
ఇచ్ఛాశక్తి జ్ఞానశక్తి క్రియాశక్తి త్ర్యార్షేయ ప్రవరాన్విత
పరశక్తి గోత్రోద్భవస్య చతుర్ముఖ బ్రహ్మణో నప్త్రీం ।
మహా మేరు శర్మణః పౌత్రీం । హిమ వచ్ఛర్మణః పుత్రీం ।
పార్వతీ దేవి నామ్నీం కన్యామ్ ।

శ్రీ రుక్మిణీ సత్యభామా సమేత వేణు గోపాల స్వామినః

చతుః - భవతు । కాశ్య పవత్సార నై ధ్రువ త్ర్యార్షేయ ప్రవరాన్విత
కాశ్యపస గోత్రోద్భవస్య । యయాతి మహారాజ వర్మణో నప్త్రే
యదు మహారాజ వర్మణః పౌత్రాయ । వసు దేవ వర్మణః పుత్రాయ
శ్రీ గోపాల కృష్ణ వర్మణే నారాయణ స్వరూప వరాయ
ఆంగీరస బార్హ స్పత్య భారద్వాజ త్ర్యార్షేయ ప్రవరాన్విత
భారద్వాజస గోత్రోద్భవస్య మహా భోజ రాజ వర్మణోనప్త్రీం ।
భోజ రాజ వర్మణః పౌత్రీం । భీష్మక మహారాజ వర్మణః పుత్రీం ।
శ్రీ రుక్మిణీ దేవీ నామ్నీం లక్ష్మీ స్వరూపిణీం కన్యామ్ ॥

భారద్వాజస గోత్రోద్భవస్య క్షత్ర మహారాజ వర్మణో నప్త్రీం
క్రతు మహారాజ వర్మణః పౌత్రీం । సత్రా జిత్ మహారాజ
వర్మణః పుత్రీం । శ్రీ సత్య భామా నామ్నీం కన్యామ్ ॥

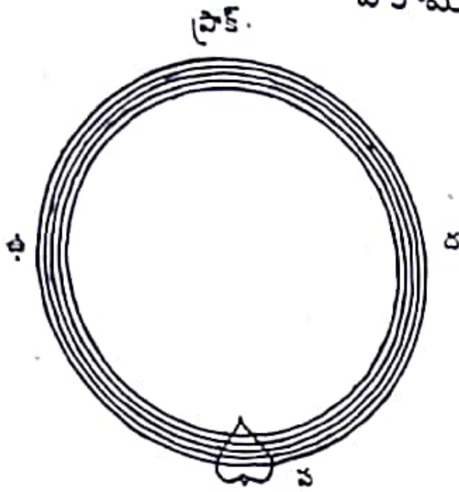
ఇతి శ్రీ మదాంధ్ర ప్రదేశాఽన్తర్గత రాయలసీమ్ని దేహళీ మణ్డలీయ
భాకరాపుర నివాసినా అయిలా వఝల సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి శేషమాంబా
తనూజేన గౌతమస గోత్ర అశ్వలాయన సూత్ర పవిత్ర
ఋుక్ శాఖాఽధ్యాయినా శ్రీ కోడూరు దుర్గా పరమేశ్వరీ పాద
పద్మాఽరాధకేన అష్టాంగాఽయుర్వేద నిష్ణాతేన
ఆయుర్వేదాఽచార్య బిరుద విభ్రాజితేన శ్రీ రామకృష్ణ శాస్త్రిణా
సంకలిత శ్రీ సర్వదేవ ప్రతిష్ఠా కల్పాఖ్యోయం గ్రంథ స్సమాప్తః

హరిః ఓమ్ తత్సత్

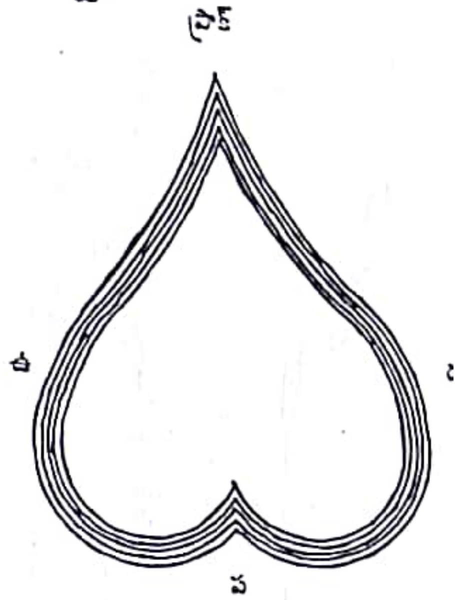
శ్రీ దుర్గా పరమేశ్వరీ పాదార విందార్పణ మస్తు

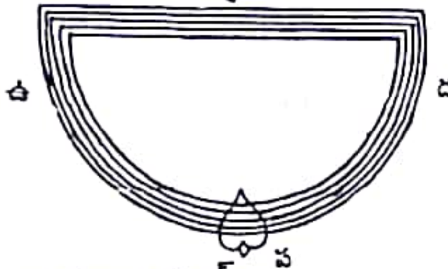
హోమ కుణ్డాని

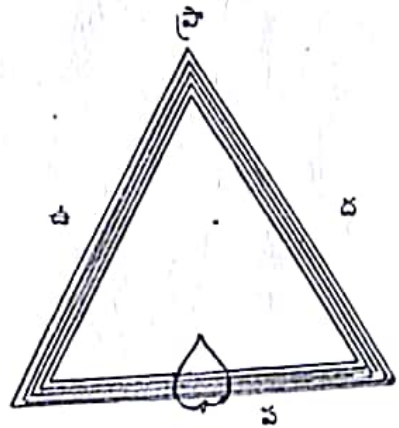
వృత్త కుణ్డమ్

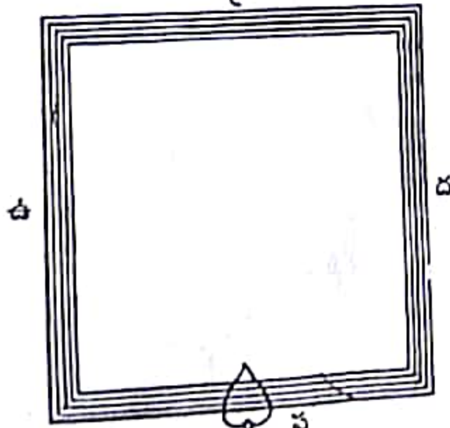
యోని కుణ్డమ్

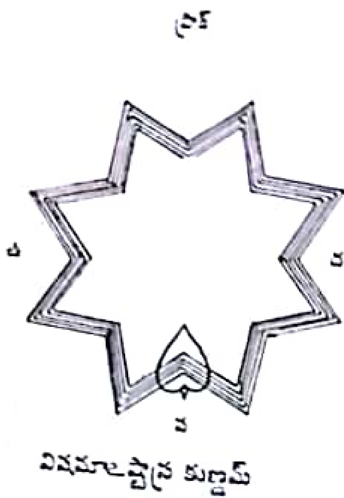
అర్ధ చంద్ర కుణ్డమ్

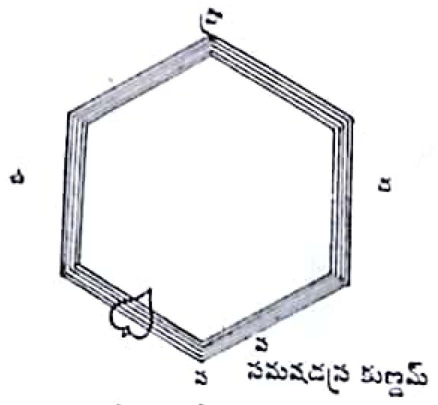
త్రికోణ కుణ్డమ్

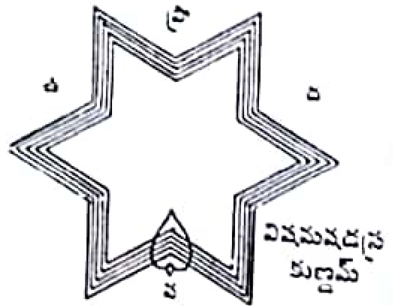
చతురస్ర కుణ్డమ్

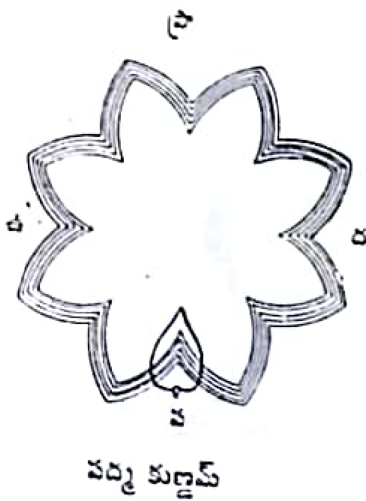
విషమాష్టాస్ర కుణ్డమ్

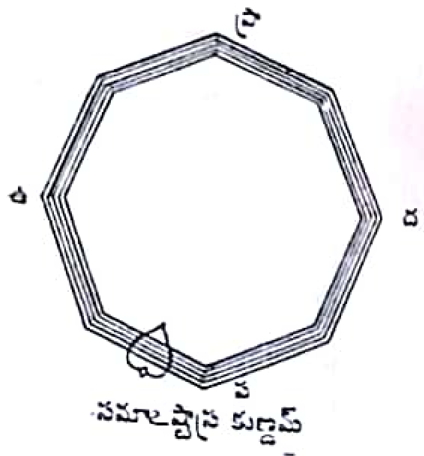
సమషడస్ర కుణ్డమ్

విషమషడస్ర కుణ్డమ్

పద్మ కుణ్డమ్

సమాష్టాస్ర కుణ్డమ్

ప్రతిష్ఠా సంభారములు

మంగళ ద్రవ్యములు

పసపు
కుంకుమ
టెంకాయలు
కర్పూరము
ఊదువత్తులు
పూలు దండలు
పండ్లు
తమలపాకులు
వక్కలు
ఖర్జూరపు పండ్లు
కొబ్బరి గిన్నెలు
పసపు కొమ్ములు
దారపు ఉండలు
కంబళి దారము

సుగంధ ద్రవ్యములు

కస్తూరి
గోరోచనము
కుంకుమ పువ్వు
పచ్చ కర్పూరము
అగరు చెక్క
పన్నీరు
సెంటు
సాంబ్రాణి
ధూపము
వట్టి వేరు
కురువేరు
శ్రీగంధపు చూర్ణము
జటామాంసి
కచ్చూరములు
వజకొమ్ములు
కుంకుమ్వము
రాతి పువ్వు
మాని పసపు
కస్తూరి పసపు
తుంగ గడ్డలు
మురి (సుగంధ ద్రవ్యము)
దశాంగము
ఎండు ద్రాక్ష
కలకండ
ముంతమామిడి
సారపప్పు
అక్షోటము = అక్రూట్ ఫలము

రంగు కుంకుమలు

చిలకపచ్చ రంగు కుంకుమ
నీలము రంగు కుంకుమ

ఎరుపు రంగు కుంకుమ
పసుపు రంగు కుంకుమ
అఖండ దీపమునకు తైలము
హోమమునకు నెయ్యి
విస్తళ్ళు

రత్నాష్టకము

వజ్రము
వైడూర్యము
మరకతము
మాణిక్యము
గోమేధికము
పుష్యరాగము
మౌక్తికము
ఇంద్రనీలము

ధాతు గణము

హరి దళము
మనశ్శిల
అభ్రకము
కృష్ణాంజనము (సుర్మారాయి)
స్వర్ణమాక్షికము
కాసీసము
రౌప్యమాక్షికము
గైరికము (కావి రాయి)
పాదరసము

లోహాష్టకము

బంగారము
వెండి
రాగి
ఇత్తడి
ఇనుము
తగరము
సీసము
సత్తు
సువర్ణ దేవతా ప్రతిమలు
స్వర్ణ కంకణములు
స్వర్ణ శలాక
రజత పాత్ర
మాంగల్యము
స్వర్ణ యజ్ఞోపవీతము లేక
రజత యజ్ఞోపవీతము
భాషికములు
యజ్ఞోపవీతములు

బీజాష్టకము

నూగులు
యవలు
పెసలు
గోధుమలు
నీవారము = నివ్వరి ధాన్యము

శ్యామాకము = చాములు
శ్వేత సర్షపము = తెల్ల ఆవాలు
శాలి = వడ్లు

మృత్తికలు

గజశాల వల్మీకము
రథశాల
అశ్వశాల
నదీ సంగమము
హ్రదము = అగాధ జలము
కూలద్వయము = నదులకు రెండు వైపులనుండు గట్టులు
గోష్ఠము = ఆవుల మంద
చత్వరము = యాగశాల లేక చతుష్పథము
వరాహోత్ఖాతము = పందులు త్రవ్విన మట్టి
రాజద్వారము

మహౌషధీ గణము

సహదేవి
అడ్డసరము
వాకుడు
ములక
తులసి
శతావరి
విష్ణుక్రాంత
చిట్టాముదము
శంఖ పుష్పి
బ్రహ్మసువర్చల
ఋద్ధి
వృద్ధి
సూర్యావర్తము
సోమదము
బిల్వము
శతౌషధులు (శాంతికమలాకరము)
దశపల్లవములు (294 పేజి)
యక్ష కర్దమము (313)
అష్టాంగార్ఘ్యములు (43)

నవగ్రహ ధాన్యములు

గోధుమలు
బియ్యము
కందులు
పెసలు
శనగలు
అనుములు (అలసందలు)
నూవులు
మినుములు
ఉలవలు

అష్టమంగళములు

సింహము
వృషభము
గజము
వింజామరము
పూర్ణ కలశము
వైజయంతీమాల
భేరి
దీపము

కలశములు (పాత్రలు)

ప్రధాన దేవతా కలశములు
బ్రహ్మ వరుణ కలశములు
నవగ్రహ కలశములు
వాస్తు కలశము
నిద్రా కలశము
చతుష్షష్టి యోగినీ కలశములు
చతుష్షష్టి భైరవ కలశములు
చరుపాత్ర గరిటెమూత పళ్లెరము
ఆచార్య కలశము గ్లాసు
ఉద్ధరణి అర్ఘ్య పాత్ర
ఋత్విజులకు అనుష్ఠాన పాత్రలు
చెంబులు, గ్లాసులు, పళ్ళెరములు,
ఉద్ధరిణెలు.

లోహశంకులు (ఇనుపచీలలు
పెద్దవి 4)
గుద్దలి పార
గంప

దేవాలయ సామగ్రి

శిఖర కలశములు
పంచపాళి
గంగానయనపాత్ర (బిందెలు)
స్థాలీ, ఉద్ధరణి
పళ్లెరము, గంట ధూపార్తి
నీరాజన పాత్ర
దీపస్తంభములు
అఖండ దీపపాత్ర
కుంభ హారతి కలశము
1 మొదలు పది వరకు
ధూపార్తి పాత్రలు
శ్వేతచ్ఛత్రము
వింజామరములు
పెద్ద అద్దము
ఆందోళిక (పల్లకి)
తాంబూలకరండము
ఉత్సవ మూర్తులు
వాహనములు
గోశృంగము

వస్త్రములు

దేవతాబింబములకు వస్త్రములు
కళ్యాణ వస్త్రములు
ద్వార పటము

శయ్యాధి వాసము

కంబళము, రగ్గు, జంబకాన,
జింక చర్మము
పట్టు మగటము, ఛత్రి, పాదరక్షలు
అద్దము, చిరుచాపలు, విసనకర్రలు
యాజ్ఞికమునకు పంచల జతలు
కలశములకు చీరలు, రవికెలు
భద్రలు వేయుటకు సైను
ఋత్విజులకు దీక్షా వస్త్రములు
దంపతి పూజకు వస్త్రములు
ఆచార్య పూజ
శిల్పాచార్య వస్త్రములు
ధ్వజ పటములు ధ్వజ వస్త్రము
మండప వస్త్రము

ఉదకములు

సముద్రోదకము
గంగోదకము
తీర్థోదకము
గోశృంగోదకము

పూర్ణాహుతి ద్రవ్యములు

రెండు చేటలు
నల్లలు, చవ్వాకు, దువ్వెన
అద్దము, పసపు కుంకుమ
బరిణెలు, శ్రీగంధపుచక్క
పట్టుచీర, రవిక
నారికేళము

మట్టి పాత్రలు

షోడశ స్తంభ కలశములు 16
లోకపాల కలశములు 10
ద్వారపాల కలశములు 8
హోమవేదీ కలశములు
స్నపన కలశములు 108
కుంభములు 4
స్థపతి కలశము (1 పెద్ద బాన)
మూకుళ్ళు 15 ప్రమిదెలు 108
సహస్రధారా కలశములు 2

భద్ర పీఠములు 3

తోరణములు
పతాకములు
హోమకుండములు
షోడశ స్తంభ మంటపము
స్నపన మంటపము

పంచామృతములు

ఆవు పాలు
ఆవు పెరుగు
ఆవు నెయ్యి
తేనె
చక్కెర
ఆవు పేడ - ఆవు పంచితము

పంచ పల్లవములు

మామిడి
మర్రి
మేడి
రాగి
జువ్వి

నవగ్రహ సమిధలు

జిల్లేడు
మోదుగ
చంద్ర
ఉత్తరేణు
రాగి
మేడి
జంబి
గరిక
దర్భ
త్రిశూలము
చక్రరాజము
హెూమ పాత్రలు
స్రుక్ స్రువములు
ప్రోక్షణ పాత్ర
పూర్ణ పాత్ర
ఆజ్య పాత్ర
వసోర్ధారా పాత్ర
ఆచార్య దక్షిణలు
ధేను దానము
ఋత్విగ్దక్షిణలు
జాపక దక్షిణలు
అన్నదానము
షోడశ స్తంభ మంటపము
స్నాన వేదికలు
శయ్యాగారము

మణ్డప రచనా విధిః

పుణ్యాహం వాచయిత్వాతు మణ్డపం రచ యేద్బుధః ।
పంచభి స్సప్తభిర్హస్తైః నవభిర్వా మితాంతరమ్ ।
షోడశ స్తంభ సంయుక్తం చత్వారస్తేము మధ్యగాః ।
అష్టహస్త సముచ్ఛ్రాయాః సంస్థాప్యా ద్వాదశాంఘ్రితః ।

తప్పొప్పుల పట్టిక

పత్రమ్	పంక్తిః	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్
1	2	మాలాభిరర్చిత	మాలాసమర్చిత
1	15	ప్రదదతీతి	ప్రదదంతీతి
1	20	మహవ	మహోవ
2	6	యాగా	యాగ
3	1	యేనం	ఏనం
3	8	వర్ణితః	వర్ణితవాన్
3	8	దిష్టః	దిష్టవాన్
3	19	కాండేతిత్రివిధః	కాండభేదేనత్ర్యంశః
4	1	హ్యాప	శ్చ్రవ
4	6	ర్ణోక్షర	ర్ణః శబ్దస్వర
4	9	శబ్దోత్ర	శబ్దస్యాత్ర
4	10	సూచయతి	సూచితం
4	12	ఏకమంత్రస్య	మంత్రస్య
4	14	వాచ్యఇతిభావః	వాచ్యా
5	1	ధర్మస్థితిః	తత్ ప్రవర్తకతా
5	6	నివృత్తిమా	నివృత్తించా
5	21	స్వర్గసుఖాస్పదం	స్వర్గాదికం
7	11	పతంజలిః	పాణినిః
7	11	పాణినిమహర్షయే	మునిభ్యః
7	12	మాతుః	మానుః
7	20	ప్రతిష్టా	ప్రతిష్ఠా
7	11		
4	గణపతి పూజా8	వినయో	వినియో
4	అధః	స్యాషే	స్పృషే
4	అధః	3-3-53	8-3-53

పత్రమ్	పంక్తిః	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్
4	అధః	పాతంజలమహాభాష్య	పాణినీయ
6	8	సాంగో	కర్మసాంగో
8	7	దిత్యంతమ్	దిత్సంతమ్
11	1	పద	పవ
12	3	త్వరి	త్వరి
13	1	దర్మ	దర్శ
20	14	స్రాశ్రి	స్రాశ్రి
29	10	గార్త్యై	గార్త్యై
33	15	చార్య	చార్యా
33	15	ఆచమ్యం	ఆచమ్య
35	5	యద్దీ	యద్దీ
37	9	నుష్ఠార్థం	నుష్ఠానార్థం
38	13	త్యస్వ	త్యస్య
39	17	అనునీతే	9 పత్రే
40	18	యామి	యామి

పత్రమ్	పంక్తిః	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్
43	3	ఆశుశ్శిశానో	265
		మమాగ్నే	262
45	15	తత్సవి	తత్సవి
49	12	త్రుజా	త్రుజా
49	18	సవి	సవి
50	1	బలాయశ్రియై	యశస్సైఽన్నాద్యాయ
53	4	దక్షి	దక్షిః
54	8	ఉ ప్రమా	ఉ ప్రమా
62	16	దూర్వా	దూర్వాః
64	20	బ	బహ్వ
65	9	ప్లాక్షం	జువ్వి
65	13	సత్స	సత్సి
65	20	వాటం	మఱ్ఱి

తప్పొప్పుం పట్టిక

పత్రమ్	పంక్తిః	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్
67	11	మమ	మఘ
67	14	మనా	ఘనా
70	15	బలం	బలిం
76	15	వాధ	నాధ
81	9	మార్జనమంత్రాః	26
81	15	భవా	భవా
81	15	సప్రథాః॥	సప్రథః॥
81	16	భూసూక్తమ్	88
83	16	ఓషధీ సూక్తమ్	86
83	16	వారుణమంత్రైః	508
87	2	సిరాః	సరాః
87	5	జయ	జయ॥
90	9	మార్జనమంత్రాః	504
90	10	షిస్తేతి	హస్తేతి
91	11	శుక్ల యజుర్మంత్రాః	
93	6	త్రస్తం	త్రస్థం
94	18	ప్రసస్రుతే	ప్రసర్స్రుతే
94	18	యాయం	యం యం
98	14	ప్రాన్య	ప్రాశ్య
99	20	రద్యే	ర్మద్యే
112	6	విష	విష్ణ
116	5	త్వతిః	త్వతిః
149	7	వరుణస్యోత్తంభనమసి	
150	17	విభవా॥	విభవా॥
152	9	కాలా	కాలా
155	4	గయస్థా	గయస్ప్రా
155	14	కాండానుసమయేనవా	
156	7	బలీన్ద	బలీర్ద
157	16	లస్మై	లస్మై
157	16	సర్పి	సర్పి

పత్రమ్	పంక్తిః	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్
158	16	మింగీః	మియంగీః
162	3	చత్వుశ్చత్వారింశత్	44
162	14	ఋతేవా	ఋత్యాంవా
164	18	జంఘూ	జంఘూ
169	14	నమో	నమో॥
172	18	పురీ	పురీ
178	16	జేమం	చేమ
182	2	తత్రా	తత్వా
182	3	॥శాస్తే	॥శాస్త్రే
182	9	న్విష్టే	న్విష్ణే
183	6	సమిత	సవిత
183	17	॥ఆరం	॥అరం
183	18	ఘణో	మణో
183	19	ఘణః	మణః
185	13	స్వ్యః	స్వ్యః
186	3	గాణాం	గాత్రాం
187	19	దేశ	దేవ
189	4	భవ	భవత
189	21	వసష్ఠా	వసిష్ఠా
190	22	హసం	హస్తం
191	7	యమ	యమ
192	13	అశ్వినా	185
193	3	దేవ	దేవ
193	7	పుష్టం	పుష్టం
193	7	పత్రి	పతి
193	20	న్యన్యో	న్యన్యో
194	13	మృత్య	మృత్యు
200	7	ర్యాశి	ర్యాస
201	11	వైష్ణవీ	

పుటమ్	పంక్తి	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్
202	16	కృష్య	క్షుణ్య
202	17	రయిం	రయిమ్
203	14	విశ్వత్రాన్ విష్ణు తో మద	
		ఏతస్త్ర స్తామస్తు విజాతవిప్రః।	
		ర త్ర ప్న దీర్ఘ ప్యహ అత్ర్యమ్	
		యదిదస్య ప్రతిత్యం ప్తేవ హర్యా।	
204	15	రుణా	రుణ
205	12	మహోశ్య	మహేశ్య
208	21	కర్మ్య	కర్మ్య
213	12	శర్వ్య	శర్వ్య
231	13	కావ్యే	కావ్యే
233	3	ద్రవ్యో	ద్రవ్యో
233	6	కారం	కార
233	8	పఠి	పఠిం

పుటమ్	పంక్తి	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్
237	4	దింత్రి	దింత్రి
238	10	ప్రియయం	ప్రియయం
238	13	యుక్తి	యుక్తి
244	16	దేవా	దేవా
247	11	ఇంద్రావరుణా మన్యతా 190 పుట	
248	15	క్షేత్రస్య పతిరేతస్య వామదేవో గౌతమ పద్యమ్ ।	
		క్షేత్రస్య పతినావయం హితేనేవ జయామసి ।	
		గామశ్వం పోషయిత్న్వా సనో మృళాతీ దృశే ।	
255	2	పృష పాంత	ప్రమ పాత్ర
255	2	త్వేష	త్వేన
255	3	పంచవర్షాం	పంచావా
256	4	క్షీవ	క్షీవ
258	13	ప్రతి	ప్రతి

పత్రమ్	పంక్తిః	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్	పత్రమ్	పంక్తిః	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్
260	8	హ్రీత్తు	హ్రీతు	304	6	స్వాహా	స్వాహా
263	3	స్వరే	స్వరే	309	9	ఉదుత్తమమితి పంచమేన	
263	17	సప్తస	స్తపస	318	13	జన్య	జన్య
260	17	ప్రాజే	ప్రాజే	327	9	అఫీ	అధీ
266	11	సూక్తపూర్వభాగః	511 (9 బ)	332	18	మంత్రాం	మంత్రా:
267	19	ద్రుష్టి	ద్రుష్టి	333	11	సర్వ	స్సర్వ
283	18	జలే	జలాన్ని	333	17	మత్థో	మత్థో
284	12	దశ శుద్ధోదక		334	7	యత్ర	యత
284	12	దశ వస్తు		337	6	మూలా	మాలా
288	5	యాను	యాసు	337	21	రోమసు	నాడీషు
290	1	డార్	డాల్	341	13	కటిపార్శ్వయో:	కట్యో
291	7	కలశస్థాపన విధి:	149	341	13	కటిపార్శ్వయో:	పార్శ్వయో:
303	18	ముఖం	నేత్రాణి	342	2	వాయో:	వాయామ్
302	16	సిర్య	స్త్రీర్య	343	26	నుష్టి	నుష్టి

తప్పొప్పుల పట్టిక

పత్రమ్	పంక్తిః	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్	పత్రమ్	పంక్తిః	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్
343	5	స్యాయ	స్యై	364	13	రాతే	రాత్రే
345	21	సముద్రా	107	364	15	విష్ణుసూక్తః	602
347	20	రక్షోఘ్నః	159	365	1	స్పృథిం	స్పృధిః
348	8	నర్షప	సర్షప	365	2	హిరణ్యశృంగం	509
351	7	విశ్వే	విశ్వే	365	9	సువృత్తే	లేదు
351	11	స్వస్తికం		365	12	యమ్ము	యమ్య
353	7	ఆనోభద్రా	269	370	6	ం	రా
354	5	త్రస్యా		373	20	నాధయ	నాధాయ
358	5	త్య్రజ్ఞహ	త్ర్యంజ్ఞహ	374	7	శక్తి	శక్తి
358	7	ప్రాణి	ప్రాణ	377	11	కనిష్ఠకయోః హృదయం	
361	17	ఉర్ణామృదు	స్వరం లేదు			సద్యోజాతాయ హృదయాయ నమః	
362	6	వ్యాఘ్రేహాయ	స్వరం లేదు	386	11	ఖడ్డాయ	ఖడ్గాయ
363	3	ఆశుశ్శిశానో	265	391	15	వేచ్యః	వేభ్యః
363	11	మంజిత	మండిత	393	10	ధృవసూక్తమ్	432 366
364	4	ఆపోహిష్ఠేతి	504	395	8	త్ర్యాశమ	త్ర్యతయ

పత్రమ్	పంక్తిః	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్	పత్రమ్	పంక్తిః	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్
397	10	న్వాహ	న్వాహ	423	12	ర్జుష్టం	ర్జుష్ట
408	5	మామాకల్పః	మామాహంసః కల్పః॥	425	8	దత్య	దిత్య
409	7	న్రిహోతా	న్రిహోతా	428	18	మత్వా	మాత్వా
409	8	బర్హిషి	బర్హిషి	432	7	ఘణః	ఘణః
411	7	జాత	జ్రాత	432	19	శస్త్వా	శస్త్వా
411	13	యిత్వో	య్రిత్వో	434	1	పత్వా	పత్వాఽఽ
411	13	రచిత్తా	ర్రచిత్తా	435	13	త్యస్త్ర్య	త్యస్త్ర
416	15	స్వావ	స్వాహా	436	1	భూసంస్కారాన్	
417	13	ర్తాసో	ర్తాసో	437	13	తూవ	యావ
417	21	శ్రోతం	శ్రోత్రం	439	1	తేస్వా	తేచస్వా
418	15	ప్రాశిత్	ప్రావిశత్	440	14	మిత్రా	మిత్రా
418	20	ఉనుతే	ఉనుతే	441	17	అవ	అప
421	8	త్ర్యమ్బ	త్ర్యమ్బ	441	22	స్యనధి	స్యనధి
422	3	అక్షోః	అక్ష్ణోః	451	4	దూమ్రా	ధూమ్రా

తప్పొప్పుల పట్టిక

పత్రమ్	పంక్తిః	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్	పత్రమ్	పంక్తిః	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్
453	1	దావ	దాన	498	3	శ్వోదక్యా	శ్చోదక్యా
459	18	మాన	మాన్త	498	14	మిత్యా	మిత్వా
460	7	శ్రుతం	శ్రుతం	499	2	యన్తు	యస్తు
462	9	త్వాజా	త్వాజ్ఞా	499	2	దృతం	ద్రుతం
463	8	రతసిం	రతస్సిం	499	17	న్మదే్య	న్మధ్యే
465	12	యేదేవ	యద్దేవ	500	1	దృష్టా	దష్టా
466	20	పదీ	పద్దీ	500	12	గ్నాధాన	గ్న్యాధాన
468	9	స్యాహే	స్వాహే	500	20	గ్రనాం	గ్రాం
470	3	॥దార	॥దార	500	20	చాత్రం	చాగ్రం
487	2	ఉరితే	ఉదితే	500	22	త్వత్తిః	తృప్తిః
488	13	ఊం	ఉం	501	9	మహ	మమ
489	3	ష్ట్యై	ష్ట్వై	504	3	అన్యే	అన్తే
491	7	నృత్యా	నృత్వా	509	19	విద	విద
492	2	న్వయా	త్వయా	510	13	న్నభ	న్నుభ
495	10	ప్రవేశయామి	న్యసామి	511	1	॥స్వస్త్యా	॥స్వస్త్యై

పత్రమ్	పంక్తిః	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్	పత్రమ్	పంక్తిః	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్
518	15	భువ	భువ్ర	538	6	దేహ	ధేహ
522	4	చిల్మి	బిల్మి	539	1	ద్యూదీ	ద్యూతి
524	13	గురు	గుర	539	2	స్తల్పే	స్తల్యే
525	1	ష్ఠను	ష్ఠస	541	6	మహా	మాహా
526	7	సాప్త	సాన్త	543	11	విఘా	విష్ణూ
528	18	వరూ	పరూ	545	16	స్ఫురీ॰	స్పరీ॰
529	3	ద్రాఘ	ద్రాఘు	547	18	జ్యేష్ఠా	జ్యేష్ఠా
530	10	గిరి	గిర	566	20	ద్వ్యేమ	ద్వ్యేమ
531	3	శృమ	శృమ్ర	570	10	తం	తరం
532	14	ధేమ	ధేను	572	4	వేదసం	ఇధ్మేన
534	13	తరె	తరే	572	17	తన్నై	తన్నై॰
535	7	నిహా	న్నిహా	573	11	ర్టి	క్షిట
535	1	బీజసేచనమంత్రా॰	83	575	18	అం	ఆం
535	14	తృచస్య	సూక్తస్య	575	20	అం	ఆం
				575	21	అం	ఆం
				576	2	అం	ఆం

తప్పొప్పుల పట్టిక

పత్రమ్	పంక్తిః	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్	పత్రమ్	పంక్తిః	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్
590	18	దన్వ	ధన్వ	606	1	దైత్తు	దైత్రి
592	1	యాద	యాది	607	6	శ్రుయ	స్తుయ
592	3	కాణ్వం	కాణ్వ	609	4	త్రుప్తాం	త్రుప్తాం
592	4	చమ్యా	చమీ	611	11	యజ్య	యజ్య
592	16	గతమ్	గమత్	611	13	సాధా	సాధం
596	3	దానీ	దానీం	611	16	చృద్ధి	చృద్ధి
599	9	ఉక్తైః	ఉక్తైః	612	16	వీరాం	వీరాం
601	3	న్వ్యరు	న్వ్యరు	613	10	నోన్యం	నోన్యం
601	3	జాతు	జాత	616	3	స్తమ	స్తము
601	7	జిజ్ఞి	జజ్ఞి	616	3	సురః	సురః
601	8	జిజ్ఞి	జజ్ఞి	616	4	విద్య	విద్య
601	10	జిజ్ఞి	జజ్ఞి	616	4	ముగ్దో	ముగ్దో
601	12	కౌవ్యా	కావ్యా	616	5	దద్య	దద్య
604	1	పిన్వ	పిన్వ	616	5	హేనా	హానా

పత్రమ్	పంక్తిః	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్
616	5	ఉద్య	ఉద్య
616	5	విమ్మిత్రాయ	విమ్మిత్రాయ
616	12	పూరం	పూపురం
616	15	రస్య	రహస్య
616	16	వృత్త్యం	వృత్త్యస్య
617	2	ప్రతిష్ఠాం పూర్ణ ఉదితే విధేషు సమోధి త్మిత్రా వరుణౌ తథైశ్వ్యా।	
617	15	జలి	జలి
618	14	దార్బి	దర్బి
618	14	దధా	దధా
618	18	శ్యతం	శ్యతం
619	18	కృష్ణ	కృష్ణ
620	6	త్రోమ	త్రోష్ట
621	9	దృత	మృత
622	16	ధమా	ధమా
623	8	పిహ	పిహ
628	10	సూర్య	సూర్య
627	12	తస్య	తస్యస్య
627	20	తపస్య	తస్యస్య
628	2	ఆద్య	ఆద్య
630	10	ఏతేసూర్యస	514
		మంత్రేషు	515
630	13	పరమ్	పరమ్
631	10	వేతు	వైతు
631	19	ప్రతిపరబంధుః	ఉదకాద్రి
632	21	గణ	రణ

ద్వాదశ జ్యోతిర్లింగములు

10 గౌతమి (నాసిక్) ఉత్తరప్రదేశ్ మహారాష్ట్ర